

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1690

ved
G. Møller Frederiksen
1983

Ekstrakt af Justitsprotokol for Hillerslev og Hundborg Herreder 1690

Herredsfoged: Emmike Eriksen i Thisted

Skriver: Anders Lauritsen i Thisted

7. Januar

Gunde Ulf har stævnet Svenning Christensen i Skovsted angående nogle penge, som han har lovet Gunde Ulf i Anders Sørensens hus ved Østerild kirke. Vidner er Anders Sørensens kone og datter Mette Madsdatter og Maren Andersdatter samt Christen Pallesen i Kielstrup og Else Christensdatter ibd.

Opsat 14 dage. (21.1)

(17.12.1689) Jens Laursen i Tilsted udsteder dette. Emmike Eriksen har stævnet hr. Peder Nielsen Sengeløs angående det udlæg han har ladet gøre hos Oluf Pedersen i Kåse.

Opsat 14 dage. (21.1)

Michel Christensen, foged på Nørtoft, udsteder forbud mod bortlejning af Torps tjeneres jord og mod fiskeri i søerne.

Christen Pedersen af Skjelsgård på Christian Spormands vegne udsteder forbud mod ulovlig brug i Skjelsgård og Skjelbjergs jord.

14. Januar

Peder Christensen af Skårup i Sjørring sogn på Søren Jensen, hospitalsforstander i Ålborg hans vegne har stævnet arvingerne efter sal. Niels Sørensen i Hundborg, nemlig Maren Tomasdatter, Anders Vævers hustru i Thisted, Dorte Ulgårds i Silstrup, Else Poulsdatter ibd. og Inger Jensdatter i Torsted. Der er skiftet d. 4/1. Boet er registreret og vurderet d. 9/12 1689 af Salman Christensen midt i by, Salman Ollesen, Christen Mouritsen og Poul Madsen, alle i Hundborg. Gælden overskred formuen med 9 sldl. Enken er Birte Johansdatter. På arvingernes vegne svarede Anders Olufsen, at de ikke ville vedgå arv og gæld. Peder Christensen spurgte Jens Christensen, som har den halve gård i fæste, om han ville overtage gården og boets midler og forsørge enken, hvortil han svarede ja.

Niels Christensen, forpagter på Momtoft på hr. Peder Nielsen Sengeløs til Hjardemål hans vegne tiltaler Peder Abildgård i Østerild for restancer. Peder Abildgård svarer, at han har betalt noget af det resterende til sin forrige husbond Ove Budde til Lengsholm. Det bliver ham godtgjort af Niels Christensen.

Dom: Han skal betale, eller have sit fæste forbrudt.

Niels Christensen, forpagter på egne vegne tiltaler Gunde Ulf i Kielstrup og Palle Smed ibd. for skyld, desuden på egne og umyndige brøders vegne Niels Nielsen på Hoxer Odde for skyld og sal. Anne Nielsdatter i Hov hendes søn Niels Nielsen.

Opsat 3 uger, da en del af de indstævnedede ikke er mødt, i særdeleshed sal. Anne Nielsdatters arvinger. (4/2)

Knud Pedersen Riber på Enevold Bierregårds vegne fremviste en liste over indstrandet gods fra 1/1 1687 til årsdagen 1688. Godset er vurderet af Niels Christensen Fisker og Christen Michelsen Blach, begge i Klitmøller.

Samme på sammes vegne fremviste liste over indstrandet gods fra d. 1/1 1688 til årsdagen 1689.

Og fra 1/1 1689 til årsdagen 1690. Knud Riber spurgte strandfogederne Mads Andersen i Miel Klit, Christen Nielsen i Skiver Klit, Christen Simonsen i Hansted og Christen Bertelsen i Rosholm, Vigsø, om

anker og tov fra et hollandsk skibsvrag, strandet mellem 2. og 3. december 1681 var bjerget, hvortil de svarede nej. Alle strandfogederne, også Christen Christensen Krog ved Klitmøller, Michel Blach ibd. og Poul Houkier i Vang, vidnede, at ikke mere end nævnt var indstrandet.

Niels Jensen af Østerild får afkald fra Christen Jensen på egne vegne og på søsteren Kirsten Jensdatters vegne, som har været udenlandsk en 40 års tid, for arv efter Niels Jensens sal. hustru Karen Jensdatter.

21. Januar

Købebrev fra Emmike Eriksen til Tomas Graversen i Thisted på en gård i Tilsted, som Peder Madsen Aggerbo beboer, og som skylder 4 td. byg, 2 td. arre, 1 svin, 1 lispund smør, 3 snese ål og 3 rld. arbejds-penge.

Amtsforvalteren tiltaler Willads Christensen i Østerild, som har begået lejermål med amtsforvalterens tjener Karen Pedersdatter af Østerild ifølge hendes angivelse. (4/2)

Laurs Laursen, degn i Sennels tiltaler 18 gård- og husmænd i Sennels sogn for skyldig tiende, påske- og sankthansrente.

Dom: De skal betale.

(7/1) Gunde Jacobsen Ulf tiltaler Svenning Christensen i Skovsted for nogle penge som han havde lovet at betale Gunde Ulf i Anders Sørensen's hus ved Østerild kirke og har stævnet vidner. Anders Sørensen vidner, at Gunde Ulf og Svenning Christensen var i hans hus, og da sigtede Gunde Ulf Svenning Christensen, fordi han havde et skrin i forvaring, som havde tilhørt hans sal. formand, og hvori der skulle have været en sølvkande og nogle penge, og at han havde gjort som en tyv og en skælm. Svenning Christensen havde da svaret, at hvis Gunde Ulf ville være god mod hans søster og hendes børn, skulle de få en kande og 16 daler, men da han sagde det, var han ganske drukken. Gunde Ulfs tjenestedreng vidnede, at han havde været hos Svenning Christensen og spurgt, om han ikke havde nogle skillinger til Gunde Ulf. Svenning Christensen spurgte, hvad det skulle være for penge. Drengen svarede: Dem som Gunde Ulf lagde ud for ham til Anders Sørensen. Svenning svarede, at når han og Gunde Ulf kom sammen, ville han gøre regnskab med ham. Nogle vidner er ikke mødt.

Opsat 8 dage.

(7/1) Jens Laursen i Tilsted udsteder dette.

Emmike Eriksen efter opsættelse 17/12 og 7/1 mod hr. Peder Nielsen Sengeløs i Hjardemål og Laurs Jensen i Thisted angående det udlæg, der er gjort hos Oluf Pedersen i Kåse. Han indvender, at han ikke har gjort udlægget og ikke var til stede, og den fuldmagt, han gav Laurs Jensen, angik ikke dette udlæg, og fuldmagten forudsatte, at der blev handlet lovligt.

Dom: Emmike Eriksen kendes fri, og da den gejstlige ret har kendt hr. Peder Nielsen angerløs, kan jeg ikke dømme ham, så længe denne dom står usvækket.

28. Januar

Enevold Nielsen Bjerregård (på Thisted skoles vegne) tiltaler Hans Axel Pors til Momtoft efter obligation på 50 rdl. af Thisted skoles penge, skænket skolen af sal. Peder Madsen, forvalter over Ørum gods, og af hans hustru Margrete Pedersdatter, mod pant i stedet Hald, som ligger på Ullerupgårds mark. Poul Jensen Skræder i Brusgård, fuldmægtig for Hans Pors, anmoder om udsættelse, hvad han ikke får.

Dom: Han skal betale.

Enevold Nielsen Bjerregård har ladet stævne Margrete Nielsdatter, før tjenende hos Niels Thomsen i Hunstrup, og Peder Pedersen Kier i Østerild for lejermålsbøder.

Opsat 14 dage, og da skal præstens attest om skrifte fremlægges. (12/2)

Enevold Nielsen har stævnet Mads Havre i Østerild til dom til hans fæstes fortabelse, da bygningerne er øde, og han ikke har betalt afgifter i rette tid.

Dom: Han har sit fæste forbrudt.

4. Februar

Læst forordning om skat på jordegods.

(21/1) Amtsforvalter Jens Hansen tiltaler Willads Christensen i Østerild som har begået lejermål med Karen Pedersdatter, og kræver at han foruden bøder skal give hende hjemgift, da han har giftet sig med en anden.

Willads Christensen nægter ikke, at han er hendes barnefader, og at han har lovet hende ægteskab, men da hun var blevet frugtsommelig, ville hun ikke gifte sig med ham, trods han mange gange havde bedt hende om det. Derfor havde han „efter at have rådført sig med Gud“ besluttet at vende sig til en anden og havde giftet sig med Maren Christensdatter. Der gik et fjerdingår mellem trolovelse og ægteskab, så hvis Karen Pedersdatter ville, kunne hun have gjort forbud i tide, især da hun var indbudt til hans trolovelse. Hun siger, at hun frygtede, at han ville give hende ond medfart og et uskikkeligt levned og derfor hellere ville undgå ægteskab end med ham at opbygge helvede.

Dom: Da han er en husmand og af ringe middel, skal han kun give hende 3 td. godt rug eller 3? rdl., men betale lejermålsbøder.

Peder Jensen i Brund, kirkevæрге, tiltaler folk for skyldig kirketiende. Ingen mødt undtagen Niels Jensen i Brund, som fremlagde attest på, at han og hans formand sal. Niels Nielsen Munk aldrig havde givet mere end 9 skæpper byg.

Dom: Niels Nielsen frikendes, de andre skal betale.

Hovedmanden og forlover Anders Nielsen i Kielstrup og Christen Tøgersen ibd. for kongens tiende af Kjelstrup tiltaler Niels Michelsen Klit, Gunde Ulf, Bertel Nielsen, Palle Christensen, Jens Bødker, Skaris Jensen, Jens Olesen, Peder Hansen, Kirsten Eriksdatter og Michel Bødker, alle ibd., for resterende tiende.

Opsat 8 dage. (12/2)

(14/1) Sagen mod de personer, som Niels Christensen på Momtoft havde stævnet til dom i dag for 3 uger siden, og som var opsat til i dag, er igen opsat 14 dage. (18/2)

Lauritz Jensen af Thisted udsteder dette vidne efter befaling. Emmike Eriksen har stævnet Hans Clausen i Sundmølle angående forbudt landprangeri.

Christen Pedersen Kløvborg i Jannerup vidner, at han var ved Vildsund med Christen Søe og Christen Jepsen ibd. for at købe salt. Da fik han 1 td. salt af Hans Clausen og skulle give byg for 15 mark for en td. salt. Kornet blev leveret til en ålborgmand, men saltet fik han hos Hans Clausen. På Hans Clausens vegne mødte Anders Jensen, ridefoged på Irup, og spurgte vidnerne, om de vidste, hvem saltet tilhørte. Det vidste de ikke.

Hans Clausen tilbød ed på, at saltet ikke var hans, men tilhørte ålborgfolkene og blot var oplagt hos ham for ondt vejrligs skyld, for at det ikke skulle blive fordærvet af vand.

Herefter begærede Emmike Eriksen tingsvidne.

Onsdag, 12. Februar.

Amtmanden lader advare om stodhestehold.

(28/1) Enevold Nielsen til Kølbygård tiltaler efter opsættelse Margrete Nielsdatter og Peder Pedersen

Kier i Østerild for lejer målsbøder. Præstens attest for skrifte fremlægges.
Peder Kier vil benægte at være barnefader. Enevold Nielsen vil føre bevis.
Opsat 4 uger. (13/5)

Tomas Lauritsen, degn i Hunstrup og Østerild tiltaler Christen Hansen i Lille-Ballegård i Østerild, Søren Laustsen, Mads Andersen, Laurs Smed, Laust Rask, alle ibd. og Tomas Jørgensen i Hunstrup for skyldig degntiende og smårenter.
Opsat 14 dage, da kirkens bog ikke er til stede. (25/2)

Tomas Degn af Hunstrup tiltaler Jørgen Christensen i Østerild for kirkeskyld til Hunstrup kirke, som degnen er berettiget til.
Opsat 14 dage, da kirkens bog ikke er tilstede. (25/2)

Niels Christensen, delefoged, æskede de breve, som skriveren skulle færdigskrive angående Jacob Pedersens (Jensens?) sag i Hedegård og Laurits Hollænders bortrømmelse. (18/3)

(4/2) Anders Nielsen i Kjelstrup og de andre forlovere for kongens tiende af Kjelstrup rode tiltaler Gunde Ulf, Michel Bødker og Peder Hansen for resterende tiende.
Dom: De skal betale.

18. Februar.

(4/2) Jep Bertelsen af Momtoft på Niels Christensen på Momtofts vegne tiltaler Gunde Ulf og Palle Smed i Kjelstrup for skyld.
Dom: De skal betale.

25. Februar.

Læst forordning om en ny kirkesalmebog af 25/1 1690.

Olle Pedersen Langgård af Thisted tiltaler Niels Jensen i Spanggård og Niels Vert i Hogsør for skyld.
Dom: De skal betale.

Olle Pedersen Langgård på Laurs Laursen, degn til Harring og Stagstrup hans vegne stævner Anders Jespersen i Sperring og Poul Jensen i Ramsgård for skyld. Den ene stævningsmand er død.
Opsat 14 dage.

(12/2) Tomas Laursen, degn i Hunstrup, tiltaler folk i Hunstrup for resterende afgifter.
Dom: De skal betale.

4. Marts.

Læst patent om højesterets holdelse.

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne har stævnet Gunde Jacobsen Ulf til at møde på tinget og give ham skøde på en gårdpart i Haunstrup i Harsyssel eller lide dom.
Kendelse: Han skal møde i dag 8 dage. (11/3)

Samme på sammes vegne tiltaler Tomas Jørgensen i Hunstrup og Niels Knudsen i Hjørdemål for skyld.
Opsat 8 dage. (11/3)

Samme på sammes vegne tiltaler Maren Andersdatter i Hinding for resterende landgilde.
Opsat 8 dage. (11/3)

Kirkeværger i Sennels Michel Poulsen og Iver Laursen tiltaler 18 folk for resterende kirketiende og skyld.
Dom: De skal betale.

Kirkeværger til Østerild kirke Peder Laustsen og Jens Jensen i Østerild tiltaler Dorte Andersdatter i Klastrup, Niels Jensen i Spanggård, Peder Andersen i Vesterby i Østerild og Jens Smed ibd. for resterende tiende.

Opsat 14 dage. (18/3)

11. Marts.

Læst forordning om kop-, kvæg- og ildstedskat.

(4/3) Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne fremlægger tingsvidne af 4/6 1689, hvorefter Gunde Jacobsen Ulf pantsætter til amtmanden sin part af en gård i Haunstrup med underliggende huse Røebiery og Doiglundshuse. Pantet skulle være indløst 1. Januar.

Gunde Jacobsen Ulf skøder derpå denne ejendom til amtmanden.

Niels Christensen af Baungård i Vigsø sogn fremlægger skøde til ham fra Peter Hofmann i Ålborg på et bol i Bjerre, i Vigsø sogn, som Niels Christensen ibor og skylder årlig 2 td. byg.

(4/3) Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne tiltaler Maren Andersdatter i Hinding for skyldig landgilde.

Dom: Hun skal betale.

(4/3) Sagen mellem amtmanden og to skyldnere igen opsat, denne gang 3 uger.

Knud Pedersen Riber har stævnet folk i Skovsted for resterende tinghuspenge, nemlig Mads Mikkelsen 13 sk., Stephen Christensen 25 sk., Søren Torstensen 29 sk., Christen Pedersen 8 sk., Laurs Oggesen 4 sk. og Christen Sørensen 4 sk.

Opsat 14 dage. (26/3)

Amtmanden lader advare om stodheste.

Jens Ollesen i Kjelstrup tiltaler Niels Tomsen i Tøfting for ? td. rug han skylder ham.

Dom: Han skal betale.

18. Marts.

Borgmester Christian Lelius på Henrik Holsts vegne af København tiltaler bønder for resterende landgilde, nemlig Christen Gregersen i Dollerup i Sjørring sogn, Niels Oggesen ibd., Marcus Andersen i Lynnerup, Christen Løfuesen ibd., Peder Christensen ibd., Salmand Ollesen i Hundborg, Christen Bertelsen i Tårsted, Tomas Nielsen i Skinnerup, Anders Sørensen i Vorring og Christen Nielsen i Ås.

Dom: De skal betale.

Christen Sørensen i Rær, Michel Madsen ibd. og Christen Nielsen i Hedegård fører vidner på, at de ikke kan give mere til skyld eller landgilde til Rær kirke, end hvad de er sat til i kongens nye landmåling. (8/4)

Niels Christensen af Kortegård, delefoged til Ørum, beviste med stævningsmænd, Løfve Laursen og Niels Madsen i Øster Vandet, at Jochum Prydtz, en rytter, liggende i kvarter i Hanstholm og Sarup, var stævnet til syns- og vidnepåhør, sigtelse og klage angående husfred og gårdfred, han har gjort mod Anne Madsdatter af Rær tjener til Ørum.

Synsmændene så 5 sår på hendes venstre hånd og 2 på højre. De syntes at være gjort med en degen.

Desuden var hun oprævlet og revet under ansigtet med så mange sår, at de ikke kunne tælle dem. Anne Madsdatter fremviser sine sår for retten og skyldte Jochum Prydtz for at have gjort dem. Han havde sagt: Nu skal jeg stikke dig ihjel, hvorfor hun var nødt til at gribe om degenen.

(12/2) Niels Christensen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Jørgen Clemmensen i Rær med hans hustru Anne Laursdatter og hendes søster Anne Laursdatter til vidnespåhør og sigtelse og til på spørgsmål at svare, angående Laurs Hollænders borttrømmelse og hans midler og for trusselsord mod Anne Madsdatter. Desuden stævnet Jochum Prydtz, en rytter og vidner, nemlig Rolf Knudsen i Hedegård, Niels Sørensen og hustru Vibeke Nielsdatter i Rær, Niels Jistrups hustru Sara Madsdatter, Mads Jensens datter Else Madsdatter, Mads Jensen og hustru Giertrud Nielsdatter, alle i Rær sogn. Vidnerne ikke mødt. Opsat 8 dage, og da skal vidnerne møde under straf. (26/3)

(4/3) Kirkevænger i Østerild tiltaler efter opsættelse folk for resterende kirketiende.

Dom: De skal betale.

26. Marts. Onsdag.

(18/3) Niels Christensen af Kortegård, delefoged, fremkalder vidner om Laurs Hollænders fravigelse. Kun et vidne, Christen Clemidsen af Rær, mødt, hvorfor Niels Christensen ikke ville modtage hans vidnesbyrd. (1/4)

(18/3) Clemmed Jørgensen i Rær har ladet stævne Anne Madsdatter for skælden i hans hus og præsten Jens Pedersen Poulstrup og hans hustru Lisbet Danielsdatter med flere til at vidne.

Ingen vidner mødt.

Opsat til næste tingdag. (1/4)

(11/3) Sagen mellem Knud Riber og nogle mænd i Skovsted er opsat til næste tirsdag. (1/4)

1. April.

(26/3) Clemed Jørgensen af Rær har stævnet Anne Madsdatter for skældsord samt vidner. Hr. Jens Pedersen Poulstrup af Rær vidner, at han og hans kone efter Christen Clemedsens begæring var gået øster til Laust Hollænders gård for at forlige den sag mellem Anne Madsdatter og Jochum Prydtz, og som de kom ind, hørte de stor alarm, men trods mange begæringer ville Anne Madsdatter ikke gå med til et forlig, før hun havde talt med husbonden på Højriis. Han hørte også, at Anne Madsdatter skældte Clemed Jørgensen nogle gange for at være en grå skælm i sit hjerte. Rolf Knudsen havde også hørt, at hun kaldte Clemed Jørgensen for en gammel grå skælm. (8/4)

(26/3) Folk fra Rær vidner, at Anne Madsdatter har været hos dem for at formå dem til at blive hjemme fra tinget i stedet for at møde og vidne. De tilbyder nu deres vidne, men ingen var mødt for at tage imod vidnesbyrdene.

(26/3) Jost Hansen af Hjardemål på Knud Pedersen Ribers vegne tiltaler folk i Skovsted for resterende tinghuspenge.

Dom: De skal betale. (17/6)

8. April.

Læst forordning om tyves og utro tjeneres straf.

Læst forordninger om kommisærers belønning og om forseglings- og skriverpenge må tages forud.

Læst forordninger om vejes reparation og auktionsbetjenteværket.

Byskriver Christopher Nielsen på Christen Mortensen Søes vegne af Thisted har stævnet Peder Jensen i Brund til vidnespårhør og beskrivelse. Peder Jensen skulle have lovet Christen Søe noget tiendekorn af kirkens. Jens Sørensen Fruergård af Thisted siger, at Peder Jensen ville sælge 50 td. byg og give 2 td. byg i overmål, hvorimod Christen Søe ville give noget tobak. Peder Jensen fik 4 rdl. på hånden. Peder Jensens broder Jens Jensen af Brund vidnede det samme. Nogle vidner, at de var hos Peder Jensen for at tage mål af kornet, men Peder Jensen sagde, at det kunne ikke ske den dag, da han ikke havde så meget korn. (15/4)

Amtsforvalter Jens Hansen får skøde fra Peder Mortensen Zelle på halvparten af Dragsbæk mølle, som Peder Mortensen har arvet efter sin fader Morten Andersen, rådmand. Peder Mortensens svoger Enevold Nielsen Bjerregård og (broder) Christen Søe er medunderskrivere.

Ubbe Christensen af Kålbye i Hørdum sogn på Melchior Juels arvingers vegne tiltaler Tomas Jacobsen og Laurs Nielsen i Klastrup for resterende landgilde.
Dom: De skal betale.

(1/4) Clemid Jørgensen af Rær har stævnet Anne Madsdatter for skældsord og ærerørige ord.
Opsat 14 dage. (23/4)

Niels Christensen, delefoged til Ørum på Anne Madsdatters vegne har ladet stævne vidner. De er ikke mødt. Niels Christensen kræver dem idømt bøder.
Opsat 14 dage. (23/4)

Niels (?) Christensen på Skårhede og Tomas Nielsen i Vang, kirkeværger, tiltaler Jens Andersen i Vang, Laurs Jensen Badskær og Per Oggesen ibd., for resterende kirkeskyld og tiende.
Opsat 8 dage. (15/4)

(18/3) Kirkeværger i Rær, Christopher Nielsen i Rær, Mads Christensen i Sarup og Anders Ollesen i Hestkær, tiltaler Christen Nielsen i Hedegård og Michel Madsen i Borup for resterende kirkeskyld. De tiltalte mødte og svarede, at de ikke på grund af sandflugt kunne svare af mere, end de var sat til efter den nye landmåling.
Opsat 4 uger.

Christopher Nielsen af Rær på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne tiltaler Anders Nielsen på Skjelsbjerg i Tved sogn og Anders Sørensen i Hargård i Voring for resterende præsteafgifter.
Opsat 8 dage.

15. April.

Læst forordninger.

Gunde Jacobsen Ulf på rytterbonden Laurs Tomsen i Sårup hans vegne tiltaler Hans August til Nørtorp for overløst han tilføjede Laurs Tomsen på marken ved hans plov med hug og slag. Synsmænd vidner, at de har synet Laurs Tomsen og fandt et hulsår på hans næse, som var nylig gjort, og som han beskyldte Hans August for at have forvoldt. Hvor dybt såret var, vidste de ikke.

Laurs Tomsen vidner, at han gik på marken lige før solen gik ned og pløjede. Da kom Hans August til ham og spurgte, hvor hans kammerat var. Han sagde, at det vidste han ikke. Hans August sagde: „Du skal få en ulykke, din skælm!“ og slog ham med et ris, som kunne være skåret i haven, og som havde kviste på. Han slog mange gange og slog hul på hans næse.

Samme har stævnet vidner. Christen Madsen i Sårup havde set, at Hans August slog Laurs Tomsen, og

dennes kone vidner, at hun gik og kørte ploven for sin mand, og gentager derefter sin mands beskyldning. Hans August kom ridende tværs over marken til dem. (23/4)

(8/4) Christen Mortensen Søe af Thisted har stævnet Peder Jensen i Brund og forlanger, at han skal levere det korn, han har lovet ham af kirkens korn. Herimod at svare mødte den anden kirkeværge, Peder Gregersen i Nørgård i Ll. Hillerslev og fremlagde attest fra hr. Oluf Nielsen, at han havde samtykket i, at Peder Gregersen solgte kirkens korn til en mand fra Ålborg, og dette løfte måtte holdes. Peder Jensen havde ikke myndighed til at love noget bort uden præstens og den anden kirkeværges samtykke. Opsat 8 dage.

(8/4) Peder (?) Christensen på Skårhede og Tomas Nielsen i Vang, kirkeværger, tiltaler efter opsættelse folk for kirkeskyld og tiende.
Dom: De skal betale.

Christen Jensen, tjenende på Søgård, på Niels Pedersen på Søgård hans vegne tiltaler folk for resterende kongetiende, nemlig Erik Nielsen i Skinnerup, Niels Poulsen, Jens Huas, Niels Tomsen ibd., Anders Sørensen i Vorring, Christen Led ibd., Søren Olsen i Tved, Niels Knudsen i Hjardemål og Olle Pedersen i Kåse. Skinnerup folkene mener, at Niels Christensen burde have givet beskyldning for, hvor meget korn hver skulle betale.
Opsat 8 dage. (23/4)

Christopher Nielsen, byskriver, er skriver i denne sag, (men hånden er den samme).
Anders Lauritsen, herredsskriver, tiltaler næsten 100 personer for resterende skriverkorn.
Opsat i 14 dage. (29/4)

23. April.

(15/4) Gunde Jacobsen Ulf på Laurs Tomsens vegne i Sårup tiltaler Hans August v. Pagelsen for overlast efter opsættelse.
Opsat til næste tingdag. (29/4)

Amtmanden lader advare om stodheste.

(8/4) Jens Jensen, skriver på Ørum, på Anne Madsdatters vegne i Rær, vil tiltale folk, fordi de ikke var mødt for at vidne. På deres vegne mødte Gunde Jacobsen Ulf og svarede, at de indstævnedes var mødt mange tingdage, men ingen ville tage imod deres vidne. Han begærer opsættelse, indtil der kan føres tingsvidne om deres udeblivelse.
Opsat 14 dage. (6/5)

Peder Pedersen Fjerritslev i Tilsted på mag. Anders Heeboes tjener Maren Pedersdatters vegne i Tilsted, tiltaler Søren Pedersen i Silstrup, fordi han ikke har holdt den kontrakt, han indgik med Maren Pedersdatters mand sal. Christen Christensen Aggerboe af Silstrup, der oplod gården til ham mod forskellige ydelser. (Specificeret).
Dom: Han skal opfylde kontrakten.

Erik Nielsen i Skinnerup har stævnet Jens Poulsen og hustru Mette Tomasdatter, Mads Jensens hustru Anne Pedersdatter, Jens Madsen og hustru Sidsel Jepsdatter, Søren Jepsen og hans moder Anne Tomasdatter, sal. Christen Henriksens enke Maren Jensdatter, Søren Bauns hustru Anne Jepsdatter, Niels Erikson, Christen Smed og hustru, alle Skinnerup, som vidner og til vidnespåhør om, at Kirsten Tomasdatter ibd. skulle have beskyldt ham for at leve i horeri med Christen Smeds hustru. Jens Madsens kone skulle have sagt, at der var en mand, der havde to koner, og en kone, der havde to mænd. Kirsten Tomasdatter

siger selv, at hun ikke mente Erik Nielsen. Jens Poulsens kone Mette har hørt rygter af sin søster Dorte, og Niels Eriksen har tit hørt Kirsten Tomasdatter kalde Kirsten Smed „en rendsk tæve og andre skammelige ord både i mark og hjemme“. Mange vidner ikke mødt.

De skal møde næste tingdag. (6/5)

Peder Pedersen Frost af Tilsted har ladet stævne Bertel Christensen i Skjoldborg og Mads Andersen i Næstrup for noget hestearre, de skylder ham.

Dom: De skal betale.

(15/4) Sagen mellem Niels Christensen (=Pedersen) på Søgård og nogle mænd i Skinnerup, Nors, Tved og Hjardemål.

Opsat 14 dage. (6/5)

29. April.

(23/4) Gunde Ulf på rytterbonden Laurs Tomsens vegne har stævnet Hans August v. Pagelsen for overlast. Mikkel Christensen, foged på Torp, begærer opsættelse, da hans husbond vil føre vidner.

Opsat 4 uger. (6/5)

Gunde Ulf på amtmandens vegne lod 2. gang forbyde ulovligt fiskeri med pulsvåd og andet ulovligt i Limfjorden, samt slåning af klittag i klitterne. (20/5)

Gunde Ulf på regimentskriver Belderings vegne forbyder alle at så noget „til halvs“ i rytterbøndernes jord.

(15/4) Gunde Ulf, efter befaling i skriverens sted, fremlægger herredsskriveren Anders Lauritsens tiltale mod bønder for resterende skriverkorn.

Dom: De skal betale efter den måde, som de har betalt til den forrige skriver.

6. Maj.

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp, tiltaler bønder for resterende afgifter (Specificeret).

Dom: De skal betale.

(29/4) Mikkel Christensen, foged på Torp, har stævnet Laurs Tomsen i Sårup og hans hustru Margrete Christensdatter samt Christen Madsen ibd. angående skældsord og hvad gerning, de agtede at ville have gjort mod ham og hans medfølgere, da de ville have Poul Christensen ibd. fat. Vidner er stævnet. Jens Laursen i Hansted, Christen Hillerslev ibd., Jørgen Laursen i Sårup, Poul Christensen og hans pige Else Jensdatter ibd.. Et vidne fortæller, at han sammen med fogeden og andre kom til Sårup for at hente Poul Christensen, men han ville ikke følge med, og da de ville tage ham med magt, tog han en økse fra ploven i den ene hånd og en kniv bagvendt i den anden. Laurs Tomsen sagde (til fogeden): „Forsvar dig nu, din gamle tyv, om du kan!“ og tog en økse og hug den i plovåsen og sagde: „Om jeg hængte den i en af jer, hvad skade kunne i gøre mig derfor?“ Så sagde han, at de skulle gå af hans jord. De havde intet på hans jord at bestille. Peder Christensen Skousted af Kielstrup spurgte vidnerne, om de så, at Laurs Tomsen gjorde nogen skade på fogeden eller de andre. De svarede nej. (27/5)

(23/4) Niels Christensen, defoged til Ørum, på sin husbonds vegne tiltaler folk, som var indstævnet til at vidne i sagen mellem Anne Madsdatter af Rær og Jochum Prydtz, men som ikke var mødt, hvorfor han kræver dem straffet. Så mødte en del af de indstævnede på egne og de andres vegne og sagde, at Anne Madsdatter havde været hos dem og sagt, at de ikke skulle møde på tinget, da sagen ville blive forliget. Da de bagefter mærkede, at hun havde bedraget dem, mødte de flere gange på tinget, men defogeden ville ikke tage imod deres vidne.

Dom: Da udeblivelsen er sket af „vanvittighed“, tør jeg ikke idømme så mange fattige folk bøder, men

frikender dem for mulkt, men de skal møde til tinget, når de og modparten er lovlig stævnet til næste ting.

Jens Jensen, skriver på Ørum, har ladet stævne alle Ørums bønder for skyldig landgilde og arbejdspenge. Endvidere er Niels Andersen i Hjørdemål, Birgitte Madsdatter i Østerild, som ikke var at finde, Laurs i Abildgård, Christen Andersen i Sennels og Jacob Pedersen i Malle stævnet for kirke- og skoleskyld. Opsat 3 uger. (27/5)

(23/4) Sagen mellem Niels Christensen (=Pedersen?) på Søgård og folk i Skinnerup m.fl. sogne. Opsat endnu 8 dage. (13/5)

Niels Christensen på Søgård har ladet stævne Anders Pedersen Degn i Nors for skyldig kongetiende. Opsat 8 dage.

Niels Mortensen Torsted af Thisted har ladet stævne Laurs Nielsen Skrædder i Nors angående afregning imellem dem om, hvad Niels Torsted skyldte Laurs Skrædders søster sal. Bodil Nielsdatter i Thisted. Laurs Nielsen giver Niels Torsted kvittering for, at han har betalt, hvad han var skyldig.

(23/4) Erik Nielsen af Skinnerup mødte med et tingsvidne med en påskrift om, at de indstævnede blev forelagt at møde i dag.

Da er af dommeren således afsagt, at såsom samme vidne synes at være godtfolk til beskæmmelse og æresforklejnning og har henseende til en vidtløftig proces og urolighed, mesten den hele sognefolk at påføre, har jeg højfornødentlig eragtet, samt også Erik Nielsen foreholdt, at han til i dag skulle medtage, hvis besked han havde fra høje steder erlanget - som han sig ofte har påberåbt at have - til befrielse for den landstingsdom, som over ham til hjemting er ganget, og til landsting konfirmeret, nemlig at han skulle være en Bremerholms fange og hans gods til Hans Majestæt at være hjemfalden, hvilket han hidindtil efter mange begæringer ikke ville producere, som jeg begærer de 8 mænd vil drages det til minde, hvorfor jeg og indtil videre afslår denne hans begærede vidne, at han ville fremvise hans erklæring derpå. (13/10 og 21/10 1691.)

Jens Christensen Vandet i Kåstrup fremkom med en kontrakt mellem ham og hans søn Anders Jensen, hvorefter han overlader gården til sønnen mod aftægt. Dateret 1/5 1690.

13. Maj.

(6/5) Niels Pedersen (rettet fra Christensen) på Søgård tiltaler folk i Skinnerup m.fl. sogne for skyldig kongetiende.

Niels Eriksen på egne og fader Erik Nielsens vegne i Skinnerup gør sammen med de andre Skinnerup folk ophævelser, og siger, at de ikke er pligtig til at yde tiende in natura, da der er over den afstand, loven tilholder, til Ørum.

Dom: De skal alle levere tienden in natura på sine tilbørlige steder eller betale efter kapitelstakst.

(12/2) Peder Pedersen Kjær af Østerild nægter at være barnefader til Margrete Nielsdatters barn og vil aflægge ed på det.

Opsat 14 dage, om hun har noget at sige dertil. (27/5)

20. Maj.

Læst forordninger om fri fordring, unyttig krohold og destillerpander.

Mads Laursen, degn af Hundborg på hr. Olle Nielsen Hosums vegne præst til Hundborg og Jannerup, irettelægger et købebrev, hvorefter Peder Laursen i Sperring på egne og søster Maren Laursdatters vegne,

som var sal. Scharis Jensens hustru, Karen Christensdatter, sal. Søren Laursens hustru i Hvalstrup, på egne vegne med sin lavværge og broder Christen Christensen i Borup, og Niels Christensen i Brund på sin hustru Maren Laursdatters vegne, den salig karl Laurits Lauritsen, som boede og døde i Hvalstrup (boregistrering 24/4), hans sande arvinger, sælger til hr. Oluf Nielsen Hosum al vitterlig og uvitterlig gæld til boet samt alle midler, som fandtes i hans bo ved registreringen eller herefter kan åbenbares, eftersom vor sal. broders bog og en del obligationer og beviser blev røvet og stjålet fra ham kort før hans død ved nattetide i hans eget hus foruden anden skade, der samme tid blev tilføjet ham, dog med undtagelse af, hvad arvingerne allerede har delt mellem sig.

Mads Laursen, degn, på hr. Olle Nielsen Hosums vegne lod læse en opskrift på 29 skyldnere, fundet i sal. Laurs Laursens bo. (15/7)

De ovennævnte personer, (arvinger efter Laurits Lauritsen) har været til stede ved skiftet efter en anden broder, sal. Søren Laursen, hvis hustru er Karen Christensdatter. Christen Christensen i Borup (Karens broder). Arvingerne overlader boet og midlerne til enken, mod at hun afstår arv efter sin mands broder Laurits Lauritsen, som døde først.

(29/4) Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne forbyder folk at slå klittag m.m. i klitten og indskærper klitfogederne, at de skal have opsyn med klitten. Desuden forbydes ulovligt fiskeri i Limfjorden med pulsvåd.

Christen Willadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, har ladet stævne Ørum bønder for restancer med 3 ugers varsel. (ikke specificeret). Endvidere stævnet følgende der yder landgilde til kirker og skoler: Anders Jørgensen i Sjørring, Christen Madsen, Søren Jensen ibd., Søren Madsens enke i Tinstrup, Peder Christensen Skræder i Tilsted, Christen Willadsen i Skjoldborg, Peder Nielsen i Torup og Niels Christensen ibd. (27/5)

Samme stævnede Anders Christensen i Færregård, Jørgen Nielsen i St. Djernæs, Peder Poulsen i Ll. Djernæs og Anders Nielsen i Hove med 4 ugers varsel til dom for resterende kongetiende af Vang og Tvorup sogne og Jacob Sparre til Råstrup for resterende kongetiende af Hundborg sogn og Ma(tias Poulsen?) i Sperring for Sjørring sogn, Peder Bendixen i Ø. Vandet for Torsted sogn for resterende kongetiende til dom og til deres fæstes forbyrdelse, da de ikke har betalt i tide. (27/5)

Christen Sørensen i Skovsted irettelægger skifteforretning og registrering af 19/3 i sal. Peder Christensen bo i Skinnerup. (Specificeret). Vurderingsmænd Anders Nørgård og Niels Poulsen ibd. Til overs 6 mk. 14 sk., som arvingerne delte mellem sig. Den afdødes broder Jens Christensen ved Lerhøj og søster Anne Christensdatter i Brund er arvinger. Af gæld æskedes bl.a. af Erik Nielsen for en registrering efter sal. Maren Pedersdatter samt for hendes testamente og for 2 registreringer efter sal. Peder Christensen og denne deling ialt 3 mk.

Amtmanden lader forbyde alle at så sæd til halvs i rytterbøndernes jord eller bruge noget af ryttergårdenes ejendom.

27. Maj.

(6/5) Jens Jensen, skriver på Ørum, har ladet stævne nogle af Ørums bønder for resterende afgifter (specificeret over 12 sider. En hel jordebog). Herimod mødte bønder i begge herreder, som skylder til skoler og kirker. De fremviser deres fæstebreve, udstedt af kirkens forsvar, provstiskriverne for Thyholms provsti. Provst Poul Nielsen Snedsted i Sjørring svarede, at herligheden til kirke- og skolegodset i lang tid uimodsagt har hørt under kirkernes forsvar og mente, at sagen skulle opsættes, til stiftamtmanden og biskoppen var orienteret. Provst Anders Nielsen Lyngby begærer det samme.

Jens Jensen af Ørum begærer sagen opsat 14 dage, så han kan fremvise kongens skøde.
Opsat 14 dage. (11/6)

Samme Jens Jensen har ladet stævne bønder for resterende skriverkorn og andet. (2 siders specifikation).
Dom: De skal betale.

(20/5) Samme Jens Jensen tiltaler Anders Christensen af Ferregård og Jørgen Nielsen af Djernæs for restancer på kongetiende.
Dom: De skal betale og have deres fæste forbrudt.

Peder Markursen, tolder, på direktørerne for børnehuset i København deres vegne tiltaler Laurs Axelsen i Nors, Niels Christensen Skarresen i Tinstrup, Christen Tomsen i Tilsted og Salmon Madsen i Tårsted for resterende afgifter.
Dom: De skal betale.

Peder Poulsen i Dalgård i Østerild har ladet Bertel Andersen og Peder Christensen, begge Østerild, syne den halve part af Abildgård i Østerild, han nu har fået i fæste. Brøstfældigheden vurderet.

(13/5) Peder Pedersen Kier af Østerild vil aflægge ed på, at han ikke er fader til Margrete Nielsdatters barn. Hun er mødt og protesterer, idet hun fortæller om, at han to gange har haft samleje med hende, men imod hendes vilje, og at hun slog fra sig. Stederne beskrevet. Han får lov at aflægge ed.
Dom: Han frikendes.

(29/4) Sagen mellem Laurs Tomsen i Sårup og Hans Augustus von Pagelsen er blevet forligt.

3. Juni.

Knud Pedersen Riber på hr. Olle Nielsen Hosums vegne har stævnet Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl angående et stykke eng, som ligger imellem Ulstrup marker, kaldet Hård eng, men som skal høre til Hundborg præstegård. Der føres 27 vidner, der bekræfter, at engen har været brugt til præstegården, så længe de kan mindes, men de vidste ikke, om det var som ejendom eller ikke.

Hr. Olle Nielsen Hosum har ladet stævne Hartvig Kås og mester Petter på Næsgård angående Hård eng og har ladet syne engen. Målene angives, og der nævnes skelsten, huller, hvori der har stået sten og grøfter.
(17/6)

Christen Willadsen i Skjoldborg tilbyder frøekorn til dem, der har sået i Ørum tjeneres jord.

Forlovningsmænd for kongetienden af Skjoldborg sogn Mads Christensen og Poul Jensen i Skjoldborg samt Peder Michelsen i Ås forbyder 17 bønder at indføre deres korn, før der er tiendet, men spørger dog, om de vil levere tienden i skæppen efter den gamle måde, som deres formænd. De svarede nej.

Christen Eriksen som har en part af kongetienden i Hillerslev sogn på egne og sognepræstens vegne og Anders Nielsen i Kjelstrup på forlovningsmændenes vegne forbyder folk at indføre deres korn før der er tiendet til kongen, kirken og præsten. Kirkeværger er Peder Jensen i Brund og Peder Gregersen i Ll. Hillerslev.

11. Juni.

(27/5) Jens Jensen, skriver på Ørum, har stævnet bønder, der svarer skyld til kirker og skoler og fremviser kopi af skøde fra kongen til Albret Balseberns (!) efterleverske og arvinger.
Opsat 14 dage. (25/6)

Christen Willadsen i Skjoldborg tilbyder 2. gang frøkorn til folk, der har sået i Ørum tjeneres jord.

17. Juni.

(3/6) Jesper Andersen i Hundborg på hr. Olle Nielsen Hosums vegne har stævnet Hartvig Kås angående Hård eng. Hr. Olle Nielsen har begæret amtmandens hjælp, og dennes fuldmægtig har anmodet Jørgen Kås om at erklære, hvad han ved. Jørgen Kås på Ulstrup erklærer skriftligt, at han har hørt af sine forældre, at engen har været brugt til Hundborg præstegård altid, og den var, så vidt han mindes, ikke med, da han og hans søskende skiftede arven efter deres fader. Jesper Andersen spørger Hartvig Kås, om Hård eng er bortforpagtet til mester Petter, der har græsset 58 stykker kvæg der. Hartvig Kås siger, at han ikke hjemler mester Petter mere, end hans forpagtningskontrakt udviser. Hartvig Kås fremlægger skøder fra forskellige til Iver Kås på deres parter af Ulstrup hovedgård.

1619 fra Jørgen Ernst Worm

1624 fra Christoffer Gersdorff

1630 fra Falk Giøe

1640 fra Jørgen Grubbe

1627 fra Palle Rodsteen på part, udlagt for gæld hos Per Bille, desuden tingsvidne 1624 af Hundborg herredsting, som Mikkel Christensen af Skjoldborg forhvervede for Iver Kås. Jens Pedersen bekendte deri, at han har brugt 4 stk. eng, den tid han boede i halve Ulstrup.

Fremlagt skifte efter Fru Kirsten Friis, hvis arvinger er Frands Banner, Otto Banner og Anders Banner. Dateret i år 1568. Frands og Otto får som deres del Ulstrup.

Hartvig Kås mener, at præsterne har haft Hård eng ved minde og samtykke, hvad præsten kunne vise med den seddel, Hartvig Kås havde givet ham med tilladelse til at bruge engen sin livstid.

Opsat til næste tingdag. (se nedenfor og 25/6).

Gunde Ulf af Kjelstrup på amtmandens vegne har stævnet hr. Anders Pallesen i Sennels til synsvidne angående jord og ejendom, som skal have været til Hundals gård i Sennels, og som hr. Anders Pallesen før ejede og nu ejes af amtmanden.

Synsmænd syner jorden (specificeret).

Gunde Ulf på regimentskrivernes vegne har stævnet 28 af kongens rytterbønder i Hillerslev herred (nævnt) til forbudsvidne og forbyder nogen at have brugelighed i rytterbøndernes jord.

(1/4) Gunde Ulf på amtmandens vegne tiltaler Jep Torsen (i Kløv?) i Hunstrup sogn, Christen Kier og Tomas Christensen ibd., Anders Christensen i Hunstrup, Lucas Michelsen og Niels Jensen i Fårtoft for resterende tinghuspenge.

Dom: De skal betale.

Jesper Andersen af Hundborg på hr. Oluf Nielsen Hosums vegne fremstiller vidner Mads Laursen, degn i Hundborg, Anders Christensen Kirk, Salmund Ollesen, Anders Christensen Rysgård og Jens Christensen Midiholm, der vidner at Mads Laursen efter præstens begæring på kirkegulvet i Hundborg kirke har lyst Hård eng i hegne. Dernæst oplyser han nogle tørv, der ligger på engen, om nogen vil vedkende sig dem. Han forbyder at bortføre dem, før sagen er fremmet. (25/6)

Christen Willadsen i Skjoldborg, Ørum delefoged, tilbyder frøkorn til dem, der sået i Ørum tjeneres jord.

25. Juni. Onsdag.

Læst forordning om fallitter og omgang med boernes midler.

Læst forordning om „afskeder og interlocutoriers indstævning samt nam-dommes execution“.

Advarsel fra amtstuen, at der skal holdes skifte d. 5/7 efter sal. Niels Pedersen og hustru i Tingstrup. Derfor indkaldes arvinger, kreditorer og debitorer.

Amtsforvalteren lader bekendtgøre, at der skal holdes skifte i Tingstrup efter sal. Christen Madsen 23/7. Arvinger og kreditorer indkaldes.

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp, på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne i Nors har ladet stævne Niels Pedersen på Søgård, angående hvad der er opbrudt og opgravet i de to stole i Nors kirke, der har ligget til Søgård samt i gangen til prædikestolen. Synsmænd nemlig Anders Christensen og Poul Nielsen i Nors, Christen Nielsen og Niels Fisker i Hinding vidner, at nogle fjæl var brudt op i gulvet i stolene, og mursten var taget op. Der var gravet et hul. I Søgårds kvindestol var fjæl også løftet op, og en fjæl, som var slået for et hul i kirkedøren, var taget af. Hullet var så stort, at et lidet menneske kunne krybe derind ad.

Mikkel Christensen, foged, på hr. Anders Lyngbys vegne fører Peder Jensen Bunch og Anne Christensdatter, som tjener i Nors præstegård, som vidner. De siger, at de fornåm noget bulder i kirken og gik efter nøglen, som de ikke kunne få, da hr. Anders havde forvaret den i sit kammer. De gik da til kirken igen, ind i våbenhuset, derfra op på loftet, hvorfra de kom ned i kirken. De så da Niels Pedersen Skinnerups søn, Peder Nielsen, der ville have været ude af hullet i den søndre kirkedør, men der var for trangt, så han kom ikke ud. Vidnerne spurgte, hvad han gjorde i kirken, da den var låset. Han bad, at de ikke ville sige til nogen, at han havde været derinde. Han skulle ikke gøre det tiere.

(17/6) Jesper Andersen i Hundborg på Oluf Hosums vegne har ladet stævne Hartvig Kås til dom.

Dom: Da hr. Oluf fremlægger et tingsvidne, hvorefter gamle folk siger, at engen har været brugt til Hundborg præstegård, så længe nogen kan mindes, og der fremlægges et synsvidne som angiver Hård engs længde og bredde fra sten til sten, og da Jørgen Kås bevidner, at i de 27 år, han har boet i Hundborg sogn, har engen været brugt til Hundborg præstegård, hvorimod Hartvig Kås fremlægger skøder, der dog ikke nævner denne eng, som bevislig er brugt til præstegården, før skøderne er dateret, og det ikke har kunnet opklares, om brugen er sket med bevilling, forlening eller forpantning, så i kraft af de 28 mænds vidne, Jørgen Kås' erklæring og Hartvig Kås' egen erklæring, at Hård eng ikke er nævnt i forpantningskontrakten, så ved jeg ikke rettere at kende, end at engen skal tilhøre Hundborg præstegård.

(11/6) Jens Jensen, skriver på Ørum, tiltaler bønder for restancer og en del, som svarer skyld til kirker og skoler, for arbejdspenge.

Dom: De skal betale, dog, da nogle bønder beviser med fæstebreve, at deres gårde altid har været bortfæstet af kirkens patroner og forsvar uden modsigelse, da - skønt kongens skøder skal respekteres - tør jeg ikke dømme imod så mange fæstebreve og adelige hænder, før stiftamtmand og biskop er givet lovligt kald og varsel.

Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Anders Nielsen på Skjelsbjerg for en klage, han har sendt til sin husbond, borgmester Spormand, og som af denne var sendt til Hans August v. Pagelsen til hans erklæring. Anders Nielsen klager i skrivelsen (som er citeret) over, at Michel Christensen har taget meget fra ham, både med og uden dom. Herimod at svare mødte Anders Nielsens søn Søren Andersen på borgmester Christian Spormands vegne og fremlagde et skriftligt indlæg fra denne, der lyder på, at Mikkel Christensen vil tiltale Anders Nielsen for et klagemål, han har indgivet til Hans August v. Pagelsen, men det er mig, som skriftlig har besværet mig over, at Mikkel Christensen i varer og penge uden dom og ved dom, har fået 102 sldl. af Anders Nielsen og derved ruineret min bonde, som dog ikke efter adskillige påmindelser til Mikkel Christensen har måttet bekomme namsdommen og gældsrevet igen, hvorfor jeg nu af retten begærer, at Mikkel Christensen tilholdes at levere dokumenterne i retten. Synes han ellers ved sandhed at være sket noget til forkort med det, som jeg har overleveret til hans husbond, så skal han enten mundtlig eller skriftlig

på mit værneting få så fornøjelig svar, at han allermest skal fortryde det. Nærværende Søren Andersen bemyndiges til at fremlægge dette. Skjelsbjerg 22/6 1690, Christian Spormand. (15/7)

Søren Laursen i Bloksgård på egne og Anders Nielsens vegne i Tved i Hjardemål sogn, begge kirkevæ-
ger i Hjardemål, forbyder Niels Møller i Kåse mølle, Niels Ibsen på Rimme, Christen Andersen ibd., Olle
Pedersen i Kåse, Søren Ollesen i Tved, Hans Henningsen i Hjardemål og mange folk i Klitten at indføre
korn, før der er tiendet.

Christen Willadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tilbyder frøkorn, og har ladet stævne Ørum tjenere.
(ikke nævnt)

1. Juli.

Peder Christensen Skousted af Kielstrup på regimentskriverens vegne har ladet syne græsning og eng til
Kgl. Maj.s gårde, nemlig 3 øde ejendomme, Stephen Christensens tidligere halve bolig i Skousted, en i
Malle og en i Torp, hvoraf der ikke er bygning på de to. Græsningen vurderet.

Laurs Christensen i Pugdal i Rær sogn på egne og Jens Laursens vegne på Hjertberg, begge kirkevæ-
ger, forbyder Rolf Knudsen i Hedegård, Poul Christensen i Sårup og Anne Madsdatter i Rær at indføre deres
korn før der er tiendet.

8. Juli.

Peder Thomsen på amtsforvalter Jens Hansens vegne tiltaler 15 bønder i Hillerslev herred for resterende
landgilde til kongen.

Dom: De skal betale.

Peder Thomsen på amtsforvalterens vegne tiltaler kongens bønder nemlig Villum Christensen i Kåstrup,
Christen Krog i Vigsø, Jens Andersen Frost i Tingstrup, Jep Nielsen ibd., Christen Mortensen i Tårsted og
Erik Jørgensen i Vang for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

Peder Thomsen tiltaler Poul Mouritsen i Kallerup og Jens Nielsen i Krogsgård i Hundborg for resterende
landgilde til Anders Brønnsdorff.

Dom: de skal betale.

Peder Thomsen på amtsforvalterens vegne tiltaler 25 gård- og husmænd for resterende kongetiende, bl.a.
Christen Madsen Smed i Tilsted.

De tiltalte fra Tilsted svarer ved Isach Pedersen, at de har betalt efter deres kontrakt med amtsforvalteren.
Opsat 14 dage. (22/7)

Peder Thomsen på amtsforvalterens vegne forbyder gårdmænd i Tilsted sogn som besvæ-
rer sig over at levere tiende i skæppen, og husmændene at indføre deres korn før der er tiendet.

Jep Christensen, foged på Todbøl, på dr. Laurits Foss hans vegne tiltaler bønder for restancer. (Specifice-
ret)

Dom: De skal betale.

Jep Christensen Ræf har ladet syne Østergård i Silstrup, som Christen Pedersen og Niels Andersen påbor.
Laden er brøstfældig.

Laurs Jørgensen af Brund beklager sig nu over, at mellem andre ting, som er frastjålet ham, er hans signet,

som han nu aflyser.

15. Juli.

Laurids Christensen af Ørum på sin principals vegne stævner Christoffer Jørgensen i Djernæs angående kongetiendens oppebørsel af Tvorup sogn og har ved Christen Langgård og Christen Pedersen i Torup forbudt ham at indføre sit korn, før der er tiendet, da han alene af sognets folk ikke har (villet?) levere sin tiende i skæppen, skønt fæstet er forbrudt.

(25/6) Mikkel Christensen, foged på Torp, har stævnet Anders Nielsen på Skjelsbjerg angående hans klage til borgmester Spormand. Han kræver, at Anders Nielsen møder for at fragå sin klage eller lide efter loven.

Kendelse: Anders Nielsen forelægges at møde i dag 14 dage. (29/7)

(20/5) Jesper Andersen af Hundborg på hr. Oluf Hosums vegne har stævnet Hans Thomsen Ålborg, degn i Nørhå, og hans kone, og Niels Pedersen Skinnerup på Søgård i Nors for, hvad de er skyldig til sal. Laurs Laursen i Hvalstrup, som døde for kort tid siden.

Opsat i 14 dage. (29/7)

Samme på Mikkel Christensen Fogeds vegne lyser efter en mand, Anders Nielsen, som har boet i Himmersyssel og var rømt derfra her til egnen og var taget med magt og sat fast på Nørtorp, men var rømt derfra.

22. Juli.

Jørgen Falsted af Ll. Gyrop på sine principalers vegne tiltaler 14 bønder for skyldig landgilde og arbejds-penge. (Specificeret)

Dom: De skal betale.

(1/7) Peder Thomsen på amtsforvalterens vegne tiltaler folk for resterende kongetiende. Isach Pedersen og Christen Nielsen Løfting af Tilsted mødte og sagde, at de havde betalt efter kontrakten, og at husmændene burde være fri, da gårdmændene betalte hele tienden.

Dom: Da der ikke fremlægges beviser, skal de alle betale, og hvis de ikke leverer tienden i skæppen, skal de levere den in natura på de tilbørlige steder.

29. Juli.

(15/7) Mikkel Christensen, foged på Torp, har stævnet Anders Nielsen på Skjelsbjerg i anledning af en klage, som han har sendt til sin husbond, borgmester Spormand og fremlægger dokumenter.

Dom: Anders Nielsens klage var sendt af borgmester Spormand til Hans August v. Pagelsen til Mikkel Christensens nachdel, og H. A. v. Pagelsen lod Mikkel Christensen se den, for at han kunne erklære sig. Anders Nielsen er ikke mødt, skønt han var forelagt at møde. Klagen skal derfor ikke komme Mikkel Christensen til forklejning, og han frikendes for Anders Nielsens klage.

Anders Jensen, foged på Irup, tiltaler bønder for restancer. (2 sider specifikation)

Dom: De skal betale.

Gunde Ulf af Kjelstrup og Mads Mikkelsen i Skovsted har ladet Christen Eriksen, Peder Nielsen Kortegård og Thomas Christensen, alle St. Hillerslev, syne korn, som var sået til deres gårde dette år. Synsmændene siger, at avlen var så ringe, at den næppe kunne give såkornet igen. Nogen kan ikke modnes, fordi det ikke er sået i rette tid, så der hverken bliver korn eller foder. Amtmanden og „lexmand“ Peder Christensen Skousted af Kielstrup er stævnet til vidnespåhør.

(15/7)Mads Laursen, degn i Hundborg, på hr. Oluf Hosums vegne tiltaler Hans Tomsen i Freskild i Nørhå sogn og Niels Pedersen Skinnerup i Søgård i Nors sogn, for hvad de er skyldig til sal. Laurs Laursen i Hvalstrup. Niels Pedersen Skinnerup aflægger ed på, at han intet skylder. Hans Tomsen Ålborg er ikke mødt.

Dom: Han skal betale.

5. August.

Jens Pedersen af Hundborg på Poul Nielsens vegne, som er tilholdende i Ulstrup, lod læse en lysnings-seddel, meldende, at Jens Skyum i Thisted har ladet lyse efter ham her på tinget for 8 dage siden, og han giver nu til kende, at han er på Ulstrup og er der at finde. (2/9)

12. August.

Wilhelm Jæger, fuldmægtig for handelsmand sr. Johan Daw af København tiltaler hr. Peder Nielsen Sengeløs i Hjardemål efter skadesløshedsbrev 28/8 1674, da sagen ikke har kunnet forliges i mindelighed.

Johan Daw og en anden borger har kautioneret hos Bartold Høfwisk, borger i København for tre brødre, sønner af hr. Niels Frandsen, fordm sognepræst til Sengeløs. De pantsætter 4 bøndergårde på Sjælland, arvet efter ham. Kautionisterne har måttet betale 400 rdl. med omkostninger.

Peder Sengeløs har på egne og sine brødre Frans Nielsen og Esper Nielsens vegne solgt godset til Hans Knudsen, inspektør over grevskabet Venødelborg, som havde indløst godset fra Johan Daw, der har betalt 452 rdl. Siden har Johan Daw fået 428 rdl., så der resterer 24 rdl.

Dom: Hr. Peder Nielsen Sengeløs skal betale det resterende med renter. Han synes at ville aflægge ed på, at han intet skylder, men det kan ikke bevilges. Wilhelm Jægers rejse skal han også betale, men frikendes for en fjerding smør, der ikke vedkommer forskrivningen. Han får regres til sine brødre.

Knud Pedersen Riber, på amtmandens vegne har stævnet Helvig Tomasdatter, sal. Christen Bertelsens i Tingstrup til vidnespår, angående at hun mellem 2. og 3. august skal være fundet på Bisgårds jord mellem bygraderne.

Søren Nielsen, tjenende i Bisgård, vidner, at han var befalet at passe på korn og kvæg om natten. Han mødte Helvig Tomasdatter, da hun gik mellem kornet fra møllen og spurgte, hvad hun gjorde der slig tid dags, da hun ikke havde noget at bestille der. Han lod hende følge med til Bisgård, og da var klokken omtrent 3, men Knud Pedersen sagde, at han ikke gad stå op så tidlig for at eksaminere hende. Han sagde, at karlen kunne føre hende til borgestuen og passe på hende. Der faldt han i søvn og konen gik bort.

Herpå mødte Helvig Tomasdatter og vedstod, at mag. Anders Nielsen Heeboe havde befalet hende, at hun på hans vegne skulle tælle kærvene på marken om natten. Hun havde svaret, at det turde hun ikke for hyrdernes skyld, men mag. Anders sagde, at de vågede ikke altid om natten. Hun sagde nu, at hun var befalet at tælle Bisgårds korn.

19. August.

Intet.

26. August.

Intet.

2. September.

Læst patent, hvordan der skal forholdes med flagføring.

Laurs Jensen i Thisted på Morten Pedersens vegne af Stepping sogn i Kalstrup og i Tøstrup herred i Holsten, har stævnet Mads Christensen i Dollerup angående en arvelod, Morten Pedersens hustru Maren Christensdatter har til gode hos Mads Christensen og som har stået hos ham i 24 år. Mikkell Christensen af Nørtope møder på Mads Christensens vegne og kræver bevis på, at Morten Pedersen og Maren

Christensdatter er gift.

Opsat 6 uger, og da skal Mads Christensen møde med skiftebrevet efter hans forældre. (9/9)

Hr. Oluf Nielsen i Hillerslev lader tiltale Michel Bødker i Kielstrup, Kirsten Erichsdatter, Jens Bødker, Per Hansen, Niels Michelsen, Scharis Jensen og Jens Ollesen ibd., fordi de har hjemført deres korn, før der var tiendet.

(5/8) Poul Nielsen på Ulstrup siger, at han er stævnet til tinget af Jens Skyum i Thisted. Denne er ikke mødt, hvorfor han skal stævne på ny, hvis han har noget at tiltale Poul Nielsen for.

9. September.

Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl tiltaler 17 bønder for restancer. (Specificeret)

Dom: de skal betale.

(2/9) Mads Christensen i Dollerup får afkald fra hans svoger Morten Pedersen i Stepping for arv, som dennes hustru Maren Christensdatter havde til gode for arv efter hendes forældre sal. Christen Madsen og Maren Laursdatter.

16. September.

Olle Pedersen Langgård af Thisted på egne og Johan Laursdatter, sal. Jens Hørsteds af Thisted har ladet stævne amtmand og amtsforvalter angående en skudepart, som de har købt af Christen Pedersen Overgård i Vigsø, og som Peder Sørensen og Mads Sørensen i Rær og Anders Ollesen i Hestkjær er medinteresserede i. Oluf Pedersen fremlægger købebrevet. Christen Overgård har arvet skudeparten, en fjerdedel, efter sin moder. Christen Overgård vedstår købebrevet her for retten.

Christen Mikkelsen af Rær fremlægger et købebrev mellem ham og Niels Henriksen, møller i Hansted mølle, som med sin kære hustrus råd og samtykke sælger Christen Mikkelsen halvparten af en vindmølle på Rær mark.

Jens Christensen Skyum af Thisted har ladet syne sin skudes brøstfærdighed. Den ligger ved Klitmøller på stranden, og er havareret. (Specificeret). Der ligger sand og grus inden i skibet. Synsmændene bliver spurgt, om skuden kan sejle det gods fra Ålborg til Thisted, som han er tilkendt at indføre. De svarer, at det er umuligt. (23/12)

Salmand Pedersen af Gjersbøl på egne og svoger Peder Pedersens vegne i Gjersbøl har stævnet Jens Boesen i Hovgård (Jens Bodsens i Nørhågård) angående en obligation, denne har udstedt i 1679 til Salmand Pedersens sal. fader, Peder Salmandsen på Midholm på 42 rdl.

Dom: Han skal betale.

Niels Nielsen, nu tjenende Jens Knudsen i Tinstrup, tiltaler Christen Andersen Bundgård, Mogens Christensen Bundgård, Mads Vognsen, Poul Torsen og Peder Jensen Brun, alle i Sennels, for resterende løn. Opsat 14 dage. (30/9)

23. September.

Christen Willadsen i Skjoldborg på Anne Tomasdatters vegne af Hillerslev erklærer, at hun har opladt den halve gård, hun ibor, og som hendes sal. mand, Jens Jensen Kortegård havde i fæste, til hendes broder Niels Tomsen mod aftægt.

Christen Willadsen i Skjoldborg har stævnet Niels Christensen Horboe, forrige delefoged for Ørum i Hillerslev herred og Niels Jørgensen på Nystrup i Vang sogn for gæld ifølge obligationer.

Dom: De skal betale.

Peder Christensen af Østerild giver til kende, at han er stævnet af Boer Nielsen og Jens Skrædder i Thisted, men de er ikke mødt, hvorfor de må stævne på ny, hvis de har sag imod ham.

30. September.

Niels Christensen Fisker ved Klitmøller på egne og Mads Pedersen Bagges vegne har stævnet toldereren i Thisted og Jens Christensen Skyum ibd. til synsvidne om Jens Skyums pakhus og opsiger deres vagt derved.

Opsat 8 dage.

Anders Jensen, ridefoged på Irup, på sin husbonds vegne tiltaler kirkeværgerne Jesper Andersen i Hundborg og Salman Christensen midt i by for Hundborg kirke for penge, som Skyum kirke har forstrakt Hundborg kirke med, og som Hundborg kirke ved dom her af tinget 4/6 1689 er skyldig, og angående den arrest, som 11/10 blev gjort ved rettens middel, men som kirkeværgerne ikke har villet efterleve.

Opsat i 4 uger, om biskoppen ville gøre noget forslag om betalingen. (28/10)

Jep Mikkelsen på Bak i Hjørdemål på sin søster, Anne Mikkelsdatters vegne, enke efter sal. Laust Sørensen, som boede og døde i Klitten i Hjørdemål, begærer afkald fra Laust Christensen, nu boende i Kløv for den arvepart, han kunne tilkomme efter hans sal. fader Christen Laursen og hustru Margrete Christensdatter, som boede og døde i Bloksgård i Hjørdemål sogn, og som Anne Mikkelsdatter sammen med hendes sal. mand, Laurs Sørensen havde under værgemål. Han gav afkald.

(16/9) Den sag, som Niels Nielsen, tjenende i Tingstrup, han anlagt mod en del som skylder ham løn.

Opsat 8 dage.

7. Oktober.

Laurs Christensen i Tøfting på sin principal Poul v. Klingenberges vegne tiltaler Peder og Anders Jensen, begge Jens Frøkjærs sønner, fordi de har brugt deres faders gård i Vester Vandet uden husbondens minde, efter at deres fader var død. Den ældste søn Peder Jensen undskylder sig med, at det var sket af uvidenhed.

Opsat 14 dage. (28/10)

Anders Christensen af Hunstrup tiltaler folk i Kløv og Lynnerup for deres del af udgifterne ved hans rejse til landemøde i Ålborg 1682, da han måtte rejse angående hans fæstebrev på kongekorntienden af Hunstrup sogn, som hørerne i Thisted skole disputerede ham. Hunstrup og Klastrup bymænd samt Mads Christensen i Kløv og Marcus Andersen i Lynnerup har betalt.

Dom: De skal betale.

Laurs Christensen af Tøfting fører Jens Pedersen Kieltoft og Peder Christensen, begge St. Hillerslev, som vidner angående et øde hus i St. Hillerslev, som Mette Mortensdatter sidst beboede, hartkorn 2 alb. Det har 1689 og i år ligget øde og jorden ubrugt.

14. Oktober.

Læst kopi af forordning og tilladelse angående forrige vejmaster og inspektør Henrik Hansen, som skal nyde den løn, som han endnu kan restere.

Læst forordning om, at degnene i Ålborg stift skal skaffes degneboliger.

Advaret om, at der skal holdes skifte i Oddershede efter Tomas Pedersen 20/10 og efter Jens Nielsen i

Stagstrup 23/10.

Hr. Anders Pallesen i Sennels tiltaler Christen Bundgård, Christen Terkelsen, Anders Nørgård, Anders Pedersen, Søren Momtoft og Terkel Christensen, alle i Sennels, Peder Jørgensen i Hundal, Falquor Christensen, Jens Christensen, Anders Nielsen og Laurs Pallesen i Malle og Peder Christensen i Hou for skyldig penge og tiende m.m.

Dom: De skal betale.

Jens Christensen Skyum tiltaler 24 folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

21. Oktober.

(6/5) Erik Nielsen af Skinnerup lod oplæse en ansøgning fra ham til kongen om benådning, og den kgl. resolution derpå, at hvis supplicanten ikke er tilfreds med den ham overgåede dom, har han den på behørlige steder til videre påkendelse at lade indstævne. Dateret 1689, 16. maj. (25/11)

Peder Skøt på Toxhede på Laurits Kochs tjener Anders Laursen i Tømmerby hans vegne har stævnet Søren Olesen i Tved og Jens Christensen i Østerild for, hvad de var skyldig til Anders Laursen.

Dom: De skal betale.

Anders Andersen i Sperring på sin husbond, Cornelia Bichers vegne tiltaler Jens Pedersen i Hualstrup, Niels Christensen i Janderup, Laurs Christensen ibd., Valdborg Laursdatter i Snestrup, Niels Christensen i Hunstrup, Christen Pedersen i Skovsted, Bertel Nielsen i Kielstrup og Niels Christensen i Sennels for resterende skyld og landgilde. Bertel Nielsen i Kjelstrup påberåbte sig sit fæstebrev, hvori det er lovet ham, at han ikke skal svare højere end efter den ny matrikel.

Opsat 8 dage, da Bertel Nielsen ikke har sit fæstebrev med sig. (28/10)

28. Oktober.

Læst forordning om korn- og proviantskat.

Læst forordning om stemplet papir.

(7/10) Laurits Christensen af Tøfting på sin principals vegne begærer dom efter foregående opsættelse 7/10.

Peder og Anders Jenssønner er ikke mødt.

Opsat 8 dage. (4/11)

Peder Christensen af Skjoldborg erklærer, at han ikke ved andet, end hvad godt og ærligt er, om Mikkell Christensen i Skjoldborg, og bad ham om forladelse for de ord, han i ubesindighed har talt uden at have føje dertil.

Niels Christensen i Hillerslev på hr. Oluf Nielsens vegne har stævnet Brix Jensen i Hansted, Niels Sørensen Torp i Rær, Jacob i Hedegård, Peder Ollesen i Vigsø, Anders Christensen Krog, Niels Michelsen Brunberg, Mads Pedersen i Kåse og Laust Nielsen ibd., Anders Degn i Nors, Salman Persen i Kåstrup, Anders Jensen i St. Hillerslev og Christen Eriksen ibd. for, hvad de er ham skyldig.

Opsat 8 dage.

(30/9) Anders Jensen, ridefoged på Irup, begærer endelig dom efter opsættelse 30/9 i sagen mod Hundborg kirke.

Kirkeværgerne fremviste kirkens bog, hvori biskop Borneman har skrevet, at det ikke er de arme, uskyl-

dige kirkeværgere, der skal søges, men kirkernes forsvar alene, og efter loven skal de kirker, der har lånt penge af andre kirker, der har penge på rente, kun svare renten. De fremlagde også en missive fra stiftsskriveren Mikkel Nielsen Lunge, som skriver, at kirkeværgerne ikke skal bryde sig om landsdommer Helverschous krav, langt mindre betale noget af kirkens midler til ham, da de ikke har haft med lånet at bestille. Det har kirkens forsvar alene.

Kirkeværgerne mener, at der ikke kan fældes dom, før biskoppen er stævnet.

Dom: Skønt der er afsagt dom for, at Hundborg kirke skal betale Skyum kirke, hvad den har lånt, befindes den gjorte arrest ikke at være så lovlig gjort, som den burde, hvorfor den kendes ugyldig, og da kirkens midler er henlagt til dens uforbigængelige brug, som kirkens bog forklarer, kan Skyum kirke søge sin betaling i Hundborg kirkes beholdne midler, og hvis der ingen midler findes, må der søges regres hos kirkens forsvar biskoppen, som selv har tilbudt at gøre anstalt til betaling.

Christen Jensen i Hillerslev fremlægger registrering og vurdering af 30/5 i sal. Peder Madsens bo i St. Hillerslev efter ham og hans sal. hustru Anne Jensdatter, som blev begravet 3-ugersdagen før sin sal. mand. Den sal. mands børn er Mads og Christen Pedersønner. Børnenes farbroder, Mikkel Madsen i Hillerslev mødte som født værg og hr. Oluf Nielsen er stævnet som husbond. Desuden var morfaderen Jens Christensen og morbroderen Christen Jensen til stede.

Boets formue er over den skyldige gæld 38 daler 3 mk. 16 sk. Værgen skal holde dem til skolegang (m.m.).

(21/10) Anders Andersen i Sperring på Cornelia Bichers vegne, tiltaler bønder for skyldige afgifter. Bertel Nielsen i Kjelstrup møder med sit fæstebrev, som lyder på, at han skal have tre års frihed fra 1685 til 1688 for skatter og landgilde, og derefter skal han svare efter landmålingen. Han fremlægger også en attest fra flere mænd om, at gårdens jord har været bortlejet til Thisted - folk, og da blev så udslåbt, så den ikke kan give korn som andre steder på marken.

Dom: Bertel Nielsen vil søge at bevise, at gården er brugt til upligt og mener, at han ikke skal svare mere, end efter den nye matrikels takst, men da fæstebrevet kun nævner, at skatterne skal betales efter denne takst, skal han og de andre betale, hvad der er krævet. Hvis Bertel Nielsen har betalt noget, må han vise kvitteringer, så det kan afskrives.

4. November.

Borgmester Christian Mortensen Lelius har stævnet Niels Pedersen i Klat Mølle og hustru Kirsten Jensdatter angående hvad korn, de har malet for Jens Christensen Skyum. Niels Pedersen svarer, at han i år og forrige år havde malet, somme tider 1 tønne rug eller byg, somme tider mindre. Niels Tomsen Norringtofts kone havde ført noget korn til ham i Jens Skyums navn, så og førte det tilbage. Niels Laursen Harring havde også ført korn til ham på Jens Skyums vegne.

Christen Christensen af Knakkegård i Skyum spørger Niels Pedersen, om kornet var ført til Thisted eller til hans pakhus i Klitmøller. Han svarede, at det vidste han ikke, men det blev kørt øster på fra møllen.

Christen Christensen af Knakkegård i Skyum på sin broder Jens Christensens vegne har stævnet Jens Laursen i Tilsted angående en ko, som Jens Laursen har købt af Jens Skyum. Borgmester Christian Mortensen Lelius spørger Jens Laursen og andre Tilsted folk, nemlig Peder Pedersen Fjerritslev, Christen Michelsen, Christen Nielsen Løfting og Anders Christensen Skårup, om det var den ko, som blev fundet hos Jens Skyum ved visiteringen. Det vidste de ikke. Han spurgte også om, hvor den kalv var blevet af, som koen skulle have fået. Mads Jensen i Skindrup og Falkvor Christensen i Malle vidner, at de havde set nogle dragoner, der tog skindet af kalven i Jens Skyums bryggers, men Jens Skyums kone var der ikke, og Jens Skyum lå på sin seng.

Læst forordning om kop-, kvæg- og ildstedskat.

(29/10) Laust Christensen af Tøfting på sin husbonds vegne tiltaler efter opsættelse 7/10 Anders og Peder, sal. Jens Christensen Frøkjærs sønner i Vester Vandet, fordi de har brugt faderens gård uden tilladelse. Dom: Skønt de to brødre har brugt gården efter faderens død uden husbondens minde, så har de dog siddet som den sal. mands rette arvinger og måske daglig ventet husbondens eller hans fuldmægtigs ankomst til registrering og skifte at holde, især da fuldmægtigen boede straks i døren ved dem, så det ikke kunne være ham uvitterligt, at deres fader var død. De har heller ikke forringet gården eller forrykket noget, og derfor frikendes de. Dog skal de antage deres faders gård, om han vil unde dem den.

Christen Christensen af Kløv på hr. Christen Pedersen Ølands vegne i Hunstrup har stævnet Christen Olufsen Vig og Niels Tomsen Norringtoft i Tøfting i Øster Vandet og Store Poul Enevoldsen i Agerholm, for hvad de var skyldig til sal. hr. Christen Pedersen Aggerholm, før sognepræst i Vandet.

Skifte efter denne var holdt 24/3 1690.

Poul Enevoldsen mødte og fortalte, hvad han havde lånt af hr. Christen fx. „året før det dyre år 1685“ og aflægger ed på, at han ikke skylder mere. Det vil han gerne betale, når det forlanges. Selv har han noget til gode, fordi hans folk har vogtet hr. Christens kvæg.

Christen Vig erkender sin skyld, Niels Norringtoft er ikke mødt.

Dom: Skønt loven 5,2,8 siger, at efter et skiftebrev, som arvingerne har oprettet, kan de ikke søge gæld, eller søges for gæld, så skal Poul Enevoldsen betale, hvad han har indrømmet at skyldte, Christen Vig ligeså, og Niels Norringtoft, der ikke er mødt, skal betale.

Christen Christensen i Vorup på Jørgen Kås på Ulstrup hans vegne har stævnet Kirsten Christensdatter, født i Klitten i Hundborg sogn, til at bekende, hvem der er fader til det barn, hun skal have. Hun svarer, at det er en karl Christen, som beegnede hende på marken mellem Thisted og Torp ved aftenstide.

11. November.

(Christopher Nielsen i dommerens sted. Det er han tit, men det er ikke noteret i ekstrakten).

Tomas Sørensen i Gammelgård i Blistrup på Mors tiltaler Hartvig Kås, fordi denne alene har bemægtiget sig en gård, Østergård i Jestrup i Sønderhå sogn, hvori Tomas Sørensen havde fået udlagt en part efter sal. jomfru Anne Krag til Glomstrup. Kås har fået landgilde og rettighed af gården i 5 år, skønt Tomas Sørensen har betalt skatter af gården, og til sidst har Kås løsgivet bonden, Christen Laursen Lumborg.

Hartvig Kås irettelægger skøder og mener, at han har herligheden til gården, så Tomas Sørensen kun har ret til 2 td. landgilde om året, og den landgilde burde være søgt hvert år.

Dom: Tomas Sørensen har ret til en fjerdedel af alle rettigheder i gården, og har ved Hassing herreds ret søgt bonden for landgilde. Hartvig Kås har ladet gårdens brøtfældighed syne, og den blev takseret til 100 rdl., som Hartvig Kås må have fået sammen med, hvad der ellers skyldtes, ellers ville han ikke have løsgivet ham.

Derfor skal Hartvig Kås betale 1/4 af de 100 rdl. til Tomas Sørensen og erstatte ham de betalte skatter samt omkostninger ved processen.

Lauritz Christensen i Tøfting på hr. Poul Jensen i Sjørring hans vegne tiltaler Anders Olufsen Wig i Torsted for skyldig kirketienende og for, hvad han skylder kirken fra den tid, han var kirkeværge sammen med Salmon Jensen. Niels Tomsen af Torsted tiltales for skyldig for kirketienende.

Dom: De skal betale.

Jens Baadtzen i Nørhågård har på regimentskriverens vegne ladet syne græsningen til den øde Krosgård i Nørhå, som Christen Christensen sidst iboede.

Avlingen til en gård i Tilsted, kaldet Laurs Laursens gård, som Jens Laursen sidst havde i fæste, og endelig græsningen til Christen Pedersens øde værsted i Tvorup. Samme har ladet Anders Nielsen i Søndergård i Nørhå og Niels Jørgensen i Nystrup vurdere boet efter sal. Christen (Pe?)dersens sal. enke i Torup.

18. November.

Christoffer Nielsen.

Mikkel Christensen, foged på Nørtoft, tiltaler Christen Laursen i Rær for resterende landgilde, af den 3. part af Jens Meders gård, samt af Anders Skyttes hus og af hans eget hus, og kræver fæstet forbrudt.

Dom: Han skal betale og have fæstet forbrudt.

Samme stævner samme til syn på brøstfældighed de 3 steder.

Olle Pedersen Langgård af Thisted tiltaler Niels Jensen i Spanggård, Christen Ollesen i Vig, Niels Christensen i Sennels, Hans Pedersen i Lønnerup, Brix Jensen i Hansted, Jens Huas i Skinnerup og Niels Jensen i Fårtoft for skyld.

Dom: De skal betale.

Jens Nielsen Mullj af Thisted tiltaler 14 folk for skyld.

Dom: De skal betale.

Jep Nielsen i Tinstrup tiltaler Søren Michelsen tidligere Tinstrup, nu Bierre i Rær sogn, for lånte penge og korn.

Dom: Han skal betale.

Christen Terkildsen i Sennels tiltaler Jens Jensen i Ås, for lånte penge.

Dom: Han skal betale.

25. November.

Der skal skiftes efter Niels Christensen i Torsted den 1. December.

Jens Madsen af Skinnerup foregav, at Erik Nielsen har overfaldet ham i hans gård med en blottet kårde og mange ubekvemme ord i går, hvad han ville bevise for retten i dag 8 dage, og gav last og klage over ham.

Christen Christensen i Skovsted tiltaler Svenning Christensen og Jens Nielsen ibd. for kornskade. Synsvidnerne ikke mødt. Skal møde i dag 8 dage.

2. December.

(De ovennævnte sager ikke fortsat).

9. December.

Mads Pedersen Bagge af Klitmøller tiltaler folk for skyld, bl.a. Niels Christensen Ørgård for penge, som hans fader Christen Laursen havde lånt af Mads Pedersen Bagges fader, Peder Bagge, efter obligation 1668, og som Niels Ørgård ved dom 1684 var dømt til at betale. Han havde også betalt noget.

Dom: De skal betale.

Mads Pedersen Bagge tiltaler Mikkel Bertelsen i Torsted for penge, som hans formand, Anders Maas havde lånt.

Laurs Jensen af Thisted på Mikkel Bertelsens vegne erklærer, at gælden er meget gammel. Hans formand, Anders Maas døde i kongens tjeneste, og der er aldrig blevet krævet noget hos Maas' enke, som Mikkel Bertelsen har ægtet.

Opsat 14 dage.

Erik Nielsen af Skinnerup vil føre synsvidner Laurs Farver og Poul Pedersen ibd. om overlast, han skulle have lidt, og har stævnet Anders Pedersen Koch i Skinnerup og hans søn Peder Andersen til påhør og

følgende vidner: Maren Sørensdatter værende hos Jens Simonsen, Søren Lauridsen, Mads Jensen og hans kone Anne Pedersdatter, Jens Poulsen, Niels Michelsen og Jep Pedersen, alle Skinnerup. Anders Koch begærer, at sagen må opsættes i 8 dage, og foregav ellers, at hvis han skulle indvikles i en sådan vidtløftig proces, kunne han hverken svare skatter eller landgilde.

Kendelse: Erik Nielsen er dømt til at være en Bremerholms fange. Derfor tillader jeg ham ikke at føre vidner eller føre en sag personlig, før øvrigheden beordrer det, eller nogen, der på hans vegne kan udføre sagen. Dog forelægges efter Erik Nielsens begæring vidnerne at møde, hvis nogen som før er meldt bliver beordret at føre sagen på hans vegne. (16/12)

16. December.

Læst patent om Højesterets holdelse.

Læst kgl. befaling til stiftamtmanden angående præjudits mod Thisted bys frihed, hvori han tilholdes at assistere Thisted by og dens indvånere, at ingen Ålborg-, Nibe- eller Løgstørborgere eller bønderkarle på landet eller andre må bruge nogen landprangeri, enten i Fævig ved Vilsund, på landet eller andre steder. Læst også Johan Clerque til Kyø hans påskrift herpå og befaling til byfogeden Emmike Eriksen.

Laurs Christensen af Tøfting har ladet syne brøstfældighed på Kanstrupgård og på den andel af Korte-gård, som henholdsvis Laurs Christensen i Kanstrup og Niels Christensen, forrige delefoged til Ørum har haft i fæste. (Specificeret). Synsmænd var bl.a. Olluf Lauritsen af Hunstrup og Christen Torstensen af St. Hillerslev, tømmermænd.

Niels Jespersen tiltaler Niels Jørgensen i Nystrup for skyldig løn. Han tjener nu Jens Mullj i Thisted. Dom: Niels Jørgensen skal betale.

(9/12) Erik Nielsen af Skinnerup fremkalder synsmænd, der var udnævnt af retten til at syne hans sår og skader. Han havde et hulsår i panden og små blodige rifter på næsen. Håret var tyndt på venstre side, og han berettede, at Anders Koch og hans søn havde revet håret af ham. (se nedenfor).

Erik Nielsen har stævnet Anders Pedersen Koch og hans søn Peder Andersen i Skinnerup. Der føres vidner. De har været oppe at slå ved Peder Andersens bryllup, hvor Erik Nielsen har hjulpet som „skaffer“.

Anders Pedersen Koch af Skinnerup har stævnet Erik Nielsen på egne og hans søn Peders vegne til vidnespårhør angående overlast på dem i deres gård, som han har bedrevet. Der er også stævnet vidner, nemlig udover tidligere nævnte: Niels Poulsens kone, Jep Pedersens søster Anne Pedersdatter, Michel Nielsen, Peder Kochs hustru Maren Tomasdatter og Bodil Andersdatter, alle i Skinnerup, samt Hans Jensen Buch i Thisted.

Erik Nielsens medfølgere er stævnet.

Opsat 8 dage. (23/12)

Hans Jensen Buch af Thisted på Christen Andersens vegne i Thisted har stævnet skyldnere: nemlig Christen Vig i Øster Vandet, Anders Vig i Tårsted og Peder Holm ibd.

Opsat 8 dage. (23/12)

23. December.

Hans Jensen Buch på Tomas Graversens vegne i Thisted lader læse et skøde fra hr. Jens Poulsen Påske i Skjoldborg til Tomas Graversen på en vandmølle i Gjersbøl, Snedsted sogn, som Poul Lauritsen nu påbor.

(16/12) Anders Pedersen Koch af Skinnerup har stævnet vidner. Hans Jensen Buch af Thisted vidner, at

han 23/11 var til Peder Andersen Kochs bryllup i Skinnerup, og om natten, da gæsterne mestendels var gået, lagde han sig på bænken i brudesalen for at sove, og lidt efter vågnede han. Da var Erik Nielsen derinde og sad på bænken og larmede, som om han havde været i klammeri eller ville i klammeri. Erik Nielsen gik ud af gården og kom ind igen, og folkene frygtede, han skulle gøre en ulykke på den gamle Koch, som da lå i laden. (Lang historie om Erik Nielsens opførsel og overfald på Anders Koch). Erik Nielsen løb med en blottet kårde, og stak op mellem loftbrædderne med den. Han løb også efter Anders Koch og hans søn med kården. O.s.v. o.s.v. Bodil Andersdatter, Anders Kochs datter vidnede det samme. Hun så også, at Erik Nielsen slog Anders Koch. Jep Pedersen i Skinnerup vidner, at han så Erik Nielsen med en blottet kårde i Peder Kochs gård, og hørte, at han råbte på Anders Koch og hans søn, at de skulle komme ud og skældte dem for hundsfotter. Flere vidner noget lignende. Erik Nielsen sagde til Anders Kochs datter, at hvis hun var hans kone, skulle hendes fader komme til at tigge sit brød inden et år. Christoffer Nielsen af Thisted på Anders Kochs og hans søns vegne siger, at om retten skal have sin gænge, vil det blive Erik Nielsen og hans medfølgere til stor Nachdel. Erik Nielsen er et menneske, hos hvem der ingenting er at søge, og han har altid været hengivet til urolighed og til at påføre naboer og andre godtfolk unødigt trætte og skade, hvorfor han også er dømt. Anders Koch og hans søn ønsker ikke at indlade sig i proces, da det falder dem tungt nok at udrede deres skyldighed af gården. De ønsker kun at leve i fred. Kunne de være sikker på det, ville de gerne opgive videre tiltale. De ville heller ikke have noget med hans medfølgere at bestille. Muligvis var de forført af Erik Nielsen, som er god for at forføre hele sogne og byer. (27/1 91)

Peder Jensen af Brund på egne og den anden kirkeværges vegne tiltaler 16 folk for skyldig kirketienende.
Dom: De skal betale.

(16/9) Christen Christensen af Knakkergård i Skyum på sin broder Jens Skyums vegne i Thisted har stævnet tolder Peder Marcursen angående Jens Skyums indstrandede og indførte gods ved Klitmøller. Christen Ollesen Drasbech, Mads Pedersen Bagge, Anders Ollesen og Anders Andersen Odde, alle ved Klitmøller vidner, at da toldereren udtog gods af Jens Skyums pakhus, tilbød denne at betale told, men toldereren sagde, at her var ingen toldbod. Andre attesterer, at Jens Skyum har betalt tolden undtagen af Enevold Nielsens gods, men toldereren ville ikke modtage pengene, hvis ikke Jens Skyum ville betale ham 40 daler i vagtpenge.
(10/2 91)

(16/12) Hans Jensen Buch på Christen Andersens vegne i Thisted tiltaler efter kald og varsel 16/12 folk for skyldige penge.
Dom: De skal betale.

Niels Nielsen af Hundborg har stævnet Jesper Andersen af Hundborg angående, hvad der passerede mellem dem mellem Thisted og Hundborg nu på lørdag sidst.
På grund af tidens korthed opsat til snapstirsdag. (13/1 91)

Hermed ender tilførslerne for 1690 i tingbogen.

**EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1691**

**ved G. Møller Frederiksen
Marts 1983**

HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDS JUSTITSPROTOKOL 1691

Herredsfoged: Emmike Eriksen af Thisted
Skriver: Anders Lauritsen

13. Januar. Snapstingsdag

Land- og krigskommissæren over Jylland advarer vedrørende forpagtning af forstrandene.

Læst ordre fra kammerkollegiet angående salpetersyderiet. Alle skal kunne få (1?) lispund rent og luftet salpeter for 4 sldl.

(23/12 90) Niels Nielsen af Hundborg giver last og klage over Jesper Andersen i Hundborg, der på alfarvej mellem Thisted og Sjørring har overfaldet Niels Nielsens heste med piskeslag, da Niels sammen med Peder Jensen, karl på Faddersbøl, kom kørende fra Thisted.

Peder Jensen og Laurs Madsen Sallingbo i Hundborg er stævnet som vidner.

Jesper Tomsen af Silstrup på Jens Boedsens vegne af Hougård i Nørhå sogn (senere Nørhågård) fremlægger en attest underskrevet af Christen Christensen, Søren Pedersen, Poul Pedersen og ITS, alle Silstrup, om Anne Poulsdatter, som boede og 8 dage før Sct. Mikkelsdag døde i Silstrup. Hun var en arm betler, efterlod sig intet og boede i et armt jordhus.

20. Januar.

Peder Christensen Skousted af Kielstrup på regimentskriverens vegne har stævnet Kirsten Tomasdatter i Skinderup til at fremvise sin adkomst til det hus, hun bor i. Hun svarer skriftligt, at Erik Nielsen ibd. har truet med, at hun skal ud af det hus, som hun med sine egne fattige midler har ladet bygge med rytterbonden Niels Poulsens bevilling på et kålgårdssted, han havde ved kirkediget, „muligvis i den mening at den rytter, som Erik Nielsen giver til, skulle bo udi samme mit hus“.

Denne skriftlige „instrument og memorial“, dateret 11/7 90, er 17/7 påskrevet af myndighederne, at det er ubilligt at udvise hende, men at huset skal sættes i skyld, som hun skal svare af. Tingsvidne.

Børre Sørensen, degn i Rær, på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne tiltaler Simon Pedersen i Nors, Christen Laustsen i Vorring og Anders Sørensen ibd. for resterende korntiende.

Opsat 3 uger. (10/2)

Peder Christensen Skousted af Kielstrup, kgl. delefoged, på Erik Nielsens vegne i Skinderup har stævnet Christen Huas ibd. for overlast, han har tilføjet Erik Nielsen mellem 6. og 7. Januar i Niels Michelsens hus. Som vidner er stævnet Niels Michelsens kone og moder, Kirsten Pedersdatter og Karen Christensdatter, samt hans tjenestefolk Søren Laursen og Johanne Pedersdatter.

Opsat 8 dage. (Se nedenfor og 27/1)

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenbergers bonde Christen Huas' vegne i Skinderup har stævnet Erik Nielsen ibd. for vold og overlast mod Huas i dennes „gård og fri frelse med skyden og taarnering“ den 5. Januar om formiddagen. Som vidner er stævnet Jens Christensen Huas, Christen Jepsen og hustru Kirsten Christensdatter, Anders Christensen Nørgård og hans søn Jelle Andersen, alle af Skinderup.

Opsat 8 dage. (27/1)

Michel Andersen Skårup af Thisted på sin broder Anders Andersen i Nors og på Christen Sørensen af Tved sogn og deres medarvingers vegne har stævnet Christen Nielsen i Hinding vedr. skifte efter sal. Jesper Christensen, der boede og døde hos Christen Nielsen.

Opsat 8 dage. (27/1)

27. Januar.

(20/1) Erik Nielsen kontra Christen Huas. Niels Michelsen og hans tjenestefolk vidner, at Erik Nielsen med sine 2 børn var kommet til legestue hos Niels Michelsen. Erik satte sig ved skiven sammen med Christen Huas og andre og spillede kort, hvorefter de kom i klammeri. Erik kaldte Christen en hundsfoot og horeunge, og Christen svarede igen med „bremerholmsbolt“. De spyttede hinanden i ansigtet, og Christen trak Erik i håret. Tjenestepigen gik hen og hentede Christen Huas' forældre, Anders Nørgård og hustru, der førte Christen hjem til hans gård.

Mads Jensen og Niels Tomsen, begge Skinderup, har været hos Niels Michelsen og talt med hans moder, som for alder og skrøbelighed ikke kan komme på tinge, samt med hans kone, der vidner det samme som de øvrige. (Se nedenfor)

(20/1) Christen Andersen Huas i Skinderup kontra Erik Nielsen ibd. Christen Jepsen Smed ibd. vidner, at Erik Nielsen kom ind i Huas' og Smeds fælles gård, skød sin bøsse af op i luften og sagde „Hej du horesøn, det var for dig“. Så gik han ind i smedjen og ladede igen. Om det var med skarpt vidste Christen Smed ikke. Derefter spændte Erik Nielsen hanen 2-3 gange og ville skyde ud over gårdspladsen, men bøssen ville ikke gå af, hvorefter han overlod den i Smeds forvaring. Erik gik så ind i Huas' stue og havde sagt „Enten skal du slås eller forliges med mig“.

Jens Huas' karl Niels Tomsen vidnede som ovenfor om det, han havde set fra sin husbonds gårdsplads. Anders Nørgård fik ikke lov at vidne, da han var Christen Huas' fader og derfor ikke uvildig.

Kirkeværgerne i Sennels sogn, Christen Tomsen i Hou og Michel Vildsen i Heedgård tiltaler følgende for resterende kirketinde: Niels Christensen i Sendels, Mads Vognsen, Mogens Christensen, Christen Andersen, Søren Jensen ibd., Peder Jørgensen i Hundal, Jacob Pedersen i Malle, Peder Christensen, Falkvor Christensen, Anders Nielsen, Jens Christensen, Tomas Gregersen og Niels Ibsen, alle i Sendels sogn. Peder Gregersen i Ll. Hillerslev på sin broders vegne Tomas Gregersen i Malle påstod denne frifundet efter sit fæstebrevs indhold, hvilken påstand dommeren følger, medens de andre skal betale.

Christopher Nielsen, byskriver i Thisted, på hr. Olle Nielsens vegne tiltaler følgende for resterende kirke-tiende: Niels Mortensen i Ll. Hillerslev, Bertel Nielsen i Kielstrup, Michel Christensen, Kirsten Eriksdatter, Palle Smed, Niels Michelsen, Peder Hansen, Jens Tomsen ibd., Anders Kielsen i St. Hillerslev, Jens Pedersen, Laurs Christensen, Christen Jensen, Niels Christensen og Niels Pedersen ibd.
Opsat 5 uger. (3/3)

(23/12 90) Peder Christensen Skousted på Erik Nielsens vegne i Skinderup har stævnet Anders Koch og hans søn Peder ibd. til doms for overlast, sår og skade. Byskriver Christopher Nielsen på Anders Kochs vegne kræver, at Erik Nielsen skal stille kaution „i fald sagen skulle gå ham imod“.
Opsat 8 dage. (3/2)

Jens Jensen af Klitmøller på Anders Kåstrups vegne i Thisted tiltaler Villads Jensen i Skjoldborg, Christen Justsen i Næstrup, Niels Tomsen i Tårsted, Store Poul i Agerholm, Anders Krog i Vigsø, Michel Bødker i Kielstrup, Niels Grud i Sendels og Anders Nielsen i Malle for skyld.
På Anders Kåstrups og samtlige medarvingers vegne efter sal. Søren Jensen i Kåstrup var endvidere stævnet Peder Laursens enke i Kåstrup, Jørgen Jensen, Poul Skræder ibd., Anders Eriksen i Kortegård, Jens Bunch i Tved sogn, Mads Krog i Vigsø, Anders Krog, Anders Søgård i Vorring, Michel Tomsen i Ll. Hillerslev, Christen Jensen i Tved, Kirsten Smeds i Vorring og Anders Harre ibd. for hvad de efter skiftet efter sal. Søren Jensen var skyldige.
Opsat 14 dage. (10/2)

(20/1) Anders Andersen i Nors m.fl. contra Christen Nielsen i Hinding.

Opsat yderligere 8 dage. (3/2)

3. Februar.

(27/1) Peder Christensen Skousted på Erik Nielsens vegne i Skinderup kontra Anders Koch og søn Peder Koch ibd.

Christopher Nielsen af Thisted på Koch'ernes vegne fremlægger domme af 1688 fra hjemting og lands-ting, hvorefter Erik Nielsen er dømt til Bremerholm og fradømt sin boslod, og spørger retten, om et sådant menneske må „optage slige unyttige trætter mod ærlige folk, når ham lyster“. Han kræver derefter, at Erik Nielsen sætter nøjagtig borgen for samtlige omkostninger, som Koch er og kan blive sat i ved denne sag. Kendelse: Erik Nielsen skal stille kaution. (10/2)

(27/1) Michel Andersen Schårup af Thisted på sin broders vegne Anders Andersen i Nors m.fl. forlanger, Christen Nielsen i Hinding skal fremlægge en obligation, han har fået af sal. Søren Jensen ved Kirk i Kåstrup og oplyse, hvor stor den er. Christen Nielsen svarer, at han har leveret den til borgmester Christian i Thisted og ikke ved, hvor stor den er, da han ikke kan læse. Christen Knudsen i Vorringgård vidner, at han har betalt til Christen Nielsen, hvad Knudsens formand, sal. Søren Christensen, havde skyldt til nu sal. Jesper Christensen. Niels Andersen i Hinding vidner noget tilsvarende. Michel Christensen i Hinding betalte sin broders Christen Christensens gæld, før Jesper Christensen døde. Christen Nielsen erkender, at alle disse vidnesbyrd er rigtige. Endeligt forelægges et dokument, hvoraf fremgår, at Christen Nielsen den 9/1 har benægtet, at der var andet efter den sal. mand end hans klæder. Tingsvidne. (17/2)

10. Februar.

Just Rosenmeyer af Bred i Vissenbjerg sogn på Fyn udbyder til salg en del jordegods i Hillerslev og Hundborg herreder, som Christen Jacobsen har arvet efter sal. Karen Jacob Madsens.

(23/12 90) Christen Christensen af Knachergård i Skyum sogn på sin broders vegne Jens Christensen Skyum i Thisted har ladet toldereren Peder Marcursen stævne vedrørende noget tømmer, som Jens Skyum har ladet indføre til reparation af Skyums skude, der ligger indstrandet ved Klitmøller.

Michel Christensen Blach ved Klitmøller vidner, at han på sin sidste høstrejse til Norge havde købt tømmer til Jens Skyum til reparation af skuden. Ligeledes i foråret og alt tømmeret var stablet op ved skuden. Jens Skyum havde beklaget sig over, at han ikke kunne få repareret skuden „formedelst vidtløftige og unyttige trætter“ og „derfor ikke kunne have den tid dertil“.

Morten Christensen Klouborg ved Klitmøller og Mads Pedersen Bagge ibd. vidner tilsvarende. Tingsvidne.

Peder Christensen Årup af Thisted på borgmester Lelius' vegne har stævnet Christen Madsens enke i Tingstrup og hendes stedsøn Laurs Christensen og tjenestepige Dorte Christensdatter samt Laurs Tomsens enke ibd. Christen Frandsen ibd. og Lelius' tjener Laurs Nielsen.

Jens Skyum i Thisted er stævnet til vidnespårhør.

Christen Frandsen og Laurs Nielsen vidner, at de har været hos Christen Madsens enke, hvor de så noget øl, som Laurs Christensen sagde var brygget i huset, men tilhørte Jens Skyum. Laurs Nielsen vidner yderligere, at han traf Laurs Tomsens kone med et halvt anker øl, som hun skulle aflevere til Sidsel Vert i Thisted, men denne havde benægtet, at det var til hende. Endeligt var Jens Skyums datter iagttaget kommende fra Tingstrup med en „leyel“ øl.

Christen Madsens kone vidnede, at øllet i hendes hus var hendes eget. Tingsvidne.

(20/1) Børge Sørensen, degn i Rær, på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne kræver efter opsættelse dom for resterende tiende.

Simon Pedersen i Nors svarer, at han har betalt sin bygtiende helt og fuldt, og at resterende arretierende vil han betale med penge her for retten efter den akkord, han i fredags gjorde med hr. Anders.

Opsat 8 dage. (17/2)

(27/1) Anders Kåstrup i Thisted tiltaler folk for skyld. (Samme som 27/1, idet dog Anders Krog er udskiftet med Christen Dal i Rær).

Dom: De skal betale.

(27/1) Samme på egne og medarbejders vegne tiltaler Peder Laursens enke i Kåstrup og Jens Pedersen Bunch i Tved sogn for, hvad de var skyldige til sal. Søren Jensen i Kåstrup, og fremlægger en obligation af 1684 udstedt af Peder Laursen på 41 sldl. og læst og påskrevet ved skiftet 22/5 89 efter Søren Jensen. Endvidere Jens Bunchs obligation på 6 sldl. af 1685.

Salman Pedersen af Kåstrup på sin moders, Peder Laursens enke, og de andre medarbejders vegne anmoder om opsættelse, så han fra regimentskriveren kan få det ca. 3 år gamle skiftebrev efter sin fader, hvormed han vil bevise, at der intet var at arve.

Jens Bunch påstod at have betalt mere end obligationens pålydende, og at han derfor havde penge til gode.

Dom: Peder Laursens arvinger skal betale, da de ikke har frasagt sig arv og gæld. Jens Bunch skal betale og må sagsøge på rette måde, hvis han mener at have noget til gode.

(27/1) Samme har stævnet resten af de den 27/1 nævnte skyldnere til sal. Søren Jensen. Nogle aflægger ed på, at de ikke skylder noget. Andre påstår, at de har betalt noget eller har modkrav.

Opsat 3 uger. (3/3)

(3/2) Anders og Peder Koch i Skinderup kontra Erik Nielsen ibd.

Opsat 8 dage. (17/2)

17. Februar.

Læst forordning om skatter af jordegods.

(10/2) Hr. Anders Nielsen Lyngby kræver dom over Simon Pedersen i Nors for resterende byg- og arretiende.

Dom: Simon Pedersen skal betale, og er han utilfreds kan han i fremtiden betale på kærven.

Jens Danielsen, degn til Øster og Vester Vandet, har stævnet Store Poul Enevoldsen i Aggerholmgård med hustru Anne Tomasdatter til vidnespår og som vidner Anders Ollesen og Christen Suendsen ved Klitmøller, Christen Laustsen i Aggerholm og Christen Laustsen i Kabbistoft.

Degnens kone, Karen Suendsdatter, er af provsten hr. Anders Nielsen Lyngby blevet anvist plads i den stol i Vester Vandet kirke, som den sal. præstekone „istod“, og som Poul Enevoldsens kone „igår“, men er af sidstnævnte gentagne gange blevet forment adgang til stolen. Vidnerne ved ikke, om Bertel Andersens kone på Sandodde, som også går i stolen, er berettiget til stude der.

Laurs Christensen af Tøfting på Poul Enevoldsens vegne spørger vidnerne, om degnekoner tidligere har benyttet den omtvistede stol, hvortil de svarer nej, da der ingen har været før denne.

Laurs Christensen af Tøfting på sin husbonds samt på Hans Clausens vegne i Sundmølle tillyste skifte førstkommande lørdag efter sal. Mads Nielsen i Øster Vandet.

Jens Christensen Skyum af Thisted tiltaler Niels Christensen i St. Hillerslev for skyld efter regnskabsbog.

Dom: Han skal betale.

(10/2) Anders og Peder Koch i Skinderup contra Erik Nielsen.

Opsat 4 uger. (3/3)

(3/2) Anders Andersen i Nors m.fl. kontra Christen Nielsen i Hinding.
Opsat 14 dage. (3/3)

24. Februar.

Jens Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen ibd. med hustru angående en kvittering fra Jens Skyum for udlæg i guld, sølv og klæder, som han havde ladet gøre hos Jens Suendsen. Kvitteringen var blevet afleveret, men vurderingsmændene havde ikke fået det udlagte med sig. Niels Poulsen, en af udlægsmændene, havde bedt om at få kvitteringen tilbage, men Maren Truelsdatter havde svaret, at de ikke vidste hvor den var. Tingsvidne. (10/3)

Christen Jensen af Øster Vandet irettelægger en kontrakt, hvorefter hans fader Jens Andersen Fouget har afstået alt sit boskab, „fæmon og kriter“ til ham, dog med undtagelse af seng og sengetøj samt Højtoftager, som faderen forbeholder sig, så længe han lever.

Efter Jens Fogeds død skal Christen have seng og hvad boskab, der ellers måtte være, men Højtoftager skal deles mellem Christen og dennes broder Anders Jensen, (der åbenbart sidder som fæster af den halve gård). Hvad der hidtil har været til fælles brug (mellem de to halvgårde) skal fortsat være fælles såsom kedel, kølle, bagerovn, kværn, bryggerkar, bær(e?)kar og bing. Vedligeholdelse af disse ting skal være fælles, og hver skal vedligeholde sin huspart.

Christen Jensen skal give sin far føde og klæder og ligeledes til søsteren Birgitte Jensdatter, indtil hun kan tjene sit brød eller bliver gift, hvorefter hun skal have 16 rdl. og en seng. Anders Jensen har tilsvarende forpligtelser overfor søsteren Boedel Jensdatter. Da der ingen skifte er holdt efter Jens Andersens hustru Ellen Andersdatter, og da de 2 andre døtre Anne og Karen Jensdøtre er gift ud af fællesboet og har fået det, der tilkommer dem, ligesom sønnen Laurs Jensen har fået til sin lære beregnet til 37 sldl., skal Birgitte og Bodil dele den sal. kvindes klæder, som deres svoger Clemind Christensen i Øster Vandet skal tilsvare dem for.

Anders Jensens tidligere oprettede kontrakt er af 12/11 1686. Christen Jensen får herefter afkald af Clemind Christensen på sin hustru Anne Jensdatters vegne, af Iver Tomsen på Holm på sin hustru Karen Jensdatters vegne, af Anders på egne og Bodils vegne og af Salman Andersen Bierregård på Birgittes og Laurs Jensens vegne.

Kontrakten er dateret 23/2 1691. Tingsvidne.

Peder Andersen Frost i Tilsted og Peder Sørensen ibd., kirkeværger, tiltaler Søren Pedersen i Silstrup, Isach Pedersen i Tilsted, Peder Skræder og Jens Laustsen ibd. for resterende tiende og skyld.

Dom: De skal betale.

Niels Hesseldal af Hjørdemål tiltaler Jens Laustsen (senere Tomsen) i Skovsted, Skarris Jensen i Kielstrup, Niels Henriksen i Hansted mølle, Christen Sørensen i Hansted, Olle Pedersen i Kåse og Laurs Pedersen i Hjørdemål for skyld. Laurs Pedersens gæld er for „resterende tjenesteløn“, som hans formand sal. Peder Sørensen skylder Niels Hesseldals formand Laurs Mogensen. Laurs Pedersen aflægges ed på, at der er betalt, og frikendes. De andre skal betale.

Jens Jensen af Klitmøller får afkald af Niels Andersen Bro, Peder og Morten Andersen Bro ibd. og af Christen Christensen ibd. på sin hustru Birgitte Andersdatters vegne for arv efter deres sal. fader Anders Nielsen Bro, som boede og døde ibd., og deres moder Giertrud Mortensdatter. Arvingerne er betalt ud af 1/4 skudepart, som Anders Bro ejede.

Laust Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne har stævnet Skinderup folk til at vise deres hjemmel og fæste på brugelighed i Kronens hede i Vang sogn.

Jep Michelsens enke berettede, at hendes mand havde fæstet den for 47 år siden og var indført i jorbebo-

gen, men hun vidste ikke, om han havde fået fæstebrev. Birgitte Christensdatters sal. mand unge Peder Andersen havde for 32 år siden fæstet på samme måde. Søren Nielsen for 4 år siden, uden fæstebrev, medens Niels Poulsen fremviste fæstebrev af 24/4 87, og Niels Michelsen sin sal. fader Michel Nielsens fæstebrev af 1643 og sit eget af 1672. Endelig viste Jens Christensen Huas sit fæstebrev af 1680. (7/4)

3. Marts.

Klingenberg får til syning - når jorden bliver bar - af sandflugtskadet gods i Vang og Thårup sogne udnævnt 8 uvildige mænd nemlig Peder Christensen i Skårup, Tomas i Sigshøj, Niels Ollesen i Dollerup, Anders Nielsen Ulgård i Tårsted, Niels Mortensen, Christen Bertelsen, Christen Nielsen Knudgård ibd. og Clemmed Pedersen Bangsgård i Sjørring. (15/4)

(17/2) Christen Nielsen i Hinding har stævnet Michel Andersen Schorrup i Thisted som fuldmægtig for Anders Andersen i Nors, Christen Sørensen i Thueed sogn og „hans andre medsøskende“, som er arvinger efter afgangne Jesper Christensen i Hinding. Som vidner er stævnet Poul Nielsen i Nors og Niels Jensen i Vorring samt Niels Andersen, Michel Pedersen, Peder Frandsen og Christen Poulsen, alle i Hinding.

Christen Nielsen fremlagde en fortegnelse over, hvad Jesper Christensen ejede, da han for 6? år siden oplod boligen til Christen Nielsen. Fortegnelsen er først forfattet rum tid efter Jesper Christensens død af de ovenfor nævnte sidste 4 vidner og på grundlag af Christen Nielsens beretning. Endvidere irettelagde Christen Nielsen, som er født i Vorring, en kontrakt af 1684 med Jesper Christensen, som vitterlighedsvidner ovennævnte Poul Nielsen og Niels Jensen i Østergård, som er Christen Nielsens fader.

Samme sag opsat 8 dage. (10/3)

(10/2) Anders Kåstrup af Thisted forlanger dom over sal. Søren Jensens debitorer.

Dom: De udeblevne skal betale. Ligeledes de andre bortset fra dem, der ved ed har erklæret, at de ikke skylder noget. (Se næste)

(10/2) Samme i samme sag kræver dom over Michel Tomsen i Ll. Hillerslev, der imidlertid gør modkrav gældende.

Opsat 8 dage.

(27/1) Peder Bund i Hillerslev på hr. Olle Nielsens vegne tiltaler Niels Christensen Horboe i St. Hillerslev for resterende tiende og anden gæld.

Dom: Han skal betale.

(17/2) Erik Nielsen i Skinderup æsker en domsudskrift i sagen mod Anders Koch ibd. (10/3)

10. Marts.

(24/2) Jens Christensen Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen og hustru Maren Troelsdatter, der er søster til Jens Skyums kone Else Troelsdatter.

Jens Suendsen anklages dels for at have antaget en fra Jens Skyums tjeneste bortrømt pige Bould Jacobsdatter dels for at være i besiddelse af guld, sølv, penge, klæder, obligationer m.m., som er bortstjålet fra Jens Skyum, og som Jens Suendsen ikke vil levere fra sig på trods af dom og udført udlægsforretning af 4/10 1690, hvori deltog konstitueret byfoged Christoffer Nielsen, Jens Skyums broder Laurits Christensen Skyum og 2 vurderingsmænd.

På Jens Skyums skriftlige beskikkelse herom har Jens Suendsen noteret, at han ikke har noget at svare hertil end han har forklaret i retten om „det tøj, som hans (Skyums) hustru Else Troelsdatter i hendes forfølgelsestider mig uafvidende førte med sig“. Notatet underskrevet i Jens Suendsens fravær af hans søn Peder Jensen.

Beskikkelsen er læst på Skyums birketing 4/2 1691. Tingsvidne. (17/3)

Kirkevægerne i Øster Vandet Iver Tomsen på Holm og Levi Laursen ibd. tiltaler Christen Jensen og Anders Nielsen i Øster Vandet for resterende landgilde til kirken. Christen Jensen svarer efter den nye matrikel 1 td. 2 skp., og Anders Nielsen af den gård, han har overtaget efter sin fader Niels Tomsen, 1 td. 6 skp.

Laurits Christensen af Tøfting på de tiltaltes vegne irettelægger en dom af 5/3 1689, hvorefter de tiltalte og andre af kirkens tjenere frikendes for at betale mere end de skal efter sandflugt-kommisionens afgørelse. Dom: De frikendes.

(3/3) Michel Andersen Schorrup af Thisted på vegne af arvingerne efter sal. Jesper Christensen tilbyder Christen Nielsen af Hinding et forlig gående på, at sidstnævnte leverer den afdødes klæder og dertil 4 sldl. til arvingerne.

Dommen følger forligstilbudet.

Laur Christensen af Tøfting på egne og Jens Jensens vegne i Kanstrup begærer nogle breve og dokumenter af herredsskriveren Anders Laursen.

(3/3) Erik Nielsen af Skinderup æsker igen en domsudskrift. (17/3)

17. Marts.

Læst forordning om stemplet papir.

(10/3) Christopher Nielsen af Thisted på Anders og Peder Kochs vegne i Skinderup kræver Erik Nielsen ibd. idømt store bøder for overfald i deres gård velvidende, at Erik Nielsen ikke kan betale dem, men af hensyn til sagesfald til kgl.M..

Erik Nielsen henviser til, at han 2 gange har æsket en domsudskrift, som han skal bruge i sit forsvar.

Opsat 8 dage. (24/3)

(10/3) Christen Knachergård af Skyum fremviser stævning mod Jens Skyum i Thisted og Christen Eriksen i St. Hillerslev udgivet af Jens Suendsen i Thisted. De indstævnedede tilbyder sig i retten.

24. Marts.

(17/3) Christopher Nielsen på Anders og Peder Kochs vegne i Skinderup kræver Erik Nielsen ibd. dømt efter lovens 6.9.2 og 6 samt 6.7.8. Erik Nielsen kommer med et langt indlæg, hvori han bl.a. anfører, „at de havde drukket ham ganske fuld med mjød og brændevin og en god drik øl“.

Dom: Selvom Erik Nielsen burde anses efter ovennævnte lovs artikler, tages der hensyn til følgende 3 forhold:

Erik Nielsen har ingen mulighed for at betale bøderne, da han er fradømt sin boslod for andre misgerninger. Gerningerne er sket i drukkenskab, „da de dog tilforn var fortrolig med hverandre, at han er brugt for gæsterne at traktere“.

Der er ingen virkelig skade sket.

Erik Nielsen skal betale Anders og Peder Koch 3 rdl. for omkostninger og pengespild.

Laust Jensen af Thisted på Niels Henriksen i Hansted mølle og dennes medinteressent Christen Odde ved Klitmøller deres vegne fører 30 vidner fra Klitmøller og Hanstholm på, at deres skude, som var indstrandet på Klitmøller strand i 1689, var ubrugelig og ikke kunne repareres for mindre, end hvad en ny kostede. Amtmanden er indstævnet til vidnespåhør.

31. Marts.

Jep Michelsen i Hjørdemål som formynder for Michel Laursen og Maren Laursdatter, børn af sal. Laurs

Sørensen, som boede og døde i Klitten i Hjørdemål sogn, indgår kontrakt med børnenes farfar Søren Laursen i Bloxgård som fuldmægtig for husbonden Gregers Høg og med Niels Jensen født Kolkier i Lil sogn, som overtager Laurs Sørensens gård og gifter sig med hans enke, børnenes moder Anne Michelsdatter.

Niels Jensen skal give børnene 90 rdl. at dele mellem dem efter loven. Endvidere til drengen et hesteføl og til pigen en seng og en bryllupskost på 10 rdl. Han skal give børnene ophold, føde og klæder og holde drengen i skole, til han har lært at læse, skrive og regne.

Kontrakten dateret 27/2 1691.

Christen Andersen Huas af Skinderup på Viborg skoles vegne tiltaler Christen Tøgersen og Tomas Jensen i Kielstrup for resterende landgilde. Emmike Erichsen er stævnet som fuldmægtig for skolen.

De tiltalte fremviser en del kvitteringer og fører Anders Nielsen i Kielstrup, Bertel Nielsen, Peder Christensen og Jens Ollesen ibd. som vidner på, at de ikke kan betale mere, end de har gjort, hvis de skal blive ved gården. Tingsvidne.

Morten Eskesen af Thisted tiltaler Anders Sørensen i Vorring, Salman Madsen i Tårsted, Peder Andersen i Tingstrup og Peder Pedersen Frost i Tilsted for skyld. Salman Madsen benægter ved ed at skyldte noget. Peder Frost hævder, at den nattrøje, han for nogle år siden skulle sælge for Morten Eskesen på en tur til Norge, havde han leveret til Mortens broder Christen Eskesen, som han skulle henvende sig til for at få noget norsk tran med hjem til broderen. Christen havde lovet at sende tran for prisen på nattrøjen, og det var Morten tilfreds med, da han fik besked om det.

Dom: Salman Madsen frikendes, de andre skal betale. Peder Frost må søge regres hos Christen Eskesen.

7. April.

Læst forordning om børn og tyende på landet, som hindres i at møde til visitationen.

Læst forordning om jordegodstakst.

Læst advarsel til præster, forpagtere og den menige almue om anskaffelse af dygtige stodheste og forevisning af disse på Bisgård eller på tinge.

(24/2) Laurs Christensen af Tøfting på husbondens vegne tiltaler Jens Huas i Skinderup for resterende leje af Kronens hede i Vang sogn og for „fæstets forbrydelse“. Jens Huas mener at have betalt og anmoder om udsættelse i 8 dage, hvilket bevilges.

15. April.

Læst forordning om vejenes reparation og auktionsvæsenet.

Læst befaling om gårde udlagt til herredsfogeder og -skrivere „for deres bestilling“ samt om tinghuses forfærdigelse og vedligeholdelse.

Læst forordning om stutieriet i Danmark.

Læst forordning om jagt.

Igen læst advarsel om stodheste.

(3/3) Laust Christensen af Tøfting på von Klingenberg's vegne har stævnet amtmanden til synsvidnespørgsmål angående sandflugtskader på Vang og Torup gårde siden sidste landmåling. Synsmændene Peder Christensen i Skårup i Sjørring sogn, Tomas Christensen i Sigshøj ibd., Clemind Pedersen i Sjørring, Niels

Ogesen i Dollerup, Niels Mortensen i Tårsted, Anders Nielsen Ulgård, Christen Bertelsen og Christen Nielsen Gulgård ibd. har synet Trab, som Laurs Christensen nu ibor, Schårup, som Anders Knudsens enke tidligere iboede, nu Peder Ollesen, og Overgård, som Jens Andersen har i fæste, alle i Vang sogn. De vidnede, at jorden var overføjet med grå og rød sand, og sagde, at hvis jorden var deres, ville de hverken pløje eller tilså den.

Overgård har ingen bygninger, og dens jord har ikke været tilsået i 6 år. (Yderligere detaljeret beskrivelse findes af forholdene i Vang og Torup bl.a. med angivelse af en del marknavne).

Sandflugtsramte bønder i Torup: Niels Hellebjerg, Peder Poulsen, Niels Nielsen nu Niels Bierregård, Christen Klouborg, Niels Christensen Hede, Christen Clemendsen, Jens Nielsen nu Gregers Ludvigsen, 2 huse, hvori tilforn har boet Skaris Jensen og Anders Michelsen. Tingsvidne.

21. April.

Niels Nielsen på Slot i Sendels sogn får afkald af Poul Pedersen i Skinderup på dennes søskendebarns vegne Else Christensdatter i Sendels for arv efter hendes sal. fader Christen Pedersen og moder Johanne Jensdatter, (som boede på Slot). Niels Nielsen har haft arven under formynderskab.

28. April.

Ingen ret holdt, da kun 3 tinghørere er mødt.

5. Maj.

Michel Christensen, fuldmægtig på Nørtorp, har ladet stævne samtlige Nørtorp bønder i Rær, Vigsø, Hansted, Nors, Tved, Hjardemål, Hunstrup, Østerild, Sjørring og Hundborg sogne for resterende landgilde. (2? side specifikationer). Enkelte bønder møder og svarer, at de har betalt efter den akkord, de har indgået med husbonden, og at de må kvittere gården, hvis de skal betale mere.

Dom: De skal alle betale.

Samme på degn i Østerild Tomas Laustsens vegne tiltaler Christen Christensen i Sønderby i Østerild for resterende skyld til Hunstrup kirke, som degnen „skal nyde til til hans degnebol“.

Jens Jensen af Kanstrup på husbondens vegne får opsættelse i 8 dage. (12/5)

Jens Jensen af Kanstrup på sin husbonds vegne har stævnet Poul Nielsen Malle, Jens Laursen, Christen Laursens søn Laurs, Jens Verdt¹s sønner Anders og Peder, Laurs Jensens søn Poul, og Anders Huus, alle i St. Hillerslev for deres ulovlige medfart i Kanstrup kær trods advarsel og forbud. Christen Andersen i Jensby og nogle tjenestefolk er stævnet som vidner.

Opsat 5 uger. (9/6)

12. Maj.

Læst plakat om udbydelse af toldens forpagtning.

Laust Christensen af Tøfting på Tøger Mathisens vegne af København fremlagde til protokollering afkald og kvittering som følger: Hans Aldrich Schnell har givet Tøger Mathisen fuldmagt til at give afkald til hr. Hans Lauridsen, nu sognepræst til Sønder- og Nørdrup sogne på Sjælland, som formynder for Hans Schnell for arv efter Schnells sal. fader mag. Aldrich Schnell, forrige præst ibd.

Anders Christensen Nørgård af Skinderup på de fleste Skinderup sognemænds og egne vegne har ladet stævne Christen Henriksens kone Maren Jensdatter, Anders Pedersen Koch, Peder Andersen Koch og Mads Jensen ibd. til doms angående overholdelse af et grandebrev af 8/6 1689, som samtlige andre sognefolk har underskrevet. (Herefter nævnes „mænd og enker“ i Skinderup på oprettelsestidspunktet, og brevets ordlyd gennemgås).

Dom: De indstævnedede (Maren Jensdatter er nu erstattet med navnet Birgitte Henriksdatter) dømmes til at

følge grandebrevet, da det ikke indeholder noget, der er ubilligt eller strider mod loven, og da det ikke tåler opsættelse af hensyn til hegning.

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne tiltaler Niels Pedersen på Søgård og dennes principal for resterende kongetiende af Skinderup og Tved sogne samt „loftleje“ af Nors, Tved, Hjarde-mål og Skinderup sogne.
Opsat 14 dage.

(5/5) Degnen i Hundstrup og Østerild kontra Christen Christensen i Østerild.
Opsat 14 dage. (26/5)

Michel Nielsen i Baungård i Skinderup sogn forbyder at køre over hans med vinterrug tilsåede ager liggende syd for Peder Boesen ibd.

19. Maj.

Foged Michel Christensen på Nørtoorp tjeneren Envold Sørensens vegne i Rærgård har stævnet Anne Madsdatter i Rær for hug og slag på Envold Sørensens dreng Olle Andersen. Synsmænd Christen Jensen på Hald og Niels Simonsen i Bierre, begge i Rær sogn, vidnede, at drengen havde 7 blå pletter på legemet. Anne Madsdatter havde slået ham med hånden og med en markkølle, medens han vogtede får, (der formodentlig var kommet ind på hendes jord). Tingsvidne. (26/5)

Samme på Inger Christensdatters vegne i Rær stævner samme Anne Madsdatter angående et skrin med klæder og tøj, som Anne Madsdatter har forholdt hende. Som vidne er stævnet Vibeke Nielsdatter, Niels Sørensens kone i Rær.
Opsat 14 dage. (3/6)

Hartvig Kås lader lyse for skifte og deling efter sal. Christen Mouridsen i Hundborg at afholde 9. Juni.

Poul Laursen af Schårhede i Vang sogn fremviste 2 ulveunger, som han sammen med Christen Pedersen ibd. har taget fra ulven i en jordhule på heden i Skårhede, hvorefter de begærer at måtte nyde deres rettighed derfor.

Jens Pedersen af Gasbjerggård i Tved sogn får afkald af Anders Nielsen i Worms hul i Tved sogn for den arv, som Anders' hustru Kirsten Christensdatter kan tilkomme efter hendes moder Anne Jensdatter.

26. Maj.

Peder Marcussen i Thisted har på Københavns hospitals vegne stævnet Niels Christensen Scharrisen i Tinstrup, Christen Tomsen i Tilsted, Salman Madsen i Tårsted, Laurs Axelsen i Nors, Niels Michelsen og Peder Jensen i Skinderup samt Christen Jacobsen i Dollerup for resterende landgilde.
Dom: De skal betale.

(12/5) Michel Christensen, foged på Nørtoorp, på degn i Østerild Tomas Laursens vegne begærer dom over Christen Christensen i Østerild for resterende skyld. Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberges og på den tiltaltes vegne svarer, at Christen Christensen for fattigdom ikke kan svare fuld skyld af herligheden, som tilhører Ørum slot, og at kirken derfor ikke bør kræve ham efter gammel matrikel, „at han ej skal geråde i større fattigdom og gården ganske kvittere“.
Dom: Da Christen Christensen nyder halv frihed for kongelige skatter for at kunne betale kirken fuldt ud, skal han betale.

(19/5) Envold Sørensen i Rærgård kontra Anne Madsdatter i Rær.

Opsat yderligere i 14 dage. (9/6)

3. Juni. Onsdag.

Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tilbyder frøgældskorn og forbyder andre nogen brugelighed i hans tjeneres jorder. (9/6)

(19/5) Vibeke Nielsdatter af Rær, som skulle vidne i en sag mellem Anne Madsdatter og Inger Christensdatter ibd. er ikke mødt.

Opsat 8 dage. (9/6)

Anders Poulsen i Store Døuhol og Peder Pedersen af Vorring fremviste en ulveunge, som de har taget fra ulven syd for Sarup i klitbakkerne, og begærer nu at nyde deres rettighed derfor.

9. Juni.

Knud Pedersen Riber har på amtmandens vegne ladet Christen Tøgersen i Kielstrup, Tomas Jensen, Jens Laustsen og Bertel Nielsen ibd. syne herredstinghuset, som findes i fin stand og vurderes til 80 rdl. (Omfattende beskrivelse af husets størrelse, indretning, tømmerkonstruktion og indbo).

(26/5) Envold Sørensen i Rærgård kontra Anne Madsdatter i Rær, der kræves dømt til at betale en fuld vold, 3 gange 40 lod sølv, samt sagens omkostninger 4 rdl.

Opsat 8 dage.

(3/6) Inger Christensdatter kontra Anne Madsdatter, begge i Rær.

Niels Sørensens hustru Vibeke Nielsdatter ibd. vidner, at Inger tit havde bedt Anne om sit skrin, men altid fået nej.

Sognepræsten Jens Pedersen Poulstrup og degnen Børge Sørensen vidner skriftligt, at Anne Madsdatter har beskyldt Inger for at have bestjålet hende for en spade, en hånddug og noget korn.

Vibeke Nielsdatter vidnede, at Inger Christensdatter før påske 1690 efter tilladelse af Else Madsdatter, søster til Anne, var flyttet ind i Annes hus, medens denne var under badskærs hånd i Vang og senere hos sin far i Rær, men da Anne kom hjem viste hun Inger ud af huset. I den tid Anne var væk, var noget blevet stjålet fra hende.

Anne Madsdatter tilbyder at udlevere skrinet, når Inger har betalt for opholdet i hendes hus. Tingsvidne. (14/7)

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberg's tjener Christen Villadsens vegne i Skjoldborg tiltaler Emmer Nielsen i Sdr. Skjoldborg for at have frapløjet noget Christen Villadsen tilhørende jord. Peder Madsen i Nr. Skjoldborg, Christen Christensen, Bertel Christensen og Christen Pedersen ibd. afhjemler deres syn på jorden. Tingsvidne.

Bertel Pedersen af St. Hillerslev får afkald af sin broder Anders Pedersen ibd., af Peder Ibsen på sin hustru Inger Pedersdatters vegne, af Christen Ibsen ibd. på sin hustru Karen Pedersdatters vegne og af Niels Michelsen i Skinderup på sin hustru Kirsten Pedersdatters vegne for arv efter deres sal. fader Peder Andersen og moder Maren Bertelsdatter, som boede og døde i St. Hillerslev.

Ørum slots tjenere tilbydes frøgældskorn, og andres brugelighed i Ørum jord forbydes. (16/6)

(3/6) Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tilbyder frøgældskorn 2. gang. (16/6)

(5/5) Jens Jensen af Kanstrupgård lader efter anmodning af de tiltalte, der lover bod og bedring, sagen om ulovlig medfart i Kanstrup kær falde.

Poul von Klingenberges skytte Svend Corfitz tiltaler hr. Anders Christensen Schifue i Hvidbjerg for sår og skade hr. Anders har tilføjet skytten. Anders Salmansen og Laurs Christensen i Vang aflægger vidnesbyrd for Laurs Christensen Badskær ibd., der er for svag til at møde selv, og beretter, at Niels Poulsen i Ørum by hentede badskæreren til Hvidbjerg præstegård, hvor han forbandt adskillige sårsmål på Svend Skytte og derfor fik 2 mark af hr. Anders.

Laurs Christensen af Tøfting og Jens Jensen af Kanstrupgård vidnede, at samme dag kom skytten til Tøfting og viste dem sårene, som var tilføjet ham med hans egen kårde, da han ville tage af sted, „efter at hr. Anders tilforn havde påført ham en rus“. Tingsvidne.

16. Juni.

Jesper Andersen i Hunborg på sognepræst til Hundborg og Jannerup hr. Olle Nielsen Hosums vegne har stævnet Peder Christensen i Faddersbøl mølle angående den brugelighed, han holder sig i Grønkiærs huses ejendom. Laurits Nielsen i Thisted er stævnet for det samme. Som vidner er stævnet sal. Niels Andersens enke Anne Pedersdatter ved Klitmøller, sal. Anders Fiskers enke Birgitte Christensdatter ibd., sal. Jens Snedkers enke Mette Pedersdatter på Ryltoft i Hundborg sogn og Karen Christensdatter på Stenberg i Nørhåe sogn.

Peder Jensen Frostholt i Hundborg og Laurits Madsen Sallingbo ibd. har som beskikkelsesmænd været hos Jørgen og Hartvig Kås, som vidner, at jorden hører til det hus i Grønkjær, som Poul Nielsen ibor, samt medsender et ridemandstov af 1547 bekræftet ved tinge 1609.

Anne og Mette Pedersdøtre, 80 og 70 år gamle, vidner, at da de var hjemme hos deres fader Peder Bollersen i Faddersbøl mølle, hørte brugeligheden af den omtalte jord ikke til møllen. Birgitte og Karen Christensdøtre, 80 og 70 år gamle, vidner, at deres fader Christen Baltzen havde brugeligheden. Tingsvidne. (Se nedenfor)

Samme på sammes vegne fremstiller Niels Christensen og Christen Boye i Førbye, som vidner, at de 26/5 på hr. Olle Hosums vegne forbød Peder Christensen i Faddersbøl mølle at have nogen brugelighed i Grønkjær huses ejendom. Endvidere fremstiller han Peder Pedersen i Førbye og Poul Nielsen i Grønkjær, der vidner, at Peder Christensens karl havde gravet tørv på bemeldte ejendom efter forbuds udstedelse. Tingsvidne. (30/6)

Ubbi Christensen af Kålby i Hørdum sogn på sal. Melcor Juls arvingers vegne tiltaler Tomas Christensen og Laurs Nielsen i Klastrup for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

Knud Christensen af Hualstrup på sin husbond Hartvig Kås' vegne har stævnet arvingerne efter sal. Christen Andersen, som døde hos Poul Madsen i Hundborg, nemlig Mads Pedersen Bagge ved Klitmøller og Niels Nielsen Smed i Hinding, begge på deres hustruers vegne, til at møde til skifte den 14/5. De var ikke mødt. Følgende arvinger på egne eller hustruers vegne var mødt: Jens Nielsen i Krogsgård, Christen Nielsen i Jannerup, Peder Andersen Skræder og Jens Christensen i Østergård. Boets totalværdi var 6 sldl., hvorefter Poul Madsen og hans hustru Karen Andersdatter oplyste, at der ikke var mere, der tilhørte den afdøde. Vurderingsmændene Bolle Christensen norden bjerg i Hundborg og Niels Pedersen ibd. bekræftede nu registreringen. Tingsvidne.

Fuldmægtig på Irup Anders Jensen tiltaler Niels Christensen i Sundby, Christen Tomsen Vinter ibd., Michel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Villads Christensen i Næstrup, Christen Christensen og Anders Christensen i Østervandet, Iver Tomsen på Holm, Tomas Christensen i St. Hillerslev og Anders Christensen Krog i Vigsø sogn for resterende landgilde til Irup.

Dom: De skal betale.

(9/6) Ørum tjenere tilbydes for 2. gang frøgældskorn. (23/6)

(9/6) Jens Nielsen Trøye tilbyder for 3. gang frøgældskorn. (23/6)

Ørum tilbyder i fæste et kirkeboel i Østervandet, som sal. Mads Nielsen tilforn havde i fæste. Der er ingen bygninger. (30/6)

Simon Christensen af Snedsted på hr. Holger Sørensens vegne ibd. har stævnet Hans Clausen i Sundmølle for ærerørige ord, som Hans Clausen "bør at bevise eller lide som en løgner".

Opsat 14 dage. (30/6)

23. Juni.

Kirkeprior i Thisted Simon Nielsen på mag. Anders Nielsen Heedboes vegne har stævnet Christen Nielsen Løftings kone Karen Jepsdatter i Tilsted for de „ubillige og ubequommelige ord“, hun har sagt til Karen Pedersdatter i Tilsted om hr. Anders og hans kæreste.

Som vidner er stævnet Karen Pedersdatter, Knud Sørensen og Christen Michelsen, alle i Tilsted. Karen Pedersdatter havde på præstens vegne krævet Karen Jepsdatter for nogle æg, „som rester både for i fjor og i år“. Karen Jepsdatter havde svaret, at præsten og hans kone kunne tage de penge og købe æg for, „som de tog af dem for uret af deres øghøfder“. Karen Pedersdatter havde spurgt, om hun skulle svare præsten således, hvortil blev svaret, „Ja gud skal du så“. Tingsvidne. (7/7)

Laur Christensen af Tøfting på von Klingenberg's vegne har stævnet Klitmøller folk til at vidne om, hvem der har nedbrudt det hus, som Anne Blach fradøde forgangne vinter. Christen Bagge, som bor „moxsen“ ved huset, ved ikke, hvem der har nedbrudt det. Christen Blach, Terkel Graversen, Michel Blachs søn Christen Blach, Gl. Christen Ollesens søn Olle Christensen, Christen Krog, Salmand Kløvborg og Christen Ollesens søn Jens Christensen vidner det samme. Anders Brandi er ikke mødt. De kræves alle gjort ansvarlige for genopbygning af huset.

Opsat 14 dage. (7/7)

Ørum slots tjenere stævnes for restancer. (30/6)

(16/6) Ørum tjenere tilbydes frøgældskorn for 3. gang. (30/6)

(16/6) Jens Nielsen Trøye begærer tingsvidne på, at ingen har ønsket frøgældskorn.

Jens Boedsen af Nørhåe har på regimentskriverens vegne ladet vurdere græsningen på kgl.M.s øde gårde i Tilsted sogn, Silstrup, nemlig en gård, som Søren Pedersen sidst havde i fæste, en gård Jens Laursen sidst fæstede og Laurs Laursens øde gård i Tilsted. Endvidere et øde boel i Torup, som Christen Pedersens enke sidst havde i fæste. Tingsvidne.

Sætteskriver Jens Laursen af Tilsted.

Eske Jensen af Thisted på Jens Skyums vegne tiltaler herredsskriveren Anders Lauridsen efter skadesløsforskrivning m.m. i alt ca. 13 rdl. Anders Lauridsen kræver til gengæld skriverløn af Jens Skyum.

Dom: Han skal betale og må kræve sin skriverløn ved lovlig medfart.

Samme på sammes vegne har stævnet forrige degn i Nors Anders Pedersen Poulstrup og Anders Christensen Brandi ved Klitmøller for gæld.

Opsat.

30. Juni.

(16/6) Mag. Holger Sørensen Schandorph kontra Hans Clausen i Sundmølle. Yderligere opsat 3 uger.
(21/7)

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne har ladet Christen Nielsen Løfting i Tilsted og Christen Ladegård i Tinstrup syne græsning og enge til Noringtoft mølle. Vurdering 8 sldl. Knud Riber har regimentsskriverens anpart til leje, som efter Birgitte Tomasdatters sal. Eyler Jacobsens, beretning andrager efter gl. matr. htk. 1.3.2.1./5.

Samme har ladet Tomas Tomsen i Tinstrup, Christen Ladegård ibd., Isach Pedersen i Tilsted og Anders Jensen i Torp syne græsning og enge til Niels Tomsens øde gård i Torp, som de vurderer til 10 mark.

Michel Andersen Schårup af Thisted på amtforvalterens vegne har ladet samme synsmænd som ovenfor syne græsning og enge til Niels Pedersens øde gård i Tinstrup. Vurderet til 10 sldl.

Knud Riber tilbyder på amtmandens vegne ovennævnte Niels Pedersens øde gård til Emmike Eriksen som betaling for hans bestilling efter kgl.M.s befaling. Emmike Eriksen svarer, at hvis det er hans M.s vilje, at herredsfogeder og -skrivere skal aflægges ved øde gårde, som de skal opbygge og hensætte deres midler i, så må han tage imod det, men ellers ville han gerne forskånes derfor, idet han ikke har fået den tidligt nok til at kunne udnytte den med sæd i jorden.

Iøvrigt overlader han afgørelsen til amtmanden.

Samme på sammes vegne har stævnet Niels Rasmussen på Sønderskovgård for kgl. kontributioner af gården og tilliggende bøndergods, så længe han har været dette gods betroet, samt for fejl og mangler i det vidtløftige regnskab, der er afleveret til Scheel Due den 22 ds. og strækker sig fra 1671 til 1687. Der mangler bl.a. kvitteringer for indtægter og udgifter. Due har ladet Niels Rasmussen arrestere og hensætte i byfogedens hus. Niels Rasmussen understreger, at han har tjent Scheel Due trofast som foged i 24 år og tilbyder at skaffe de manglende kvitteringer og andre bevisligheder.

Dom: Arresten kendes lovlig, men Rasmussen bør tillades at fremskaffe de manglende kvitteringer og tilsiges at møde med disse til hvilken tid og sted Scheel Due befaler.

(16/6) Hr. Olle Hosum kontra Peder Christensen i Faddersbøl mølle.
Opsættes 3 uger. (7/7)

(23/6) Ørums tjeneres restancer.
Opsat 8 dage. (7/7)

(16/6) Ørums kirkeboel i Østervandet sogn frembydes 2. gang. (7/7)

(23/6) Ørum får tingsvidne på, at ingen har ønsket frøgældskorn.

7. Juli.

Amtsforvalter Jens Hansen får skøde af Christian Tomasen, forpagter på Vandsted i Vensyssel, på en gård i Torp, som Christen Poulsens enke påbor, ydelse i ny htk. 1.7.0.2, og som Tomasen har tilhandlet sig den 4/7 1690 fra jomfru Fredericha Amalia (tekst forsvundet) Kraglund.

Emmike Eriksen fremlyser en sortbrunstjernet hest, som en karl, der kalder sig Peder Mogensen, har tilbudt Peder Tomsen Ålborg i Thisted for 9? sldl. Man betvivler karlens lovlige adkomst til hesten, og han er bortrømt fra Niels Skomagars i Thisted, hvor han skulle blive, til han havde vist hjemmel til hesten.

(30/6) Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberg's vegne tiltaler bønder under Ørum slot og Højris

for restancer. (8 sider specifikationer).

Dom: De skal betale.

(30/6) Samme på „afgangne“ von Klingenbergers vegne tiltaler flere Ørum bønder for restancer. (1 side).

Dom: De skal betale.

(30/6) Laurids Nielsen i Thisted har stævnet Jørgen Kås, fordi denne har givet hr. Olle Hosum attest på, at et stykke hede liggende ved Grønkier ikke hører under Faddersbøl mølle til trods for, at det har været tilfældet også i den tid, Jørgen Kås pantsatte og skødede møllen til Mads Nielsen i Lønborg. Laurids Nielsen fører derefter 19 vidner, der mindes indtil 30 år, at møllen har haft brugelighed med tørvegrøft i den omtvistede hede.

Jørgen Kås svarer skriftligt, at han aldrig har givet skøde til Mads Nielsen, at heden i henhold til ride-mandsattest af 1547 og landstingsvidne af 1619 ligger til Grønkier, at hans sal. fader og han selv har givet sal. Christen Boesen og derefter sal. Anders Boesen i møllen forlening på at grave tørv i heden, men aldrig lagt den under møllen, at når der i det nævnte pantebrev står, at møllens tilliggende er det, der bruges af møllen, menes naturligvis det der bruges „med rette“. Tingsvidne.

Ovennævnte sag opsat 3 uger. (28/7)

(23/6) For Ørum stævnes yderligere 23 Klitmøller folk angående sal. Anne Blachs nedbrudte hus. Nogle vidner, at de ikke har set noget. Rasmus Andersen har hørt af andre, at folkene til Christen Ollesens Jens, som bor straks vesten til huset, har bortført materialer fra det. Christen Drasbechs kone Else Pedersdatter, Anders Ollesens søn Anders og Niels Bro vidner det samme. Anders Rasmussens kone Maren Christensdatter, Niels Skræder, Anne Pedersdatters søn Peder Christensen, Anders Schortørfue Kier, Christen Brannis kone Karen Andersdatter, Poul Andersens kone Anne Nielsdatter m.fl. vidner det samme, samt at de har hørt, at Olle Christensen og hans søster også har taget noget. Mads Pedersen Bagge havde hørt, at Anders Branni havde taget noget, og ligeså vidnede Bolle Nielsens kone Kirsten Laursdatter, Michel Blachs kone Inger Christensdatter, Jens Christensens kone Birgitte Suendsdatter, Poul Christensens søn Poul, Terkel Andersens kone Mette Christensdatter, Christen Suendsens søn Niels Pedersen samt en del mænd. Tingsvidne. (25/8)

(30/6) Ørums kirkeboel i Østervandet sogn frembydes 3. gang.

(23/6) Mag. Anders Heeboes sag mod Christen Løftings kone i Tilsted.

Opsættes 14 dage.

Kgl. delefoged Peder Christensen Skousted i Kielstrup har ladet Jens Laursen i Kielstrup og Jens Ollesen ibd. syne græsning og enge til kgl. øde gårde, nemlig et øde boel i Malle, som Michel Jensen sidst havde i fæste, en halv gård i Malle, som Peder Christensen sidst påboede, og en halv gård i Kielstrup, som Peder Nielsen Munch sidst havde i fæste. Tingsvidne.

Borgmester Christian Lelius lader frembyde en gård i Vorning, som (Anders?) Sørensen havde i fæste og fradøde, på fordelagtige betingelser.

14. Juli.

Amtsforvalterens fuldmægtig Peder Tomsen tiltaler kongens bønder for restancer, nemlig Christen Mortensen i Hillerslev, Anders Nielsen i Kielstrup, Peder Hansen, Kirsten Sønderby ibd., Iver Jensens enke i Kåstrup, Peder Simonsen i Tved sogn, Christen Madsens enke i Tinstrup, Michel Christensen ibd., Anders Jensen i Torp, Jens Madsen i Skinderup, Niels Terkelsen i Næstrup, Anders Andersens enke og Søren Christensen Skræder ibd.

Dom: De skal betale.

Samme spørger restanterne, om de godkender skylden. Det gør de.

Samme tiltaler amtsforvalterens bønder for restancer: Villum Christensen i Kåstrup, Anders Pedersen i Tved sogn, Christen Krog i Vigsø, Jens Andersen Frost i Tinstруп, Jep Nielsen, Christen Bertelsens enke, Peder Andersen ibd., Christen Poulsens enke i Torp, Christen Mortensen i Tårsted og Erik Jørgensen i Vang.

Dom: De skal betale.

Samme på sammes vegne tiltaler følgende for resterende kongetiende: Jens Lauritsen i Tilsted, Christen Smed i degnebolet ibd., Peder Skræder, Inger Michelsdatter, Inger Christensdatter ibd., Jens Simonsen i Tilsted mølle, Jesper Tomsen i Silstrup, Christen Christensen og Søren Pedersen ibd.

Dom: De skal betale.

Michel Christensen, foged på Nørtorp, har stævnet Anne Madsdatter i Rær til synsvidne angående hendes gårds brøstfældighed, som synsmændene Envold Sørensen og Søren Jensen i Rær vurderer til 38 sldl. Da Anne Madsdatters eneste ejendom er en ko, forbydes hun at befatte sig med gården. Tingsvidne. (28/7)

(9/6) Samme på Inger Christensdatters vegne i Rær kræver Anne Madsdatter dømt til at udlevere Ingers skrin samt for beskyldninger mod Inger.

Opsat 14 dage.

Degn i Rær Børge Sørensen på sognepræst til Rær hr. Jens Pedersen Poulstrups vegne har stævnet Søren Ollesen i Tved i Hjardemål sogn til påhør af synsvidne angående brøstfældigheden af den gård, han tilforn havde i fæste. Christopher Nielsen, Christen Jensen Kappel, begge Rær, Niels Christensen i Kåstrup og Christen Jensen i Tved by har synet rallingen, en forfalden lade samt fæhus og fåresti af jord. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne forbyder Søren Ollesen, at gøre brug af gården. Tingsvidne.

Christopher Nielsen af Thisted på Niels Christensens vegne i Vesterholder i Vester Vandet sogn har stævnet Jens Christensen ibd. og hans kone Margrete Jensdatter. Karen Høj ibd. og Niels Christensens tidligere tjenestepige Anne Christensdatter for ærerørige ord.

Niels Christensens kone Kirsten Pedersdatter vidnede, at Karen Høj havde sagt til hende, at der gik det rygte, at hendes mand havde taget noget tøj på Tøfting mark. Dagen efter spurgte Margrete Jensdatter hende, om hun havde hørt noget nyt, men hun svarede, at „sualder og sladder kan man få nok at høre af, desuden er han min mand, og bliver han ikke værre mod mig og mine børn, end han har været, har jeg intet at klage over“.

Jens Christensen af Vesterholder spurgte Kirsten, om hun ikke vidste, at der lå 2 tøj på hendes loft, efter at hendes mand var kommet hjem fra Thisted. Hun svarede jo, men mente, de tilhørte hendes mand.

Jesper Christensen i Ll. Tøfting og Clemend Christensen i Østervandet nægter at have beskyldt Niels Christensen for at have taget deres tøj. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne tiltaler tjenestepigen Anne Christensen for undvigelse af hendes tjeneste hos Niels Christensen.

Opsat 4 uger. (4/8)

21. Juli.

Christen Christensen af Knachergård på mag. Holger Sørensen Schandorphs vegne har stævnet Hartvig

Kås og kræver betaling for 2 td. byg, et stort sylteglas og en dansk C4 bibel i folio, som Kås har lånt. Hartvig Kås svarer skriftligt, at det er hans skolemester, der for nogle år siden lånte biblen „til børnene for den store stils skyld“, og at mag. Holger skal få den, når Kås får sit „Album Colektum med sin Clima parallela og de steds(?) orfue(?), som hr. Holger har lånt.

For sylteglasset har hr. Holger fået ? td. murrødder(?) og ? td. roer. Han nægter pure, at han skulle have lånt korn, som han selv sælger snesevis af tønder af.

Opsat 4 uger.

(30/6) Samme på sammes vegne har stævnet Hans Clausen i Sundmølle til doms for „utilbørlige ord“ om hr. Holger. De irettelægges et tingsvidne af Hassing Refs ting af 23/4, hvorefter Hans Clausen var stævnet angående gods, der var udlagt til Jens Jensen i Ålborg efter mag. Holgers sal. hustru, og som skulle være taget fra Hans Clausens lade af Laurs Andersen tjenende sal. Jens Mortensens enke i Ålborg. Hr. Holger havde sammen med degn i Snedsted Tomas Jensen og Simon Christensen ibd. været i Sundmølle og havde spurgt Hans Clausen, om der ikke var noget tilbage i laden, hvortil denne svarede, at det vidste han ikke. I laden talte de med karlen og fandt et sejerværk, som hr. Holger vedkendte sig, men så kom Hans Clausen og spurgte, „hvad mag. Holger havde i laden at bestille og forføre hans folk, og at mag. Holger skulle lægge 3 mark, før han ransagede“.

Mag. Holger kræver dom over Hans Ckausen for de utilbørlige ord, og for hvad der kunne være mere af hans gods i laden.

En tjenestekarl møder for Hans Clausen med et skriftligt indlæg med en masse udenomssnak, hvorefter dommeren opsætter sagen 14 dage med pålæg til Hans Clausen om at møde personligt. (4/8)

Degn i Rær Børge Sørensen på Olle Christensens vegne i Vigsø tiltaler Olle Pedersen i Kåse for 10 rdl. plus renter efter en obligation af 1672, hvori Olle Pedersen også har forpligtet sig til at så 6 skp. rug i sin jord, som Olle Christensen Krog skal nyde udbyttet af.

Knud Riber kræver på Olle Pedersens vegne, at dette udbytte skal fratrækkes i regnskabet, hvilken påstand dommeren følger.

Advarsel om skifte efter sal. Anders Jensen, som boede og døde i Hoxsør.

Niels Pedersen Skindrup af Søgård i Nors sogn tiltaler Mathis Poulsen i Sperring for gæld bl.a. efter en dom af 23/10 1688.

Dom: Han skal betale.

28. Juli.

(14/7) Michel Christensen på Nørtorp kræver dom over Anne Madsdatter i Rær for betaling af 38 sldl. for hendes gårds brøstfældighed.

Dom: Hun skal betale eller lide på sin person efter loven.

Laurs Christensen af Tøfting tiltaler på Ørums vegne Anders Kielsen i St. Hillerslev og Anders Jensen ibd. for restancer.

Dom: De skal betale og have deres fæste forbrudt. (13/10)

Emmer Nielsen af Skjoldborg, tilforordnet lemand og kgl. delefoged i Hundborg herred, har stævnet Mads Christensen i Nørhou Hougård, Niels Jensen ved kirk i Nørhåe, Jens Christensen ibd. og Niels Svendsen i Årup, der efter befaling af kgl. lexbonde i Nørhåe Jens Boesen har synet en pige Inger Mortensdatter, der fandtes „druknet og ombragt“ liggende næsegrus på bunden af åen sydvest for Næsgård, hvor hun tilforn havde tjent. De fandt ingen tegn på vold, og de fandt hendes klædedragt både på hovedet og i andre måder, som om „hun var færdig at gå til kirke“. Tingsvidne. (Se næste)

Samme stævner mester Petter (Petter Boggers) i Næsgård og alle hans tjenestefolk til at vidne om den druknede pige. Desuden er stævnet pigens mor Maren Christensdatter i Årup og hendes 13 årige søster Karen Mortensdatter. Mester Petters skriftlige vidnesbyrd, der fremlægges af hans karl Mogens Sørensen, lyder samstemmende med folkenes og søsterens mundtlige udsagn således: Lørdag den 11. Juli ved solopgang kom hr. Christens søn i Nørhåe til Næsgård for at bede Inger Mortensdatter om at komme til præsten. Hun svarede, at det ville hun gerne, og medens hun skulle klæde sig på, talte præstens søn med mester Petter, der var blevet vækket. Da de havde ventet et stykke tid, ledte de efter hende, men kunne ikke finde hende. Mester Petter sendte en karl på hest til hendes mor i Årup, men der var hun ikke. Et par timer senere kom hendes søster over for at lede efter hende og fandt hende da på hjemvejen liggende i åen. Alle tjenestefolkene erkendte, at de havde hørt, at hun skulle være frugtsommelig, og en af pigerne fortalte, at Inger havde sagt til hende, at hun nok skulle holde Mogens Sørensen og alle andre fri heri. På spørgsmål til Mogens Sørensen, om han, hvis det krævedes, ville bekræfte med ed, at han ikke havde beligget pigen, svarede han, at det ville han. Tingsvidne. (15/9)

(7/7) Hr. Olle Nielsen Hosum kontra Laurs Nielsen i Thisted og Peder Christensen i Faddersbøl mølle fremdeles opsat 14 dage.

4. August.

(21/7) Mag. Holger Schandorf kontra Hans Clausen i Sundmølle, der ikke er mødt op. Dommeren pålægger ham at møde op, ellers vil han blive dømt efter loven. (18/8)

Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne stævnet Tomas Sørensen og Karen Nielsdatter, begge tjenende Jens Nielsen Vestergård i Fårtoft, samt Maren Pedersdatter hos sin far Peder Laursen Krog i Sendels alle for lejermålsbøder. Niels Christensen og Christen Nielsen i Vestergård i Fårtoft bevidner de tiltaltes bekendelser.

Dom: De skal betale.

(14/7) Niels Christensen i Vesterholder kontra Jens Christensen m.fl. ibd. opsat yderligere 14 dage. (11/8)

Læst forordning om forbud mod ulovlig ind- og udførsel.

11. August.

(4/8) Niels Christensen i Østerholder (i tidligere indførsler Vesterholder) er blevet forliget med Jens Christensen m.fl. i Vesterholder, og sagen hæves.

18. August.

(4/8) Laurs Christensen af Tøfting på mag. Holger Schandorfs vegne begærer dom over Hans Clausen i Sundmølle, der fremstår og beder om forladelse. Sagen ophæves. Hans Clausen skal betale omkostninger.

Laurs Jensen af Thisted på amtmandens vegne har ladet stævne Christen Nielsen Soldat værende hos Peder Andersen Frost i Tilsted samt Peder Frost og hans sønner Anders, Christen og Niels Pedersen Frost alle til vidnespårhør. Christen Soldat havde sagt sig i tjeneste hos mag. Anders Heeboe, men var ikke mødt og anklages nu for løsgængeri. Christen Nielsen påstår, at han har præstens attest på, at han har tilhold i Vust sogn, og at han har været i kongens tjeneste og blev såret i sidste krig, som han kan bevise med „pas og afsked“.

Peder Frost oplyser, at Christen Nielsen har arbejdet for ham og fået underhold i høstens tid, men at han nu ikke har brug for ham mere og ikke herefter vil svare for ham. Tingsvidne.

Eske Jensen af Thisted på Jens Skyums vegne ibd. giver last og klage over Niels Tomsen i Tårsted, fordi

denne havde „skåret en ko løs“, som Jens Skyum efter rettens dom havde gjort udlæg i.

25. August.

Christen Villadsen af Skjoldborg tiltaler for Envold Kås til Lyngholm Jesper Tomsen i Silstrup for resterende gæld efter en kontrakt af 1686, hvorefter Jesper Tomsen frigøres fra fæste af sin gård i Silstrup mod for restancer og brøstfældighed at betale 30 sldl. i 3 terminer, hvoraf kun 10 sldl. er betalt. Til bevis for kravet irettelægges et tingsvidne af Hundborg herredsting 23/8 1686 og en dom her af tinget af 5/3 1689.

Dom: Han skal betale incl. alle påløbne omkostninger.

Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tiltaler Niels Jensen Vollum i Vorring for restancer.

Dom: Han skal betale.

(7/7) Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne stævnet Jens Christensen, søn af Christen Ollesen, Olle Christensen og hans søster Maren Christensdatter samt Anders Brandi, alle ved Klitmøller, og kræver dem dømt til at genopsætte det af dem nedrevne hus ved Klitmøller.

Opsat 8 dage. (1/9)

Anders Nielsen i Vorms hule har indstævnet Peder Laursen og hans sønner i Langgård. Da ingen sag rejses, må der stævnes igen.

1. September.

Niels Christensen Snedsted af Thisted har stævnet Hans Clausen i Sundmølle for dennes forløfte (kaution) for den gæld, Birgitte Tomasdatter til Norringtoft, sal. Eyer Jacobsens enke, havde til Niels Snedsted. Hans Clausen og et vidne, Tomas Mortensen fra Norringtoft, er ikke mødt. De pålægges at møde „under faldsmål efter loven“.

Sagen opsættes. (8/9)

(25/8) Ørum kontra Klitmøller folk angående et nedbrudt hus opsættes 4 uger, da de tiltalte er på deres „lovlige rejse“.

Ørum tillyser skifte efter sal. Christen Tomsen i Vester Vandet i dag 14 dage.

8. September.

Christen Laursen af Bjerre i Rær sogn har stævnet Else Christensdatter i Bjerre for hendes beskyldning, om at han var far til hendes nyfødte barn, og irettelægger hr. Jens Poulstrups attest, hvori Else har angivet en karl i Hjardemål som barnefader. Senere havde hun bekendt overfor hr. Jens, at hun vel havde haft legemlig omgang med Christen Bierre, men at det var en rytter, der nu lå på England, der var barnefader til hendes første barn, medens Christen var far til det, hun nu gik med. Endnu et par gange har hun ændret udsagn.

Christen Bierre aflagde ed på, at han ikke havde haft legemlig omgængelse med hende siden Valborgsdag 1689. Tingsvidne.

Christen Jepsen Drasbech af Tinstrup foregav, at Jens Skyum havde indstævnet ham, men da ingen sag blev rejst, måtte der stævnes påny.

(1/9) Niels Christensen Snedsted kontra Hans Clausen. Vidnet er ikke mødt.

Opsat 8 dage.

15. September.

Hans Clausen i Sundmølle irettelægger på Irups vegne en kontrakt mellem Tomas Christensen i Hillerslev

og Anders Christensen Degn i Ll. Hillerslev på sin søster Anne Christensdatters vegne, som er enke efter sal. Laurits Nielsen. Kontrakten erstatter en tidligere af 22/10 1685. Tomas Christensen skal, så længe Anne Christensdatter, der er hans sal. kones mor, lever, give Michel Madsen i Rær 5 td. byg og 1 td. rug samt 2 læs skortørv om året og betale Annes begravelse, når hun dør. Michel Madsen, der er gift med en datter af Anne, tager til gengæld Anne til sig og forsørger hende for livstid. Tingsvidne.

Poul Pedersen af Skinderup tiltaler Jep Christensen ibd. for at have voldgravet Poul Pedersens eng og ført tørv derfra. Niels Poulsen og Søren Jepsen af Skinderup samt Jep Nielsen Baun og Jens Brunbierre i Tinstrup afhjemler deres syn. Tingsvidne.

Niels Christensen Snedsted af Thisted har på Jens Jensens vegne i Staustруп stævnet amtmanden, Hartvig Kås og Jacob Sparre anlangende sal. Christen Madsen i Hundborg hans svaghed og dødelige afgang og fremstiller nu synsmænd Jep Andersen Vilde i Hundborg og Poul Madsen ibd. De vidner, at de i lørdags for 8 dage siden var ved kongens kær i Hundborg, hvor de så, at Christen Madsen lå død i kæret 3 trin fra land og var iført sine daglige klæder, og hvor han lå, var vandet ikke over „en quarter tøch“, men der var blød „dynd og dræk“ indtil knæerne. Han lå næsegrus med hænderne under hagen. De havde ikke fundet „blåslag eller blodighed“ på hans legeme, og hans mund og øjne var tillukkede. De kunne ikke „se eller fornemme, at der havde været noget vand i ham“. Der hvor han lå, er en holm, hvor svin og gæs går ud på. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne fremlægger en attest, hvoraf fremgår, at Christen Madsen Leed i Hundborg altid har været „en sagtmødig ærlig dannemand forligelig med naboer og genboer“, men siden hans kone døde, har han været anderledes, især i de sidste 14 dages tid var han ligesom ikke ved sin gode fornuft, men halv „hiamsk“ og klagede sig over sit helbred. Stod underskrevet Anders Christensen Kirk og Laurits Madsen, begge Hundborg, der nu for retten bevidnede deres attest. Det samme vidner hans tjenestefolk samt Christen Christensen og Anders Christensen, der bor „straks“ ved hans gård. Tingsvidne. (22/9)

(28/7) Delefoged Emmer Nielsen i Skjoldborg har stævnet Morten Oggesens enke Maren Christensdatter i Årup, mor til den druknede Inger Mortensdatter, samt pigens farbrødre Jens Oggesen i Årup og Peder Oggesen i Snejstrup alle til domspåhør.

Dom: Da pigen var sund og karsk og tog sit eget liv uden lovlig grund, er hendes efterladte midler hjemfalden til kongen, og hendes lig skal nedsættes og begraves i markskel. (27/10)

(15/9) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Jep Christensen ibd. og dennes børn, som har vogtet får for Poul Pedersen her i sommer. 3 får og 1 lam er blevet væk fra flokken, og han kræver dem betalt med 3 mk. for et får og 1 mk. for lammet, eftersom Jep Christensen har oppebåret løn for vogtningen. (22/9)

22. September.

(15/9) Niels Christensen Snedsted af Thisted på Jens Jensens vegne i Staustруп har stævnet Scheel Due, Hartvig Kås og Jacob Sparre angående Christen Madsen Leeds død.

Dom: Han omkom ved en ulykke og må begraves i kirkegården. (20/10)

Peder Jensen Frosthølm af Hundborg for Jacob Sparre til Rostrup har stævnet Jesper Andersen i Hundborg for tørvegravning i Jacob Sparres eng. Salmand Christensen, Anders Kirk, Niels Nielsen, alle af Hundborg, var af Christen Rysgård blevet forevist engen, der hører til Rysgårds jorder, og afhjemlede deres syn. (Se næste)

Samme på sammes vegne fremstiller Anders og Christen Christensen af Rysgård, der vidner, at de både før og efter deres fader døde havde lånt i alt 4 sldl. af Jesper Andersen, der nu havde krævet pengene, som de dog ikke kunne skaffe så hastigt. De havde aftalt, at han kunne få nogle tørv af dem, og han havde

gravet og hjemført 6 bønderlæs. Tingsvidne.

På borgm. Christian Lelius' begæring og på stiftsamtmand Niels Jespersens befaling har Christen Tøgersen i Kielstrup, Jens Laursen ibd., Jens Christensen (i) Kåstrup og Laurs Jørgensen i Brund synet „inklusionen“ om Thisted by. Der var kastet en grøft ca. 2 alen høj fra Vesterport til Bisgård og fra Nørreport til Østerport, men den var brøstfældig og gennembrudt af køreveje og stier, så enhver kunne „gøre så meget underslæb han ville“. Der var ingen lukkelse fra Vesterport og sønder ind i byen ej heller under bjerget øster i byen og meget mindre ved Bisgård. De kan køre, ride og gå ind, hvor de vil. Tingsvidne.

Degn i Sjørring Villum Christensen på hr. Poul Jensen Snedsteds vegne tiltaler Christen Christensen Odde ved Klitmøller for dennes sal. faders obligationsgæld til sal. Mogens Villadsen, da tilholdende i Sjørring, og som ved arv er tilfaldet hr. Poul. Desuden er stævnet Bennid Sarrup og hendes datter Karen Michelsdatter i Tårsted for daggerningspenge. Obligationen er udstedt i 1672 af Christen Nielsen Odde til Mogens Villadsen, født i Sjørring præstegård, og efter en dom af 21/12 1685 er forpligtelsen overført til sønnen.

Dom: De skal betale.

Jacob Laursen Tinstrup af Thisted har stævnet Niels Pedersen på Søgård for gæld.

Opsat 14 dage. (6/10)

(15/9) Poul Pedersen i Skinderup kontra Jep Christensen ibd. er opsat 14 dage. (6/10)

30. September. Onsdag.

Da flere af de ordinerede tinghørere ikke er mødt, kan ingen ret holdes, hvorfor enhver har sine sager og sin ret forbeholden til i dag 8 dage.

6. Oktober.

Byskriver Christopher Nielsen på Poul Ollufsen Drasbechs vegne ved Klitmøller har stævnet Niels Pedersen på Søgård for skyld: 1 kakkellovn 19 rdl. samt flere pengelån.

Dom: Han skal betale.

Moust Laursen af Tved sogn får afkald af Christen Laursen ibd. på sin hustrus søster Karen Nielsdatters vegne og af hendes broder Laurs Nielsen tilholdende ibd. på egne vegne for arv efter deres sal. moder Maren Nielsdatter, som boede og døde i Hesseldal i Vigsø. Moust Laursen har haft arven i formynderskab efter kontrakt og påfølgende tingsvidne af 8/2 1676.

(22/9) Jacob Laursen Tinstrup kontra Niels Pedersen på Søgård er opsat 8 dage. (13/10)

(22/9) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Christen Jørgensen i Østervandet angående nogle bortkomne får. Som vidner er stævnet Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter, Niels Ollesen og hans kone Anne Madsdatter, Clemind Christensen, Anders Christensen og Anders Nielsen, alle i Østervandet. Poul Pedersen berettede, at han havde været hos Christen Jørgensen og spurgt, om hans får havde været der, men der blev svaret nej, hvilket han fortalte Clemind Christensen. Denne havde dertil sagt: Vi ved vel bedre. I forgangen vinter havde han kun 1 hvidt får, men nu efter høsten havde han 3, men på forespørgsel nægter han nu at have sagt sådan.

Michel Michelsen af Østervandet og Niels Tomsen i Skinderup tilbyder at vidne for Karen Ollufsdatter og Anne Madsdatter, men de skal selv personligt møde.

Opsat 8 dage. (13/10)

13. Oktober.

(6/10) Hans Jensen Buch af Thisted på Jacob Tinstrups vegne ibd. har stævnet Niels Pedersen på Søgård til dom for skyld. Ligeledes for skyld har han stævnet Niels Tomsen på Veye i Tårsted, Christen Ollesen i Vig, Peder Hansen i Kielstrup, Jacob Pedersen i Malle, Anders Nielsen ibd., Mogens Bundgård i Sendels, Mads Krog i Vigsø, Laurs Bøcher ibd., Christen Dal i Rær, Anders Krog ibd., Christen Hillerslev på Hanstholt og Peder Møller i Vesterløkke ved Thisted.

Dom: de skal betale, dog frikendes Niels Tomsen på Veye for den del af hans gæld, som han ved ed nægter at skyldes.

Laurs Christensen af Tøfting tiltaler Anders Jensen Foged i Østervandet for ? td. arre efter gl. mål eller derfor 2 mk. 4 sk. Anders Jensen påstod, at han havde betalt dels med 10 sk., han havde tilgode efter en hestebyttehandel, 1 mk. 4 sk. fordi han havde pløjet for Laurs Christensen, og endelig havde han leveret 1 lam for 1 mk.

Opsat 8 dage.

(6/10) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter af Østervandet vidnede, at hun efter høst havde set 2 hvide får med en anden øremærkning gå hos Christen Jørgensens får. Alle fårene var blevet klippet sammen, og derefter var de 2 får forsvundet. Niels Ollufsens kone Anne Madsdatter ibd. havde set, at der gik 4 hvide får i Christen Jørgensens flok. Tingsvidne. (20/10)

(28/7) Ørum frembyder 2 boliger i St. Hillerslev, som Anders Jensen og Anders Kiildsen tilforn havde i fæste.

(6/5 1690) Erik Nielsen af Skinderup har stævnet Jens Madsen og hans hustru Sidsel Jepsdatter ibd. „for berøgtelse med ærerørige ord“. (20/10)

20. Oktober.

Læst forordning om at opbragte priser ej må sælges, tilforhandles eller losses her udi rigerne.

Læst forordning om korn- og proviantskatter for 1692.

(22/9) Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl har stævnet Jens Jensen i Staustrop angående Christen Madsens død i Hundborg. Der irettelægges en attest udfærdiget og underskrevet af herredsfogeden, der i amtmandens og hans fuldmægtigs fravær har besigtiget åstedet -“en vand bag hans lade“- og forordnet syn af Peder Jensen Skyt, Jesper Andersen, Poul Madsen og Jep Vilde, alle af Hundborg, der ikke kunne finde nogen årsag til hans død. Hartvig Kås, der selv var til stede ved synet, begærer tingsvidne. (Se nedenfor)

Ubbi Christensen af Kålby på sin husbond Bendt Vinters vegne har stævnet Niels Pedersen på Søgård angående gårdens brøstfældighed. Synsmændene Christen Jensen og Peder Jensen af Brund, Christen Andersen, Erik Nielsen og Mads Jensen af Skinderup, Anders Nielsen Ulgård og Peder Madsen Holm af Tårsted samt Christen Eriksen i Hillerslev afhjemler deres syn. (1? side). Øster ladehus og stald på 12 fag, kornlade sønder i gården på 8 gulve, et fæhus med portrum vester i gården 24 fag, et gæstehus vesten i gården 8 fag, rallingen med et stort korshus. En del af husene var „nedslagen af vejrliget“. Brøstfældighed på stående huse var 46 rdl. Tingsvidne. (3/11)

(13/10) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Niels Christensen af Østervandet vidnede, at den søndag, da fårene blev efterlyst i kirken ibd., da kom Anders Nielsen ibd. og bad ham om at give Poul Pedersen besked om, at der gik 2 fremmede hvide får hos Christen Jørgensen. Anders Jensen Foged havde hørt det af Niels Ollufsen, Anders Foged og Anders Nielsen, begge Øster-

vandet, havde været med Poul Pedersen hos Christen Jørgensen, men dennes datter Karen Christensdatter sagde, at de ikke havde eller havde haft fårene, og at Poul Pedersen skulle være en skælm, tyv og løgner, indtil han havde bevist det. Jep Christensen og Laurs Tomsen af Skinderup vidnede, at da de stævned Clemind Christensen som vidne, svarede han, at de vidste alle, at Christen Jørgensen havde haft 3 hvide får hos sig siden høst. Peder Christensen og hans hustru, Søren Pedersens kone Boel Laursdatter og Jens Andersen Foged, alle af Østervandet, var ikke mødt og blev indkaldt til at møde om 8 dage. (Se næste)

Christen Jørgensen af Østervandet har stævnet Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter ibd. vedrørende hendes tidligere vidnesbyrd, men hun var ikke mødt. Hun skal møde om 8 dage. (10/11)

(20/10) Peder Jensen Frostholt af Hundborg på Jacob Sparres vegne til Rostrup har stævnet Hartvig Kås til Ulstrup og Jens Jensen i Staustруп angående en købekontrakt, der er indgået mellem de indstævnede om sal. Christen Madsen Leeds efterladte midler.

Opsættes 14 dage. (10/11)

(13/10) Erik Nielsen i Skinderup kontra Jens Madsen ibd. og hans hustru, der har „beklaffet“ Erik Nielsen på hans ære.

Opsat 14 dage. (3/11)

Jens Christensen Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen ibd., men er ikke selv mødt, hvorfor han må stævne på ny.

27. Oktober.

Læst forordning om højesteret.

Tolder i Thisted Peder Marcussen har den 17/9 1690 ladet syne en Frederiksstad skude, der var indstrandet lidt syd for Hansted mølle og sønderslået. Ladningen var stenkul og slibestene. Der er bjerget 1 slibesten og en del af skudens rig og udrustning.

(15/9) Delefoged Immer Nielsen af Skjoldborg på regimentskriverens vegne fremlagde registrering over den druknede pige Inger Mortensdatters midler, som vurderingsmændene Niels Terkelsen og Christen Justsen af Næstrup vurderede til 7 mk. 6 sk. Mester Petter æskede 5? mk. for kiste og lagen. Tingsvidne.

Byskriveren i Thisted har på hr. Villads Ollufsens vegne, sognepræst til Vang og Torup, stævnet amtsforvalteren anlangende et ildsted i et kammer i præstegården, som hr. Villads brugte, da han var kapellan. Efter at hr. Christen Kobberø døde for ungefær 3 år siden, bruges ildstedet ikke mere og er nedbrudt, hvilket bevidnes af Anders Salmansen i Vang og Anders Nielsen i Hou. Tingsvidne.

3. November.

(20/10) Ubbi Christensen af Kålby på sine husbonders vegne Olluf Krabbe og Bendt Vinter har stævnet Niels Pedersen Scandorph på Søgård for gårdens brøstfældighed og andet gården vedrørende. Han fremlægger bl.a. et fæstebrev på kongetiende af Nors, Tved, Hjardemål og Skinderup sogne til Niels Pedersen, underskrevet af Olluf Krabbe den 22/4 1688, samt et fæstebrev til Søgård af samme dato.

Niels Pedersen skulle efter aftalen bruge de 2 første års kongetiende til at genopbygge Søgård til et fuldt syn, men det er ikke sket. Bygningerne er forfaldne og delvis nedbrudte, marker udyrkede, og der er ikke gravet tørv i heden. Ubbi Christensen kræver nu nogle penge betalt og sikkerhed stillet for resten.

Opsat 8 dage. (10/5 92)

(20/10) Erik Nielsen i Skinderup kontra Jens Madsen ibd. opsat 8 dage.

„Fremkom for retten i Gadsbierregård“ (er retten sat her, eller har skriveren glemt et navn foran Gadsbjerggård?), Jens Nielsen på Ballerum og hans søster Johanne Nielsdatter, Simon Nielsen i Troldborg, Peder Sørensen i Nørby, Kield Nielsen i Grågård, Jep Nielsen i Sønderby og hans datter Margrete, Jep Bertelsen og hans pige, Peder Simonsen og Anne Andersdatter i Nørby, alle i Tved sogn. De var indkaldt som vidner af Anders Nielsen på Skielsbjerg, der dog ikke var mødt. (22/12?)

Mag. Holger Sørensen Schandorph har stævnet Hartvig Kås, men er ikke selv mødt frem, hvorfor der må stævnes på ny. (10/11)

10. November.

(20/10) Ubbi Christensen på mag. Holger Schandorphs vegne har stævnet Hartvig Kås angående en mellem Kås og Jens Jensen Jyde i Staustруп oprettet kontrakt, som Jens Jensen har transporteret til mag. Holger for 50 sldl. til udligning af en gæld på ca. 47 sldl. Transporten er sket med Jens Jensens husbonds godkendelse, som er hr. Daniel Jensen, præst til Haring og Staustруп sogne. Jens Jensens kone Maren Madsdatter er søster og eneste arving til sal. Christen Madsen i Hundborg. I kontrakten lover Kås at betale Jens Jensen 50 sldl. og at holde ham fri for alle gældskrav i boet, herunder ryttergårdskrav og „hans gode nabo“ Jacob Sparres krav. Ubbi Christensen kræver nu de 50 sldl. betalt. Opsat 8 dage. (Se næste)

Samme på sammes vegne tiltaler Hartvig Kås for uretmæssigt at have tilegnet sig en del gældsbreve af sal. Christen Leeds bo i Hundborg og irettelægger nogle skriftlige vidnesudsagn herom.

Jacob Sparre bevidner, at Kås på 3. dagen efter Christen Leeds død tilegnede sig alle gældsbreve, akkorderede med nogle skyldnere og lagde sag an mod andre nemlig Jens Bundgård i Gjersbøl 6 sldl., Jep Vilde i Hundborg 4 sldl., Anders Nielsen i Sneystруп ca. 5 sldl., Niels Nielsen i Hundborg 10 mk., med mere, som denne gang må forbigås.

Vurderingsmændene Jep Andersen og Jesper Andersen i Hundborg bekræfter Sparres udsagn og tilføjer, at de, den dag den døde blev synet, så, at Kås forseglede skabet med gældsbreve, men at han senere brød seglet og stak en del breve til sig. Det var dem vitterligt, at den døde var en rig mand, som lånte penge ud til godtfolk.

Vidnesudsagnene er testeret af degnen Mads Lauritsen i Hundborg, og de er bekræftede ved påskrift af Jens Christensen i Hundborg og Salman Ollesen ibd.

Tomas Jensen, degn i Snedsted og Jens Christensen ibd. bevidnede, at mag. Holger havde krævet 4 læs lyngtørv om året i 14 år i Kås' nærværelse, „som Jens Jensen havde samtykket i“.

Vurderingsmændene vidnede, at Hartvig Kås under skifteforretningen kun havde fremlagt 1 gældsbrev på Peder Korsgård i Snedsted, som Kås leverede til mag. Holger. (Resten af denne indførsel mangler). (17/11)

(Her mangler 2 tingbogsblade fra 10. November).

(Indledningen mangler). Christoffer Nielsen af Thisted på Vibeke Rosenkrants vegne, enke efter Erik Krag, tiltaler Frands Clausen Buddum for 50 rdl. efter en obligation underskrevet i København 1671.

Dom: Han skal betale.

(20/10) Christen Jørgensen af Østervandet kontra Poul Pedersen i Skinderup.

Opsat 14 dage. (17/11)

17. November.

(10/11) Laurs Christensen af Tøfting har på mag. Holger Schandorphs vegne stævnet Hartvig Kås til dom. Christoffer Nielsen møder på Kås' vegne og irettelægger et skriftligt indlæg. (De første 13 linier er kun

delvis læselige). Kås undskylder sig med, at han på grund af Christen Leeds døds måde mente sig berettiget til at overtage boet, men hvis dommeren finder kontrakten med arvingerne ulovmedholdelig, må han jo rette sig derefter, og kontrakten var ikke indgået i svigagtig hensigt mod arvinger eller kreditorer. Han vil i så fald indføre i boet, hvad han har udtaget. Han vil dog i givet fald godt stå ved kontrakten og hæfte overfor alle kreditorer.

Dom: Kontrakten er klart ulovlig. Boet skal bringes i sin oprindelige stand, og der skal foretages registrering og vurdering efter loven. (9/2 92)

(10/11) Christopher Nielsen af Thisted på Christen Jørgensens vegne i Østervandet har stævnet folk „anlangende huis falske vidner Poul Pedersen i Skinderup har agtet at tilkøbe sig“.

Peder Ollufsen i Østervandet havde hørt Niels Ollufsens kone ibd. sige, at Poul Pedersen havde tilbudt hende 1 skp. rug for at gå til tings og vidne med ham. Mads Pedersen på Holm og Christen Ollesen Vig vidnede det samme, men ingen af dem havde hørt, at hun skulle „vidne løgn“. Jens Christensen (Loch/Bach?) ved Lerhøj vidnede det samme. Tingsvidne. (24/11)

Laur Christensen af Tøfting på sin husbonds tjener Christen Clemindsens vegne i Rær har stævnet Jens Madsen i Skinderup til at fremvise arveafkald for sin søster Bodel Madsdatter, der er Christen Clemindsens kone. Endvidere er stævnet Søren Jepsens kone i Skinderup Margrete Madsdatter samt som vidner Jens Huas, Peder Pallesens enke Birgitte Christensdatter, Jens Simonsen og hans hustru, Jens Poulsens hustru Mette (Tomasdatter) og Erik Nielsen, alle af Skinderup. Beskikkelsesmænd Laurits Farver og Poul Pedersen af Skinderup var hos Jens Madsen og spurgte, om han ville betale det, han skyldte sin søster Bodel, hvortil han svarede ja, men han ville have betaling for den trolovelse, han gjorde mellem hende og hendes mand. Jens Christensen Huas vidnede, at for 8-9 år siden købte Bodel en klædeskappe af ham for 12 sldl. som han fik af Jens Madsen. Jens Simonsen vidnede, at Bodel havde bedt hans kone om at forvare kappen en tid, men 14 dages tid efter kom Margrete Madsdatter og sagde, at hun skulle hente kappen til sin søster. De andre vidner var ikke mødt og blev tilsagt at møde om 14 dage. (1/12)

Samme på sin husbonds vegne har stævnet Michel Jensen Gasse i Sendels for ulovlig fraflytning af sit hus til en anden stav.

Opsat 8 dage. (24/11)

24. November.

Christen Eriksen af St. Hillerslev og Jens Christensen Kåstrup af Brund, som har de 2 roder af kgl. M. anpart tiende i fæste, har stævnet alle Hillerslev sognemænd, som sår og avler, angående kongetiendernes størrelse. De fremlægger udtog af kirkens tiendebøger samt en attest fra hr. Olle Nielsen på, at det er tiender, som hans far og farfar har indført i deres gamle tiendebøger. Listens rigtighed er bevidnet af en lang række sognemænd ved deres underskrifter og bekræftes nu mundtligt i retten.

Peder Christensen Skousted af Kielstrup meddeler på en del bønders vegne meddeler, at de har indgivet en klage over deres tienders ulige fordeling. Tingsvidne.

Mads Laursen, degn i Hundborg, tiltaler Jens Østergård i Snejstrup for resterende degntiende.

Opsat 8 dage.

(17/11) Christen Jørgensen i Østervandet kontra Poul Pedersen i Skinderup.

Opsat 14 dage. (Se nedenfor)

(17/11) Sagen mod Michel Jensen Gasse i Sendels opsat 8 dage. (1/12)

(17/11) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet mange folk fra Østervandet samt tinghørerne fra den 20/10 til at møde næste tingdag. (1/12)

1. December.

(24/11) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Tinghørerne fra den 20/10 vidner, at herredsfogeden spurgte Christen Jørgensen, hvilken lød de fremmede får havde, som gik hos hans egne, hvortil han svarede, at de får, der gik der, var der endnu undtagen dem, der var slagtet.

Karen Ollufsdatter, sal. Mads Nielsens kone, vidnede, at hun vedstod sine tidligere udsagn, og at hun ikke var købt til at vidne.

Niels Tomsen i Skinderup og Michel Michelsen af Østervandet havde været med Poul Pedersen hos Niels Ollufsens kone Anne Madsdatter i Østervandet og havde hørt, at Poul Pedersen havde formanet hende om kun at sige sandheden, og at hun havde vedstået sit tidligere udsagn. Niels Christensen, Anders Nielsen og Anders Jensen Foged alle Østervandet vedstod ligeledes, og Jens Andersen Foged oplyste, at Anne Madsdatter havde fået at vide af Christen Jørgensen, at denne havde klippet de 2 omtalte hvide får, og at han havde betalt dem.

Yderligere vidnede Søren Pedersens kone Bodel Laursdatter i Østervandet, en mand fra Skårup i Sjørring sogn, der den 27/9 var hos Christen Jørgensen for at lave en ligkiste til Christens afdøde kone, men som intet ulovligt havde bemærket, Peder Christensens kone Inger Pedersdatter i Østervandet, til hvem Clemind Christensen ibd. havde fortalt, at der var 2 fremmede får hos Christen Jørgensen, og at han havde set, at Christens dreng havde hentet 2 hvide får øst for Hesthøj og drevet dem til Christens flok.

Erik Christensen og Jep Christensen i Skinderup havde synet, hvorledes Christen Jørgensen mærkede sine får.

Opsat 8 dage. (8/12)

(24/11) Laurs Christensen af Tøfting tiltaler Michel Jensen Gasse i Sendels for ulovlig fraflytning af de 2 huse, som hans moder Maren Nielsdatter oplod for ham for et års tid siden. Mogens Christensen og Jens Christensen Hundborg, begge Sendels, vidnede, at han var fraflyttet husene og flyttet til en anden stav. Michel Jensen tilbyder at betale skatter og landgilde og holde husene vedlige, til han kan skaffe en afløser, som husbond kan gottage.

Opsat 8 dage.

(17/11) Samme på Christen Clemindsens vegne i Rær fremkalder Jens Poulsens hustru Mette Tomasdatter i Skinderup, der vidner, at Bodel Madsdatter for 8-9 år siden bad hende opbevare en klædeskappe, og at Margrete Madsdatter senere fik den udleveret, men at der var tale om en ringere kappe end den, der blev omvidnet den 17/11. Tingsvidne.

8. December.

(1/12) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Tidligere vidnesudsagn bekræftes igen. Tingsvidne. (15/12)

Anders Christensen Nørgård i Skinderup fremviste registrering efter sal. Christen Iversen ibd. af holdt fredag for 8 dage siden med vurderingsmænd Erik Christensen og Søren Jepsen ibd. Boets formue 7? sldl., gælden ca. det samme. Bygninger: Et 3-fags ladehus, meget brøstfældigt, og en stump ralling, som Anders Nørgård havde ladet opsætte. Tingsvidne.

15. December.

(8/12) Christen Jørgensen i Østervandet fremstiller Jep Andersen af Tandrup i Vester Vandet, der vidner, at han kort efter høst solgte 2 hvide får til Christen Jørgensen. Tingsvidne. (Se næste)

Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Christen Jørgensen i Østervandet, hans datter Karen Christensdatter og dreng Christen Pedersen til dom.

Opsat 8 dage. (22/12)

22. December.

(3/11?) Christen Laursen af Tued sogn har stævnet Peder Lauritsen i Langgård, Anders Pedersen i Nørby, Kield Nielsen i Grågård, Anders Mogensen i Nørby, Gregers Sørensen ibd., Moust Laursen i Sønderby og Lars Sørensen midt i by, alle i Tued sogn, for at vidne anlangende Christen Laursens kones stolestade i Tued kirke.

Johanne Nielsdatter på Ballerum, Anne Andersdatter i Nørby og Maren Poulsdatter i Sønderby er stævnet til at vidne i den strid, der fandt sted i kirken den 18/10 mellem Anders Nielsens hustru Kirsten Clemendsdatter på Skielsbjerg og Christen Laursens pige Karen Simonsdatter. Endelig stævnes vidner til et skænderi uden for kirken efter kirketid.

For Peder Langgård, som er svag, møder hans søn Christen Pedersen, „som kan læse og skrive“. Peder Langgård kan huske 55 år, og i den tid har Skielsbjerg-konerne gået i 3. stolestade og konerne fra Christen Laursens gård i 5. stolestade. Dette var også efter de andre vidners udsagn tilfældet indtil for 3 år siden, da Anders Nielsens kone ikke ville søge sin plads i 3. stolestade.

Striden i og udenfor kirken drejede sig om, at Kirsten Clemendsdatter ikke ville have, at hendes datter skulle stå indenfor Karen Simonsdatter, som hun kaldte en tyvunge. Tingsvidne. (1/3 92)

Knud Riber på Peder Marcussens vegne i Thisted tiltaler Jep Andersen i Hundborg, Olluf Bådsgård i Hansted, Anne Iversdatter ibd., Olluf Pedersen i Kåse, Laurs Nielsen Vester ibd., Peder Andersen Bund i Hillerslev, sal. Michel Hjulmands arvinger ibd. og Peder Hansen i Kielstrup for gæld.

Opsat 14 dage. (19/1 1692)

(15/12) Christen Jørgensen af Østervandet fremstiller Anders Ladegård og Jesper Christensen ibd., der har været med ham hos Anne Madsdatter ibd. og spurgt hende, om hun havde sagt, som andre vidner fra Østervandet har vidnet, at hun har fortalt dem. Hertil svarede hun nej. Dommeren spurgte dem, om de havde forelagt hende de nøjagtige ord, fx. ved oplæsning fra tingsvidne, og om de forelagde hende lovens ed, før de udspurgte hende, hvortil de svarede nej.

Poul Pedersen irettelagde et tingsvidne, hvori hendes mand vedstod det sagte, og både han og hans kone vidnede nu her for retten, at de var blevet lokket og truet af Christen Jørgensen og dennes datter, dagen før ovennævnte beskikkelsesmænd kom hos dem. Tingsvidne. (12/1 1692)

Jacob Laursen Tinstrup af Thisted har stævnet Kirsten Andersdatter i Tinstrup, sal. Christen Madsens enke, for 2 umyndige børns arvelod i alt 15 sldl. samt for 5 mk., han havde lånt hende. Jacob Tinstrup er formynder for de 2 børn Niels Christensen og Dorete Christensdatter.

Arven er efter „deres sal. forældre“.

Dom: Hun skal betale. (Se næste)

Laurs Christensen tjenende mag. Anders i Thisted har stævnet Kirsten Andersdatter, sal. Christen Madsens enke, for hans arvelod 7? sldl. efter hans sal. forældre samt for 8 sldl. 1 mk., som dels er løn dels lån.

Dom: Hun skal betale.

Hermed er tingbog for 1691 slut.

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1691

G. Møller Frederiksen
Marts 1983

HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDS JUSTITSPROTOKOL 1691

Herredsfoged: Emmike Eriksen af Thisted

Skriver: Anders Lauritsen

13. Januar. Snapstingsdag

Land- og krigskommissæren over Jylland advarer vedrørende forpagtning af forstrandene.

Læst ordre fra kammerkollegiet angående salpetersyderiet. Alle skal kunne få (1?) lispund rent og luftet salpeter for 4 sldl.

(23/12 90) Niels Nielsen af Hundborg giver last og klage over Jesper Andersen i Hundborg, der på alfarvej mellem Thisted og Sjørring har overfaldet Niels Nielsens heste med piskeslag, da Niels sammen med Peder Jensen, karl på Faddersbøl, kom kørende fra Thisted.

Peder Jensen og Laurs Madsen Sallingbo i Hundborg er stævnet som vidner.

Jesper Tomsen af Silstrup på Jens Boedsens vegne af Hougård i Nørhå sogn (senere Nørhågård) fremlægger en attest underskrevet af Christen Christensen, Søren Pedersen, Poul Pedersen og ITS, alle Silstrup, om Anne Poulsdatter, som boede og 8 dage før Sct. Mikkelsdag døde i Silstrup. Hun var en arm betler, efterlod sig intet og boede i et armt jordhus.

20. Januar.

Peder Christensen Skousted af Kielstrup på regimentskriverens vegne har stævnet Kirsten Tomasdatter i Skinderup til at fremvise sin adkomst til det hus, hun bor i. Hun svarer skriftligt, at Erik Nielsen ibd. har truet med, at hun skal ud af det hus, som hun med sine egne fattige midler har ladet bygge med rytterbonden Niels Poulsens bevilling på et kålgårdssted, han havde ved kirkediget, „muligvis i den mening at den rytter, som Erik Nielsen giver til, skulle bo udi samme mit hus“.

Denne skriftlige „instrument og memorial“, dateret 11/7 90, er 17/7 påskrevet af myndighederne, at det er ubilligt at udvise hende, men at huset skal sættes i skyld, som hun skal svare af. Tingsvidne.

Børre Sørensen, degn i Rær, på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne tiltaler Simon Pedersen i Nors, Christen Laustsen i Vorring og Anders Sørensen ibd. for resterende korntiende.

Opsat 3 uger. (10/2)

Peder Christensen Skousted af Kielstrup, kgl. delefoged, på Erik Nielsens vegne i Skinderup har stævnet Christen Huas ibd. for overlast, han har tilføjet Erik Nielsen mellem 6. og 7. Januar i Niels Michelsens hus. Som vidner er stævnet Niels Michelsens kone og moder, Kirsten Pedersdatter og Karen Christensdatter, samt hans tjenestefolk Søren Laursen og Johanne Pedersdatter.

Opsat 8 dage. (Se nedenfor og 27/1)

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenbergers bonde Christen Huas' vegne i Skinderup har stævnet Erik Nielsen ibd. for vold og overlast mod Huas i dennes „gård og fri frelse med skyden og taarnering“ den 5. Januar om formiddagen. Som vidner er stævnet Jens Christensen Huas, Christen Jepsen og hustru Kirsten Christensdatter, Anders Christensen Nørgård og hans søn Jelle Andersen, alle af Skinderup.

Opsat 8 dage. (27/1)

Michel Andersen Skårup af Thisted på sin broder Anders Andersen i Nors og på Christen Sørensen af Tved sogn og deres medarvingers vegne har stævnet Christen Nielsen i Hinding vedr. skifte efter sal. Jesper Christensen, der boede og døde hos Christen Nielsen.

Opsat 8 dage. (27/1)

27. Januar.

(20/1) Erik Nielsen kontra Christen Huas. Niels Michelsen og hans tjenestefolk vidner, at Erik Nielsen med sine 2 børn var kommet til legestue hos Niels Michelsen. Erik satte sig ved skiven sammen med Christen Huas og andre og spillede kort, hvorefter de kom i klammeri. Erik kaldte Christen en hundsfoot og horeunge, og Christen svarede igen med „bremerholmsbolt“. De spyttede hinanden i ansigtet, og Christen trak Erik i håret. Tjenestepigen gik hen og hentede Christen Huas' forældre, Anders Nørgård og hustru, der førte Christen hjem til hans gård.

Mads Jensen og Niels Tomsen, begge Skinderup, har været hos Niels Michelsen og talt med hans moder, som for alder og skrøbelighed ikke kan komme på tinge, samt med hans kone, der vidner det samme som de øvrige. (Se nedenfor)

(20/1) Christen Andersen Huas i Skinderup kontra Erik Nielsen ibd. Christen Jepsen Smed ibd. vidner, at Erik Nielsen kom ind i Huas' og Smeds fælles gård, skød sin bøsse af op i luften og sagde „Hej du horesøn, det var for dig“. Så gik han ind i smedjen og ladede igen. Om det var med skarpt vidste Christen Smed ikke. Derefter spændte Erik Nielsen hanen 2-3 gange og ville skyde ud over gårdspladsen, men bøssen ville ikke gå af, hvorefter han overlod den i Smeds forvaring. Erik gik så ind i Huas' stue og havde sagt „Enten skal du slås eller forliges med mig“.

Jens Huas' karl Niels Tomsen vidnede som ovenfor om det, han havde set fra sin husbonds gårdsplads. Anders Nørgård fik ikke lov at vidne, da han var Christen Huas' fader og derfor ikke uvildig.

Kirkeværgerne i Sennels sogn, Christen Tomsen i Hou og Michel Vildsen i Heedgård tiltaler følgende for resterende kirketinde: Niels Christensen i Sendels, Mads Vognsen, Mogens Christensen, Christen Andersen, Søren Jensen ibd., Peder Jørgensen i Hundal, Jacob Pedersen i Malle, Peder Christensen, Falkvor Christensen, Anders Nielsen, Jens Christensen, Tomas Gregersen og Niels Ibsen, alle i Sendels sogn. Peder Gregersen i Ll. Hillerslev på sin broders vegne Tomas Gregersen i Malle påstod denne frifundet efter sit fæstebrevs indhold, hvilken påstand dommeren følger, medens de andre skal betale.

Christopher Nielsen, byskriver i Thisted, på hr. Olle Nielsens vegne tiltaler følgende for resterende kirke-tiende: Niels Mortensen i Ll. Hillerslev, Bertel Nielsen i Kielstrup, Michel Christensen, Kirsten Eriksdatter, Palle Smed, Niels Michelsen, Peder Hansen, Jens Tomsen ibd., Anders Kiildsen i St. Hillerslev, Jens Pedersen, Laurs Christensen, Christen Jensen, Niels Christensen og Niels Pedersen ibd.
Opsat 5 uger. (3/3)

(23/12 90) Peder Christensen Skousted på Erik Nielsens vegne i Skinderup har stævnet Anders Koch og hans søn Peder ibd. til doms for overlast, sår og skade. Byskriver Christopher Nielsen på Anders Kochs vegne kræver, at Erik Nielsen skal stille kaution „i fald sagen skulle gå ham imod“.
Opsat 8 dage. (3/2)

Jens Jensen af Klitmøller på Anders Kåstrups vegne i Thisted tiltaler Villads Jensen i Skjoldborg, Christen Justsen i Næstrup, Niels Tomsen i Tårsted, Store Poul i Agerholm, Anders Krog i Vigsø, Michel Bødker i Kielstrup, Niels Grud i Sendels og Anders Nielsen i Malle for skyld.
På Anders Kåstrups og samtlige medarvingers vegne efter sal. Søren Jensen i Kåstrup var endvidere stævnet Peder Laursens enke i Kåstrup, Jørgen Jensen, Poul Skræder ibd., Anders Eriksen i Kortegård, Jens Bunch i Tved sogn, Mads Krog i Vigsø, Anders Krog, Anders Søgård i Vorring, Michel Tomsen i Ll. Hillerslev, Christen Jensen i Tved, Kirsten Smeds i Vorring og Anders Harre ibd. for hvad de efter skiftet efter sal. Søren Jensen var skyldige.
Opsat 14 dage. (10/2)

(20/1) Anders Andersen i Nors m.fl. contra Christen Nielsen i Hinding.

Opsat yderligere 8 dage. (3/2)

3. Februar.

(27/1) Peder Christensen Skousted på Erik Nielsens vegne i Skinderup kontra Anders Koch og søn Peder Koch ibd.

Christopher Nielsen af Thisted på Koch'ernes vegne fremlægger domme af 1688 fra hjemting og lands-ting, hvorefter Erik Nielsen er dømt til Bremerholm og fradømt sin boslod, og spørger retten, om et sådant menneske må „optage slige unyttige trætter mod ærlige folk, når ham lyster“. Han kræver derefter, at Erik Nielsen sætter nøjagtig borgen for samtlige omkostninger, som Koch er og kan blive sat i ved denne sag. Kendelse: Erik Nielsen skal stille kaution. (10/2)

(27/1) Michel Andersen Schårup af Thisted på sin broders vegne Anders Andersen i Nors m.fl. forlanger, Christen Nielsen i Hinding skal fremlægge en obligation, han har fået af sal. Søren Jensen ved Kirk i Kåstrup og oplyse, hvor stor den er. Christen Nielsen svarer, at han har leveret den til borgmester Christian i Thisted og ikke ved, hvor stor den er, da han ikke kan læse. Christen Knudsen i Vorringgård vidner, at han har betalt til Christen Nielsen, hvad Knudsens formand, sal. Søren Christensen, havde skyldt til nu sal. Jesper Christensen. Niels Andersen i Hinding vidner noget tilsvarende. Michel Christensen i Hinding betalte sin broders Christen Christensens gæld, før Jesper Christensen døde. Christen Nielsen erkender, at alle disse vidnesbyrd er rigtige. Endeligt forelægges et dokument, hvoraf fremgår, at Christen Nielsen den 9/1 har benægtet, at der var andet efter den sal. mand end hans klæder. Tingsvidne. (17/2)

10. Februar.

Just Rosenmeyer af Bred i Vissenbjerg sogn på Fyn udbyder til salg en del jordegods i Hillerslev og Hundborg herreder, som Christen Jacobsen har arvet efter sal. Karen Jacob Madsens.

(23/12 90) Christen Christensen af Knachergård i Skyum sogn på sin broders vegne Jens Christensen Skyum i Thisted har ladet toldereren Peder Marcursen stævne vedrørende noget tømmer, som Jens Skyum har ladet indføre til reparation af Skyums skude, der ligger indstrandet ved Klitmøller.

Michel Christensen Blach ved Klitmøller vidner, at han på sin sidste høstrejse til Norge havde købt tømmer til Jens Skyum til reparation af skuden. Ligeledes i foråret og alt tømmeret var stablet op ved skuden. Jens Skyum havde beklaget sig over, at han ikke kunne få repareret skuden „formedelst vidtløftige og unyttige trætter“ og „derfor ikke kunne have den tid dertil“.

Morten Christensen Klouborg ved Klitmøller og Mads Pedersen Bagge ibd. vidner tilsvarende. Tingsvidne.

Peder Christensen Årup af Thisted på borgmester Lelius' vegne har stævnet Christen Madsens enke i Tingstrup og hendes stedsøn Laurs Christensen og tjenestepige Dorte Christensdatter samt Laurs Tomsens enke ibd. Christen Frandsen ibd. og Lelius' tjener Laurs Nielsen.

Jens Skyum i Thisted er stævnet til vidnespår.

Christen Frandsen og Laurs Nielsen vidner, at de har været hos Christen Madsens enke, hvor de så noget øl, som Laurs Christensen sagde var brygget i huset, men tilhørte Jens Skyum. Laurs Nielsen vidner yderligere, at han traf Laurs Tomsens kone med et halvt anker øl, som hun skulle aflevere til Sidsel Vert i Thisted, men denne havde benægtet, at det var til hende. Endeligt var Jens Skyums datter iagttaget kommende fra Tingstrup med en „leyel“ øl.

Christen Madsens kone vidnede, at øllet i hendes hus var hendes eget. Tingsvidne.

(20/1) Børge Sørensen, degn i Rær, på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne kræver efter opsættelse dom for resterende tiende.

Simon Pedersen i Nors svarer, at han har betalt sin bygtiende helt og fuldt, og at resterende arretierende vil han betale med penge her for retten efter den akkord, han i fredags gjorde med hr. Anders.

Opsat 8 dage. (17/2)

(27/1) Anders Kåstrup i Thisted tiltaler folk for skyld. (Samme som 27/1, idet dog Anders Krog er udskiftet med Christen Dal i Rær).

Dom: De skal betale.

(27/1) Samme på egne og medarbejders vegne tiltaler Peder Laursens enke i Kåstrup og Jens Pedersen Bunch i Tved sogn for, hvad de var skyldige til sal. Søren Jensen i Kåstrup, og fremlægger en obligation af 1684 udstedt af Peder Laursen på 41 sldl. og læst og påskrevet ved skiftet 22/5 89 efter Søren Jensen. Endvidere Jens Bunchs obligation på 6 sldl. af 1685.

Salman Pedersen af Kåstrup på sin moders, Peder Laursens enke, og de andre medarbejders vegne anmoder om opsættelse, så han fra regimentskriveren kan få det ca. 3 år gamle skiftebrev efter sin fader, hvormed han vil bevise, at der intet var at arve.

Jens Bunch påstod at have betalt mere end obligationens pålydende, og at han derfor havde penge til gode.

Dom: Peder Laursens arvinger skal betale, da de ikke har frasagt sig arv og gæld. Jens Bunch skal betale og må sagsøge på rette måde, hvis han mener at have noget til gode.

(27/1) Samme har stævnet resten af de den 27/1 nævnte skyldnere til sal. Søren Jensen. Nogle aflægger ed på, at de ikke skylder noget. Andre påstår, at de har betalt noget eller har modkrav.

Opsat 3 uger. (3/3)

(3/2) Anders og Peder Koch i Skinderup kontra Erik Nielsen ibd.

Opsat 8 dage. (17/2)

17. Februar.

Læst forordning om skatter af jordegods.

(10/2) Hr. Anders Nielsen Lyngby kræver dom over Simon Pedersen i Nors for resterende byg- og arretiende.

Dom: Simon Pedersen skal betale, og er han utilfreds kan han i fremtiden betale på kærven.

Jens Danielsen, degn til Øster og Vester Vandet, har stævnet Store Poul Enevoldsen i Aggerholmgård med hustru Anne Tomasdatter til vidnespår og som vidner Anders Ollesen og Christen Suendsen ved Klitmøller, Christen Laustsen i Aggerholm og Christen Laustsen i Kabbistoft.

Degns kone, Karen Suendsdatter, er af provsten hr. Anders Nielsen Lyngby blevet anvist plads i den stol i Vester Vandet kirke, som den sal. præstekone „istod“, og som Poul Enevoldsens kone „igår“, men er af sidstnævnte gentagne gange blevet forment adgang til stolen. Vidnerne ved ikke, om Bertel Andersens kone på Sandodde, som også går i stolen, er berettiget til stude der.

Laurs Christensen af Tøfting på Poul Enevoldsens vegne spørger vidnerne, om degnekoner tidligere har benyttet den omtvistede stol, hvortil de svarer nej, da der ingen har været før denne.

Laurs Christensen af Tøfting på sin husbonds samt på Hans Clausens vegne i Sundmølle tillyste skifte førstkommande lørdag efter sal. Mads Nielsen i Øster Vandet.

Jens Christensen Skyum af Thisted tiltaler Niels Christensen i St. Hillerslev for skyld efter regnskabsbog.

Dom: Han skal betale.

(10/2) Anders og Peder Koch i Skinderup contra Erik Nielsen.

Opsat 4 uger. (3/3)

(3/2) Anders Andersen i Nors m.fl. kontra Christen Nielsen i Hinding.
Opsat 14 dage. (3/3)

24. Februar.

Jens Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen ibd. med hustru angående en kvittering fra Jens Skyum for udlæg i guld, sølv og klæder, som han havde ladet gøre hos Jens Suendsen. Kvitteringen var blevet afleveret, men vurderingsmændene havde ikke fået det udlagte med sig. Niels Poulsen, en af udlægsmændene, havde bedt om at få kvitteringen tilbage, men Maren Truelsdatter havde svaret, at de ikke vidste hvor den var. Tingsvidne. (10/3)

Christen Jensen af Øster Vandet irettelægger en kontrakt, hvorefter hans fader Jens Andersen Fouget har afstået alt sit boskab, „fæmon og kriter“ til ham, dog med undtagelse af seng og sengetøj samt Højtoftager, som faderen forbeholder sig, så længe han lever.

Efter Jens Fogeds død skal Christen have seng og hvad boskab, der ellers måtte være, men Højtoftager skal deles mellem Christen og dennes broder Anders Jensen, (der åbenbart sidder som fæster af den halve gård). Hvad der hidtil har været til fælles brug (mellem de to halvgårde) skal fortsat være fælles såsom kedel, kølle, bagerovn, kværn, bryggerkar, bær(e?)kar og bing. Vedligeholdelse af disse ting skal være fælles, og hver skal vedligeholde sin huspart.

Christen Jensen skal give sin far føde og klæder og ligeledes til søsteren Birgitte Jensdatter, indtil hun kan tjene sit brød eller bliver gift, hvorefter hun skal have 16 rdl. og en seng. Anders Jensen har tilsvarende forpligtelser overfor søsteren Boedel Jensdatter. Da der ingen skifte er holdt efter Jens Andersens hustru Ellen Andersdatter, og da de 2 andre døtre Anne og Karen Jensdøtre er gift ud af fællesboet og har fået det, der tilkommer dem, ligesom sønnen Laurs Jensen har fået til sin lære beregnet til 37 sldl., skal Birgitte og Bodil dele den sal. kvindes klæder, som deres svoger Clemind Christensen i Øster Vandet skal tilsvare dem for.

Anders Jensens tidligere oprettede kontrakt er af 12/11 1686. Christen Jensen får herefter afkald af Clemind Christensen på sin hustru Anne Jensdatters vegne, af Iver Tomsen på Holm på sin hustru Karen Jensdatters vegne, af Anders på egne og Bodils vegne og af Salman Andersen Bierregård på Birgittes og Laurs Jensens vegne.

Kontrakten er dateret 23/2 1691. Tingsvidne.

Peder Andersen Frost i Tilsted og Peder Sørensen ibd., kirkeværger, tiltaler Søren Pedersen i Silstrup, Isach Pedersen i Tilsted, Peder Skræder og Jens Laustsen ibd. for resterende tiende og skyld.

Dom: De skal betale.

Niels Hesseldal af Hjørdemål tiltaler Jens Laustsen (senere Tomsen) i Skovsted, Skarris Jensen i Kielstrup, Niels Henriksen i Hansted mølle, Christen Sørensen i Hansted, Olle Pedersen i Kåse og Laurs Pedersen i Hjørdemål for skyld. Laurs Pedersens gæld er for „resterende tjenesteløn“, som hans formand sal. Peder Sørensen skylder Niels Hesseldals formand Laurs Mogensen. Laurs Pedersen aflægger ed på, at der er betalt, og frikendes. De andre skal betale.

Jens Jensen af Klitmøller får afkald af Niels Andersen Bro, Peder og Morten Andersen Bro ibd. og af Christen Christensen ibd. på sin hustru Birgitte Andersdatters vegne for arv efter deres sal. fader Anders Nielsen Bro, som boede og døde ibd., og deres moder Giertrud Mortensdatter. Arvingerne er betalt ud af 1/4 skudepart, som Anders Bro ejede.

Laust Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne har stævnet Skinderup folk til at vise deres hjemmel og fæste på brugelighed i Kronens hede i Vang sogn.

Jep Michelsens enke berettede, at hendes mand havde fæstet den for 47 år siden og var indført i jorbebo-

gen, men hun vidste ikke, om han havde fået fæstebrev. Birgitte Christensdatters sal. mand unge Peder Andersen havde for 32 år siden fæstet på samme måde. Søren Nielsen for 4 år siden, uden fæstebrev, medens Niels Poulsen fremviste fæstebrev af 24/4 87, og Niels Michelsen sin sal. fader Michel Nielsens fæstebrev af 1643 og sit eget af 1672. Endelig viste Jens Christensen Huas sit fæstebrev af 1680. (7/4)

3. Marts.

Klingenberg får til syning - når jorden bliver bar - af sandflugtskadet gods i Vang og Thårup sogne udnævnt 8 uvildige mænd nemlig Peder Christensen i Skårup, Tomas i Sigshøj, Niels Ollesen i Dollerup, Anders Nielsen Ulgård i Tårsted, Niels Mortensen, Christen Bertelsen, Christen Nielsen Knudgård ibd. og Clemmed Pedersen Bangsgård i Sjørring. (15/4)

(17/2) Christen Nielsen i Hinding har stævnet Michel Andersen Schorrup i Thisted som fuldmægtig for Anders Andersen i Nors, Christen Sørensen i Thueed sogn og „hans andre medsøskende“, som er arvinger efter afgangne Jesper Christensen i Hinding. Som vidner er stævnet Poul Nielsen i Nors og Niels Jensen i Vorring samt Niels Andersen, Michel Pedersen, Peder Frandsen og Christen Poulsen, alle i Hinding.

Christen Nielsen fremlagde en fortegnelse over, hvad Jesper Christensen ejede, da han for 6? år siden oplod boligen til Christen Nielsen. Fortegnelsen er først forfattet rum tid efter Jesper Christensens død af de ovenfor nævnte sidste 4 vidner og på grundlag af Christen Nielsens beretning. Endvidere irettelagde Christen Nielsen, som er født i Vorring, en kontrakt af 1684 med Jesper Christensen, som vitterlighedsvidner ovennævnte Poul Nielsen og Niels Jensen i Østergård, som er Christen Nielsens fader.

Samme sag opsat 8 dage. (10/3)

(10/2) Anders Kåstrup af Thisted forlanger dom over sal. Søren Jensens debitorer.

Dom: De udeblevne skal betale. Ligeledes de andre bortset fra dem, der ved ed har erklæret, at de ikke skylder noget. (Se næste)

(10/2) Samme i samme sag kræver dom over Michel Tomsen i Ll. Hillerslev, der imidlertid gør modkrav gældende.

Opsat 8 dage.

(27/1) Peder Bund i Hillerslev på hr. Olle Nielsens vegne tiltaler Niels Christensen Horboe i St. Hillerslev for resterende tiende og anden gæld.

Dom: Han skal betale.

(17/2) Erik Nielsen i Skinderup æsker en domsudskrift i sagen mod Anders Koch ibd. (10/3)

10. Marts.

(24/2) Jens Christensen Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen og hustru Maren Troelsdatter, der er søster til Jens Skyums kone Else Troelsdatter.

Jens Suendsen anklages dels for at have antaget en fra Jens Skyums tjeneste bortrømt pige Bould Jacobsdatter dels for at være i besiddelse af guld, sølv, penge, klæder, obligationer m.m., som er bortstjålet fra Jens Skyum, og som Jens Suendsen ikke vil levere fra sig på trods af dom og udført udlægsforretning af 4/10 1690, hvori deltog konstitueret byfoged Christoffer Nielsen, Jens Skyums broder Laurits Christensen Skyum og 2 vurderingsmænd.

På Jens Skyums skriftlige beskikkelse herom har Jens Suendsen noteret, at han ikke har noget at svare hertil end han har forklaret i retten om „det tøj, som hans (Skyums) hustru Else Troelsdatter i hendes forfølgelsestider mig uafvidende førte med sig“. Notatet underskrevet i Jens Suendsens fravær af hans søn Peder Jensen.

Beskikkelsen er læst på Skyums birketing 4/2 1691. Tingsvidne. (17/3)

Kirkevægerne i Øster Vandet Iver Tomsen på Holm og Levi Laursen ibd. tiltaler Christen Jensen og Anders Nielsen i Øster Vandet for resterende landgilde til kirken. Christen Jensen svarer efter den nye matrikel 1 td. 2 skp., og Anders Nielsen af den gård, han har overtaget efter sin fader Niels Tomsen, 1 td. 6 skp.

Laurits Christensen af Tøfting på de tiltaltes vegne irettelægger en dom af 5/3 1689, hvorefter de tiltalte og andre af kirkens tjenere frikendes for at betale mere end de skal efter sandflugt-kommisionens afgørelse. Dom: De frikendes.

(3/3) Michel Andersen Schorrup af Thisted på vegne af arvingerne efter sal. Jesper Christensen tilbyder Christen Nielsen af Hinding et forlig gående på, at sidstnævnte leverer den afdødes klæder og dertil 4 sldl. til arvingerne.

Dommen følger forligstilbudet.

Laurs Christensen af Tøfting på egne og Jens Jensens vegne i Kanstrup begærer nogle breve og dokumenter af herredsskriveren Anders Laursen.

(3/3) Erik Nielsen af Skinderup æsker igen en domsudskrift. (17/3)

17. Marts.

Læst forordning om stemplet papir.

(10/3) Christopher Nielsen af Thisted på Anders og Peder Kochs vegne i Skinderup kræver Erik Nielsen ibd. idømt store bøder for overfald i deres gård velvidende, at Erik Nielsen ikke kan betale dem, men af hensyn til sagesfald til kgl.M..

Erik Nielsen henviser til, at han 2 gange har æsket en domsudskrift, som han skal bruge i sit forsvar.

Opsat 8 dage. (24/3)

(10/3) Christen Knachergård af Skyum fremviser stævning mod Jens Skyum i Thisted og Christen Eriksen i St. Hillerslev udgivet af Jens Suendsen i Thisted. De indstævnedede tilbyder sig i retten.

24. Marts.

(17/3) Christopher Nielsen på Anders og Peder Kochs vegne i Skinderup kræver Erik Nielsen ibd. dømt efter lovens 6.9.2 og 6 samt 6.7.8. Erik Nielsen kommer med et langt indlæg, hvori han bl.a. anfører, „at de havde drukket ham ganske fuld med mjød og brændevin og en god drik øl“.

Dom: Selvom Erik Nielsen burde anses efter ovennævnte lovs artikler, tages der hensyn til følgende 3 forhold:

Erik Nielsen har ingen mulighed for at betale bøderne, da han er fradømt sin boslod for andre misgerninger. Gerningerne er sket i drukkenskab, „da de dog tilforn var fortrolig med hverandre, at han er brugt for gæsterne at traktere“.

Der er ingen virkelig skade sket.

Erik Nielsen skal betale Anders og Peder Koch 3 rdl. for omkostninger og pengespild.

Laust Jensen af Thisted på Niels Henriksen i Hansted mølle og dennes medinteressent Christen Odde ved Klitmøller deres vegne fører 30 vidner fra Klitmøller og Hanstholm på, at deres skude, som var indstrandet på Klitmøller strand i 1689, var ubrugelig og ikke kunne repareres for mindre, end hvad en ny kostede. Amtmanden er indstævnet til vidnespåhør.

31. Marts.

Jep Michelsen i Hjørdemål som formynder for Michel Laursen og Maren Laursdatter, børn af sal. Laurs

Sørensen, som boede og døde i Klitten i Hjørdemål sogn, indgår kontrakt med børnenes farfar Søren Laursen i Bloxgård som fuldmægtig for husbonden Gregers Høg og med Niels Jensen født Kolkier i Lil sogn, som overtager Laurs Sørensens gård og gifter sig med hans enke, børnenes moder Anne Michelsdatter.

Niels Jensen skal give børnene 90 rdl. at dele mellem dem efter loven. Endvidere til drengen et hesteføl og til pigen en seng og en bryllupskost på 10 rdl. Han skal give børnene ophold, føde og klæder og holde drengen i skole, til han har lært at læse, skrive og regne.

Kontrakten dateret 27/2 1691.

Christen Andersen Huas af Skinderup på Viborg skoles vegne tiltaler Christen Tøgersen og Tomas Jensen i Kielstrup for resterende landgilde. Emmike Erichsen er stævnet som fuldmægtig for skolen.

De tiltalte fremviser en del kvitteringer og fører Anders Nielsen i Kielstrup, Bertel Nielsen, Peder Christensen og Jens Ollesen ibd. som vidner på, at de ikke kan betale mere, end de har gjort, hvis de skal blive ved gården. Tingsvidne.

Morten Eskesen af Thisted tiltaler Anders Sørensen i Vorring, Salman Madsen i Tårsted, Peder Andersen i Tingstrup og Peder Pedersen Frost i Tilsted for skyld. Salman Madsen benægter ved ed at skyldte noget. Peder Frost hævder, at den nattrøje, han for nogle år siden skulle sælge for Morten Eskesen på en tur til Norge, havde han leveret til Mortens broder Christen Eskesen, som han skulle henvende sig til for at få noget norsk tran med hjem til broderen. Christen havde lovet at sende tran for prisen på nattrøjen, og det var Morten tilfreds med, da han fik besked om det.

Dom: Salman Madsen frikendes, de andre skal betale. Peder Frost må søge regres hos Christen Eskesen.

7. April.

Læst forordning om børn og tyende på landet, som hindres i at møde til visitationen.

Læst forordning om jordegodstakst.

Læst advarsel til præster, forpagtere og den menige almue om anskaffelse af dygtige stodheste og forevisning af disse på Bisgård eller på tinge.

(24/2) Laurs Christensen af Tøfting på husbondens vegne tiltaler Jens Huas i Skinderup for resterende leje af Kronens hede i Vang sogn og for „fæstets forbrydelse“. Jens Huas mener at have betalt og anmoder om udsættelse i 8 dage, hvilket bevilges.

15. April.

Læst forordning om vejenes reparation og auktionsvæsenet.

Læst befaling om gårde udlagt til herredsfogeder og -skrivere „for deres bestilling“ samt om tinghuses forfærdigelse og vedligeholdelse.

Læst forordning om stutieriet i Danmark.

Læst forordning om jagt.

Igen læst advarsel om stodheste.

(3/3) Laust Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne har stævnet amtmanden til synsvidnespørgsmål angående sandflugtskader på Vang og Torup gårde siden sidste landmåling. Synsmændene Peder Christensen i Skårup i Sjørring sogn, Tomas Christensen i Sigshøj ibd., Clemind Pedersen i Sjørring, Niels

Ogesen i Dollerup, Niels Mortensen i Tårsted, Anders Nielsen Ulgård, Christen Bertelsen og Christen Nielsen Gulgård ibd. har synet Trab, som Laurs Christensen nu ibor, Schårup, som Anders Knudsens enke tidligere iboede, nu Peder Ollesen, og Overgård, som Jens Andersen har i fæste, alle i Vang sogn. De vidnede, at jorden var overføget med grå og rød sand, og sagde, at hvis jorden var deres, ville de hverken pløje eller tilså den.

Overgård har ingen bygninger, og dens jord har ikke været tilsået i 6 år. (Yderligere detaljeret beskrivelse findes af forholdende i Vang og Torup bl.a. med angivelse af en del marknavne).

Sandflugtsramte bønder i Torup: Niels Hellebjerg, Peder Poulsen, Niels Nielsen nu Niels Bierregård, Christen Klouborg, Niels Christensen Hede, Christen Clemendsen, Jens Nielsen nu Gregers Ludvigsen, 2 huse, hvori tilforn har boet Skaris Jensen og Anders Michelsen. Tingsvidne.

21. April.

Niels Nielsen på Slot i Sendels sogn får afkald af Poul Pedersen i Skinderup på dennes søskendebarns vegne Else Christensdatter i Sendels for arv efter hendes sal. fader Christen Pedersen og moder Johanne Jensdatter, (som boede på Slot). Niels Nielsen har haft arven under formynderskab.

28. April.

Ingen ret holdt, da kun 3 tinghørere er mødt.

5. Maj.

Michel Christensen, fuldmægtig på Nørtorp, har ladet stævne samtlige Nørtorp bønder i Rær, Vigsø, Hansted, Nors, Tved, Hjardemål, Hunstrup, Østerild, Sjørring og Hundborg sogne for resterende landgilde. (2? side specifikationer). Enkelte bønder møder og svarer, at de har betalt efter den akkord, de har indgået med husbonden, og at de må kvittere gården, hvis de skal betale mere.

Dom: De skal alle betale.

Samme på degn i Østerild Tomas Laustsens vegne tiltaler Christen Christensen i Sønderby i Østerild for resterende skyld til Hunstrup kirke, som degnen „skal nyde til til hans degnebol“.

Jens Jensen af Kanstrup på husbondens vegne får opsættelse i 8 dage. (12/5)

Jens Jensen af Kanstrup på sin husbonds vegne har stævnet Poul Nielsen Malle, Jens Laursen, Christen Laursens søn Laurs, Jens Verdt²s sønner Anders og Peder, Laurs Jensens søn Poul, og Anders Huus, alle i St. Hillerslev for deres ulovlige medfart i Kanstrup kær trods advarsel og forbud. Christen Andersen i Jensby og nogle tjenestefolk er stævnet som vidner.

Opsat 5 uger. (9/6)

12. Maj.

Læst plakat om udbydelse af toldens forpagtning.

Laust Christensen af Tøfting på Tøger Mathisens vegne af København fremlagde til protokollering afkald og kvittering som følger: Hans Aldrich Schnell har givet Tøger Mathisen fuldmagt til at give afkald til hr. Hans Lauridsen, nu sognepræst til Sønder- og Nørdrup sogne på Sjælland, som formynder for Hans Schnell for arv efter Schnells sal. fader mag. Aldrich Schnell, forrige præst ibd.

Anders Christensen Nørgård af Skinderup på de fleste Skinderup sognemænds og egne vegne har ladet stævne Christen Henriksens kone Maren Jensdatter, Anders Pedersen Koch, Peder Andersen Koch og Mads Jensen ibd. til doms angående overholdelse af et grandebrev af 8/6 1689, som samtlige andre sognefolk har underskrevet. (Herefter nævnes „mænd og enker“ i Skinderup på oprettelsestidspunktet, og brevets ordlyd gennemgås).

Dom: De indstævnedede (Maren Jensdatter er nu erstattet med navnet Birgitte Henriksdatter) dømmes til at

følge grandebrevet, da det ikke indeholder noget, der er ubilligt eller strider mod loven, og da det ikke tåler opsættelse af hensyn til hegning.

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne tiltaler Niels Pedersen på Søgård og dennes principal for resterende kongetiende af Skinderup og Tved sogne samt „loftleje“ af Nors, Tved, Hjarde-mål og Skinderup sogne.
Opsat 14 dage.

(5/5) Degnen i Hundstrup og Østerild kontra Christen Christensen i Østerild.
Opsat 14 dage. (26/5)

Michel Nielsen i Baungård i Skinderup sogn forbyder at køre over hans med vinterrug tilsåede ager liggende syd for Peder Boesen ibd.

19. Maj.

Foged Michel Christensen på Nørtoorp tjeneren Envold Sørensens vegne i Rærgård har stævnet Anne Madsdatter i Rær for hug og slag på Envold Sørensens dreng Olle Andersen. Synsmænd Christen Jensen på Hald og Niels Simonsen i Bierre, begge i Rær sogn, vidnede, at drengen havde 7 blå pletter på legemet. Anne Madsdatter havde slået ham med hånden og med en markkølle, medens han vogtede får, (der formodentlig var kommet ind på hendes jord). Tingsvidne. (26/5)

Samme på Inger Christensdatters vegne i Rær stævner samme Anne Madsdatter angående et skrin med klæder og tøj, som Anne Madsdatter har forholdt hende. Som vidne er stævnet Vibeke Nielsdatter, Niels Sørensens kone i Rær.
Opsat 14 dage. (3/6)

Hartvig Kås lader lyse for skifte og deling efter sal. Christen Mouridsen i Hundborg at afholde 9. Juni.

Poul Laursen af Schårhede i Vang sogn fremviste 2 ulveunger, som han sammen med Christen Pedersen ibd. har taget fra ulven i en jordhule på heden i Skårhede, hvorefter de begærer at måtte nyde deres rettighed derfor.

Jens Pedersen af Gasbjerggård i Tved sogn får afkald af Anders Nielsen i Worms hul i Tved sogn for den arv, som Anders' hustru Kirsten Christensdatter kan tilkomme efter hendes moder Anne Jensdatter.

26. Maj.

Peder Marcussen i Thisted har på Københavns hospitals vegne stævnet Niels Christensen Scharrisen i Tinstrup, Christen Tomsen i Tilsted, Salman Madsen i Tårsted, Laurs Axelsen i Nors, Niels Michelsen og Peder Jensen i Skinderup samt Christen Jacobsen i Dollerup for resterende landgilde.
Dom: De skal betale.

(12/5) Michel Christensen, foged på Nørtoorp, på degn i Østerild Tomas Laursens vegne begærer dom over Christen Christensen i Østerild for resterende skyld. Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberges og på den tiltaltes vegne svarer, at Christen Christensen for fattigdom ikke kan svare fuld skyld af herligheden, som tilhører Ørum slot, og at kirken derfor ikke bør kræve ham efter gammel matrikel, „at han ej skal geråde i større fattigdom og gården ganske kvittere“.
Dom: Da Christen Christensen nyder halv frihed for kongelige skatter for at kunne betale kirken fuldt ud, skal han betale.

(19/5) Envold Sørensen i Rærgård kontra Anne Madsdatter i Rær.

Opsat yderligere i 14 dage. (9/6)

3. Juni. Onsdag.

Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tilbyder frøgældskorn og forbyder andre nogen brugelighed i hans tjeneres jorder. (9/6)

(19/5) Vibeke Nielsdatter af Rær, som skulle vidne i en sag mellem Anne Madsdatter og Inger Christensdatter ibd. er ikke mødt.

Opsat 8 dage. (9/6)

Anders Poulsen i Store Døuhol og Peder Pedersen af Vorring fremviste en ulveunge, som de har taget fra ulven syd for Sarup i klitbakkerne, og begærer nu at nyde deres rettighed derfor.

9. Juni.

Knud Pedersen Riber har på amtmandens vegne ladet Christen Tøgersen i Kielstrup, Tomas Jensen, Jens Laustsen og Bertel Nielsen ibd. syne herredstinghuset, som findes i fin stand og vurderes til 80 rdl. (Omfattende beskrivelse af husets størrelse, indretning, tømmerkonstruktion og indbo).

(26/5) Envold Sørensen i Rærgård kontra Anne Madsdatter i Rær, der kræves dømt til at betale en fuld vold, 3 gange 40 lod sølv, samt sagens omkostninger 4 rdl.

Opsat 8 dage.

(3/6) Inger Christensdatter kontra Anne Madsdatter, begge i Rær.

Niels Sørensens hustru Vibeke Nielsdatter ibd. vidner, at Inger tit havde bedt Anne om sit skrin, men altid fået nej.

Sognepræsten Jens Pedersen Poulstrup og degnen Børge Sørensen vidner skriftligt, at Anne Madsdatter har beskyldt Inger for at have bestjålet hende for en spade, en hånddug og noget korn.

Vibeke Nielsdatter vidnede, at Inger Christensdatter før påske 1690 efter tilladelse af Else Madsdatter, søster til Anne, var flyttet ind i Annes hus, medens denne var under badskærs hånd i Vang og senere hos sin far i Rær, men da Anne kom hjem viste hun Inger ud af huset. I den tid Anne var væk, var noget blevet stjålet fra hende.

Anne Madsdatter tilbyder at udlevere skrinet, når Inger har betalt for opholdet i hendes hus. Tingsvidne. (14/7)

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberg's tjener Christen Villadsens vegne i Skjoldborg tiltaler Emmer Nielsen i Sdr. Skjoldborg for at have frapløjet noget Christen Villadsen tilhørende jord. Peder Madsen i Nr. Skjoldborg, Christen Christensen, Bertel Christensen og Christen Pedersen ibd. afhjemler deres syn på jorden. Tingsvidne.

Bertel Pedersen af St. Hillerslev får afkald af sin broder Anders Pedersen ibd., af Peder Ibsen på sin hustru Inger Pedersdatters vegne, af Christen Ibsen ibd. på sin hustru Karen Pedersdatters vegne og af Niels Michelsen i Skinderup på sin hustru Kirsten Pedersdatters vegne for arv efter deres sal. fader Peder Andersen og moder Maren Bertelsdatter, som boede og døde i St. Hillerslev.

Ørum slots tjenere tilbydes frøgældskorn, og andres brugelighed i Ørum jord forbydes. (16/6)

(3/6) Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tilbyder frøgældskorn 2. gang. (16/6)

(5/5) Jens Jensen af Kanstrupgård lader efter anmodning af de tiltalte, der lover bod og bedring, sagen om ulovlig medfart i Kanstrup kær falde.

Poul von Klingenberges skytte Svend Corfitz tiltaler hr. Anders Christensen Schifue i Hvidbjerg for sår og skade hr. Anders har tilføjet skytten. Anders Salmansen og Laurs Christensen i Vang aflægger vidnesbyrd for Laurs Christensen Badskær ibd., der er for svag til at møde selv, og beretter, at Niels Poulsen i Ørum by hentede badskæreren til Hvidbjerg præstegård, hvor han forbandt adskillige sårsmål på Svend Skytte og derfor fik 2 mark af hr. Anders.

Laurs Christensen af Tøfting og Jens Jensen af Kanstrupgård vidnede, at samme dag kom skytten til Tøfting og viste dem sårene, som var tilføjet ham med hans egen kårde, da han ville tage af sted, „efter at hr. Anders tilforn havde påført ham en rus“. Tingsvidne.

16. Juni.

Jesper Andersen i Hunborg på sognepræst til Hundborg og Jannerup hr. Olle Nielsen Hosums vegne har stævnet Peder Christensen i Faddersbøl mølle angående den brugelighed, han holder sig i Grønkiærs huses ejendom. Laurits Nielsen i Thisted er stævnet for det samme. Som vidner er stævnet sal. Niels Andersens enke Anne Pedersdatter ved Klitmøller, sal. Anders Fiskers enke Birgitte Christensdatter ibd., sal. Jens Snedkers enke Mette Pedersdatter på Ryltoft i Hundborg sogn og Karen Christensdatter på Stenberg i Nørhåe sogn.

Peder Jensen Frostholt i Hundborg og Laurits Madsen Sallingbo ibd. har som beskikkelsesmænd været hos Jørgen og Hartvig Kås, som vidner, at jorden hører til det hus i Grønkjær, som Poul Nielsen ibor, samt medsender et ridemandstov af 1547 bekræftet ved tinge 1609.

Anne og Mette Pedersdøtre, 80 og 70 år gamle, vidner, at da de var hjemme hos deres fader Peder Bollersen i Faddersbøl mølle, hørte brugeligheden af den omtalte jord ikke til møllen. Birgitte og Karen Christensdøtre, 80 og 70 år gamle, vidner, at deres fader Christen Baltsen havde brugeligheden. Tingsvidne. (Se nedenfor)

Samme på sammes vegne fremstiller Niels Christensen og Christen Boye i Førbye, som vidner, at de 26/5 på hr. Olle Hosums vegne forbød Peder Christensen i Faddersbøl mølle at have nogen brugelighed i Grønkjær huses ejendom. Endvidere fremstiller han Peder Pedersen i Førbye og Poul Nielsen i Grønkjær, der vidner, at Peder Christensens karl havde gravet tørv på bemeldte ejendom efter forbuds udstedelse. Tingsvidne. (30/6)

Ubbi Christensen af Kålby i Hørdum sogn på sal. Melcor Juls arvingers vegne tiltaler Tomas Christensen og Laurs Nielsen i Klastrup for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

Knud Christensen af Hualstrup på sin husbond Hartvig Kås' vegne har stævnet arvingerne efter sal. Christen Andersen, som døde hos Poul Madsen i Hundborg, nemlig Mads Pedersen Bagge ved Klitmøller og Niels Nielsen Smed i Hinding, begge på deres hustruers vegne, til at møde til skifte den 14/5. De var ikke mødt. Følgende arvinger på egne eller hustruers vegne var mødt: Jens Nielsen i Krogsgård, Christen Nielsen i Jannerup, Peder Andersen Skræder og Jens Christensen i Østergård. Boets totalværdi var 6 sldl., hvorefter Poul Madsen og hans hustru Karen Andersdatter oplyste, at der ikke var mere, der tilhørte den afdøde. Vurderingsmændene Bolle Christensen norden bjerg i Hundborg og Niels Pedersen ibd. bekræftede nu registreringen. Tingsvidne.

Fuldmægtig på Irup Anders Jensen tiltaler Niels Christensen i Sundby, Christen Tomsen Vinter ibd., Michel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Villads Christensen i Næstrup, Christen Christensen og Anders Christensen i Østervandet, Iver Tomsen på Holm, Tomas Christensen i St. Hillerslev og Anders Christensen Krog i Vigsø sogn for resterende landgilde til Irup.

Dom: De skal betale.

(9/6) Ørum tjenere tilbydes for 2. gang frøgældskorn. (23/6)

(9/6) Jens Nielsen Trøye tilbyder for 3. gang frøgældskorn. (23/6)

Ørum tilbyder i fæste et kirkeboel i Østervandet, som sal. Mads Nielsen tilforn havde i fæste. Der er ingen bygninger. (30/6)

Simon Christensen af Snedsted på hr. Holger Sørensens vegne ibd. har stævnet Hans Clausen i Sundmølle for ærerørige ord, som Hans Clausen "bør at bevise eller lide som en løgner".

Opsat 14 dage. (30/6)

23. Juni.

Kirkeprior i Thisted Simon Nielsen på mag. Anders Nielsen Heedboes vegne har stævnet Christen Nielsen Løftings kone Karen Jepsdatter i Tilsted for de „ubillige og ubequemme ord“, hun har sagt til Karen Pedersdatter i Tilsted om hr. Anders og hans kæreste.

Som vidner er stævnet Karen Pedersdatter, Knud Sørensen og Christen Michelsen, alle i Tilsted. Karen Pedersdatter havde på præstens vegne krævet Karen Jepsdatter for nogle æg, „som rester både for i fjor og i år“. Karen Jepsdatter havde svaret, at præsten og hans kone kunne tage de penge og købe æg for, „som de tog af dem for uret af deres øghøfder“. Karen Pedersdatter havde spurgt, om hun skulle svare præsten således, hvortil blev svaret, „Ja gud skal du så“. Tingsvidne. (7/7)

Laur Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne har stævnet Klitmøller folk til at vidne om, hvem der har nedbrudt det hus, som Anne Blach fradøde forgangne vinter. Christen Bagge, som bor „moxsen“ ved huset, ved ikke, hvem der har nedbrudt det. Christen Blach, Terkel Graversen, Michel Blachs søn Christen Blach, Gl. Christen Ollesens søn Olle Christensen, Christen Krog, Salmand Kløvborg og Christen Ollesens søn Jens Christensen vidner det samme. Anders Brandi er ikke mødt. De kræves alle gjort ansvarlige for genopbygning af huset.

Opsat 14 dage. (7/7)

Ørum slots tjenere stævnes for restancer. (30/6)

(16/6) Ørum tjenere tilbydes frøgældskorn for 3. gang. (30/6)

(16/6) Jens Nielsen Trøye begærer tingsvidne på, at ingen har ønsket frøgældskorn.

Jens Boedsen af Nørhåe har på regimentskriverens vegne ladet vurdere græsningen på kgl.M.s øde gårde i Tilsted sogn, Silstrup, nemlig en gård, som Søren Pedersen sidst havde i fæste, en gård Jens Laursen sidst fæstede og Laurs Laursens øde gård i Tilsted. Endvidere et øde boel i Torup, som Christen Pedersens enke sidst havde i fæste. Tingsvidne.

Sætteskriver Jens Laursen af Tilsted.

Eske Jensen af Thisted på Jens Skyums vegne tiltaler herredsskriveren Anders Lauridsen efter skadesløsforskrivning m.m. i alt ca. 13 rdl. Anders Lauridsen kræver til gengæld skriverløn af Jens Skyum.

Dom: Han skal betale og må kræve sin skriverløn ved lovlig medfart.

Samme på sammes vegne har stævnet forrige degn i Nors Anders Pedersen Poulstrup og Anders Christensen Brandi ved Klitmøller for gæld.

Opsat.

30. Juni.

(16/6) Mag. Holger Sørensen Schandorph kontra Hans Clausen i Sundmølle. Yderligere opsat 3 uger. (21/7)

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne har ladet Christen Nielsen Løfting i Tilsted og Christen Ladegård i Tinstrup syne græsning og enge til Noringtoft mølle. Vurdering 8 sldl. Knud Riber har regimentsskriverens anpart til leje, som efter Birgitte Tomasdatters sal. Eyler Jacobsens, beretning andrager efter gl. matr. htk. 1.3.2.1./5.

Samme har ladet Tomas Tomsen i Tinstrup, Christen Ladegård ibd., Isach Pedersen i Tilsted og Anders Jensen i Torp syne græsning og enge til Niels Tomsens øde gård i Torp, som de vurderer til 10 mark.

Michel Andersen Schårup af Thisted på amtforvalterens vegne har ladet samme synsmænd som ovenfor syne græsning og enge til Niels Pedersens øde gård i Tinstrup. Vurderet til 10 sldl.

Knud Riber tilbyder på amtmandens vegne ovennævnte Niels Pedersens øde gård til Emmike Eriksen som betaling for hans bestilling efter kgl.M.s befaling. Emmike Eriksen svarer, at hvis det er hans M.s vilje, at herredsfogeder og -skrivere skal aflægges ved øde gårde, som de skal opbygge og hensætte deres midler i, så må han tage imod det, men ellers ville han gerne forskånes derfor, idet han ikke har fået den tidligt nok til at kunne udnytte den med sæd i jorden.

Iøvrigt overlader han afgørelsen til amtmanden.

Samme på sammes vegne har stævnet Niels Rasmussen på Sønderskovgård for kgl. kontributioner af gården og tilliggende bøndergods, så længe han har været dette gods betroet, samt for fejl og mangler i det vidtløftige regnskab, der er afleveret til Scheel Due den 22 ds. og strækker sig fra 1671 til 1687. Der mangler bl.a. kvitteringer for indtægter og udgifter. Due har ladet Niels Rasmussen arrestere og hensætte i byfogedens hus. Niels Rasmussen understreger, at han har tjent Scheel Due trofast som foged i 24 år og tilbyder at skaffe de manglende kvitteringer og andre bevisligheder.

Dom: Arresten kendes lovlig, men Rasmussen bør tillades at fremskaffe de manglende kvitteringer og tilsiges at møde med disse til hvilken tid og sted Scheel Due befaler.

(16/6) Hr. Olle Hosum kontra Peder Christensen i Faddersbøl mølle. Opsættes 3 uger. (7/7)

(23/6) Ørums tjeneres restancer. Opsat 8 dage. (7/7)

(16/6) Ørums kirkeboel i Østervandet sogn frembydes 2. gang. (7/7)

(23/6) Ørum får tingsvidne på, at ingen har ønsket frøgældskorn.

7. Juli.

Amtsforvalter Jens Hansen får skøde af Christian Tomasen, forpagter på Vandsted i Vensyssel, på en gård i Torp, som Christen Poulsens enke påbor, ydelse i ny htk. 1.7.0.2, og som Tomasen har tilhandlet sig den 4/7 1690 fra jomfru Fredericha Amalia (tekst forsvundet) Kraglund.

Emmike Eriksen fremlyser en sortbrunstjernet hest, som en karl, der kalder sig Peder Mogensen, har tilbudt Peder Tomsen Ålborg i Thisted for 9? sldl. Man betvivler karlens lovlige adkomst til hesten, og han er bortrømt fra Niels Skomagars i Thisted, hvor han skulle blive, til han havde vist hjemmel til hesten.

(30/6) Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberg's vegne tiltaler bønder under Ørum slot og Højris

for restancer. (8 sider specifikationer).

Dom: De skal betale.

(30/6) Samme på „afgangne“ von Klingenbergers vegne tiltaler flere Ørum bønder for restancer. (1 side).

Dom: De skal betale.

(30/6) Laurids Nielsen i Thisted har stævnet Jørgen Kås, fordi denne har givet hr. Olle Hosum attest på, at et stykke hede liggende ved Grønkier ikke hører under Faddersbøl mølle til trods for, at det har været tilfældet også i den tid, Jørgen Kås pantsatte og skødede møllen til Mads Nielsen i Lønborg. Laurids Nielsen fører derefter 19 vidner, der mindes indtil 30 år, at møllen har haft brugelighed med tørvegrøft i den omtvistede hede.

Jørgen Kås svarer skriftligt, at han aldrig har givet skøde til Mads Nielsen, at heden i henhold til ride-mandsattest af 1547 og landstingsvidne af 1619 ligger til Grønkier, at hans sal. fader og han selv har givet sal. Christen Boesen og derefter sal. Anders Boesen i møllen forlening på at grave tørv i heden, men aldrig lagt den under møllen, at når der i det nævnte pantebrev står, at møllens tilliggende er det, der bruges af møllen, menes naturligvis det der bruges „med rette“. Tingsvidne.

Ovennævnte sag opsat 3 uger. (28/7)

(23/6) For Ørum stævnes yderligere 23 Klitmøller folk angående sal. Anne Blachs nedbrudte hus. Nogle vidner, at de ikke har set noget. Rasmus Andersen har hørt af andre, at folkene til Christen Ollesens Jens, som bor straks vesten til huset, har bortført materialer fra det. Christen Drasbechs kone Else Pedersdatter, Anders Ollesens søn Anders og Niels Bro vidner det samme. Anders Rasmussens kone Maren Christensdatter, Niels Skræder, Anne Pedersdatters søn Peder Christensen, Anders Schortørfue Kier, Christen Brannis kone Karen Andersdatter, Poul Andersens kone Anne Nielsdatter m.fl. vidner det samme, samt at de har hørt, at Olle Christensen og hans søster også har taget noget. Mads Pedersen Bagge havde hørt, at Anders Branni havde taget noget, og ligeså vidnede Bolle Nielsens kone Kirsten Laursdatter, Michel Blachs kone Inger Christensdatter, Jens Christensens kone Birgitte Suendsdatter, Poul Christensens søn Poul, Terkel Andersens kone Mette Christensdatter, Christen Suendsens søn Niels Pedersen samt en del mænd. Tingsvidne. (25/8)

(30/6) Ørums kirkeboel i Østervandet sogn frembydes 3. gang.

(23/6) Mag. Anders Heeboes sag mod Christen Løftings kone i Tilsted.

Opsættes 14 dage.

Kgl. delefoged Peder Christensen Skousted i Kielstrup har ladet Jens Laursen i Kielstrup og Jens Ollesen ibd. syne græsning og enge til kgl. øde gårde, nemlig et øde boel i Malle, som Michel Jensen sidst havde i fæste, en halv gård i Malle, som Peder Christensen sidst påboede, og en halv gård i Kielstrup, som Peder Nielsen Munch sidst havde i fæste. Tingsvidne.

Borgmester Christian Lelius lader frembyde en gård i Vorning, som (Anders?) Sørensen havde i fæste og fradøde, på fordelagtige betingelser.

14. Juli.

Amtsforvalterens fuldmægtig Peder Tomsen tiltaler kongens bønder for restancer, nemlig Christen Mortensen i Hillerslev, Anders Nielsen i Kielstrup, Peder Hansen, Kirsten Sønderby ibd., Iver Jensens enke i Kåstrup, Peder Simonsen i Tved sogn, Christen Madsens enke i Tinstrup, Michel Christensen ibd., Anders Jensen i Torp, Jens Madsen i Skinderup, Niels Terkelsen i Næstrup, Anders Andersens enke og Søren Christensen Skræder ibd.

Dom: De skal betale.

Samme spørger restanterne, om de godkender skylden. Det gør de.

Samme tiltaler amtsforvalterens bønder for restancer: Villum Christensen i Kåstrup, Anders Pedersen i Tved sogn, Christen Krog i Vigsø, Jens Andersen Frost i Tinstруп, Jep Nielsen, Christen Bertelsens enke, Peder Andersen ibd., Christen Poulsens enke i Torp, Christen Mortensen i Tårsted og Erik Jørgensen i Vang.

Dom: De skal betale.

Samme på sammes vegne tiltaler følgende for resterende kongetiende: Jens Lauritsen i Tilsted, Christen Smed i degnebolet ibd., Peder Skræder, Inger Michelsdatter, Inger Christensdatter ibd., Jens Simonsen i Tilsted mølle, Jesper Tomsen i Silstrup, Christen Christensen og Søren Pedersen ibd.

Dom: De skal betale.

Michel Christensen, foged på Nørtorp, har stævnet Anne Madsdatter i Rær til synsvidne angående hendes gårds brøstfældighed, som synsmændene Envold Sørensen og Søren Jensen i Rær vurderer til 38 sldl. Da Anne Madsdatters eneste ejendom er en ko, forbydes hun at befatte sig med gården. Tingsvidne. (28/7)

(9/6) Samme på Inger Christensdatters vegne i Rær kræver Anne Madsdatter dømt til at udlevere Ingers skrin samt for beskyldninger mod Inger.

Opsat 14 dage.

Degn i Rær Børge Sørensen på sognepræst til Rær hr. Jens Pedersen Poulstrups vegne har stævnet Søren Ollesen i Tved i Hjardemål sogn til påhør af synsvidne angående brøstfældigheden af den gård, han tilforn havde i fæste. Christopher Nielsen, Christen Jensen Kappel, begge Rær, Niels Christensen i Kåstrup og Christen Jensen i Tved by har synet rallingen, en forfalden lade samt fæhus og fåresti af jord. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne forbyder Søren Ollesen, at gøre brug af gården. Tingsvidne.

Christopher Nielsen af Thisted på Niels Christensens vegne i Vesterholder i Vester Vandet sogn har stævnet Jens Christensen ibd. og hans kone Margrete Jensdatter. Karen Høj ibd. og Niels Christensens tidligere tjenestepige Anne Christensdatter for ærerørige ord.

Niels Christensens kone Kirsten Pedersdatter vidnede, at Karen Høj havde sagt til hende, at der gik det rygte, at hendes mand havde taget noget tøj på Tøfting mark. Dagen efter spurgte Margrete Jensdatter hende, om hun havde hørt noget nyt, men hun svarede, at „sualder og sladder kan man få nok at høre af, desuden er han min mand, og bliver han ikke værre mod mig og mine børn, end han har været, har jeg intet at klage over“.

Jens Christensen af Vesterholder spurgte Kirsten, om hun ikke vidste, at der lå 2 tøj på hendes loft, efter at hendes mand var kommet hjem fra Thisted. Hun svarede jo, men mente, de tilhørte hendes mand.

Jesper Christensen i Ll. Tøfting og Clemend Christensen i Østervandet nægter at have beskyldt Niels Christensen for at have taget deres tøj. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne tiltaler tjenestepigen Anne Christensen for undvigelse af hendes tjeneste hos Niels Christensen.

Opsat 4 uger. (4/8)

21. Juli.

Christen Christensen af Knachergård på mag. Holger Sørensen Schandorphs vegne har stævnet Hartvig

Kås og kræver betaling for 2 td. byg, et stort sylteglas og en dansk C4 bibel i folio, som Kås har lånt. Hartvig Kås svarer skriftligt, at det er hans skolemester, der for nogle år siden lånte biblen „til børnene for den store stils skyld“, og at mag. Holger skal få den, når Kås får sit „Album Colektum med sin Clima parallela og de steds(?) orfue(?)“, som hr. Holger har lånt.

For sylteglasset har hr. Holger fået ? td. murrødder(?) og ? td. roer. Han nægter pure, at han skulle have lånt korn, som han selv sælger snesevis af tønder af.

Opsat 4 uger.

(30/6) Samme på sammes vegne har stævnet Hans Clausen i Sundmølle til doms for „utilbørlige ord“ om hr. Holger. De irettelægges et tingsvidne af Hassing Refs ting af 23/4, hvorefter Hans Clausen var stævnet angående gods, der var udlagt til Jens Jensen i Ålborg efter mag. Holgers sal. hustru, og som skulle være taget fra Hans Clausens lade af Laurs Andersen tjenende sal. Jens Mortensens enke i Ålborg. Hr. Holger havde sammen med degn i Snedsted Tomas Jensen og Simon Christensen ibd. været i Sundmølle og havde spurgt Hans Clausen, om der ikke var noget tilbage i laden, hvortil denne svarede, at det vidste han ikke. I laden talte de med karlen og fandt et sejerværk, som hr. Holger vedkendte sig, men så kom Hans Clausen og spurgte, „hvad mag. Holger havde i laden at bestille og forføre hans folk, og at mag. Holger skulle lægge 3 mark, før han ransagede“.

Mag. Holger kræver dom over Hans Ckansen for de utilbørlige ord, og for hvad der kunne være mere af hans gods i laden.

En tjenestekarl møder for Hans Clausen med et skriftligt indlæg med en masse udenomssnak, hvorefter dommeren opsætter sagen 14 dage med pålæg til Hans Clausen om at møde personligt. (4/8)

Degn i Rær Børge Sørensen på Olle Christensens vegne i Vigsø tiltaler Olle Pedersen i Kåse for 10 rdl. plus renter efter en obligation af 1672, hvori Olle Pedersen også har forpligtet sig til at så 6 skp. rug i sin jord, som Olle Christensen Krog skal nyde udbyttet af.

Knud Riber kræver på Olle Pedersens vegne, at dette udbytte skal fratrækkes i regnskabet, hvilken påstand dommeren følger.

Advarsel om skifte efter sal. Anders Jensen, som boede og døde i Hoxsør.

Niels Pedersen Skindrup af Søgård i Nors sogn tiltaler Mathis Poulsen i Sperring for gæld bl.a. efter en dom af 23/10 1688.

Dom: Han skal betale.

28. Juli.

(14/7) Michel Christensen på Nørtorp kræver dom over Anne Madsdatter i Rær for betaling af 38 sldl. for hendes gårds brøstfældighed.

Dom: Hun skal betale eller lide på sin person efter loven.

Laurs Christensen af Tøfting tiltaler på Ørums vegne Anders Kielsen i St. Hillerslev og Anders Jensen ibd. for restancer.

Dom: De skal betale og have deres fæste forbrudt. (13/10)

Emmer Nielsen af Skjoldborg, tilforordnet lexmænd og kgl. delefoged i Hundborg herred, har stævnet Mads Christensen i Nørhou Hougård, Niels Jensen ved kirk i Nørhåe, Jens Christensen ibd. og Niels Svendsen i Årup, der efter befaling af kgl. lexbonde i Nørhåe Jens Boesen har synet en pige Inger Mortensdatter, der fandtes „druknet og ombragt“ liggende næsegrus på bunden af åen sydvest for Næsgård, hvor hun tilforn havde tjent. De fandt ingen tegn på vold, og de fandt hendes klædedragt både på hovedet og i andre måder, som om „hun var færdig at gå til kirke“. Tingsvidne. (Se næste)

Samme stævner mester Petter (Petter Boggers) i Næsgård og alle hans tjenestefolk til at vidne om den druknede pige. Desuden er stævnet pigens mor Maren Christensdatter i Årup og hendes 13 årige søster Karen Mortensdatter. Mester Petters skriftlige vidnesbyrd, der fremlægges af hans karl Mogens Sørensen, lyder samstemmende med folkenes og søsterens mundtlige udsagn således: Lørdag den 11. Juli ved solopgang kom hr. Christens søn i Nørhåe til Næsgård for at bede Inger Mortensdatter om at komme til præsten. Hun svarede, at det ville hun gerne, og medens hun skulle klæde sig på, talte præstens søn med mester Petter, der var blevet vækket. Da de havde ventet et stykke tid, ledte de efter hende, men kunne ikke finde hende. Mester Petter sendte en karl på hest til hendes mor i Årup, men der var hun ikke. Et par timer senere kom hendes søster over for at lede efter hende og fandt hende da på hjemvejen liggende i åen. Alle tjenestefolkene erkendte, at de havde hørt, at hun skulle være frugtsommelig, og en af pigerne fortalte, at Inger havde sagt til hende, at hun nok skulle holde Mogens Sørensen og alle andre fri heri. På spørgsmål til Mogens Sørensen, om han, hvis det krævedes, ville bekræfte med ed, at han ikke havde beligget pigen, svarede han, at det ville han. Tingsvidne. (15/9)

(7/7) Hr. Olle Nielsen Hosum kontra Laurs Nielsen i Thisted og Peder Christensen i Faddersbøl mølle fremdeles opsat 14 dage.

4. August.

(21/7) Mag. Holger Schandorf kontra Hans Clausen i Sundmølle, der ikke er mødt op. Dommeren pålægger ham at møde op, ellers vil han blive dømt efter loven. (18/8)

Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne stævnet Tomas Sørensen og Karen Nielsdatter, begge tjenende Jens Nielsen Vestergård i Fårtoft, samt Maren Pedersdatter hos sin far Peder Laursen Krog i Sendels alle for lejermålsbøder. Niels Christensen og Christen Nielsen i Vestergård i Fårtoft bevidner de tiltaltes bekendelser.

Dom: De skal betale.

(14/7) Niels Christensen i Vesterholder kontra Jens Christensen m.fl. ibd. opsat yderligere 14 dage. (11/8)

Læst forordning om forbud mod ulovlig ind- og udførsel.

11. August.

(4/8) Niels Christensen i Østerholder (i tidligere indførsler Vesterholder) er blevet forliget med Jens Christensen m.fl. i Vesterholder, og sagen hæves.

18. August.

(4/8) Laurs Christensen af Tøfting på mag. Holger Schandorfs vegne begærer dom over Hans Clausen i Sundmølle, der fremstår og beder om forladelse. Sagen ophæves. Hans Clausen skal betale omkostninger.

Laurs Jensen af Thisted på amtmandens vegne har ladet stævne Christen Nielsen Soldat værende hos Peder Andersen Frost i Tilsted samt Peder Frost og hans sønner Anders, Christen og Niels Pedersen Frost alle til vidnespårhør. Christen Soldat havde sagt sig i tjeneste hos mag. Anders Heeboe, men var ikke mødt og anklages nu for løsgængeri. Christen Nielsen påstår, at han har præstens attest på, at han har tilhold i Vust sogn, og at han har været i kongens tjeneste og blev såret i sidste krig, som han kan bevise med „pas og afsked“.

Peder Frost oplyser, at Christen Nielsen har arbejdet for ham og fået underhold i høstens tid, men at han nu ikke har brug for ham mere og ikke herefter vil svare for ham. Tingsvidne.

Eske Jensen af Thisted på Jens Skyums vegne ibd. giver last og klage over Niels Tomsen i Tårsted, fordi

denne havde „skåret en ko løs“, som Jens Skyum efter rettens dom havde gjort udlæg i.

25. August.

Christen Villadsen af Skjoldborg tiltaler for Envold Kås til Lyngholm Jesper Tomsen i Silstrup for restende gæld efter en kontrakt af 1686, hvorefter Jesper Tomsen frigøres fra fæste af sin gård i Silstrup mod for restancer og brøstfældighed at betale 30 sldl. i 3 terminer, hvoraf kun 10 sldl. er betalt. Til bevis for kravet irettelægges et tingsvidne af Hundborg herredsting 23/8 1686 og en dom her af tinget af 5/3 1689.

Dom: Han skal betale incl. alle påløbne omkostninger.

Jens Nielsen Trøye af Hjardemål tiltaler Niels Jensen Vollum i Vorring for restancer.

Dom: Han skal betale.

(7/7) Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne stævnet Jens Christensen, søn af Christen Ollesen, Olle Christensen og hans søster Maren Christensdatter samt Anders Brandi, alle ved Klitmøller, og kræver dem dømt til at genopsætte det af dem nedrevne hus ved Klitmøller.

Opsat 8 dage. (1/9)

Anders Nielsen i Vorms hule har indstævnet Peder Laursen og hans sønner i Langgård. Da ingen sag rejses, må der stævnes igen.

1. September.

Niels Christensen Snedsted af Thisted har stævnet Hans Clausen i Sundmølle for dennes forløfte (kaution) for den gæld, Birgitte Tomasdatter til Norringtoft, sal. Eyer Jacobsens enke, havde til Niels Snedsted. Hans Clausen og et vidne, Tomas Mortensen fra Norringtoft, er ikke mødt. De pålægges at møde „under faldsmål efter loven“.

Sagen opsættes. (8/9)

(25/8) Ørum kontra Klitmøller folk angående et nedbrudt hus opsættes 4 uger, da de tiltalte er på deres „lovlige rejse“.

Ørum tillyser skifte efter sal. Christen Tomsen i Vester Vandet i dag 14 dage.

8. September.

Christen Laursen af Bjerre i Rær sogn har stævnet Else Christensdatter i Bjerre for hendes beskyldning, om at han var far til hendes nyfødte barn, og irettelægger hr. Jens Poulstrups attest, hvori Else har angivet en karl i Hjardemål som barnefader. Senere havde hun bekendt overfor hr. Jens, at hun vel havde haft legemlig omgang med Christen Bierre, men at det var en rytter, der nu lå på England, der var barnefader til hendes første barn, medens Christen var far til det, hun nu gik med. Endnu et par gange har hun ændret udsagn.

Christen Bierre aflagde ed på, at han ikke havde haft legemlig omgængelse med hende siden Valborgsdag 1689. Tingsvidne.

Christen Jepsen Drasbech af Tinstrup foregav, at Jens Skyum havde indstævnet ham, men da ingen sag blev rejst, måtte der stævnes påny.

(1/9) Niels Christensen Snedsted kontra Hans Clausen. Vidnet er ikke mødt.

Opsat 8 dage.

15. September.

Hans Clausen i Sundmølle irettelægger på Irups vegne en kontrakt mellem Tomas Christensen i Hillerslev

og Anders Christensen Degn i Ll. Hillerslev på sin søster Anne Christensdatters vegne, som er enke efter sal. Laurits Nielsen. Kontrakten erstatter en tidligere af 22/10 1685. Tomas Christensen skal, så længe Anne Christensdatter, der er hans sal. kones mor, lever, give Michel Madsen i Rær 5 td. byg og 1 td. rug samt 2 læs skortørv om året og betale Annes begravelse, når hun dør. Michel Madsen, der er gift med en datter af Anne, tager til gengæld Anne til sig og forsørger hende for livstid. Tingsvidne.

Poul Pedersen af Skinderup tiltaler Jep Christensen ibd. for at have voldgravet Poul Pedersens eng og ført tørv derfra. Niels Poulsen og Søren Jepsen af Skinderup samt Jep Nielsen Baun og Jens Brunbierre i Tinstrup afhjemler deres syn. Tingsvidne.

Niels Christensen Snedsted af Thisted har på Jens Jensens vegne i Staustруп stævnet amtmanden, Hartvig Kås og Jacob Sparre anlangende sal. Christen Madsen i Hundborg hans svaghed og dødelige afgang og fremstiller nu synsmænd Jep Andersen Vilde i Hundborg og Poul Madsen ibd. De vidner, at de i lørdags for 8 dage siden var ved kongens kær i Hundborg, hvor de så, at Christen Madsen lå død i kæret 3 trin fra land og var iført sine daglige klæder, og hvor han lå, var vandet ikke over „en quarter tøch“, men der var blød „dynd og dræk“ indtil knæerne. Han lå næsegrus med hænderne under hagen. De havde ikke fundet „blåslag eller blodighed“ på hans legeme, og hans mund og øjne var tillukkede. De kunne ikke „se eller fornemme, at der havde været noget vand i ham“. Der hvor han lå, er en holm, hvor svin og gæs går ud på. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne fremlægger en attest, hvoraf fremgår, at Christen Madsen Leed i Hundborg altid har været „en sagtmødig ærlig dannemand forligelig med naboer og genboer“, men siden hans kone døde, har han været anderledes, især i de sidste 14 dages tid var han ligesom ikke ved sin gode fornuft, men halv „hiamsk“ og klagede sig over sit helbred. Stod underskrevet Anders Christensen Kirk og Laurits Madsen, begge Hundborg, der nu for retten bevidnede deres attest. Det samme vidner hans tjenestefolk samt Christen Christensen og Anders Christensen, der bor „straks“ ved hans gård. Tingsvidne. (22/9)

(28/7) Delefoged Emmer Nielsen i Skjoldborg har stævnet Morten Oggenses enke Maren Christensdatter i Årup, mor til den druknede Inger Mortensdatter, samt pigens farbrødre Jens Oggesen i Årup og Peder Oggesen i Snejstrup alle til domspåhør.

Dom: Da pigen var sund og karsk og tog sit eget liv uden lovlig grund, er hendes efterladte midler hjemfalden til kongen, og hendes lig skal nedsættes og begraves i markskel. (27/10)

(15/9) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Jep Christensen ibd. og dennes børn, som har vogtet får for Poul Pedersen her i sommer. 3 får og 1 lam er blevet væk fra flokken, og han kræver dem betalt med 3 mk. for et får og 1 mk. for lammet, eftersom Jep Christensen har oppebåret løn for vogtningen. (22/9)

22. September.

(15/9) Niels Christensen Snedsted af Thisted på Jens Jensens vegne i Staustруп har stævnet Scheel Due, Hartvig Kås og Jacob Sparre angående Christen Madsen Leeds død.

Dom: Han omkom ved en ulykke og må begraves i kirkegården. (20/10)

Peder Jensen Frosthølm af Hundborg for Jacob Sparre til Rostrup har stævnet Jesper Andersen i Hundborg for tørvegravning i Jacob Sparres eng. Salmand Christensen, Anders Kirk, Niels Nielsen, alle af Hundborg, var af Christen Rysgård blevet forevist engen, der hører til Rysgårds jorder, og afhjemlede deres syn. (Se næste)

Samme på sammes vegne fremstiller Anders og Christen Christensen af Rysgård, der vidner, at de både før og efter deres fader døde havde lånt i alt 4 sldl. af Jesper Andersen, der nu havde krævet pengene, som de dog ikke kunne skaffe så hastigt. De havde aftalt, at han kunne få nogle tørv af dem, og han havde

gravet og hjemført 6 bønderlæs. Tingsvidne.

På borgm. Christian Lelius' begæring og på stiftsamtmand Niels Jespersens befaling har Christen Tøgersen i Kielstrup, Jens Laursen ibd., Jens Christensen (i) Kåstrup og Laurs Jørgensen i Brund synet „inklusionen“ om Thisted by. Der var kastet en grøft ca. 2 alen høj fra Vesterport til Bisgård og fra Nørreport til Østerport, men den var brøstfældig og gennembrudt af køreveje og stier, så enhver kunne „gøre så meget underslæb han ville“. Der var ingen lukkelse fra Vesterport og sønder ind i byen ej heller under bjerget øster i byen og meget mindre ved Bisgård. De kan køre, ride og gå ind, hvor de vil. Tingsvidne.

Degn i Sjørring Villum Christensen på hr. Poul Jensen Snedsteds vegne tiltaler Christen Christensen Odde ved Klitmøller for dennes sal. faders obligationsgæld til sal. Mogens Villadsen, da tilholdende i Sjørring, og som ved arv er tilfaldet hr. Poul. Desuden er stævnet Bennid Sarrup og hendes datter Karen Michelsdatter i Tårsted for daggerningspenge. Obligationen er udstedt i 1672 af Christen Nielsen Odde til Mogens Villadsen, født i Sjørring præstegård, og efter en dom af 21/12 1685 er forpligtelsen overført til sønnen.

Dom: De skal betale.

Jacob Laursen Tinstrup af Thisted har stævnet Niels Pedersen på Søgård for gæld.

Opsat 14 dage. (6/10)

(15/9) Poul Pedersen i Skinderup kontra Jep Christensen ibd. er opsat 14 dage. (6/10)

30. September. Onsdag.

Da flere af de ordinerede tinghørere ikke er mødt, kan ingen ret holdes, hvorfor enhver har sine sager og sin ret forbeholden til i dag 8 dage.

6. Oktober.

Byskriver Christopher Nielsen på Poul Ollufsen Drasbechs vegne ved Klitmøller har stævnet Niels Pedersen på Søgård for skyld: 1 kakkellovn 19 rdl. samt flere pengelån.

Dom: Han skal betale.

Moust Laursen af Tved sogn får afkald af Christen Laursen ibd. på sin hustrus søster Karen Nielsdatters vegne og af hendes broder Laurs Nielsen tilholdende ibd. på egne vegne for arv efter deres sal. moder Maren Nielsdatter, som boede og døde i Hesseldal i Vigsø. Moust Laursen har haft arven i formynderskab efter kontrakt og påfølgende tingsvidne af 8/2 1676.

(22/9) Jacob Laursen Tinstrup kontra Niels Pedersen på Søgård er opsat 8 dage. (13/10)

(22/9) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Christen Jørgensen i Østervandet angående nogle bortkomne får. Som vidner er stævnet Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter, Niels Ollesen og hans kone Anne Madsdatter, Clemind Christensen, Anders Christensen og Anders Nielsen, alle i Østervandet. Poul Pedersen berettede, at han havde været hos Christen Jørgensen og spurgt, om hans får havde været der, men der blev svaret nej, hvilket han fortalte Clemind Christensen. Denne havde dertil sagt: Vi ved vel bedre. I forgangen vinter havde han kun 1 hvidt får, men nu efter høsten havde han 3, men på forespørgsel nægter han nu at have sagt sådan.

Michel Michelsen af Østervandet og Niels Tomsen i Skinderup tilbyder at vidne for Karen Ollufsdatter og Anne Madsdatter, men de skal selv personligt møde.

Opsat 8 dage. (13/10)

13. Oktober.

(6/10) Hans Jensen Buch af Thisted på Jacob Tinstrups vegne ibd. har stævnet Niels Pedersen på Søgård til dom for skyld. Ligeledes for skyld har han stævnet Niels Tomsen på Veye i Tårsted, Christen Ollesen i Vig, Peder Hansen i Kielstrup, Jacob Pedersen i Malle, Anders Nielsen ibd., Mogens Bundgård i Sendels, Mads Krog i Vigsø, Laurs Bøcher ibd., Christen Dal i Rær, Anders Krog ibd., Christen Hillerslev på Hanstholm og Peder Møller i Vestermølle ved Thisted.

Dom: de skal betale, dog frikendes Niels Tomsen på Veye for den del af hans gæld, som han ved ed nægter at skyldte.

Laurs Christensen af Tøfting tiltaler Anders Jensen Foged i Østervandet for ? td. arre efter gl. mål eller derfor 2 mk. 4 sk. Anders Jensen påstod, at han havde betalt dels med 10 sk., han havde tilgode efter en hestebyttehandel, 1 mk. 4 sk. fordi han havde pløjet for Laurs Christensen, og endelig havde han leveret 1 lam for 1 mk.

Opsat 8 dage.

(6/10) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter af Østervandet vidnede, at hun efter høst havde set 2 hvide får med en anden øremærkning gå hos Christen Jørgensens får. Alle fårene var blevet klippet sammen, og derefter var de 2 får forsvundet. Niels Ollufsens kone Anne Madsdatter ibd. havde set, at der gik 4 hvide får i Christen Jørgensens flok. Tingsvidne. (20/10)

(28/7) Ørum frembyder 2 boliger i St. Hillerslev, som Anders Jensen og Anders Kiildsen tilforn havde i fæste.

(6/5 1690) Erik Nielsen af Skinderup har stævnet Jens Madsen og hans hustru Sidsel Jepsdatter ibd. „for berøgtelse med ærerørige ord“. (20/10)

20. Oktober.

Læst forordning om at opbragte priser ej må sælges, tilforhandles eller losses her udi rigerne.

Læst forordning om korn- og proviantskatter for 1692.

(22/9) Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl har stævnet Jens Jensen i Staustруп angående Christen Madsens død i Hundborg. Der irettelægges en attest udfærdiget og underskrevet af herredsfogeden, der i amtmandens og hans fuldmægtigs fravær har besigtiget åstedet -“en vand bag hans lade“- og forordnet syn af Peder Jensen Skyt, Jesper Andersen, Poul Madsen og Jep Vilde, alle af Hundborg, der ikke kunne finde nogen årsag til hans død. Hartvig Kås, der selv var til stede ved synet, begærer tingsvidne. (Se nedenfor)

Ubbi Christensen af Kålby på sin husbond Bendt Vinters vegne har stævnet Niels Pedersen på Søgård angående gårdens brøstfældighed. Synsmændene Christen Jensen og Peder Jensen af Brund, Christen Andersen, Erik Nielsen og Mads Jensen af Skinderup, Anders Nielsen Ulgård og Peder Madsen Holm af Tårsted samt Christen Eriksen i Hillerslev afhjemler deres syn. (1? side). Øster ladehus og stald på 12 fag, kornlade sønder i gården på 8 gulve, et fæhus med portrum vester i gården 24 fag, et gæstehus vesten i gården 8 fag, rallingen med et stort korshus. En del af husene var „nedslagen af vejrliget“. Brøstfældighed på stående huse var 46 rdl. Tingsvidne. (3/11)

(13/10) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Niels Christensen af Østervandet vidnede, at den søndag, da fårene blev efterlyst i kirken ibd., da kom Anders Nielsen ibd. og bad ham om at give Poul Pedersen besked om, at der gik 2 fremmede hvide får hos Christen Jørgensen. Anders Jensen Foged havde hørt det af Niels Ollufsen, Anders Foged og Anders Nielsen, begge Øster-

vandet, havde været med Poul Pedersen hos Christen Jørgensen, men dennes datter Karen Christensdatter sagde, at de ikke havde eller havde haft fårene, og at Poul Pedersen skulle være en skælm, tyv og løgner, indtil han havde bevist det. Jep Christensen og Laurs Tomsen af Skinderup vidnede, at da de stævnedes Clemind Christensen som vidne, svarede han, at de vidste alle, at Christen Jørgensen havde haft 3 hvide får hos sig siden høst. Peder Christensen og hans hustru, Søren Pedersens kone Boel Laursdatter og Jens Andersen Foged, alle af Østervandet, var ikke mødt og blev indkaldt til at møde om 8 dage. (Se næste)

Christen Jørgensen af Østervandet har stævnet Mads Nielsens kone Karen Ollufsdatter ibd. vedrørende hendes tidligere vidnesbyrd, men hun var ikke mødt. Hun skal møde om 8 dage. (10/11)

(20/10) Peder Jensen Frostholt af Hundborg på Jacob Sparres vegne til Rostrup har stævnet Hartvig Kås til Ulstrup og Jens Jensen i Staustруп angående en købekontrakt, der er indgået mellem de indstævnede om sal. Christen Madsen Leeds efterladte midler.

Opsættes 14 dage. (10/11)

(13/10) Erik Nielsen i Skinderup kontra Jens Madsen ibd. og hans hustru, der har „beklaffet“ Erik Nielsen på hans ære.

Opsat 14 dage. (3/11)

Jens Christensen Skyum af Thisted har stævnet Jens Suendsen ibd., men er ikke selv mødt, hvorfor han må stævne på ny.

27. Oktober.

Læst forordning om højesteret.

Tolder i Thisted Peder Marcussen har den 17/9 1690 ladet syne en Frederiksstad skude, der var indstrandet lidt syd for Hansted mølle og sønderslået. Ladningen var stenkul og slibestene. Der er bjerget 1 slibesten og en del af skudens rig og udrustning.

(15/9) Delefoged Immer Nielsen af Skjoldborg på regimentskriverens vegne fremlagde registrering over den druknede pige Inger Mortensdatters midler, som vurderingsmændene Niels Terkelsen og Christen Justsen af Næstrup vurderede til 7 mk. 6 sk. Mester Petter æskede 5? mk. for kiste og lagen. Tingsvidne.

Byskriveren i Thisted har på hr. Villads Ollufsens vegne, sognepræst til Vang og Torup, stævnet amtsforvalteren anlangende et ildsted i et kammer i præstegården, som hr. Villads brugte, da han var kapellan. Efter at hr. Christen Kobberø døde for ungefær 3 år siden, bruges ildstedet ikke mere og er nedbrudt, hvilket bevidnes af Anders Salmansen i Vang og Anders Nielsen i Hou. Tingsvidne.

3. November.

(20/10) Ubbi Christensen af Kålby på sine husbonders vegne Olluf Krabbe og Bendt Vinter har stævnet Niels Pedersen Scandorph på Søgård for gårdens brøstfældighed og andet gården vedrørende. Han fremlægger bl.a. et fæstebrev på kongetiende af Nors, Tved, Hjardemål og Skinderup sogne til Niels Pedersen, underskrevet af Olluf Krabbe den 22/4 1688, samt et fæstebrev til Søgård af samme dato.

Niels Pedersen skulle efter aftalen bruge de 2 første års kongetiende til at genopbygge Søgård til et fuldt syn, men det er ikke sket. Bygningerne er forfaldne og delvis nedbrudte, marker udyrkede, og der er ikke gravet tørv i heden. Ubbi Christensen kræver nu nogle penge betalt og sikkerhed stillet for resten.

Opsat 8 dage. (10/5 92)

(20/10) Erik Nielsen i Skinderup kontra Jens Madsen ibd. opsat 8 dage.

„Fremkom for retten i Gadsbierregård“ (er retten sat her, eller har skriveren glemt et navn foran Gadsbjerggård?), Jens Nielsen på Ballerum og hans søster Johanne Nielsdatter, Simon Nielsen i Troldborg, Peder Sørensen i Nørby, Kield Nielsen i Grågård, Jep Nielsen i Sønderby og hans datter Margrete, Jep Bertelsen og hans pige, Peder Simonsen og Anne Andersdatter i Nørby, alle i Tved sogn. De var indkaldt som vidner af Anders Nielsen på Skielsbjerg, der dog ikke var mødt. (22/12?)

Mag. Holger Sørensen Schandorph har stævnet Hartvig Kås, men er ikke selv mødt frem, hvorfor der må stævnes på ny. (10/11)

10. November.

(20/10) Ubbi Christensen på mag. Holger Schandorphs vegne har stævnet Hartvig Kås angående en mellem Kås og Jens Jensen Jyde i Staustруп oprettet kontrakt, som Jens Jensen har transporteret til mag. Holger for 50 sldl. til udligning af en gæld på ca. 47 sldl. Transporten er sket med Jens Jensens husbonds godkendelse, som er hr. Daniel Jensen, præst til Haring og Staustруп sogne. Jens Jensens kone Maren Madsdatter er søster og eneste arving til sal. Christen Madsen i Hundborg. I kontrakten lover Kås at betale Jens Jensen 50 sldl. og at holde ham fri for alle gældskrav i boet, herunder ryttergårdskrav og „hans gode nabo“ Jacob Sparres krav. Ubbi Christensen kræver nu de 50 sldl. betalt. Opsat 8 dage. (Se næste)

Samme på sammes vegne tiltaler Hartvig Kås for uretmæssigt at have tilegnet sig en del gældsbreve af sal. Christen Leeds bo i Hundborg og irettelægger nogle skriftlige vidnesudsagn herom.

Jacob Sparre bevidner, at Kås på 3. dagen efter Christen Leeds død tilegnede sig alle gældsbreve, akkorderede med nogle skyldnere og lagde sag an mod andre nemlig Jens Bundgård i Gjersbøl 6 sldl., Jep Vilde i Hundborg 4 sldl., Anders Nielsen i Sneystруп ca. 5 sldl., Niels Nielsen i Hundborg 10 mk., med mere, som denne gang må forbigås.

Vurderingsmændene Jep Andersen og Jesper Andersen i Hundborg bekræfter Sparres udsagn og tilføjer, at de, den dag den døde blev synet, så, at Kås forseglede skabet med gældsbreve, men at han senere brød seglet og stak en del breve til sig. Det var dem vitterligt, at den døde var en rig mand, som lånte penge ud til godtfolk.

Vidnesudsagnene er testeret af degnen Mads Lauritsen i Hundborg, og de er bekræftede ved påskrift af Jens Christensen i Hundborg og Salman Ollesen ibd.

Tomas Jensen, degn i Snedsted og Jens Christensen ibd. bevidnede, at mag. Holger havde krævet 4 læs lyngtørv om året i 14 år i Kås' nærværelse, „som Jens Jensen havde samtykket i“.

Vurderingsmændene vidnede, at Hartvig Kås under skifteforretningen kun havde fremlagt 1 gældsbrev på Peder Korsgård i Snedsted, som Kås leverede til mag. Holger. (Resten af denne indførsel mangler). (17/11)

(Her mangler 2 tingbogsblade fra 10. November).

(Indledningen mangler). Christoffer Nielsen af Thisted på Vibeke Rosenkrants vegne, enke efter Erik Krag, tiltaler Frands Clausen Buddum for 50 rdl. efter en obligation underskrevet i København 1671.

Dom: Han skal betale.

(20/10) Christen Jørgensen af Østervandet kontra Poul Pedersen i Skinderup.

Opsat 14 dage. (17/11)

17. November.

(10/11) Laurs Christensen af Tøfting har på mag. Holger Schandorphs vegne stævnet Hartvig Kås til dom. Christoffer Nielsen møder på Kås' vegne og irettelægger et skriftligt indlæg. (De første 13 linier er kun

delvis læselige). Kås undskylder sig med, at han på grund af Christen Leeds døds måde mente sig berettiget til at overtage boet, men hvis dommeren finder kontrakten med arvingerne ulovmedholdelig, må han jo rette sig derefter, og kontrakten var ikke indgået i svigagtig hensigt mod arvinger eller kreditorer. Han vil i så fald indføre i boet, hvad han har udtaget. Han vil dog i givet fald godt stå ved kontrakten og hæfte overfor alle kreditorer.

Dom: Kontrakten er klart ulovlig. Boet skal bringes i sin oprindelige stand, og der skal foretages registrering og vurdering efter loven. (9/2 92)

(10/11) Christopher Nielsen af Thisted på Christen Jørgensens vegne i Østervandet har stævnet folk „anlangende huis falske vidner Poul Pedersen i Skinderup har agtet at tilkøbe sig“.

Peder Ollufsen i Østervandet havde hørt Niels Ollufsens kone ibd. sige, at Poul Pedersen havde tilbudt hende 1 skp. rug for at gå til tings og vidne med ham. Mads Pedersen på Holm og Christen Ollesen Vig vidnede det samme, men ingen af dem havde hørt, at hun skulle „vidne løgn“. Jens Christensen (Loch/Bach?) ved Lerhøj vidnede det samme. Tingsvidne. (24/11)

Laur Christensen af Tøfting på sin husbonds tjener Christen Clemindsens vegne i Rær har stævnet Jens Madsen i Skinderup til at fremvise arveafkald for sin søster Bodel Madsdatter, der er Christen Clemindsens kone. Endvidere er stævnet Søren Jepsens kone i Skinderup Margrete Madsdatter samt som vidner Jens Huas, Peder Pallesens enke Birgitte Christensdatter, Jens Simonsen og hans hustru, Jens Poulsens hustru Mette (Tomasdatter) og Erik Nielsen, alle af Skinderup. Beskikkelsesmænd Laurits Farver og Poul Pedersen af Skinderup var hos Jens Madsen og spurgte, om han ville betale det, han skyldte sin søster Bodel, hvortil han svarede ja, men han ville have betaling for den trolovelse, han gjorde mellem hende og hendes mand. Jens Christensen Huas vidnede, at for 8-9 år siden købte Bodel en klædeskappe af ham for 12 sldl. som han fik af Jens Madsen. Jens Simonsen vidnede, at Bodel havde bedt hans kone om at forvare kappen en tid, men 14 dages tid efter kom Margrete Madsdatter og sagde, at hun skulle hente kappen til sin søster. De andre vidner var ikke mødt og blev tilsagt at møde om 14 dage. (1/12)

Samme på sin husbonds vegne har stævnet Michel Jensen Gasse i Sendels for ulovlig fraflytning af sit hus til en anden stavn.

Opsat 8 dage. (24/11)

24. November.

Christen Eriksen af St. Hillerslev og Jens Christensen Kåstrup af Brund, som har de 2 roder af kgl. M. anpart tiende i fæste, har stævnet alle Hillerslev sognemænd, som sår og avler, angående kongetiendernes størrelse. De fremlægger udtog af kirkens tiendebøger samt en attest fra hr. Olle Nielsen på, at det er tiender, som hans far og farfar har indført i deres gamle tiendebøger. Listens rigtighed er bevidnet af en lang række sognemænd ved deres underskrifter og bekræftes nu mundtligt i retten.

Peder Christensen Skousted af Kielstrup meddeler på en del bønders vegne meddeler, at de har indgivet en klage over deres tienders ulige fordeling. Tingsvidne.

Mads Laursen, degn i Hundborg, tiltaler Jens Østergård i Snejstrup for resterende degntiende.

Opsat 8 dage.

(17/11) Christen Jørgensen i Østervandet kontra Poul Pedersen i Skinderup.

Opsat 14 dage. (Se nedenfor)

(17/11) Sagen mod Michel Jensen Gasse i Sendels opsat 8 dage. (1/12)

(17/11) Poul Pedersen i Skinderup har stævnet mange folk fra Østervandet samt tinghørerne fra den 20/10 til at møde næste tingdag. (1/12)

1. December.

(24/11) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Tinghørerne fra den 20/10 vidner, at herredsfogeden spurgte Christen Jørgensen, hvilken lød de fremmede får havde, som gik hos hans egne, hvortil han svarede, at de får, der gik der, var der endnu undtagen dem, der var slagtet.

Karen Ollufsdatter, sal. Mads Nielsens kone, vidnede, at hun vedstod sine tidligere udsagn, og at hun ikke var købt til at vidne.

Niels Tomsen i Skinderup og Michel Michelsen af Østervandet havde været med Poul Pedersen hos Niels Ollufsens kone Anne Madsdatter i Østervandet og havde hørt, at Poul Pedersen havde formanet hende om kun at sige sandheden, og at hun havde vedstået sit tidligere udsagn. Niels Christensen, Anders Nielsen og Anders Jensen Foged alle Østervandet vedstod ligeledes, og Jens Andersen Foged oplyste, at Anne Madsdatter havde fået at vide af Christen Jørgensen, at denne havde klippet de 2 omtalte hvide får, og at han havde betalt dem.

Yderligere vidnede Søren Pedersens kone Bodel Laursdatter i Østervandet, en mand fra Skårup i Sjørring sogn, der den 27/9 var hos Christen Jørgensen for at lave en ligkiste til Christens afdøde kone, men som intet ulovligt havde bemærket, Peder Christensens kone Inger Pedersdatter i Østervandet, til hvem Clemind Christensen ibd. havde fortalt, at der var 2 fremmede får hos Christen Jørgensen, og at han havde set, at Christens dreng havde hentet 2 hvide får øst for Hesthøj og drevet dem til Christens flok.

Erik Christensen og Jep Christensen i Skinderup havde synet, hvorledes Christen Jørgensen mærkede sine får.

Opsat 8 dage. (8/12)

(24/11) Laurs Christensen af Tøfting tiltaler Michel Jensen Gasse i Sendels for ulovlig fraflytning af de 2 huse, som hans moder Maren Nielsdatter oplod for ham for et års tid siden. Mogens Christensen og Jens Christensen Hundborg, begge Sendels, vidnede, at han var fraflyttet husene og flyttet til en anden stav. Michel Jensen tilbyder at betale skatter og landgilde og holde husene vedlige, til han kan skaffe en afløser, som husbond kan godtage.

Opsat 8 dage.

(17/11) Samme på Christen Clemindsens vegne i Rær fremkalder Jens Poulsens hustru Mette Tomasdatter i Skinderup, der vidner, at Bodel Madsdatter for 8-9 år siden bad hende opbevare en klædeskappe, og at Margrete Madsdatter senere fik den udleveret, men at der var tale om en ringere kappe end den, der blev omvidnet den 17/11. Tingsvidne.

8. December.

(1/12) Poul Pedersen i Skinderup kontra Christen Jørgensen i Østervandet. Tidligere vidnesudsagn bekræftes igen. Tingsvidne. (15/12)

Anders Christensen Nørgård i Skinderup fremviste registrering efter sal. Christen Iversen ibd. af holdt fredag for 8 dage siden med vurderingsmænd Erik Christensen og Søren Jepsen ibd. Boets formue 7? sldl., gælden ca. det samme. Bygninger: Et 3-fags ladehus, meget brøstfældigt, og en stump ralling, som Anders Nørgård havde ladet opsætte. Tingsvidne.

15. December.

(8/12) Christen Jørgensen i Østervandet fremstiller Jep Andersen af Tandrup i Vester Vandet, der vidner, at han kort efter høst solgte 2 hvide får til Christen Jørgensen. Tingsvidne. (Se næste)

Poul Pedersen i Skinderup har stævnet Christen Jørgensen i Østervandet, hans datter Karen Christensdatter og dreng Christen Pedersen til dom.

Opsat 8 dage. (22/12)

22. December.

(3/11?) Christen Laursen af Tued sogn har stævnet Peder Lauritsen i Langgård, Anders Pedersen i Nørby, Kield Nielsen i Grågård, Anders Mogensen i Nørby, Gregers Sørensen ibd., Moust Laursen i Sønderby og Lars Sørensen midt i by, alle i Tued sogn, for at vidne anlangende Christen Laursens kones stolestade i Tued kirke.

Johanne Nielsdatter på Ballerum, Anne Andersdatter i Nørby og Maren Poulsdatter i Sønderby er stævnet til at vidne i den strid, der fandt sted i kirken den 18/10 mellem Anders Nielsens hustru Kirsten Clemendsdatter på Skielsbjerg og Christen Laursens pige Karen Simonsdatter. Endelig stævnes vidner til et skænderi uden for kirken efter kirketid.

For Peder Langgård, som er svag, møder hans søn Christen Pedersen, „som kan læse og skrive“. Peder Langgård kan huske 55 år, og i den tid har Skielsbjerg-konerne gået i 3. stolestade og konerne fra Christen Laursens gård i 5. stolestade. Dette var også efter de andre vidners udsagn tilfældet indtil for 3 år siden, da Anders Nielsens kone ikke ville søge sin plads i 3. stolestade.

Striden i og udenfor kirken drejede sig om, at Kirsten Clemendsdatter ikke ville have, at hendes datter skulle stå indenfor Karen Simonsdatter, som hun kaldte en tyvunge. Tingsvidne. (1/3 92)

Knud Riber på Peder Marcussens vegne i Thisted tiltaler Jep Andersen i Hundborg, Olluf Bådsgård i Hansted, Anne Iversdatter ibd., Olluf Pedersen i Kåse, Laurs Nielsen Vester ibd., Peder Andersen Bund i Hillerslev, sal. Michel Hjulmands arvinger ibd. og Peder Hansen i Kielstrup for gæld.

Opsat 14 dage. (19/1 1692)

(15/12) Christen Jørgensen af Østervandet fremstiller Anders Ladegård og Jesper Christensen ibd., der har været med ham hos Anne Madsdatter ibd. og spurgt hende, om hun havde sagt, som andre vidner fra Østervandet har vidnet, at hun har fortalt dem. Hertil svarede hun nej. Dommeren spurgte dem, om de havde forelagt hende de nøjagtige ord, fx. ved oplæsning fra tingsvidne, og om de forelagde hende lovens ed, før de udspurgte hende, hvortil de svarede nej.

Poul Pedersen irettelagde et tingsvidne, hvori hendes mand vedstod det sagte, og både han og hans kone vidnede nu her for retten, at de var blevet lokket og truet af Christen Jørgensen og dennes datter, dagen før ovennævnte beskikkelsesmænd kom hos dem. Tingsvidne. (12/1 1692)

Jacob Laursen Tinstrup af Thisted har stævnet Kirsten Andersdatter i Tinstrup, sal. Christen Madsens enke, for 2 umyndige børns arvelod i alt 15 sldl. samt for 5 mk., han havde lånt hende. Jacob Tinstrup er formynder for de 2 børn Niels Christensen og Dorete Christensdatter.

Arven er efter „deres sal. forældre“.

Dom: Hun skal betale. (Se næste)

Laurs Christensen tjenende mag. Anders i Thisted har stævnet Kirsten Andersdatter, sal. Christen Madsens enke, for hans arvelod 7? sldl. efter hans sal. forældre samt for 8 sldl. 1 mk., som dels er løn dels lån.

Dom: Hun skal betale.

Hermed er tingbog for 1691 slut.

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1692

G. Møller Frederiksen
Juni 1983

HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDS JUSTITSPROTOKOL 1692

Herredsfoged: Emmike Eriksen af Thisted

Skriver: Anders Lauritsen af Thisted

12. Januar.

Laurs Christensen af Pugdal i Rær sogn anklager rytterne Baldzer Christensen og Christopher Rolland i Nors for tyveri af nogle tømmerredskaber og fører Knud Riber samt Christen Madsen i Nors og Niels Nielsen ibd. som vidner på, at de sammen med herredsfogeden og i kornet Simsons nærværelse har fundet følgende redskaber hos rytterne: 1 økse, 1 liden bugsaue, 1 langhøul, 1 hollandsk stichsuans, 1 par hovjern?, 1 toutiste til en plou, 1 par kielkrogge, 1 liden nauer med jern udi, 3 axseljern, 1 liden høuel, tou hugjern, 1 diderich nøgel og endelig en skiere knif, som skulle tilhøre Christen Boesen i Hjertbjerg, Laurs Christensen beskylder også rytterne for at have stjålet en båndkniv, tjære, 1 par gl. kirsei(=uld)bukser med sort lærred under, bolte og spigre, hvilke ting dog ikke er fundet. Tingsvidne.

Fogeden på Nørtorp forbyder fremmed brugelighed i Nørtorps tjeneres jord og i Torps søer samt tørvegrøft, lyngslet og oprykning af klittag på Torps ejendom.

(22/12 91) Poul Pedersen af Skinderup har stævnet Christen Jørgensen af Øster vandet og dennes datter Karen Christensdatter samt deres dreng til doms for fåretyveri og skældsord. Han irettelægger tingsvidner og gennemgår sagen i et skriftligt indlæg. (Se 1691). Han beviser igennem vidnesudsagnene, at Christen Jørgensens påstand om, at han har købt de omstridte får af Jep Andersen på Tanderup, er urigtig. Opsat 14 dage. (Næste indførsel og 26/1)

Samme stævner i samme sag Clemend Christensen i Østervandet til doms for at have aflagt „ustadigt“ vidnesbyrd. Opsat 14 dage. (26/1)

Christopher Nielsen af Thisted på Christen Mortensen Søes vegne ibd. tiltaler Jens Ollufsen i Kielstrup, Bertel Nielsen ibd., Peder Bund i Hillerslev, Niels Christensen ibd., Niels Krog i Kåstrup, Jacob Pedersen i Malle, Peder Strømgård ibd., Peder Jørgensen i Hundal, Niels Tomsen i Skinderup, Christen Bødker i Hansted og Hans Christensen i Lynnerup for skyld. Opsat 14 dage.

Eske Jensen af Thisted på Jens Christensen Skyums vegne ibd. tiltaler Hans Jørgen Rytter i Skousted for tyveri af en sæk arre. Som vidner er indstævnet Stephen Christensen i Skousted, Christen Christensen ibd., hans søster Else Christensdatter, Niels Justsen, Torsten Terkelsens sønner Anders og Michel og Christen Momtoft, alle ibd. Opsat 8 dage. (19/1)

Peder Christensen Skousted af Kielstrup på egne og regimentskriverens vegne forbyder Kielstrup bymænd al brugelighed i nogle engskifter, der er tilskødet ham.

19. Januar.

Jens Skyum tiltaler (25 navngivne) folk på landet for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler Gravers Michelsen? i Hansted og Peder Michelsen ibd. for skyld.

Opsat 8 dage. (26/1)

Samme stævner Jørgen Kås til Ulstrup til doms for skyld efter dom af 12/3 89.
Opsat 8 dage. (26/1)

(12/1) Samme tiltaler efter opsættelse Hans Jørgen Rytter i Skousted for tyveri. Vidner har set 2 vogne tilhørende Christen Eriksen i St. Hillerslev og Mads Jensen i Skinderup standse ved Stephen Christensens gård i Skousted, og nogen tid efter kom Hans Jørgen Rytter ridende, tog en sæk korn af en af vognene og kastede den over Stephens dige ved laden. Vidnet Else Christensdatter er ikke mødt og pålægges at møde om 8 dage.

(22/12 91) Peder Marcussen af Thisted tiltaler folk for skyld efter opsættelse og irettelægger en dom af 7/2 88 over Olluf Bådsgård i Hansted for gæld.
Dom: De skal betale.

26. Januar.

Knud Pedersen Riber på Poul von Klingenberges vegne tiltaler folk for restancer på landgilde og arbejdspenge. I Rær sogn og by: Clemend Jørgensen, Christopher Nielsen, Niels Madsen, Christen Andersen Dahl, Christen Madsen, Else Madsdatter, Jørgen Clemendsen, Christen Clemendsen, Anne Jespersdatter øde, Christen Sørensen, Maren Pedersdatter øde, Søren Jensen i Jens Koches gård. Tilsted: Isach Pedersen. Silstrup: Jens Christensen. Aggerholm: Gamle og unge Poul Enevoldsen.
Dom: De skal betale.

(12/1) Christen Jørgensen i Østervandet svarer, at Poul Pedersen i Skinderup „er god for at forvilde retten og svøbe dens betjenters øjen udi blå“ og følger op med en vidtløftig redegørelse fyldt med beskyldninger mod Poul Pedersen og dennes vidner. Han slutter med at ville bekræfte ved ed, at han hverken er tyv eller medvider.
Opsat 8 dage. (3/2)

Knud Riber har stævnet Anders Vig i Torsted, Gunde Ulf i Kielstrup og Jens Laursen i Tilsted for skyld, sidstnævnte for skiftebrev efter sal. Niels Broch.
Opsat 14 dage. (9/2)

(12/1) Samme har på amtmandens vegne stævnet Clemend Christensen i Østervandet angående dennes aflæggelse af vidnesbyrd i Poul Pedersens sag.
Opsat 8 dage. (3/2)

(19/1) Jens Skyums sag mod Jørgen Kås er opsat 8 dage. (3/2)

(19/1) Sammes sag mod Gravers Michelsen i Hansted og Peder Michelsen ibd. er opsat 8 dage. (3/2)

Niels Christensen Snedsted af Thisted har stævnet Hartvig Kås af Ulstrup for levering af 2 svin eller penge derfor efter Hartvig Kås' skriftlige forpligt.
Dommen følger påstanden.

3. Februar.

Læst forordning om skatter.

(26/1) Poul Pedersen af Skinderup besvarer det indlæg, som Christen Jørgensen af Østervandet irettelagde den 26/1 og kræver dom.
Dom: Christen Jørgensen skal betale 2 får og erlægge 3 lod sølv til Poul Pedersen og til husbonden for sin „uagtsomhed og vanvittighed“ og endelig 4 rdl. i sagsomkostninger. Hans datter Karen Christensdatter

slipper med en advarsel for sin „uforstandige hastighed“. (Se næste indførsel) (9/2)

(26/1) Knud Riber mod Clemend Christensen i Østervandet for hans afgivelse af vidnesudsagn i ovennævnte sag. Clemend Christensen påstår sig frifundet, da de vidnesudsagn, hvorpå Poul Pedersens påstand om ustadigt vidnesudsagn hviler, er afgivet dels af Skinderup-mænd, som er nær beslægtede med Poul Pedersen, dels af Peder Christensens kone Inger Pedersdatter i Østervandet, som er Poul Pedersens moder.

Dom: Da Clemend Christensen ved sine ord og snak har forårsaget processen, skal han betale omkostningerne.

(26/1) Jens Skyums sager mod Jørgen Kås og mod 2 Hansted-mænd opsættes 14 dage.

9. Februar.

(3/2) Christen Jørgensen i Østervandet leverer penge for stemplet papir og begærer genpart af dommen i sagen kontra Poul Pedersen. (26/7)

(17/11 91) (Denne indførsel er foretaget af 2 sætteskrivere, hvoraf den ene er navngivet senere. Den første sætteskrivers hånd er så sjuksket og usikker, at kun få ord her og der er læselige. Ekstraheringen påbegyndes derfor, da den anden sætteskriver træder til.)

Emmike Eriksen fører Niels Christensen Snedsted af Thisted som vidne anlangende den kontrakt, der var indgået mellem Jens Jensen i Staxstrup og Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl, vedr. Jens Jensens hustrus arv efter afgangne Christen Leed i Hundborg. Endvidere vedr. nogle ord, som mag. Holger Sørensen i Snedsted har påsagt Hartvig Kås. Niels Snedsted vidner, at kontrakten blev indgået hos ham og i hans nærværelse, og endvidere, at mag. Holger ved domsafsigelsen den 17/11 91 havde skældt Hartvig Kås ud for „kongens tyv“, hvormed han havde ment, at Kås havde gjort sin gård Ulstrup fri med andres gods imod kongens interesse. Christopher Nielsen af Thisted vidner det samme.

Ove Ottesen Organist i Thisted vidnede, at mag. Holger havde sagt, at Kås ikke ejede hartkorn nok til at gøre sin gård fri. Tingsvidne. (Se næste indførsel)

Emmike Eriksen fremstiller Anders Thilsted af Thisted og Jep Nielsen Pram ibd., der har været hos skriveren Anders Lauritsen for at „fornemme“, hvad mag. Holger foretog sig i skriverens hus natten mellem den 21. og 22. November sidst afvigte, da det var kommet byfogeden for øre, at mag. Holger skulle have begået grove „fauter“ både med skælden, trusler og vinduers indslagelse, hvilket ikke bør passere i en fri købstad ustraffet.

Mag. Holger havde forlangt at se tingbogen, hvilket skriveren havde nægtet ham, da den var „under forsegling“. Derefter havde mag. Holger truet ham og kaldt ham en skælm og havde slået hans vinduer ind, og Anders' hustru Maren Hansdatter, der fornylig havde barslet, var besvimet. Tingsvidne.

I de to forrige vidner er efter amtmandens befaling Jens Jensen i Kanstrup sættefoged og Laurits Jensen i Thisted sætteskriver.

(26/1) Knud Ribers sag mod Anders Vig m.fl. opsat 14 dage. (12/7)

16. Februar.

Erik Nielsen af Skinderup begærer udskrift af en dom af 10/11 91 i en sag mod Jens Madsen ibd. (Må findes i de 2 tingblade, der mangler for 10/11 91). (1/3)

Salmand Andersen af Vang fremviser prentet pas og afsked fra søetaten efter 3 års upåklagelig tjeneste såvel på Bremerholm som udkommanderet til søs. Han må nedsætte sig hvor i riget, han har lyst, og i købstad skal han være fri for al „borlig og byes tyng“. På landet skal han være fri for alle udskrivninger,

hvilket gives til kende for alle kgl. Maj.s betjente „høje og nedrige“. Udstedt 31/12 90. Tingsvidne.

23. Februar.

Christen Christensen af Hundstrup tiltaler Niels Jensen i Spanggård for varer og penge, som Niels Jensens sal. fader Jens Jørgensen har lånt.

Dom: Han skal betale.

Mads Eskesen af Thisted på vegne af Simon Marcussen, borger og handelsmand i Thisted, tiltaler Anders Jensen i Østervandet, Peder Bund i Hillerslev, Hans Henningsen i Hjørdemål, Niels Jensen i Fårtoft, Jens Jensen i Kanstrup, Peder Andersen i Tinstrup, Peder Brundi Hundal, Jørgen Jensen i Kåstrup, Jens Jensen i Ås, Anders Degn i Nors, Peder Jørgensen i Hundal og Olluf Pedersen i Kåse for skyld.

Opsat 8 dage. (1/3)

Samme på Christen Andersens vegne i Thisted tiltaler Christen Dal i Rær, Poul Pedersen i Skinderup og Anders Fouget i Østervandet for skyld.

Opsat 8 dage. (1/3)

1. Marts.

(16/2) Erik Nielsen af Skinderup begærer igen udskrift af dom og tilhørende dokumenter. (5/7)

Læst forordning om hvor og inden hvad tid politimester og hans betjente skal svare til deres forretninger og om ustempelt papir i politisager. Læst forordning om salær til rettens betjente, hvor arv og gæld fragås, og hvor der sker udlæg efter fallitter, samt om at kræve forseglings- og skriverpenge forud af citanten.

(23/2) Christen Laursen af Tued sogn på Simon Marcussens vegne fremviste efter regnskabsbog over, hvad de tiltalte er skyldige i penge og varer.

Dom: De skal betale.

Enevold Nielsen Bierregård til Kølbygård tiltaler Dorthe Nielsdatter, datter af Niels Ibsen i Remme i Hjørdemål, for lejemål med Boer Nielsen, da de begge opholdt sig hos Christen Andersen på Remme.

Dom: Hun skal betale sin lejemålsbøde.

(22/12 91) Christen Laursen af Tued sogn har stævnet Anders Nielsen og hans kone Kirsten Clemensdatter på Skielsbjerg for sidstnævntes skældsord mod Christen Laursens pige.

Opsat 14 dage. (8/3)

Anders Pedersen af Nørby i Tued sogn på sin søn Niels Andersens vegne tiltaler Christen Pedersen i Skielsgård for sønnens resterende løn for 2 års tjeneste.

Opsat 14 dage. (15/3)

Kirkevægerne Jørgen Ollufsen af Ll. Hillerslev og Jens Michelsen i Skousted tiltaler Mads Michelsen i Skousted, Christen Pedersen ibd., Kirsten Eriksdatter i Kielstrup, Michel Bødcher, Peder Hansen, Skaris Jensen ibd., Niels Christensen i St. Hillerslev, Christen Torstensen og Peder Andersen Bund ibd. for resterende kirketiende.

Dom: De skal betale.

Christen Laursen af Tued sogn tiltaler Christen Pedersen i Skielsgård for gæld.

Opsat 14 dage. (15/3)

(23/2) Christen Andersen i Thisted kontra skyldnere opsat 8 dage.

Niels Christensen Vandet af Kåstrup fremlagde en kontrakt med Jens Andersen, barnefødt i Skinderup, der har fæstet den gård i Kåstrup, som Niels Vandets afdøde søn Peder Nielsen iboede. Jens Andersen lover at betale Peder Nielsens efterladte søn Christen Pedersen 30 sldl., som skal blive stående i boet hos Jens Andersen og barnets moder Maren Nielsdatter, til drengen bliver 18 år, og i samme periode skal drengen holdes i skole, til han kan læse, skrive og regne, have en kristelig og gudelig optugtelse samt ophold, øl og mad, sko og klæder, ild og varme. Tingsvidne.

8. Marts.

(1/3) Christian Mortensen Lelius på Christian Spormands tjener Anders Nielsen på Skielsbjerg hans vegne har stævnet Karen Simensdatter, pige hos Christen Laursen i Nørby i Tued, samt samme Christen Laursen og hans kone til vidnespåhør. Endvidere Frederik Nielsen Rytter og dennes kone Karen Villadsdatter, der vidner, at de for ungefær 2 år siden var på besøg hos Anders Nielsen, og da var Karen Simensdatters mor Maren Jensdatter der også. Da savnede Anders Nielsens kone „bagdelen“ af et fint lærredsskørt, og hun spurgte Maren Jensdatter, om hun havde taget det, hvilket hun benægtede. Rytteren og hans kone fandt imidlertid et stykke fint lærred, som Maren Jensdatter havde stukket op under sit skørt, og endvidere fandt de 2 lange lærredshalsklude, som Maren havde bundet om sine ben. Tingsvidne. (15/3)

15. Marts.

(10/2 91) Peder Marcussen af Thisted har stævnet Jens Skyum ibd. vedr. Skyums skudes ankomst til Klitmøller sidst i april 1690. Endvidere er stævnet Michel Skårup og Mads Smed i Thisted til vidnespåhør samt en mængde vidner fra Klitmøller.

Jens Skyums broder Christen Christensen i Knachergård møder og irettelægger en attest af maj 90, hvori Peder Madsen af Nyborg erklærer, at han har fået sin hyre af Skyum efter deres akkord for sejladsen fra Nyborg til Klitmøller strand, „hvor de kom på land med stor nød, så skuden blev helt læk, og kom noget vand der udi“.

Dernæst irettelægger han et skudsmål af Hassing-Refs herredsting 17/9 91, hvori 50 mænd erklærer, at Skyum altid har forholdt sig i køb, handel og vandel som en ærlig købmand såvel i de 25 år, han har været i Thisted, som før den tid, og han har skaffet dem varer til deres fornødenhed og gavn til en billig pris. Han har forstrakt dem med penge og korn, når ingen anden ville hjælpe dem, og gav dem tid og rum til betaling, hvad der tit kom ham til skade. Sit ene „skiberum“ mistede han på søen for nogle år siden med gods og mandskab, men kom dog til „brug og næring“ igen, indtil nu på 1? års tid har han ikke kunnet hjælpe sig selv, langt mindre andre, for den store skade, uret og fortræd, han har lidt, for hans skib, der ligger i vrag, og for påførelse af retssager, så han snart er en ruineret mand.

Christen Christensen irettelægger dernæst et tingsvidne af 16/9 90 om skaden på Skyums skude, læst på Viborg landsting den 27/4 91. Endvidere et tingsvidne 10/2 91 og en landstingsdom af august 90, der indeholder vidnesudsagn af ovennævnte styrmand Peder Madsen om vejrforholdene og sejladsens forløb fra Ålborg tønne til opankring for natten i Ålbæk Bugt, samt en frifindelse af Jens Skyum for ansvaret for noget gods, som han fragtede for Enevold Nielsen af Thisted, på grund af manglende certeparti og connossement.

Så længe ovenstående står upåkæret, mener Christen Christensen, at der ikke kan udstedes nye vidner i sagen, men han får ikke medhold af dommeren.

Peder Marcussen irettelægger en attest underskrevet af Klitmøllerfolkene Anders Christensen Langgård, unge Peder Pedersen Søe, Christen Christensen Odde, Morten Pedersen, Poul Andersen, Peder Nielsen Skindrup, Olluf Andersen Drasbech, Peder Christensen Brandi, Jacob Nielsen, Christen Brixen og Salmann Andersen Frost i Bleghule, hvori de vidner om vejret og andre omstændigheder under Jens Skyums ankomst til Klitmøller Vig. De vidner alle, at der var magsvejr med østlig vind og småregn, at Skyum sejlede bidevind ind over revlen og kastede anker, at godset blev losset og bragt i land i Mads Pedersen Bagges båd i tør tilstand bortset fra regnen og søsprøjt over båden, hvorefter det blev anbragt i Skyums

pakhus, at de ikke havde iagttaget vand i skuden, og at der ikke blev pumpet, at de efter losningen havde trukket båden på land med et kabeltov, men ikke iagttaget læk, men at skuden senere, mens den lå på stranden, blev beskadiget af storm og stort vejrlig.

Christen Christensen søger i sine krydsforhør at gribe dem i indbyrdes modsigelser samt at rejse tvivl om deres udsagns troværdighed ved at teste deres hukommelse om vejret de tilstødende dage.

Niels Christensen Fisker, Anders Skortørv Kier, Christen Schieghøy og Anders Brandi, alle Klitmøller, vidner, at de var på havet og fiske den omtalte dag.

Poul Nielsen, nu tjenende Peter Bogert på Næsgård, var med på rejsen og vidner om, hvad Jens Skyum købte i Lybæk, hvad han købte på en Rostockerskude, som han lå sammen med i Fladstrand, om fordelingen i Skyums pakhus af dennes eget og Enevold Nielsens gods, om vejrliget på sejladsen fra Fladstrand til Klitmøller, der havde været godt, og om hvor og hvordan deres mesanrå var knækket, hvilket var sket ved en kollision ved Warnemünde.

Jens Skyum tilbød at aflægge ed på, at han ikke havde købt salt i Lybæk, men i København, som hans toldseddel formelder.

Christen Christensen beviser med tingsvidne og lysninger, at Poul Nielsen, der havde skude og gods i varetægt under Jens Skyums sygdom, var rømmet af sin tjeneste. Christen Christensen spørger også de vagter, som Peder Marcussen havde anbragt ved Jens Skyums pakhus, om Skyum havde forsøgt at bemægtige sig noget gods derfra, hvilket de benægtede. Tingsvidne. (Se næste indførsel) (30/3)

Poul Nielsen, karl på Næsgård, tilbød at aflægge ed på, at han ikke nogensinde har slået Jens Skyum, hvad han beskyldes for. (5/4)

Laurs Christensen af Tøfting på Klingenbergers vegne har stævnet Niels Christensen i Legind i Nørhå, der ikke er mødt. Han skal møde næste tingdag og fremvise sit fæstebrev. (22/3)

Anders Christensen, degn i Hillerslev og Kåstrup, har på egne, provst Anders Nielsens og sognepræst Olle Nielsens vegne stævnet Peder Christensen ved kirk i St. Hillerslev til synsvidne vedr. den gård, han ibor, kaldet degnebolet. Synsmænd er Niels Christensen og Niels Jensen i St. Hillerslev samt Peder Gregersen og Anders Christensen Skindrup i Ll. Hillerslev.

Christen Christensen Knachergård på sin broder Jens Skyums og hustrus vegne har stævnet Peder Bendixen i Vestervandet, for at han skal udlevere nogle breve, han har i forvaring, og som er udvekslet mellem Skyum og Peder Pedersen Brønsdorf på Kongstedlund.

Opsat 8 dage. (22/3)

(8/3) Christen Laursen i Tued kontra Anders Nielsen på Skielsbjerg.

Opsat 14 dage. (30/3)

(1/3) Samme kontra Christen Pedersen i Skielsgård.

Opsat 14 dage. (30/3)

(1/3) Anders Pedersen i Nørby i Tued sogn kontra Christen Pedersen i Skielsgård.

Opsat 14 dage. (30/3)

Anders Andersen i Sperring på Vestervigs vegne tiltaler Niels Christensen i Kåstrup, Christen Pedersen i Skousted, Bertel Nielsen i Kielstrup, Niels Grud i Sendels, Jens Pedersen i Sneystrup, Niels Christensen i Janderup for restancer.

Opsat 14 dage.

Hans Jensen Buch af Thisted på samtlige Thisted bys borgeres vegne tiltaler Christen Hansen i Hjørdemål

for grove og ærerørige ord mod byens borgere. Knud Lauritsen Fårtoft og Mads Eskesen af Thisted vidnede, at Christen Hansen i Tomas Graversens hus havde kaldt borgerne „bedragere, skider og lammeskindsdrenge“. Christen Hansens broder Just Hansen og andre fra Hjardemål er også indkaldt som vidner.

Christen Hansen undskylder sig med, at han var „overflødig“ drukken i Tomas Graversens hus, som er kro åben for enhver, så drukken, at han måtte bæres ud af huset af Laurs Pedersen og Laurs Christensen, begge af Hjardemål, da han skulle hjem. Han undskylder derefter sin opførsel.

Dom: Han skal betale sagsomkostningerne.

22. Marts.

(15/3) Jens Christensen Skyum har stævnet Peder Bendixen i Vestervandet til at udlevere nogle breve mellem Skyum og Peder Brønnsdorf på Kongstedlund. Søren Andersen af Vestervandet møder på Bendixens vegne og fremlægger en konvolut indeholdende de omtalte breve og forsynet med begge parters segl, som Skyum opbrød her for retten, hvorefter han lod de to breve læse her for retten:

Peder Brønnsdorf gør vitterligt, at Else Truelsdatter i Thisted er blevet krænket og bedraget af Niels Torsen ibd., hvilket først er blevet åbenbaret efter hendes trolovelse med Jens Skyum. Brønnsdorf lover, at Niels Torsen skal blive tiltalt, og at event. bøder skal blive anvendt og disponeret efter Skyums vilje. Underskrevet 11/4 84.

Jens Skyum gør vitterligt, at han efter guds forsyn og egen velberåd hu samt gode venners råd og samtykke har trolovet sig med Else Troelsdatter og først derefter opdaget, at hun er krænket og bedraget af en anden. Han har dog tilgivet hende og lover at holde sit ægteskabsløfte, men det barn, hun har avlet med Niels Torsen, vil han ikke have i sit hus, og hun skal love at skikke og forholde sig som en ærlig kvinde i ægteskabet. Underskrevet 11/4 84. Tingsvidne.

Peder Tomsen Ålborg af Thisted på Enevold Nielsens vegne til Kølbygård har som vidner stævnet samtlige klitboere i Hjardemål sogn angående noget indstrandet gods. Peder Marcussen er stævnet til vidnespåhør.

Opsat 8 dage. (30/3)

(15/3) Niels Christensen i Legind, der er indstævnet til at fremvise sit fæstebrev på kgl. Maj. anparttiende i Nørhå sogn, er ikke mødt og pålægges at møde næste tingdag. (30/3)

Jens Christensen Huas af Skinderup gav last og klage over Erik Nielsen ibd., der overfaldt ham og rev skæg af ham, da han kom kørende på Skinderup gade sammen med Michel Pedersen i Hinding.

Hans Jensen Buch af Thisted på Jens Madsens vegne i Skinderup har stævnet Erik Nielsen og Jens Poulsen ibd. til vidnespåhør og Søren Jepsen og Christen Jepsen Smed ibd. som vidner, om hvad der var foregået 9/4 1690 i Erik Nielsens hus i en (sladder)sag om et utilbørligt forhold mellem Erik Nielsen og Kirsten Smeds ibd. (Se 23/4 1690). Erik Nielsen protesterer med flere begrundelser imod, at der kan tages tingsvidne, og dommeren følger (meget mod sin vilje) Erik Nielsens påstand. (12/7)

30. Marts.

Læst forordninger om kop, heste og ildstedsskat og om konsumtion af salt og tobak.

Mag. Holger Sørensen i Snedsted lod lyse efter 2 får „begge tvestubbed og ingen anden merke“.

(22/3) Knud Riber på amtmandens og Enevold Nielsen Bierregårds vegne har stævnet de forordnede toldere Jens Kierulf i hans logement hos Jens Suendsen i Thisted og Bartholomeus Schläger i logement hos Hans Høy ibd. samt Peder Marcussen til vidnespåhør angående det hollandske skib med Jan Gerrit som skipper, der strandede udfor Lild sogn med en last rug og hamp. 45 navngivne vidner fra Vigsø, Hansted

og Hjardemål sogne vidner, at den bjergede del af ladningen blev våd og delvis ødelagt under bjergningen og solgt billigt på stranden til befolkningen. Endvidere blev bjerget 24 klapholter, medens sejl og redskab blev bjerget af skipper selv og hans mandskab. Tingsvidne. (Se næste)

Samme på sammes vegne har stævnet Mads Andersen i Miel Klit og Christen Bertelsen (i Vigsø sogn), der på Skiver Klit har vurderet noget indstrandet træ (vistnok i 1691) bestående af 134 „tylter eller både onde og gode“, 89 „spiirer“ (spær?) og andre varer. Peder Marcussen har overværet vurderingen på Kølbygård af diverse indstrandet gods. (Dele af indførslen er ulæselige). Tingsvidne.

(22/3) Niels Christensen i Legind er heller ikke i dag mødt med sit fæstebrev. Tingsvidne.

(15/3) Christen Laursen af Nørby i Tued sogn mod Anders Nielsen og hustru på Skielsbjerg og irettelægger et tingsvidne af 22/12 91 og et sognsvidne givet til Laurits Jensen i Hansted, der er broder til Karen Simonsdatters moder Maren Jensdatter, om sidstnævntes afstamning og opførsel. Hr. Jens Pedersen Pouls-trup bevidner, at 24 (navngivne) mænd i Hansted kirke har givet Maren det skudsmål, at hun er født af ærlige forældre, og at hun, siden hun af „menneskelig ungdoms skrøbelighed“ fik et barn udenfor ægte-skab, har opført sig, som det sømmer sig for et ærligt menneske.

Borgmester Lelius på Anders Nielsens vegne irettelægger et tingsvidne af 8/3 og fastholder, at Karen Simonsdatter er en horeunge og hendes moder en tyv, sålænge de fremlagte vidner står uimodsagt.

Dom: Den af moderen i armod begåede ringe forbrydelse skal ikke komme datteren til skade, hvorfor Kirsten Clemensdatters ord kendes uberettigede, og hun skal betale sagsomkostningerne.

(15/3) Samme tiltaler Christen Pedersen i Skielsgård, der ikke ved ed vil benægte at være pengene skyldige, men forlanger bevis derfor.

Opsat 8 dage. (5/4)

Provst Anders Nielsen Lyngby aflyser en signet, han har mistet, og udlover findeløn.

Knud Riber efterlyser Christen Pedersen, som var avlskarl på Bisgård sidste vinter.

5. April.

Laurs Christensen af Tøfting på von Klingenberges vegne tiltaler Christen Ollufsen Vig i Østervandet for restancer med fradrag af skylden af den halvdel af Vig, Laurs Christensen har tilsået.

Dom: Han skal betale og have sit fæste forbrudt.

(15/3) Poul Nielsen tjenende på Tanderup har stævnet Jens Christensen Skyum i Thisted, som imidlertid beholdt den skriftlige stævning, hvorfor Poul Nielsen påstår, at han ikke kan føre sagen, da han ikke kan erindre alle de poster, der var anført i stævningen.

Jens Skyum irettelægger et tingsvidne af Hassing-Refs herredsting, hvori bevidnes, at Poul Nielsen, da tjenende på Næsgård, er Jens Skyums avindsmand og fjende og har slået ham, men ikke kom i fortræd derfor, fordi der ikke var vidner. Yderligere fremlægger Skyum en attest og endnu et tingsvidne, hvori der tales om klammeri og slagsmål imellem dem, da Poul Nielsen tjente hos Skyum. Tingsvidne.

(30/3) Christen Laursen i Nørby kontra Christen Pedersen i Skielsgård, begge i Tued sogn, er igen opsat 8 dage.

Niels Tomsen Norringtoft af København, tidligere Tøfting, får skudsmål af (19 navngivne) mænd i Hundborg herred.

12. April.

Peder Michelsen af Sendels på sin søster Maren Michelsdatters vegne i Skinderup irettelægger en kontrakt mellem søsteren og dennes brodersøn Christen Jepsen Smed i Skinderup, der overtager fæstegården og giver hende aftægt. Dateret 1/3 92.

Peder Christensen Schousted af Kielstrup, delefoged for kgl. ryttergods, har stævnet rytterne Hendrich Elfkier og Frands Suingefeldt?, begge ibd., for vold og overlast de har øvet mod nævnte Peder Christensen Ofuergård. Som vidner er stævnet Gunde Jacobsen Ulf i Kielstrup, Jens og Michel Christensen Bøcher ibd., Scharis Jensen og hustru Dorte Madsdatter ibd., Jens Ollufsen ibd. og Niels Christensen i St. Hillerslev, der vidner samstemmende, at Peder Overgård har fået mange næveslag i ansigtet, hår rykket af og er blevet truet med at blive skudt.

Niels Madsen af Tued i Hjordemål på sognepræsten Peder Nielsen Sengeløs' vegne har stævnet amtmanden og amtsforvalteren til påhør vedrørende en sandflugtsfordærvet eng, liggende til præstegården. Engen, der ligger ved Vuldum, er synet af Just Hansen i Hjordemål, Jep Michelsen og Laurs Pedersen ibd. og østerste Laurs Nielsen i Kåse.

Peder Marcussen på Københavns Børnehus' vegne tiltaler Niels Christensen i Tinstrup, Christen Tomsen i Tilsted, Salman Madsen i Torsted og Laurs Axelsen i Nors for restancer.
Dom: De skal betale.

Samme på Københavns Hospitals vegne tiltaler Christen Jacobsen i Dollerup, Niels Michelsen i Skinderup og Peder Jensen ibd. for restancer.
Dom: De skal betale.

Byskriver Christopher Nielsen tiltaler Poul Pedersen i Skinderup for skyld.
Opsat 8 dage. (10/5)

Emmer Nielsen i Skjoldborg, delefoged for ryttergods i Hundborg herred, udbyder til salg noget af avlen i den gård i Tilsted, som Jens Laursen sidst iboede. (26/4)

19. April.

Intet.

26. April.

Peder Christensen Overgård i Kielstrup, lexmand for ryttergodset i Hillerslev herred, har på regimentskriverens vegne stævnet Emmike Eriksen angående det udlæg, han har gjort for kirketiende hos nogle rytterbønder i Kielstrup og Skousted. Endvidere var kirkeværgerne stævnet samt Michel Tomsen og Anders Christensen i Ll. Hillerslev, der havde vurderet udlæggene. Som vidner mødte de fæstere, hvor udlæg var foretaget, nemlig Mads Michelsen i Skousted, Michel Christensen Bødker i Kielstrup og Kirsten Eriksdatter ibd. med hendes pige Karen Pallisdatter.

Peder Overgård havde efter regimentskriverens befaling den 4/3 foretaget registrering og vurdering hos de nævnte fæstere, og udlægget var foretaget 9/3. Han begærer udlægsdommen af kirkeværgen. Tingsvidne.

(12/4) Emmer Nielsen af Skjoldborg har ladet kornet tærse og opmagasinere i Thisted fra den øde gård i Tilsted, som Jens Laursen iboede, og udbyder igen „fodringen“ i gården til salg.

3. Maj.

Ingen af de forordnede tinghørere er mødt.

10. Maj.

(3/11 91) Byskriver Christoffer Nielsen irettelægger på Niels Pedersen Schandorfs vegne i Søgård et forlig med Søgårds ejere Olluf Krabbe til Hørbylund og Bent Vinter på Visborggård om det tilgodehavende, brøstfældighed, afgifter m.m., på ca. 81 rdl., som ejerne har hos Schandorf. Schandorf skal betale 40 rdl. og skaffe kvittering på, at kgl. skatter er betalt, hvorefter han er fri og entlediget af Søgård.

(12/4) Samme tiltaler Poul Pedersen i Skinderup for 2 sldl. for „tingrejser og anden umag“.
Opsat 8 dage. (18/5)

Peder Andersen Scherbech af Thisted tiltaler Hans Clausen i Vilsund som ridefoged for fru Maria de la Hayes gods i Thy, Salling og Mors, for hvad Clausen skylder for 6 års landgilde af godset i alt 707 sldl.
Opsat 8 dage. (18/5)

Samme på mag. Anders Nielsen Heedboes vegne i Thisted og på licentiat Jacob Giersteds vegne i Viborg tiltaler Rolf Knudsen i Hedegård, Jacob Jensen ibd., Anders Krog i Vigsø, Christen Juel tidligere Bierre nu Kåstrup, Clemend Christensen i Bierre og Bertel Jensen i Hansted for resterende kongetiende.
Opsat 8 dage. (18/5)

Samme på mag. Heedboes vegne tiltaler en karl, der er undløbet fra hans tjeneste, og karlens nuværende husbond Peder Sørensen i Skårup, Vestervandet, der har antaget ham uden pas eller afsked.
Opsat 8 dage.

Anders Andersen af Sperring tiltaler på Vestervigs vegne Jens Pedersen i Hvalstrup, Niels Christensen i Janderup, Laurs Christensen ibd., Voldborg Laursdatter i Sneystrup øde, Niels Christensen i Kåstrup, Bertel Nielsen i Kielstrup, Niels Christensen i Sendels, Christen Pedersen i Skousted og Niels Nielsen Korsgård i Sneystrup? for restancer.
Dom: De skal betale.

18. Maj.

Læst patent om bortforpagtning af folkeskatter på ryttergods.

Amtsforvalteren har på landsdommerens vegne stævnet alle proprietærer til øde gods, der er udlagt til kongen for skatterestancer:

En gård i Sendels, som Laurs Nestrup påboede på 6 tdr., Eyler Jacobsens. Kielstrup: 9-7-11/3, som Maren Andersdatter påboede, ejer Erik Quitzou og en gård, som Poul Pedersen påboede, ejer Fredrik von Arensdorff. Skousted: En gård, som Anders Pedersen påboede, en enke i Helsingør. Nors: 2 tdr., som Christen Laursen påboede, ejer hr. Michel i Tebring. Tinstrup: 6 tdr., som Anders Madsen, Christen Andersen påboede, ejer Christen Skeel. Torp: 2/3 gård 1-4, Birgitte Vinds gods. (Torsted?): Ølands gods, 3 tdr., som Peder Jensen Krog påboede.

Gårdene er udlagte til kongen i perioden 1682-84.

Dom: Da ingen møder og indfrier gårdene, er de hjemfalden til kongen.

(10/5) Peder Andersen Skærbæk på mag. Heedboes vegne får efter opsættelse dom over de bønder, der er tiltalt for resterende kongetiende.

Amtsforvalteren advarer Tinstrup bymænd om, at de skal have opsyn med den gård, som sal. Christen Madsen iboede, at den ikke bliver nedbrudt.

(10/5) Peder Andersen Skærbæks sag mod Hans Clausen i Sundmølle opsat 8 dage. (24/5)

(10/5) Samme på byskriver Christopher Nielsens vegne mod Poul Pedersen af Skinderup, der møder og begærer beviser for gælden.

Opsat 8 dage.

Laurs Christensen i Tøfting har på von Klingenberges vegne ladet syne græsningen til den gård i Malle, Jacob Pedersen sidst havde i fæste. Tingsvidne.

24. Maj.

(18/5) Peder Andersen Skærbæk af Thisted tiltaler Hans Clausen i Sundmølle for tilgodehavende for regnskab, som Skærbæk har lavet for Hans Clausen, der er ridefoged for Maria de la Hayes gods i Thy, Salling og Vensyssel, over 6 års indtægter og udgifter på dette gods med genparter. Desuden har han lavet renteberegninger af sal. Eyler Jacobsens enke Birgitte Tomasdatters gæld til Hans Clausen. Endelig har han korrigeret skiftebrevet i sal. Mads Nebbels bo i Vandet. Da Hans Clausen har lovligt forfald opsættes sagen i 8 dage.

Rytteren Jochum Prydtz begærer betaling for 2 ulveunger, som han sammenmed Laurs Tomsen i Sarup, Mads Pedersen, Peder Christensen og Laurs Madsen ibd. har taget i en klit i Rær sogn.

Poul Pedersen af Skinderup på Jep Nielsens vegne i Tinstrup fremlægger en lejekontrakt på noget græsning i Tinstrup mark udstedt af Jens Christensen Rodsted på egne og Niels Snedsteds vegne, begge i Thisted. Han lyser græsningen i hegne. (Se næste)

Erik Nielsen af Skinderup lyser samme græsning, som ovenfor nævnt, i hegne og påstår, at han har lejet den for rede penge af Jens Rodsted. Han fremlægger en seddel fra Jens Rodsted, hvoraf fremgår, at han har opsyn med græsningen og skal tage andres kreaturer i hus, som måtte gå på ageren, men han kunne først få seddel på græsningen, når Anders Frost kom hjem. (5/7)

31. Maj.

Michel Christensen, foged på Nørtope, tiltaler samtlige Nørtope tjenere i Hillerslev og Hundborg herreder for restancer. (2 sider specifikation). Christopher Christensen Smed af Hundborg mødte og fremviste et fæstebrev af 1674 udstedt af Casper Simonsen på Vestervig, hvoraf fremgår, at han kun skal yde 4 tdr. byg og 2 rdl. i arbejdspenge.

Dom: De skal betale, dog skal Christopher Smed kun betale efter sit fæstebrev.

Jep Christensen Ræf, foged på Todbøl, tiltaler bønder for restancer. (1? side specifikation, teksten delvis forsvundet).

Dom: De skal betale.

Christian Spormand til Holmgård tiltaler Hans August von Pagelsen for en gæld 76 rdl. efter en højesteretsdom af 1683, idet gælden nu med renter er 129 rdl., hvortil kommer tilkendte omkostninger på 100 rdl., der nu med rente udgør 168 rdl. (En stor del af siden, der er den sidste bevarede i denne tingbog, er forsvundet. Slutningen af indførselen mangler således også). (12/7)

Juni.

(De sidste blade i denne tingbog er forsvundet og hermed samtlige indførsler for Juni måned.)

Ny tingbog på 290 nummererede blade forsejlet den 5/7 af amtmanden Jørgen Skeel Due.

5. Juli.

Amtmanden tilbyder på kongens vegne mageskifte med ryttergods, om nogen proprietær er interesseret.

Cornet Simson af Kåstrup har på to rytteres vegne stævnet Anders Christensen og Peder Christensen i

Færregård i Torup sogn for overlast, de har tilføjet rytterne.

Endvidere er som vidner stævnet Christen Kløvborg i Janderup og Salmand Christensen (i Hundborg?) og som synsmænd Salmand Pedersen i Gersbøl og Christen Christensen ibd.

Laurs Christensen af Tøfting påstår på Ørums vegne, at der er stævnet med for kort varsel.

Dom: Der skal stævnes på ny. (6/9)

Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne ladet Michel Torsen i Tinstrup og Christen Ladegård ibd. syne sal. Christen Madsens gård i Tinstrup samt græsningen dertil.

Samme synsmænd har efter herredsfogedens anmodning synet den ejendom i Tinstrup, som Michel Christensen sidst havde i fæste. (13/12)

Peder Christensen Skousted af Kielstrup har på egne og broderens vegne stævnet Lucas Michelsen i Hundstrup for korn og tørv, som han har lovet at betale som underhold for den døve dreng, han avlede med Sidsel Jensdatter.

Dom: Han skal betale til hans „frende“ Peder Christensen. (30/8)

Samme har for sal. Jacob Madsens arving Birgitte Tomasdatter i Norringtoft ladet Peder Andersen Frost i Tilsted og Isach Pedersen ibd. syne græsninger til Norringtoft og til møllen.

Samme har på regimentskriverens vegne stævnet Suenning Christensen i Skousted til påhør og syn på den halve gård i Skousted, som Stephen Christensen sidst havde i fæste. Endvidere er stævnet Bertel Vogensen og Peder Ibsen i St. Hillerslev, der tidligere har synet gården, samt de nye synsmænd Christen Tøgersen i Kielstrup, Jens Laursen, Jens Ollufsen og Peder (Munk?), alle ibd., der har synet græsningen på kongens øde gård som følger: Den halve gård i Skousted, en gård i Kielstrup, Brågård, den gård som Gregers Christensen sidst havde i fæste og en gård i Tilsted, som Jens Laursen sidst havde i fæste.

(24/5) Jep Nielsen i Tinstrup kontra Erik Nielsen i Skinderup opsat 14 dage. (19/7)

Peder Christensen Overgård i Kielstrup har på amtmandens vegne stævnet Anders Laursen Skriver for hans forhold i embedet.

Opsat 8 dage. (12/7)

(1/3) Erik Nielsen i Skinderup kontra herredsskriveren opsat 8 dage. (12/7)

12. Juli.

(9/2) Knud Pedersen Riber tiltaler Gunde Jacobsen Ulf i Kielstrup for 5 mk., som resterer efter en dom af 10/4 88, samt for 7 mk. 3 sk., som resterer på „noget kappel“.

Dom: Han skal betale.

(5/7) Amtmanden kontra skriveren opsat 8 dage. (19/7)

(31/5) Borgmester Christian Sporman for gæld kontra von Pagelsen til Nørtorp, på hvis vegne Michel Christensen irettelægger slutningen af højsteretsdommen af 10/9 84 mellem Nicolai Egidisen residerende på Vandsted og von Pagelsen på den ene side og Christian Sporman på den anden. Endvidere et tingsvidne af Gislum herredsting 1686, hvoraf fremgår, at Christian Sporman til Hessel og hustru Kirsten Mortensdatter har fået tilbudt 100 rdl. samt 2 obligationer udstedt af Kirsten Mortensdatter, men Sporman ville ikke - som skrevet i højsteretsdommen - til gengæld aflevere sagens dokumenter, breve og obligationer. (Michel Christensen irettelagde yderligere dokumenter og procederer over 4-5 tingbogssider).

Opsat 8 dage. (19/7)

En sag (opsat fra 14/6) mellem borgm. Sporman og hans tjener Simon Nielsen i Troldborg i Tued sogn er yderligere opsat.

Der advares om skifte efter Ørum-tjener i Brund.

Christen Nielsen af Jensby får afkald af sin datter Maren Christensdatters mand Peder Ibsen i St. Hillerslev for arv efter Christen Nielsen og hans sal. hustru (forsvundet) Jensdatter.

(5/7) Erik Nielsen af Skinderup tiltaler efter opsættelsen af 25/6 og 5/7 Anders Laursen Skriver for at forholde Erik Nielsens udskrift af en dom af 10. November 91 angående Jens Madsen i Skinderup og hans hustru Sidsel Jepsdatter. (Dommen må være indført på de tingblade for 10/11 1691, der er forsvundet).

Den pådømte sag drejer sig om, at Jens Madsen har sagt „usømmelige ord“ om Erik Nielsen.

Erik Nielsen irettelægger tingsvidne og landstingsstævning.

Anders Laursen anmoder om opsættelse i 3 uger, hvilket bevilges. (9/8)

19. Juli.

(12/7) Christian Sporman kontra von Pagelsen opsat. (26/7)

(12/7) I amtmandens sag mod skriveren Anders Laursen er Willads Poulsen i Koustrup, herredsfoged til Hassing-Ref herred, beordret sættestemmer. Anders Laursen tiltales for at skrive på løs papir og for at forholde folk deres udskrifter.

Sagen opsættes 4 uger. (16/8)

(5/7) Jep Nielsen i Tinstrup kontra Erik Nielsen i Skinderup opsat 8 dage. (26/7)

Christopher Nielsen i Thisted lader kundgøre, at Mads Poulsen er undvejet af hans tjeneste, „at ingen skulle antage ham og undskylde sig med uvidenhed“.

26. Juli.

Christen Jørgensen af Østervandet fremlægger en stævning til Poul Pedersen i Skinderup til det landsting, som holdes i september. Endvidere er stævnet samtlige Østervandet sognemænd, om de ikke forinden ved deres værneting har givet skudsmål om Christen Jørgensen.

Derefter giver 23 mænd fra Øster og Vestervandet skudsmål. (13/9) (26/9)

Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne stævner følgende for landgilderestancer til kongen: Christen Mortensen i St. Hillerslev, Anders Nielsen i Kielstrup, Peder Hansen ibd., Iver Jensens enke i Kåstrup, Peder Simonsen i Sønderby i Tued sogn, Christen Madsens enke i Tinstrup, Michel Christensen (ibd.), Anders Jensen i Torp, Jens Madsen i Skinderup, Niels Terkelsen i Næstrup, Anders Andersens enke ibd., Søren Christensen Skrædder ibd.

Dom: De skal betale. (Se nedenfor)

Samme får ovennævnte restanters godkendelse af de anførte restancer.

Samme tiltaler amtsforvalterens bønder og tjenere under Ullerup på Mors for restancer: Villum Christensen i Kåstrup, Anders Pedersen i Tued, Christen Krog i Vigsø, Bertel Christensen i Rosholm, Niels Pedersen i Klat i Østervandet, Jens Andersen Frost i Tinstrup, Jep Nielsen, Christen Bertelsens enke, Peder Andersen, alle ibd., Christen Poulsens enke i Torp, Christen Mortensen i Torsted, Erik Jørgensen i Vang.

Dom: De skal betale.

Samme på sammes vegne tiltaler Erik Nielsen i Skinderup og Niels Jørgensen på Nystrup for gæld. Erik Nielsen tiltales efter dom af 13/11 1688 for et lån fra 1684 på 10 sldl., som Erik Nielsen påstår er betaling for hans delefogedarbejde for kongen, og som amtsforvalteren har fået refunderet som udlæg. Niels Jørgensen tiltales for korn og penge, han har lånt i sin „nød og trang“. Erik Nielsen anmoder om 6 ugers opsættelse, men dommeren giver 8 dages opsættelse for begge skyldnere. (2/8)

Samme på sammes vegne tiltaler bønder for restancer på kgl. Maj.s anpart i kongetiender. (Ca. 40 bønder nævnt i Hillerslev og Hundborg herreder. Adskillige navne er forsvundet eller kun delvis læselige.) Peder Madsen irettelægger domme af 24/9 89, 22/7 90 og 14/7 91, hvori „meste del af forindførte personer findes indført“. Fogeden på Nørtoorp protesterer på Nørtoorp tjeneres vegne, idet der både er sket ejer- og fæsteskifter siden disse domme, og nævner som eksempel en gård i Rær, da ejet af Ørum og beboet af sal. Laurs Jacobsen og nu beboet af den tredje fæster efter denne. Han mener, man må søge Ørum for restancen. Dom: De nuværende fæstere og besiddere skal betale.

Samme på sammes vegne tiltaler Søren Tomsen i Vestervandet og Maren Laursdatter i Skinderup samt Villads Christensen i Østerild for lejermålsbøder efter domme af henholdsvis 9/10 88 og 4/2 90. Dom: De skal betale.

Samme på egne vegne tiltaler (i alt 60 fæstere og enker) for betaling af korn og varer, papir og skrivning af fæste- og skiftebreve. Opsat 8 dage. (2/8)

(19/7) Samme på Jep Nielsens vegne i Tinstrup anmoder om 8 dages opsættelse i sagen mod Erik Nielsen i Skinderup, hvilket bevilges. (2/8)

Hans Clausen i Sundmølle tiltaler på Iruvs vegne bønder for restancer: Niels Christensen i Sundby, Christen Tomsen Vinter ibd., Michel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sunds(gård), Villads Christensen i Næstrup, Christen Christensen og Anders Christensen i Østervandet, Iver Tomsen ibd., Tomas Christensens enke Maren Jensdatter i St. Hillerslev efter skiftebrev af 1692 (dato forsvundet) og Anders Christensen i Krog i Vigsø. Dom: De skal betale.

Samme på sammes vegne fremviste et skiftebrev efter sal. Tomas (forsvundet) (udstedt?) 22/6 1692. (Sikkert Tomas Christensen i St. Hillerslev - se forrige indførsel).

Christen Clemedsen i Rær lader fremlyse en sort vædder.

Ubbi Christensen af Kålby på sal. Melcor Juels arvingers vegne tiltaler Tomas Jacobsen og Laurs Nielsen i Klastrup for restancer. Dom: De skal betale.

(19/7) Borgm. Christian Sporman irettelægger en højesteretsdom af 25/7 1676 og en specifikation over, hvorledes det ham tildømte beløb ca. 76 rdl. med omkostninger ved højesteret (100 rdl.) samt renter og renters rente er vokset til 377 rdl. Opsat 6 uger. (6/9)

Mads Sørensen af Thisted tjener hos mag. Anders Nielsen Heedboe stævner Peder Madsen i Tilsted og Inger Michelsdatter ibd. til regnskabs påhør.

Opsat 8 dage. (2/8)

2. August.

Knud Pedersen Riber på kgl. M. og Anders Jensen i Ålborg deres tjeneres vegne nemlig Anders Nielsen Hou og Jens Madsen i Skinderup samt på Anne Ollufsdatters vegne i År Klithus i Hundborg har ladet stævne Carsten Carstensen Rytter i Villads Christensens gård i Nørhå, Jens Skonning Rytter ibd., Jacob Christensen Rytter, logerende hos Anders Kiergård ibd., og en pige Birgitte Pedersdatter ibd.

Anne Ollufsdatters skriftlige klage over, at hun er blevet bestjålet natten mellem den 16. og 17/7, irettelægges, og Jens Madsen har på Bisgård anmeldt indbrud i hans hus natten mellem den 13. og 14/7 og bedt om assistance til en undersøgelse hos de nævnte ryttere, som han mistænkte. Jens Madsen havde fremvist en harvetand og Anne Ollufsdatter en stålgreb, som var brugt ved indbruddene.

Niels Nielsen af Hundborg, Salmand Christensen midt i by ibd. og Salmand Ollufsen ibd. vidnede, at de med Jens Madsen og Knud Riber var i Jens Skonnings kvarter, hvor de fandt en del hør, løst og krandsat, som Anne Ollufsdatter vedkendte sig som noget hør, præstens kæreste Maren Jensdatter havde givet hende at spinde. Maren Jensdatter bekræfter, at det er hendes hør.

Hos Carsten Carstensen fandtes skjult i en øltønne et stykke rødt sars (=sardug?) 7? favne langt, som rytterens kone ville forhindre dem i at tage op og måle. Herredsfogeden spurgte om deres hjemmel til tøjet, og konen svarede, at de havde fået det af en god ven, men ville ikke nu oplyse navnet.

Dernæst gik de til Jacob Christensen Rytter, som indrømmede, at han havde givet Birgitte Pedersdatter noget lærred til at sy en skjorte af.

Hos Birgitte så de et stykke lærred, som lignede et lagen, hvor sømmene var sprættet af, og et halstørklæde, der var revet af lagnet. Jens Madsen og hans kone Sidsel Jepsdatter vedkendte sig lagnet.

Nu irettelagdes Birgittes skriftlige vidnesbyrd lydende, at hun skulle møde på Bisgård med det af herredsfogeden forseglede lærred, men at rytteren havde forbudt hende og sagt, hun skulle tage det med over til ham om aftenen. Han havde da taget lærred og halsklud og lagt ved vinduet og bedt hende blive hos sig. Hen på natten hørte hun nogen gå ved vinduet, og hun sagde, der var tyve, men han tiede på hende, at man ikke skulle fornemme, hun var hos ham. I dagningen var lagen og klud borte, og hun spurgte, hvad hun skulle gøre, hvortil han sagde, at hun skulle påstå, det var stjålet fra hendes hus sammen med noget andet af hendes tøj, og da hun kom hjem, var der brudt hul i jordvæggen i hendes hus.

Anders Jensens tjener Anders Nielsen Hou vedkendte sig det røde sars, som han havde mistet sidste markedsdag i Thisted. Tingsvidne. (9/8)

Niels Hyldgård af Nors gav last og klage over en rytter Baldzer Christensen, der logerede i Nors, for overfald med slag og hug på Niels Hyldgård i dennes egen gård, blot fordi han havde bebrejdet rytteren, at denne havde gået i hans korn.

Knud Riber tiltaler Jens Poulsen i Skinderup for overfald på Jens Madsen ibd. på vejen mellem Thisted og Skinderup. Jens Poulsens hustru Mette Tomasdatter er stævnet som vidne, men er ikke mødt.

Niels Tomsen og Jep Pedersen har synet Jens Poulsens ager, men kun fundet ringe skade.

Opsat 8 dage.

Niels Christensen af St. Hillerslev på sin husbond von Klingenberges vegne har stævnet Vigsø og Hansted sognemænd, som sår og avler, og forbyder indføring af avl før kgl. M.s anpart korntiende er vurderet på kærven. Fogeden af Nørtope spørger, hvor de skal melde, når der er klar til indføring. Det skal ske til forvalteren på Ørum Slot.

(26/7) Jens Christensen Rodsted af Thisted på Jep Nielsens vegne i Tinstrup begærer dom i sagen mod Erik Nielsen i Skinderup og lod læse et tingsvidne af 14/6 om græsningen på Jørgen Nielsens øde gård i Tinstrup. Erik Nielsen påstår, at han har givet Rodsted penge på hånden for græsningen, men at Rodsted „af en sær appetit til penge“ har lejet ud til 2 andre også, hvorved han „indvikler fattige folk i trætte“.

Erik Nielsen påstår Rodsted strafskyldig for at have lejet ud til flere og endvidere Jep Nielsen Baun straffet som ransmand for at have taget Eriks kvæg i hus. Erik Nielsen har skriftligt bedt Rodsted om seddel på græsningen, men det kunne han ikke få, før Anders Frost kom hjem, men han kunne på Rodsteds vegne lyse jorden i hegne og advare folk om at holde deres kvæg derfra. Erik Nielsen irettelægger yderligere en seddel fra Rodsted efter hvilken Mikkell Baun i Skinderup (Jep Nielsens broder) skal have sit kvæg tilbage, som Erik har taget i hus, idet Anders Frost af Tinstrup på Rodsteds og Niels Snedsteds vegne har givet Mikkell og Jeppe Baun græsningsretten. (Yderlig vidtløftig argumentation finder sted fra begge sider). Dom: Erik Nielsen idømmes bøde for injurier og unødigt trætte.

(26/7) Peder Pedersen Fiedderslef af Tilsted på mag. Heedboes vegne irettelægger specificerede opgørelser over tilgodehavende hos Peder Madsen i Tilsted og Inger Michelsdatter ibd.

For Inger Michelsdatter, som er tjener for mag. Anders, drejer det sig om en sagsføring i 1684 mod Niels Poulsen i Øster Hørdum, udgifter i alt 12 sldl. 3 mk., samt leverede varer, korn og penge fra 1684 til dato i alt 29 sldl. 15 sk.

Herimod at svare mødte Niels Christensen i St. Hillerslev på Tomas Graversen i Thisted og dennes tjener Peder Madsen i Tilsted deres vegne og irettelagde en skriftlig kontrakt, hvorefter mag. Anders har taget Inger Michelsdatters arv udlagt af Niels Poulsen i Hørdum til sig i stedet for den udpegede formynder Peder Madsen Aggerboe. Af arven skal mag. Anders tid efter anden yde til Inger, så længe arven strækker til. Der ønskes nu sikkerhed for at Peder Madsen friholdes for alle krav i forbindelse med arven. Tingsvidne.

Jens Andersen Frost af Tinstrup lader Niels Pedersen Schundorph (senere Schinderup), tilforn på Søgård, og dennes søn Peder Nielsen tiltale for at have taget en hoppe, der stod tøjret på Jens Frosts jord. Da Jens Frost fik den tilbage, var den „forrendt“ og ubrugelig.

Opsat 4 uger. (30/8)

(26/7) Amtsforvalteren kontra Erik Nielsen i Skinderup opsat 8 dage. (9/8)

(26/7) Peder Tomsen kontra diverse skyldnere opsat 8 dage. (9/8)

(12/7) Erik Nielsen i Skinderup kontra herredsskriveren opsat 8 dage. (9/8)

9. August.

Læst forordning om indførsel af vildt i København.

Enevold Nielsen Bierregård har stævnet Kåstrup bymænd, fordi de uden husbonds medvirken har delt et kær i byens fællid til megen skade for byens større gårde. Som Lodsejere er stævnet: For ryttergods amtmanden, von Klingenberg, Cornelia Bichers på Vestervig, von Pagelsen til Nørtorp, amtsforvalter Jens Hansen, Daniel Frieden(reich?) i Viborg, Nykøbing hospitals forvalter, Laurs Nielsen på Spøttrup og (ulæseligt).

Opsat til 30. August. (Se næste indførsel).

(Se forrige). Amtmanden, amtsforvalteren og en del Kåstrup bymænd har stævnet Enevold Bierregård og von Pagelsen samt Michel Nedergård i Kåstrup, Peder Bisgård og Christen Jensen ibd. angående brugelighed i Østerkær i Kåstrup.

Enevold Nielsen påstår, han holder dug og disk i Købing og von Pagelsen i København, og at der derfor ikke er varslet rigtigt, hvilken påstand dommeren følger. (30/8)

(2/8) Knud Riber har stævnet rytterne Jens Skonning og Jacob Christensen i Nørhå til vidnespåhør angående de „instrumenter“, der er brugt til indbrud hos Jens Madsen i Skinderup og Anne Ollufsdatter i År

Klithus. Som vidner er stævnet Anders og Christen Kiergård, Anders Pedersen, Christen Michelsen, Tomas Christensen, Mads Sørensen, Anders Sundsgård, Hans Tomsen Ålborg og Christen Jensen Toft, alle i Nørhå.

Peder Smed af Sperring og Christopher Christensen Smed af Hundborg kendte ikke noget til de 2 redskaber, en harvetand og den midterste gren af en stålgreb. Peder Poulsen Smed i Nørhå vidnede, at Jacob Christensen var kommet til ham med en gammel stålgreb med 3 horn og havde bedt ham slå de 2 yderste horn af og forarbejde dem til søm til hestesko og til stød på 2 hestesko, og medens jernet var varmt slog han på korset på den midterste gren. Nogen tid senere lavede han søm til Jacob af noget af den sidste gren og spidsede på Jacobs anmodning den resterende del, og han vidnede nu, at det var den, der blev forevist ham i retten som anvendt til indbrud. Hans Tomsen Ålborg vidnede, at han den 13. før solnedgang havde mødt Jens Skonning og Jacob Christensen ved Sjørring mark, og de havde sagt, de skulle til Thisted og købe krudt.

Anders Nielsen Kiergård og Christen Kiergård vidste ikke, om Jacob havde været ude af huset på gernings-tidspunktet, da han havde egen indgang.

Anders Pedersen vidnede, at han mandag den 25. om morgenen ville låne en greb af sal. Christen Houbøls enke Kirsten Christensdatter, og da hørte han, at al Christen Krogsgårds stiftatter Birgitte Pedersdatters tøj var stjålet. Han så, at der var et stort hul i væggen, som et menneske kunne krybe igennem, men både på kornet der stod lige uden for, og på duggen kunne han se, at ingen udefra var gået gennem hullet, og Birgittes kiste var kun let beskadiget og ikke brudt op. (Han konstaterer tørt, at var nogen gået ud igennem hullet, var de straks gået ind igen). Christen Christensen i Houbøl vidnede tilsvarende, samt at det, der var stødt ud af hullet, lå udenfor. Endeligt vidnedes, at ved Marie Bebudelsesdag havde en karl i byen en tidlig morgen set de fire ryttere komme ridende fra nord hjem til byen. Tingsvidne.

Degnen i Nørhå Hans Tomsen Ålborg gav last og klage over en løjtnant, der havde overfaldet degnen med hug og slag med en kæp, medens han på embeds vegne advarede sognemændene om, når der blev holdt prædiken.

Tomas Christensen i Nørgård i Nørhå har stævnet hans tidligere pige Maren Tomasdatter, der nu er hos Niels Sørensen i Vilsunds mølle, og som overfor præsten har udlagt ham som barnefader.

Han irettelægger en attest fra hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring, hvoraf fremgår, at pigen Maren Tomasdatter af Vandet 2 gange var besøvet i Torsted, første gang af Anders Vig i 86 og anden gang af Jacob Kirke i 1690.

Endvidere irettelægger han et udsagn fra en del Nørhå folk, der udtaler, at pigen sneg sig ud af gården om natten og søgte til ryttere, så hendes husbond om dagen, når andre arbejdede, måtte gå i byen og lede efter hende. Da hun ved Michelsdagstid kom af sin tjeneste, begav hun sig til rytteren i Ballegård og var der i lang tid under „slig levned og væsen“, at hun til sidst blev jaget væk af officererne. Hun havde påstået, at det var Tomas Nørgårds skyld, og at hun nok skulle ramme ham for det, hvilket hun nu havde gjort ved sin beskyldning. (Udsagnet indeholder en del mere om hendes løgsagtighed og er underskrevet af 10 Nørhå mænd).

Til sidst aflægger Tomas Nørgård ed på, at han ikke har haft legemlig omgang med hende.

Dom: Han frifindes.

Niels Christensen af St. Hillerslev på von Klingenbergers tjener (forsvundet) i Hoxer Odde og hustru Anne Sørensdatters vegne tiltaler korporal Normand, der logerer i (Shou?)sted (hos Søren Torstensen), for hug og slag på Anne Sørensdatter. Synsmænd Niels Pedersen af Hoxer og Christen Christensen i Sønder Knudsgård vidner om blå mærker på begge arme, og Peder Jørgensens søn Peder Pedersen i Hundal vidner om overfaldet. Tingsvidne.

(2/8) Amtsforvalteren kontra Erik Nielsen i Skinderup og Niels Jørgensen i Nystrup er opsat 8 dage. (16/8)

(2/8) Peder Tomsens sag med en del skyldnere er opsat 8 dage. (16/8)

(2/8) Niels Eriksen i Skinderup på sin fader Erik Nielsens vegne mod Anders Laursen Skriver, der kommer med flere undskyldninger og forklaringer, først og fremmest, at Erik Nielsen ikke har lidt skade, da han fik papirerne i betimelig tid til landstingsbehandlingen.

Dom: Han frikendes.

16. August.

(19/7) Amtmandens sag mod skriveren opsat 14 dage. (30/8)

Michel Christensen af Nørtorp har stævnet Rær sognefolk til forbudsvidne vedr. brug af Øster og Vester Krogsted kær, og Peder Sørensen i Rær vidner, at i de 50 år, han mindes, har der ikke været gravet skortørv i kæret før i år, hvor Jørgen Clemedsen, Christopher Nielsen, Christen Andersen Dal og hans søn Anders, Niels Madsen, Christen Madsen, Christen Clemedsen, Niels Madsen Jestrup, (Jens Christensen?) Kappel og Christen Jensen Meder, alle Rær bymænd, havde gravet.

Peder Sørensen ønsker gerne oprettet et grandebrev, så denne og anden ulovlig brug i sognet kunne bringes til ophør.

Andre vidner det samme: Envold Sørensen i Rær mindes 60 år, Christen Andersen Dal ibd. mindes 30 år og oplyser, at Christen Døuhul i Febbersted også har gravet tørv, Søren Jensen Kappel i Rær mindes (40?) år, Christen Sørensen, ibd. 40 år, Laurs Tomsen af Sarup mindes 14 år, Christen Madsen ibd. 20 år, Peder Christensen Roed ibd. 16 år, Christen Pedersen i Borup 14 år. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme har ladet Jens Christensen og Peder Christensen, begge Bierre, syne det omtalte kær og har ved Søren Jensen i Rær og Christen Jensen ibd. ladet forbyde mere tørvegravning. (20/9)

Samme på nogle Nørtorp bønders vegne, der er stævnet af Laurits Nielsen, mener der må stævnes igen.

(9/8) Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne mod Erik Nielsen i Skinderup og Niels Jørgensen i Nystrup. (Efter endnu 1 side gensidige beskyldninger mellem Peder Tomsen og Erik Nielsen opsættes sagen endnu 8 dage. (23/8)

(9/8) Samme på egne vegne kontra skyldnere.

Dom: De skal betale, dog må Peder Tomsen søge igen hos de folk, der nu hører under Ørum birketing.

23. August.

(16/8) Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne begærer dom over Niels Jørgensen på Nystrup og Erik Nielsen i Skinderup.

Dom: De skal betale.

30. August.

(2/8) Jens Frost i Tinstrup kontra Niels Pedersen Schandorf på Søgård opsat 14 dage.

(9/8) Enevold Nielsen Bierregård til Kølbygård fremstiller synsmænd: Bertel Christensen i Sønderby i Tued sogn, Jep Nielsen ibd., Christen Knudsen i Vorringgård, Niels Østergård og Niels Terkelsen i Vorring, Christen Eriksen i St. Hillerslev, Peder Kortegård og Bertel Vogensen ibd., der afhjemler deres syn på Østerkær i Kåstrup, hvorunder fordelingen er anført mellem alle Kåstrup bymændene, der har omtrent lige meget uanset gårdstørrelse. Tingsvidne. (6/9)

Jep Christensen, foged på Todbøl, på en Todbøl tjeners vegne, Jep Christensen i Skjoldborg, tiltaler Jep

Sørensen ibd. for sårsmål på Jep Christensens kone, som Christen Christensen i Nør Skjoldborg og Peder Madsen ibd. havde synet, som hun lå et stenkast fra hendes hus. Overalt havde hun blå mærker efter slag, og næse og mund var blodige. Efter synet måtte Poul Christensen Ladefoged af Todbøl bede Mads Christensen og Mads Andersen af Skjoldborg, om at bære hende hjem, da hun ikke kunne gå selv. Tingsvidne. (6/9)

(5/7) Lucas Michelsen af Hundstrup har ladet Peder Christensen Overgård i Kielstrup og Christen Christensen i Skousted stævne vedrørende betaling af ophold for et barn, som Lucas har avlet med Sidsel Jensdatter. Christen Christensen i Hundstrup og Jens Michelsen i Østerild vidnede, at de for ca. 4 år siden var med Lucas hos Peder Overgård, der krævede 4 td. byg årligt for barnets ophold, hvortil Lucas svarede, at det var alt, han årligt kunne avle, og så ville han heller tage barnet til sig, hvor det kunne nyde „ondt og godt“ med hans egne.

For retten blev indgået forlig om, at Lucas skulle betale 2 td. byg indtil nu og derefter selv give barnet ophold.

Jens Ollufsen af Kielstrup tiltaler Peder Hansen ibd. og Bodel Nielsdatter ibd. samt Niels Michelsen og Jost Jensen ibd. for kornskade, som Anders Nielsen ibd. og Peder Christensen Kirk ibd. nu afhjemlede deres syn på. Jens Tomsen af Kielstrup og Jens Ollufsens pige vidnede, at det var de tiltaltes kreaturer, som havde gjort skaden. Tingsvidne. (6/9)

Amtsforvalteren tiltaler Jacob Sparre til Rostrup for restancer af gård og gods i alt 122 rdl.

Kongen har eftergivet Sparre alle kontributioner indtil 31/12 91, men da det menes, at hans andre kreditorer vil tiltræde hans bo, er Jens Rodsted i amtsforvalterens fravær nødt til at drage omsorg for betaling af de kongelige kontributioner og kræver derfor dom uden opsættelse.

Dom: Han skal betale.

(16/8) Amtmanden begærer dom i sagen mod herredsskriveren Anders Laursen for forsømmelser på 3 områder: a) Han har skrevet på løst papir, b) Han har forholdt folk deres udskrifter, c) Han har fejlagtigt indført en person, som værende til stede på tinge.

Dom: a) Han idømmes en bøde, b) Han frikendes, da sættemdommeren Willads Poulsen af Koustrup ikke finder beskyldningerne tilstrækkeligt bevist, c) Da sagen foruden skriveren også vedrører herredsfogeden, der ikke er indstævnet, tør sættemdommeren ikke kende heri. (7/3 93)

6. September.

(5/7) Christen Jacobsen Rytter i Snedsted på egen og Christen Tomsen Rytters vegne i Gersbøl tiltaler Mads Christensen i Torup, Niels Terkildsen i Færregård, Kirsten Nielsdatter ibd., Peder Nielsen, Peder Christensen og Anders Christensen af Færregård for vold og overlast ved Janderup Sø.

Peder Sørensen af Janderup vidnede, at han stod i Christen Jensens gård i Janderup, og da stod rytterne i en båd i Landingen, og Færregårds ejere Anders og Peder Christensen samt 2 karle løb ned imod dem med hver en stage i hånden. Rytterne sprang op af båden, men efter at Anders Færregård havde kigget i båden, løb han hen til rytterne og slog til dem med stagen. Salmand Christensen, søn af Christen Jensen i Janderup, vidnede tilsvarende, Laurs Christensen af Tøfting på Færregård folkenes vegne spurgte Peder Sørensen og Salmand Christensen, om rytterne ikke havde været på Færregårds „lorig“ og holm og taget Terneunger med i land. Det havde de ikke set, men de havde hørt sige, at rytterne havde gjort det.

Laurs Christensen spurgte rytterne, om de ikke mange gange havde været på holmen, hvortil de svarede, at de ville gøre deres ed på, at de ikke vidste, at holmen havde nogen særprivilegier, der var lyst ved tinge eller fra prædikestolen. Tingsvidne. (18/10)

(30/8) Jep Sørensen i Skjoldborg har stævnet Jep Christensen, foged på Todbøl, og Jep Christensen i Nørby i Skjoldborg angående sidstnævntes kones beskyldning mod Jep Sørensen.

Opsat 8 dage. (13/9)

Laurs Christensen af Tøfting har stævnet samtlige Ørums tjenere for restancer. (8 sider specifikation).
Dom: De skal betale.

(26/7) Borgm. Christian Sporman til Holmgård irettelægger i sagen mod Hans August von Pagelsen 2 obligationer på hver 400 rdl. udstedt i 1640 af von Pagelsens far Tomas Poulsen i Randers til dennes søster Anne Poulsdatter, sal. mester Peders i Randers, hvorefter Sporman forlanger dom.

Von Pagelsen tilbyder at betale i alt 297 rdl. her for retten og vil derefter ikke aflevere de for gælden udlagte 3 gårde. Den ved landmålingen skete påståede fejl, hvorefter von Pagelsens bonde Anders Gade har fået 7 td. arrelandsjord tilhørende Spormans bonde Anders Nielsen, mener Pagelsen ikke hører hjemme i denne sag.

Sporman ønsker pengetilbudet skrevet på kronet papir og vil indgå forlig om det øvrige.

Opsat 8 dage. (13/9)

(30/8) Jens Ollufsen i Kielstrup kontra Kielstrupfolk for markskade opsat 3 uger.

(30/8) Enevold Bierregårds sag vedr. Østerkær i Kåstrup opsat 4 uger. (20/9)

13. September.

(6/9) Von Pagelsen betalte for retten sin gæld med rentes rente til borgm. Sporman, der til gengæld afleverer en del dokumenter til von Pagelsen dog ikke en højesteretsdom af 10/9 1684 om indførelsesomkostninger, som von Pagelsen ikke vil betale. Han vil heller ikke aflevere den før han får sin kones 2 obligationer, som han har betalt ved afkortning i sin arvefordring efter sal. Tomas Poulsen. Obligationerne, som er deponeret i Gislum herredsting lover von Pagelsen at skaffe til veje inden et år, men erklærer dem iøvrigt døde og magtesløse, hvor de end findes. Herefter gav de hinanden hånden på at alle deres mellemværender var afsluttet.

(6/9) Todbøls foged på Jep Christensens vegne i Nør Skjoldborg har stævnet Jep Sørensen Smed ibd. til dom for den skade, han har gjort på Jep Christensens kone.

Opsat 3 uger. (20/9)

(26/7) Peder Madsen Holm af Torsted, der af Christen Jørgensen i Østervandet er indstævnet til landstinget, tilbyder nu at aflægge sit vidnesbyrd her ved hjemtinget. (20/9)

Jens Salmandsen af Torsted får afkald af sine sønner Salmand, Envold og Christen Jensen i Torsted og af sine døtres mænd, Jens Christensen af Tøfting gift med Anne Jensdatter og Anders Nielsen i Østervandet gift med Ingeborg Jensdatter, for arv efter deres fader og moder Jens Salmandsen og Maren Jensdatter.

20. September.

Peder Pedersen Fiederslef af Tilsted for Christen Smed i Tilsted og for en karl ved navn Peder Pedersen Jyde ibd. har stævnet Isach Pedersen ibd. angående et tilbud, som Peder Christensen og Peder Madsen i Tilsted har gjort til de sagsøgende på Isach Pedersens vegne.

Opsat 8 dage. (Se nedenfor).

(13/9) Sagen Jep Christensen i Skjoldborg kontra Jep Sørensen Smed ibd. opsat 8 dage. (27/9)

Hr. Olle Nielsen sognepræst til Hillerslev og Kåstrup har ladet stævne Mads Pedersen Langgård i Kåse, Brix Jensen i Hansted, Bertel Jensen ibd. og Børge Sørensen, degn i Rær, for skyld.

Opsat 4 uger.

Peder Christensen Overgård i Kielstrup på regimentsskriverens vegne har stævnet Olluf Krog i Vigsø og hustru for injurier, hug og slag, som hustruen har tilføjet Jacob Jensens hustru i Hedegård. Endvidere er stævnet Rolf Knudsen i Hedegård, Christen Nielsen og rytteren Jocum Prydtz som vidner samt synsmændene Christen Clemedsen i Rær og Michel Pedersen i Febbersted.

Opsat 14 dage.

(Se ovenfor) Laurs Christensen af Tøfting har på Ørums vegne stævnet Christen Smed i Tilsted, Peder Pedersen, der tjener hos Christen Løfting ibd., og Jens Nielsen i Sjørring, fordi de mod lovligt forbud har afført en del sæd, som de havde sammen med Isach Pedersen i Tilsted.

Som vidner er stævnet Christen Stentoft i Vestervandet og Jens Poulsen i Aggerholm.

Opsat 8 dage. (27/9)

(6/9) Knud Riber har stævnet lodsejerne til Østerkær i Kåstrup vedrørende kærrets brugelighed. Jens Christensen Kåstrup i Brund vidnede, at kæret for 33 år siden lå som fællig, og da de små gårde slog og bjergede mere end de store, blev bymændene enige om at dele kæret med lige meget til hver og samtidig bevilgedes et stykke jord heraf til sal. hr. Niels Ollufsen i Hillerslev for „nogen forstrækning til sogne-mændene i fjendetid“.

Christen Jensen i Brund mindes 33 år og vidnede det samme, men svarede på Enevold Nielsens spørgsmål, at han ikke vidste, om Anders Pedersen, da Nedergårds besidder, var med ved delingen.

Christen Eriksen i St. Hillerslev mindes i bemeldte 33 år, Niels Jensen Kieltoft ibd. i 32 år, Jens Kieltoft i 32 år, Peder Ollufsen på Ballerum 32 år, Christen Laursen i Hillerslev i 32 år, Laurs Jensen ibd. 32 år, Peder Kortegård ibd. 33 år, Tomas Jensen i Kielstrup 28 år, Christen Tøgersen ibd. 28 år, Niels Sørensen i Hillerslev 26 år, Michel Madsen ibd. 26 år, Anders Pedersen ligeså, Peder Christensen Kirk i Kielstrup 24 år, Bertel Vogensen 20 år, Peder Andersen i Hillerslev 20 år, Christen Andersen i Jensby 20 år, Lille Anders Christensen i Ll. Hillerslev 22 år, Christen Knudsen i St. Hillerslev 24 år, Anders Pedersen i Ll. Hillerslev 20 år, Jørgen Ollufsen ibd. 20 år, Michel Tomsen ibd. 25 år, Christen Iversen i Brund 20 år, Poul Nielsen på Tang 20 år og Tøger Torsen i St. Hillerslev 20 år. Alle vidnede det samme.

Enevold Nielsen spurgte, om grunden til, at Anders Pedersen på Nedergård og flere bymænd ikke havde underskrevet grandebrevet for Østerkær, ikke var, at de ikke ville godkende det. Det vidste vidnerne ikke. Tingsvidne. (4/10)

(26/7) Christen Jørgensen af Østervandet irettelægger et forlig med Poul Pedersen i Skinderup, således at dommen over Christen Jørgensen er død og magtesløs og ikke skal komme ham til forklejning eller udgift i penge. Til gengæld annulleres hans landstingsstævning. Tingsvidne.

Christopher Nielsen, byskriver, på Claus Bysings vegne i København tiltaler følgende bønder for restancer for 1690 og 91: Anders Nielsen Ulgård og Niels Mortensen i Torsted, Jens Kieltoft i Hillerslev, Niels Vandet i Kåstrup, Christen Terkelsen i Sendels, Anders Jensen i Håstrup i Østerild sogn og Christen Ladegård i Tinstrup.

Dom: De skal betale.

(16/8) Michel Christensen Foged i sagen om ulovlig tørvegravning i Øster og Vester Krogsted fremstiller Christen Clemedsen og Christopher Nielsen af Rær, der på egne og andre mænds vegne lover og forpligtiger sig at tilkaste de grøfter og pytter, de har gravet, samt ikke mere at grave tørv i kæret. Desuden vil de betale sagens omkostninger.

27. September.

Niels Christensen af St. Hillerslev har på Jacob Brønsdorps vegne stævnet Hartvig Kås til Ulstrup og Faddersbøl angående brugelighed af Lushede liggende vest for Krogsgård og Faddersbøl mølle, hvis

besiddere altid har haft brugeligheden af heden. Dette bevidnes af Christen Nielsen Søe af Janderup, som mindes 40 år, af Jep Nielsen Pram i Thisted, født i Krogsgård, mindes 50 år, Niels Christensen Veje i Hundborg 50 år, Christen Veje ibd. 40 år, Poul Nielsen i Grønkær i Hundborg sogn mindes de 24 år, han har boet i Sdr. Grønkær, Peder Andersen i Grønkær i Janderup sogn 12 år, Jens Andersen i Borregård i Hundborg sogn 30 år.

(En del flere vidner er nævnt bl.a. Peder Poulsens søster i Ll. Dernæs Else Andersdatter, Christen Clostergårds søster i Sperring Mette Andersdatter).

Johan Mortensen af Heltborg på Hartvig Kås' vegne spurgte Jep Nielsen om brugeligheden var med husbonds minde, og om hvor længe han havde boet i Thisted, hvortil Jep svarede, at det var fæstet af Iver Kås, og at brugen heller ikke var kæret i de 24 år, Jep har boet i Thisted. Tingsvidne. (11/10)

Læst forordning om korn og proviantskatter.

Læst forordning om underslæb i told og konsumtion af ind- og udførte varer.

(20/9) Fogeden i Todbøl på Jep Christensens vegne i Nør Skjoldborg har i sagen mod Jep Sørensen Smed ibd. stævnet samtlige mænd i Nør Skjoldborg og enkelte i Sønder Skjoldborg som vidner.

Christen Villadsen og Niels Christensen af Sønder Skjoldborg havde hørt af Jep Smed og Emmer Nielsen, at da Jep Christensens kone var kommet ud af sit hus, havde hun givet sig i skænderi med ham, og han havde da samlet en „kloge“ (?) op fra jorden og slået ud efter hende og i det samme gik et krus i stykker, hun havde i hånden, men det var alt, han havde gjort. Iøvrigt vidste vidnerne kun godt at sige om Jep Smed.

Fogeden spurgte Jep Smed om grunden til, at han havde taget syn på kvinden, men ikke forelagt det på tinge, hvis han ikke mente, han havde gjort hende fortræd.

Christen Christensen og Bertel Christensen i Nør Skjoldborg havde kun godt at sige om Jep Smed, medens Jens Tomsen ibd. beskyldte ham for at gøre al den fortræd, han kunde, mod alle i grandelaugget. Han havde slået dem og jaget dem omkring og taget deres lerpytter fra dem. Han havde f.eks. slået Maren Skadholm.

Anne Christensdatter af Nør Skjoldborg vidnede, at den tid, klammeriet fandt sted, var Jep Christensen hos hende, og da kom hans lille datter grædende og bad ham hastigt komme, ellers slog Jep Smed hendes mor ihjel. Tingsvidne. (4/10)

(20/9) Ørums sag mod Christen Smed og Peder Pedersen Jyde i Tilsted opsat 8 dage. (4/10)

Mads Eskesen af Thisted har ladet Anders Foged i Østervandet, Anders Vig i Torsted og Niels Vig ibd. stævne for skyld.

Opsat 8 dage.

Herredsfogeden tiltaler 8 forordnede mænd for deres udeblivelse fra retten nemlig Jens Nielsen Brunbierre i Tinstrup, Jens Nielsen Vestergård i Fårtoft, Christen Nielsen Søe i Janderup, Jørgen Laursen i Sarup, Jens Christensen i Holder, Anders Christensen i Nors, Niels Pedersen Vert i St. Hillerslev og Tomas Tomsen i Kåstrup.

Opsat 8 dage. (4/10)

4. Oktober.

Lexmand for ryttergods i Hundborg herred Emmer Nielsen i Skjoldborg har for regimentsskriveren ladet Peder Christensen og Isach Pedersen i Tilsted syne den gård ibd. Jens Laursen sidst havde i fæste, og som regimentsskriveren har ladet tilså. De afhjemler deres vurdering.

(20/9) Mikkel Nielsen af Neergård på sin husbond Enevold Bierregårds vegne har i sagen om Østerkær

indstævnet til dom.
Opsat 14 dage. (18/10)

(27/9) Jep Christensen Ræf, foged på Todbøl, irettelægger et skriftlig sammendrag af sagen mod Jep Sørensen Smed i Skjoldborg og begærer dom.
Sagen opsat 14 dage. (18/10)

(27/9) Christen Smed af Tilsted og karlen Peder Pedersen Jyde ibd. fremstiller Peder Christensen og Peder Madsen, begge ibd., der vidner, at de for Isach Pedersen ibd. tilbød sagssøgerne, at de kunne høste den østlige del af Isach Pedersens havreager, som de havde tilsået, hvilket de accepterede. Peder Madsen vidner yderligere, at han og Christen Michelsen i Tilsted havde delt ageren for de 2 parter. Tingsvidne. (Se nedenfor).

Samme sag.
Opsat 8 dage. (11/10)

(27/9) Sagen mod de 8 forordnede mænd opsat 8 dage. (11/10)

11. Oktober.

(27/9) Hartvig Kås har i sagen om Lushede stævnet Niels Christensen i St. Hillerslev, Jens Nielsen og hans 2 sønner og hustru i Krosgård og Peder Christensen i Faddersbøl mølle til vidnespår og fremstiller nu Jens Jensen af Brunshove i Hundborg sogn, der vidner, at i de 13 år, han har boet i Brunshove, har han af og til brugt Lushede „i mindelighed af dem, som beboede Faddersbøl“. Jep Christensen Smed af Brunshove, der af alder og skrøbelighed ikke kan komme på tinge, vidner ved stedfortrædere det samme for de nogle og 40 år, han har boet i Brunshove. Peder Jensen af Landbo i Hundborg sogn vidner, at for 30 år siden var han karl på Faddersbøl, og da havde alle, der brugte Lushede, det i minde af Iver Kås. Tomas Jensen af Vorup vidnede tilsvarende, og han og andre Vorup folk vidner, at Faddersbøls ejere ind imellem har ladet afbrænde tørv der var gravet i heden, (når det var sket uden minde?). Tingsvidne. (25/10)

(4/10) Ørum kontra Christen Smed i Tilsted m.fl. opsat 8 dage. (18/10)

(4/10) Sagen mod de forordnede 8 mænd opsat 8 dage.

18. Oktober.

Poul Mouritsen af Kallerup, tidligere Midieholm, på sin myndling Maren Michelsdatters vegne har stævnet Peder Pedersen i Vang, tidligere Hundborg, for 7 sldl. 13 sk. efter obligation af 1672.
Dom: Han skal betale.

(6/9) Peder Jensen Frostholm af Hundborg på løjtnant Fallenkrougs vegne på Ulstrup og for rytterne Christen Tomsen og Christen Jacobsen, begge med kvarter i Snedsted, tiltaler Færregårds besiddere med tjenestefolk for overfald med hug og slag. Laurs Christensen af Tøfting protesterer mod sagens videreførselse, idet Frostholm ikke har fuld magt og ikke vil påtage sig erstatningsansvar, såfremt sagen tabes.
Sagen opsættes til løjtnanten er rask og selv kan møde i retten. (15/11)

(11/10) Laurs Christensen af Tøfting irettelægger et forbudsvidne af 21/6 i sagen mod Christen Smed af Tilsted, Peder Pedersen Jyde ibd. og Jens Nielsen i Sjørring.
Dom: Forbudet mod afførsel af avl fra Ørums tjeneres jord står ved magt.

(4/10) Fogeden på Todbøl kontra Jep Smed i Skjoldborg opsættes 14 dage. (2/11)

(4/10) Hr. Olle Nielsen, sognepræst til Hillerslev og Kåstrup, irettelægger et skriftligt indlæg om borgm. Enevold Niensens store „protestationer“, mod de 2 små stykker eng, som hr. Olle og hans sal. fader før ham har brugt ukæret i lang tid. Hr. Olle mener ikke, der kan afsiges dom, da han ikke er lovligt stævnet, ej heller hans øvrighed amtmanden og biskop Bornemand.
Sagen opsættes 3 uger. (8/11)

Erik Nielsen af Skinderup lyser efter en ny sadel, som blev fjernet fra hans hest natten mellem 30/9 og 1/10 udenfor Christen Balsens dør i Thisted.

25. Oktober.

Jacob Sparre af Rostrup tiltaler Knud Christensen ved Led i Hundborg for resterende kongetiende af hans gård Ledgård og af et værsted kaldet Knudgård.

Knud Christensens husbond Hartvig Kås møder og meddeler, at han vil bevise, at alle fordringer vedr. sal. Christen Madsen Led i Hundborg er betalt.

Opsat 8 dage.

(11/10) Niels Christensen af St. Hillerslev på hr. Olle Nielsen Hosums, sognepræst til Hundborg og Janderup, og på Jacob Brønsdorps vegne har stævnet Hartvig Kås til syn og granskning på åstedet Lushede og til synsvidnespår.

Peder Christensen vidnede, at i de 12 år, han har boet i Faddersbøl mølle havde han ulastet og ukæret og afgiftfrit årlig haft brugelighed i heden. Jens Nielsen, barnefødt i Krogsgård, mindes 50 år og har boet i gården i 27 år, og både faderen før ham og han selv har ukæret haft brugelighed i heden. Hans sønner Niels og Anders mindes 14 og 12 år og vidner det samme.

Christen Christensen af Vorup irettelægger Jørgen Kås' skriftlige vidnesbyrd, hvoraf fremgår, at denne betragter heden som hovedgårdens tilliggende, og at han i sin ejertid havde afbrændt tørv, der var gravet uberettiget. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme i samme sag fremstiller Anders Christensen, Salmand Ollufsen, Jens Christensen og Tomas Sørensen, alle Hundborg, Jens Østergård i Sneystrup, Peder Christensen ibd., Christen Jensen i Janderup, Laurs Christensen ibd. og Peder Pedersen i Førgård, der afhjemler syn på Lushede. (Grænser specificeret). (2/11)

Jens Jensen af Kanstrup på sin hustrus faders vegne Laurits Christensen ibd. tiltaler Jørgen Jensen i Kåstrup, Salmand Pedersen og Christen Tang ibd., Bertil Malle i Hillerslev, Niels Christensen og Peder Kirk ibd., Christen Christensen i Skousted, Laurs Bødker i Vigsø, Mads Krog ibd., Olle Laursen Tømmermand i Hundstrup, Lille Laurs Lauritsen i Hjardemål og Kirsten Eriksdatter i Kielstrup for penge og korn, han har lånt dem.

Dom: De skal betale.

Terchild Sørensen af Vorring får afkald af sine brødre Peder Sørensen i Schårupgård i Vestervandet sogn, Christen Sørensen Smed i Thisted og Tøger Sørensen i Vorring samt af hans sal. broder Christen Sørensens søn Anders Christensen Skyt nu i Vorring for arv efter deres sal. fader Søren Nielsen og moder Kirsten Terchildsdatter.

2. November.

(25/10) Sagen om Lushede opsættes 14 dage. (15/11)

(18/10) Fogeden på Todbøl kræver dom over Jep Sørensen Smed i Skjoldborg, der som forsvar først irettelægger et skudsmål af 27 mænd i Skjoldborg og Ås taget på kirkegården udenfor Skjoldborgs kirkes dør.

Dernæst påstår han, at der ikke kan lægges vægt på de irettelagte tingsvidner, der dels hviler på 2. hånds udsagn dels på et let påvirkeligt barns udtalelse, hvorefter han beskylder Jep Christensens hustru Sidsel Simonsdatter for selv at have tilføjet sig skaderne for at bringe ham i fortræd. Til sidst tilbyder han at aflægge ed på sin uskyld.

Dom: Han frifindes.

8. November.

(18/10) Sagen om deling af Østerkær i Kåstrup opsat 14 dage. (22/11)

15. November.

Jep Christensen, foged på Todbøl har stævnet Niels Madsen i Hornstrup og hustru Maren Jørgensdatter angående noget rær (rør?), de havde taget ved Sperring sø, samt om tørv, de har gravet på Hornstrup hede og ført til Thisted og andre steder. Endvidere er stævnet Anne Jørgensdatter ved kirken i Kallerup vedr. lyng og tørv, hun har fået i Hornstrup hede.

Poul Christensen, ladefoged på Todbøl, og Jep Christensen har truffet Niels Madsens karl og hans kone i færd med at læsse rør. Niels Madsen og hans kone bekender, men sidstnævnte påstår, at det var hendes fader og forfader, som havde gården tidligere, altid gjort, og ingen har kæret det.

Christen Pedersen af Kallerup og Peder Nielsen ibd. vidnede, at de havde gravet tørv i heden for Anne Jørgensdatter. Tingsvidne. (Se næste)

Samme forbyder alle at have brugelighed med fiskeri eller andet i Sperring sø øst, syd og vest for holmen samt på holmen. Endvidere forbydes brugelighed i Hornstrup hede. Tingsvidne. (20/12)

(18/10) Løjtnant Fallenkroug har stævnet Anders og Peder Christensen af Færregård til dom for overfald på 2 ryttere og irettelægger et synsvidne af Hassing-Refs herredsting 14/7 angående sårsmål efter overfaldet. Af vidnet fremgår endvidere, at rytterne havde lånt en båd af Christen Klouborg i Janderup og var sejlet til Færregårds holm i Janderup sø for at bese den, men de „fandt da imidlertid nogle terneunger“. De vidste ikke, at der var forbud mod at komme på holmen.

Løjtnanten kommer derefter med et skriftligt indlæg, der ikke bringer noget nyt frem i sagen.

Opsat 14 dage. (29/11)

(2/11) Sagen om Lushede igen opsat 14 dage. (29/11)

22. November.

Læst patent om en højesterets afholdelse.

Lexmand Peder Christensen Overgård af Kielstrup fremstiller på regimentsskriverens vegne Christen Ibsen Gad af St. Hillerslev og Peder Christensen Kirk i Kielstrup (?), der afhjemlede deres syn på Brågårds høst af korn og hør, der åbenbart ikke er bragt i hus, idet avlen betegnes som delvis opædt af kreaturer og ødelagt af regn.

Fogeden på Nørtorp har for Nørtorps tjenere i Langgård stævnet Olle Pedersen Langgård i Thisted vedrørende tilbud på Olle Pedersens anpart af Langgård, som tilkommer ham som arv efter faderen. (Se nedenfor)

Samme har stævnet Niels Henriksen i Hansted mølle til synsvidne vedrørende møllens brøstfældighed samt for restance.

Christopher Nielsen af Rær og Niels Madsen ibd. afhjemler deres vurdering af rallingshus, ladehus og stald og fårest- og lynghus til en reparationsudgift på 26 sldl. 4 sk. samt malerværket i møllen 8 rdl. Tingsvidne.

Simon Pedersen af Nors, formynder for en del af sal. Mads Nebbel i Østervandet hans efterladte børn, har på deres vegne stævnet Hans Clausen i Vildsund mølle, som har forvaltet skiftet efter Mads Nebbel, hvori er tilkendt børnene 20 sldl. i mødrende arv, men ikke har gjort udlæg i boet for pengene.

Til vidnespåhør og/eller som vidner er desuden stævnet Laurs Christensen og Jens Christensen i Tøfting, Peder Ollufsen i Østervandet, Anders Nielsen, Anders Jensen, Christen Jensen, Christen Smed og hans søn Anders Smed ibd. og Jens Salmansen i Torsted samt Mads Nebbels enke Karen Ollufsdatter i Østervandet.

Anders Jensen og Christen Jensen af Østervandet vidnede, at Mads Nebbel 8 dage før sin død og på sin sygeseng solgte 2 af sine øghøveder og at det tredje havde Anders Nielsen ibd. fået. Anders Christensen Smed ibd. vidnede, at Mads Nebbel før sin død havde nogle småredskaber, økse, sav m.v., men han vidste ikke, hvor de var blevet af. Jens Christensen af Tøfting vidnede, at Anders Nielsen havde handlet med Mads Nebbel og dennes ældste søn Niels om det tredje øghoved, og vidnede iøvrigt som de andre. Karen Ollufsdatter bekendte, at hun havde solgt noget redskab efter mandens død for at betale gæld, og at nogle nye ubetalte hjul, som var i boet, var blevet leveret tilbage til Envold Poulsen sønder i by. Tingsvidne. (29/11)

(Se ovenfor) Laurits Pedersen af Langgård på egne og på sin moders vegne, Anne Sørensdatter, samt på sine søskendes vegne, Christen og Peder Pedersen og Maren Pedersdatter, får arveafkald af hans halvbrødre Christen Pedersen i Gadsbjerg mølle, Laurs Pedersen i Hjardemål og Mads Pedersen i Kåse for arv efter deres sal. fader Peder Laursen, som boede og døde i Langgård.

(8/11) Enevold Bierregård har ladet parterne i sagen om Østerkær i Kåstrup indstævne og begærer dom. Som svar irettelægger Knud Riber et tingsvidne af 14/1 1679 vedr. et grandebrev imellem samtlige Kåstrup sognemænd af 27/3 1661, hvori man i 30. post enes om delingen af kæret.

Der irettelægges fra begge sider diverse tingsvidner og skriftlig argumentation.

(3 tingbogssider).

Dom: Den lige deling er uberettiget uden husbondens godkendelse. Kæret skal enten være fælles som tilforn eller deles proportionalt efter gårdenes størrelse. Hvad angår hr. Olle Nielsens del henvises til den gejstlige ret, hvis ikke der kan opnås forlig i mindelighed. (23/5 93)

Simon Pedersen af Nors tiltaler på sin tjenestepige Margrete Laursdatters vegne Poul Pedersen i Skinderup for resterende løn.

Opsat 8 dage.

29. November.

(15/11) Løjtnant Fallenkroug begærer endelig dom i sagen mod Færregårds besiddere. Niels Christensen af St. Hillerslev irettelægger på Færregård-mændenes vegne en dom af Hassing-Refs herredsting 13/10 92, hvorefter rytterne Christen Jacobsen og Christen Tomsen idømmes en bøde på 100 lod sølv, ? til kongen, 1/4 til angiveren og 1/4 til militærets kvæsthus, for mod forbud at være inddraget på Færregårds holm og for at have brudt jagtforordningen ved at have bortført 1/4 td. terneunger i en sæk.

Endvidere idømmes rytterne 3 gange 6 lod sølv i bøde for stenslag imod Anders Christensen af Færregård. Niels Christensen irettelægger derefter et skriftligt indlæg, hvori han procederer, at rytterne ved deres hastige flugt, da mændene fra Færregård kom sejlene til holmen, havde godtgjort at de vidste, at de havde brudt loven, og endvidere, at Færregårds folk havde handlet i nødværge, da de blev angrebet med stenkast.

Dom: Færregårds besiddere frikendes.

(15/11) I sagen om Lushede irettelægger Niels Christensen af St. Hillerslev på hr. Olle Nielsen Hosums vegne og Johan Mortensen af Heltborg på Hartvig Kås' vegne (over 5 tingbogssider) en lang række

domme, tingsvidne og skøde, enkelte meget gamle, hvorigennem de søger at bevise, hvortil brugeligheden ligger. I sagens gennemgang konstaterer dommeren, at navnet Lushede ikke forekommer i nogen af de af Hartvig Kås fremlagte dokumenter, at der i de skøder Jørgen Kås har udgivet vedrørende Faddersbøl mølle nævnes brugelighed med tørvegrøft og lyngslet, som fra arilds tid har hørt til møllen, (som nu ejes af hr. Olle), og at møllens hævdvundne ret til brugelighed i heden er bevist ved mange vidner.

For Krogsgårds vedkommende har Jacob Brønndorff ikke leveret tilsvarende dokumentation.

Dom: Faddersbøl mølle har brugeligheden i Lushede, medens der for Krogsgårds vedkommende må søges på ny. (18/7 93)

(22/11) Simon Pedersen af Nors på sal. Mads Nebbels efterladte børns vegne imod skifteforvalteren Hans Clausen i Vildsund mølle irettelægger et tingsvidne af Hundborg herredsting 29/3 1686, hvoraf fremgår, at Simon Pedersen i Nors og Mads Nielsen (Nebbel) i Østervandet var enedes om, at Mads Niensens børns arv på 20 sldl. efter deres sal. moder Maren Pedersdatter skulle blive stående uforrentet i gården hos deres fader.

Derefter fremlagde han skifteforretning af 21/2 1691 efter Mads Nebbel, hvorpå ovenstående tingsvidne blev læst, og hvori Simon Pedersen har påpeget, at børnenes tilgodehavende efter loven prioriteres før andre kreditorer. Da Hans Clausen ikke har opfyldt lovens ord, bør han betale børnene 20 sldl.

Dom: Hans Clausen skal skaffe pengene til de umyndige børn og betale sagens omkostninger. (28/2 93)

Peder Madsen i Tilsted på sin sal. broder Mads Madsen i Dollerup hans efterladte børns vegne har stævnet Michel Christensen, foged på Nørtorp, samt Christen Christensen i Dollerup for børnenes arv, som henstod hos Christen Christensen.

Opsat 8 dage. (6/12)

Niels Christensen af St. Hillerslev har på von Klingenberges vegne ladet stævne alle gårdmænd i Nørhå sogn, som giver kongens tiende, til at møde med deres fæstebrev herpå, heriblandt Niels Christensen i Legind med originalfæstebrevet.

Opsat 14 dage. (13/12)

6. December.

Amtsforvalteren har stævnet Margrete Christensdatter Odde hos Niels Bro i Klitmøller til vedståelse af sin bekendelse af, at hun har ombragt sit foster, som hun har født i løndom.

Som vidner er stævnet Peder Krogs hustru Maren Jensdatter Krog, Christen Ålkistes hustru Bodel Pedersdatter, sal. Anders Frosts enke Kirsten Christensdatter, Peder Brandis hustru Kirsten Mortensdatter og sal. Poul Blachs hustru Inger Christensdatter, alle ved Klitmøller. Endvidere Niels Pedersen Schandorphs søn Peder Nielsen på Søgård, som er udlagt som barnefader, og Margretes broder Christen Christensen Odde af Klitmøller.

Dels af sognepræsten Peder Roelsens skriftlige anmeldelse af forbrydelsen, dels af byskriverens og herredsfogedens forhør af pigen fremgår, at hun lørdag den 19/11 om aftenen under påskud af, at hun skulle låne et par strømper af sin søster til kirkegangen søndag gik ud i klitbakkerne, hvor hun helt alene fødte barnet, som var levende født og græd et par gange, før hun begravede det levende i sandet. Hun gik derefter hjem til Niels Bros hus, og det lykkedes hende at skjule indtil mandag morgen, at hun havde født. På spørgsmål om barnefaderen Peder Nielsen var medvidende, svarede hun, at hun havde dølget for ham, at hun var frugtsommelig, selv om han havde spurgt hende og sagt, at han nok skulle påtage sig skylden. Vidnerne bekender, at de blev tilkaldt af Niels Bros kone Kirsten Laursdatter, og at Margrete tilstod sin brøde for dem og senere i deres nærværelse påviste stedet og selv gravede fosteret op, lagde det i et skørt og bar det hjem til Niels Bros hus. (Se næste indførsel)

Synsmændene Jens Jensen Bro og Niels Andersen Bro, begge Klitmøller vidnede, at de havde synet Margrete Oddes „formyrdede“ drengbarn og ikke fundet ydre beskadigelser, men at det nok var kvalt i

sand, som det fremgik af hendes egen bekendelse. (13/12)

Christopher Nielsen af Thisted på Peder Jensen, barnefødt i Hillerslev, hans vegne tiltaler Poul Pedersen i Skinderup for resterende løn og fremstillede Erik Nielsen, Anders Christensen Nørgård, Erik Christensen og Christen Huas, alle ibd., der vidnede, at Peder Jensen på et grandestævne havde beklaget sig over, at Poul Pedersen havde slået ham og jaget ham af tjenesten, fordi han havde nægtet at „slå Poul Pedersens øg løs om natten i godt folks korn“. Beskyldningen gentog Peder Jensen i deres nærværelse overfor Poul Pedersen der da slog ham igen og forviste ham af sin tjeneste.

Poul Pedersen spurgte vidnerne, om de ikke vidste, at karlen tilforn var løbet af tjeneste „formedelst hans dobbel og kortspil om nattetide“, hvilket Erik Christensen bekendte at han vidste.

Ingen af vidnerne kunne beskylde Poul Pedersen for med hensigt at slå sine øg løs i andre folks korn. Tingsvidne. (13/12)

(29/11) Peder Madsen i Tilsted kontra Michel Christensen på Nørtorp og Christen Christensen i Dollerup opsat 8 dage. (13/12)

Laurs Christensen af Tinstrup tiltaler Christen Lassen i Rær for skyld.
Opsat til snapsting. (10/1 93)

13. December

(6/12) Jens Christensen Rodsted begærer dom over Margrete Christensdatter Odde.

Opsat til snapsting. (10/1 93)

(5/7) Laurs Christensen af Tøfting har ladet Anders Nielsen Ulgård i Torsted og Niels Mortensen ibd. syne bygningerne i sal. Christen Madsens gård i Tinstrup, som de ikke vurderer højere end 6 sldl. 3 mk. Tingsvidne.

(6/12) Christopher Nielsen af Thisted på karlen Peder Jensens vegne tiltaler Poul Pedersen i Skinderup for resterende løn 10 mk. 8 sk.

Dom: Han skal betale. (10/1 93)

Niels Andersen af Nors på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne lod læse et skøde og gavebrev af 6/10 1692 fra Olle Krog i Vigsø til Vigsø kirke på en gård i Hundstrup, som skylder 3 td. landgilde og beboes af Jesper Christensen. Gården, som ejes af Olle Krog, overdrages ved hans og hans hustrus død til kirken.

(29/11) Søren Jensen og Tomas Christensen af Nørhå fremviste for retten i original deres fæstebrev på kongetiende udstedt af Ørums ridefoged Peder Madsen i Thisted den 9/4 1661 til Niels Christensen i Legind, som overtog fæstet efter sal. Søren Simonsen. Ydelse 1 td. rug, 10 td. byg og 4 td. arre til såvel Ørum som til hr. Anders Nielsen, sognepræst i Nørhå. Tingsvidne.

(6/12) Peder Madsen i Tilsted mod fogeden på Nørtorp opsat til snapsting. (10/1 93)

20. December.

Christen Ibsen i St. Hillerslev på egne og de andre kirkeværgers vegne tiltaler Skaris Jensen og Peder Hansen i Kielstrup, Niels Christensen, Peder Christensen, Niels Jensen, Christen Kierup og Peder Bunde i St. Hillerslev, Michel Bach, Anders Skindrup, Niels Mortensen og Peder Gregersen i Ll. Hillerslev for resterende kirketiende.

Af de tiltalte var kun mødt Niels Jensen i Kieltoft, som betalte med det samme.

Dom: De andre skal betale.

(15/11) Todbøls sag mod Niels Madsen i Hornstrup opsat til snapsting. (31/1 93)

Jens Jensen af Kanstrup aflyser ulovlige veje over hans marker. (10/1 93)

Erik Nielsen i Skinderup har stævnet herredsfogeden og -skriveren angående „rettens medfart“ i sagen om græsning på en øde gård i Tinstrup. Endvidere er stævnet Jens Christensen Rodsted, Niels Snedsteds enke Birgitte Jensdatter, Jep Nielsen i Tinstrup, 6 af tinghørerne fra den 24/5 samt Poul Pedersen af Skinderup.

Jens Rodsted og Emmike Eriksen protesterer mod vidneføring, idet de ikke mener, de har fået lovlig kald og varsel, og fremfører iøvrigt, at Erik Nielsen - som dømt til Bremerholm - ikke må føre sin sag selv.

Erik Nielsen fremstiller tinghørerne fra den 21. Juni, der vidner, at Poul Pedersen af Skinderup ikke var i retten den dag.

Niels Michelsen og Niels Tomsen af Skinderup vidnede, at de for Erik Nielsen havde været hos Birgitte Jensdatter i Thisted, der havde sagt, at hun syntes, at Erik Nielsen skulle beholde græsningen, da han havde lejet den først.

Skriveren forklarer, at Poul Pedersen var nævnt mellem de 4 vidner, Erik Nielsen havde anført på sin seddel, hvorefter stævnemålet blev indført i tingbogen, og at han også blev „udlyst“.

Niels Tomsen af Skinderup og andre tinghørere vidnede om sagens forløb den 24/5, at de ikke havde hørt, at Poul Pedersen havde lyst græsningen i hegne.

Jep Nielsen vidner, at han havde bedt herredsfogeden om at lade lyse i hegne. (3/1 93)

Erik Nielsen tiltaler Jens Rodsted for ulovlig skatteopkrævning.

Sagen udsættes til næste tingdag efter snapsting. (17/1 93).

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1693

G. Møller Frederiksen.
Februar 1984

HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDS JUSTITSPROTOKOL 1693

10. Januar.

Læst forordning om forprang med kornkøb på landet.

(13/12 92) Amtsforvalterens fuldmægtig Peder Tomsen begærer på amtmandens vegne dom over Margrete Christensdatter Odde for fosterdrab. Pigen vedstår sin tidligere aflagte tilståelse, samt at Peder Nielsen på Søgård er fader til det sidste fødte og ombragte barn, der blev tillagt på Søgård. Faderen til hendes første fødte barn var Olle Pedersen Ringgård, som da tjente på Nebbel, men belå hende på Søgård. Dette barn havde hun ligget ihjel i Terkel Andersens hus ved Klitmøller, men ingen vidste, hvordan det var kommet af dage, og hun havde ikke udstået kirkens diciplin for denne forseelse.

Niels Christensen Fisker af Klitmøller vidner, at hun overfor ham og hendes broder havde bekendt, at hun på Søgård havde fundet nogle penge i en gryde i en gammel „kielgrue“ (ildsted), hvilket hun havde „gjort ord af i landet“. Margrete svarede, at hun ikke havde fundet penge, men havde sagt det, fordi Olle Ringgård havde lovet at ægte hende. Peder Tomsen sætter i rette, at selvom Margrete Odde burde „lide den samme død efter Guds, naturens og den romerske ret“, så må hun dømmes efter lovens 6. bog, 6. kapitel, 7. artikel og hendes gods skal tilfalde kongen. Han forbeholder sig at sagsforfølge eventuelle medvidere, f.eks. Peder Nielsen på Søgård. Dommeren og de 8 „tiltagne“ mænd Niels Andersen Kirk i Thorsted, Christian Pedersen i Gadsbjerre Mølle, Tomas Nielsen Ulgård i Silstrup, Niels Christensen i Øster Vandet, Jens Nielsen Vestergaard i Fårtoft, Christen Jensen i Brund, Peder Christensen i Skårup og Mads Jensen i Skinnerup dømmer hende efter påstanden fra liv og boeslod. (7/2)

Læst forordning om matrikelskat, rytterholdspenge og okse- og flæskeskatter. som det „mod kongens ønske, men på grund af tidernes besværligheder og af hensyn til landets forsvar er nødvendigt at indkræve“. (Specifikation af skatterne pr. td. hartkorn)

Knud Pedersen Riber på amtmandens og Enevold Nielsen Bierregårds vegne fremstiller strandfogederne Christen Nielsen af Skiver Klit, Anders Christensen af Madsbøl, Christen Bertelsen i Rosholm i Vigsø, Jacob Jensens søn i Hedegård ved navn Hartvig, Niels Simonsen af Hansted, Christen Kielsen af Hans- ted (for Boesgårdsstrand), Michel Blach, Niels Fisker, Christen Krog og Christen Blach, alle Klitmøller, Poul Christensen i Houkjær i Vang sogn, Christen Christensen i Vårup og Christen Christensen i Stenbjerg i Nørhå, der aflagde beretning om indstrandet gods i 1692. (Intet af særlig interesse)

(13/12 92) Poul Pedersen af Skinnerup har ladet Peder Jensen værende i Brund stævne for en beskyldning mod Poul Pedersen samt Niels Tomsen og Jep Christensen af Skinnerup, der vidnede, at de ved Sct. Hans tid var hos Mads Jensen ibd., hvor Peder Jensen da var, og hørte, at Poul Pedersen tilbød drengen hans løn, hvis han ville vende tilbage, „tjene ham med troskab og lade sin dobbel fare“. De spurgte også drengen, om han havde noget at beskyldte Poul Pedersen for vedrørende øl, mad eller omgængelse, hvortil han svarede nej, endvidere om han havde fået besked om at lade bæsterne gå løse i godtfolks korn. Dertil svarede drengen, at han havde fået ordre til at vogte dem løst på „båren“ (græsjord), og så var de snart i kornet. Endelig blev han beskyldt for at gå til „doppel“ en helligdag og lade 2 køer gå løse i Poul Pedersens rug, hvor de havde ædt en halv tønne, som så skulle trækkes i hans løn.

Jens Christensen Bach og Tomas Christensen og dennes sønner Peder og Niels, der havde tjent hos Poul Pedersen, vidnede, at Poul Pedersen altid havde betalt karlenes løn, når han skulle, og aldrig havde tilskyndet dem til ulovligheder.

Jens Simonsen, Laurs Christensen, Christen Smed, Christen Andersen, Anders Christensen, Erik Christensen, gamle og unge Niels Tomsen og Mads Jensen, alle Skinnerup, var også indkaldt som vidner.

Tingsvidne. (17/1)

(20/12 92) Jens Jensen af Kanstrup får anden gang forbudsvidne mod ulovlig brug af og kørsel på hans jord. (17/1)

(13/12 92) Peder Madsen i Tilsted kontra fogeden på Nørtoorp opsættes 14 dage.

Jens Jensen i Kanstrup er dommer i denne sag. Emmike Eriksen tiltaler Hartvig Kås for urigtig angivelse af jordegodstilliggende til Ulstrup. Kås er stævnet til at møde med sin „jordebog og adkomst“ til sammenligning med hans til amtsstuen indgivne oplysninger af 27/6 1691, især angående bønderne Niels Pedersen, Jens Jensen, Jens Nielsen, Peder Førgård, Niels Christensen og Niels Tømmermand, alle i Hundborg sogn, Svend Jensen i Vorup, Jep Skyt i Jannerup, Simon Pedersen, Anders Andersen og Peder Jensen i Nors, Jens Boys enke og Jens Simonsen i Skinnerup, Jens Knudsen i Tingstrup, Palle Christensen i Kjelstrup, i Vigsø og Hansted Christen Pedersens enke og Laurids Løbber, Peder Pedersen og Knud Andersen i Næstrup.

Hartvig Kås nægter at give møde, hvorefter Emmike Eriksen begærer tingsvidne.

Anno 1693 den 17. Januar er tingbogen forevist mig, dog først efter (skriftlig?) fordring. Og findes den ulovlig skreven og mange steder makuleret som forrige indleverede tingbog. Tilmed findes mundtlige og skriftlige klager over skriveren Anders Laursen, der ulovligen forholder dem deres breve og dokumenter og (for)spilder dem retten, hvorfor han på hans Ko.Ma.s allernådigste behag suspenderes på hans bestilling, indtil han anderledes kan bevise de på ham indgivne klager, og hans Kongl.Ma. af kongl. nåde vil pardonere. Datum Hillerslev Hundborg herredsting ut supra. (Underskrevet) J.S. Due.

(I det følgende ses håndskrift af forskellige skrivere, men hyppigst dog stadigvæk Anders Laursens skrift - eller en, der ligner til forveksling). (14/2)

17. Januar.

Laurits Christensen på Tøfting har på sin husbonds vegne indleveret en missive til amtmanden, hvori anmodes om indsættelse af en sætteskriver i en sag mod herredsskriveren.

Samme tiltalte herredsskriveren for manglende levering af forhvervede dokumenter.

Sagen opsættes 8 dage. (24/1)

Anders Nielsen i Skjelsbjerg lader æske et tingsvidne af 1692. Skriveren lover at levere det om 3 dage. (24/1)

Knud Pedersen Riber har på amtmandens vegne indstævnet Jørgen Jensen i Kåstrup og Salman Pedersen ibd. angående en klage, de har indleveret til regimentskriveren, vedrørende det udlæg, som Enevold Nielsen til Kølbygård har gjort hos dem efter en doms forlydende. Enevold Nielsen, herredsfogeden og vurderingsmændene er også indstævned.

Opsat 8 dage. (24/1)

Samme på sammes vegne har stævnet Jens Christensen i Tougsgård i Vigsø sogn vedrørende hug og slag, han har tilføjlet Olle Christensen Krog i Vigsø på stranden ved Vigsø 2. Juledag sidst afvigte, da Olle Krog efter amtmandens ordre havde indseende med et forulykket svensk skib.

Under bjergningen kom Jens Tougsgård og trængte sig op i båden, selv om han ikke var hvervet som bjergemand, og da båden kom i land igen, havde han kabel, blokke og skiver i hænderne, som han ikke ville lægge fra sig. Derfor slog Olle Krog ham på låret med en kæp, og Jens Tougsgård slog igen med

blokkene, således at Krogs tommelfinger gik af led og lå op langs armen. Mads Andersen i Miel Klit og Christen Laursen af Bjerre vidnede om slagsmålet, og Mads Sørensen af Rær vidnede, at han lod 2 mand holde Krog og derefter greb fat om tommelfingeren og satte den i led, „så den knach“. Olle Krog kunne nu hverken røre eller bøje fingeren og havde en ulidelig pine i den. Tingsvidne. (24/1)

Knud Pedersen forbyder folk at køre og ride på Bisgårds marker. (24/1)

Samme har stævnet samtlige Østerild sognefolk, Hovsør undtagen, Jep Torsens gårds besidder i Kløv, Christen Kier ibd., Anders Christensen i Hunstrup og Tomas Christensen ibd. til dom for betaling af tinghuspenge.

Opsat 8 dage. (24/1)

Samme på Anne Danielsdatters vegne i Rosholm tiltaler Jesper Tomsen i Silstrup for skyld.

Opsat 8 dage.

(20/12 92) Erik Nielsen af Skinnerup anklager Jens Christensen Rodsted for ulovlig skatteopkrævning. Rodsted protesterer mod vidnesførsel, da Erik Nielsen er Bremerholmsfange og voldsmand. Erik Nielsen får dog lov til at føre vidner og fremstiller Niels Michelsen, Christen Huas, Anders Nørgård, Søren Jepsen, Laurs Bach (senere Laurs Christensen Farver), Tomas Christensen og Poul Pedersen, alle af Skinnerup.

Af vidneudsagnene fremgår, at Jens Rodsted tager tællepenge (eller skrivepenge) for at udstede kvitteringer for betalt skat. Betalingen kan være 1-2 skilling eller tilsagn om gratis lån af vogn til varetransport fra Thisted til Klitmøller. Endvidere fremgår, at Erik Nielsens søn Niels Eriksen betaler kop- og ildstedskat, selvom han ikke står anført på præstens skattemandtaliste, og at han iøvrigt afkræves forskellig (for høj?) betaling. Vidneudsagnene refererer hovedsageligt til en skattebetaling d. 9. Juli 1692, hvor også Jens Huas og Jens Simonsens hustru var til stede.

Jens Rodsted understreger, og vidnerne bekræfter, at han ikke har krævet, men at folk selv har tilbudt ham betaling. Tingsvidne.

Niels Mortensen af Thorsted har på sal. Eyler Jacobsens enke Birgitte Tomasdatters vegne ladet stævne Knud Sørensen i Tilsted til synsvidnepåhør vedrørende hans gårds brøstfældighed.

Niels Terkildsen af Næstrup og Olle Jensen ibd. vurderer brøstfældigheden på stue- og ladelængen til 13 mk. og beretter, at Knud Sørensen under synet frasagde sig gården til Sct. Voldborgsdag. Tingsvidne.

(10/1) Jens Jensen af Kanstrup forbyder 3.gang ulovlig brug og kørsel på sine jorder.

(10/1) Poul Pedersen i Skinnerup kontra en tjenestedreng.

Opsat 14 dage. (se nedenfor)

Samme begærer udskrift af den dom, efter hvilken der er foretaget udlæg hos ham for skyldig løn. Christoffer Nielsen af Thisted på drengen Peder Jensens vegne var ikke fornøjet med udlægget og begærede omvurdering med „dobbelt vurderingsmænd“. Først derefter vil han udlevere dommen.

24. Januar.

Mads Laursen, degn i Hundborg, på hr. Olle Nielsens vegne, præst til Hundborg og Jannerup, tiltaler Peder Christensen i Faddersbøl mølle for restance på landgilde.

Opsat 8 dage. (31/1)

(17/1) Michel Christensen, foged på Nørtorp, på sin husbonds og på Jens Christensens vegne i Tougsgård

har stævnet Olle Christensen Krog i Vigsø for vold mod Jens Christensen. Desuden er stævnet en del vidner samt amtmanden og hans fuldmægtig.

Knud Riber irettelagde en attest underskrevet af toldereren i Thisted Peder Marcussen, Laurits Nielsen, Simon Marcussen, Poul Jacobsen og amtmandens tjener Niels Pedersen Brun, alle af Thisted. Knud Riber kræver disse mænd indstævnet, før der må føres vidner.

Sagen opsættes 14 dage. (31/1)

(17/1) Knud Ribers sag mod Østerild og Hunstrup sognefolk opsættes videre til i dag 14 dage. (31/1)

(17/1) Sagen vedrørende udlæg hos 2 Kåstrupmænd opsættes 8 dage. (31/1)

Jens Christensen i Touggård har stævnet 24 (navngivne) mænd i Vigsø sogn vedr. Kongl.Maj. tiende i sognet.

Peder Vutborg i Vigsø sogn og Niels Christensen Baun ibd. vidnede, at de i høsten 1692 havde været hos Olle Krog, og da var Vigsø sognemændene - undtagen folk fra Bjerre samt Mads (Christensen) Krog, Laurs Madsen, Niels Madsen og Jens (Christensen) Møller i Vigsø - til stede og var blevet forligt med Jens Touggård som forlover for kongens tiende.

Christen Christensen på Baun og 8 Bjerremænd var nu til stede og lovede at holde samme aftale.

(17/1) Anders Nielsens kone på Skielsbjerg æskede et tingsvidne, som skriveren havde lovet hende.

(17/1) Laurits Christensen af Tøfting medgav udsættelse af sagen mod herredsskriveren, da denne havde leveret den æskede dom.

Christen Pedersen i Malle er stævnet af Jens Mulli i Thisted for Christen Pedersens sal. formand Peder Strømgårds gæld. Ingen er mødt for Mulli, hvorfor der må stævnes igen.

Christen Sørensen af Skovsted på sin husbond Johan Adolf de Klærques vegne har stævnet Bertel Høj i Nors sogn, Christen Jensen i Tved i Hjardemål sogn og Ifuer Tomsen på Holm for restancer.
Dom: De skal betale.

(17/1) Knud Riber forbyder igen færdsel på Bisgårds marker. (31/1)

Laurs Christensen af Tøfting lyser på sin husbonds vegne skifte og deling efter sal. Anders Salmansen i Vang.

31. Januar.

(24/1) Knud Riber har stævnet Jørgen Jensen i Kåstrup og Salmand Pedersen ibd. angående deres klage til regimentskriveren.

Enevold Nielsen Bierregård er stævnet til at møde med sin dom over de 2 mænd. Videre er stævnet herredsfogeden og lexmand over ryttergodset Peder Christensen Overgård i Kjelstrup, som var til stede under udlægsforretningen. De klagende oplyste, at klageskrivelsen var skrevet af en af regimentskriverens karle Tomas Broch.

Christen Christensen af Kløv fremviste på Bjerregårds vegne den efterlyste dom med amtmandens påskrift om, at udlæg kan gøres, men i regimentskriverens eller dennes fuldmægtigs nærværelse og i overensstemmelse med kongens forordninger om udlæg i ryttergods.

På dommen fandtes også skrevet, at Salmand Pedersen under udlægsforretningen den 19/9 92 havde betalt 6 sldl. kontant, og at Villum Christensen i Kåstrup og Jens Andersen Huas ibd. garanterede, at resten 17 sldl. 2 mk. skulle blive betalt inden jul. De samme mænd garanterede Jørgen Jensens gæld på 7 sldl. betalt samtidig.

Herredsfogeden og lexmanden bekræfter, at der ikke blev foretaget udlæg, da der blev givet den på dommen omskrevne kaution. (Se næste indførsel)

Samme sag opsat 8 dage af hensyn til vidneafhøring af Villum Christensen og Jens Andersen Huas. (21/2)

(17/1) Knud Ribers sag mod Hunstrup og Østerild mænd opsættes igen 14 dage.

(24/1) 3.gang forbydes færdsel på Bisgårds jorder.

(24/1) I sagen mellem Olle Krog i Vigsø og Jens Christensen af Tousgård irettelægges et skriftligt vidnesudsagn fra toldereren m.fl. Thisted folk, hvoraf kun fremgår, at Krog fik sin finger slået af led, og at vidnerne ikke kender årsagen til tvistigheden.

Knud Riber understreger, at Tousgård uberettiget trængte sig ind i bjerglauget, og desuden at overfaldet skete på en helligdag, hvorefter han kræver dom.

Sagen opsættes. (7/2)

(24/1) Peder Christensen i Faddersbøl mølle dømmes til at betale den forfaldne afgift af møllen til husbonden hr. Olle Nielsen Hosum.

(20/12 92) Jep Christensen, foged på Todbøl, kræver dom over Niels Madsen i Hornstrup for ulovlig brug i Sperring sø og Hornstrup hede.

Opsat 14 dage. (14/2)

(24/1) Fogeden på Nørtorp på Jens Christensens vegne i Tousgård har stævnet 24 (navngivne) mænd i Vigsø sogn vedr. kongens tiende for sognet. Han irettelægger tingsvidner af 24/1 93 og 2/8 92 samt Jens Tousgårds kontrakt med Tomas Graversen i Thisted af 2/8 92 og kræver af sognemændene, at de som aftalt skal holde Jens Tousgård skadesløs og betale deres tiende og omkostninger.

Opsat 3 uger.

Knud Riber har stævnet Laurs Madsen Bødker i Vigsø vedr. et hvidt uldent sengedækket med grå og gule kanter, som skulle tilhøre styrmanden på en skude, der strandede ved Vigsø i Julen.

Jens Christensen Snedker af Thisted vidnede, at han 4 dage efter strandingen overnattede hos Laurs Bødker, hvor han så et tæppe som beskrevet hænge ved kakkellovnen. Om morgenen havde Jens Snedker fortalt det til Simon Marcussen af Thisted, der så gik til Laurs Bødker for at købe tæppet, men han ville ikke sælge. Tingsvidne. (14/2)

Simon Marcussen af Thisted har stævnet Anders Nielsen på Skielsbjerg, Laurs Bødker i Vigsø og Peder Hansen i Kjelstrup for skyld.

Opsat 8 dage. (14/2)

Jens Christensen Vandet af Thisted på egne og sin søstersøn Peder Madsens vegne, som tjener hos hr. Peder Roelsen i Aggerholm, har stævnet Niels Jensen i Fårtoft og Anders Jensen Foged i Øster Vandet for skyld.

Opsat 8 dage.

Samme har på Christen Andersens vegne i Thisted stævnet Jep Christensen i Skjoldborg og Christen Dahl i Rær for skyld.

Opsat 8 dage. (14/2)

(20/12 92) Erik Nielsen af Skinnerup, æskede et tingsvidne af 20/12 92 af sætteskriveren Laurits Jensen

i Thisted. (28/2)

Amtmanden lader herredsskriveren Anders Laursen stævne for opsætsighed her på tinget d. 17. Januar. (Se næste indførsel)

I samme sag stævnes de 8 tinghørere fra 17. Januar. (14/2)

7. Februar.

(31/1) Fogeden på Nørtorp har stævnet amtmandens fuldmægtig i sagen om slagsmål mellem Jens Tougsgård og Olle Krog. Videre er stævnet mange vidner fra Thisted, Hansted og Vigsø sogne.

Christen Balsen af Rosholm vidnede, at han havde spurgt Christen Ollesen af Vigsø om Tougsgård måtte gå med i båden, hvilket han havde fået lov til, hvis de andre bjergfolk gav lov, men da båden var lagt fra land, kom Olle Krog og råbte „skyd ham ud“. Bjergningen skete med en båd, som Christen Balsens fader og Olle Krog ejede sammen.

Peder Lausen, der tjente i Klastrup, vidnede, at han var på stranden for at tale med sin broder Christen Laursen af Bjerre, og han bekræftede Christen Balsens oplysninger. Det samme gjorde Peder Christensen i Bjerre, som Peder Ollesen efter aftale med Olle Krog - havde beskikket som bjergningsmand.

Opsat 8 dage. (14/2)

(10/1) Jens Christensen Rodsted har på amtsforvalterens vegne ladet Mads Jensen af Skinnerup og Niels Tomsen ibd. stævne Peder Nielsen på Søgård for lejermålsbøde. Samtidig har de stævnet Peders fader Niels Skindrup på Søgård til at vidne om det besøg han aflagde hos fangen i Thisted efter at hun var „berettet“.

Opsat 8 dage. (Se nedenfor og 14/2)

Peder Christensen af St. Hillerslev fremlyser et beslået vognhjul, som var kastet ind i hans kålgårdshave.

(Se ovenfor og 10/1) Såsom en fattig fange nafulig Margrete Christensdatter Odde i dag for hendes misgierninger skal udstande sin ret på hendis hals og ved samme executions nærværelse rettens middel behøfuis huorudofuer ingen flere sager nu kan forretages. (Alle øvrige sager opsættes 8 dage)

14. Februar.

(7/2) I sagen mellem Jens Tougsgård og Olle Krog føres flere vidner.

Laurids Enevoldsen af Søborg vidnede, at Krog slog Tougsgård 2 gange på ryggen med en kæp, da bjergningsbåden kom i land igen, hvorefter Tougsgård slog igen med nogle blokskiver. Christen Pedersen af Borup og Peder Brixen af Hansted vidnede tilsvarende. Ligeledes Jens Christensen Skolemester i Bjerre, der er fader til Tougsgårds karl Peder Jensen, som Knud Riber mener var med til at slå på Olle Krog.

Derefter vidnede Christen Nielsen af Bjerre og Henrik Christensen ibd., der havde set amtmandens tjener Niels Pedersen Brun slå efter Tougsgårds karl med en dragen kårde.

Mads Michelsen Roesholm vidnede, at han og andre hvervede Bjerre-folk ikke var kommet med i båden, fordi Jens Tougsgård og hans dreng var kommet i båden mod Olle Krogs vilje. (Se næste indførsel)

Samme sag. Peder Sørensen af Rær (broder til Mads Sørensen ibd.), Laurits Christensen af Pugdal, Laurids Madsen af Vigsø, Peder Nielsen af Kregpyt, Jens og Christen Bertelsen af Rosholm og Christen Pedersen af Vigsø vidnede, at Tougsgårds karl var med ude på den strandede skude, hvor han tog en økse ud af hånden på Laurids Pugdal og frihuggede en „carnat“ (talje) i jernkrog. Krogen stak Peder Jensen i sine bukser, men styrmanden sagde til ham, at han skulle lægge den fra sig og svare til det sønderhuggede tov og carnaten, hvis den var drevet bort.

Anders Ollesen af Hestkjær vidnede om forløbet på land. Tingsvidne. (Se nedenfor)

(17/1) Christoffer Nielsen af Thisted er sætledommer.

Knud Riber fremstiller herredsfogeden, der vidner, at amtmanden den 17/1 mødte på tinget og bebrejdede Anders Laursen, at denne trods ordre derom ikke havde fremstillet sig med tingbogen til kontrol. Skriveren havde svaret, at han for 8 dage siden havde været hos Knud Riber, hvortil amtmanden sagde, at det var ham selv, der skulle se den, og havde derefter beordret herredsskriveren suspenderet samt tingbogen afleveret til Laurits Jensen, der „ad interim“ skulle forrette skriverbestillingen.

Anders Laursen havde svaret, at det kunne kun ske efter kongens ordre eller efter dom og tog derefter med magt tingbogen ud af amtmandens hænder og nedskrev selv de 8 mænd. Tinghørerne fra 17/1 vidnede nu, at således var passeret. (7/3)

(31/1) Fogeden på Todbøl æsker dom over Niels Madsen og hustru Maren Jørgensdatter i Hornstrup for ulovlig brug.

Dom: De skal bøde 4 rdl. (2/5)

(31/1) Christen Andersen af Thisted begærer dom over Jep Christensen i Nr. Skjoldborg, Mathis Poulsen i Sperring og Christen Andersen Dahl i Rær for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

(31/1) Simon Marcussen æsker dom over 3 mænd for skyld efter regnskabsbog. De skal betale.

(Se ovenfor) Olle Krog kontra Jens Tougsgård opsat 8 dage. (21/2)

(31/1) Knud Riber mod Laurs Madsen Bødker i Vigsø opsat 14 dage. (28/2)

(7/2) Jens Christensen Rodsted mod Peder Nielsen på Søgård opsat 8 dage. (21/2)

21. Februar.

Søren Andersen af Nebbel får på Jørgen Kås' vegne protokoleret et skøde på Krogsgård i Hundborg sogn, som Kås sælger til Peder Pedersen Brønsdorff. Gården beboes af Jens Nielsen og skylder 6 td. byg, 1 skovsvin, 1 pd. smør og 1 føyenød. Skødet er dateret 18/11 1680, protokoleret på Viborg landsting 15/12 80 og på Hundborg herredsting 1/8 87.

(31/1) Amtmanden kontra Salmand Pedersen og Jørgen Jensen i Kåstrup opsat 14 dage. (7/3)

(14/2) Olle Krog kontra Jens Tougsgård opsat 8 dage. (7/3)

(14/2) Amtsforvalteren kontra Peder Nielsen værende på Søgård opsat 8 dage. (28/2)

Jens Nielsen af Hillerslev har stævnet Poul Andersen Skrædder for skyld.

Opsat 8 dage.

Niels Pedersen af Bisgård tilbyder kongeligt øde gods i fæste eller græsning i leje. (4/4)

28. Februar.

(29/11 92) Hans Clausen af Vildsund mølle har stævnet sal. Mads Nebbels enke Karen Olufsdatter i Øster Vandet, Anders Smed, Clemed Christensen, Anders Jensen Fouget, Anders Nielsen, Christen Jørgensen og hans datter Karen Christensdatter ibd. vedr. skiftet efter sal. Mads Nebbel den 21/2 1691. Videre er stævnet Laurs Christensen i Tøfting til vidnespåkør samt Simon Pedersen i Nors som formynder for den afdødes børn. Simon Pedersen irettelægger en dom af 29/11 92 med påskrift af 1/2 93 underskre-

vet af Erik Nielsen af Skinnerup og Niels Tomsen ibd., der har været hos Hans Clausen, som lovede at møde i sal. Mads Nebbels bo den 6/2 og fornøje Simon Pedersen efter dommens indhold.

Imod Simon Pedersens protest tillader dommeren Hans Clausen at føre vidner. Karen Olufsdatter vidner, at Laurs Christensen ved bl.a. Jens Ollufsen i Kjelstrup og Salmand Bjerregård havde ladet følgende bortføre af boet: 1 læs rug, 1 bryggerkedel, 1 vogn, 1 ko, 1 træharve, 1 par hamler, 1 halskobbel, 1 plejl, 1 tømme, 1 stålgreb og 1 lyngle.

Videre vidner hun, at det eneste øghoved, der var tilbage i boet, døde, mens den sal. mand „lå lig“. Tingsvidne. (11/4)

Kirkevægerne for Sennels kirke Laurs Bech af Hou og Jens Christensen i Malle tiltaler Anders Pedersen i Sennels, Niels Christensen Grud og Mogens Christensen Bundgård for resterende tiende.

Dom: De skal betale.

Jens Christensen af Brund tiltaler Peder Jørgensen i Hundal, Mogens Christensen Bundgård i Sennels og Anders Christensen Nørgård ibd.

Opsat 8 dage. (7/3)

Kirkevægerne i Kåstrup Anders Jensen og Tomas Tomsen tiltaler Jørgen Jensen, Salmand Pedersen og Poul Skrædder ibd. for resterende tiende.

Dom: De skal betale.

(21/2) Amtsforvalterens sag mod Peder Nielsen på Søgård opsat 8 dage. (7/3)

(14/2) Amtmanden mod Laurs Madsen Bødker i Vigsø opsat 8 dage. (7/3)

(31/1) Erik Nielsen af Skinnerup æsker igen et tingsvidne. (7/3)

7. Marts.

Enevold Nielsen Bjerregård tiltaler (42 navngivne) bønder og tjenere til Kølbygård for resterende landgilde m.m.

Dom: De skal betale.

(21/2) Knud Riber har stævnet Jens Tougsgårds karl Peder Jensen til doms for 1. ulovlig indtrængen i bjergelavet, 2. vold mod Olle Krog, 3. at have tilegnet sig en carnatkrog og derved yderligere umuliggjort bjergning af noget gods i lasten på den strandede skude.

Sagen opsættes 3 uger. (28/3)

(28/2) Amtsforvalterens sag mod Peder Nielsen og dennes far Niels Pedersen Schondorph på Søgård opsat 8 dage. (14/3)

(28/2) Knud Riber irettelægger i sagen mod Laurs Madsen Bødker af Vigsø en overdragelse og afståelse fra styrmanden på den indstrandede skude til Simon Marcussen i Thisted på et uldtæppe, der tilhører styrmanden, men er set hos Laurs Bødker.

Opsat 3 uger. (28/3)

(30/8 92 og 14/2) Knud Riber begærer en dom over skriveren Anders Laursen fyldestgjort. (28/3)

(28/2) Jens Christensen af Brund kræver dom over Mogens Christensen Bundgård i Sennels for skyld. Han skal betale.

Christen Jensen af Sennels irettelægger som formynder for en søstersøn Tomas Tomsen, søn af sal. Tomas Christensen Ballerum i St. Hillerslev, en kontrakt af 22/6 1692 med Jacob Jensen i St. Hillerslev, der har giftet sig med enken Maren Jensdatter. Jacob Jensen skal forsørge den umyndige stiftsøn, hvis arv 16 sldl. skal blive stående uforrentet i boet. Tingsvidne.

Jørgen Laursen af Faddersbøl har på Hartvig Kås' vegne stævnet herredsskriveren for at have forholdt Kås en dom og de dertil knyttede dokumenter.
Opsat 8 dage. (14/3)

(28/2) Erik Nielsen af Skinnerup æsker tingsvidne. (21/3)

(21/2) Amtmandens sag mod Salmand Pedersen og Jørgen Jensen i Kåstrup opsættes yderligere 3 uger.
(28/3)

De forordnede tinghørere og stokkemænd for dette år er Laurs Pedersen i Hjardemål, Christen Jensen i Kåstrup, Peder Sørensen i Skårupgård, Christen Tomsen i Tilsted, Christen Andersen i Hundborg, Poul Christensen i Sdr. Skjoldborg, Jens Kiær i Dollerup, Anders Poulsen i Døvhul i Vorning, Christen Jensen i Sennels og Christen Ibsen i Jensby.

14. Marts.

Laurs Jensen af Thisted på Laurids Nielsen Fogs vegne i København ønsker oplyst, hvad der var bjerget fra det skib, der natten mellem den 23. og 24. December i tåge grundstødte mellem Vigsø og Hansted, og hvis skipper var Valdter Eriksen. Laurs Jensen har stævnet samtlige bjergningsmænd, Tomas Graversen og Jacob Laursen Tinstrup af Thisted som vurderingsmænd samt amtmanden og toldereren i Thisted. Christen Ollufsen i Vigsø, Peder Ollesen, Laurs Madsen, Peder Ofuergård, Christen Sørensen, Mads Krog, Anders Krog, Peder Roed, Niels Madsen og Peder Bertelsen alle ibd., Christen Bertelsen i Roesholm, Jens Christensen i Bjerre, Mads Roesholm, Christen Laursen, Christen Christensen, alle af Vigsø sogn, Peder Sørensen i Rær, Henrik Christensen i Bjerre, Christen Enevoldsen, Peder Enevoldsen, Rolf Knudsen i Hedegård, Christen Laursen i Febbersted og Anders Ollesen i Hestkjær, alle i Rær sogn vidnede, at ladningen var fyrretømmer, rug, byg, ærter og hørfør, at bjergningen på grund af storm og et uroligt hav først kunne ske 2. Juledag, og at skuden da var ilde tilredt, ror og spejl bortrevet, lugerne forskubbet, ladningen dels bortskyllet dels ødelagt af havet, sammenskyllt med sand og uegnet til menneskebrug. Den sandblandede del af kornladningen, der blev reddet, købte bjergningsmandskabet af skipperen for 5 rdl. Af skibets redskab blev bjerget bl.a. tovværk, ankre, fok og mesansejl, af hvilket bjergningsfolkene fik noget som bjergeløn og resten blev vurderet til 84 rdl. 4 mk. af Tomas Graversen og Jacob Laursen i kontrollørens fuldmægtig Poul Jacobsens nærværelse. Tingsvidne.

Hans Jensen Buch af Thisted på hr. Søren Madsen Høbebjergs vegne, sognepræst i Sennels, fremlægger en skriftlig stævning til hr. Villads Ollufsen Suale i Vang præstegård og Jørgen Pallesen Obel i Skarregård på Mors.

Hr. Søren har tidligere mundtligt tilbudt de indstævnede halvparten af korn og avling af Kirkegård, som deres sal. moder Maren Jensdatter Snedsted, enke efter hr. Anders Pallesen i Sennels, havde i brug af Knud Lang, idet de arveligt var tilfalden den halve avling, medens den anden halvpart tilkommer hr. Søren for at drive gården efter kontrakt af 26/4 1692.

Jens Christensen, nu boende i Brund, og Niels Laursen, nu tjenende Søren Pedersen i Malle, vidnede, at de i afvigte år havde indhøstet 7 læs byg af Kirkegård og 5 læs byg af et stykke jord kaldet Bølle, som den sal. kone havde givet hr. Sørens kiereste Margrete Jensdatter, der selv havde ladet dette stykke jord pløje, harve og tilså. Yderligere var avlet 8 læs vinterrug, 11 læs vårrug, 26? læs sort arre og 3 læs blandingskorn. (Specificeret hvor kornet blev lagt i laden og i skolehuset).

Hr. Søren tilbyder nu arvingerne enten at afhente kornet eller lade det tærskes og affodre på gården, så gødningen kan komme jorden til gode. Ellers vil han lade kornet vurdere af uvildige mænd, da han har betalt skatten af gården, og da det nu var „på en årsens tid som kornet af utøj blev opædt og fordærvet“. Laurs Jensen af Thisted svarer på de indstævnedes vegne, at de ikke vil tage mod tilbudet, med mindre hr. Søren vil forsikre, at der er „omgåedes lovligt“ med avlen, og mener iøvrigt, at hr. Søren skal svare rette vedkommende for sin egen halvpart. Tingsvidne.

(7/3) Samme på amtsforvalterens vegne tiltaler Peder Nielsen på Søgård for begges bøder i alt 18 rdl. for lejermål begået med den for nyligt henrettede Margrete Christensdatter Odde. Opsat 8 dage. (21/2)

(7/3) Hartvig Kås mod skriveren opsat 14 dage. (28/3)

Samme tillyser skifte d. 28/3 i sal. Jens Smeds stervbo i Hundborg.

21. Marts.

Eske Jensen af Thisted på Jens Christensen Skyums vegne ibd. kræver omvurdering af gods, der er udlagt for skyld hos Niels Christensen i St. Hillerslev.

(14/3) Samme begærer på amtsforvalterens vegne dom over Peder Nielsen på Søgård, hvis fader møder og beretter, at herskabet til Søgård assessor Bent Vinter har stævnet sønnen for lejermålsbøden. Videre hævder Niels Pedersen, at sønnen kun skal betale sin egen bøde, da kvinden har bødet for med sit liv, og hendes boeslod tilfaldt kongen.

Dom: Peder Nielsen skal betale sin bøde 24 lod sølv til amtsforvalteren eller „lide på sin person“. (4/4)

Jacob Jensen af St. Hillerslev tiltaler Laurs Christensen Farver i Skinnerup for 4 mk. 4 sk. for 1/3 td. salt, som Farver har købt af Jacobs far sal. Jens Hørsted i Thisted. Kravet er arveligt tilfaldet Jacob Jensen. Laurs Farver påstår, at han for 1 år siden betalte gælden til Jens Hørsteds enke Johanne Laursdatter.

Dom: Såfremt betalingen til enken var for saltet, må Jacob Jensen søge regres hos sin stedmoder. (14/11)

(7/3) Erik Nielsen af Skinnerup anklager herredsfogeden og -skriveren for „rettens medfart“ i sagen om græsningen på en øde gård i Tingstrup.

Opsat 14 dage.

28. Marts.

(7/3) Amtmanden kontra karlen Peder Jensen på Tougsgård opsat 8 dage.

(7/3) Knud Riber på amtmandens vegne kræver dom over Salmand Pedersen og Jørgen Jensen i Kåstrup for den uberettigede klage, de har indgivet over amtmanden til den „lovlige sessionsret i Ålborg“.

Dom: Selv om deres forseelse er grov og utilbørlig, men dog mere vanvittig, så angår den ikke amtmandens lempe og adelige ære“. De dømmes til at give en undskyldning ved retten og betale sagens omkostninger. (Se nedenfor)

(7/3) Samme på sammes vegne kræver dom over skriveren Anders Laursen for „hans forhold i hans bestilling“. Da herredsfogeden har vidnet i sagen, kan han ikke dømme i samme og udsætter den derfor 8 dage. (4/4)

(14/3) Hartvig Kås kontra herredsskriveren opsat 14 dage. (11/4)

Christen Sørensen i Skovsted æskede for de Clerque en restancedom fra Januar.

(Se ovenfor) Laurids Jensen af Thisted tilforordnet dommer.

Salmand Pedersen og Jørgen Jensen af Kåstrup har i sagen om udlæg foretaget hos dem stævnet alle vedkommende bl.a. Christen Christensen Kudsk i Kløv for Enevold Bjerregård og vil føre Villum Christensen og Jens Andersen, begge Kåstrup, som vidner.

Emmike Eriksen svarer, at de, før den tidligere i dag afsagte dom er efterlevet, ikke kan føre vidner, men at han dog ikke vil protestere.

Vidnerne redegør for udlægsforretningernes forløb. Tingsvidne.

(7/3) Laurs Madsen Bødker i Vigsø frikendes på grund af bevisets stilling for Simon Marcussens beskyldning om uretmæssigt at have tilegnet sig et tæppe tilhørende styrmanden på den forliste skude.

4. April.

(21/2) Amtmanden udbyder øde kongeligt gods i fæste eller græsning og påbyder reparation af alfar veje. Desuden oplyses, at der i morgen påbegyndes auktion i sal. Iver Madsens stærvbo i S(?)ndberggård på Mors. (11/4)

(21/3) Assessor Bent Vinter til Visborggård lader Peder Nielsen på Søgård tiltale for lejemålsbøde. Opsat 8 dage. (11/4)

(28/3) Amtmanden har efter tidligere dom uden held søgt at gøre udlæg hos herredsskriveren. Anders Laursen kræver opsættelse og hævder iøvrigt, at sættefogeden i denne sag skal udpeges af stiftsamtmanden.

Sagen opsættes 14 dage. (19/4)

11. April.

Anders Jensen, ridefoged på Irup, har på sin husbonds vegne stævnet Christopher Nielsen, byskriver i Thisted, der på rettens vegne har gjort udlæg hos Irups tjener Jacob Jensen i St. Hillerslev for Jens Christensen Skyum i Thisted, som også er stævnet sammen med vurderingsmændene Christen Eriksen i St. Hillerslev og Jens Nielsen Brunbierre i Tingstrup. Der blev udlagt 1 td. byg samt til sagens omkostninger 3 uldne sengeklæder og en jerngreb for 9 mk., selvom Jacob Jensen fremviste en kvittering til hans formand sal. Tomas Christensen Ballerum på 1 td. byg. Jens Skyum påstod, at det var for en anden td. byg end den ved dommen fordrede. Kvitteringen, der blev fremvist i retten, lød: „1690, 10/10 ydede Tomas Ballerum mig 1 td. byg, han var mig skyldig, jeg ikke i bogen kan finde, når findes skal udskrives. Jens Skyum“. Jacob Jensens hustru Maren Jensdatter aflagde ed på, at hun og hendes sal. mand Tomas Ballerum ikke skyldte Jens Skyum noget, efter at den tønne byg var betalt. Tingsvidne.

(28/2) Hans Clausen af Vildsund mølle har stævnet Laurs Christensen i Tøfting angående det gods han har bemægtiget sig i sal. Mads Nebbels bo i Øster Vandet.

Opsat 3 uger. (2/5)

(4/4) Lejemålssagen mod Peder Nielsen på Søgård opsættes 4 uger. (9/5)

(28/3) Hartvig Kås kontra herredsskriveren opsat 8 dage. (19/4)

(4/4) Amtmanden opbyder for anden gang kongeligt øde gods og påbyder reparation af alfar vej. (9/5)

Mads Mouridsen af Øster Vandet, barnefødt i Thorsted sogn, får skudsmål for sig og sin sal. hustru og om den øjensvaghed, der er påkommen ham, af (24 navngivne) herredsmænd.

Han har nu boet 16 år på Holm, men har måttet kvittere gården, og er nu husvild, „hyldisløs“, uden mad og

andet tøj end det, han har på kroppen, og kan ikke gå fra by til by uden hjælp.

19. April.

(11/4) Hartvig Kås mod herredsskriveren opsættes 14 dage. (9/5)

(4/4) Knud Riber kræver dom over herredsskriveren, der først anmoder om opsættelse, da han vil føre vidner om 8 dage. Dernæst hævder skriveren, at amtsforvalteren kun skal have 3 sldl. af de 11 dl. 1 mk., han efter dommen er skyldig. Af resten er 6 sldl. til Christianshavns kirke, og 2 dl. 1 mk. er omkostninger. Da Knud Riber søgte udlæg hos ham d. 28/3, var han gået til tinge, men yderligere gælder lovens 1. bog 24. cap. 14. Og 33. art., som Knud Riber henviser til, kun til der er stillet sikkerhed, og nu tilbyder han en ager på 12 åboskæpper bygsæd i Thisted indmark som sikkerhed.

Knud Riber betvivler, at sikkerheden er tilstrækkelig, og savner desuden dokumentation for adkomst, hvorefter Anders Laursen fremlægger skøde udgivet af Christoffer Nielsen i Thisted 3/1 93.

Kendelse: Anders Laursen dømmes efter påstanden. (2/5)

25. April.

Konsumtionsforvalter Laurids Nielsen i Thisted lader Christen Michelsen i Rær, Tomas Mortensen Farver på Noringtoft, Christen Laursen i Skjoldborg, Hans Clausen i Vildsund mølle, Niels Sørensen under bjerg ibd., Maren Poulsdatter i Hillerslev og Peder Bonde ibd. tiltale for krohold mod kongens forordning.

Opsat 8 dage. (2/5)

2. Maj.

Læst forordning om betaling af underhold for personer, der arresteres for gæld.

Læst forordning om ulovlig landprangeri og krohold ved øl- og brændevinssalg på landet.

(19/4) Knud Riber lod læse en dom over herredsskriveren af 19/4 og forventer, at skriveren absenterer sit sæde, og at dommeren forbyder ham at føre tingbogen, indtil dommen er efterlevet. Anders Laursen optæller på stedet 13 sldl. og anmoder om udlevering af dommene. Knud Riber henviser ham til amtmanden. (9/5)

(11/4) Hans Clausen af Vildsund mølle mod Laurs Christensen i Tøfting vedr. sal. Mads Nebbels bo i Øster Vandet.

Opsat 3 uger. (23/5)

Amtmanden har ladet Jesper Andersen i Hundborg stævne for foragt for retten ved at nægte at være sættfoged i en sag mellem Erik Nielsen af Skinnerup og rettens tjenere.

Opsat 8 dage. (9/5)

(14/2) Jep Christensen Foged ønskede en dom udstedt 14/2. (9/5)

(25/4) Konsumtionsforvalterens sag mod en del personer for ulovlig krohold opsættes 8 dage.

9. Maj.

(2/5) Skriveren tilbyder igen her for retten at ville betale bøderne til amtmandens fuldmægtig, der nægter at modtage pengene. Dommeren påbyder Anders Laursen at vige sit sæde, så længe dommene står ved magt. (Anden skriver 9/5 og 16/5). (Se næste indførsel)

Anders Laursen tiltales for sin opsætsighed mod amtmanden d. 17/1 her på tinget.

Den tilforordnede dommer Ubbe Christensen af Koldby opsætter sagen 14 dage. (16/5)

(2/5) Fogeden på Todbøl æsker igen en domsudskrift. (16/5)

(2/5) Knud Riber fører vidner på, at Jesper Andersen i Hundborg var tilsagt som sættefoged d. 4/4, og at han lovede at møde frem, selvom han ikke mente sig kvalificeret. (Se næste indførsel)

Samme æsker dom over Jesper Andersen.

Opsat 14 dage. (23/5)

(11/4) Samme advarer herredsmændene om reparation af veje. (20/6)

(11/4) Ubbe Christensen i Koldby på Bent Vinters vegne imod Peder Nielsen på Søgård opsættes 14 dage. (23/5)

16. Maj.

(9/5) Skriveren tilbyder for 3. gang betaling af bøder og 3 lod sølv (= 9 mk.) og anfører, at han ved 2 mænd har tilbudt amtmanden betalingen, hvorefter han anmoder om udlevering af tingbogen.

Da der ikke er mødt nogen til at modtage tilbudet, og da Anders Laursen ikke fører bevis for det nævnte tilbud på Bisgård, forbliver tingbogen og de tilbudte penge i dommerens forvaring. (Se nedenfor og 23/5)

(9/5) Fogeden på Todbøl æsker for 3. gang en domsudskrift.

(Se ovenfor) Samme har på amtmandens vegne stævnet Anders Laursen og Christoffer Nielsen af Thisted angående et købebrev dateret 3/1 93, som er konfiskeret, fordi det ikke er skrevet på rigtigt stemplet papir.

Opsat 8 dage. (23/5)

23. Maj.

Michel Christensen, foged på Nørtoorp, har stævnet samtlige Nørtoorps tjenere for restancer. (4? side specifikation).

Kun Christoffer Christensen Smed af Hundborg møder for at svare, og han henviser til sit fæstebrev af 12/4 1674 på den gård, som Anders Laursens enke sidst påboede og formedelst fattigdom fradrog. Efter fæstebrevet skal han yde 4 td. byg og 2 rdl. i arbejdspege, hvilket fogeden indrømmer er betalt hvert år. Fogeden svarer, at da gården ved landmålingen var blevet nedsat i skyld, hvorved også kontributioner og skatter er lindret, bør Smed ikke mere have den nedsættelse i skylden, som efter fæstebrevets formelding var betinget af de høje skatter.

Dom: Christoffer Smed frikendes. Resten skal betale.

(9/5) Amtmandens sager mod Jesper Andersen i Hundborg og mod skriveren for opsætsighed opsættes begge 14 dage. (7/6)

(16/5) Amtmandens sag mod Anders Laursen vedr. et købebrev opsættes 14 dage. (7/6)

(9/5) Lejermålssagen mod Peder Nielsen på Søgård opsat 14 dage.

(22/11 92) Knud Riber forbød hegning af et omtvistet kær i Kåstrup, indtil sagen var behandlet i landtinget, hvortil den var kæret. (27/6)

Fogeden på Nørtoorp har stævnet Laurids Christensen i Tøfting, delefoged for Ørum, for en del landgilde sidstnævnte har oppebåret hos nogle tjenere under forrige etatsråd Gyldensparre og hofjunker Poul Egertsen.

De omtalte tjenere er Christen Clemedsen i Rær sogn, Clemed Jørgensen, Christoffer Nielsen, Niels Madsen, Christen Madsen, Christen Andersen Dahl, Else Madsdatter, Søren Jensen Kappel, alle ibd., Laust Tomsen i Sårup og Jens Christensen i Rær af rytterhuset.

Michel Christensen irettelægger et købebrev på det omhandlede gods, der d. 11/12 92 er solgt til von Pagelsen.

Laurs Christensen tilbyder at tilbagebetale så snart han har fået genpart af købebrevet.

Opsat 14 dage.

Nørtorps foged tiltaler Maren Pedersdatter i Votborg i Vigsø sogn for lejermålsbøde. Han irettelægger en attest fra sognepræsten Jens Pedersen Poulstrup på, at Maren er blevet „publice absolueret“ d. 5/4 i Vigsø kirke.

Dom: Hun skal betale bøde 6 rdl. og omkostninger 1 rdl.

(2/5) Hans Clausen af Vildsund mølle mod Laurs Christensen i Tøfting opsat 8 dage.

30. Maj.

Christian Lelius har stævnet amtmanden og amtsforvalteren vedr. Ullerupgårds fri bjergning af ilding, lyng eller tørv, og sommergræsning på Abildhaves ejendom i Østerild. Tomas Jensen af Kjelstrup, som mindes 50 år, vidner, at Ullerupgård, i tidligere ejeres tid og efter, at den på grund af skatterestance overgik til kronen, havde fri brug i Abildhave, som da lå under Ullerupgård.

Tilsvarende vidner Jens Michelsen på Hald i Sennels sogn, mindes 40 år, Anders Michelsen af Kjelstrup 50 år, Anders Pedersen i Hou 30 år, alle har tjent på Ullerupgård.

Desuden mindes Anders Nielsen i Kjelstrup 40 år, Christen Tøgersen ibd. 40 år, Niels Jensen i Sennels 50 år, Mogens Christensen Bundgård 35 år, Peder Michelsen 50 år, Søren Momtoft 16 år, Anders Nørgård 40 år, Christen Nielsen 26 år, Niels Christensen 36 år og Peder Jensen Brun ibd. 30 år, Jens Andersen i Hou 40 år, samt flere mænd fra Skovsted og Kjelstrup. Tingsvidne.

Ørum tilbyder frøgældskorn. (7/6)

7. Juni.

(23/5) Amtmanden kontra Anders Laursen vedr. et skøde, der er skrevet på papir nr. 20 mod den kgl. forordning.

Ejendommen kræves konfiskeret til Christianshavns kirke.

Anders Laursen og Christopher Nielsen af Thisted svarer, at dokumentet ikke er et skøde, men en slags følgebrev, hvilket alene kan ses i, at det ikke er i samme stil som et skøde og ej heller fremlagt i retten til bekræftelse som sådan.

Dom: Anders Laursen frikendes.

(23/5) I amtmandens sager mod herredsskriveren Anders Laursen og mod Jesper Andersen i Hundborg er Jens Jensen i Kanstrup udpeget som sættefoged.

Anders Laursen protesterer, idet sagen angår hans ære og bestilling.

Jens Jensen giver Knud Riber tilladelse til at „ordele“ sagen.

Efter fornyet sagsfremstilling fra begge sider opsætter Jens Jensen sagen i 14 dage. (20/6)

(23/5) Amtmandens sag mod Jesper Andersen i Hundborg opsættes ligeledes 14 dage. (20/6)

Peder Andersen af Thisted forelægger på hr. Olle Nielsens vegne i Hillerslev et forlig mellem hr. Olles tjener Jens Laursen i Hillerslev og Niels Christensen af St. Hillerslev.

Niels Christensen har overfaldet Jens Laursen i dennes eget hus med hug, slag og skældsord, men forpligter sig til aldrig at gøre det mere.

Anders Christensen Kirk i Hundborg har stævnet Maren Nielsdatter, pige i Bisgård, til at påhøre benægtelsesed mod hendes beskyldning i Hundborg kirke, hvor hun udlagde ham som barnefader. Dommeren tillader ikke aflæggelse af ed, før præstens attest foreligger. Sagen opsættes 3 uger. (27/6)

Jens Jensen af Kanstrup lyser efter en dreng, der ulovligt er løbet af tjenesten.

(30/5) Unge Mads Pedersen på Holm tilbyder frøgældskorn for 2. gang på Ørums vegne. Han lyser også skifte efter sal. Laurs Trab i Vang d. 12. Juni og efter sal. Søren Tvede d. 14. Juni. (13/6)

13. Juni.

(9/5) Herredsfogeden udmelder mænd til at syne reparation af alfarveje i Hillerslev herred: Hans Laursen i Hjardemål, Jens Torsen i Kløv, Niels Pedersen Kortegård i St. Hillerslev, Christen Jensen Øster i Brund, og i Hundborg herred: Jep Nielsen Baun i Tingstrup, Laurs Pedersen i Tilsted, Christen Nielsen i Ås, Christen Christensen i Kallerup.

(7/6) Ørum tilbyder frøgældskorn for 3. gang.

20. Juni.

(7/6) Amtmandens sager mod skriver Anders Laursen og Jesper Andersen i Hundborg opsættes 14 dage. (4/7)

Borgm. Christian Spormand har stævnet Jørgen Kås, der bor i Hundborg, dels for gæld efter Kås' eget pantebrev, dels som bosidder for sønnen Iver Kås' mødrene arv for Ivers gæld til Spormand.

Spormand irettelægger en obligation af 24/1 1666 på 400 rdl. til 6% samt 4 sk. pr. speciedaler i oppenge med pant i Faddersbøl hovedgård med alle bygninger både på Borregården, Ladegården og alle de andre huse“, alt takseret til 20 td. htk.

Såfremt Spormand eller pantebrevets rette ejer ikke vil blive ved pantet, beregnes hver td. htk. „ved magt“ til 28 rdl., øde jord til halvottende rdl. og alle bygninger til 100 rdl.

Hvis Spormand vil tiltræde pantet, og der ikke er dækning, skal Kås betale resten i rede penge. Endvidere skal Kås betale en eventuel beskatning af renterne.

På obligationen findes påtegnet, at Jørgen Kås' broder Herman Kås d. 13/8 1668 i Iver Kås' nærværelse har betalt 444 rdl. på gælden, hvorefter resteres 34 rdl. Spormand irettelægger dernæst en obligation udstedt d. 11/6 1667 af Iver Kås til Faddersbøl, fændrik ved kongens livregiment, på 35 sldl., som Iver har lånt til sørgeklæder i anledning af hans moders død. Pengene skal betales til førstkommende snapsting, men såfremt borgmesteren ønsker gælden betalt før, beder Iver sin fader Jørgen Kås betale.

I 1680 har Spormand søgt pengene betalt ved et sagsanlæg mod Jørgen Kås, der dog nægter at betale, hvorefter dommeren ved Hundborg herredsting har henvist sagen til landsretten, der imidlertid den 27/8 92 henviser sagen til fornyet behandling ved hjemtinget.

På Jørgen Kås' vegne møder Peder Jensen Frostholt af Hundborg og irettelægger et skriftligt indlæg fra Kås, der påstår, at han har betalt sin egen gæld fuldt til sin sal. broder Herman til udligning af gælden, og selvom dette ikke skulle være sket, har Spormand mistet sin ret ved ikke at betale skatterne af pantet efter kongelig forordning.

Vedr. sønnens gæld påstår han, at den er ham uvedkommende, og at han iøvrigt ikke har noget af sønnens ejendom i hænde.

Opsat 8 dage. (27/6)

Emmike Eriksen har ladet Jens Frost, Niels Christensen, Michel Torsen og Jens Nielsen Brunbierre, alle Tingstrup, syne græsningen på Christen Madsens øde gård ibd. Formedelst den store tørke vurderes den

ikke højere end 2 sldl.

Lexmand for ryttergods Peder Christensen Ofuergård har på Jacob Jensens vegne i Hedegård stævnet Christen Jensen Kappel i Rær angående en ko Jacob har købt af Christen Kappel.

På forespørgsel benægter Christen Kappel, at koen var behæftet med „lach eller lyde“ og kun kunne malkes af 3 patter.

27. Juni.

(23/5) Knud Riber vil på rytterbøndernes vegne føre synsvidne vedr. Østerkær i Kåstrup og vedr. de diger, Michel Nielsen i Nedergård har kastet om sin lod, og har derfor indstævnet Kåstrups sognemænd samt takseringsmænd (alle navngivet), Nørtorps ejer og Enevold Bjerregård. Sidstnævnte protesterer mod udstedelse af tingsvidne, da alle lodsejere ikke er indvarslet. Dommerens kendelse følger Bjerregårds påstand. (Se nedenfor)

Samme fremstiller Jens Laursen i Kjelstrup, Mads Langgård i Kåse, Laurs Nielsen ibd., Niels Kåstrup i Tved, Mads Nielsen, Christen Jensen, Christen Poulsen ibd., Jost Hansen i Hjordemål og Michel Andersen ibd., der afhjælede deres syn på et nyt kast i et kær vest for Kåstrup bro mellem Michel Nedergård og Anders Giøttrup på Ballerum, begge tjenere til Enevold Bjerregård.

Bjerregård stiller diverse spørgsmål om et gammelt kast i nærheden af det ny, om der ikke var fri fædrift over broen til Ballerum kær, og om det ikke var nødvendigt at lave kast for at beskytte de ved broen liggende enge, medens Knud Riber spørger, om det nye dige ikke hindrer Kåstrup-mændenes vår- og efterhøst. Tingsvidne. (18/7)

(7/6) Anders Christensen Kirk i Hundborg mod Maren Nielsdatter, pige i Bisgård.

Opsat 3 uger. (18/7)

Jens Nielsen af Thisted har som fuldmægtig for Claus Bysing af København stævnet dennes tjenere for restancer: Anders Nielsen Ulgård og Niels Mortensen i Thorsted 7 td. byg og sidstnævnte yderligere af sal. Niels Bjerregårds bolig 1 td. byg. Jens Pedersen Kieltoft i Hillerslev, Niels Christensen Vandet i Kåstrup, Anders Jensen i Hostrup, Christen Terkelsen i Sennels sogn og Christen Pugdal ibd., Jep Andersen i Hundal af sin gård og desuden af Jens Jensens øde bolig (i Sennels by ?), Christen Bertelsen i Tingstrup, hvoraf tilkommer Bysing 2/5 part.

Dom: De skal betale.

(20/6) Spormand kontra Kås opsat 14 dage. (11/7)

Peder Christensen Ofuergård af Kjelstrup har på regimentskriverens vegne ladet Peder Christensen Kirk og Jens Ollesen, begge ibd., syne græsningen på den halve øde gård, som Stephen Christensen i Skovsted sidst havde i fæste. På grund af tørken kun vurderet til 2 sldl. 8 sk.

4. Juli.

Tomas Mortensen af Norringtoft på sal. Jacob Madsens arvingers vegne og på Birgitte Tomasdatters vegne på Norringtoft har ladet græsningen til Norringtoft mølle vurdere. Værdi 6 sldl.

Byskriver Christoffer Nielsen på Birgitte Tomasdatters vegne har stævnet Peder Jensen Brun i Sennels for resterende landgilde af et hus, som Brun fæstede 4/3 1676. Af fæstebrevet, der fremlægges, fremgår, at huset som „Christen Sørensen frarømte“, har ligget til Gadegård i Sennels. Endvidere fremlægges en kommissionsforretning af 1689, hvoraf fremgår, at Gadegård, da fæstet af Mads Vogensen, Michel Poulsen og Christen Christensen, tilfaldt Birgitte Tomasdatter.

Peder Tomsen af Momtoft møder på Peder Bruns vegne og vil bevise, at Brun aldrig har brugt noget af

Gadegårds ejendom.
Opsættes 4 uger. (18/7)

Christen Eskesen i Hjørdal fremlyser et hvidt lam uden mærke.

(20/6) Knud Riber kræver dom over herredsskriveren for forsømmelse i embedet og ulydighed overfor amtmanden.

Sættedommeren vil ikke fradømme ham embedet, som er kongelig bevilget, men idømmer ham en bøde på 2 rdl. til en kirke efter amtmandens valg. (25/7)

(20/6) For ikke at møde som sættefoged efter amtmandens påbud idømmes Jesper Andersen i Hundborg en bod på 2 rdl. til en kirke efter amtmandens valg.

11. Juli.

Tomas Pedersen af Vester Vandet og Løfue Laursen af Holm i Øster Vandet har på samtlige Vester og Øster Vandet sognemænds vegne stævnet amtmanden og amtsforvalteren til synsvidne vedrørende misvækst på sognemarkerne og fremstiller synsmændene Simon Pedersen af Nors, Anders Christensen Blesbierre, Niels Jensen, Søren Jensen, Jens Nielsen, Niels Nielsen, Anders Christensen Gade og Christen Madsen ibd. Byg og havre skønnes at give i alt under 7 fold, og rugen er mestendels uden kærne. Kun en lille del kan give sædekornet igen.

På Nebbelgårds marker er byggen næsten brændt bort, og rugen giver ikke sæden igen.

Tøfting er endnu dårligere.

Der kan ikke avles mere end 1/6 af vinterfoderet til deres plovbæster og kreaturer i hele Øster og Vester Vandet sogn.

(27/6) Christian Spormand fremlægger missives af 1675, og 83, hvori Jørgen Kås anmoder om henstand med sin gæld til borgmesteren. Endvidere opsigelse af gælden af 1688 stilet til Kås og løjtnant Jens Fusmand, hvorpå Jørgen Kås har skrevet, at Fusmand, der har taget Faddersbøl i eje, har lovet at betale gælden.

Dom: Kås skal betale sin egen gæld, men ikke sin søns.

18. Juli.

(27/6) Knud Riber af Thisted Bisgård på Maren Nielsdatters vegne ibd. har stævnet Anders Christensen Kirk af Hundborg til vidnespåhør, og hr. Olle Nielsen Hosum, præst i Hundborg, samt Jens Christensen ibd. og Peder Jensen i Landbo, som vidner, at Maren Nielsdatter bekendte overfor dem, at Anders Kirk var fader til det barn, hun gik med.

Maren Nielsdatter vidner, hvor og hvornår hun havde legemligt samkvem med Anders Kirk. (Første gang i hendes hus og anden gang i hans lade). Anders Kirk nægter at være barnefader og spørger, om man nogensinde har hørt om en kvinde, der har gået over 40 uger med et barn. (Se næste indførsel).

Anders Kirk aflægger benægtelsesed og frikendes efter loven.

(29/11 92) Olle Nielsen Hosum, præst i Hundborg, og Hartvig Kås har indgået forlig om Lushede: Mølleren i Faddersbøl mølle har fri brugelighed i Lushede. Til gengæld frafalder Hosum alle andre krav på heden.

Fogeden på Nørtoorp begærer dokumenter vedr. en række sager siden Juli 91 og tilbyder at levere papir og skriverløn. (15/8)

(4/7) Peder Tomsen af Thisted har ladet Mogens Christensen i Bundgård og Anders Nørgård, begge af

Sennels, syne Peder Bruns hus ibd. Synsmændene vidner, at huset og dets kålgårdssted ligger et par alen syd for Gadegårds tilliggende.

Huset synes snarere at ligge under den bolig, som Christen Sørensen tilforn påboede, og Peder Brun oplyser, at han har svaret skyld, som om det var tilfældet. (Se næste indførsel)

Samme fremstiller Niels Grud, Niels Jensen og Christen Terchilsen i Sennels og Jep Andersen i Hundal, der alle vidner som i forrige indførsel anført. (1/8)

Anders Christensen af Ll. Hillerslev har ladet 8 Tved-sognemænd syne kornets misvækst i Hillerslev og Kåstrup sogne. Udbyttet vil ikke række til mere end 1/3 af det nødvendige vinterfoder.

Anders Nielsen Ulgård af Thorsted har ladet 8 mænd fra Hundborg og Jannerup syne kornets misvækst i Thorsted, Skinnerup, Thisted og Tilsted sogne, Næstrup og Dollerup by samt Norringtoft og Ladegård i Sjørring sogn. Udbyttet bliver kun ca. ? af det nødvendige vinterfoder.

Den kgl. lexmand har ladet Isach Pedersen i Tilsted og Anders Jensen i Torp syne græsningen til Niels Tomsens øde gård i Torp.

(27/6) Ejere af og lodtagere i Østerkær i Kåstrup er stævnet.

Sagen er opsat 8 dage. (25/7)

25. Juli.

Niels Nielsen af Hundborg har ladet 8 mænd fra Kallerup og Næstrup syne kornets misvækst i Hundborg og Jannerup sogne. Udbyttet bliver kun ? af det nødvendige vinterfoder.

På gårdene Søgård og Slumstrup i Næstrup var det samme forhold.

(18/7) I sagen om Østerkær har amtmanden på Kåstrupfolkens vegne og Enevold Bjerregård på Michel Nedergårds vegne indgået forlig om, at den deling, der blev aftalt i et grandebrev for 33 år siden, skal stå ved magt. Til gengæld skal Michel Nedergård have de 2 stykker eng, som sal. hr. Niels Ollesen og hans kone var forundt for deres livstid, men nu igen er hjemfalden til bymændene. Herefter skal dommen af 22/11 92 være ugyldig.

Præsten hr. Olle Nielsen mener, at den oprettede kontrakt ikke må komme ham til skade, men at han skal nyde sin part af Østerkær, som han og hans fader har gjort ukæret i 33 år, så længe denne part ikke er ham fradømt. Tingsvidne.

Læst tingsvidne af 20/5 1690 vedr. ulovlig brug i klitterne og ulovlig pulsvåd.

(4/7) Knud Riber har stævnet skriveren Anders Laursen angående hans bestallingsbrev, som han skulle have pantsat eller overdraget til Jens Jensen i Kanstrup til den 6. Juli, da Christoffer Nielsen i Thisted skal have indløst den. Jens Jensen i Kanstrup er indkaldt til at vidne om den „afhandling“, der var gjort mellem ham og Anders Laursen om bestallingsbrevet, og til at fremvise Christoffer Nielsens „forsikring“ for de præntioner, Jens Jensen har til Anders Laursen.

Endelig er stævnet Christoffer Nielsen samt som vidner Niels Christensen og Michel Christensen i Tingsstrup.

Jens Jensen vidnede, at Laursen d. 20/5 havde afleveret sit bestallingsbrev til ham som sikkerhed for en gæld på ca. 12 sldl., som Laursen ville betale 20/7. Da Jens Jensen fik den ene lexstævning efter den anden (som sættemdommer i sagen mod skriveren), måtte han bryde sit løfte, og d. 6/7 kautionerede Christoffer Nielsen i Emmike Eriksens gård i Tingstrup for gælden, og Laursen fik udleveret bestallingsbrev og forskrivning.

Kautionen blev oplæst i retten og indført i tingbogen, og handlingsforløbet blev bekræftet af de to indstævnedede vidner.

(Anders Laursen har tilsyneladende opladt sin bestilling 2 gange, først til Christoffer Nielsen og dernæst til Jens Jensen for at kunne låne penge af denne). Tingsvidne. (Se nedenfor)

Jens Jensen af Kanstrup æsker breve og dokumenter af herredsskriveren.

Knud Riber æsker en dom over Anders Laursen af sætteskriveren Laurids Jensen, der lover afskriften, når han kan låne tingbogen.

1. August.

Læst tingsvidne mod ulovlig brug i klitterne og ulovligt fiskeri samt advarsel om færdiggørelse af veje. (8/8)

Christen Christensen af Kløv på Hunstrup sognemænds vegne, Jost Hansen i Hjardemål på dette sogns vegne og Laurs Jacobsen af Østerild på sine sognemænds vegne har ladet syne misvækst i de 3 sogne. Der var ikke fornøden foder til kreaturerne.

(18/7) Peder Tomsen i Thisted (senere: på Momtoft) irettelægger skøde og købebrev af 29/8 1691, hvorefter han af Claus Ejlersen har købt 2 boliger i Sennels, som Peder Jensen Brun påbor, htk. 1-4-2-0 efter ny landmåling. Endvidere 2 tingsvidner af 18/6, hvori bevidnes, at boligerne ikke hører under Gadegård.

Han påpeger, at Birgitte Tomasdatters krav til Peder Brun om betaling af huspenge hviler på et fæstebrev, som en bonde i Nors har udstedt for ca. 16 år siden uden de interesseredes viden.

Dom: Peder Tomsen er rette ejer.

8. August.

(Ny skriver, formodentlig Christoffer Nielsen af Thisted).

Enevold Nielsen til Kølbygård har stævnet Christen Christensen i Kløv, Jep Jacobsen i Lønnerup, Mads Nielsen i Tved, Christen Andersen i Tovsig, Poul Jensen i Østerild, Christen Poulsen ibd., Christen Laursen, Jørgen Christensen, Anders Andersen, alle ibd, Christen Smed i Sennels, født i Hovsør, (m.fl. - ulæseligt), som vidner vedr. Hovsør folks brugelighed i Østerild hede. Item stævnedes samtlige Sønderby mænd i Østerild.

Fogeden på Nørtoorp protesterede mod tingsvidne, og iøvrigt agtede han at bevise, at Hovsør mændene havde fraskrevet sig retten til brug af heden (læst og påskrevet 5/5 1668), og fremlagde et forbudsvidne af 18/1 1687 samt et tingsvidne af 9/10 1688 om samme hedes brug.

Dommeren giver Enevold Nielsen lov til at føre vidner, der forklarer, at de som karle i Hovsør havde været med til ulastet og ukæret for op til 20 år siden at bruge heden.

Tingsvidne. Fogeden på Nørtoorp og Niels Christensen af Abildgård til vedermål. (15/8)

Jens Jensen af Kanstrup lod lyse efter en pige, som var løbet af tjenesten.

(1/8) Igen læst tingsvidne om forbud mod ulovlig brug i klitterne og ulovlig fiskeri.

(1/8) Igen læst advarsel om vejes vedligeholdelse.

15. August.

(8/8) Michel Christensen, fogeden på Nørtoorp, fremstiller Poul Laursen og Christen Laursen i Klastrup, Jesper Christensen i Hunstrup og Niels Tomsen i Spanggård i Østerild, der har synet den del af Østerild

hede, der kaldes Touthede klitter, hvor Hovsør folk skal have slået lyng, som af synsmændene vurderes til ikke over 4 bønderlæs. (Se næste indførsel).

Samme fører vidner i sagen. Niels Christophersen i Kløv og Anders Christensen i Hovsør er ikke mødt. Christen Michelsen Damsgård af Østerild har set Jens Andersens dreng i Hovsør, Christen Pedersens dreng ibd., Lille Anders (Christensens) søn Jens Andersen ibd., Anders Jensen i Kåstrup, Niels Frost i Hovsør og Laurs Laursens dreng ibd. slå græs og lyng i heden vest for alvejen. Det samme vidnede Laurids Jacobsen, Bertel Andersen, Jens Andersen og Jens Jensen, alle af Sønderby. Enevold Nielsen påstod, at vidneudsagnene ikke var gyldige, da de var afgivet af parter i sagen. Jens Smed i Østerild vedkendte sig heden efter sit fæstebrevs forlydende, og det samme gjorde de øvrige Sønderby-mænd. Jens Gregersen og Jens Suensen af Vesløs protesterede mod tingsvidne, før samtlige lodsejere var lovligt stævnet.

Salmand Bjerregård af Vester Vandet, vidnede som vurderingsmand ved landmålingen, at det var næsten 10 år siden, og henviste til det, der da var nedskrevet. De øvrige vurderingsmænd Christen Jensen og Jens Vandet i Kåstrup, Peder Christensen i St. Hillerslev, Niels Østergård i Vorring, Peder Ollesen i Øster Vandet og Laurs Pedersen og Tomas Christensen i Vester Vandet vidnede det samme. (Iøvrigt nævnt: Peder Abildgård, Jens Balle, Michel Balle og Christen Nielsen, alle Sønderby). (22/8)

Samme vil føre vidner om misvækst på Hanstholm.
Opsat 8 dage.

(18/7) Samme æsker igen dokumenter af skriveren.

Christen Poulsen, forpagter på Estvadgård, lader læse landstingsvarsel om skifte og auktion efter Christen St...? og hustru Karen Pedersdatter, som boede og døde i Vibes?toft, Hassing herred, Bedsted sogn.

22. August.

(15/8) Fogeden på Nørtorp fremstiller Niels Christophersen af Kløv og Anders Christensen af Hovsør og irettelægger et tingsvidne af 5/5 1668, hvoraf fremgår, at Niels Christophersen, Anders Christensen og Anders Sørensen, alle af Hovsør, på egne og deres bymænds vegne har taget Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, i hånden og givet tilsagn om at afholde sig fra al brugelighed i Østerild hede nord og øst for Østerild.

Niels Christophersen påstår, at han slet ikke var på tinget den 5/5 1668 og ikke kendte noget til denne forpligt. Han siger videre, at da han for 21-22 år siden boede i Hovsør, havde han fri brugelighed i heden ulastet og ukæret.

Anders Christensen bekender, at han var til stede den omhandlede tingdag, men undskyldte sig med „at han måtte gøre dem deres vilje“, da hans husbond (og forsvarer) borgm. Jacob Madsen i København boede så langt borte. Han og de øvrige Hovsør-mænd havde dog altid haft deres fri brugelighed i heden. (5/9)

Michel Pedersen af Febbersted på Rær, (Vigsø og Hansted) sognemænds vegne får misvækstvidne for de 3 sogne.

Peder Tomsen på egen og hr. Søren Madsens vegne i Sennels har ladet Jep Andersen i Hundal, Christen Jørgensen, Søren Falquordsen og Ifuer Laursen ibd. syne Sennels østre hede og har stævnet samtlige Sennels bymænd, begge Knudgårds mænd og Gåsdals besiddere til synsvidnepåhør.

Imod vedtægt og grandebrev er heden „opslagen med høle“, så intet er tilbage til en del af sognemændene, hvilket bevidnes af Mogens Bundgård, Poul Tordsen, Niels Ollesen, Michel Vilsen, Niels Grud og Niels Jensen. Jep Andersen protesterede på sin husbond Birgitte Tomasdatters og på Claus Bysings vegne mod en deling af heden.

29. August.

På Christian Helverschous vegne har fogeden Oluf Nielsen på Irup stævnet Poul von Klingenberg til Ørum og Niels Andersen i Sundby angående et hus, der er opsat vest for Kappelhus. Item er stævnet Jens Nielsen, som bebor det omtvistede hus samtlige Stagstrup og Sundby bymænd samt Gærup bymænd med undtagelse af Mads Poulsen, dennes gårdmand samt Niels Laursen i Gierupgård.

Hans Clausen i Sundmølle klagede over det opførte byggeri, idet det fik folk til at flytte fra deres „iboende huse“, og kunne fratage dem, der boede der, den næring, som de kunne have af at give fremmede natlogi og et måltid mad, således at han kunne betale de kgl. skatter, som hverken avlingen eller malingen kunne indbringe. Han påstår at have privilegeret krohold. De nye beboere var ham også til gene i hans fædrift, græsning og ildingsbjergning.

Niels Sørensen under bakken ved Vildsund mindedes 24 år og i den tid har kun Irup-tjenere haft nogen rettighed ved Vildsund fra hans gård og forbi Fævig med fiskeri og havnetold. Niels Sørensens kone Anne Bertelsdatter mindedes 25 år og vidnede som hendes mand og tilføjede, at i gammel tid opkrævede hendes far og Niels Nielsen i Kappelhus havnetold for Irup. Niels Christensen af Sundby beklagede sig over huset og mindedes 30 år.

Niels Tomsen Vinter af Vestergård i Sundby ville ikke klage. Ej heller Christen Knudsen, Christen Nielsen Yde, Laurs Christensen, Niels Jensen og Christen Christensen (alle Sundby). Christen Tomsen Vinter i Sundby forbeholdt sig ret til at klage og mindedes 30 år. Søren Nielsen i Sundsgård 20 år.

Vidner fra Stagstrup: Anders Jespersen mindes 10 år, Christen Iversen 20 år, Erik Laursen 40 år, Jens Bådsen 16 år, Jens Madsen 7 år, Laurs Jensen 30 år, Laurs Justsen 40 år, Niels Laursen 40 år, Olle Suendsen 7 år, Peder Urbrand? 40 år, Søren Christensen 5 år og Villads Nielsen 40 år.

Fra Gærup: Bertel Jørgensen 24 år, Laurs Jensen 14 år og Poul Madsen 14 år. (24/10)

Laurs Christensen af Tøfting får misvækstvidne over Ørum gods i Sennels og Nors sogne.

Samme har stævnet Christen Christensen nu tjenende i Sennels og Bente Madsdatter, nu pige i Malle, for bøder for lejermål begået på Tøfting.

Dom: De skal betale.

Laurids Jensen i Thisted udsteder dette.

Emmike Eriksen fremstiller Peder Christensen Overgård, Christen Tøgersen, Tomas Jensen og Anders Nielsen, alle af Kjelstrup, der har synet Peder Hansens gård ibd. for brøstfældighed. Ralingshuset på 8 bindinger manglede indvendigt lofter og kølle og laden på 6 binding manglede tag. Der var hverken høhus, stald eller fåresti, men til dette brugtes ralingen. At opbygge de 3 manglende huse svarende til gårdens størrelse vurderes til 12 rdl. Høsten og besætningen blev vurderet.

5. September.

Jacob Sparre til Rostrup har ladet Vilands Dahlgård i Hundborg, Salmand Schytte ibd., Stefen Ramsgård i Sperring, Søren Bødker, Poul Jensen og Jens Simonsen ibd. stævne. De tre første for ulovlig brug ved nattetide på Rostrup mark med oberstens hest, som de har bemægtiget sig uden minde, og de øvrige for „voldtyvsel“ på Rostrup mark. Som vidner er stævnet folk fra Rostrup og Anders Kirk i Hundborg. (19/9)

(22/8) I sagen om Hovsør mændenes brug i Østerild hede fremfører Enevold Nielsen bl.a., at han den 20/6 93 af von Klingenberg har fået tilskødet nogle gårde i Hovsør med alle de rettigheder, de har haft fra Arilds tid, at der kan rejses tvivl om den forpligt Hovsør folkene skulle have givet i 1668 (se 22/8), og at denne „fordulte obligation“ iøvrigt må vige for lovens ord om hævdvunden ret efter mere end 20 års

ukæret brug. Jens Sørensen på vegne af Hans Frederich Levitzou, Johan Rantzau og andre interessenter irettelægger bl.a. Christian IV's dom af 17/4 1601 læst på tinget 12/5 1601 mellem Christopher Pax til Thorup, befalingsmand på Holbæk slot, og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup med 2 Hovsør mænd, hvori Peder Ebbesen og hans tjenere i Østerild tildømmes retten over heden, medens Jep Lauridsen og Hovsør mænd idømmes bøde for ulovlig brug.

Endvidere irettelægger 2 delevidner af 1642 taget af Niels Vilsen af Hundal på hans husbonds vegne, Niels Arenfeld til Ullerupgård, over følgende Hovsør mænd: Laurids Ibsen, Christen Christensen Laust, Jens Andersens søn Peder Jensen og Christen Christensen Techer. Vidnerne stadfæstet på landstinget i 1643. (I alt irettelægges 15 dokumenter i sagen).

Opsat 4 uger. (3/10)

Jens Christensen Rodsted på vegne af borger i Vi(?)borg Jacob Giedsted, forpagter Christen Poulsen på Estuadgård og Maren Andersdatter Hieboe har stævnet mag. Olle Jensen Bjørn, sognepræst i Thisted, angående annexgården i Tilsted. Da indstævnedede vidner ikke er mødt, opsættes sagen 8 dage. (Se nedenfor og 12/9)

Knud Pedersen på mag. Olle Jensen Bjørns vegne har stævnet Jens Rodsted på samtlige mag. Anders Heeboes arvingers vegne angående annexgården. Rodsted protesterer mod stævningens lovlighed, da arvingerne bor udenfor herredet, og da han ikke er deres fuldmægtig i dette stævnenål.

Jep Andersen af Hundal har på madame Birgitte Tomasdatters vegne stævnet Søren Momtoft og Peder Brun i Sennels til synsvidnepåhør angående bygfælde på (?) Fælquorsens gård, som de har i fæste. De skal medbringe deres fæstebrev.

Synsmændene Christen Terchilsen og Christen Jensen af Sennels vidner, at der kun var et lille 4-bindings ladehus uden lo, men ingen rallingshus.

Knud Riber har på en del Malle-mænds vegne stævnet Peder Jørgensen i Hundal og hans folk vedr. overfald på Malles horddreng. Niels Andersen i Malle, Michel Jensen, Anders Nielsen og Christen Pedersen ibd. vidner

(Vidnesmålet delvis ulæseligt, men drengen er skadet så meget, at han må transporteres hjem på en hest). (12/9)

Laurits Jensen er sætteskriver.

Christopher Nielsen har stævnet hr. Oluf Jensen i Skarum, provst i Nørherred på Mors, hr. Mads Michelsen, sognepræst i Flade, og forrige sognepræst i Flade hr. Hermand Rasmussen angående sal. Hans Hermansen Zirichs bo på Lilletorv i Thisted, som hr. Hermand har ladet nedbryde og bortføre.

Christopher Nielsen irettelægger et tingsvidne af Thisted byting 13/8 1692, hvori Johanne Jensdatter Christen Hillerslevs vidnede, at hun havde sal. Hans Hermansens gård i leje 1683 og 84, og da var overvåningen nedfalden, og da blev undervåningen nedreven af hr. Hermand.

Derpå fremstod sal. Niels Mulis enke Anne Tomasdatter af Thisted, hr. Hermands hustrus modersøster, og vidnede, at hr. Hermand havde ladet huset nedrive, mens han logerede hos hende. Tingsvidne.

12. September.

Knud Riber på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne har stævnet Christen Laursen i Nørby og hans hustru vedr. stolestade i Tved kirke. Desuden er stævnet Christen (Pedersen) i Schielsgård, Jep Torsen i Gadsbjerggård, Christen Christensen Degn og Gregers Sørensen i Kjærgård som vidner.

Opsat 8 dage. (19/9)

Fogeden på Nørtorp tiltaler Christen Laursen i Hansted, Peder Pedersen og Mads Frandsen ibd. samt deres hustruer for lyngslet i Nørtorps hede.

Jens Laursen i Hansted nægter at vide noget, medens Peder Michelsen og Gravers Michelsen ibd, Christen Laursen i Hundal, Christen Hillerslev i Hansted, Anne Ifuersdatter ibd. og Maren Pedersdatter i Hansted bekræfter fogedens beskyldning. Tingsvidne.

(5/9) Jens Rodsted fremstiller Christen Nielsen, Isach Pedersen, Peder Madsen, Peder Sørensen, Christen Michelsen, Peder Frost, Anders Christensen Schorop, alle af Thisted, og Niels Nielsen på Slot i Sennels og irettelægger for Christen Poulsen på Estdaugård og dennes husbonder sal. Jacob Gedsted og Maren Andersdatter Hebo en attest af 23/8, udstedt af ovennævnte Tilsted mænd, vedr. annexgården, som Niels Ibsen fradøde og efter hans enke (kaldet Dorete Præstegård) i en 10-års tid beboede og fradøde.

I den tid blev huset slet vedligeholdt. Efter enkens død genopbyggede hr. Anders Hebo huset med tømmer, tag og ler, men da indtømmeret var gammelt og rådent, faldt huset omsider med undtagen den ene ende af ralingen, hvori tømmeret blev lagt. Da vinteren var gået, blev resten af huset nedrevet og tømmeret bragt hjem til hr. Anders.

På forespørgsler fra Jens Rodsted og Knud Riber vidnes endvidere om gårdens drift efter enkens død. Tingsvidne. (19/9)

Fogeden på Nørtporp har stævnet Simon Pedersen af Nors, borgm. Lelius' tjener, men er ikke mødt. Der skal stævnes på ny.

(5/9) Sagen kontra Peder Jørgensens folk i Hundal opsættes 14 dage.

Søren Jensen i Vestergaard i Nors på egne vegne og Anders Nielsen i Vorring på sin hustru Maren Jensdatters vegne giver afkald til deres broder og svoger Anders Jensen i Fulesang i Vester Vandet for arv efter deres forældre efter en aftægtskontrakt oprettet mellem Anders Jensen og hans fader. Tingsvidne.

Laurids Bech i Hou beklager sig over, at Christen Christensen i Skovsted nu for 2. gang har stævnet ham uden selv at møde på tinge.

19. September.

(5/9) Jacob Sparre har ladet Poul Jensen og Jens Simonsen i Sperring tiltale for ulovlig græsning på Råstrups marker bevidnet af folk fra Råstrup. Tingsvidne.

(12/9) I sagen om stolestader i Tved kirke mellem Christen Laursens hustru Maren Nielsdatter i Nørby og Anders Nielsens hustru Kirsten Clemendsdatter på Skielsbjerg føres vidner, der oplyser, at selvom hr. Anders en søndag efter gudstjenesten havde anvist de 2 kvinder deres pladser som angivet i kirkens bog på henholdsvis 7. og 3. række fra oven, så var Maren Nielsdatter søndagen efter gået i den omtvistede stol. Tingsvidne.

(12/9) Knud Riber på mag. Ollufs vegne har stævnet Jens Rodsted som fuldmægtig for mag. Anders Hebos arvinger vedr. Tilsted annexgård. Vidner bekræfter tingsvidnet af 12/9.

Af nye vidner skal nævnes Peder Madsen i Sjørring (måske lig Peder Madsen Kiergård tidl. i Tilsted degneboel), Peder Ulgård i Tilsted, Inger Vang, Johanne Vang, Inger Michelsdatter, Maren Nielsdatter ibd. Tingsvidne. (3/10)

Knud Riber har på en del Hjardemål sognemænds vegne stævnet Anders Gregersen i Klitten for bortførelse af noget lyng, som mændene har slået i deres fællig. Herimod at svare mødte Anders Jensen i Vester Thorup i Hanherred, der protesterede mod vidnesføring, da fælligen ligger i Tømmerby sogn, i Ålborghus amt, hvilket han søger at bevise ved et tingsvidne af 1643 om skel mellem Hjardemål og Tømmerbys sognefællig.

Knud Riber hævder, at sagen ikke drejer sig om ejendom, men om misbrug af lyngen, som Hjardemål mændene har slået, og får lov til at føre vidner.

Niels Vilsen, Jens Pedersen og Niels Mogensen i Tved, Anders Tomsen i Oddersbøl, Jens Justsen i Ll. Oddersbøl, Peder Laursen i Bloksgård og Christen Sørensen ibd. bevidnede anklagens rigtighed og oplyste, at det var Anders Danielsen i Tved, Christen Christensen i Koldkjær og Kirsten Pedersdatter på Kær m.fl. som havde revet lyngen sammen. De mænd, der slog lyngen, var Laust Justsen i Ll. Oddersbøl, Anders Tomsen i St. Oddersbøl, Jens Sørensen i Miel Klit, Christen Jensen i Tved, Mogens Nielsen ibd., Niels Vilsen ibd. og mændene i Bloksgård. Tingsvidne. (Se næste indførsel)

Anders Jensen fremlagde et fæstebrev udgivet af kgl. amtsforvalter i Ålborg.

Fuldmægtig på Irup Olluf Nielsen har på Tomas Christensens vegne i Tilsted ladet Voldborg Christensdatter i Sundby i Stagstrup? sogn stævne til påhør af benægtelsesed fra Tomas Christensen, som hun har udlagt som barnefader.

Han frikendes.

Samme har stævnet en del Øland tjenere for restancer: Niels Christensen i Sundby, Christen Tomsen Vinter ibd., Mikkel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Villas Christensen i Næstrup, Christen Christensen og Anders Smed i Øster Vandet, Ifuer Tomsen ibd., Jacob Jensen i Hillerslev, Anders Christensen i Krog, Vigsø.

Dom: De skal betale og har forbrudt deres fæste.

Poul Olufsen ved Klitmøller har stævnet Niels Christensen i Holder og fremlagde skiftebrev af 21/2 1691 efter Jens Andersen, som boede og døde ibd., hvorefter Poul Olufsen har 30 sldl. til gode for resterende landgilde.

Niels Christensen fik gården i fæste, ægtede enken Kirsten Pedersdatter og overtog boets midler mod at svare til den bortskyldige gæld og de umyndige børns arvelod 10 sldl. Jens Christensen i Vester Holder, Søren Pedersen i Vilbøl og Jens Balsen ved Bleggehole vedstod, at de havde haft brugsel med sæd i Niels Christensens jord.

Niels Christensen tilbyder at afbetale den skyldige gæld med 5 rdl. om året, men dømmes til at betale inden 15 dage og til at have sit fæstemål forbrudt.

26. September.

Hr. Hans Jacobsen Spielderop, sognepræst til Skinnerup og capelan i Thisted, advarer Skinnerup sogne-mænd mod at nedbryde annexpræstegårdens bygning.

Amtsforvalter Peder Klein i Ålborg lader indlægge en specifikation på kongeligt øde gods: I Torp Niels Tomsens gård htk. 3.3.1.2 nu 2.2.0.0, Tingstrup Christen Madsens enkes gård 4.2.0.2 1/3 nu 2.6.0.0, gadehus i Thisted by Karen Andersdatter, Maren Nielsdatter 0.1.3.1, gadehus i Sjørring by Karen Andersdatter.

Han udbyder godset i fæste på billigste måde. (3/10)

3. Oktober.

Læst kgl.forbud mod udførsel til fremmede steder. Rendsburg 16/9 93.

Læst landtingsvarsel af 20/9 om skifte den 2/11 efter Jens Jepsen Krabe, som boede og døde i Tandrup i Vester Vandet sogn i Refs(!) herred, lyst af enken Maren Jensdatter og husbondens fuldmægtig Laurs Christensen i Tøfting.

(26/9) Anden gang læst amtsforvalter Peder Kleins udbydelse af kgl. øde gods.

(Se næste indførsel)

Knud Riber kundgjorde, at man kunne fæste det kgl. øde gods hos amtmanden, og at det var uforholdende at rejse til Ålborg. (10/10)

(5/9) Enevold Nielsen til Kølbygård fremfører i sagen om Østerild hede, at dommen af 1601 hverken nævner „skel, stabel, eller sten“, men henviser til sand- og ridemandsbreve, som han nu begærer fremlagt. Endvidere anmoder han om bevis på, at Hovsør-folk har betalt for deres brug i heden. Opsættes 14 dage. (17/10)

Laurids Jensen i Thisted har på sin søn Peder Lauridsens vegne stævnet Peder Christensen i Thisted, søn af Christen Michelsen for overfald på Peder Lauridsen, da denne var ved stranden i Thisted den 26/8 for at købe æbler. Han blev slået 2 gange under øjnene, så han tabte hatten, som drengen da havde trådt på. Peder Christensen tog fat i ham og smed ham i åen, men den lille holdt fast i Peder Christensen, der røg med i åen og derefter 2 gange trykkede drengen ned i vandet. Salman Jensen af Thorsted og Kirsten Jensdatter i Klatmølle og Christen Jensen af Øster Vandet bekræftede hændelsesforløbet og oplyste, at drengen ikke havde været på Peder Christensens båd eller havde gjort ham noget. Tingsvidne.

(19/9) I sagen om annexgården i Tilsted har Knud Riber på mag. Olluf Bjørns vegne stævnet mag. Anders Hebos enke Maren Sørensdatter i præstegården i Thisted samt Jens Rodsted, om han er fuldmægtig for de andre arvinger, til overværelse af syn og synsvidnepåhør.

Laurids Jensen irettelægger en skriftlig protest, idet arvingerne, bl.a. Maren Andersdatter Hebo med sin formynder og morbroder hr. Frederich Hansen, sognepræst i Gram og provst i Gram herred, ikke er indstævned.

Efter dommerens kendelse herom afhjemlede Peder Frost, Peder Sørensen, Christen Nielsen Løfting, Christen Michelsen og Jens Andersen Deinbol, alle af Tilsted, samt Christen Jepsen Dragsbech af Tingstrup deres syn. (En meget detaljeret beskrivelse af materialer med priser til opbygning af dels en bygning med lade, lo, stald og fæhus og dels et ralingshus, alt som det tidligere har været. Endvidere om jordens tilstand, behov for gødning, såsæd, redskaber m.v.)

Knud Riber tilbyder arvingerne, at de kan retablere gården, eller indgå et passende forlig. Tingsvidne.

Peder Sørensen i Ås har stævnet Niels Poulsen i Thisted og Salmand Christensen i Harkjær i Hundborg sogn til påhør af skiftebrev og vurdering dat. 26/8 af boet efter Maren Nielsdatter, som døde hos Peder Sørensen og hustru Johanne Nielsdatter. (Registrering 19. Juni). Tingsvidne.

Jens Christensen Skyum lod „oplyse“ en sort stud.

10. Oktober.

Peder Ofuergård i Kjelstrup har på Christen Mortensens vegne i Hillerslev stævnet Peder Balsen, Jens Nielsen og Peder Quortegård, alle i St. Hillerslev, for kornskade, forårsaget af deres kreaturer. Synsmænd Michel Madsen og Jens Kieldtoft ibd. Tingsvidne. (17/10)

Christen Poulsen i Sjørring har stævnet en betler Karen Christensdatter fra Himmersyssel til påhør af benægtelsesed. Hun har udlagt ham som hendes barnefader. (17/10)

(3/10) Amtsforvalter Peder Klein udbyder kgl. gods for 3. gang.

17. Oktober.

Amtsforvalter Jens Hansen tiltaler kongens bønder for restancer: Søren Christensen og Christen Gregersen

i Hundal, Christen Mortensen i Hillerslev, Anders Nielsen i Kjelstrup, Peder Hansen ibd., Ifuer Jensens enke i Kåstrup, Peder Simonsen i Sønderby, Tved, Michel Christensen i Tingstrup, Tomas (Andersen?) ibd., Jens Madsen i Skinnerup, Niels (Terkelsen?) i Næstrup, Anders Andersens enke ibd. og Søren Christensen (Skrædder?) ibd. (Utydelig skrift).

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler egne bønder for restancer: Villum (Christensen?) i Kåstrup, Anders Pedersen i Tved sogn, Christen Krog i Vigsø, (Christen?) Bertelsen på Rosholm, Jens Andersen Frost i Tingstrup, Jep Nielsen ibd., huse i Tingstrup (Christen?) Bertelsens enke og Peder Andersen, Christen Poulsens enke i Torp, Christen Mortensen i Thorsted og Erik Jørgensen i Vang. (Skriften delvis forsvundet - herunder dommen).

Regimentskriveren tiltaler for restancer. Niels Mortensen i Thorsted møder på sin egen og sin gårdmand Anders Nielsens vegne og irettelægger sit fæstebrev for den halve gård af 8/3 1672 underskrevet af Eyler Jacobsen, hvoraf fremgår, at landgildet er ansat til halvfjerde tønne byg årlig.

Dom: De skal betale de 3? td. byg årligt.

(10/10) Christen Mortensen i St. Hillerslev.

Sagen om kornskade opsat 8 dage.

(10/10) Christen Poulsen i Sjørring mod en betlerske opsættes 8 dage. (24/10)

(3/10) I sagen om Østerild hede irettelægger Nørtorps foged mange dokumenter bl.a. højesteretsdommen af 1601 i sin fulde ordlyd: Peder Ebbesen, høvedsmand til Sundenæs har stævnet Jep Lauridsen i Hovsør, Nis (Niels?) Erichsen, Laurs Pedersen, Christen Marquortsen og mange bymænd ibd. for brug i Østerild hede mod kgl.M.s dom og forbydelsesbrev.

Gabriel Gyldenstjerne til Restrup svarede, at den tid Hostrup var ved magt, før Hovsør var bygget og også senere, brugte Hostrup mændene heden, og mente de havde ret dertil.

Herimod irettelagde Peder Ebbesen et tingsvidne af 1541, hvori nævnes en dom af „første kong Frederik“, der på grundlag af sandmands-, ridemands- og låsebreve tildømmer Peder Ebbesens tjenere i Østerild heden.

1601-dommen følger kong Frederiks dom og bliver læst på Hillerslev herredsting med få års mellemrum i perioden 1601-24 og derefter i 1643, -44. og -68.

(1604 19/6 - skriver Jørgen Staffensen, 1604 9/10 Simon Mortensen og 1608 Simon Skriver, 1615 til 1622 Mogs Mogensen Skriver, 1643 Christen Kosse Skriver, 1668 Niels Jensen).

Dernæst et tingsvidne af 1601 erhvervet af Hendrich Andersen i Vestergård. Endvidere en kontrakt af 15/5 1668 mellem Ullerupgård og Sønderby mænd om, at disse skal levere tørv til Ullerupgård, fordi Ullerupgårds ejer har forsvaret mændenes ret til Østerild hede overfor Hovsør bymænd.

(I alt fylder indførslen med indlæg, svar og efterfølgende dom 12 tingbogssider).

Dom: „Sønderby mændene har ikke haft nogen skellig at arrestere eller betage Hovsør bymænd deres lyng og græs, men bør derfor at give dem fornøjelse, og Hovsør mænd herefter ej i nogen måde at tilegne sig nogen brugelighed i Østerild eller Sønderby endels mark eller lodskifte hede, men alene samme brugsel i Østerild og Vesløs fællig, som de tilforn i mere end 20 år har haft“.

24. Oktober.

(29/8) Poul Maes, Ørums forvalter, har stævnet landsdommer Helverschou til Irup og Øland og dennes fuldmægtig Olle Nielsen til synsmænds opkrævelse over Niels Andersen i Sundby i Stagstrup sogn „hans udmarksager ved Vildsund, hvorpå et hus er opsat“.

Som vidner er stævnet Mads Michelsen i Hassing, Peder Nielsen i Villerslev, Christen Nielsen i Toftthol ibd., Ubbe Christensen i Koldby, Niels Vilandsen i Kappelhus, Anders Pedersen i Gærup samt mange andre fra Sundby, Stagstrup og Gærup (se 29/8).

Endvidere til vidnespåhør Hartvig Kås til Ulstrup, assessor Foss til Todbøl og Mogens Rosenkrants til Landting.

Dommeren opnævner 24 (navngivne) synsmænd. (31/10)

Samme stævner til vidnespåhør og samme vidner i Sundby, Stagstrup og Gærup til synsmænds opkrævelse vedr. en del ejendomme langs med fjorden. Olle Nielsen irettelægger et tingsvidne af Hassing-Ref fra 1/5 90 om fiskeri ved Vildsund og begærer at intet synsvidne udstedes uden lovlige indstævning af en halv snes (navngivne) mænd fra Hassing herred, som er nævnt i tingsvidnet. I samme læses et tingsvidne af 7/12 1640, hvori forekommer en del lokale stednavne ved Vildsund. Dommeren opnævner samme synsmænd som ovenfor. (31/10)

(17/10) Christen Poulsen af Dalgård i Sjørring nægter ved ed at være fader til en betlerskes barn. Han frikendes.

Anders Poulsen i Døuhol i Nors sogn på sin hustru Kirsten Madsdatters vegne og Anders Nielsen på Ballerum i Tved sogn på egne vegne giver deres broder og svoger Jens Jensen i Nors afkald for fædrene og mødrene arv.

Niels Nielsen i Hundborg får på Laurids Madsen Sallingbos vegne afkald for fædrene og mødrene arv fra sidstnævntes „kære broder“ Christen Nielsen Sallingbo, som har modtaget arven i Jørgen Kås' og hr. Olle Nielsen Hosums nærværelse.

31. Oktober.

(24/10) Forvalteren på Ørum fremstiller synsmænd, der afhjemler deres (meget detaljerede) syn på den Ørum-ejendom ved Vildsund, hvor et nyt hus var opført, samt specielt på vejforbindelser på og ved ejendommen.

Synsmændene finder ikke, at naboernes brugsret er indskrænket.

Christen Knudsen af Sundby på sin husbond Mogens Rosenkrants' vegne fremlægger et skriftligt indlæg, hvoraf fremgår, at han ikke mener, at huset er til gene. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme fremstiller som vidner Christen Christensen i Skjoldborg, Peder Støfrings hustru i Ås samt Maren Michelsdatter i Hørsted og Jens Michelsen i Skovsted, der var børn af Michel Andersen, som i 40 år havde Niels Andersens nu påboende ejendom i Sundby, hvorpå det nye hus var bygget.

Jens Michelsen og Maren Michelsdatter samt Johanne Nielsdatter i Ås, født i Kappelhus, som hun forlod for 30 år siden, og Maren Nielsdatter i Ås, som for 20 år siden kom fra sit fødehjem i Sundsgård, vidnede om sal. Michel Andersens ejendoms udstrækning og om stier og veje på og ved ejendommen. Tingsvidne.

(24/10) Samme lader afhjemle syn på noget ejendom syd for Kappelhus og langs fjorden tilhørende von Klingenberg og fremvist af Niels Andersen i Sundby.

Todbøls forvalter fremkom og redegjorde for noget i Todbøl-ejendom ved fjorden, som Christen Christensen i Sundby og Niels Tomsen i Vestergård ibd. havde i fæste.

Irups forvalter spørger Ørums og Todbøls forvalter, om de vil anfægte Irups eneret til fiskeri i Vildsund.

Mogens Rosenkrants tager skriftligt forbehold overfor et tingsvidne af 29/8 93, hvori er nævnt noget om retten til fiskeri i Vildsund, idet han ikke har været stævnet. Tingsvidne. (21/11)

7. November.

Knud Riber har på regimentskriverens og Gisselbækgårds besidderes vegne ladet stævne Poul von Klingenberg til Ørum, Helverschou til Irup og Øland, Hartvig Kås til Ulstrup, sal. Matis Buddes arvinger til Hindsels, sognepræst Niels Andersen i Skyum, rektor Niels Ågård i Thisted og samtlige Hørnum bymænd vedr. et stykke hede syd og øst for Gisselbækgård, hvis besiddere har brugt heden.

Niels Nielsen af Nors vidnede, at han for 14-15 år siden tjente sal. amtmand Jørgen Friis, som da havde Gisselbæk i brugelighed, og da havde denne gård og ingen andre fri brugelighed med uddrift af får og andre små kreaturer i heden. Kristen Kabistoftis kone Kirsten Mouridsdatter i Vester Vandet tjente som „indendørspige“ på Gisselbæk. Hun og Mads Pedersen af Holm i Øster Vandet vidnede som Niels Nielsen.

Jesper Tomsen i Silstrup og Mogens Feldbereders kone Karen Tomasdatter i Stampe Mølle er også indkaldt som vidner. Tingsvidne.

Laurids Christensen af Tøfting tiltaler sal. Jens Huas' enke Anne Poulsdatter i Skinnerup for ulovlig brug i Kronens hede i Vang sogn.

Vidner er Søren Jepsens, Peder Klits og Niels Michelsens tjenestefolk og Jens (senere Niels) Poulsens steddatter, alle Skinnerup.

Kirsten Tomasdatter ibd. er stævnet til påhør. Der vidnes, at Jens Madsen ibd. slog lyng i heden og førte den bort. Jens Poulsen vidnede, at han havde slået ? bondelæs lyng til Kirsten Tomasdatter, som påstod, at det var noget Anne Poulsdatter skyldte hende.

Samme får på Maren Sørensdatters vegne, enke efter sal. Jens Jepsen, som boede og døde på Tandrup, afkald af arvingerne Jens Christensen i Rær for sin hustru Maren Jensdatter og dennes fraværende broder Niels Jensen, Jens Thorsen af Kløv på sin moders vegne Inger Jepsdatter, Peder Jensen af Veierslef i Mors på sin hustru Karen Jensdatters vegne og på hustruens søster Maren Jensdatters vegne, enke efter Peder Søe? af Nykøbing, og Christen Frost af Klitmøller på egne vegne.

Maren Sørensdatter giver af sit gode hjerte arvingerne 20 sldl. og nogle klæder selvom boets gæld overstiger formuen. (9/1 94)

Peder Andersen boende i annexpræstegården i Tvorup på egne og på sine søstre Anne, Sidsel og Johanne Andersdøtres vegne samt Niels Pedersen af Skorhede på sin hustru Maren Andersdatters vegne giver afkald til deres stedfader Poul Lauridsen på Skorhede for arv efter deres sal. fader Anders Pedersen, som boede og døde på Skorhede.

Niels Andersen i Hinding giver på sin hustru Johanne Andersdatters vegne sin svoger Christen Frost af Klitmøller afkald på arv efter hustruens forældre.

14. November.

Læst forordning om skatter.

Læst forordning om anvendelse af ulovlige mål m.m.

Nørtofts foged tiltaler på sal. Peder Laursens arvingers vegne i Langgård Laurs Sørensen midt i by i Tved sogn, dennes svoger Niels Andersen og datter Maren Laursdatter for gæld.

Arvingerne er Christen og Laurs Pedersen og Maren Pedersdatter.

Hertil at svare mødte Laurids midt i bys besvogrede søn (svigersøn = Niels Andersen) og fremviste fæstebrev af 23/10 93 fra assessor Foss på Laurs midt i bys iboende bolig, hvori ikke fandtes noget, der havde tilhørt svigerfaderen.

Dom: Laurs Sørensen skal selv betale.

(21/3) Jacob Jensen Hørsted af Hillerslev tiltaler Poul Pedersen i Skinnerup for betaling af en tønne salt. Opsat 3 uger. (5/12)

Fogeden på Nørtoft kundgør skifte den 25/11, 30. dagen efter afgangne Christen Hillerslev og hans hustru i Hansted.

21. November.

(fortsat 22. November)

Læst patent om højesterets afholdelse.

(31/10) Ørums forvalter har stævnet Irup vedr. fiskeri og andre rettigheder udfor Skyum land i Gundenæs (=Gudnæs) vig. Endvidere hr. Niels Jensen (eller Andersen? se 7/11) i Skyum og sogne- og bymænd i den østlige halvdel af Hassing herred. Skjoldborg og Sundby bymænd undtagen Irup tjenere er stævnet vedr. vejret over Niels Andersens jord i Sundby. I samme sag er stævnet ejere af strøgods (se 24/10) og mange vidner. (De fleste er nævnt tidligere).

Jens Christensen Skyum af Thisted mindedes 36 år og da havde „så mange som landede fra Gundenæs møllebæk mod nord til Dybdals gårdsgrund“ ydet af hver pulsvod en nats fangst til Ørum, og når han havde ligget med sin skude ved Gundenæs strand og haft landtov i land gav han 1 „tølt“ lægter som toldtømmer til Ørum. Han vidnede også, at Ørum og Ørums bønder havde udskibet deres korn fra møllebækken, hvor Ørum havde en udskibningsbåd liggende. Han havde aldrig toldet eller ydet til Irup.

Christen Jensen Morsing af Skyum mindedes 36 år og vidnede tilsvarende, bl.a. at Norske og Læsø-både havde betalt havnetold til Ørum. Søren Jensen havde boet i Skyum i 20 år og tilforn tjent 23 år i Gundenæs mølle, og da blev der ydet en nats fiskeri både til Irup, Ørum og præsten i Skyum, og ydelsen til Irup og præsten blev leveret i et hus ved gl.å., der blev øde for henved 36 år siden.

Sagen fortsat 22. November med samme tinghørere.

Søren Tomsen af Skyum, der mindedes 22 år, havde brugt pulsvod og ydet båd til Ørum og Irup. Hans medbrødre havde accorderet at yde 36 sn. ål årlig til Irup, fordi de måtte slå tidligt med pulsvod. Iruks forvalter protesterede mod, at der skulle være givet lov til at slå tidligere end loven tillader, og mod, at Ørum lader folk vidne, der kun er stævnet til vidnespåhør, og kræver vidnesmålet kendt ugyldigt, hvortil dommeren svarer, at frivilligt vidnesudsagn er lovligt efter lovens 1. bog, 13. kap., 3. art., og at det var som svar på forvalterens eget spørgsmål, at oplysningen om ulovligt fiskeri kom frem. Peder Madsen af Skyum mindes 35 år, Bertel Pedersen ibd. 13 år. Tøger Madsen 0 år. Tomas Christensen 40 år (heraf 16 år i Skyum, født i Meld? mølle i Hørdum sogn), Peder Jensen 38 år, Søren Jensen 40 år, Jens Mogensen 46 år, Poul Madsen 37 år og vidner med flere Skyum folk som Søren Tomsen.

Peder (Jensen) Hammer har accorderet med Iruks forvalter og både Hammer og Christen og Poul Josephsen af Skyum har ydet ålene før Sct. Hans. Tingsvidne. (12/12)

(31/10) Samme fremstiller Mads Poulsen af Gærup, der mindes 40 år, Jens Pedersen ibd. 16 år, Anders Pedersen 10 år, Christen Sørensen i Sundby 18 år, Mads Michelsen 22 år. De vidner om vejforhold ved Niels Andersens gård i Sundby. Tingsvidne.

Niels Nielsen Kortegård i Nors på sin hustru Maren Andersdatters vegne og Mads Rosholm i Bjerre på Else Andersdatters vegne, begge født i Hinding, giver arveafkald til broderen Niels Andersen boende i Hinding for arv, som kunne tilfalde dem efter deres forældre. (28/11)

28. November.

Peder Andersen Scherbeck af Thisted tiltaler på forrige handelsmand i Viborg kirkevæрге Albrett Cortsens vegne Christen Jensen i Tved i Hjørdum sogn for restance til Gråbrødre kirke i Viborg.

Dom: Han skal betale.

(21/11) Else Andersdatter, født i Hinding foregav, at hun ville lave et håndværk, som hun kunne ernære sig ved, samt „søge sit brød på fremmede steder“, hvorfor hun anmodede om at få sin arv udbetalt af sin kære svoger Mads Rosholm i Bjerre.

Hun får pengene og giver afkald.

Anders Nielsen Ulgård i Thorsted har på Tomas Mortensens vegne i Norringtoft stævnet Christen Ollesen i Vig, Niels Ofuesen i Dollerup og Knud Andersen i Næstrup for skyld.
Opsat 8 dage.

Peder Dige i Skårup har stævnet Simon Pedersen i Nors, Christen Christensen i Hindinggård, Peder Søe i Neder Hinding og Jens Andersen i Skårup på egne og Søren Vestergårds vegne i Nors for deres andel af udlæg til en rejse til højesteret.
Opsat 8 dage.

Christen Sørensen i Skovsted har på amtmandens vegne stævnet tidligere toldbetjent Niels Nielsen og hustru i Thisted for handel, de har drevet med amtmandens folk.
Opsat 8 dage. (5/12)

Samme på sammes vegne har stævnet Niels Christensen i Tingstrup og dennes tjenestedreng Jens Andersen. Vidner: Michel Christensen og Jens Knudsen i Tingstrup.
Opsat. (5/12)

5. December.

(28/11) Amtmandens sager mod Niels Nielsen Visiterer og mod Niels Scharisens dreng i Tingstrup opsættes 8 dage. (19/12)

(14/11) Jacob Jensen Hørstedes sag mod Poul Pedersen i Skinnerup opsættes 8 dage. (12/12)

Jens Jensen i Kanstrup tiltaler folk for gæld til ham eller hans svigerfader Laurs Bødker i Vigsø, Christen Pedersen Tang i Kåstrup, Jørgen Jensen og Salmand Jensen ibd., Niels Christensen i St. Hillerslev, Søren Ollesen, Jens Kieltoft og Bertel Malle ibd., Michel Tomsen i St. Hillerslev, Anders Schinderop, Peder Gregersen og Niels Mortensen ibd., Peder Jørgensen på Bach i Hundal og Christen Bundgård ibd.
Dom: De skal betale.

Fogeden på Todbøl tiltaler (26 navngivne) Todbøl tjenere for restancer.
Dom: De skal betale.

Anders Foged i Øster Vandet fremlyser en grå tyrekalv at afhente mod betaling af foder.

12. December.

(12/11) Ørum har stævnet Irup samt tinghørerne fra 24/10 og 21/11. Niels Sørensen i Sundsgård og Hans Klausens tjenestedreng Christen Jensen møder og giver skudsmål for Iruks forvalter, der er bortrejst til landstinget, men da de ikke ved, om han er „indstævnet til dom at lide“, eller om han er ved landstinget i egen eller husbonds forretning, kender dommeren, at Ørum må føre vidner.

I denne sag udpeges som tinghørere Niels Kirk i Thorsted, Niels Christensen i Tingstrup, Anders Schorup i Tilsted, Bertel Nielsen i Hillerslev, Michel Christensen i Tingstrup, Jens Knudsen ibd., Christen Kudsk i Hjørdemål og Christen Andersen i Østerild.

Laurs Christensen af Tøfting spørger skriveren hvorfor der i et tidligere (24/10) refereret tingsvidne fra Hassing-Ref af 1/5 90 er udeladt nogle vidnesudsagn. Christoffer Nielsen svarer, at Poul Maes og Olluf Nielsen var blevet enige om indføring i et reduceret omfang, hvorefter det indførte var blevet dikteret ham af Olluf Nielsen. Tingsvidne.

(5/12) Jacob Jensen i Hillerslev tiltaler Poul Pedersen i Skinnerup for 3 sldl., 3 mk., som Poul Pedersen

skyldte Jacobs fader sal. Jens Hørsted. Poul Pedersen påstod, at han og Jens Huas havde betalt hver 4 mk. og 3 sk. for 1/3 td. salt til hver, hvortil Jacob Jensen svarede, at gælden var for andre varer. Laurids Christensen Bach i Skinnerup tilstod, at han havde fået den sidste trediedel af 1 td. salt og betalt til Jens Hørsteds enke Johanne Lauridsdatter.

Dom: Poul Pedersen skal betale dog minus 2 mk., 4 sk., som han tidligere har betalt. (20/2 94)

Samme tiltaler Hans Pedersen i Lønnerup, Christen Andersen i Østerild og Christen Kudsk i Hjørdemål for gæld.

Christen Kudsk svarer, at han den 26/4 90 er blevet frikendt ved Thisted byting, idet han aflagde ed på, at han havde betalt gælden til Jens Hørsted, før denne døde.

Han frikendes. De andre skal betale.

19. December.

Jens Jensen i Kanstrup tiltaler på egne og medinteressenters vegne sognemænd i Hillerslev og Kåstrup for del i nogle omkostninger.

Opsat til snapsting.

(5/12) Knud Riber har på amtmandens vegne stævnet Niels Nielsen Visiterer i Thisted med hustru Benne? Madsdatter og fremlægger amtmandens tjener Peder Pedersen Krogs bekendelse af 9. November: Knud Riber har forhørt Peder Krog, der tilstår, at han på 1 års tid har søgt Visiterers hus og spillet kort nogle nætter over og drukket øl på kredit. Efter Benne Madsdatters begæring har han givet hende nogle „Cabuts?“ kålhoveder, som han har stjålet i amtmandens have, samt 1 Vildand og 1 Agerhøne, som han havde „praktiseret ud af køkkenet“ lige efter, at skytten havde afleveret vildtet. Han havde desuden taget 2 bøsninger af et hjul og solgt dem for 2 sk. til Niels Scharrisens dreng i Tingstrup. Tingsvidne.

Eske Jensen har på konsumtionsforvalter Laurs Nielsens vegne stævnet Olle Pedersen Langgård, Tomas Graversen og Johanne Lauridsdatter Hørsted i Thisted samt Poul Ollesen, Anders Ollesen og Mads Bagge ved Klitmøller vedrørende konsumtionserlæggelse af deres skuders viktualier efter velb. Jørgen Friis' ligning, som da borgm. Lelius havde konsumtionen i forpagtning.

Som svar herpå fremlagde Hans Jensen Buch på Olle Langgårds og Johanne Hørsteds vegne et af Christen Pedersen Overgård i Vigsø udgivet købebrev af 3/8 90 til dem på 1/4 part af en skude beliggende i Vigsø, som Peder Sørensen og Mads Sørensen i Rær samt Anders Ollesen i Hestkjær deltog i.

Videre fremlagdes Jens Hansen, født i Vigsø, hans til Olle Langgård udgivne panteforskrivning af 16/9 83 på 1/4 part af en skude i Vigsø, som han har arvet efter sin fader. Dernæst et købebrev af 24/6 85 udgivet af Peder Ollesen og Laurs Madsen i Vigsø til Olle Langgård på hver 1/4 part af den skude i Vigsø, som bemeldte Jens Hansen og Mads Christensen Krog i Vigsø er medredere i.

Endelig fremlægges en af krigs- og landkommisær Hofmand i Århus udgiven ordre af 7/9 92, hvoraf fremgår, at Laurs Nielsen ingen føje har til at kræve konsumtion af de indstævnedes skibsparter, samt en tilsvarende ordre vedr. en anden skude i Vigsø fra August 92.

Tomas Graversen vil indstævne vidner.

Sagen opsættes til snapstinget. (9/1 94)

Værgerne for Skjoldborg kirke Poul Nielsen i Ås og Christen Christensen i Skjoldborg samt Mads Christensen i Skjoldborg på forlovningsmændenes vegne tiltaler en del sognefolk for resterende tiende og landgilde.

Dom: De skal betale.

Jens Jensen i Kanstrup som forlovningsmand og Christen Andersen i Jensby som kirkeværge tiltaler en del Hillerslev sognefolk for restancer.

Knud Riber irettelægger indfæstningsbrev af 24/2 93 fra regimentskriveren til Laurs Andersen i Brogård, der får 3 års frihed, samt kgl. forordning af 11/12 88 om frihed for tiender ved fæstning af øde gods.
Dom: Laurs Andersen frifindes. De andre skal betale.

Knud Riber tiltaler Anders Vig i Thorsted og Søren Pedersen i Øster Vandet for gæld.
Opsat til snapsting.

Hermed endes dette 1693'de år og videre i Jesu navn begyndes på det 1694'de år.

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1694

9. Januar.

Ørums tjenere stævnes for restancer.

Opsat 14 dage. (23/1)

(19/12 93) Eske Jensen i Thisted på konsumtionsforvalterens vegne irettelægger tingsvidner og begærer dom. Mads Pedersen Bagge af Klitmøller svarer, at han i henhold til landkommisærens indlæg er ulovligt „executioneret“, og at Enevold Nielsen iøvrigt i 1689 har gjort udlæg i skuden, så det er ham, der skal sagsøges.

Mads og Poul Ollesen Dragsbech er ikke mødt. Olle Langgård på egen og Johanne Hørstedes vegne samt Tomas Graversen hævdede, at de skal søges på deres rette værneting (i Thisted).

Opsat 8 dage. (16/1)

(7/11 93) Sal. Jens Jepsens enke Maren Sørensdatter i Tandrup får afkald af Christen Christensen Frost i Klitmøller på egen og på sin søster Kirsten Christensdatters og andre arvingers vegne. Der er intet at arve, men Maren Sørensdatter yder som „gave og foræring“ 1? sldl. til Kirsten Christensdatter.

16. Januar.

Læst forordning om matrikelskat og rytterholspenge.

Læst forordning om jagt.

Knud Riber har på skipper Johan Arridsens vegne af Dansich stævnet Mads Andersen, strandfoged i Miel Klit i Hjørdemål, til vidnespårhør og som vidner Søren Laursen i Miel Klit og Peder Bertelsen ibd.

Mads Andersen blev spurgt, hvorfor han var roet ud med skipperens båd og nogle af besætningen, når han var betalt for at ro ud med sin egen båd. Han svarede, at det havde bådsmanden bedt ham om, og senere var skipperen kommet i en anden skibsbåd og endelig Mads' egen båd bemannet med landfolk. Han var så sejlet ind i sin egen båd med tønder, pakker, bylter og kufferter samt „skibsbalbieren“, der på land havde overtaget godset, og han vidste ikke, hvordan skipperen havde mistet en pude, en skjorte og andet. Vedrørende 4 svenske besætningsmedlemmer, der var forsvundet, oplyste han, at de havde solgt et stykke bolster og et par kjortler, de havde på, til Laurs Jensen i Thisted, Gregers Jensen i Sønder Klit og Peder Andersen i Damsgård.

Mads Andersen havde akkorderet med skipperen om at have tilsyn med skibsbåden 2 døgn og havde brugt dem til at hente skipperen og bådsmanden på skibet, og derefter afleveret bådene i god stand, men derefter havde skibsbarbereren sagt til ham, at der nu var akkorderet med Søren Laursen og Peder Bertelsen i Miel Klit om tilsynet. Sidstnævnte vidnede, at havet var gået op og havde bortrevet ror og årer og beskadiget bådene, og at de derefter havde sagt, at de ikke mere ville passe bådene. Som besætning på Mads' båd er nævnt bl.a.: Markvor Pedersen i Sønder Klit, Christen Laursen ibd., Niels og Christen Sørensen samt Tomas Pedersen, alle i Bloksgård, Christen Madsen i Miel Klit, Morten Andersen ibd., Anders Madsen i Hou, Christen Kregpøt, Niels Bro i Sønder Klit. (Se næste indførsel)

Samme har stævnet skipper Arridsen til at vedstå eller fragå sine beskyldninger mod Mads Andersen, hos hvem der har været husundersøgelse uden resultat, „ikke fordi han var mistænkt, men andre kunne have indbragt noget hos ham“. Skipperen frafaldt i alle måder sine beskyldninger.

Hr. Søren Madsen i Sennels præstegård har stævnet Christen Knudsen i Sennels, hans hustru og hustrus søster Johanne Ibsdatter samt Terchild Christensen og Michel Jensen i Malle vedr. rug og havre, som de har tilforhandlet sig af præstens tjenestefolk, der har stjålet kornet fra præsten. Christen Gregersen og Søren Falquorsen af Sennels vidner, at præstens forrige karle Christen Christensen og Christen Terchildsen havde bekendt tyveriet. Johanne Ibsdatter påstod, at kornet var betaling for et lån, og hun vidste ikke, at det var hr. Søren.

Christen Knudsen og hustru tilbød deres ed på, at de aldrig havde begæret eller fået korn af karlene.

Niels Nielsen Smed af Hinding irettelægger en kontrakt med datteren Maren Nielsdatter om arven efter hendes sal. moder Bergete Andersdatter. Indboet er vurderet af Christen Christensen Bach i Neder Hinding og Christen Poulsen i Hinding og arven er i penge 35 sldl., som skal betales kontant i rater, sidste gang i 1697.

(9/1) Konsumtionsbetjent Eske Jensen på forvalterens vegne irettelægger først kammerkollegiets resolution af 15/6 86, hvorefter konsumtionen af 2 skuder, som Thisted borgerne Laurs Nielsen, Tomas Graversen og Laurs Tomsen har tilforhandlet sig af Hanstholm indbyggere, herefter tilfalder Christian Mortensen (Lelius) under hans forpagtning. Dernæst Lelius' attest af 30/7 92, hvoraf fremgår, at i hans forpagtningstid betales af Klitmøllerskuder 10² mk. danske af hver læst efter sal. Jørgen Friis' ligning og 10 mk. af Hanstholm og Vigsø skuder kun med undtagelse af dem, der var fri efter kammerets resolution.
Dom: De skal betale konsumtion indtil fritagelse er indhentet i kammerkollegiet.

23. Januar.

(9/1) Ørums tjenere tiltales for resterende skyld og landgilde. (3 sider specifikation).
Dom: De skal betale.

Mogens Sørensen på sin husbond Enevold Nielsen Bjerregårds vegne tiltaler Kølbygårds tjenere for restancer. (ca. 90 indstævnedede).
Dom: De skal betale.

Nørtofts foged har ladet Jens Pedersen Kier i Dollerup tiltale for resterende kgl. kontributioner, skyld og landgilde af hans iboende gård, der benævnes „Mads Madsens gård“.
Dom: han skal betale. (Se næste indførsel).

Jens Pedersen Kier forbydes at afhænde korn og kreaturer, før husbonden er fornøjet.

Kåstrup kirkes værge Tomas Tomsen tiltaler 11 Kåstrup mænd bl.a. Christen Jensen og Peder Ogesen for restancer. Christen Jensen, der havde en ringe høst, tilbyder at betale med penge.
Dom: De skal betale.

30. Januar.

Jens Jensen Skrædder i Brusgård lod læse en skifteforretning af 19/1 efter sal. Jens Smed på Hald hans afgangne hustru Maren Poulsdatter.

6. Februar.

Salmand Andersen i Bjerregård har på Jens Nielsens vegne af Klatmølle stævnet Christen Laursen Møller i Venbjerg mølle for trusler og undsigelsesord mod Jens Nielsen.

Vidner: Christen Spillemand og hustru i Nors, Niels Madsen Skrædder ibd., gammel Christen Møllers enke og datter ibd., Niels Madsen og Bertel Pedersen i Øster Vandet, Maren Salmandsdatter ibd., samt Else Madsdatter og Maren Ollesdatter i Tandrup.

Christen Laursen har sagt, at „hvis den karl af Klatmølle fik møllen fra ham mod hans vilje, da måtte han vente en stød af hans højre hånd“. Tingsvidne.

(Se næste indførsel).

Christen Laursen Møller tog Jens Nielsen i hånden og sagde, at han ikke havde ment de ord, han havde udtalt.

Hans Jensen Buch på mag. Olle Bjørns vegne har stævnet Peder Frost i Thisted, Isach Pedersen ibd., Jesper Tomsen i Silstrup og Poul Pedersen ibd. og irettelægger en attest underskrevet af Johan Henriksen, Poul Nielsen Vert? og Jens Poulsen Hundborg, hvori de attesterer, at de har optalt tiende på kærven

sammen med de indstævnedede og indført det rigtigt i tiendebogen.
Peder Frost og Isach Pedersen påstår, at de har betalt deres tiende. Tingsvidne.

Samme på sammes vegne har stævnet 17 Tilsted sognemænd for restancer bl.a. Christen i Lyngbjerggård, Anders Madsen, Christen Andersen, Jens Simonsen, Laurids Frost, Niels Galtrop, alle i Tilsted, samt Niels Frost og Jens Christensen i Silstrup.
Opsat 14 dage. (20/2)

Peder Sørensen i Schorupgård på Peder Rolfsens vegne, præst til Øster og Vester Vandet, har stævnet ældste Poul Envoldsen i Aggerholm, Salmand Andersen i Bjerregård, Christen Ollesen i Vig, Anders Jensen Foget i Øster Vandet og Christen Jensen Foget ibd. for restancer.
Dom: De skal betale.

Kirkevægerne Envold Jensen i Thorsted og Søren Nielsen ibd. har stævnet Anders Ulgård, Christen Knudgård, Anders Vig, Christen Balsen, Mads Nielsen og Peder Holm, alle i Thorsted, for restancer.
Dom: De skal betale.

Peder Christensen af St. Hillerslev har stævnet Anders Nielsen i Tved for en arvelod, som tilhørte Peder Christensens hustru halv søster nu sal. Maren Ibsdatter efter hendes broder Jens Ibsen, „der for mange år siden er bortrejst af riget“, hvilken arvelod Anders Nielsens sal. fader havde taget til sig.
Han irettelagde et tingsvidne af Hundborg 28/7 73, hvori nævnes et tingsvidne af Hillerslev 28/8 60, der formelder, at Peder Andersen i Ll. Hillerslev har udlagt 13⁷ sldl. 6 sk. til Niels Christensen i Tved, der lover at betale dem til sin broderdatter Maren Ibsdatter, når hun med rette skal have dem.
Peder Christensen har haft Maren i sit hus nogle år og brødfødt hende, „da hun var for svagelig til at kunne betle“, og opgør udgifterne til kost, logi og begravelse til 22 sldl. 3 mk. 8 sk., hvorfor han kræver hendes arvelod udbetalt.
Anders Nielsen svarer, at boet efter hans fader var af så ringe værdi, at der ikke var dækning for arvelodden, men bekender dog, at han ikke fragik arv og gæld.
Dom: Anders Nielsen skal betale 20 sldl., men har regres overfor sine medarvinger. (22/5)

13. Februar.

Hr. Olle Nielsen, præst i Hillerslev og Kåstrup, tiltaler (30 navngivne) sognemænd for restancer.
Dom: De skal betale.

Kirkevæрге i Tilsted sogn Tomas Nielsen Ulgård i Silstrup tiltaler Jens Deinbol, Christen Michelsen, Peder Christensen, Peder Sørensen, Christen Andersen og Christen Smed for resterende tiende.
Dom: De skal betale.

Niels Christensen Galtrop i Tilsted har på amtmandens vegne stævnet Christen Smed i Aggerholm, Christen Christensen, Jens Poulsen, gl. og unge Poul Envoldsen, alle ibd., Jens Christensen i Holder, Jacob Nielsens enke, Søren Pedersen og Christen Andersen i Vilsbøl, Salmand Andersen ved Bleghule, Jens Balsen ibd., Niels Fisker i Vestermølle ved Klitmøller, gl. Michel Blach, Anders og Christen Brandt, Morten Pedersen, alle ibd. angående klittag, som er fundet hos dem.
Vidner: Salmand Andersen i Bjerregård, Niels Hyldgård i Nors og Peder Christensen i Kjelstrup.
Opsat 14 dage. (27/2)

Samme har stævnet Søren Pedersen Top i Øster Vandet for gæld til Knud Riber.
Opsat 14 dage. (27/2)

Samme på amtmandens vegne har stævnet Jens Skyum i Thisted for resterende huspenge af hans hus i

Klitmøller.
Opsat 14 dage.

20. Februar.

Laurs Andersen i Kjelstrup får skudsmål af (26 navngivne) herredsmænd for sin søster Karen Andersdatter.

(6/2) Hans Jensen Buch på mag. Bjørns vegne tiltaler Peder Frost i Tilsted for at have indført sin avl uden at have tiendet på kærven, hvorfor Frost bør betale 3-dobbelt tiende og have forbrudt sine 2 gårde.

Poul Pedersen af Silstrup spørger, om der er anklage mod ham for svig vedrørende tiende, og benægter at have avlet hvid havre eller ærter.

Opsat 14 dage. (27/2)

Ørums delefoged fremstillede Jens Kåstrup i Brund, Peder Jensen ibd., Anders Pedersen i St. Hillerslev og Christen Christensen i Ll. Hillerslev, der vidnede, at Christen Andersen i Jensby, Michel Madsen i Hillerslev og Jens Tomsen i Kjelstrup med vurderingsmændene Christen Mortensen og Niels Jensen i St. Hillerslev havde gjort udlæg hos Niels Mortensen i St. Hillerslev for kirkens tiende. Af løsøre var der kun en gl. kiste og en skive uden værdi samt nogle vægfaste skabe, som tilhørte huset, hvorfor de havde gjort udlæg i en hest, selvom Morten Nielsen på sin faders vegne havde oplyst, at husbonden havde ladet boet skrive og registrere for resterende kgl. skat og tiende.

Morten Nielsen beklagede sig over, at han på grund af udlæget var kommet i miskredit og måtte kvittere gården og forlade sin gamle sengeliggende fader. Kirkeværgerne tilbød Morten Nielsen hesten mod kaution af en vederhæftig person, hvorefter man enedes om, at hesten stod til indløsning i 8 dage.

(12/12 93) Poul Pedersen i Skinnerup har stævnet Laurs Christensen Bach ibd. vedr. betaling for 1/3 td. salt.

Opsat 8 dage. (27/2)

Opnævnte tinghørere for 1694: Christen Terchilsen i Lønnerup, Søren Andersen i Malle, Jens Knudsen i St. Hillerslev, Christopher Nielsen i Rær, Christen Søeborig i Febbersted, Laurs Jacobsen i Østerild, Salmand Ollesen i Hundborg, Anders Gade i Tved sogn, Christen Laursen i Kabestoft, Bertel Christensen i Skjoldborg og Anders Kiergård i Nørhå sogn.

27. Februar.

Læst forordninger om 1. ægteskabsløfte med jaord, 2. overløst og drab at hindres, 3. kirkers, skolers og hospitalers uerklærede regnskaber.

(13/2) Sagen om klittag opsat 14 dage.

Knud Riber har stævnet Jens Christensen Rodsted vedr. klager over „ubillig kornmål og skriverpenges annamelse“.

Hans Ollesen af Thisted svarede, at Rodsted var bortrejst i kgl. forretning, men Riber får lov at føre vidner. 60 bønder, heriblandt Anders Nielsen Østergård af Vorring og hans fader Niels Østergård, Jep Bertelsen for faderen Bertel Christensen i Tved, Christen Nielsen i Lønnerup for faderen Niels Jensen og Anders Koch i Skinnerup, hans søn Peder Koch samt Jep Pedersen i samme gård, vidner at Rodsted tog overmål, da de for nylig leverede dette års proviant-rug, og at de var tvungne til at betale, idet de ellers ville blive skrevet i restance. Tingsvidne.

(13/2) Søren Top i Øster Vandet dømmes til at betale det, han skylder Knud Riber.

(20/2) Poul Pedersen i Skinnerup kontra Laurs Christensen Bach ibd.
Opsat 8 dage. (6/3)

Laurs Tomsen af Thisted har stævnet hr. Jens i Rær for gæld. Hr. Jens protesterer og henviser til sin rette øvrighed.

(20/2) Immer Nielsen i Skjoldborg har på en del Tilsted mænds vegne stævnet mag. Olle Jensen Bjørn vedr. deres tilbud på tiende i kær og neg samt som vidner. Christen Pedersen Frost i Søndergård og Peder Yde i Tilsted, der d. 22/6 sidst var i Thisted præstegård og tilbød Bjørn tiende som beskrevet for Peder Frost i Søndergård, Anders Schorup, Anders Madsen, Christen Løfting, Niels Galtrup samt Jens Christensen, Poul Pedersen og Jesper Tomsen i Silstrup. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Peder Andersen Frost i Søndergård har stævnet mag. Bjørn og Maren Andersdatter Heboe af Thisted vedr. påstanden om, at Frost ikke skulle have tiendet af sin fulde afgrøde. Tjenestefolk og Anders og Christen Pedersen Frost vidner, at Maren Heboe var i Frost's gård og forlangte at være med til at tiende rug og ærter, da hun var parthaver, og at hun lovede at svare derfor til mag. Bjørn.

Christen Frost havde straks kørt tiendekornet til Thisted, og Maren var selv redet med og havde talt kornet ind i sal. Ib Jacobsens lade, hvilket blev bevidnet af Poul Nielsen Vert?, discipel ved Thisted skole. Tingsvidne. (6/3)

Christen Christensen i Skovsted har stævnet Anders Jørgensen ibd. „anlangende en tømme, som han (Anders) med gevalt har taget af hans (Christens) hest og vogn“ samt for nogle digetørv, som er frataget Christen i deres fællig.

Niels Justsen og Anders Torstensen (ibd.) bevidner, at tørvene er fjernet. Tingsvidne.

Erik Nielsen i Skinnerup har stævnet Niels Vestergård i Fårtoft, Jens Frost i Tingstrup, Laust Pedersen i Tilsted, Niels Mortensen i Thorsted og Anders Nørgård i Skinnerup for, hvad de skylder Erik for en rejse til København.

Tomas Norindtoft er stævnet til at fremvise et brev fra Erik Nielsen fra København om hans og medreders ærinde i København.

Opsat 8 dage. (6/3)

Samme på Anders Kåstrups vegne i Dover har stævnet Mads Krog i Vigsø, Anders Krog ibd., Jørgen Jensen i Kåstrup, Kirsten Eriksdatter i Kjelstrup, Peder Munchs kone ibd., Christen Justsen i Næstrup, Mogens Bundgård i Sennels og Anders Nielsen i Malle for gæld.

Opsat 14 dage. (13/3)

Samme har for Jens Vandet i Thisted stævnet Anders Nielsen i Schielsbjerg samt Niels Mortensen og hans søn i Ll. Hillerslev for gæld.

Opsat 14 dage.

Samme har for Christen Andersen Sterm i Thisted stævnet Mogens i Bundgård, Christen Andersen ibd. i Sennels sogn, Peder Jørgensen i Hundal, Salmand Bierregård i Vester Vandet, Christen Vig i Øster Vandet, Christen Dahl i Rær og Niels Smed i Ås for gæld.

Opsat 8 dage. (6/3)

Michel i Baungård og Peder Koch i Skinnerup har på kirkens vegne stævnet Poul Pedersen, Erik Nielsen, Søren Jepsen, Niels Tomsen, Jens Poulsen, Mads Jensen, Niels Tomsen, Jep Christensen, Christen Andersen Huas, Christen Smed, alle ibd. og sal. Søren Klous enke i Tingstrup for resterende tiende og

landgilde.

Opsat 14 dage. (13/3)

Lauris Christensen af Tøfting har stævnet etatsråd Gyldensparre og medinteressenters tjenere gamle og unge Poul Envoldsen i Aggerholm, Isach Pedersen i Tilsted og Jens Pedersen i Silstrup for resterende skyld og landgilde.

Dom: De skal betale.

Hans Ollesen af Thisted på vegne af mag. Holger Sørensen, præst i Snedsted, har stævnet Hartvig Kås med frue Sophie Rotkirch til Ulstrup og Faddersbøl angående en obligation på 20 rdl. udgivet d. 13/5 89 til Christen Christensen den yngre "østerst" på Midieholm og overdraget til præsten, da denne i Christen Christensens „sygdom og store nød“ hjalp med sædekorn til jorden.

Christen Christensens kone Anne Pedersdatter vidner, at Sophie Rotkirch havde sendt bud til dem med lovning på betaling af en stud og en ko, hvorfor Anne var gået til præsten for at låne gældsbreve.

Anne „gik glad til fruene“, der førte hende ind i junkers kammer, lånte brevet og smurte Kås' hånd over og sagde, „løb nu til mag. Holger og sæt ham det i pant, så skulle man gøre ved alle sine tjenere, de skulle ikke have mere, end de kunne tigge af deres husbond“.

Peder Frostholt irettelægger et skriftligt indlæg fra fru Sophie, der påstår, at hun gjorde fuld afregning og derfor havde lov at kassere obligationen, og at Anne Pedersdatter svigagtigt tog dem på kammerbordet.

Dom: Hartvig Kås skal indfri obligationen, dog først efter overdommernes bekræftelse af dommen. (20/3)

6. Marts.

Sognepræsten hr. Søren Madsen i Sennels har stævnet samtlige Sennels sognemænd angående resterende tiende og endvidere Mogens Christensen og Christen Andersen i Bundgård samt Niels Ollesen i Sennels for anden gæld.

Opsat 8 dage. (13/3)

(27/2) Mag. Olle Bjørn kræver dom over Tilsted mænd for manglende betaling af tiende. Christen Pedersen Frost påstår frifindelse for faderen efter tidligere tingsvidners forlydende. Laurits Frost kunne på grund af misvækst ikke betale in natura, men tilbød at betale med rede penge.

For resten af de tiltalte blev fremlagt et skriftligt indlæg:

1. De havde advaret i rette tid efter loven og tilbudt tiende på kærven eller efter akkord, men begge dele havde præsten svaret nej til.

2. De har ved kirken anmodet ham om at tiende på kærven.

3. Da kornet var høstet, havde de bedt ham tælle det, men han havde sagt, han ville have tiende på skæppe, hvilket han havde fået, men ikke så meget som forlangt, da avlen var ringe.

Dom: Peder Frost frikendes. De andre skal betale efter den akkord, de har indgået med mag. Bjørns formand.

Amtsforvalteren har stævnet Jens Færgemand ved Vildsund og dennes 3 sønner Christen, Søren (eller Simon) og anden Christen Jensen vedr. deres uagtsomhed, da de skulle overføre amtsforvalterens vogn, som gik til bunds i sundet. Olle Madsen, karl hos Jep Nielsen i Tingstrup, vidnede, at han med amtsforvalterens „beslagne arbejdsvogn“ og Jep Nielsens heste var på Ullerup i Mors. På tilbagevejen måtte han vente 2 dage ved sundet, hvorefter færgemændene ville sætte ham over og med hestene i båden, mens de ville lade vognen svømme i vandet efter båden, hvilket så skete, selvom Olle Madsen havde tilbudt at skille vognen ad og iøvrigt havde fralagt sig ansvaret for transportmåden. På turen havde de forlist vognen. Tingsvidne.

Niels Tomsen i Knudgård og Anders Pedersen i Hou, værger for Sennels kirke, har stævnet Sennels sognemænd for tiende, bl.a. Tomas Gregersen i Malle og Poul Tordsen i Sennels.

Dom: De skal betale.

(27/2) Christen Andersen Sterm i Thisted får dom over de indstævnedede for gæld efter købmandsbog.

Niels Pedersen tjenende Niels Kirch i Nørhå har stævnet Johanne Pedersdatter af Hundborg til påhør af benægtelsesvedr. hendes beskyldning om, at han var fader til hendes sidste barn. (20/3)

(27/2) Sagen om Erik Nielsen i Kinnerup har rejst vedr. rejsepenge til København opsættes 8 dage. (13/3)

(27/2) Poul Pedersen i Skinnerup kontra Laurs Bach ibd. opsættes 14 dage.

13. Marts.

Jens Jensen i Kanstrup har på von Klingenberges vegne stævnet Mette Jensdatter tjenende i Oddershede, Peder Vogensen i Hillerslev, Anders Pedersen og hustru Dorte Knudsdatter ibd. til sigtelse for, hvad der er „bortbleven og forrykket“ af sal. Søren Jensens bo i Oddershede.

Christen Nielsen, som afvigte år tjente hos Søren Jensen, vidnede, at der da var 3 hopper og et føl, 2 køer, 2 ungstude, 1 ungnød, 2 arbejdsvogne, 1 plov med 2 par jern, 3 jerngrebe og andet udendørs redskab. Han vidste, at Søren Jensen i år ved Mikkelstide havde solgt 1 hoppe, 2 føl og 2 køer for i alt 21 sldl. 1 mk., samt at han havde haft penge i 2 punge i sit bordendeskab.

Mette Jensdatter vidnede, at da Søren Jensen lå på sit dødsleje og ikke kunne tale, førte tjenestedrengen Peter Vogensen 2 td. rug og 1? td. arre til Hillerslev, og Anders Pedersen af Hillerslev tog det rød-blissede føl med sig.

Hr. Olle Nielsen på sin tjener Anders Pedersens vegne spurgte Mette, efter hvis befaling det var sket, hvortil hun svarede, at det var sket efter Søren Jensens og hans kones befaling og på den betingelse, at konen kunne få kornet tilbage, hvis hun skulle tilså jorden. Mette benægtede, at der skulle være ført kister eller penge fra huset, men indrømmede, at hun havde fået noget sengelinned af konen, før denne døde. Efter Søren Jensens og hans kones død havde Anders Pedersen taget den sortstjernede hoppe, der var registreret i boet efter sal. Søren Jensen, og som konen havde sagt, at hr. Olle skulle have „ligprædiken og hvad andet, der var imellem dem“.

Anders Pedersen benægtede at have fået noget efter Søren Jensens og dennes kones død. (Se næste indførsel og 20/3).

Samme kundgør likvidation d. 22. Marts efter afgangne Søren Jensen og hustru.

(27/2) Christen Andersen Huas og hans gårdmand Christen Smed i Skinnerup fremlægger attest fra amtsstuen på deres hartkorn efter ny landmåling til kirken 2-5-1-0 og til Ørum 4-1-0 og for Søren Madsen Klous enke i Tingstrup 3-2-1, og hvis de ikke kan betale herefter til kirken, må de opsiges deres boliger. Erik Nielsen tilbyder at betale sin tiende efter kapiteltakst, men beklagede sig over, at han betalte lige så meget af 1 td. 1 sk., som hans naboer af 4? td. hartkorn.

Dom: Der skal betales efter kirkeværgernes krav, men vedrørende de nævnte landgilder henstilles til kirkenes forsvar at finde en rimelig ordning.

(6/3) De af Erik Nielsen i Skinnerup indstævnedede personer dømmes til at betale hans rejseudlæg efter påkrav.

(27/2) De af Anders Kåstrup i Dover indstævnedede personer dømmes til at betale deres gæld, dog frikendes Christen Dahl i Rær, der aflægger benægtelsesvedr.

(6/3) Hr. Søren Madsen i Sennels får dom over (25 navngivne) sognemænd for resterende tiende og landgilde.

20. Marts.

(13/3) Laurs Jensen i Thisted har på hr. Olle Niensens vegne, præst i Hillerslev, stævnet Jens Jensen i Kanstrup som fuldmægtig for Ørum vedr. en hoppe, som sal. Maren Christensdatter i Oddershede havde tilsagt hr. Olle.

Anders Eriksen Kortegård vidnede, at Maren Christensdatter havde sendt bud efter ham den 19/2 og havde gjort vitterligt, at præsten skulle have den sorte hoppe for ligprædiken og andet, og at hun og hendes mand, før han døde, havde givet Anders Pedersen i St. Hillerslev det rødblissede føl.

Jens Jensen understregede, at det var sket efter boreregistreringen efter hendes sal. mand.

Jens Christensen Rodsted har stævnet (62 navngivne) sognemænd fra Nors og Tved sogne til at vidne om noget korn, der var stjålet fra det kgl. magasin, da de var i Thisted for at yde deres skattekorn. De vidner, at de har hørt om tyveriet, men iøvrigt ikke ved noget. Tingsvidne.

(27/2) Mag. Holger Sørensen i Snedsted har stævnet fru Sophie Rotkirch til påhør af beskikkelses- og benægtelsesvidne afgivet af Christen Christensens kone Anne Pedersdatter i Midieholm, der aflægger ed på, at der ikke er betalt mere på den omstridte obligation end påskrevet står, og at hun ikke svigagtigt har tilegnet sig obligationen i Hartvig Kås' kammer.

Ydermere beklagede hun sig over, at deres husbond på skiftet efter sal. Peder Salmansden, som Kås ene selv forvaltede, tog et gældsbræv på 100 rdl. med mange års rente, som mange godtfolk så, og siden måtte de give 30 rdl. i fæste. Siden fik fru 16 rdl. og noget derefter disse 20 rdl., så husbond havde snart fået alle deres midler fra dem, og de havde ikke kunnet beså jorden, hvis ikke præsten havde hjulpet dem.

I et skriftligt indlæg mener fru Sophie, at kongen har udnævnt mag. Holger til præst og ikke til prokurator, at det var imod loven at opmuntre bønderne mod deres husbond, og at han både efter loven og biskoppelig dom for nogle år siden i Ålborg burde holde sig fra al tingfærd.

Hun mener ikke, at retten bør tillade edsaflæggelse, før sagen er pådømt ved højere ret, hvor hun vil bevise, at obligationen er betalt. Tingsvidne.

(6/3) Niels Pedersen, karl i Nørhå, frikendes for en faderskabsbeskyldning.

Mattis Nielsen, som tjener hos mag. Holger Sørensen i Snedsted, har stævnet fru Sophie Rotkirch, der har truet Mattis med bolt og jern, da han gav varsel for sin husbond. Endvidere stævner han Hartvig Kås for at have forfalsket sin jordebog, så „får piben nok en anden lyd“.

Han stævner desuden amtsforvalteren, fordi Kås „mistænkeligt“ har indgivet sin jordebog til amtsstuen, samt hr. Olle Nielsen Hosum i Hundborg og borgmester Lelius, om de ved ed vil bekræfte jordebogens indhold. Jens Rodsted spørger Mattis, hvem der har autoriseret ham til at rejse sag om Kås' jordebog, men irettelægger dog jordebogsekstrakten (specificeret), for at der ikke skal rejses tvivl om, at amtsstuen ikke har spillet under dække og forholdt kongen dennes interesser.

Hartvig Kås nægter at svare på beskyldninger rejst af en „dreng“ som „selvgjort officiant“.

27. Marts.

Hr. Poul Jensen Snested, præst i Sjørring og Thorsted, har stævnet samtlige Thorsted sognemænd samt Jens Lauridsen i Tilsted anlangende et falsk sognevidne, som Jacob Jacobsen - tilforn boende i Thorsted - har tilpraktiseret sig, og han irettelægger en missive af 24/2 fra vicepastoren i Højer Casparo Petræo af følgende indhold: „Jeg har læst hans ærværdigheds skrivelse med forundring over Jacob Jacobsens svig og bedrageri og med glæde over, at sådan falskhed og skælmeri imod al forhåbning er blevet vitterlig og åbenbar. Han har for nogle uger siden indfundet sig her med sit falske sognevidne, som pastor senior her i menigheden Paulus Petrejus syntes rigtig, hvorfor han fik alterets sakramente, og yderligere kom han i godtfolks huse som en ung frier og fik ægteskabsløfte af en kristelig enkes velskabte og velskikkede datter. Da jeg forstod af brevet, at han var bortrømmet fra kone og børn i Thorsted, lod jeg ham kalde til mig og

fik med kristelig snedighed sognevidnet i hænde.

Han benægtede både i præstegården og hos herredsfogeden, at brevet var falsk, men måtte til sidst efter svære trusler bekræfte sandheden.

Sognevidnet medsendes efter ønske“.

Herefter irettelagde præsten det falske sognevidne, der meddeler, at Jacob er født i sognet, blev forældreløs i sit første leveår og derefter opfostret hos sin morsøster og hendes mand Peder Jensen i byen, til han selv kunne fortjene sit brød. Derefter har han tjent hos folk i byen, indtil han ved St. Mikkelstid 1692 rejste til Sønderjylland, og i al den tid har han opført sig som en hæderlig karl.

Vidnet er underskrevet den 8/1 94, af Paulus van Snested, pastor loci m.m. og 24 (navngivne) sognemænd med deres navne og bomærker.

Hr. Poul foregav, at han ikke vedkendte sig det anvendte navn, men at det rette navn var Poul Jensen Snested, og derefter vidnede alle tilstedeværende Thorsted mænd, at de ikke havde underskrevet vidnet. Anders Pedersen, 14 år og søn af Peder Madsen Holm i Thorsted, vidnede grædende, at han havde skrevet nogle af navnene, men ikke præstens.

Niels Andersen Kirk i Thorsted vidnede, at Peder Madsen Holm, da de fulgtes til kirke, havde sagt, at Jacob Jacobsen havde fået sit sognevidne, og at Peder Holms søn havde skrevet navnene under. Tingsvidne.

Rektor Niels Ebbesen Ågård lader Thisted skoles tjener Christen Stentoft i Vester Vandet, Christen Jensen i Øster Vandet, Søren Nielsen Huol i Thorsted, Poul Skrivers enke i Vang, Niels Harboe i Nors og Morten ved Tved kirke tiltale for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

3. April.

Niels Eriksen af Skinnerup og hans far Erik Nielsen giver last og klage over, at sognemændene „klyfuer og stiger“ over deres diger og færdes i deres korn på langs og tværs nemlig i Erik Nielsens toft udenfor Søren Jepsens og Niels Eriksens ager norden for byen. Tingsvidne.

Erik Nielsen har stævnet samtlige Skinnerup sognemænd for betaling af bøder for 1693 efter grandebrev samt „aparte“ Anders Nørgård og Erik Christensen for regnskab for forfaldne bøder for 1691 og 92 og udlevering af beholdningen.

Endvidere er Anders Nørgård stævnet for udlevering af en dom, der kontinuerligt skal forblive ved grandebrevet.

Opsat 14 dage. (17/4)

Samme har stævnet Anders Nørgård og Peder Tomsen i Skinnerup for ulydighed og foragt for retten samt Peder Jensen ibd. til at aflægge forklaring.

Opsat 14 dage. (17/4)

Fogeden på Nørtorp har for hr. Christen Pedersen Øland, sognepræst til Hunstrup og Østerild, stævnet Anders Sørensen ved Østerild kirke, Peder Christensen i Sønderby, Peder Andersen vesten Østerild kirke og Christen Laursen, husmand i Vesterby, for resterende tiende og landgilde.

Dom: De skal betale.

Jens Nielsen Mulli af Thisted har stævnet Lille Anders, Niels Christensen og Bertel Pedersen i Ll. Hillerslev og Christen Christensen i Skovsted til at vidne om, hvad de havde hørt sal. Maren Christensdatter i Oddershede sige - under registreringen efter hendes sal. mand - om en gæld, hun var i, til Jens Mulli.

Opsat 8 dage.

Kirkeværgerne Tomas Christensen ved Sixhøj i Sjørring sogn og Stephen Laursen i Ramsgård i Sperring

har stævnet Anders Pedersen, søn af Peder Ofuesen i Dollerup, i Jens Pedersen Kjærs gård ibd., som Anders Pedersen nu har i brug, for resterende kirkens og kongens tiende. Endvidere er stævnet Anders Pedersens husbonds fuldmægtig, fogeden på Nørtrorp.

Jens Kjær er bortrømt og Peder Ofuesen og hans søn bruger hver halvdelen af gården.

Dom: Hvis der er nogle af Jens Kjærs midler i gården, skal disse bruges til betaling, ellers skal husbonden betale.

11. April.

(dagen efter Påsketirsdag)

Læst landstingsvarsel af 21/3 om skifte efter Viborg hospitals bonde, afgangne Jørgen Clemedsen i Barslev, Hvidbjerg sogn på Thyholm, hvilket enken Kirsten Ifuersdatter lader afholde 8/5.

Mag. Olle Bjørn foregav at være indstævnet af Christen Poulsen på Estvadgård, der ikke var mødt, til synsvidne vedr. annexgården i Tilsted.

Bjørn henviste til landmodesstævning til 18/4 bl.a. om annexgården, hvilken stævning var forkyndt på Estvadgård.

Hr. Olle Nielsen Hosum i Hundborg tiltaler Jørgen Kås og jomfru Sophie Kås for betaling af en række fordringer, som hr. Olle har tilhandlet sig.

1. Forskrivning af 1685 på 65 rdl. til Jens Skyum med pant i Førgård i Hundborg sogn, som Peder Pedersen påbor.

2. Forskrivning af 1687 på 40 sldl. til Mads Nielsen Tinstrup med pant i 3 huse nemlig Niels Suankier i Førby, Christen Pedersen ibd. og Peder Andersen Grønkier i Jannerup. Disse penge har Jens Skyum forstrakt sin stedsøn Mads Tinstrup af dennes fædrene arvelod.

3. Forskrivning af 1688 på 25 sldl. til Laurs Laursen i Hvalstrup med pant i et hus, som Poul Grønkier påbor. Overtaget af hr. Olle 1/5 1689.

4. Jens Skyums omkostninger 42 sldl. (specificeret) vedr. hjem- og landtingsprocesser mod Kås.

5. Hr. Olle fremlægger tingsvidne af 4/6 89, hvoraf fremgår, at han har betalt Jens Skyum 91 rdl. 4 mk. for ovennævnte fordringer samt for en forskrivning af 1684 på 55 rdl. til Jens Svendsen i Thisted også med pant i Førgård.

6. Fordring på 61 sldl. 2 mk. 4 sk. for resterende kgl. skatter før 1680 efter dom 7/5 89, som hr. Olle har betalt for Jørgen Kås vedr. Niels Christensens og Jens Jensens huse i Førby, Poul Nielsens hus i Grønkier samt Zidsel Mogensdatters og Anders Nielsens huse ibd.

7. Obligation af 1690 på 20 rdl. til amtsforvalter Jens Hansen med pant i 3 huse vesten for åen i Hundborg sogn beboet af Niels Tømmermand, Jens Svendsen (senere Svend Jensen) og Niels Christensen. Pengene der er betaling for contribution og familieskat for Faddersbøl, betales i 91 af hr. Olle.

8. Obligation af 1692 til hr. Olle på 60 sldl. med pant efter Sophie Kås' godkendelse i Christen Christensen Fogeds boel i Vorup i Hundborg sogn og Niels Badskærs hus ibd., der også bruges af Christen Foged, Maren Pedersdatters hus (ibd.?), som Bertel Skræder nu påbor, Poul Ofuesens hus i Snejstrup, et jordløst hus ibd., som Niels Bøchers datter Karen ibor, og Maren Troldhofueds hus ibd. Kås' svigersøn Jens Fusmand bekræfter skriftligt, at han ikke har påkrav på det pantsatte gods.

Endelig hævder hr. Olle, at han tid efter anden har forstrakt Kås og datteren med 32 sldl. til deres fornødenheder, hvorefter han kræver hele gælden betalt.

Kås anmoder præsten om venligst at affinde sig med det pantsatte gods til dækning af hele gælden, da han ingen midler har at betale med.

Dom: Der skal betales.

Peder Tomsen i Skinnerup stævner på hr. Peder Rolfsens vegne Aggerholm Christen Pedersen i Øster Vandet til at bevise, at alt, hvad der findes i den gård, Anders Foged har opladt til ham i Øster Vandet, er hans ejendom og at bekræfte dette ved ed. Endvidere er Anders Jensen Foged stævnet.

Opsat 8 dage. (17/4)

17. April.

Læst missive hvorefter et forbud af 17/10 mod udførsel af køer trækkes tilbage.

Ulovlig færdsel på og brug af Thisted Bisgårds jorder forbydes.

Christen Huas og Niels Michelsen af Skinnerup afhjemler syn på tinghusets brøstfældighed på vægge, vinduer og træværk.

(11/4) Hr. Peder Rolfsens stævнемål opsættes 8 dage. (24/4)

(3/4) Niels Eriksen af Skinnerup på egne og sin fader Erik Nielsens vegne fremlægger restanceliste for bøder efter grandebrev. (23 restanter nævnt bl.a. Anders Baun, Birgitte Christensdatter, Jens Bach, Niels Tomsen, Niels Tomsen Nør, Søren Baun og Tomas Christensen).

Han irettelægger herredsfogedens udmelding af 27/2 af Anders Nørgård og Peder Tomsen ibd. til udpanning for bøderne og fører Peder Jensen ibd. som vidne på, at de har nægtet at gøre dette.

Anders Nørgård fremlægger en afkrævet dom vedr. grandebrevet.

Sagen opsat 8 dage. (24/4)

24. April.

Forkyndt landsdommernes varsel om skifte den 18/5 i Rosholm præstegård afholdt af enken Martha Poulsdatter efter sal. hr. Daniel Jensen, sognepræst til Harring og Stagstrup.

(17/4) Anders Laursen på sognepræstens vegne i Øster og Vester Vandet spørger Christen Pedersen, hvad denne har givet i opladelse af Anders Fogeds anpartsgård i Øster Vandet, og om han har købt Fogeds kreaturer og øvrige ejendom.

Han svarer, at han har betalt opladelsessummen og ikke vidste, at han var pligtig at oplyse noget herom. Endvidere at han havde købt 1 ko, 1 tyrekalv, 9 får, 1 kiste m.m. Han nægter at have påtaget sig at betale tiende og anden afgift før efter Valdborgsdag. Tingsvidne. (8/5)

Amtmandens tjener fremstiller Niels Hyldgård i Nors, Niels Jepsen ibd., Jens Jepsen i Ørgård og Salmand Bierregård i Vester Vandet, der afhjemler deres syn på klittag hos Christen Smed, Christen Christensen ved præstegården, Jens Poulsen, Ll. og St. Poul Enevoldsen, alle i Aggerholm, Jens Christensen i Holder, Søren Pedersen i Vilsbøl, Christen Andersen ibd., Jacobs' enke ved Bleghule, Salmand Frost og Jens Balsen ibd., Niels Fisker i Vestermølle, Anders og Peder Brandi samt Morten Pedersen i Klitmøller. Tingsvidne.

Læst forordning om at hunde skal være bundne eller temmede.

(17/4) Erik Nielsens sag vedr. grandebrevsbøder.

Peder Tomsen i Skinnerup irettelægger sin husbond borgmester Lelius' skriftlige svar, hvori påstås, at udmeldingen til udpanning var ulovlig, idet der i grandebrevet står, at ved udpanning skal samtlige sogne-mænd deltage. Desuden vil sognemændene ikke tilstede Erik Nielsen at opkræve pengene. Det skulle være en vederhæftig mand, som kunne gøre rede for, hvad pengene skulle bruges til.

Anders Nørgård afleverede for retten bøderne for 1691 til Niels Michelsen 5 mk. 4 sk. og til Christen Huas 5 mk. 9 sk., indtil det bestemtes, hvordan pengene skulle anvendes. Erik Christensen oplyste, at han ikke havde opkrævet bøderne for 1692.

Dom: De fleste sognemænd har betalt for 1693 til Niels Eriksen her for retten. Resten må søges efter grandebrevets vedtægter. Sagsomkostningerne betales af de modtagne bøder og resten af pengene for 93

samt bøderne for 92 skal afleveres til to vederhæftige sognemænd.

Anders Nørgård og Peder Tomsen har af herredsfogeden fået forladt deres ulydighed og frikendes derfor. (22/5)

Christian Fux stævner en løsgænger Envold Madsen sidst tilholdende hos Clemed Jørgensen i Rær til gæsteretsdom for trusler på livet og for med gevalt at have søgt Fux i dennes logi i Hestkjær. Som vidner stævnes Olluf Krog i Vigsø, Peder Jensen Knurborg, Hans Jensen i Hedegård, Christen Nielsen ibd. og Anders Ollesen i Hestkjær.

Fux irettelægger en skrivelse fra præsten i Tømmerby og Lild til hr. Jens Pedersen i Rær, om hvornår Envold Madsen i Lund senest var til Herrens bord, hvortil svares, at han „efter den landstingsdom, der er falden over ham, den 26/3 86, aldeles har fraholdt sig“ kirken.

Anders Ollufsen vidnede, at han fra sin søster Margrete Ollufsdatter i Vigsø havde fået bud om truslerne mod Fux, og at han, da Envold Madsen kom til Hestkjær, fortalte, at Fux måske var på Nørtorp.

Tue Christensen samt Christen Nielsen i Hedegård vidnede, at de efter mørkets frembrud på vejen mellem Hestkjær og Nørtorp havde truffet Envold Madsen, der havde spurgt efter Fux. Tingsvidne. (1/5)

Christen Pedersen på Gadsbjerg mølle, der har opladt møllen til Christen Lauridsen Møller af Venbjerg mølle, stævnes af husbonden madame Jytte Jespersdatter, enke efter Peder Mathisen i Ørndrup, der påstår, at den nye fæster er uvederhæftig, og at Christen Pedersens opsigelse af fæstemålet ikke var lovmæssig rigtig, hvorfor han må tiltræde fæstet igen.

Christen Pedersen, der af husbond betegnes som „altid modvillig og vrangvorn“, påstår sig frikendt, da den nye fæster har fået brev på møllen.

Dom: Da Christen Pedersen ikke bestrider, at fæstet ikke er lovligt opsagt, skal han blive ved møllen. (30/5)

1. Maj.

Peder Sørensen af Schoropgård har stævnet Jens Jensen i Kanstrup, Jens Kåstrup i Brund og Jens Ollesen i Kjelstrup som forlovningsmænd for Hillerslev sogn efter kontrakt af 14/8 93 vedr. betaling for en rejse til København.

Dom: De skal betale. (8/5)

Anders Madsen Gade i Villerup i Vestervig sogn har ladet Jesper Tomsen i Silstrup stævne for gæld efter en obligation af 14/11 87 på 15 sldl.

Dom: Han skal betale.

(24/4) Fux' sag mod Envold Madsen opsat 8 dage. (8/5)

8. Maj.

Læst forbydelsesseddell udstedt af Gregers Høeg til Vang anlangende Bloksgårds tilliggende ejendom.

Peder Christensen Overgård af Kjelstrup lod forkynde et grandebrev for Kjelstrup dateret 1/5 94 og underskrevet af Christen Tøgersen, Tomas Jensen, Jens Laursen, sal. Anders Nielsens enke Anne Laurs?datter, Just Jensen, Peder Christensen Kirch, Palle Christensen Smed, Jens Christensen Bødcher, Niels Michelsen, Jens Ollesen, Emmike Eriksen, Laust Andersen og Overgård.

(1/5) Jens Christensen Kåstrup i Brund og medforlovningsmænd har stævnet Hillerslev sognemænd for betaling af rejsepenge 4 sk. pr. tønne hartkorn til Peder Sørensen i Schoropgård, der rejste til København med et andragende til kongen vedr. den store misvækst i afvigte år.

Envold Nielsen svarer på sine bønders vegne, at de aldrig har givet fuldmagt til forlovningsmændene.

Dom: Alle bør betale.

På provst Anders Lyngbys vegne fremstiller Christen Christensen, degn i Nors, Niels Kortegård, Niels Jepsen, Bertel Andersen og Jens Jensen, alle Nors, der har synet fru friherreinde Helle Trolles (til Katholm) ødegårds græsning, som Christen Mouritsen påboede og fradrog. Græsningen var ringe, da meget af den bedste jord var pløjet. 2 øg på 17 og 18 år blev vurderet til 10 mk. stykket. Tingsvidne.

(24/4) Hr. Peder Rolfsen, præst til Øster og Vester Vandet, tiltaler Christen Pedersen i Øster Vandet for resterende præstetiende og påskerente af sin gård efter dom af 15/3 over Anders Foged, som har opladt gården til Christen Pedersen.

Der var 2 gange gjort udlæg i Anders Fogeds ejendele i gården, men ikke opnået dækning. Foged mødte op og bad om opsættelse i 8 dage, idet han inden da ville tilfredsstille præsten.

(1/5) Christian Fux får dom over Envold Madsen af Lund, der skal pågribes og stille borgen med sin person samt betale sagens omkostninger.

15. Maj.

Hans Clausen i Sundmølle har stævnet Birgitte, sal. Eiler Jacobsens („talte med Tomas Mortensens hustru“) for gæld.

Opsat 3 uger.

22. Maj.

Alle Nørtorp tjenere i Hillerslev og Hundborg herreder (4 sider specifikation) tiltales for restancer.

Christopher Christensen Smed i Hundborg fremviste sit fæstebrev dateret i Vestervig kloster 12/4 74, hvori gården var ham forundt for 4 td. byg og 2 rdl. i arbejdspenge, som han her for retten betaler for 1693, hvorefter han påstår sig frikendt. Christopher Smed og Christen Ladsen (=Laursen) på Engeland i Rær kræves fradømt deres fæste.

Dom. Der skal betales, men fradømmelse af fæste kan ikke finde sted, da kravet ikke er rejst i stævningen.

Peder Pedersen i Snejstrup og Jens Christensen ibd., værger for Jannerup kirke, har stævnet Jannerup sognemænd undtagen Christen Madsen i Jannerup vedr. stolesæder. (En del af teksten er ulæselig).

Der vidnes, at foruden gårdene i Jannerup og Snejstrup by hører husene i Nr. Grønkjær, som Christen Grønkier og Peder Andersen påbor, samt Peder Ofuesens hus i Vorup?, til i Jannerup sogn og kun disse gårde og huse har ret til sæder i Jannerup kirke, selvom denne af nemheds årsager bruges af en del Hundborg sognemænd.

Christen Nielsen Søe af Jannerup havde på sognemændenes vegne fået biskoppens tilsagn om udstedelse af stolebreve efter loven. Mads Michelsen i Hassing mødte på Hartvig Kås' vegne og fik bekræftet af vidnerne, at Kås og hans formænd mestendels havde søgt Jannerup kirke, hvorefter han fremlagde vidner af Hundborg ting 7/10 1533 og 15/8 1611, der bekræftede dette samt at ejendom under Faddersbøl hovedgård lå i Jannerup sogn. Af 1611-vidnet fremgår, at det værsted, som Jens Møller påboede, lå i Jannerup sogn, at Jens Møller betalte tiende til kirken og blev begravet på kirkegården i Jannerup. Værstedet tilhører stadig Faddersbøl. Tingsvidne.

(6/2) Peder Andersen Scherbech af Thisted har for Mads (senere Christen) Christensen af Midieholm og dennes broder Jep Christensen stævnet Anders Nielsen i Tved i Hjardemål sogn for en arvepart på 13? sldl. 6 sk., som Anders Nielsens sal. fader Niels Christensen ibd. har fået i rede penge af Peder Andersen i Ll. Hillerslev på Hillerslev herredsting den 28/8 1660 efter tingsvidne og afkald, som i original findes i forvaring hos de efterladte sønner Anders og Bertel Pedersen i Ll. Hillerslev.

Arven var tilfaldet Christen og Jep Christensen efter deres sal. faders søster Maren Ibsdatter, som boede og døde i St. Hillerslev og som havde arvet efter hendes broder Jens Ibsen, der for mange år siden var rejst udenlands og ikke senere hjemkommet. Anders Nielsen skal fremvise skiftebrev og vurdering af 10/

2 og 20/3 1646 efter Jep Christensen, som boede og døde i Ll. Hillerslev, og hvorfra arven oprindeligt stammer.

Anders og Bertel Pedersen er stævnet til at fremvise ovennævnte originale tingsvidne og afkald, som deres sal. fader har forhvervet, og hvoraf fremgår, at han har afleveret 54 sldl. og 1 mk.

Endelig er stævnet Peder Christensen i St. Hillerslev, som skal have borttaget, hvad der var af midler og formue efter Maren Ibsdatter.

Anders Pedersen af Ll. Hillerslev fremlagde tingsvidnet af 1660, hvorefter hans fader havde udlagt 27 sldl. 12 sk. til Christen Ibsen i Hjardal på dennes broder Jens Ibsens vegne, til Niels Christensen i Tved 13? sldl. 6 sk. på dennes broderdatter Maren Ibsdatters vegne, til Jesper Christensen i Hinding og til Frands Christensen i Øster Vandet hver 6? sldl. 1 mk. 3 sk. på deres brodersøn ovennævnte Jens Ibsens vegne. Opsat 4 uger.

Jep Nielsen af Tingstrup har stævnet sin husbond Kgl. Maj.s. fuldmægtig, amtsforvalteren, fordi han imod sit fæstebrev, men efter dom for landgilderestance, skal yde af 2 td. 4 skp. 1 fjk. 2 alb. hartkorn efter Juli 88, hvilket kan ruinere ham. Som vidner er stævnet Anders Nørgård, Christen Huas og Niels Eriksen af Skinnerup.

Opsat til onsdag efter helligdagene. (30/5)

(24/4) Poul Pedersen af Skinnerup har på Skinnerup sognemænds vegne stævnet Niels Eriksen ibd. for at fremvise grandebrevet samt Erik Nielsen ibd., som sognemændene ikke ønsker som grandefoged.

Erik Nielsen havde spurgt stævningsmændene Christen Andersen og Niels Tomsen, begge ibd., om de ikke stævnedes i deres egen sag, hvortil de måtte svare jo.

I et skriftligt indlæg påstås, at det er aftalt sognemændene imellem, at grandebrevets bestemmelse om digning, så småkreaturer kunde gå på gaden uden tilsyn, ikke skal overholdes, da „gaden er ganske ufrugtbar“, og mændene i såtiden ej heller havde tid til at vedligeholde digerne. Tilmed støder enhver mands egne jorder på hans iboende gård, så de derved ej skader hinanden. Bestemmelsen i grandebrevet kræves ophævet ved dom.

Erik Nielsen er indstævnet, fordi han imod grandebrevsordenen vil indtvinge sig som foged, hvortil han svarer, at han bor på kongens grund mellem Niels Eriksen og Søren Jepsen og derfor i kraft af grandebrevets orden og omgang havde fået brevet af sin søn. Poul Pedersen påstår, at Erik Nielsen kun har en ladebygning på dette sted, at han holder dug og disk hos sin søn, og at der ingen bygninger er på hans ejendom syd for Søren Jepsen, hvor han burde bo.

Opsat 8 dage. (30/5)

Envold Nielsen til Kølbygård har stævnet Christen Sørensen i Bloksgård for lejemål med Niels Tomsens tjenestepige i Hunstrup ved navn Kirsten Pedersdatter, der beskyldte Christen Sørensen for at have haft legemlig omgang med hende i 3 år, først og i den seneste tid i Bloksgård, derefter hos Tomas Jørgensen i Hunstrup, før hun kom hos Niels Tomsen ibd., samt for at have lovet hende ægteskab. Tingsvidne.

Christen Sørensen i Bloksgård har stævnet Peder Andersen i Damsgård og hans søn Anders samt Christen Jensen vedr. Bloksgårds tilliggende ejendom fremlægger et forbud mod ulovlig brugelighed af samme, underskrevet af Gregers Høeg og læst på tinge i 71, 72 og 74 samt nu igen i dag.

30. Maj.

Niels Jensen i Sundby har stævnet Christen Sørensen ibd., hustru Voldborg Poulsdatter og søn Poul Christensen, hvis kreaturer har gået i Niels Jensens hegnete eng.

Voldborg Poulsdatter har uden tilladelse hentet en af deres køer, som Niels Jensen havde indtaget i sin stald.

Vidner: Niels Tomsen Vinter, Niels Christensen og Laurs Christensen, alle Sundby samt Niels Jensens tjenestefolk. Tingsvidne.

Envold Nielsen til Kølbygård har stævnet sal. Mads Torsteds enke i Christianssand for betaling for varer. (17/7)

Knud Riber på regimentskriverens vegne har stævnet Christen Gregersen i Dahlgård (i Hunddal?) for vold mod hans gårdmand Søren Christensen, hvis kone Maren Eriksdatter vidner, at hendes mand fik nogle hug i hovedet i deres stue, og at der blev skubbet til hende, da hun gik imellem. Tingsvidne. (5/6)

(22/5) Immer Nielsen i Skjoldborg spørger på Erik Nielsen i Skinnerup og søns vegne Poul Pedersen ibd. om hans fuldmagt. Poul Pedersen svarer, at han har fuldmagt af alle undtagen Per Klit og Jens Bach, som var bortrejst. Immer anfører endvidere, at Erik Nielsen er den ældste i sognet efter Anders Nørgård og både derfor og på grund af hans gårds beliggenhed, bør han være grandefoged.

Dom: Niels Eriksen skal aflevere brevet til Søren Jepsen, og brevet post vedr. inddigning ophæves. (17/7)

(22/5) Jep Nielsen i Tingstrup irettelægger sit indfæstningsbrev af 7/10 1681 udstedet af amtsforvalteren, hvoraf fremgår, at han skal yde 7 td. hartkorn, da gården har ligget øde, og der endnu ikke er bygget rallingshus. Erik Nielsen af Skinnerup bekræfter i en attest, at Jep Nielsen ikke har lovet at betale mere end angivet i fæstebrevet.

Anders Nørgård i Skinnerup og Christen Huas ibd. bevidner, at Jep Nielsen, da de nye htk. var kommet, havde meddelt amtsforvalteren, at hvis han skulle yde mere end fæstebrevet sagde, måtte han kvittere gården. Tingsvidne.

(24/4) Christen Pedersen i Gadsbjerg mølle opsiger sit fæste og fremstiller vidner bl.a. Anders Nielsen på Ballerum, Christen Laursen og Anders Pedersen i Nørby i Tved sogn og Anders Gade ibd. De vidner som følger:

Der var ikke så meget ejendom til møllen, at gødningen fra 2 høveder for en vinter kunne være der. Man kunne kun komme til og fra møllen med høveder over andres ejendom uden over vadestedet med temmeligt dybt vand og om ad Gadsbjerggård. Malingen var ikke forsvarlig på grund af for lidt vand, desuden var det bekvemmere for folk at komme til og fra Langgårdsmølle. der blev opsat for ca. 20 år siden, og endelig måtte han, efter at sal. Peder Matisen overtog både Gadsbjerggård og møllen optage stigning hvert år til Valdborgsdag. Tingsvidne. (Se nedenfor).

Emmer Nielsen i Skjoldborg på regimentskriverens vegne fremstiller Anders Ulgård og Niels Mortensen, begge i Thorsted, der har vurderet, hvad der findes af korn i Peder Madsen Holms gård i Thorsted. Kornet blev overtaget af rytterbonden Anders Vig ibd. til vurderingsprisen, eftersom Peder Madsen ikke ville eller kunne svare sine udgifter.

(Se ovenfor) Christen Pedersen i Gadsbjerg mølle opsiger sit fæste første gang. (5/6)

Jens Madsen i Skinnerup giver last og klage over Erik Nielsens kreaturer, der har gjort skade i hans korn.

5. Juni.

Peder Christensen Overgård i Kjelstrup fremstiller Jep Nielsen, Bertel Christensen, Niels Andersen og Christen Sørensen, alle i Tved sogn, der har synet sandflugtskader på jordtilliggende til Anders Mogensen og Peder Sørensen i Nørby i Tved sogn sket efter, at kommissærerne beså jorden. Sandet havde dækket agre og enge og lå i store dynger om gårdene, i møddingerne og kålhaverne i op til 2 alens tykkelse.

(30/5) Samme på regimentskriverens vegne kræver dom i voldssagen fra 30/5. Opsat 8 dage.

Læst et tingsvidne af 8/8 1693.

(30/5) Fæstet i Gadsbjerg mølle opsagt for anden gang. (12/6)

Peder Christensen i Tilsted og Christen Nielsen i Lyngbjerggård ibd. har synet græsningen til en øde gård i Torp for amtsforvalteren.

12. Juni.

Hartvig Kås til Faddersbøl har stævnet alle Jannerup sognemænd og kirkeværgerne vedr. Faddersbøls tilliggende i sognet. (? side er ulæselig). Kås fører vidner på, at Faddersbøls tidligere ejere og deres tjenestefolk søgte Jannerup kirke. Tingsvidne.

En sag om mændene i Hundahlgård i Sennels sogn opsættes i 3 uger.

Jens Danielsen, degn i Øster og Vester Vandet, tiltaler Anders Fouget i Øster Vandet for resterende degnetiende.

Opsat 8 dage.

(5/6) Gadsbjerg mølle opsagt for 3. gang.

En karl tiltales for undvigelse fra tjenesten. (Teksten meget blegnet).

Opsat 8 dage.

Sættedommer i dette vidne Laurits Pedersen Morsing i Thisted efter befaling.

Emmike Eriksen tiltaler Stephen Christensen i Skovsted for at have tilranet sig en flintbøsse, der var udlagt hos ham for resterende fodedkorn og var lagt i forvaring hos Christen Christensen i Skovsted.

I stedet for bøszen havde Christopher Nielsen og Anders Lauridsen af Thisted og vurderingsmændene Niels Michelsen i Skinnerup og Anders Torstensen i Skovsted forsøgt ny udpantning, men døren var låst, og Stephen hindrede med magt udpantning i en slibesten, der stod i gården, og påstod iøvrigt, at han ikke skyldte noget. Tingsvidne. (19/6)

19. Juni.

(25/7 93) Hr. Olle Nielsen, sognspræst til Kåstrup og Hillerslev, stævner lodsejerne i Østerkær i Kåstrup samt 50 vidner fra Hillerslev sogn vedr. 2 skifter i kæret.

Envold Nielsen protesterer mod indstævningen, sa samtlige ejere ikke er indstævnet, men tillader vidneføring af 26 sognefolk vedr. et vidne af 20/9 1692 (se dette), hvilket derefter sker (over 2 tingbogssider). (26/6)

Ridefogeden i Nørtorp har for Christen Jensen i Kåstrup stævnet Villum Christensen ibd. for overlast i forbindelse med en udpantning hos Christen Jensen imod hans minde. Som vidner er stævnet samtlige Kåstrup-mænd „fornemmelig“ Anders Jensen Vandet, Christen Christensen, Jens Jensen, Niels Christensen Vandet, Jens Andersen Huas og Christen Pedersen Tang som vurderingsmænd. Villum panter som grandefoged, idet Christen Jensens øghøveder har gået i deres skifter i Østerkær, der var lyst i hegne, og var blevet taget i hus af Villum.

Peder Ofuesen ibd. og Peder Nielsen Bisgård, Salmand Pedersen og Poul Skrædder vidnede, at der skulle slås hø i skifterne, der var lige store for alle. Tingsvidne.

Børge Sørensen, degn i Rær, har på hr. Jens Pedersens vegne ibd. stævnet Laurs Envoldsen i Søborg, Anders Christensen i Krog, Laurs Madsen i Vigsø, Mads Krog og Peder Ollesen ibd. for resterende

præstetiende.

Dom: De skal betale. (Se nedenfor).

Søren Andersen i Tøfting på von Klingenberges vegne forbyder ulovlig brug og tilbyder frøgæld.

Regimentskriveren lader (15 navngivne) fæstebønder indstævne for restance og misbrug af gårdene.
Opsat 8 dage. (25/6)

Olle Christensen Krog i Vigsø på egne og de fire Vigsøgård-besidderes vegne nemlig Olle Krog, Mads Krog, Peder Ollesen og Laurs Madsen tillige med Christen Ollufsen og Jens Christensen i Vigsø by, Anders Christensen i Krog og Niels Michelsen i Brunbjerg opsiger deres skyld og tiende på skæppen til Klingenberg og sognepræsten på grund af sandflugt og deraf forårsaget kontinuerlig misvækst. Han tilbyder tiende på kærven og neg efter loven.

præsten svarer, at han i Maj 1690 lavede jordebog over tiendeydelsen på skæppen i Rær, Hansted og Vigsø sogne, og at han ikke vidste, hvordan en ændring heraf ville blive optaget på højere sted. Han finder det iøvrigt urimeligt og skadeligt, hvis den med god jord kan yde på skæppen og dem med dårlig jord på kærven, og minder om, at nogle af de ovennævnte mænd i 1692 ville yde på kærven, men uden varsel indbragte deres høst, og siden da har ydet på skæppen.

Det er som om „de vil holde mig - deres sjælesørger - for en spillefugl“. Tingsvidne. (3/7)

(12/6) Emmike Eriksen kræver dom over Stephen Christensen i Skovsted for fogedpenge efter tingsvidne og kgl. forordning.

Opsat 14 dage. (3/7)

26. Juni.

Borgm. Lelius tiltaler Simon Pedersen i Nors og Niels Ørgård ibd. for resterende landgilde, bygfald og ulydighed samt deres fæstebrevs kvittering.

Opsat 5 uger. (31/7)

Samme tiltaler Jens Nielsen i Hinding for resterende huspenge samt Jens Ollesen i Kjelstrup, Christen Pedersen i Malle og Peder Jørgensen i Hundal for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

(12/6) Christen Pedersen får „beskrevet“ sine opsigelser af sit fæste i Gadsbjerg mølle.

Jens Christensen i Silstrup fremstiller på sin husbond justitsråd Gyldensparres vegne Christen Nielsen Løfting og Anders Schorup, Peder Madsen i Tilsted og Jep Nielsen i Tingstrup, der har synet græsningen til Isach Pedersens gård i Tilsted.

(19/6) Regimentskriveren har ladet kgl. Maj.s bønder stævne for deres gårdes brøstfældighed (og for restance?) (Stykket svært læseligt).

Niels Mortensen og Anders Ulgård i Thorsted har synet Peder Madsen Holms og Niels Tomsens ødegårdes græsning ibd.

Michel Christensen og Jens Knudsen i Tingstrup har for amtsforvalteren synet græsningen på Christen Andersens øde gård ibd. Da jorden er pløjet, er græsningen ringe.

Peder Andersen Scheerbech af Thisted har stævnet Christen Christensen „østerst“ på Midieholm for et skandskrift, hvori Christen beskylder Skærbæk for dårlig sagføring. Tingsvidne.

(19/6) Envold Nielsen stævner hr. Olle Nielsen i Hillerslev til dom vedr. de 2 engskifter.
Opsat 8 dage. (Se nedenfor).

(Se ovenfor) Hr. Olle Nielsen er stævnet til forbudsvidne vedr. græsning på de omtvistede 2 engskifter. Peder Mortensen og Peder Christensen af St. Hillerslev har udstedt forbudet for Envold Nielsen. Hr. Olle protesterer, idet Envold Nielsen ikke har bevist lovlig adkomst til skifterne, og vil i henhold til vidnet af 19/6 bruge engstykkerne til de måtte blive ham frabunden. Anders Laursen af Thisted anfører på Envold Niensens vegne, at de 2 skifter efter tidligere dom samt akkord af 18/7 93, stadfæstet af amtmanden, nu tilhører Nedergård. Hr. Olle hævder at have adkomst til jorden gennem kongens bestalling af 15/1 79, hvoraf fremgår, at han skal nyde det samme som sin formand.

Dom: Hvis sagen ikke bliver endelig pådømt inden høhøsten, kan hr. Olle hjemføre høsten, men skal lade denne vurdere af uvildige mænd. (24/7)

Niels Eriksen af Skinnerup efterlyser (vist nok meget svært læseligt) en dom i grandebrevsagen om udlæg hos Erik Christensen ibd.

3. Juli.

(19/6) Hr. Jens Pedersen Poulstrup, sognepræst til Rær, Hansted og Vigsø, har stævnet alle mænd og enker i de 3 sogne og opsiger tiende på skæppen for alle, da han er blevet indstævnet af en del af sognemændene, der har ønsket at yde på kærven. Tingsvidne. (Se næste indførsler).

Peder Sørensen af Rær på samtlige Rær sognemænds vegne fastholder fortsat at ville yde på skæppen.

Lelius til Ullerupgård har på sine tjeneres vegne i Rær og Vigsø stævnet præsten i Rær vedr. præstetiende. Peder Sørensen i Rær, Envold Sørensen i Rærgård, Michel Pedersen i Febbersted og Anders Sørensen i Pugdahl vidnede, at de i 4 præsters tid og nu i den femtes altid havde ydet på skæppen. Præsten henholder sig til, at alle skal yde på samme måde. (10/7)

Laurs Jensen i Thisted har på hr. Peder Niensens vegne, sognepræst i Hvidbjerg og Lyngs sogne på Thyholm, stævnet samtlige St. Hillerslev bymænd til syn og synsvidne vedr. skade på en ager, som åen til Bromølle har oversvømmet. (En del af indførslen er ulæselig).

En af synsmændene Anders Pedersen i Døuhul beretter, at åen ovenfor møllen var fri for græs og grøde, men at der på nordre side var nogle rødde(r)?, som tilforn havde været dæmmed for, samt nogle pøtter 6-8 drauf fra åen.

Peder Henriksen påstod, at der stod i Hillerslev mænds kontrakt, at der skulle være 10-12 drauf mellem pøtter og åen.

Sagen mellem Hundals mænd opsættes 3 uger.

Hr. Olle Nielsen har ladet græsningen til Peder Bundes øde bolig i St. Hillerslev syne af Christen Eriksen, Niels Pedersen, Anders Pedersen og Bertel Vogensen, alle ibd.

(19/6) Sagen mod Stephen Christensen i Skovsted opsat 14 dage. (17/7)

10. Juli.

(3/7) Der afsiges dom i sagen om præstetiende på skæppen eller kærven i Hansted og Vigsø sogne: Præstens påstand, om at der skal ydes på samme måde af alle, findes „billig“, så hvis ikke 4 af de vederhæftigste mænd i hvert sogn inden 8 dage forsikrer ham hans tiende på skæppen i omfang som tidligere, må han for fremtiden tage tiende på kærven.

17. Juli.

Læst forordning om veksler med ulovlig løbetid.

Mag. Bjørn, sognepræst i Thisted, har ladet Peder Madsen, Anders Madsen, Peder Christensen, Laurs Løfting, Christen Tomsen og Niels Galtrup (alle i Thisted) stævne til påhør af syn over skade på mag. Bjørns græsning.

Synsmand Anders Tilsted af Thisted oplyste, at græsset på agrene var afædt af store kreaturer, og at det på gødningens placering skønnedes at være med forsæt. Tingsvidne. (24/7)

Samme har ladet Niels Galtrup og Christen Løfting af Tilsted syne bygfald hos Christen Smed i degnbolet i Tilsted. (24/7)

Hr. Søren Madsen i Sennels har stævnet samtlige sognemænd vedr. tiende på skæppen eller kærven. Samtlige Hou bymænd, Søren Pedersen i Malle og flere sognefolk tilbyder fortsat at yde på skæppen, hvilket præsten vil modtage, hvis 4 af de bedste sognemænd ville love for hele tienden. Indtil det skete, nedlagde han forbud mod indføring af korn, før der var tiendet på kærven.

Jens Lasen af Ørum forbyder på Klingenberges vegne samtlige Hillerslev sognemænd at lade kornet indføre, før kongens tiende er taget på kærven af den fjerdepart, som Anders Nielsen i Kjelstrup havde i fæste, og af den fjerdepart, som Jens Jensen i Kanstrup har i fæste på sognemændenes vegne, og som han efter indfæstningsbrevets betingelser skal afstå mod betaling af indfæstningspengene 35 rdl.

Jens Jensen vil ikke modtage pengene, idet fæstebrevet er ved fuld magt og konfirmeret ved dom. Fæstebrevet er iøvrigt alene taget som forsikring mod dødelig afgang af Jens Kåstrup i Brund.

Jens Lasen æsker originalfæstebrevet fremlagt og får tingsvidne. (24/7)

Christen Christensen Degn i Nors forbyder på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne Olle Pedersen Langgård på Søgård at indføre kornet, før der er tiendet efter loven. (24/7)

(30/5) Peder Overgård af Næstrup på Erik Nielsen og Niels Eriksens vegne i Skinnerup og på deres herskabs vegne har stævnet samtlige Skinnerup sognemænd og deres koner som vidner og til vidnespår. Niels Michelsen, Poul Pedersen, Jens Madsen, Erik Christensen og Jens Poulsen, alle Skinnerup, anfører, at sognemændene gerne vil leve i fred og rolighed, så de kan udrede de kgl. skatter, men at det ikke er muligt på grund af Erik Nielsens „uroelige hovede“. Han agter ikke den afsagte dom, men holder grandestævne hver søndag, og har nu taget „general syn“ over hver mands diger og gårde, hvorimod de protesterer, da han ikke har fuldmagt fra deres husbonder.

Erik Nielsen irettelagde herredsfogedens d. 26/6 udstedte udnævnelse af synsmændene Peder Sørensen, Jens Andersen, Niels Andersen, alle Skårup, og Simon Pedersen i Nors.

Syn: I byens fællede, nord for byen, var der rigeligt med digetør, Niels Eriksens korn lå på den ene side af fælleden og Erik Nielsens på den anden.

Erik Nielsens bolig var beliggende syd for vejen mellem Søren Jensen og Niels Eriksen og bestod af lade i den ene ende og stald i den anden. Tingsvidne.

Erik Nielsen tilspørger sognemændene i Skinnerup, om de vedstår eller frafalder deres vidnesudsagn af 30/5.

Opsat 8 dage. (24/7)

(3/7) En sag mod Stephen Christensen i Skovsted opsættes 14 dage. (31/7)

(30/5) Envold Nielsen til Kølbygård har stævnet Johanne Nielsdatter i Christianssand for gæld efter brev udstedt af hendes sal. mand (Mads Torsted). Hendes nuværende mand Niels Mortensen i Skovsted

protesterer skriftligt, fordi stævning ikke er sket efter de af kongen angivne regler for Norge, og fordi han - som sagen vedkommer - ikke er stævnet. Dateret Christianssand 25/4. (Resten blegnet og svært læseligt. Envold Nielsen fører vidne og får tingsvidne).

24. Juli.

(17/7) Jens Jensen i Kanstrup irettelægger et fæstebrev af 22/8 1660 på kgl. anparttiende for Hillerslev sogn udstedt af Henrik Henriksen på sin moder Margrete Tomasdatters vegne til Jens Christensen Kåstrup i Brund, Anders Nielsen i Kjelstrup, Torsten Terchilsen i Skovsted og Niels Bertelsen i Hillerslev på menige sognemænds vegne.

Fæstebrevet er konfirmeret ved dom af 18/8 1685, hvori understreges, at det er gyldigt så længe blot en af de 4 endnu lever, og hvis en dør, skal hans part tilfæstes en anden sognemand.

Endelig fremlægger Jens Jensen et fæstebrev af 30/5 1692 på den fjerdepart, der er Skovsted rode, og som Torsten Terchilsen fradøde, til Jens Jensen for 35 rdl. i indfæstningspenge og på den kondition, at fæstet skal tilbagegives, såfremt ejeren (Klingenberg) selv vil inddrive tienden.

Da Jens Kåstrup lever endnu, mener Jens Jensen ikke, at fæstet kan kræves tilbage. Sognemændene erklærer, at de ikke har været bekendt med den nævnte kondition. Dommen følger Jens Jensens påstand, og endvidere kendes forbudet mod indføring magtesløs. (6/11)

Regimentskriveren vil føre vidner vedr. den dødelige afgang af Poul Christensen, der tjente som hjordedreng hos Jens Boesen i Nørhå Hougård. Sagen udsættes 8 dage, da drengens fader ikke er indstævnet. (31/7)

(17/7) Mag. Bjørns sag mod Christen Smed i Tilsted opsat 4 uger. (21/8)

(26/6) Envold Nielsen kontra hr. Olle i sagen om rettighederne til 2 engskifter i Kåstrup Østerkær fortsætter (over 3 sider. Der føres mange vidner fra Kåstrup, Ll. og St. Hillerslev, men uden nye oplysninger i sagen). Tingsvidne. (31/7)

Amtsforvalteren stævner sine bønder for resterende landgilde og arbejdspenge, bl.a. Anne Madsdatter i hus i Tingstrup, Niels Pedersen i Klat og Søren Pedersen i Vang.

Endvidere stævnes (28) bønder for resterende kgl. anparttiende i Tilsted og Østerild sogne bl.a. Anne Christensdatter, Inger Christensdatter, Kirsten Andersdatter, Maren Bertelsdatter og Peder Skrædder, alle i Tilsted, og Anne Poulsdatter, Søren Pedersen og Tomas Fisker i Silstrup, Jens Nielsen Bloch i Hovsør, Peder Boesen i Vesterby i Østerild, Jørgen Jensen, Jens Christensen, Laust Nielsen, Niels Lucasen, Hans Christensen, Karen Jensdatter og Christen Rask.

Dom: De skal betale.

Amtsforvalteren stævner kongens bønder for restancer nemlig Anders Nielsen i Kjelstrup, Ifuer Jensens enke i Kåstrup, Peder Simonsen i Sønderby i Tved sogn og Anders Jensen i Torp.

Dom: De skal betale.

(17/7) Mag. Bjørn kræver dom over de Tilstedmænd, der har tøjret på hans græsning, dog kunne Laurids Løfting, der påstod at have fået lov af mag. Bjørns karl, slippe med at godtgøre den skete skade. (21/8)

(17/7) Hr. Anders Lyngbys sag mod Olle Pedersen Langgård opsat 8 dage. (31/7)

(17/7) Erik Nielsen har stævnet (21) Skinnerup bønder vedr. deres skriftlige indlæg af 30/5 mod Erik Nielsen. Bl.a. møder Peder Jensen Klit, Niels Schiøt, Peder Boersen, Søren Christensen (Hoel), Anne Christensdatter.

Peder Klit, der ikke har underskrevet nævnte indlæg, vidner om grandebrev, diger, Erik Nielsens opførsel

m.v.

De andre vedstår deres indlæg.

Sagen opsættes 14 dage. (7/8)

31. Juli.

Ørum forbyder indførsel af korn bl.a. i Vigsø, før der er tiendet på kær og neg.

Vigsø mænd anmoder Ørum om optælling af korn.

(26/6) Borgm. Lelius' sag mod 2 Norsmænd opsættes endnu 8 dage. (7/8)

(24/7) Niels Jensen og Simon Jensen af Nørhå afhjemler deres, i overværelse af Mads Christensen i Nørhågård, foretagne syn på afdøde Poul Christensen, der tjente Jens Boesen i Nørhå Hougård. Synet var foretaget ved den sandbanke, der var skredet ned over ham, og da de havde gravet ham fri, så de, at han lå på siden med venstre hånd i lommen og indsvøbt i sin kjole. Der var ingen synlige tegn på noget, der kunne have forårsaget hans død.

Mads Christensen og hans karle vidnede, at drengen, dagen før han blev fundet død, var gået frisk og før fra Nørhågård tidligt om morgenen med sin husbonds kreaturer, og at han blev fundet et sted, hvor han søgte ly i bakken i ondt vejr.

Drengens fader, Christen Nielsen i Skjoldborg, erklærede, at han ikke mistænkte nogen for at have forårsaget drengens død. Tingsvidne.

(24/7) I sagen om Østerkær stævner hr. Olle Nielsen samtlige lodsejere i Kåstrup samt (25) vidner fra Hillerslev sogn udenfor Kåstrup. (Ingen nye oplysninger). Tingsvidne. (7/8)

(24/7) Christen Christensen Degn i Nors irettelægger på sin sognepræsts vegne vidimeret kopi af Jørgen og Karen Lykkes attester af 21 og 22/7 94 på, hvad de har ydet i præstetiende af Søgård. Endvidere kopier af præstens bog om akkorderinger med Niels Pedersen Schandorf i 88, 89 og 90, hvorefter han postulerer, at Olle Langgård skal betale som sine formænd. Langgård anfører, at Søgård er en gammel herregård, og derfor ikke skal tiende til nogen, men af hans forpagtningsbrev fremgår, at han skal „fornøje præsten“, hvorfor dommen følger præstens påstand.

(17/7) Stephen Christensen i Skovsted bliver dømt til at betale fogedkorn samt „igæld og tovgæld“ (erstatning).

7. August.

(31/7) Sagen om Østerkær opsat 14 dage. (14/8)

Envold Nielsen har ladet 4 Kåstrup-mænd syne et kast, som præsten har ladet kaste lang tid efter det 24 mands synsvidne, der blev udtaget den 30/8 92. Kastet påstås at ligge på Nedergårds jord, hvilket syns-afhjemlingen også tyder på.

Peder Christensen Overgård af Kjelstrup har på regimentskriverens og nogle rytterbønders vegne stævnet samtlige Ll. Hillerslev bymænd til synsvidnepåhør angående en vej og noget grøft.

Sagen udsættes til Ørum er stævnet.

Samme har stævnet Anders Pedersen i Nørby i Tved sogn på dennes søster Anne Pedersdatters og på regimentskriverens vegne vedr. søsterens arvelod efter forældrene.

Broderen lover at betale, og hans husbond Envold Nielsen garanterer for betalingen.

Samme stævner på regimentskriverens vegne Maren Laursdatter i Skinnerup for hendes letfærdighed og for bøder, som hun derfor skal betale. (14/8)

(24/7) Niels Eriksen æskede skriveren for et syn på Skinnerup by. (Se nedenfor).

Erik Nielsen har stævnet Skinnerup sognemænd til vedståelse af indlæg den 30/5. Søren Nielsen Baun vedstår indlægget på sognemændenes vegne og nævner eksempler på Erik Nielsens uvederhæftighed og voldelighed, bl.a. at sognemændene måtte betale forfaldne skatter på Poul Vinters gård, som Erik overtog, og at han er dømt til Bremerholm for vold mod Jens Huas.

17 andre sognemænd tilslutter sig vedståelsen. (23/10)

(31/7) Niels Ørgård i Nors dømmes efter borgm. Lelius' påstand.

14. August.

Regimentskriveren har stævnet Peder Frost?, Laurs Pedersen, Peder Schiøt i Tilsted, Niels Frost i Hovsør, Jep Christensen Ref på Todbøl, Knud Sørensen i Tilsted og Jens Christensen Skyum i Thisted vedr. pant, som de har i hænde af afgangne Jens Laursens i Tilsted og ikke ville indfinde sig med i stervboet, såsom hustruen har frasagt sig arv og gæld.

Jep Ref berettede, at han i 1686 på sal. Jens Laursens begæring hos Laurs Christensen - dengang boende i Kjallerup - havde indløst et par messinglysestager, en olmerdugsdyne m.m., som han ville udlevere mod betaling af hans udlæg med renter.

Christen Pedersen Frost på faderen Peder Frosts vegne mener ikke at være pligtig at møde i stervboet, medens Laurs Frost og Knud Sørensen tilbyder at møde.

Dom: Alle panthavere skal møde som tilsagt. (16/10)

Christian Fux tiltaler Olle Christensen Krog og Christen Ollesen i Vigsø for at have nægtet at stille deres store fiskebåd til rådighed for Fux til befordring i kongens forretninger mod leje og betaling efter uvildige mænds vurdering og kræver erstatning for den skade, det har påført ham. Båden ejes også af Anders Ollesen i Hestkjær og Mads Krog i Vigsø (der åbenbart har indvilliget i udlejning - en del af stykket er ulæseligt).

Christian Døuhol i Febbersted og Rolf Knudsen i Hedegård havde henvendt sig til Olle Krog på amtmandens vegne, men Christen Ollesen og Margrete Ollufsdatter havde igen svaret nej til udlejning, men de ville godt sælge deres anparter. Der indgås forlig i retten, hvorefter Fux, hvis båden forliser, skal betale 34 rdl. og 14 mk. i leje pr. dag uden mandskab, hvad enten den bruges længe eller kort.

Der frifindes for kravet om erstatning for påført skade.

(7/8) Hr. Olle Nielsen i Hillerslev fører vidner i sagen om Østerkær. (Intet nyt). (21/8)

(7/8) Maren Laursdatter i Skinnerup skal betale sine lejermålsbøder.

Sættedommer Jens Jensen i Kanstrup.

Herredsfogeden er stævnet for et udlæg, han har gjort hos Peder Madsen Holm i Thorsted, der også er stævnet sammen med hustruen Maren Andersdatter, vurderingsmændene Niels Andersen Kirch og Salman Jensen i Thorsted samt kirkeværgerne.

Knud Riber søger (vist nok - svært læseligt) at bevise, at det ikke var lovligt at gøre udlæg hos Peder Holm, der var rytterbonde.

Sagen opsat 8 dage. (21/8)

21. August.

(14/8) Sagen om Østerkær opsat 14 dage. (2/9)

(14/8) Sagen mod herredsfogeden og kirkeværgerne i Thorsted opsat 3 uger. (11/9)

Christen Christensen i Skovsted tiltaler Anders Jørgensen på Skovsted bach for markskade forårsaget af kreaturer. Skaden er af Jens Tomsen og Bertel Nielsen i Skov(sted?) vurderet til 8? skp. rug. Anders Jørgensen forlanger bevis for, at det er hans høveder, der har forårsaget skaden. (28/8)

(24/7) Mag. Olle Bjørns sag mod Tilsted mænd opsat 8 dage. (2/9)

(24/7) Sammes sag mod Christen Smed i Tilsted opsat 8 dage. (2/9)

28. August.

(21/8) Sagen mellem Christen Christensen og Anders Jørgensen opsat 8 dage.

Regimentskriveren stævner på rytterbøndernes vegne i St. Hillerslev Poul Maes på Ørum til synsvidnepåhør. (Resten ulæseligt).

2. September.

(21/8) Mag. Olle Bjørn indgår forlig med Tilsted mændene, der holder ham skadesløs i alle måder og vil være ham til vilje i fremtiden.

(21/8) Dom i sagen om Østerkær: Hr. Olle Nielsen beholder sin fri brugelighed af de to engstykker.

(21/8) Mag. Olle Bjørn mod Christen Smed i Tilsted, der lover at udbedre bygningernes brøstfældighed og svare sine afgifter til præsten.

11. September.

(21/8) Regimentskriverens sag mod herredsfogeden opsættes 14 dage. (25/9)

Niels Jørgensen fremlægger på amtsforvalterens vegne en landstingsstævning af 25/7, hvori Franz Pedersen og Peder Mathisen af Viborg gav varsel til alle proprietarier og lodsejere, som vedkender sig efterskrevne gods nemlig i St. Hillerslev Peder Andersen Bunde forrige oberst Holger Trolles, Christen Mouridsen i Nors af forrige baron Ifuer Høegs 5.6.2.0, Christen Andersen i Tingstrup af forrige Gregers Høegs til Vang 5.6.2.0, Michel Christensen ibd. af forrige Marie sal. Ifuer Jacobsens 2.4.1.0.

Såfremt ingen vil betale resterende skatter og kontributioner påstås godset tilfaldet kongen efter forordning af 1683.

Opsat 8 dage. (18/9)

18. September.

Birgitte Nielsdatter Bagger af Thisted har stævnet Jep Nielsens hustru Kirsten Andersdatter i Tingstrup til synsvidnepåhør for overlast (bestående i et slag over øjet med en grødske).

Der afhjemles syn på skaden.

Salmand Pedersen i Kåstrup stævnes for hans sal. faders obligationsgæld til Søren (Jensen) ved Kåstrup kirke.

Opsat 14 dage.

(11/9) Amtsforvalterens sag vedr. øde gods opsat 8 dage.

25. September.

(11/9) I regimentskriverens sag vedr. udlæg hos Peder Madsen Holm i Thorsted irettelægges en lang række dokumenter vedr. denne og tidligere sager om udlæg hos rytterbønder samt kgl. forordninger herom.

Det påstås, at herredsfogeden gør udlæg i strid med forordningerne, hvilket herredsfogeden bestrider ved henvisning til 3. art. i forordningen af 20/12 86, men han anfører, at han, såfremt der kan påpeges bestemmelser i forordningerne, der er i strid med og tilsidesætter lovens 2. bog 13. kap. art. 1 og 5, naturligvis vil rette sig herefter.

Opsat. (16/10)

Fogeden på Nørtoorp har på Hans Augusts vegne stævnet Christian Fux vedr. et missive af 15/9 til Hans August og vedr. ulovlig jagt på hans ejendom.

Anders Ollufsen i Hestkjær vidner, at Fux adskillige gange i år har spist haresteg, spurve og viber, men vidste ikke, hvor han havde fået dem fra.

Christen Andersen og Karen Andersdatter vidnede som deres fader. Tingsvidne.

Poul Ollesen Dragsbech af Klitmøller har på egne og Christen Ollesen Dragsbechs vegne stævnet Salmmand Andersen i Bjerregård for landgilde og anden gæld samt vedr. en kontrakt af 11/8 75 om Salmmands børns mødrene arv (efter Poul Dragsbechs sal. søster), der lyder således: Moderens gangklæder til Salmmands datter Anne, 1/6 af Bjerregård i penge 60 sldl. til hans sal. formand Olle Christensens datter Karen? Ollesdatter.

Dom: Salmmand skal betale restancerne herunder 40 sldl. i mødrene arv.

(Dom i en sag, men teksten er afbleget og ulæselig).

2. Oktober.

Læst forordning om kornskat for 1695.

(25/9) Bergete Baggers sag mod Jep Nielsens hustru opsat 8 dage. (9/10)

(25/9) Fux er mødt for at svare på de beskyldninger von Pagelsen har fremsat, men ingen er mødt for sidstnævnte. (9/10)

Kølbygård-bønderne Anders Christensen i Hunstrup, Olle Laursen ibd., Niels Siomonsen i Kløv, Peder Mortensen i Hillerslev, Peder Ibsen ibd., Niels Vert og Peder Christensen ibd. dømmes til betaling af restancer.

Morten Eskesen af Thisted har stævnet Anders Sørensen Søgårds enke i Vorring for gæld efter en dom over Søgård af 31/3 91.

Dom: Hun skal betale.

9. Oktober.

(2/10) Christian Fux har stævnet von Pagelsen, fordi denne har beskyldt Fux for krybskytteri og har forbudt Anders Ollufsen i Hestkjær at huse og helle Fux samt påbudt ham at kaste Fux' tøj på møddingen eller på marken. Anders Ollufsen oplyser, at han kun har lovet Fux husly i 6 uger. (23/10)

Peder Ollesen af Vigsø og Anders Ollesen af Hestkjær på egne og deres broder Christen Ollesens vegne samt på deres sal. broder Niels Ollesen på Ballerum hans sønners vegne, begge ved navn Christen? Nielsen. Endvidere på vegne af Jens Christensen Møllers hustru Maren Ollufsdatter i Vigsø og Olle Krogs hustru Margrete Ollufsdatter, som alle var arvinger efter afgangne Anne Ollufsdatter gift med Olle Chri-

stensen i Boesgård i Hansted, giver de afkald for arv i alt 20 sldl.

(2/10) Birgitte Baggers sag opsat 8 dage.

16. Oktober.

Christen Jensen i Nors lod lyse efter en brunstjernet hoppe.

Amtmanden lader advare om færdiggørelse af veje.

Niels Christensen Hede i Tvorup sogn har med regimentskriverens tilladelse ladet den bolig i Tvorup sogn, som sal. Christen Pedersens enke sidst påboede, syne for beskadigelse af sandflugt. Synsmændene er bl.a. Mads Christensen i Tvorup og Salmand Madsen i Thorsted.

Jens Jensen i Kanstrup udsteder dette:

(25/9) I sagen om udlæg hos en rytterbonde frikendes herredsfogeden, idet kirkens tiende ikke er en gældsfordring, men en vanlig og årlig afgift. (11/12)

(14/8) Knud Riber frasiger arv og gæld for sal. Jens Lauridsens efterladte hustru i Tilsted Karen Mortensdatter og hendes børn.

23. Oktober.

(7/8) Erik Nielsen af Skinnerup stævner menige Skinnerup-folk og specielt Søren Baun for de beskyldninger, der er rejst mod ham, og desuden Jens Bach for udeblivelse fra retten. Erik Nielsen forsvarer sig (3 tingbogssider) og fremlægger bl.a. Bremerholmsdommen med påskrift af August 91, hvorefter den erklæres død og magtesløs, da han har forligt sig med Jens Huas og betalt 20 rdl. i erstatning. Han fremlægger endvidere fæstebrev af 31/3 83 til den af Laurids Nielsen sidst påboede gård af forrige Ullerupgårds gods, som er tildømt kongen for resterende skatter, samt sønnens fæstebrev af 28/4 1684 underskrevet Alexander Grubbe.

Opsat 14 dage. (6/11)

(9/10) I sagen mod Christian Fux irettelægger Nørtorps ridefoged tingsvidner og missiver, hvori bl.a. Fux beklager sig over trusler om at blive sat fast, hvis han medførte sin bøsse på Nørtorps enemærker, idet han har den med, når han færdes på hans Majestæts strande og andre steder, af hensyn til tyve, mordere og deslige slags folk. Han mener ikke at skulle stå til regnskab for von Pagelsen, hvis han skyder en fugl eller hare, og beskylder iøvrigt Pagelsen for at jage vildt på kongens livegne ejendom. Pagelsen påstår, at Fux forbryder sig mod den kgl. forordning om jagt, og at Pagelsen som proprietær alene har jagtretten og har ret til at sætte krybskytter fast.

Udsættes 14 dage. (6/11)

30. Oktober.

(Ingen indførsler).

6. November.

Læst forordning om ufri sædegårde.

(23/10) Fux irettelægger sit forsvar i 12 punkter (over 4 tingbogssider), idet han fører krigen over i fjendens lejr ved at forlange bevis for, dels at Pagelsen har lovligt stemplet jagtskilt som proprietær, dels at nogle søer og jorder mellem Hanstholm og Rær efter landmålingen virkeligt ligger til Nørtorp eller dens underliggende strøgods? (Da en del af tingbogsbladet er væk, er tolkningen ikke helt sikker). Tingsvidne. (13/11)

(24/7) Ørum har stævnet Christen Eriksen i St. Hillerslev og sognemændene ibd. til fremvisning af deres fæstebrev på 1/4 af kongens anparttiende, „som afgangne Niels Bertelsen sidst i fæste havde“. Brevet underskrevet 14/11 af Peder Pedersen Brønsdorph. Ørum mener, at de 4 mænd - herunder Niels Bertelsen - der i sin tid fæstede tienden, havde hver sin rode, og at fæstet skulle gå tilbage til Ørum med 1/4 part hver gang en af de 4 mænd døde. Tingsvidne. (5/3 95)

Christen Sørensen i Bloksgård på sin fader Søren Lauridsens vegne ibd. får afkald for udbetaling af en arvelod til Margrete Christensdatter med sidstnævnte søskendes godkendelse af udbetalingen og af, at Margrete var lige lodtager med sine søskende, der er Niels, Christen og Laurids Christensen og (forsvundet) Christensdatter.

En anden søster Mette Christensdatter er afgået ved døden.

Der omtales et skiftebrev og et efterfølgende tingsvidne af 30/4 1678.

(Arveladere er formodentlig faderen sal. Christen Laursen i Bloksgård og den afgangne søster Mette. Indførslen delvis forsvundet).

(23/10) Erik Nielsen af kinnerup fortsætter sit forsvar. Han påstår, at han aldrig har indgået akkord om at betale forfalden tiende af Poul Vinters gård, som han overtog, hverken til herskabet, der er Søgård, eller dets fuldmægtig.

En dom, som Anders Koch har fået over ham, mener han ikke er til præjudice for ham, da den ikke er forkyndt på hans bopæl.

Poul Pedersen ibd. anmoder om udsættelse. (13/11)

13. November.

(6/11) Knud Riber er stævnet vedr. det hus tilhørende kongen, som Erik Nielsen i Skinnerup bruger, idet Skinnerup-mænd påstår, det ligger på en anden proprietærs ejendom. (Se næste).

To Brund-mænd bl.a. Niels Jensen fremstilles for at afhjemle deres syn på en ejendom i Skinnerup beliggende øst og (syd?) for Klits gård.

Udsat, da der ikke er lovligt varslet. (20/11)

Todbøl stævner (ca. 25) bønder for restancer.

Dom: De skal betale.

Jep Ref stævner Niels Madsen i Hornstrup for gæld efter dom af 14/2 1693.

Ligeledes stævnes Christen Christensen i Sundby for gæld.

Dom: De skal betale.

(6/11) Fux stævner Peder Lauridsen til at besvare spørgsmål om det vildt, han har skudt for Hans August, er skudt på kongens eller andre proprietærs ejendom. (20/11)

20. November.

(13/11) Jens Rodsted anklager på amtsforvalterens vegne Erik Nielsen i Skinnerup for ikke at have „bøgt stiche og stage“ på kongens ejendom, som han har fæstet, idet hans lade- og staldbygning skulle stå på Mogens Rosenkrants' jord. Stævningmændene kan (som sædvanligt) ikke finde ud af, hvor de skal stævne Erik Nielsen, der derfor (som sædvanligt) påstår, at der ikke er lovligt stævnet. Desuden påstår han, at de indstævnede vidner fra Skinnerup ikke er uvildige, idet han ligger i sag med dem.

Dommeren følger denne påstand og mener, der må kunne skaffes upartiske vidner. (Se næste indførsel).

Rodsted kræver på samtlige Skinnerup-mænds vegne, at Erik Nielsen skal stille kaution for sig selv og

sagen, og hvis dette ikke sker, bør han ikke tilstedes at føre sagen, idet hans boelslod efter Bremerholmsdommen er tildømt kongen.

Herefter irettelægges Skinnerup-mændenes klageskrift til amtsforvalteren over den proces, der påføres dem, fordi de ikke ville tilstede, at Erik Nielsen - „uden for tur“ - skulle være grandefoged. De anmoder om at få beskikket en dygtig forsvarer, der kan modstå det spidsfindige, underfundige og durkdrevne menneske, som har irettelagt 28 dokumenter i sagen. De får beskikket Rodsted som forsvarer.

Dom: Erik Nielsen skal fremvise kongens oprejsning vedr. Bremerholmsdommen eller stille kaution. (Se næste).

Erik Nielsen tilbyder inden 14 dage at skaffe kongens oprejsning og optæller her og nu 6 sldl. i kaution, som dog ingen vil modtage.

(13/11) Nørtofts ridefoged kontra Fux. (12 sider tingbogsstof, hvori mange paragraffer i jagtforordningen af 1688 (mis?)fortolkes). Fux indrømmer til sit ophold at have købt harer og ænder, samt at han har skudt nogle fuglearter, der efter hans opfattelse ikke er omfattet af forordningen.

Dom: Fux' gerninger er ikke i strid med forordningen og fogeden idømmes en bod på 8 rdl. for unødigt trætte.

Fux' forskellige beskyldninger afvises som hovedsagen uvedkommende. (18/12)

27. November.

Niels Tomsen den yngre i Skinnerup har stævnet Erik Nielsen ibd. vedr. et møddingsted beliggende nord og øst for Anders Klits gård, nu beboet af Peder Jensen, og sønden til Erik Nielsens lade. Niels Tomsen påstår, at det er hans mødding.

Erik Nielsen møder på egne og sin husbond Mogens Rosenkrants' vegne og fremlagde fuldmagt af 3/8 77 og Rosenkrants' fæstebrev af 17/12 78 på et hus, som Peder Michelsen frarømte og vedkendte sig møddingen.

Niels Tomsen „gjorte forbud står ved magt, når han selv vedsvarer, hvis deraf måtte falde“.

Christen Nielsen, barnefødt i Skinnerup, vidner, at for nogle og 50 år siden, da han var hjemme hos sin far i den gård, Anders Pedersen fæstede (resten falmet og svært læseligt). (4/6 95)

4. December.

(Ingen indførsler).

11. December.

(16/10) Rytterbonden Peder Madsen Holms gård i Thorsted udbydes i fæste.

Envold Nielsen til Kølbygård forbyder færdsel over Ullerupgårds marker.

Niels Mortensen Gulland har for hr. Oluf Nielsen, sognepræst til Hundborg og Jannerup, stævnet Peder Christensen i Faddersbøl mølle for resterende afgift og fremlagde en dom fra 93, efter hvilken Peder Christensen skal betale 26 sldl.

Dom: Restancen, der nu er 35 sldl., skal betales.

Niels Christensen i Ll.Hillerslev på Per Olufsen i Knakergård i Øster Vandet, Anders Nielsen ibd. og Michel Michelsen i Sand deres vegne fremfører, at de skulle være indstævnet af deres degn Jens Danielson, der ikke er mødt.

Der skal stævnes igen.

18. December.

(20/11) Fux tiltaler Nørtofts ejer og ridefoged for imod matriklen at ville tilegne sig 4 søer, som ligger i „Kier sønden Hanstholm“, og for at have tilladt Peder Votborg at flytte sin lade til fællig jord til skade og

fortræd for andre.

Jens Christensen i Tougsgård, Christen Baun, Christen (ulæseligt) og Mads Rostholm, alle af Vigsø sogn, afhjemlede syn på indhegnet jord ved Peder Votborgs gård. Michel Christensen protesterede, idet han påstod, at synsmændene ikke var uvildige. Tingsvidne. (Se næste).

Michel Christensen har stævnet Fux med krav om, at denne fremviser bemyndigelse til at rejse sag om Nørtorps ejendom samt stiller kaution.

Endvidere stævnes samtlige Vigsø sognemænd, Christen Jensen på Hald, Niels Simonsen i Bjerre og Henrik Christensen ibd. Niels Christensen i Tougsgård, Laurids Smed, Niels Nielsen i Bjerre, Christen Christensen, Christen Lauridsen, Peder Christensen, Jens Skollemester, alle ibd., Peder Baun, Christen Bertelsen m.fl. vidner (stort set) samstemmende, at Peder Votborgs indhegning i deres fællig ikke var til væsentlig fortræd, dog er enkelte ikke tilfredse med fratagelsen af vejadgang. Ingen har givet tilsagn til indhegning.

Rytterbønder (navngivne) fra Tved, Nors og Vandet sogne vedkender sig fri brugelighed i Mørk Hede med grøft og kast i Saubjerg som udvist i dom af 1/9 85. Fux beklager sig over Mikkil Christensen, der forlader tinget og ikke vil høre slutningen på dette vidne, selvom han selv har gjort forbud og givet kald og varsel herom. Tingsvidne.

Niels Nielsen af Nors på sin hustru Anne Pedersdatters vegne og Søren Jensen Vestergård ibd. på sin hustru Karen Pedersdatters vegne, begge barnefødt i Vilsbøl i Vester Vandet, giver afkald til Søren Pedersen i Vilsbøl for arv efter deres sal. fader og moder. Tingsvidne.

Poul Christensen, ladefoged på Todbøl, har stævnet Else Pedersdatter i Sperring, som overfor præsten har udlagt ham som barnefader. På trods af præstens protest aflægger Poul Christensen benægtelsesed og frikendes.

Endes dette 1694'de år og videre i Jesu navn begyndes på det 1695'de.

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1695

7. Januar.

(Ingen indførsler).

15. Januar.

(Ingen indførsler).

22. Januar.

Læst forordning om rytterholdspenge, om okse- og flæskeskatter og om grundskatter i købstæder.

En sag mellem en bonde i Hou og en bonde i Klitten i Hjardemål med Søren Christensen i Miel Klit som vidne. (Resten ulæseligt).

Anders Madsen i Hou har stævnet (ulæseligt) for betaling for en hoppe.

Ubbe Christensen i Koldby på assessor Bent Vinters vegne stævner Olle Langgård på Søgård til vidnespøhør om Søgårds status som tidligere privilegeret hovedgård.

Som vidner er stævnet Jacob Sørensen i Vorring, Niels Hyldgård i Nors, Niels Andersen Pind ibd., Christen Madsen ibd., Poul Fisker ibd., Søren Vestergård ibd., Jens Bach ved Leshøj, Anders Poulsen i Døvhul, Christen Bach i Hinding m.fl. (delvis forsvundne navne), der på forskellig vis bekræfter, at Søgård altid har været betragtet som en adelig hovedgård, og dog har ydet tiende til kirken. Tingsvidne. (5/3)

29. Januar.

Søren Pedersen i Malle tiltaler sin karl Jacob Christensen for at undvige sin tjeneste og kræver tilbagebetaling af den halve årsløn nemlig 4 sldl.

Dommen følger påstanden.

5. Februar.

(Ingen indførsler).

12. Februar.

(Ingen indførsler).

19. Februar.

Irups fuldmægtig stævner følgende bønder for restancer: Niels Christensen i Sundry, Christen Tomsen ibd., Michel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Villands Christensen i Næstrup, Christen Christensen og Anders Smed i Øster Vandet, Ifuer Tomsen på Holm, Jacob Jensen i St. Hillerslev og Anders Christensen i Krog.

Dom: De skal betale. (3/9)

Samme stævner Jacob Jensen i St. Hillerslev for at have undveget sin gård og for ikke at have dysket jorden, hvilket bekræftes af Christen Eriksen ibd. m.fl. Hans hustru sad endnu i gården, medens han selv søgte arbejde, hvor det var at få. Tingsvidne. (5/3)

Bertel Poulsen i Aggerholmgård på afgangne Poul Envoldsen den yngres enkes vegne fremstiller afgangne Niels Christensens enke i Rødbro i Tømmerby sogn, Anne Poulsdatter, som er bemeldte Poul Envoldsens datter, samt hendes lavværge Jens Poulsen i Aggerholm.

Anne Poulsdatter giver sin stedmoder Anne Madsdatter afkald for sin fædrene arv.

26. Februar.

(Ingen indførsler).

5. Marts.

Niels Christensen af Klitmøller og (ulæseligt) fremviste i retten en stor hunulv, de har skudt mellem Nors og Klitmøller, og begærede dusør.

(19/2) Irupps sag mod Jacob Jensen i St. Hillerslev opsættes. (4/6)

(22/1) Christen Christensen Degn i Nors har på præstens vegne stævnet Olle Pedersen, forpagter på Søgård, samt Søgårds ejer og hans fuldmægtig til vidnespåhør vedr. præstetiende af Søgård.

Niels Nielsen Kortegård i Nors oplyste, at Poul Fisker i Nors, som var sengeliggende, havde vidnet, at der var 3 gårde under Søgård nemlig Hougård, Dahlgård og (ulæseligt), der betalte tiende til præsten, hvilket også fremgik af sognets rodebrev.

Anders Harre i Vorring, Niels Østergård, Niels Terkelsen og Jacob Sørensen ibd., Niels Nielsen Smed, Peder og Christen Frandsen, alle i Hinding samt Niels Hyldgård, Simon Pedersen og Christen Madsen, alle i Nors, bekræftede oplysningen om rodebrevet, men oplyste, at sognefolkene nu betalte tiende af de 3 gårde, selvom de brugtes under Søgård. Niels (Hyldgård?) vidnede også, at da Jacob Sørensen i Vorring i 3 år havde forpagtet Søgård, havde han betalt tiende af gårdene mod dekort i forpagtningsafgiften, samt at Søgård ejere yderligere havde betalt 4 sldl. i offer til præsten.

Endelig irteltægges en beediget erklæring om amtmandens betaling af tiende og offer, da han havde Søgård i forpagtning 1672-74. Tingsvidne.

12. Marts.

(6/11 94) Ørum indgår forlig med Jens Christensen Kåstrup i Brund, Christen Eriksen i Hillerslev, Jens Jensen i Kanstrup og Jens Thomsen i Kjelstrup på egne og sognemændenes vegne vedr. kongens anpart tiende, idet der er udstedt et nyt fæstebrev af 5/2 1695 til de fire mænd, der skal yde som tidligere, men på den betingelse, at hvis en af mændene dør, friløses den afdødes fjerdepart. Alle tidligere fæstebreve kendtes døde og magtesløse.

19. Marts.

Læst forordning om rente.

Landstingsvarsel af 27/2 vedr. skifte efter afgangne Jacob Sparre og hans sal. frue Anne Juel, som boede og døde på Råstrup.

Læst amtmandens proklama vedr. Jacob Sparres efterladte gods.

Amtmandens skytte Peiter Svendsen, Laurids i Langgård og Søren Pedersen af Nørby i Tved sogn fremviste en hunulv, skudt ved Vorms hule, og begærede dusør.

Erik Nielsen har indstævnet 8 tinghørere. Sættedommeren Laurids Pedersen Morsing nægter tilladelse til vidneafhøring, da herredsfogeden, der „beskyldes for rettens administration“, ikke er indstævnet.

Ørum har stævnet Jens Ulriksen, nu tjenende i Sundmølle, for lejermål med Mette Poulsdatter i Skjoldborg, medens han tjente i Faddersbøl (mølle?).

Dom: Han skal betale begge lejermålsbøder.

27. Marts.

Ørum har stævnet Christen Christensen i Sennels, tidligere karl på Tøfting, samt hans hustru Bendte Madsdatter værende hos Søren Pedersen i Malle for lejermålsbøder efter dom af 29/8 93.

Dom: De skal betale.

Christen Sørensen af Skovsted på sin husbond de Clerques vegne har stævnet (Niels?) Andersen Munch hos sin far i Sperring og Anne Christensdatter, nu hos Christen Lade(-gård i Ting-)strup, for lejermål begået på Vester Djernæs og irettelægger præstens attest herom.

Dom: De skal betale bøder.

Niels Christensen af Ll. Hillerslev fremstillede på Anders Christensen Skyttes hustru i Rær Mette (forsvundet)s vegne synsmænd Laurs Tomsen, Peder Christensen og Christen Madsen, alle Sårup, der den 5/3 havde synet Johan Andersen, som blev fundet død på Borup hede.

De fandt ingen anden årsag til hans død end „Guds vejrlig og overfaldende knog og frost“, da han den 28/2 om aftenen gik fra Hou, hvor han havde tærsket. Hos ham fandt de hans plejl og madæske. Tingsvidne.

2. April.

(Ingen indførsler).

9. April.

Fuldmægtigen på Kyø bekendtgør skifte den 16/4, rette 30. dag, efter sal. Christoffer Jørgensen og hustru på Vester (Djernæs).

16. April.

Læst forordning om afskaffelse og sønderbrydelse af gl. mål og vægt.

Anders Andersen i Sperring på Vestervigs fuldmægtigs vegne stævnes følgende for resterende landgilde: Jens Pedersen i Hvalstrup, Mads Nielsen, husmand i Jannerup, Niels Christensen og Laurids Christensen ibd., Christen Christensen i Kåstrup og Niels Krog ibd., Christen Pedersen i Skovsted, Peder Christensen Kirk i Kjelstrup og Niels Christensen Grud i Sennels.

Dom: De skal betale.

Følgende øde gods i Tingstrup er tildømt kongen: Et boel af forrige Eiler Jacobsens gods, beboet af Michel Christensen, nr. 5 i matriklen, 2 td. 4 sk. 1 fk., og nr. 9 beboet af Christen Madsen.

Michel Christensen og Christen Andersen af Tingstrup vidnede, at gårdene lå øde i 92 og 93.

23. April.

(Ingen indførsler).

30. April.

(Ingen indførsler).

7. Maj.

(Ingen indførsler).

14. Maj.

(Ingen indførsler).

21. Maj.

Landstingsvarsel om skifte efter afgangne Mads Poulsen. (Resten ulæseligt).

28. Maj.

Enevold Nielsen har stævnet Anders Ulgård og Niels Mortensen i Thorsted for resterende landgilde af deres iboende gård og af Niels Bjerregårds bolig.

Dom: De skal betale.

4. Juni.

Ubbe Christensen i Koldby på ritmester Olle Krabbes vegne til Nandrup har stævnet Christian Lelius på Ullerupgård for gæld efter en skadesløsforskrivning af 1681 på 46 rdl., der er transporteret fra Claus Unger til Krabbe.

Borgmester Lelius møder og meddeler, at forskrivningen er for halvdelen af et udlæg i Momtoft for Ungers og Lelius' tilgodehavende efter en kommissionsdom, der imidlertid blev omstødt ved højesteret, og irettelægger Ungers skriftlige revers lydende, at forskrivningen er ugyldig, hvis den udlagte eng fratages Lelius ved en kendelse i højesteret.

Sagen udsættes i 6 uger, for at Ungers udtalelse herom kan indhentes. (16/7)

(27/11 94) Niels Tomsens sag mod Erik Nielsen om et møddingsted i Skinnerup.

Niels Tomsens husbond Lelius fører vidner. Anders Nørgård mindes 50 år og vidner, at Niels Tomsens formand Christen Henriksen og Jens Smed havde haft møddingstedet. Erik Christensen mindes 40 år og det samme som Nørgård, samt at det hus, som stod på Poul Vinters gård, blev båret hen og opsat på Anders Sørensens. Johanne Ollufsdatter m.fl. vidner tilsvarende. Tingsvidne.

Der irettelægges en kontrakt af 3. Juni mellem Anders Poulsen i Døvhul og dennes børn Poul Andersen og Maren Andersdatter repræsenteret ved deres farbroder Christen Poulsen i Hinding og morbrødre(?) Jens Jensen i Nors og Anders Nielsen på Ballerum angående arv efter børnenes afgangne moder Kirsten Madsdatter.

Sønnen skal have 24 rdl. og datteren 16 rdl. samt en seng og moderens kiste og gangklæder.

Arvelodderne skal blive stående i boet til sønnen, der nu er 5 år, bliver 15 år og for pigen, der nu er 10 år, til (forsvundet). Tingsvidne.

Fremlagt til protokollering af Jens Skyum i Thisted brev vedr. salg af hans anpart i et pakhuis ved Klitmøller Vig til Jens Jensen Hundborg ved Klitmøller. Til vitterlighed underskrevet Laurs Skyum.

Anders Pedersen boende i Nørby i Tved sogn får afkald af sin søster Anne Pedersdatter, barnefødt i Nørby, for arv efter hendes afgangne fader Peder (ulæseligt).

11. Juni.

Læst forordning om gl. mål

Læst advarsel om reparation af veje.

(5/3) Irup stævner Jacob Jensen sidst værende i St. Hillerslev for ulovlig rømning fra sin gård.

Sagen opsættes. (25/6)

Nørtoft stævner sine bønder for restancer. (3 sider specifikation).

Dom: De skal betale undtagen Anders Christensen Kirk i Hundborg og Christoffer Smed ibd., der frikendes delvis.

Amtmanden advarer mod at slå klittag, marehalm m.v.

Græsning på en gård i Tingstrup er synet. (Resten ulæseligt).

Von Klingenberg har ladet bønder i Hundborg sogn samt hr. Olle Nielsen Hosum stævne vedr. kgl. anpart-tiende og forbyder indførsel før der er tiendet på kær og neg. (18/6)m

Niels Pedersen, ridefoged på Nørtorp, møder for sin husbonds tjener Laurs Tomsen i Hundborg. (Vedr. Jacob Sparres stervbo?). (2/7)

Erik Nielsen i Skinnerup giver last og klage over kornskade.

18. Juni.

(11/6) Dom i von Klingenberg's sag om kgl. anparttiende i Hundborg: Tiende tages på kær og neg.

(11/6) Anders Lauridsen og Anders Dahl, (stednavne forsvundet) stævner samtlige Hundborg sogne-mænd undtagen Vorup og Færby klithusene samt præsten for hvad de måtte skyldte til Jacob Sparres stervbo af anparttiende og andet.

Opsat 14 dage. (2/7)

Knud Riber stævner sal. Jesper Andersens hustru i Toft og irettelægger en dom af 4/7 93 vedr. en bøde Jesper Andersen idømtes.

Opsat 14 dage.

Von Klingenberg lader forbyde al afførsel af avl samt grøft og jagt på hans tjeneres ejendomme. (25/6)

25. Juni.

(11/6) Sagen mod Jacob Jensen opsat 14 dage. (9/7)

(18/6) Niels Christensen af Ll. Hillerslev fremfører på von Klingenberg's vegne, at det den 18/6 indførte forbud er lovligt, hvilket retten bifalder.

2. Juli.

(18/6) I gældssagen mod Hundborg sognemænd anmodes om udsættelse, da Knud Riber er lovligt fraværende. Sognemændene protesterer, da det er 3. gang, de møder forgæves.

Opsat 4 uger. (31/7)

(11/6) sagen mod Laurs Tomsen i Hundborg opsættes 4 uger.

Samtlige Hillerslev sognemænd har stævnet samtlige Skinnerup sognemænd og forbyder grøft og afførsel i Hillerslev og Kåstrup fællig.

Mændene fra Skinnerup forlanger bevis efter landmålingen for, at fælleden er tillagt Hillerslev sogn aparte, og at de kontribueres af den. Tingsvidne. (23/7)

9. Juli.

(25/6) Irups sag om bortrømning opsat 14 dage. (23/7)

Christen Christensen, degn af Nors, fremstiller på præstens vegne Christen Madsen i Nors, (Niels) Jepsen, Christen Christensen og Anders Christensen ibd., der har synet græsningen på Christen Mouridsens øde gård.

16. Juli.

Ørum bønder tiltales for restancer. (2? side specifikation).

Dom: De skal betale.

(4/6) Olle Krabbe kontra borgm. Lelius, der fremlægger et forsegleet missive fra Claus Unger, hvoraf

fremgår, at han havde glemte reversen og vil stille sin søstersøn Olle Krabbe tilfreds på anden måde. Ubbe Christensen forlanger dom, hvorefter Lelius gennemgår samtlige dokumenter i sagen (1 side). (Dommen er ulæselig).

Niels Terkelsen m.fl. (ulæseligt) har synet Ll. Døvhuls huse i Vorning i Nors sogn for brøstfældighed.

23. Juli.

Sognepræst Villum Villumsen Schmidt til Stagstrup og Haring sogne har ladet Mads Michelsen i Hassing stævne for hans opførsel i Rosholm præstegård den, 24/5.

Item er stævnet Jens Pedersen i Hassing, Niels Madsen i Kallerup og Marthe Poulsdatter. Villum Villumsens kærestes søster Cathrine Johansdatter vidnede, at nogle bønder var kommet ind i gården, medens hr. Vilhelm ikke var hjemme, trækkende en sort hoppe og dens føl i næsen og ørerne, og de havde fortalt hende, at de skulle gøre udlæg for 500 sldl. til Marthe Poulsdatter og ville have sølv, tin og kobber. (Et langtrukket vidnesbyrd om, hvad der blev sagt og gjort følger). Det udlagte bragtes til præsten i Snedsted, Tingsvidne. (Se nedenfor).

Envold Nielsen stævner samtlige Nors og Tved sognemænd samt nogle sognemænd i Skinnerup vedr. kgl. anpart korntiende og forbyder indførsel, før der er tiendet.

(9/7) Iruvs sag om bortrømning opsat 14 dage.

(2/7) Sagen mellem Hillerslev og Skinnerup sognemænd opsat. (30/7)

(Se ovenfor) I sagen om udlæg i Rosholm præstegård iredtelægges vidnesudsagn af en amme og noget tyende, der opholdt sig på præstegården. Vidnesudsagnene, der er taget af Peder Nielsen Degn, Olluf Mogensen, Jens Jensen og Simon Tømsen i Stagstrup, er ord til andet som afgivet af Cathrine Johansdatter. Der er udlagt heste, køer, 8 stole og 1 bord. (Sidste del af indførslen mangler). (27/8)

(Hermed er der ikke flere blade i denne tingbog, men det fremgår - bl.a. af henvisninger i indførsler i næste tingbog - at der mangler et eller flere blade fra den 23/7).

Justitsprotokol for Hillerslev og Hundborg herreder 1695..30/7 - 1701..14/9.

I amtmandens fravær forsegles den nye protokol af Knud Riber.

(De første blade i protokollen er set ødelagte af tidens tand).

30. Juli.

Læst forordning om skatter.

Et forlig bekræftes for retten.

(23/7) I sagen mellem Hillerslev og Skinnerup sognemænd og brug af en fællig i Ballerum afhøres nogle mænd fra Skinnerup, der svarer, at de ikke er lodtagere, men i 20 år eller mere har fået deres tørv fra Ballerum.

Opsat. (6/8)

Tolderen i Thisted Peder Marcussen som fuldmægtig for Københavns hospital tiltaler Christen Jacobsen i Dollerup samt Niels Michelsen og Peder Jensen i Skinnerup for restancer.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler Laurs Axelsen i Nors, Christen Tomsen i Tilsted, Salman Madsen i Thorsted m.fl. for restancer.

Dom: De skal betale.

Samme udsteder for 3. gang forbud mod at afføre sæd og afgrøde fra Christen Tomsens lade og jord. Han bor i gård med Salman Madsen i Thorsted.

Borgm. Lelius lader sine tjenere tiltale for restancer bl.a. Jens Knudsen i Tingstrup, Jens Ollesen i Kjelstrup, Peder Dige i Skårup i Nors sogn, Christen Pedersen i Malle, Salmand Ollesen i Hundborg, Poul Torsen i Sennels, Peder Jørgensen i (Hundal).

Opsat 8 dage. (6/8)

(2/7) Amtmanden som forvalter over Jacob Sparres stervbo kontra (20-25) Hundborg sognemænd for restancer på kgl. anparttiende.

Nogle nægter ved ed, og andre betaler ved retten. De frifindes, medens resten skal betale.

Jens Madsen i Skinnerup tiltaler efter opsættelse (fra indførsel på manglende blad i forrige tingbog) Bertel Nielsen i Kjelstrup, nu i Skovsted, for gæld.

Opsat 14 dage. (13/8)

6. August.

Christen Stistrup, sognepræst i Ulits, lader forkynde et forbud vedr. afgrøden på Bisgårds jorder.

Knud Riber protesterer mod dette forbud. (13/8)

(30/7) I sagen mellem Hillerslev og Skinnerup sognemænd fremstilles landmålingstakseringsmændene som vidner.

Erik Nielsen på egne og „interessenters“ (senere på forespørgsel - „families“) vegne protesterer mod vidnesudsagn fra Hillerslev sognemænd, der ikke er uvildige, hvorefter Niels Jensen i Vorring, Salmand Andersen i Dollerup, Peder Ollesen i Øster Vandet, Tomas Christensen Steentoft i Vester Vandet og Tomas Pedersen ibd. vidnede, at kun Hillerslev sognemænd vedkendte sig de omstridte arealer under takseringen. Tingsvidne.. (Se næste indførsel).

Der irettelægges et forbudsvidne af 30/6 85 mod Skinnerup-mænds indtrængen i Hillerslev-Kåstrup fælled, og det påpeges, at 18 Skinnerup sognemænd har vedkendt sig ikke at have del eller lod i fælleden.

Dom: Forbudet står ved magt.

(30/7) Lelius' sag om nogle bønders restancer er indbragt til dom, men opsættes 14 dage, da herredsfogeden på Thisted kirkes vegne har krav overfor Peder Jørgensen i Hundal, der derfor må udpeges en sættestemmer. (20/8)

13. August.

Eske Jensen af Thisted tiltaler på justitsråd Kruses vegne strandfogeden Christen Weies for at have hjemført 2 ruller lærred indstrandet på Vorup strand og fordølget dem i sin tørvestak. Weies søn Christen Christensen er stævnet til at møde med noget strandingsgods, han havde gemt i sin kiste, og Weies broder Niels Christensen Weie med sin kvinde Anne Madsdatter, der skal have taget lærredet i tørvestakken og brugt af det.

Der irettelægges et skriftligt vidnesbyrd af Jørgen Detlefsen From og hans tjener Peder Christensen, der har været hos Weie, hvor de så en skibskiste, som efter Weies oplysning var tom, da den for kort tid siden

drev i land. Vedr. lærredet undskyldte Weie, at der kun var nogle få trævler tilbage. Den ene rulle havde hans kones broder taget fra ham, og hun havde syet skjorter til børnene af den. I Weies og hans søns kister fandt de et parti blåt „rask“ (=let uldstof), der var slidt og plettet af ophold i havvand.

Den anden strandfoged Michel Christensen havde berettet for dem, at han havde fået 10 alen lærred af Weie.

Under afhøringen undskylder de anklagede sig på forskellig vis. Tingsvidne. (10/12)

Nørtorps ridefoged Niels Pedersen Lang tiltaler Jens Christensen Mieder i Rær for vold og overlast forøvet i Anders Juels hus på dennes kone Maren Nielsdatter ibd.

Maren vidner, at Jens Mieder om morgenen på Sct. Hansdags markedsdag (i Juni!) kom ind til hende, som hun lå på sin seng, og det første han sagde var, at han havde sat træet for døren og ville have sin vilje med hende og gøre hende en arving, men hendes mand skulle have skylden. Så satte han sine træsko og gik i sengen til hende og løste sine bukser op.

I det samme kom en liden tjenestedreng til døren, og da han kom ind, sprang Jens af sengen og hen til bordet.

Christen Sørensens hustru Inger Pedersdatter ibd. vidnede, at (nogle?) uger efter Sct. Hansdag havde Maren fortalt hende som ovenfor anført. Til Niels Madsens hustru Maren Christensdatter havde Maren Juel 14 dage efter Sct. Hans fortalt, at Jens Mieder ville i seng hos hende, og „det var ikke langt fra“, at det skete, men nogle dage senere fortalte hun, at han havde været i sengen og løst bukserne.

Jens Mieders hustru havde bebrejdet hende, at hun bagtalte Jens og hvis det var usandt, burde hun tage åbenbar skrifte, hvortil hun svarede, at det var hendes morsøster, der havde fået hende til det.

Jens Mieders vidnede, at han kun havde bedt hende om at malke hans køer til middag, „som hun og gjorde“.

Som vidner er yderligere indstævnet hr. Jens Pedersen i Rær og Christen Mikkelsens hustru ibd. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Knud Riber har på Jens Meders vegne stævnet Anders Juel i Rær og hustruen Maren Nielsdatter for ærerørige udtalelser og til at påhøre benægtelsesed.

Rolf Knudsen og Christen (Nielsen?) i Hedegård vidnede, at de på Jens Meders anmodning havde været hos Niels Madsens tjenestedreng, der oplyste, at han den omhandlede morgen kom til Anders Juels dør og først gik den ikke op, men anden gang gik den straks op, og han fornemmede ikke, at den var lukket med andet end klinken. Da han kom ind sad Meder på en kiste og drengen havde ikke hørt nogen larm eller bulder.

Mette Johansdatter Skytte vidnede, at hun hos Niels Madsen havde spurgt Maren Juel, hvorfor hun græd og klagede sig, og fik det svar, at morsøsteren havde pålagt hende at udsige den snak om Jens Meder.

Niels Madsens kone sagde, at hun havde fået et par hvide strømper til tjenestedrengen og tilsagn om et stykke lærred til tørklæde af Maren Juel, for at hun skulle vidne med hende.

Jens Meder tilbyder benægtelsesed. Tingsvidne. (3/9)

Dorethe Nielsdatter, enke efter Christen Pedersen, død 1/5 91, der tidligere boede ved Flynder kirke, fremlagde et tingsvidne af Skjoldborg herredsting fra 1693, hvori nævnes et tidligere skudsmaal for hende og hendes mand, som uforskyldt var hensunken i armod, formedelst de begge var svage og hun led af den faldende syge.

Videre fremlægger han attester fra præsten i Vorgård, hvor manden døde, og fra præsten i Bøvling og Flynder, der beder folk have medlidenhed med hende og give hende husly. Provsten i Nors anbefaler, at hun får tingsvidne på ovenstående.

Eske Jensen af Thisted stævner for Mads Mikkelsen og Eske Christensen af Toughsede, Anders Christensen af Hovsør og Jens Smed af Sønderby samtlige Østerild sognemænd og forbyder indførsel før kirkens tiende er taget på kær og neg.

Han nævner, at det ikke kan være Østerild sognemænd ubekendt, at Peder Andersen af Thisted forpagtede kirke tiende for livstid efter kgl. fæstebrev af 1664 og afstod tienden i 1672 til Christen Simensen i Klastrup samt Mads Michelsen og Eske Christensen i Toughshede.

Hertil at svare mødte Niels Christensen af Abildgård på en del sognemænds vegne og irettelagde kopi af en kontrakt af 1680 mellem de fire tiendefæstere og sognemændene, der skal holde de førstnævnte skadesløse og til gengæld må indføre deres avl, når de har lyst. Han mener iøvrigt, at sognemændene har betalt deres tiende, og kræver forbudet mod indførsel ophævet eller erstatning, hvis kornet tager skade. Eske Jensen kræver originalen til kontrakten af 1680 fremvist, hvilken påstand dommeren følger, og indtil da står forbudet ved magt, dog således at kornet må indføres, hvis det er nødvendigt, men så skal der samtidigt betales tiende. (20/8)

(30/7) Jens Madsen i Skinnerup, hans sag mod en del mænd for gæld opsættes 8 dage. (20/8)

Amtmandens fuldmægtig lader læse og påskrive en klage, afgivet af rytterbonden Scharis Jensen i Kjelstrup, over fuldmægtigen på amtstuen Jens Christensen Rodsted og justitsråd Kruses (fuldmægtig?) Christian Fux for at have frataget Scharis Jensen en del tømmer, som han havde tilhandlet sig hos Norske skibsfolk til reparation af kongens ryttergård. (Se 24/9)

(6/8) Provsten i Rinds herred Christen Stistrup gjorde 2. gang forbud vedr. Bisgårds jorder og afgrøder.

Knud Riber protesterer igen mod ovennævnte forbud. (20/8)

20. August.

(13/8) Hr. Stistrups forbud blev læst 3. gang.

Knud Riber protesterer 3. gang efter den hjemmel, der var givet ham af konsumtionsforvalteren i Skive, Jens Jørgensen Skive, dateret 30/6 95, og tilbød at deponere 26 rdl., som er afgiften til 1. Maj 96.

(13/8) Sognemændene i Østerild stævner de 4 mænd, der har fæstet kirkens tiende.

Poul og Christen Laursen i Klastrup? vidner, at de har været hos samtlige sognemænd og spurgt, om de ville betale Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Toughshede de penge, de havde udlagt til kirketiende til Peder Andersen i Thisted.

Niels Christensen i Abildgård havde på egne og en del sognemænds vegne svaret, at de 2 mænd ikke havde mere ret end andre sognemænd til at indkræve tiende, som mændene iøvrigt i de sidste 20 år havde betalt til kirkeværgerne.

Både Jens Smed i Østerild og Anders Christensen i Hovsør erklærede, at det var som aftalt, og at de var tilfredse hermed. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

På Niels Christensens spørgsmål svarer Mads Mikkelsen og Eske Christensen, at de vil have deres 2 andele af udlægget til Peder Andersen betalt. (27/8)

(13/8) Erik Nielsen i Skinnerup anmoder Jens Madsen ibd. om en specifikation af den påståede gæld. Den er 3 mk. 10 sk., som er et udlæg for skat.

Erik Nielsen påstår, at han for nogle år siden tog et tingsvidne på Jens Madsen for grov arvesvig mod dennes søstre, hvilket vidne han senere af venlighed forærede Jens Madsen.

Opsat 14 dage. (3/9)

(6/8) Lelius begærer dom i sagen om restancer.

Kun Peder Dige i Skårup er mødt. Alle andre skal betale. (Se næste indførsel).

Laurids Pedersen Morsing er sættemand.

Emmike Eriksen har stævnet Lelius vedr. dennes adkomst i Hundalgård og hvor stor afgift, han har modtaget af fæsteren Peder Jørgensen.

En fortegnelse over det arbejde, Peder Jørgensen har gjort for Ullerupgård siden Michelsdag 94 samt betalt afgift, blev irettelagt (specificeret), endeligt bekræftet af Peder Jørgensen og hans søn Peder Pedersen, medens han til Thisted kirke kun havde ydet lidt af den årlige afgift på 10 td. byg og heller ikke kunne yde mere, hvis han skulle gøre så strengt arbejde hos Ullerupgård.

På Lelius' spørgsmål svarer Peder Jørgensen, at han mistede sine kreaturer for 3-4 år siden og ikke derefter har pløjet, og at det og den store misvækst i 93 er årsag til, at han ikke har betalt til kirken.

Lelius konstaterer, at da han lader andre så i sin jord, og da husene er brøstfældige, ville Lelius finde en anden fæster, som kunne svare sin skyld til kirken, hvortil Emmike Eriksen svarer, at så skal Lelius garantere kirkens resterende landgilde.

Lelius anmoder om syn på gården.

Læst landstingsvarsel af 24/7 95 med indkaldelse til tinget 10/9 vedr. gældsfordringer mod boet efter afgangne Hans Zoega, professor ved Københavns universitet.

27. August.

(20/8) I sagen om Østerild kirketienende vidner Christen Christensen, Christen Nielsen, Peder Poulsen og Laurs Nielsen ibd., Peder Skyt i Tovsig, Jens Balle af Østerild, Laurs Laursen af Hovsør samt Bertel Andersen i Østerild, hvor forliget i 1680 blev indgået, om hvad der blev aftalt ved forliget og skrevet i kontrakten.

Sognemændene skulle betale alle kgl. skatter og sædvanlig kirketienende på skæppen og kunne indføre deres avl uden påtale og beholde tiende.

Eske Christensen syntes, det var ubilligt, at sognemændene selv havde tiende, men ikke ville betale de udlagte penge.

(23/7) Hr. Villum Villumsen Schmidt, sognepræst til Haring og Stagstrup, stævner mag. Holger Sørensen Schandorf, præst i Snedsted, vedr. udlæg foretaget i Rosholm præstegård af Mads Michelsen i Hassing, Niels Madsen i Kallerup, (?) Christensen i Snedsted og Jens Pedersen i Hassing.

Videre er stævnet Olluf Laursen i Haringgård med hustru, sønnen Laurs og datteren Else, Karen Madsdatter og Niels Jensen i Vestergård i Sundby, Christen Andersen i Elsted, Marthe Poulsdatter i Skjoldborg præstegård.

Der vidnes, at hr. Holger havde tilbudt Christen Andersen i Elsted 8 sk. for at gå med og gøre udlæg, men denne havde svaret, „Gud vil jeg ej, hr. Villum er min gode ven“, og senere forklaret, at „det kunne gøre ham skade for 8 sk. og 8 sk. til“. Det udlagte var først ført til Haringgård, men senere udleveret til hr. Holger, der var blevet set ridende på den udlagte hoppe.

Opsat 8 dage. (3/9)

Nogle mænd i Ll. Hillerslev er stævnet for overtrædelse af grandebestemmelsen.

Opsat 8 dage. (3/9)

Hr. Olle Nielsen i Hillerslev har stævnet Thøger Thordsen for restancer, gårdens brøstfældighed og anden aparte gæld samt til påhør af syn på gården foretaget af Christen Eriksen og Niels Vert af St. Hillerslev.

Et rallingshus på 10 spænder står ikke til at redde, men må opsættes af nyt. Laden kan repareres, mens stalden, der er et jordhus, skal have nye åse og syller. Døre og vinduer og krybbe i stalden udskiftes. (3/9)

3. September.

(20/8) Eske Jensen i Thisted kræver for Jens Madsen i Skinnerup dom i gældssagen mod Erik Nielsen ibd., der spørger, hvem der har bedt Eske „agere“ en sag mellem 2 kgl. bønder.

Eske svarer, at det har Jens Madsen, der er for svag til selv at møde efter det slag, han har fået i ansigtet af Erik Nielsen.

Erik Nielsen kommer med forskellige forklaringer.

Sagen udsættes 8 dage. (Se nedenfor og 10/9).

(19/2) Ølands tjenere er stævnet for restancer: Niels Christensen i Stagstrup, Christen Tomsen ibd., (m.fl. som anført 19/2, hvor dog ovennævnte er anført som boende i Sundby).

Dom: De skal betale.

Hr. Olle Bjørn har ladet Niels Jensen Vefuer i Årup stævne til synsvidnepåhør og Jens Nielsen Bendsen (eller Boedsen?) ibd. til tilbudsvidnespåhør.

Laurs Pedersen Frost og Anders Christensen Schorup i Tilsted har synet 4 stakke tørv hos Niels Væver og konstateret at hverken størrelsen af de enkelte tørv eller af stakkene svarede til det mag. Bjørn havde betalt for.

Niels Væver tilbød at levere flere tørv eller betale tilbage.

Jens Nielsen, der havde leveret tørv sidste år, fik tilbudt at kunne levere 6 bønderlæs gode tørv mere, eller lide tiltale. Tingsvidne.

(27/8) I sagen om udlæg på Rosholm præstegård vidner Niels Madsen i Kallerup. Han indrømmer, at de ikke læste dommen for nogen på gården, før udlæg blev foretaget, men årsagen var, at præstekonens søster løb ind og slog hunden løs lige da de ville læse den.

(27/8) Præsten i Hillerselv får dom i sagen mod Thøger Thorsen: Han skal betale restancer, bygfald og sin sal. faders gæld og har forbrudt sit fæste.

(13/8) Niels Christensen af Ll. Hillerslev på Jens Madsens vegne i Rær fremfører, at Anders Juels kones beskyldninger er usandfærdig kællingesladder muligvis opspundet af samme kones morsøster Johanne Mørch i Febbersted, og at Maren Juel har tilbudt præsten i Rær at udstå kirkens disciplin.

Jens Meders benægtelsesed tilbydes, og der kræves betaling af bøde og sagsomkostninger.

Kendelse: Jens Meder frikendes. Maren Juel skal betale 1 rdl. til de fattige og 2 sldl. i sagsomkostninger.

(Se ovenfor) Jens Jensen i Kanstrup er sætledommer.

På Jens Madsens vegne i Skinnerup stævner Emmike Eriksen, Erik Nielsen ibd. for grov overlast, da Jens Madsen d. 26/8 gik hjem efter høstarbejdet i marken. Som vidner er stævnet Niels Michelsen ibd. med hustru Kirsten Pedersdatter og tjenestepige Anne Christensdatter, Søren Jepsen ibd. med hustru Margrete Madsdatter og dreng Christen Christensen, Niels Eriksen, Jens Bach, Jens Poulsen, Karen, Anne og Christen Smed ibd.

Udsat 8 dage for eventuel mindelig bilæggelse.

(27/8) En sag mod bymænd fra Ll. og St. Hillerslev opsat 8 dage. (10/9)

10. September.

Læst kgl. forordning.

(3/9) Jens Madsen i Skinnerup mod Erik Nielsen ibd. for gæld.

Opsat 14 dage. (24/9)

Laurids Lauridsen i Hovsør på samtlige bymænds vegne optalte 20 sldl., som de i henhold til landsdom skulle bøde til Sønderby mænd i sagen om Østerild hede.

Herredsfogeden modtog pengene, da sagsøgerne ikke var mødt.

(3/9) Anders Christensen Skinnerup af Ll. Hillerslev vidnede, at man på byens grandestævne havde vedtaget, at man ikke måtte føre hø af byens eng eller tillade udenbys folk at gøre det. Jørgen Ollesen, Michel Tomsen og Anders Pedersen vidnede det samme.

Der vidnes, at Christen Christensen Degn og Jens Christensen i Nørgård, begge Ll. Hillerslev, kørte hø af engen, og da de kom til bommen, var den forsynet med lås, som de brød op, hvorefter de kørte høet til St. Hillerslev.

Peder Mortensen af St. Hillerslev nægtede at have modtaget de to læs hø.

Peder Marcussen af Thisted på Københavns hospitals vegne irettelægger en af afgangne professor Zoega udstedt panteobligation af 9/9 1672 på 1000 rdl., hvoraf de 500 rdl. hidrører fra sal. biskop Brochmans deputat, som Zoega har forrentet nogle år, og de andre 500 vedkommer en sengs underholdning, som Zoegas sal. hustrus moder har givet, og som skal svares af Zoega.

Til sikkerhed er stillet gods i Jylland „der ene sub dato skatkammeret den 27/8 70 lydende på 28 td. 7 skp. 3 fk. hartkorn taget i betaling efter Korfeds tilforn kaldet greve af Ulfeld for 1429 rdl. 8 sk. og skødets videre forklaring under velbårne Steen Handorphs, P. Scaueni, Hans Mulis og Vite Berings hænder og segl. Det andet læst på Viborg landsting 21/9 1662, udstedt af fru Agate Rodsted på 22? td. hartkorn“.

Ovenstående læst på Sjællands og Jyllands landsting samt i sal. mag. Hans Zoegas stervbo 27/7 1674.

Peder Marcussen begærer følgende gods i herrederne tildømt hospitalet: Christen Jacobsens gård i Dollerup, „tilforn fæstet af Christen? Nielsen og Soue Ofuersen, Niels Michelsens gård i Skinnerup, tilforn Michel Nielsens, og Peder Jensens gård ibd., tilforn Laurs Sørensens.

Dommen følger påstanden.

Laurs Nielsen, konsumtionsforvalter i Thisted, lader Christian Fux tiltale for injurier udtalt i Jens Svendsens hus i Thisted.

Som vidner er stævnet Olle Nielsen, drejer, residerende på Gammelbygård, Laurids Ollesen af Harringgård, Emmike Eriksen og Jens Rodsted.

Stævningen af Fux er læst i Overgård i Vigsø i overværelse af Birgitte Pedersdatter og hendes fader Peder Christensen Smed den ældre.

Opsat 14 dage. (24/9)

17. September.

(Ingen indførsler).

24. September.

Poul Andersen Schreder af Kåstrup tiltaler (Pe)der Ofuesens stiftsøn Niels Christensen ibd. for vold mod hans søn Niels Poulsen.

Christen Jensen og Jørgen Jensen ibd. havde synet sårsmål og skade på sønnen, og Niels Poulsen oplyste, at skaderne var tilføjet ham dels med en pisk og dels af den hest Niels Christensen red på. (Se næste indførsel).

Samme fremstiller Laurids Pedersen og Christen Andersen ibd., der vidner, at overfaldet var sket, fordi Poul Nielsen havde flyttet et hors, der var tøjret for tæt ved hans faders korn. Tingsvidne. (15/10)

Niels Christensen i Ll. Hillerslev på egne og Peder Christensen Ofuergårds vegne i Kjelstrup stævner 11 (navngivne) bønder fra sognet for deres andel - 3 sk. pr. td. htk. - i omkostningerne i sagen mod Skinnerup sognemænd.

Dom: De skal betale.

(10/9) I gældssagen mellem Jens Madsen i Skinnerup og Erik Nielsen ibd. irettelægger sidstnævntes søn

et skriftligt indlæg, hvori herredsfogeden beskyldes for at være partisk, hvorfor sagen udsættes, til en sætledømmer er udpeget.

(10/9) Niels Christensen af Abildgård udsteder dette.

På Laurs Nielsens vegne irettelægges et tingsvidne af Hassing-Refs herredsting med vidnesudsagn om Christian Fux' injurier.

Olle Nielsen Dreier af Gammelbygård har vidnet, at Emmike Eriksen fortalte Fux og Jens Rodsted, at Scharis Jensen i Kjelstrup havde klaget over dem (se 13/8), hvortil Fux havde svaret, at det var „sammenviklet skælmeri“ af Laurs Nielsen og Olle Krog i Vigsø. Emmike Eriksen havde advaret Fux mod at tale således og meddelt Fux, at han ville referere udtalelsen til sin svoger Laurs Nielsen.

Fux lader indlægge en skriftlig protest, da anklagens ordlyd ikke blev meddelt ham på forrige retsmøde. Sagen opsættes 14 dage til hvilken tid, han pålægges at møde. (8/10)

Morten Jørgensen af Thisted giver last og klage over Niels Sørensens 3 sønner ved Vildsund for voldeligt overfald.

1. Oktober.

(Ingen indførsler).

8. Oktober.

Thomas Mortensen af Norindtoft har stævnet Birgitte, sal. Eiler Jacobsens, til synsvidnepåhør vedr. gårdens brøstfældighed, da han fik den i fæste.

Christen Bertelsen Lagård af Tingstrup protesterer på Envold Nielsens vegne, idet denne er lavværge for enken, men ikke indstævnet. Tomas Mortensen mener ikke, at han bør vide, at enken har fået en lavværge, da hun selv egenhændigt underskrev hans fæstebrev af 1/5 1685.

Dommeren tillader synsvidnet, hvorefter Tomas irettelægger en (specificeret) synsseddel af Juni 85 med syn udført af Christen Christensen, Jesper Tomsen, Poul Pedersen og Christen Aggerboe, alle af Silstrup. Tingsvidne. (22/10)

(24/9) Niels Christensen af Abildgård udsteder dette.

I injuriansagen mod Christian Fux irettelægger denne et længere indlæg, hvori han påstår, at det ikke kan bevises, at den Laurs Nielsen, som han nævnede, er konsumtionsforpagteren, idet han kender adskillige Laurs Nielsen'er.

Endvidere at det var et politisk træk, at vidnerne blev ført i Hassing ret, hvortil han af hensyn til den lange afstand ikke kom, og ikke i bytinget i Thisted, hvor han mødte efter indstævning, idet det eneste vidne med værning i Hassing-Ref var en „bondeknægt“ (Olle Nielsen, Gammelbygård).

Dernæst bruger Fux en tingbogsside til at bebrejde byfogeden, at denne har provokeret træppen, hvor hans opgave ellers er at formidle fredelighed og forligelighed, og at han hellere må bruge tid på at hindre bønderne i at fjerne klittag.

Endelig fører han krigen over i fjendens land ved at påpege, at Laurs Nielsen som konsumtionsforpagter imod kgl. forordning holdt krambod og drev handel inden- og udenbys med 4-5 køreheste til stor skade for byens indvånere, der dog ikke turde klage.

Dette gik især ud over Norske søfolk, som kom med deres tømmerlaster og tvinges til at lande det sted, hvor Laurs Nielsen er visiterer, og ikke hvor vejr og vind ellers ville tillade det, hvilket til skade for landet har formindsket tømmerimporten.

Det er en „mishandling“ mod kongen, at Laurs Nielsen er såvel visiterer som konsumtionsforpagter, at han har fragtet skibe til Norge og ladet en af sine mænd Poul Jacobsen indskrive i toldrullen som skipper uden at sejle med skibet, at en del mænd, som f.eks. Olle Krog i Vigsø, der er venner med Laurs Nielsen, kan have offentlig kørehus og drive forprangeri med købmandsvarer som jern, salt og tobak, som han indsniger med sit skib.

Disse ting burde herredsfogeden tage sig af i stedet for at genere andre.
Fux vil ikke aflægge ed på, at det var „en anden“ Laurs Nielsen, han havde omtalt.
Opsat 8 dage. (15/10)

15. Oktober.

Læst forordning om straf for dem, der lader drabsmænd og mordere undslippe af arrest, samt om skudsmål og ægteskabs trolovelse og vielse.

Læst forordning om ryttergodset.

(24/9) Voldssagen mod Niels Christensen i Kåstrup opsat 14 dage. (29/10)

Christen Lauridsen, borger og fornem købmand af Ålborg, lader Niels Pedersen Lang, ridefoged på Nørtorp, stævne vedr. 150 td. byg, som Christen Lauridsen påstår at have købt. Den kaag, han havde lejet og sendt op i fjorden efter kornet, havde ikke fået det udleveret.
Niels Lang får udsættelse i 3 uger. (Se næste indførsel).

Samme fremstiller Rolf Knudsen i Hegård og Henrik Christensen i Bjerre, der vidner, at de var på Nørgård og tilbød Lang betaling for kornet. Lang ville ikke tage imod pengene og ikke udlevere kornet, da Lauridsens folk ikke ville måle kornet, som de burde. (5/11)

Søren Pedersen af Malle tiltaler hr. Søren Madsens tjenestekarl i Sennels Jens Lauridsen for at have beskyldt ham for at have byttet tøjsel på en af hr. Sørenns stude, der var på græs hos Christen Christensen Veje i Fårtoft.

Niels Ibsen i Vandtrang og Christen Nielsen i Kloster i Sennels sogn vidner, at de i præstegården har hørt karlen sige det, og at han havde fået det at vide af Christen Veje. Tingsvidne. (22/10)

(8/10) Niels Christensen af Abildgård udsteder dette.

Laurs Nielsen af Thisted anmoder dommeren om at forlange besked af Fux om, hvem den omtalte Laurs Nielsen er. Fux' øvrige beskyldninger forbeholder han sig ret til at tage op senere.

Emmike Eriksen agter at svare på de beskyldninger, Fux rettede mod ham, selvom det ikke syntes fornødent, eftersom Salomons ordsprog siger: „Mand ikke skal svare en dåre til sin tale, at mand ikke skal anses lige(som) ham“, dog siger Salomon også: „Mand skal svare en dåre til sin tale, på det han skal blive viis“. Fux skal bevise sine beskyldninger ellers anses som en „klaffer“.

Emmike undrer sig over, at Fux har iagttaget ulovligheder som fjernelse af klittag og uretmæssig købmandskab uden at anmelde det på rette sted, at han påstår at være her i landet i kongens tjeneste for at opfiske vraggoods ved et vrag, som skal være sunket for 50 år siden, og anvendt stor bekostning, „men hvad han hidtil har udrettet er alle bevidst“, selvom „han måske har indbildt høje personer anderledes“.

Endvidere bør Fux forklare, „hvad det er for en kvindespion, han har bragt her til landet og opholder hos sig i hans logement“.

„Det allerpuscerligste“ er, at han som „ducher“ (dykker?) i justitsråd Kruses tjeneste påstår, at han skal retsforfølges „i sit rette forum, som han foregiver er rentekammeret“.

Dom: Fux skal betale 6 rdl til Laurs Nielsen og 1 rdl til de fattige.

22. Oktober.

Christen Jensen og Niels Christensen af St. Hillerslev afhjemler syn på kornskade hos Jens Laursen ibd. Skaden skyldes øg og kreaturer tilhørende Peder Nielsen Kortegård, Laurs Christensen og hans moder Karen Knudsdatter samt Anders Pedersen, alle ibd.

Dom: De skal erstatte skaden.

Knud Riber på sal. Jacob Sparres vegne tiltaler Christen Poulsen i Sperring, Christen Nielsens enke ibd., Madtis Poulsen ibd., Stefen Ramsgård ibd., Poul Christensen (senere Jensen) ibd., Mads Madsen i Dollerup, Christen Jacobsen ibd., Gertrud Michelsdatter i Jannerup, Michel Jensen i Snejstrup og Rydsgårds besidder Anders Christensens enke for hvad de skylder for at have ført hoppe til hest på Råstrup.

Hertil at svare var mødt på Christen Poulsens vegne hans søn Poul Christensen, på Christen Nielsens enkes vegne Poul Christensen Houe ibd., Gertrud Michelsdatters søn Jens Laursen samt en del på egne vegne.

Dom: De der ved ed benægter at skyldes noget frikendes. Resten skal betale til Sparres stervbo.

(15/10) Søren Pedersen i Malle.

Sagen opsat 14 dage. (5/11)

(8/10) Christen Lagård af Tingstrup tiltaler på Birgitte Tomasdatters vegne Tomas Mortensen i Norindtoft for at have ladet gården bruge til upligt af Peder Holgård i Sjørring og Peder Madsen ibd. med tørvegrøft i Norindtofts hede.

Anne Nielsdatter sal. Laurs Andersen i Næstrupgård vidnede, at hun i nogle år havde haft et kær i brug af Tomas Mortensen uden at give noget for det, da de var noget i slægt, og at det var efter forbøn af Birgitte Tomasdatter.

Christen Mortensen af Thorsted, Niels Mortensen ibd. og Anders Ulgård ibd. vidnede tilsvarende (dog uden angivelse af slægtskab). Tingsvidne. (12/11)

Anne Sørensdatter, sal. Peder Lauridsens enke i Langgård, efterlyser for 3. gang en bortrømt tjenestepige Anne Madsdatter.

29. Oktober.

Indkaldelse til skifte den 27/11 i sal. Michel Tomsens stervbo i Sperring.

(15/10) Poul Schreder i Kåstrup.

Hans sag opsat 14 dage. (12/11)

Niels Tomsen i Vang får afkald af Jens Christensen Bach i Skinnerup på dennes trolovede fæstemø Voldborig Tomasdatters vegne for arv efter hendes og Niels Tomsens moder sal. Mette Knudsdatter, som boede og døde i Vangsby.

5. November.

Læst proklama om indlandede tømmerlasters forprang, den gemene mand til skade.

(15/10) Christen Lauridsen i Ålborg.

Hans sag opsat 14 dage. (12/11)

Hr. Anders Nielsen Lyngby har ladet Olle Pedersen Langgård på Søgård stævne, fordi Søgårds tjenestefolk ikke møder til katekismus læsning ej heller i bispens visitats.

Christen Christensen Degn af Nors vidner, at en karl fra Søgård har sagt til provsten, at Langgård ikke tillader dem at gå til undervisning, hvilket blev bekræftet af en karl af Vorring.

Karlen på Søgård benægtede at have sagt at Langgård havde forbudt ham at gå til undervisning og en pige undskyldte sig med, at hun var enepige på Søgård, hvor der var en stor husholdning. Tingsvidne. (10/12)

(22/10) Hr. Søren Madsens karl Jens Lauridsen i Sennels har stævnet Søren Pedersen i Malle og vil føre Niels Jensen og Christen Veie af Fårtoft som vidner. Dommeren tillader ikke vidneførsel, da den oprindelige kilde til rygtet om Søren Pedersens tyveri af et tøj - en dreng fra Vandtrang - ikke er stævnet.

Samme sag opsat 3 uger. (19/11)

Ubbe Christensen udsteder dette.

Christian Fux tiltaler Emmike Eriksen for ikke at ville exequere sin egen udstedte dom. Eriksen påstår, at han skal stævnes for Thisted byting, hvilken påstand dommeren følger.

Jens Christensen Bach af Skinnerup fremlagde kontrakt af 26/9 95 med sine børn Niels og Christen Jensen, Gertrud, Anne og Margrete Jensdatter vedr. arv efter deres sal. moder Anne Sørensdatter, 12 sldl. til hver af drengene og 8 sldl. til hver af pigerne. Til vitterlighed Laurids Christensen, Niels Michelsen, Christen Jepsen og Niels Pedersen.

12. November.

Læst forordning om kornskatter.

(5/11) Niels Pedersen Lang af Nørtorp har stævnet Christen Lauridsen Hobro af Ålborg og kågskipper Christen Glug vedr. målingen af byg, som Glug skulle hente på Nørtorp.

Eske Jensen protesterede på Christen Lauridsens vegne, da Glug ikke var stævnet på sin bopæl i Ålborg, som stævningsmændene ikke kunne finde.

Christen Andersen Dahl i Rær, Michel Christensen Bach i Hinding, Anders Pedersen, Christen Leed og Christen Lassen i Vorring, Niels Nielsen og Anders Gade i Tved sogn, Marquor Andersen og Mads Pedersen i Lønnerup, Jens Laursen i Kjelstrup og Jens Michelsen i Skovsted, som var bojet til at transportere kornet, vidnede at kågskipperen og Lang ikke kunne enes om, hvordan der skulle måles, idet Glug løftede målet højt op og kastede det ned i tønden, så både tønden og loftet rystede.

Jeppe Michelsen i Hjardemål, Jens Jensen i Østerild m.fl. vidnede tilsvarende.

Lønnerup-mændene oplyste, at kågfolkene så havde hentet korn i Hunstrup præstegård.

Endelig beviste Lang, at kågen havde andet formål med sin rejse end blot at hente korn på Nørtorp. Tingsvidne. (19/11)

(22/10) Tomas Mortensen af Norindtoft har i sagen kontra Birgitte Tomasdatter stævnet synsmænd Christen Jepsen Dragsbech i Tingstrup, Jens Christensen i Torp, Jens Bach i Skinnerup og Anders Viig i Thorsted item Jeppe Nielsen i Tingstrup, Jens Knudsen ibd., Niels Pedersen i Skinnerup og Christen Tomsen ibd. samt (28 navngivne) vidner.

Hans Ollesen af Thisted protesterer, idet samme sag skal behandles ved Viborg landsting i morgen og Birgitte Tomasdatter er rejst til Viborg.

Kendelse: Synsafhjæmning og vidneføring udsættes 8 dage. (19/11)

(29/10) Poul Schreder i Kåstrup kontra Niels Christensen ibd. opsat 8 dage.

19. November.

(5/11) Søren Pedersen af Malle har stævnet Niels Jensen i Fårtoft, Christen Laursen i Vandtrang og hans far Laurs Christensen samt som vidner Jens Hundborg og Anders Nielsen af Malle, Laurs Deins hustru Maren Pedersdatter i Sennels, Jep Andersen i Hundal, Christen Gregersen og Søren Christensen ibd. vedr. det den 10-årige Christen Laursen har sagt om tøjret på præstens stud.

Der vidnes, at Niels Jensen efter Christen Laursens udsagn havde tilbudt ham „en smørbrød og en skilling“ for at sige, at det var Søren Pedersen, der havde ombyttet tøjret, hvilket Niels Jepsen benægtede ved ed. Drengen havde sagt, at det var Søren Pedersen, der havde gjort det, og at dennes broder Niels Pedersen stod ved siden af. Tingsvidne. (26/11)

(12/11) Tomas Mortensen lader afhjemle syn på Norindtoft. Stalden var nyopbygget for 2? år siden (fyldig

beskrivelse), vurderet til 74 sldl. Laden var nyopbygget i den ene ende, 8 sldl., og der lå materialer til en udvidelse. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme fører vidner om gårdens tilstand, da han overtog den i 1685. Ældre Niels Tomsen i Skinnerup, som var avlskarl i 3? år fra 1685 og Søren Pedersen i Skjoldborg - karl i 2 år, vidnede på alle vidnernes vegne, at da de kom i gården var stalden så brøstfældig, at de ikke turde ligge i den om natten i stormvejr. Sammen med Peder Christensen i Holgård i Sjørring vidnede de, at laden var så utæt, at de ikke kunne tærskel eller opbevare kornet i loen i stærkt regnvejr. I rallingen flød vandet ned i stuerne, når det regnede, og fæhuset og bagerhuset var næsten helt uden tag.

Niels Tomsen den yngre af Skinnerup og Christen Pedersen af Skjoldborg vidnede, at da de noget senere tjente på gården, var bygningerne forbedret, men i hård storm turde de stadig ikke ligge i stalden.

Anders Knudsen af Næstrup, Peder Madsen af Sjørring, Jens Frost af Thisted, Christen Nielsen af Skjoldborg, Christen Madsen af Sjørring, sal. Bertel Christensen af Thorsted havde arbejdet med genopbygning af gården.

Christen og Jens Villandssønner i Skjoldborg har lånt Mortensen rede penge og kom til gårdens drift, mens han endnu opholdt sig i Næstrupgård. Poul Jensen, Mads Christensen, Bertel Christensen og Christen Pedersen (Støvring), alle Skjoldborg, vidnede, at Mortensen „mærkeligt“ havde forbedret jord og bygninger.

Yderligere vidnede Anders Jespersen i Sperring, Matis Poulsen ibd., Jens Ebbesen, Ebbe Andersen og Anders Jørgensen af Sjørring, Olle Jensen, Christen Justsen, Anders Andersen, Mads Andersen og Villands Christensen af Næstrup.

Anders Madsen af Tilsted mødte for Birgitte Tomasdatter. Tingsvidne. (10/12)

(12/11) Niels Pedersen Lang kontra Christen Laursen Hobro opsat 8 dage. (26/11)

26. November.

(19/11) Jens Lauridsen, karl på præstegården i Sennels, fører Christen Veie og dennes hustru Anne Nielsdatter og hendes fader Niels Jensen, alle Fårtoft, som vidne på, at drengen Christen Laursen, søn af Laurs Plovmand, af Hundal havde sagt, at Søren Pedersen af Malle havde taget det nye tøj af præstens stud. Tingsvidne. (Se nedenfor).

(19/11) Christen Laursen Hobro kontra Niels Pedersen Lang. Der fremlagdes et skriftligt udsagn fra Laurs Nielsen i Thisted, der oplyste, at han fra Hobro på St. Michels markedsdag havde tilbudt Lang penge for køb af 150 td. byg á 4 mk. 12 sk. leveret i Hovsør, hvortil Lang havde svaret, at det kunne vente til kågfolkene kom. Men samme aften var kornet blevet solgt til Poul Ollesen i Klitmøller. Tingsvidne. (Se nedenfor).

Niels Jensen af Fårtoft stævner på Christian Lelius' vegne Peder Bonde (i Hillerslev?) og hans kones mor Kirsten Lauridsdatter til synspåhør.

(Se ovenfor) Christen Lauridsen i Ålborg kontra Niels Pedersen Lang opsat 8 dage. (3/12)

(Se ovenfor) I Søren Pedersens sag mod karlen Jens Lauridsen frikendes denne, idet han kun har udført sin husbonds ordre nemlig at undersøge, hvor det nye tøj var henne, og melde det til husbonden. Hvis Søren Pedersen ikke vil nøjes med denne erklæring, må han søge vedkommende, hvor snakken har sin oprindelse.

3. December.

Læst patent om højesterets afholdelse 26/3 96.

Claus Herluf Pors tiltaler Laurids Nielsen i Klastrup for gæld efter obligation udstedt af Laurids Niensens sal. formand Jens Christensen.

Endvidere har han stævnet Jens Andersen, Niels Laursen, Michel Jensen, Peder Madsen, Christen Hansen Øster, Laurs Christensen Kløv, Christen Einersen?, Christen Christensen, Peder Lassen Kløv, Bertel Andersen, Christen Damsgård, Jens Jacobsen, Christen Andersen, Christen Christensen, Jens Andersen Balle, Jens Jensen, Peder Christensen, Christen Pedersen, Niels (senere Jens) Jensen i Dalgård, Peder Poulsen ibd., alle Østerild, Jens Nielsen Smed i Syndergård?, Lars Skomager og Niels Christensen i St. Abildgård for gæld.

Lars Nielsen protesterer mod indstævningens lovlighed og over, at et krav er rejst så mange år efter formandens død. Denne del af sagen udsættes 14 dage. (17/12)

Pors fremlagde en dom af 30/4 78, hvorefter Østerild-mænd skulle skylde ham noget for tørvegravning på Ullerupgårds ejendom: Peder Jensens arving Anne Pedersdatter, nu gift med Christen Andersen i Østerild, Bertel Christensen, nu Christen Damsgård, Christen Jensens hustru nu Laust Jacobsen, Anders Sørensen, nu Jens Andersen, m.fl.

En del af de indstævnedede mødte og irettelagde en dom af 1/2 87, hvorefter Østerild sognemænd blev frikendt for Pors' krav.

(26/11) Christen Lauridsen i Ålborg kontra Niels Pedersen Lang.

Dommeren finder det ikke bevist, at målingen udført af kågfolkene og en af Langs bønder var imod forordningen, hvorfor Lang skal levere 150 td. byg og erstatte en forgæves kågrejse. (7/1 96)

Niels Pedersen på Nørtorp har stævnet Anne Madsdatter, som sidst tjente på Langgård, hos Maren Jensdatter i Nors, hvor hun sidst opholdt sig, for at være løbet af tjenesten. Maren Jensdatter vidnede, at Anne havde fortalt hende, at hun var med barn, men ikke hvem faderen var, ej heller hvor hun gik hen, da hun forlod Marens hus.

10. December.

Laurids Pedersen Morsing på Jens Kås Eriksens vegne til Røie (=Røjgård) stævner (ved Hans Axel Pors' karl i Silstrup) Christen Mogensen, karl hos Niels Jørgensen på Nystrup, for ikke at være mødt i sin tjeneste hos Kås. (17/12)

(13/8) Strandfogeden Christen Veie pålægges, om 4 uger, her på tinge at fremlægge sin hjemmel til at tilegne sig ilanddrevet gods. (7/1 96)

(5/11) Olle Langgård stævner Anders Lyngby samt en del vidner fra Nors sogn angående et tingsvidne af 5/11.

Hr. Anders protesterer, da sagen drejer sig om hans embede og skriftestol, hvorfor han skal stævnes for sin egen myndighed.

Dommen følger denne påstand.

(19/11) Tomas Mortensen irettelægger sit fæstebrev på livstid på orindtoft, 17? td. htk. efter gl. måling, hvoraf fremgår, at han skal holde jorden og bygninger og yde skatterne. Som landgilde skal han, så længe de høje skatter påstår, yde foder og græs til 10 får samt 16 td. byg og ? td. smør årligt.

Derefter irettelægges diverse missiver med påskriften mellem ham og husbond Birgitte Tomasdatter vedr. hendes opsigelse af fæstet, som hun iøvrigt havde svært ved at få nogen til at overtage, da Laurs Nielsen Bach kvitterede gården.

Birgitte vil tillade ham at beholde gården, hvis han betaler hende 50 rdl. årligt.

Tomas Mortensen kræver erstatning for den skade, der bliver påført ham, og for det han har ofret på bygninger og på jorden, hvis han siges op, og ellers at han kan blive på gården efter fæstebrevets påly-

dende.

Opsat 14 dage. (24/12)

17. December.

(10/12) Dom: Den karl, der ikke mødte hos Jens Kås Eriksen skal tilbagebetale fæstepenge samt sagsomkostninger.

(3/12) Claus Herluf Pors' sag mod Laurs Nielsen i Klastrup opsat til snapstirsdag.

24. December.

(10/12) Norindtoft - sagen opsat. (7/1 96)

Hermed endes dette 1695'de år og videre i Jesu navn begyndes på det 1696'de.

EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1696

G. Møller Frederiksen
Maj 1985

7. Januar.

(24/12 95) I Norindtoftsagen har Birgitte Tomasdatter ladet indstævne 30-35 (navngivne) vidner. Vilands Hansen af Skårup vidner (meget indgående) om bygningernes omfang, alder og tilstand, da han tjente på Norindtoft, hvilket var 5 år før Tomas Mortensen fæstede gården. Bygningerne var i god stand og til dels nybyggede og kunne næppe være forringet meget i de 5 år.

Tilsvarende vidnes af mange andre, idet det dog fremgår, at en staldbygning var mindre godt vedligeholdt og delvis opbygget af gammelt tømmer, muligvis fra nedbrydningen af Spanggård.

Dom: Tomas Mortensen skal kvittere gården, men have erstatning for genopbygning af stalden og forbedring af jorden. (Fortsættes).

Tomas Mortensen tiltales for for sen betaling af landgilde og for derved at have forbrudt sit fæste. Han frikendes, da det har været normal kutyme, at Birgitte har fået landgildet betalt efterhånden, som hun har haft behov derfor, til sit ophold eller til sædekorn. (18/2)

Peder Tomsen af Momtoft tiltaler 56 (navngivne) mænd og kvinder for skyld (specificeret). Opsat 4 uger. (4/2)

Samme tiltaler på jomfru Margrete Lunds vegne Christen Bertelsen Lagård i Tingstrup, Niels Mortensen i Thorsted og Anders Nielsen Ulgård ibd. for landgilderestancer fra 1689 til 95.

Envold Nielsen af Kølbygård protesterer som langt den største lodhaver i gårdene, dels fordi restancerne er beregnet efter alt for høje ydelser, dels fordi der ikke tidligere er taget dom for de skyldige avancer.

Han irettelægger Niels Mortensens fæstebrev udstedt af sal. Eiler Jacobsen i 72 fornyet i 80 med ydelse 3⁷ td. byg og Anders Nielsens brev på den halve gård, han ibor, fra 75 fornyet 81 med ydelse 4 td.

Dom: De skal betale et års restance med den i fæstebrevene angivne ydelse.

Nørtoft udsteder forbud mod ulovlig brug og færdsel.

(3/12 95) Fogeden på Nørtoft vil appellere dommen vedr. en Ålborg-købmands kornkøb på Nørtoft. (28/1)

Peder Christensen Overgård af Kjelstrup lod læse dom af 18/5 86 vedr. brug af fællig i Ballerum.

Samme lod læse en dom af 15/6 86 vedr. vedligeholdelse af Kilgårds diger og grøfter.

Samme lod læse en dom af 6/8 95 vedr. Skinnerup-mænds brug af fællig i Ballerum.

(10/12 95) Sagen mod strandfoged Christen Veie i Vorup opsat 14 dage. (28/1)

14. Januar.

(Ingen indførsler).

21. Januar.

(Ingen indførsler).

28. Januar.

Læst forordning om takst på skatte Korn.

En sag mellem Olle Nielsen Dreier på Gammelbygård og amtmanden er forligt.

(7/1) Fogeden på Nørtorp har stævnet Rold Knudsen i Hedegård og Henrik Christensen i Bjerre til vidnespårør vedr. datoen for det tilbud på køb af korn, som de har afgivet for en købmand i Ålborg. Kendelse: Da de indstævnedede er rytterbønder kan vidne ikke udstedes, idet regimentskriveren ikke er stævnet.

(7/1) Dom i sagen mod Christen Veie i Vorup. Han skal aflevere de varer, han har tilegnet sig og betale 10 rdl. i sagsomkostninger.

Tinghørere for 1696: Christen Løfting i Tilsted, Niels Andersen i Tved sogn, Christen Jørgensen i Øster Vandet, Anders Michelsen i Thorsted, Niels Frost i Hovsør, Anders Jørgensen i Skovsted, Mads Andersen i Klit, Christen Knudsen i Sennels og Jens Christensen i Vesterby i Østerild.

4. Februar.

Læst forordning om matrikelskatter og rytterholdspenge.

(7/1) Peder Tomsen af Momtoft fremlægger attest fra bønder, der i Juni 1692 transporterede 40 td. byg for ham ud til Peder Krogs skude. Underskriverne er: Christen Ollesen i Vig, Michel Torsen i Tingstrup, Jeppe Nielsen ibd., Niels Terchildsen i Næstrup, Villum Christensen i Kåstrup, Per Ofuesen og Ifuer Jensens enke ibd. og Christen Michelsen i Tilsted.

Opsat 14 dage. (12/2)

Jens Christensen Kåstrup i Brund erkender, at han af sin broder Tomas Christensen ved Kåstrup kirke har taget deres søsters, nu afgangne Else Christensdatters, arvelodder under formynderskab. (Fortsættes).

Samme får afkald af brødrene Tomas og Anders Christensen Kåstrup i Dover i Ydby sogn, Niels Christensen Kåstrup i Tved i Hjardemål sogn.

Endvidere af Tomas Tomsen i Kåstrup for sin hustrus moder Inger Christensdatter i Kåstrup og af Christen Ifuersen i Brund på sin moder Maren Christensdatters vegne for arv efter deres nu sal. søster Else Christensdatter, der er født ved kirken i Kåstrup.

26 (navngivne) Todbøl-tjenere er stævnet for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

(26/11 95) Søren Pedersen af Malle har stævnet Niels Jensen i Fårtoft, hans (svigersøn?) Christen Christensen Veie og dennes hustru ibd. for det „beskæmmelsessøgte“, de har bragt i omløb.

Opsat 14 dage. (18/2)

12. Februar.

Niels Andersen Grøngård i Thorsted er stævnet for vold og overlast i Niels Mortensens hus i Thorsted, begået imod Jens Nielsen Skolemester og et barn ved navn Else.

Årsagen er, at skolemesteren har slået Niels Andersens drenge, fordi de havde slået Else, der havde beklaget sig til skolemesteren.

Jacob Eilersen af Norindtoft var med Niels Andersen i huset. Niels Mortensen og hans kone Johanne Ebbesdatter vidner om forløbet, bl.a. at de tog barnet ud af stuen og vaskede blodet af hende. Tingsvidne.

Peder Krog i Klitmøller har stævnet alle de den 4/2 nævnte vidner samt Terchild Graversen af Klitmøller, Christen Christensen Odde og Anders Christensen Brandi ibd., der i Juni 92 havde hjulpet med indskibningen.

De sidstnævnte vidnede, at der kun var kommet 7 vogne med hver 5 td. byg af Peder Tomsens gods.

Krog havde ventet i 2 timer på den ottende, men så sprang vinden om i sydvest, og han måtte sejle, og først derefter kom en dreng med den 8. vogn. Tingsvidne. (12/2)

Amtmanden lader Jens Andersen Deinbol i Tilsted, Jens Christensen i Torp og Christen Dragsbech i Tingstrup tiltale for at „bruge snedkerhåndværk udenbys“.

Deinbol tilbød at flytte til Thisted.

Opsat 14 dage. (25/2)

18. Februar.

Læst landtingsvarsel af 22/1 om skifte d. 4/3 efter Marthe Påske.

(7/1) Birgitte Tomasdatter stævner Tomas Mortensen for afregning af deres mellemværende og lader irettelægge en opgørelse, som hun mener, den skal være.

Opsat 14 dage. (Se næste indførsel).

Tomas Mortensen irettelægger et tidligere fremlagt „beskikkelsesbrev“ af 23/10 95. (Intet nyt).

10 mænd fra Hundborg, Skjoldborg, Tingstrup og Torp har 10/4 1695 vurderet Råstrup hovedgårds bygninger således: Ladehus 15 gulve 52 rdl., fæhus 32 fag 14 rdl., porthus med stald og vognhus 12 fag 4 rdl., bagerhuset 18 fag med loft, døre og låse 24 rdl., gæstekammeret 10 fag med loft, vinduer, døre og låse 18 rdl., salshuset 19 fag 90 rdl. i alt 202 rdl.

Vurderingen bekræftes nu af vurderingsmændene, dog er Jens Christensen af Hundborg død i mellemtiden.

Sognemændene advares mod at tilegne sig noget af bygningerne.

(4/2) Jørgen Pallesen Obel residerende på Skarregård på Mors kræver på sin tjeners vegne, Søren Pedersen i Malle 50 sldl. i erstatning for skade og pengespild.

Sagen udsættes 14 dage, da Niels Jensen af Fårtoft ikke er mødt. (3/3)

(12/2) Peder Tomsen på Momtoft kontra mange skyldnere. Peder Krog undrer sig over, at der er gået 4 år, inden Peder Tomsen rejser krav om afregning for de 5 td. byg, og aflægger derpå ed på, at han ikke har modtaget dem. Christen Christensen Veie af Fårtoft fremfører, at det er besynderligt, at Peder Tomsen ikke fratrag et eventuelt tilgodehavende i Veies løn, da han for 3 år siden forlod Tomsens tjeneste, og understreger, at da han ikke kan læse og skrive, kan Tomsen skrive på efter forgodtbefindende, uden at Veie kan kontrollere det.

Derefter aflægger han benægtelsesed. Det samme gør Christen Tomsen i Sundby.

Dom: De 3 nævnte frifindes.

25. Februar.

Læst forbud mod vimpelføring.

Græsningen på Niels Tomsens øde gård i Torp er vurderet til 9? mk.

Amtsforvalterens specifikation over gårde, der har ligget øde siden 1694:

St. Hillerslev, 1 øde boel af forrige Holger Troldes gods, som Peder Andersen Bund påboede, 1.2.0.2.

Nors, 1 øde gård af forrige Ifuer Høegs gods, som Christen Mouridsen påboede, 5.6.2.0. Tingstrup, 1

øde boel af forrige Karen, sal. Jacob Madsens arvingers gods, som Michel Christensen påboede, 2.4.1.0.

Tingstrup, 1 øde gård af forrige Gregers Høgs til Vang, som Christen Andersen påboede, 5.6.2.1.

(12/2) Sagen vedr. „landsnedkeri“ opsat 14 dage. (10/3)

Emmike Eriksen irettelægger et indlæg, hvoraf fremgår, at han uafledigt efterstræbes af mag. Holger Sørensen i Snedsted på grund af en sag fra 1694 mellem magisteren og Hartvig Kås om rigtigheden af Kås' kompletterende jordebog af 27/6 91.

Udover de nævnte har herredsfogeden stævnet Matis Nielsen af Øland, der oprindeligt har fremsat beskyldningen, amtsforvalterens fuldmægtig m.fl.

Kås meddeler i et skriftligt indlæg, at hans jordebog og det privilegium, han har opnået af kgl. nåde, ikke vedkommer herredsfogeden, der anmodes om at tilkendegive med hvilken magt og myndighed, han pådadler den kgl. bevilling.

Sagen opsættes 8 dage. (3/3)

3. Marts.

Jens Andersen Overgård i Vang har på sognepræstens vegne stævnet amtmanden til vidnespåhør vedr. Jens Nielsen af Vang sogn, der blev funden død i klitten den 18/2.

Endvidere er stævnet Poul Christensen i Houkjær, Niels Nielsen og Christen Knudsen ibd. samt Niels Tomsen i Vang, der har synet den afdøde, Anders Nielsen i Hou og Knud Lauridsen i Trab, der er den afdødes nærmeste naboer, Henrik Pedersen og Laurs Pedersen i Vang, den afdødes medtjenere.

Synsmændene havde ikke fundet tegn på sårsmål eller anden vold og skønnede, at årsagen til hans død var „hans afmægtige alderdom og det strenge vejrlig med storm og gennemtrængende kulde“.

Iøvrigt vidnedes, at han havde været i Vang kirke og efter prædiken gik til stranden for at tilse præstens fiskebåd, som han var skipper på. Tingsvidne. (10/3)

(Herefter følger 12 sider, der er overmalet med sort og har vedrørt hekseprocesser).

(25/2) Herredsfogedens sag opsat 8 dage. (10/3)

(18/2) Søren Pedersen i Malle.

Sagen opsat 14 dage. (17/3)

Erik Nielsen i Skinnerup lod læse en højesteretsstævning i grandebrev-sagen. (Se nedenfor).

Laurids Jensen af Thisted er tilforordnet i tingskriveren Christoffer Nielsens sted den tredie tingdag den 5. Marts med den forordnede sættefoged Laurids Pedersen Morsing.

(Hekseprocessen må altså være gået over 3 dage).

Erik Nielsen af Skinnerup har stævnet Christen Smed, Jens Poulsen, Søren Hoel, Søren Baun og alle bymænd ibd. vedr. deres grandebrev og de grove beskyldninger mod Erik Nielsen.

Opsat til førstkommende tingdag. (17/3)

10. Marts.

(3/3) Hr. Villands Ollesen i Vang som husbond for den afgangne Jens Nielsen lader Peder Pedersen ibd. irettelægge tingsvidne om Jens Nielsens dødelige afgang og ønsker ham begravet på kirkegården „blandt andre Guds børn“.

Dommen følger påstanden.

Kirkeværgerne i Sennels Niels Tomsen i Knudgård og Anders Pedersen i Hou har stævnet de forrige værger Laurs Andersen i Hou og Jens Christensen i Malle for hvad de skylder af kirkens indkomst.

Endvidere stævnes for restancer Mogens Christensen i Sennels, Christen Pedersen i Malle og Søren Pedersen ibd.

Opsat 14 dage. (24/3)

(25/2) Sagen om „landsnedkeri“ opsat 14 dage.

(3/3) I herredsfogedens sag vedr. Hartvig Kås' jordebog er ingen af de indstævnedede mødt, hvorfor retten pålægger dem at møde om 8 dage. (17/3)

17. Marts.

(3/3) Erik Nielsen af Skinnerup har stævnet alle sognemænd ibd. Kun Jens Bach, Christen Smed, Peder Jensen og Mikkel Tomsen er mødt.

Jens Bach tilspørges, om han ikke var grandefoged forgangen sommer og havde krævet, at grandebrevet skulle overholdes, hvis han fortsat skulle være foged.

Dommeren bestemmer, at der ikke kan udstedes vidne, da rytterbøndernes husbonds repræsentant regimentsskriveren ikke er indstævnet. (24/3)

(10/3) I herredsfogedens sag vedr. Hartvig Kås' jordebog var kun mødt Christen Jeppesen af Jannerup for hr. Olle Nielsen i Hundborg.

Et tingsvidne af 1694 med jordebogsekstrakten blev irettelagt og et indlæg fra hr. Olle, der anfører, at det må være Kås' opgave at bevise adkomst til det i bogen opførte gods.

Opsat 8 dage. (24/3)

(3/3) Dom: Niels Jensen i Fårtoft og hans svigersøn skal hver betale 2 sldl. i sagsomkostninger til Søren Pedersen i Malle.

24. Marts.

(5? side overmalet med sort. Hekseprocessen).

(10/3) Kirkeværgerne i Sennels kræver dom i sagen mod de forrige kirkeværger og nogle restanter.

De forrige kirkeværger påstår, at de kun skylder ca. 5 sldl., og at resten af kassemancoen stammer fra 1690, da de overtog hvervet fra Michel Nielsen i Hegård og Christen Tomsen i Hou, hvilket fremgik af kirkens bog fol. 123.

De tiltalte restanter møder og hævder, at de ikke skal give mere end efter den takst gårdene er sat til i den nye matrikel.

Dom: De forrige kirkeværger frifindes. Restanternes krav „henstilles til kirkens patroners behag“, men de skal betale sagsomkostningerne.

(17/3) Erik Nielsen i Skinnerup meddeler, at han skal til København for at forelægge sin sag for højesteret. Til rettens orientering, hvis nogen skulle sagsøge ham.

(17/3) Herredsfogedens sag udsat 8 dage. (7/4)

Knud Riber tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup, Anders Vig i Thorsted, Salman Pedersen i Kåstrup og Jørgen Jensen ibd. for skyld.

De 2 sidste efter en dom af 28/3 1693.

Opsat 8 dage. (21/4)

31. Marts.

(Ingen indførsler).

7. April.

(1 side overmalet. Hekseprocessen).

Forvalter Peder Nielsen på Vestervig tiltaler Anders Andersen i Sperring for restancer for 1 gård og 1 boel og irettelægger dels en jordebog, hvori gårdens ydelser er angivet under dato 12/10 85, dels en skriftlig forpligt af 12/3 93 underskrevet af Anders Andersen.

Opsat 4 uger. (5/5)

Samme stævner følgende Vestervig tjenere for restancer: Jens Pedersen i Hvalstrup (Snejstrup?), Voldborg Lauridsdatter ibd., Niels Christensen og Laurs Christensen i Jannerup, Mads Nielsen ibd., Christen Christensen i Kåstrup, Christen Pedersen i Skovsted, Peder Christensen i Kjelstrup og Niels Christensen i Sennels.

Dom: De skal betale.

Rytterbonden Anders Mogensens ejendom i Tved sogn er synet for sandflugt af Anders Christensen (Harre) og Niels Terkelsen i Vorning samt Jens Christensen og Morten Christensen i Tved sogn. Synet afhjemles.

Christen Andersen i Thisted har ladet Niels (ulæseligt) i Ås og Søren Top i Skjoldborg stævne for skyld. Opsat 4 uger.

(24/3) I herredsfogedens sag om Hartvig Kås' jordegods irettelægges et skriftligt indlæg fra Christian Lelius, hvori denne oplyser, at han i 1684 forhandlede med Hartvig Kås om salg af jordegods til komplettering af Ulstrup, men da han ikke fik betaling, blev handelen ikke til noget.

Herredsfogeden refererer mag. Holger Sørensens stævning sagen vedrørende som refereret i tingbogen af 20/3 94. Tingsvidne. (12/5)

15. April.

Christen Christensen Degn i Nors har stævnet sognepræsten vedr. degneboligens beskaffenhed og slette tilstand.

Laurs Axelsen af Nors og hans hustru Maren Pedersdatter vidnede, at degnebolet for 20 år siden var øde og ubeboet, mens jorden blev „brugt og udslæbt“, indtil boligen blev udlagt til degneboel, og yderligere, at da han havde haft boelet i brug nogle år tidligere, var det så ringe, at han ikke kunne svare afgiften af det. Dette bekræftes af andre vidner. Degnen vil have nedsat skylden, der er 2.6.0.2.

21. April.

Christen Frandsen i Tingstrup har stævnet Jacob Tinstrup til påskedag.

Ikke behandlet. (5/5)

(? side overmalet. Hekseprocessen).

(24/3) Knud Riber får dom i en gældsag.

Dom: De tiltalte skal betale.

Peder Madsen på sin fader Jens Suendsens vegne i Thisted tiltaler 25 bønder for gæld efter købmandsbog. (Specificeret).

Dom: De skal betale.

28. April.

(? side overmalet. Hekseprocessen).

En sag mod Karen Lauridsdatter på Bach i Skovsted og Kirsten Sørensdatter ibd. opsættes 14 dage.

Der efterlyses 2 karle, der var bortløbne fra Bisgård. (5/5)

Claus Herlou Pors tiltaler Hans Axel Pors i Silstrup for gæld efter obligation af 15/2 1678 og domme af 27/9 1681 og 20/11 1683 ved Hillerslev herredsting (se disse) samt højesteretsdom af 4/9 1680.

Da han i 18 år hverken har fået renter eller afdrag gør han nu arrest på den arv på Lyngholm, jordegods og løsøre, der nu er tilfalden Hans Axel både efter sal. fru Helvig Roedsten efter skiftekontrakt af 4/8 79 over samme mødrene arv såvelsom på den arv, der tilfalder ham efter hans kærestes fader nu sal. Envold Kås, og som endnu er i behold i stervboet.

Det begæres, at herredsfoged Villads Poulsen fuldbyrder arresten og Claus Herluf forpligter sig til at holde fogeden skadesløs i alle måder.

Arresten er forkyndt i stervboet d. 15/4 for Hans Axel Pors og Palle Kås.

De ovennævnte dokumenter læses i retten og gælden, der nu beløber sig til 513 rdl. kræves betalt.

Mads Michelsen af Hassing møder på Hans Axels vegne og irettelægger en landstingsdom af 16/4 84, hvorefter Hans Axel skal betale sin anpart af deres sal. moders gæld, men da Claus Herluf har antaget og forvaltet gård og gods efter moderen og ikke gjort regnskab over for medarvingerne, skal han stille kaution, før der kan ske indførsel i Hans Axels gods.

Dom: Hans Axel skal betale en mindre del af gælden. Vedr. resten henvises til landsdommernes afgørelse. (Se næste indførsel og 5/5).

Claus Herlou Pors irettelægger højesteretsdom af 4/9 80, hvorefter han skal betale sin sal. moders gæld til borgm. Lelius og derefter har regres overfor sine medarvinger.

Han beskylder Hans Axel Pors for at skyldte „pro quofa“ 1137 rdl. samt 17 rdl. for en moster.

Sagen udsættes 4 uger, så Claus Herluf kan fremskaffe dokumentation.

Klingenberg lader forbyde ulovlig brug af sine bønders jord og ejendom. (5/5)

5. Maj.

(28/4) Hans Axel Pors begærer udskrift af dommen af 28/4 og anmoder sin broder om at oplyse sit værneting. Claus Herluf oplyser, at han for 8 dage siden rejste fra sit daværende hjem i Øslev i Kettrup sogn, og at hans værneting er Øster og Vester Hanherred.

(28/4) Amtmanden forbyder at huse og helle 2 bortløbne karle. (Se næste).

De samme karle stævnes til dom. (12/5)

(21/4) Anders Lauridsen af Thisted på Jacob Lauridsens vegne i Tingstrup har stævnet Christen Frandsen ibd. anlangende de usømmelige og ærerørige ord om Jacob Tinstrups hustru Anne Michelsdatter og deres børn, som Christen Frandsen og hans hustru har udtalt.

Som vidner er stævnet Niels Tomsen, Peder Schielsgård, Ingeborg Pedersdatter, Anne Jensdatter, Christen Drachsbech og Jep Baun, alle Tingstrup.

Der indgås forlig, idet Christen Frandsen erklærer, at han ikke har noget at sige Jacobs kone på og iøvrigt undskylder sig med drukkenskab.

(7/4) I Vestervigs sag mod Anders Andersen i Sperring irettelægger denne sit fæstebrev af 12/10 85 „på den gård Niels Pedersen sidst påboede og siden i lang tid lå øde med et underliggende øde boel“. Han fritages for alle ydelser indtil 1689 mod at opføre bygninger på gården, og efter 1689 skal han yde efter den nye landmåling, hvis den er fastlagt og ellers efter akkord.

Gl. htk. 6.1.1.1 og ny 2.6.2.1 efter attest fra amtsstuen.

Anders mener iøvrigt, at han ikke er lovligt stævnet, da han bor på Klingenbergers gård under Ørum birk.

om: Han skal betale efter den nye landmåling, som fæstebrevet angiver.

(28/4) Klingenberg's forbud gentages. (12/5)

Bisgård lyser sine jorde samt Niels Tomsens øde gård i Torp i hegne.

Christen Andersen Sterms sag beror 8 dage. (12/5)

12. Maj.

(En indførsel overmalet).

(7/4) Emmike Eriksen anmoder om rettens stilling til Hartvig Kås' underfundige (læs forfalskede) jordebog af 1691 og om dom over Hartvig Kås og over Matis Nielsen, som Kås den 20/3 94 har beskyldt for at være ansvarlig for indgivelse til amtsstuen af den urigtige jordebog, selvom Matis på det tidspunkt tjente mag. Holger Sørensen.

Tinghørerne fra 20/3 94 er indstævnet og vidnet fra samme dag irettelægges.

Mag. Holger nægter (stort set) at svare, idet det ikke er hans rette værneting.

Matis Nielsen, der nu tjener i Elsted, er ikke mødt. Tingsvidne.

Samme sag: Hartvig Kås er ikke mødt og anmoder om udsættelse.

Opsat 8 dage. (19/5)

(5/5) Der lyses for 3. gang efter en fra Bisgård underløben karl, der dømmes efter loven.

Christen Sørensen af Skovsted på de Clerques vegne har stævnet Peder Mortensen, karl på Momtoft, for lejermål med Anne Gregersdatter, medens de tjente på Djernes, og irettelægger præstens attest.

Dom: De skal betale deres bøder.

(5/5) Christen Andersen Sterm i Thisted tiltaler Niels Smed i Ås og Søren Pedersen i Nr. Skjoldborg for skyld.

Dom: De skal betale.

(5/5) Forbud lyses 3. gang. (19/5)

19. Maj.

Christopher Nielsen stævner Peder Christensen Kedelfører i Thisted for nogle bortkomne dokumenter fra Thisted bytings bog, medens Peder Kedelfører har haft dem i hænde, samt til dom ved bytinget.

Peder Kedelfører ville låne tingbogen for at udskrive et tingsvidne, men ville ikke gøre det i Christopher Nielsens hus. Han fik den udleveret af sættefogeden Laurids Pedersen Morsing efter tinget den 22/2 i Christophers lovlige fravær til afskrift.

(Af diskussionen om, hvor afskrivningen skulle foregå, fremgår, at der mellem Peder Kedelførers hus og Christophers hus kun er 2 huse nemlig Jens Farvers og Laurs Nielsens).

Peder Kedelfører påstår, at han ikke har set de manglende dokumenter, og at sætteskriveren er mere pligtig at svare til dokumenterne, end Peder er. Tingsvidne.

(12/5) Retten godkender det 3 gange lyste forbud.

Anne Madsdatter af Rær har stævnet Christen Michelsen i Rær om hvilket gods tilhørende hende, der var blevet indført i hendes sal. fader Mads Jensens gård i Rær.

Som vidner er stævnet præstens „quind“ Lisbet Danielsdatter, Ingeborg Madsdatter og Maren Peders-

datter, alle ibd.
Opsat 8 dage. (13/10)

(12/5) Herredsfogeden irettelægger igen tingsvidnet af 20/3 94, gennemgår sagsforløbet og beskylder Hartvig Kås for at have indleveret falsk jordebog.

Som svar irettelægges en forordning af 16/12 1682 om sædegårdes komplettering, efter hvilken der skal være 200 tds. htk. incl. skove og møller inden for 2 mil fra gården, dog med en delation på 3 år fra den nye matrikels publikation, samt en tillægsforordning af 2/10 94, hvori fristen for kompletteringen udsættes til Nytår. Derefter skal gårdene skatte som bøndergårde, men hvis 200 td. htk nås senere nydes skattefrihed fra dette tidspunkt.

Sagen opsættes 14 dage. (3/6)

26. Maj.

Marcus Pedersen af Klitten i Hjørdemål har stævnet hr. Olle Nielsen i Hillerslev og begærer syn på sin sandflugtskadede ejendom, som han vil kvittere.

Synet afhjemles af Niels Kåstrup i Tved og Christen Jensen ibd., Niels Koldkær i Bloksgård og Christen Nielsen i Miel Klit. Tingsvidne.

Samme opsiger sin bolig første gang. (3/6)

Øland tjenere stævnes for restancer bl.a. Christen Tomsen Vinter i Sundby, Michel Pedersens enke i Skjoldborg, Christen Pedersen og hans søn Anders Christensen i (Øster?) Vandet, Iuer Tomsens enke på Holm.

Dom: De skal betale.

3. Juni.

Christopher Nielsen har stævnet Mads Christensen tjenende Peder Christensen i Øster Vandet til tinge medbringende en gris, som han sammen med 3 andre tjenestefolk har fanget på Øster Vandet mark.

Endvidere stævnet Anne Sørensdatter sal. Peder Laursens i Langgård og hendes børn, om de vedstår deres karls vedkendelse af grisen, som skulle være sluppet af deres vogn mellem Thisted og Langgård. karlen er ikke sikker. Tingsvidne.

Anders Michelsen, barnefødt i Thorsted, får skudsmål af 24 folk fra herredet.

Jens Knudsen af Tingstrup på sine 2 søstres vegne, Dorete og Maren Knudsdøtre, barnefødt i Tingstrup, får skudsmål for dem.

(19/5) Emmike Eriksen bestrider Hartvig Kås' påstande om, at jordebogens rigtighed ikke vedrører herredsfogeden, og om at kongens tilbud om eftergivelse af restancer skulle komme Kås til gode, idet Kås under falske forudsætninger har været skattefri hele tiden.

Dom: Sagen henvises til højere retsinstans. (Stykket er afbleget og svært læseligt).

(26/5) Marcus Pedersen frasiger sig sin bolig for anden gang. (9/6)

9. Juni.

(3/6) Marcus Pedersen frasiger sig sin bolig 3. gang.

Peder Tomsen på Momtoft lyser efter en karl, han har stedet og fæstet. (16/6)

Niels Andersen af Sønderby i Tved gav last og klage over Christen Christensen og Peder Jensen, som har

overfaldet ham med skældsord og hug og slag.

16. Juni.

(3 sider overmalet).

Læst forordning om at afsatte præster ikke må forrette kristelig tjeneste.

Læst forordning om konfirmation af birkeembedsmænds bestillinger.

Oplæst forbud mod fjernelse af klittag og ulovlig fiskeri i Limfjorden.

(9/6) Der lyses 2. gang efter en karl, der er udeblevet fra Momtoft. (23/6)

23. Juni.

Ridefogeden på Nørtorp har stævnet Margrete Ollufsdatter, Olle Krogs i Vigsø, med lavværge for ærerørige skældsord og ulykkestilsigelse mod Peder Sørensen i Rær.

Henrik Christensen og Christen Laursen, begge af Bjerre i Rær sogn, aflægger skudsmål for Olle Krog, der er syg og sengeliggende og ikke kan møde i retten.

Sagen opsat 8 dage. (30/6)

Nørtorps bønder og tjenere tiltales for restancer (4 sider).

Dom: De skal betale.

Christen Christensen Degn i Nors har på præstens vegne ladet syne græsningen på Christen Mouridsens øde gård i Nors, som er tilfaldet kongen for ubetalte skatter.

Synsmænd: Bertel Andersen, Jens Jensen, Peder Fisker og Niels Harboe, alle af Nors.

Græsningen, der er forundt præsten, vurderes til 9 mk.

Jens Andersen Frost af Tingstrup fremstiller Michel Christensen og Jens Knudsen ibd., der har synet græsningen på Christen Andersens øde gård ibd. og vurderer den til 5 mk. 8 sk.

(16/6) Der lyses 3. gang efter en karl på Momtoft. (30/6)

30. Juni.

(23/6) I sagen mod Margrete Ollesdatter i Vigsø vidnede Peder Pedersen af Kåse, at Margrete havde sagt om Peder Sørensen, at han var en skælm, og at hun ville bede aften og morgen, at han ville få en skælms løn og en ulykke. Årsagen var, at Peder Sørensen på amtsstuen havde sagt, „at kunne han give 10 mk. kunne Olle Krog give 100 mk.“. Vidnet indrømmede, at han og Peder Sørensen var søskendebørn. Peder Pedersens broder Niels Pedersen i Kåse Mølle havde ikke været inde i Olle Krogs stue og vidste derfor ikke noget at vidne.

Peder Jensen Votborg havde hørt Margrete Krog sige til Jens Rodsted, at Peder Sørensens kone Kirsten Pedersdatter havde beskyldt Margrete for at fortrolde eller forhekse hende.

Christen Michelsen og Christen Christensen i Rær vidnede for Kirsten Pedersdatter, at hun lå på sin sygeseng. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

(Samme sag) Niels Christensen i Ll. Hillerslev som tilforordnet fuldmægtig for Olle Krogs.

Jens Rodsted, Christen Enevoldsen i Rær og Anders Ollesen i Hestkjær vidner, at Peder Sørensen udtalte på amtsstuen - som ovenfor refereret - om Olle Krogs økonomiske formåen.

Peder Sørensen mener, at det han sagde var rigtigt med den næring og brug, som Krog havde med sejlads samt øl- og brændevinssalg i hans hus. (Se næste indførsel).

(Samme sag) Peder Sørensens hustru er stævnet for „skælder (og brud på) huse og gårdfred“. Peder Jensen og Jens Jensen i Brund vidnede, at de sammen med Rodsted havde hørt kvinderne skændes i Olle Krogs stue og køkken, og Rodsted havde kaldt det „tøsetøj“. Rodsted kunne ikke huske, hvilke ord der faldt. Tingsvidne. (14/7)

(1 side overmalet).

(23/6) Tingsvidne for lysninger efter en karl fra Momtoft.

Niels Terkildsen af Næstrup har stævnet Tomas Mortensen, nu i Tingstrup tilforn Norindtoft samt Birgitte Tomasdatter på Norindtoft angående resterende indfæstningspenge af Sjørring kirketiende af Norindtoft 9 mk. 11 sk.

Christen Bertelsen Lagård af Tingstrup svarede på Birgittes vegne, at det ikke vedkom hende, da restancen var for den tid, Mortensen havde siddet på gården.

Desuden mente hun sig fri efter det forlig, hun havde indgået med Mortensen, selv om der på det punkt var nogen dunkelhed i udformningen.

Opsat 14 dage. (14/7)

7. Juli.

Jens Lassen af Ørum forbyder på von Klingenberges vegne Skinnerup sognemænd at hjemføre kornet før kongens anpart er tiendet på kær og neg.

Erik Nielsen af Skinnerup påstår, at kongens tiende er „fæsteløs“. Tingsvidne. (14/7)

(En indførsel overmalet).

Fogeden på Nørtorp har stævnet Christen Laursen i Nørby, Lille Anders, Anders Mogensen og Kield i Grobgård, fordi de ikke efter rettens udnævnelse var mødt på Rærgård for at syne dens brøstfældighed. Peder Overgård af Kjelstrup mødte på rytterbonden Anders Mogensens vegne og svarede, at rytterbønder efter kgl. forordning skulle forskånes for at være tinghørere og synsmænd.

Anders Pedersen påstod, at udnævnelsen ikke kunne vedrøre ham, da den lød på navnet Anders Nielsen. Han benægter at have sagt til Anders Gade (i Tved?) og Maren Mørch i Rær, at han alligevel ville møde. Christen Laursen havde efter amtmandens befaling været ude af sognet i kongens tjeneste ved vejens reparation.

Kjeld Nielsen havde været syg, hvilket hans grander kan bevidne.

Alle frikendes. (Se næste).

Nørtorps ridefoged har stævnet sal. Envold Sørensens arvinger i Rærgård, de umyndige med deres lavværg til påhør af syn afhjemlet af Michel i Febbersted, Jens Laursen på Hjertbjerg, Niels Jestrup og Jens Meder i Rær. (14/7)

14. Juli.

(7/7) Sal. Envold Sørensens arving Christen Frandsen i Tingstrup og hans søn Christen Envoldsen den yngre begærer genpart af skifteforretningen efter Envold Sørensen og hustru, hvorefter de vil erklære, om de vil arve. (25/8)

(30/6) Striden mellem Peder Sørensen og hustru i Rær og Olle Krogs hustru i Vigsø er forligt.

Regimentskriveren har stævnet Anders Schorup og hustru i Tilsted for „de hug“, som de uden årsag har tilføjnet Niels Christensen Galtrups hustru ibd. på Tilsted gade.

Som vidner er stævnet Inger Michelsdatter, Inger Vang, Maren Pind og Peder Frosts pige, alle i Tilsted samt Christen Michelsen og hustru og Jens Andersens hustru Maren Nielsdatter.
Opsat 8 dage.

Domsafsigtelse over de for trolddom anklagede opsættes 8 dage.

Der lyses for 2. gang efter Kirsten Sørensdatter af Skovsted, der er anklaget for trolddom og undvejet fra fængslet. (Se nedenfor).

(30/6) Den sag Niels Terchilsen af Næstrup fører mod Norindtofts brugere opsættes 14 dage.

Peder Knudgård i Hundborg og Mads Nielsen i Jannerup stævnes til dom af amtsforvalteren for deres skødesløshed som vagter over Kirsten Sørensdatter. (21/7)

(7/7) Forbud mod Skinnerup sognemænds indførsel af kornet før der er tiendet bekræftes ved dom.

21. Juli.

(2 eller 3 indførsler er overmalet).

Sagen mod Anne Christensdatter i Skinnerup opsættes 8 dage. (4/8)

(14/7) 3. gang lyst efter Kirsten Sørensdatter af Skovsted.

28. Juli.

(1 indførsel overmalet).

Peder Nielsen, forpagter på Vestervig, har ladet Christen Christensen af Kåstrup stævne for resterende landgilde og syn på bolig og jord. (4/8)

4. August

Mads Lauridsen, degn i Hundborg, fremstiller Vilands Christensen Dahlgård og Knud Christensen, begge ibd., Poul Madsen og Christen Rydsgård, der afhjemler deres syn på den skade Salmand Ollesens høveder ibd. har gjort på Mads Lauridsens agre og eng. (11/8)

Niels Christensen af Ll. Hillerslev tiltaler på Else Jensdatters vegne af Kåstrup Anders Vandets tjenestedreng ibd. for hug og slag tilføjet hende i Kåstrup kær. Vidner: Christen Jensens søn Anders Christensen, Peder Ofuesens stiftsøn og Jens Huas' tjenestepige skal møde om 8 dage.

(Overmaling af følgende indførsel, der omhandler hekseprocessen, må være glemt).

Jens Christensen Rodsted kræver på amtsforvalterens vegne dom over Anne Ibsdatter Vert af Thorsted, der er anklaget for trolddom.

Kendelse: Amtsforvalteren har ladet Anne Vert anholde og anklage for trolddom og har som bevis irettelagt tingsvidne af 16/6, hvori en del Thorsted folk vidner, at hun i de samfulde 25 år, hun har opholdt sig i sognet, har været berygtet og mistænkt for at være skyldig i en og andens skade og ulykke.

For det andet at hun af frygt for sine misgerninger og af samvittighedsnag har forladt hus og hjem og i 7 uger „løbet udi schuge schiut“, længe før hun blev eftersøgt.

For det tredje at hun under E(...?) Christensens seng har anbragt et (horn?) med trolddom i, hvilket hun frivilligt har bekendt.

Overfor sognepræsten i Snedsted har hun bl.a. bekendt, at hun har forsvoret sin hellige dåbspagt, med hekseri betaget Jens Tingstrup i Thisted hans manddom og tillige med Anne Christensdatter i Skinnerup

„vist onde“ i Olle Langgårds barn og i Maren Spillemands.

Overfor sin egen sognepræst hr. Poul Jensen i Sjørring har hun yderligere „bekendt på“ Karen Schegshøj i Thisted og Maren, Niels Scharisens i Tingstrup og vedstået alt her på tinge.

På Thisted byting den 27/6 har hun tilstået, at hun ville kvæle Jens Tinstrups kone og havde haft hænderne på hendes strube.

Hun skal derfor lide efter lovens 6. bog, 1. kapitel, 9. art.

Kirsten Laurids(datter?) (skriveren må have glemt et eller flere ord) sal. Hans Lauridsen, skibstømrer i København og barnefødt i Skårup i Sjørring sogn, tillige med sin lavværge Vilands Hansen af Skårup giver afkald til sin søsters mand Søren Christensen, der har overtaget hendes forældres gård, for arv efter hendes sal. fader Laurs Andersen og moder Else Nielsdatter, som boede og døde i Skårup.

Desuden for arv efter hendes sal. søskende Niels Lauridsen og Inger Lauridsdatter.

Anders Jensen Vandet af Kåstrup på sin hustru Anne Madsdatters vegne og Jens Jensen, barnefødt i Kåstrup, på egne vegne giver deres stedfader Villum Christensen i Kåstrup afkald for arv efter hendes sal. fader Mads Pedersen og moder Anne Jensdatter og for Jens Jensens vedkommende efter hans sal. fader Jens Jensen og moder bemeldte Anne Jensdatter.

(28/7) For forvalteren på Vestervig fremstilles synsmændene Poul Nielsen på Tang, Jens Nielsen på Balle- rum, Christen Laursen i Nørby og Christen Clemendsen i Rær, der afhjemler deres syn på Christen Christensens fæstebolig.

Der var kun et lille ladehus, og der boede ingen. (11/8)

11. August.

Peder Marcusen tiltaler på Københavns fattige „husarmes“ vegne Niels Christensen Scharisen i Tingstrup, Christen Tømsen i Tilsted, gårdmændene Salman Madsen og Christen Tømsen i Thorsted, Laurs Axelsen i Nors for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler på Københavns hospitals vegne Niels Michelsen i Skinnerup og Christen Jacobsen i Dollerup for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

(4/8) Vestervig irettelægger et fæstebrev af 20/2 1693 til Christen Christensen i Kåstrup og påstår bygnings- mangler betalt og fæstet forbrudt.

Opsat 8 dage. (25/8)

(4/8) Mads Lauridsen, degn i Hundborg, kræver erstatning for kornskade af Salmand Ollesen ibd.

Opsat 6 uger. (22/9)

(21/7) Sagen mod Anne Christensdatter i Skinnerup opsat 8 dage. (25/8)

18. August.

Ingen af de ordinerede tinghørere var mødt.

Sager indstævnet til i dag opsættes 8 dage.

25. August.

(14/7) Nørtorps foged har stævnet Christen Enevoldsen den ældre og den yngre af Rærgård samt Christen Christensen Febbersted tjenende i Klastrup og Karen Christensdatter tjenende i Langgård sam vid-

ner, om ej noget er bortkommet af sal. Envold Sørensens iboende gård i Rær. Opsat 8 dage. (Se næste indførsel).

Ovennævnte indstævnedede meddelte, at de ikke kunne møde om 8 dage, men tilbød at vidne nu. Det eneste, der var borttaget af gården var Christen Enevoldsen den ældres køjeklæder, som han brugte, når han var med skuden, og dem havde han selv købt. Ingen får var borttaget af gården.

(11/8) Sagen mod Anne Christensdatter i Skinnerup opsat 8 dage. (30/9)

(11/8) Niels Christensen af Ll. Hillerslev på Vestervig forvalters vegne irettelægger et forlig med Christen Christensen af Kåstrup, der skal reparere sit ladehus, gøde jorden inden vinter, betale præsten og andre til Valborgsdag samt 5 rdl. til forvalteren. Til gengæld kan han beholde årets høst, men fæstet ophæves efter Valborgsdag.

Christen Christensen vil ikke stå ved forliget og undskylder sig med, at fæstebrevets bemærkning om, at han skal bo på gården, ikke kan regnes ham til skade, da han havde sagt til forvalteren, at det ikke var muligt, da han boede på kongens gods.

I sin vankundighed havde han stølet på forvalterens redelighed, og desuden havde Christen Momtoft i Skovsted frarådet ham indvendinger, da forvalteren havde skrevet det af hensyn til husbonden.

Vedrørende ladehusets vedligeholdelse ved alle, at det i nogle år har været umuligt for almindelige bønder at få tømmer, for så snart en skude lagde til land, blev tømmeret opkøbt af proprietærer, præster, selvejere, „pebersvende“ og landprangere.

Dom: Christen Christensens undskyldninger befrier ham ikke. Han har forbrudt sit fæste.

Fogeden på Nørtorp har stævnet Anders Dahl i Rær vedr. slag og skældsord overfor Christen Clemedsens pige i Rær samt Niels Madsens og Christen Madsens tjenestepiger som vidner.

1. September.

Herredsfogeden lod læse den af Christian Lelius og Peder Tomsen udgivne kaution for Jens Christensen Rodstedts egen person og midler. (22/9)

8. September.

Amtsforvalteren Jens Hansen til Ullerup lod protokollere en til ham af Hartvig Kås udgivet obligation på 50 sldl. 3 mk. dateret 16/3 92 med pant i følgende gods i Hundborg sogn og by: Peder Christensen på Toft, Søren Mogensens Å? klit og Peder Schreder norden bjerg.

Amtsforvalterens specifikation af ødegårde: St. Hillerslev, forrige Knud Langs, som Peder Andersen påboede, 1.2.0.2. Nors by, forrige Iver Høgs, som Christen Mouridsen påboede, 5.6.2.0. Tingstrup, forrige Gregers Høgs, som Christen Andersen påboede, 5.6.2.1.

Alle gårdene lå øde i 1695 bevidnes af Christen Eriksen og Peder Nielsen i St. Hillerslev, Peder Christensen og Jens Nielsen i Nors, Jens Andersen Frost og (ulæseligt) af Tingstrup.

15. September.

Amtmanden og andre interesserede i Råstrup har stævnet Peder Jensen Frostholt og begge hans sønner, Christen Madsen på Råstrup mark, Peder Skræder, Christen Skomager, Mads Degn, Jens Bødker, Salmann Christensen, Anders Kirk, Niels Nielsen, alle i Hundborg, (ulæseligt) Jepsen og Christen Klouborg i Jannerup og Peder Stousbach i (ulæseligt) til synsvidnepåhør, om hvad der er beskadiget og opædt af deres kreaturer i Råstrups lade.

Syn afhjemles af bl.a. Michel Bertelsen Smed og Niels Mortensen i Thorsted, der oplyser, at hø og langhalm i laden var forrådnede af fugt, museædt og ædt af kreaturer, samt at der stod 4 køer i laden. Laden var dog så forfalden, at kvæg nemt kunne komme ind. (22/9)

Knud Riber har ladet Anders Ollesen Vig og Michel Bertelsen Smed af Thorsted syne græsningen på Niels Tomsens øde gård i Torp.

22. September.

(11/8) Salmand Ollesen af Hundborg har stævnet Mads Lauridsen Degns hustru og hendes pige, der vidnede, at hun havde tøjret Mads Degns ungnød i Kioldkær både på eget og andres jord.

Opsat 8 dage.

(3 sider overmalet).

Tomas Tomsen af Kåstrup på egen og sognemænds vegne har ladet Niels Michelsen og Niels Tomsen af Skinnerup samt Mads Langgård og Mads Nielsen af Kåse syne Kåstrup bro og dæmning, der var meget brøstfældig i Hillerslevs og Ballerums skifter.

Nogle steder kunne man stikke en lang stok ned i broen uden at nå bunden, og den var ikke sikker at køre på.

(15/9) Sagen om Råstrups lade opsat 14 dage.

(1/9) Jens Christensen Rodsted er stævnet anlangende bortskær Christoffer Stephanis død i Thisted, som han anklages for. Rodsteds kaudionister er også indstævnet.

Opsat til 30/9. (30/9)

30. September.

(25/8) Sagen mellem Olle Pedersen Langgård og Anne Christensdatter, Lille Tomas' hustru af Skinnerup, genoptages efter domsafsigelsen af 22/9 (de overmalede sider), da meddomsmændene ville have respit til i dag.

Christen Christensen i Kløv, Just Hansen i Hjørdemål og Jeppe Michelsen ibd. bifalder herredsfogedens dom i alle måder.

Christen Ibsen af Kløv og Laurs Nielsen af Kåstrup var ikke til stede.

Derimod kunne Simon Pedersen i Nors, (Søren?) (ulæseligt) Vestergård ibd. og Anders Tomsen ibd. ikke bifalde. De afsiger deres betænkning og dom således: Da vi som meddomsmænd skal afsige dom over troldkvinden Anne Christensdatter af Skinnerup, og vi „ugerne har forstået“, at herredsfogeden agter at frikende hende, skal vi indstille, at hun dømmes efter lovens 6. bog, 9. artikel, „i henseende at hun af den til ilden hendømte troldkvinde Anne Vert offentlig udi øjnene er påsigtet, at hun er lige såvel en troldkvinde, som hun, og har tillige med hende samt Maren Niels Scharisens af Tingstrup og Karen Schegshøj i Thisted - vist det onde i Maren Spillemands og Olle Langgårds barn“.

Yderligere henvises til forskellige vidnesudsagn om hendes egne udsagn om at have sat den onde i Maren Spillemands, samt at hun har forsvaret gud og hans sakramenter, hvorefter hun findes skyldig efter 7. artikel, og man remitterer denne vores dom til de høje landsdommeres ratifikation. (se nedenfor og 24/11).

(22/9) Knud Riber påtaler, at Jens Rodsteds kaudionister ikke møder efter lovlig indstævning, og den ordinerede dommer Anders Lauridsen mente ikke, at han kunne findes dygtig nok til at fungere som dommer i så vigtig en sag, når han ikke var fundet god nok til at være skriver ved retten.

Sættedommeren Jens Jensen i Kanstrup godkendte Anders Lauridsens argumentation og pålagde iøvrigt kaudionisterne at møde næste tingdag. (13/10)

(Se ovenfor) (Denne indførsel er overstreget, men ikke overmalet) Jens Rodsted begærer dom over Maren Niels Scharisens. Hun benægtede ikke sin tros skrøbelighed eller at kunne trolddomskunster.

Opsat 8 dage efter meddomsmændenes anmodning.

Jens Jensen i Kanstrup meddelte, at han måtte rejse hjemmefra, da hans fader? havde ønsket at tale med ham inden sin død, og begærede, at øvrigheden ville betænke dette i sagen mod Rodsted.

6. Oktober.

Læst kongelige privilegier.

Niels Andersen Kirk af Thorsted stævner på sin husbond von Klingenbergers vegne samtlige dennes bønder for restancer.

Endvidere på etatsråd Gyldensparres vegne Christen Poulsen og Bertel Poulsen i Aggerholmgård og Jens Christensen i Silstrup, alle til i dag 4 uger. (3/11)

(3/4 side overmalet).

13. Oktober.

(19/5) Anne Madsdatter af Rær kontra unge Christen Michelsen ibd. Christen Clemesen ibd. vidner, at han for nogle år siden købte en brun gammel hoppe af Mads Jensen ibd., og han vidste, at hoppen havde været Anne Madsdatters, da han fæstede og beboede (Holendergård?), og kom til faderens gård, da han kvitterede sin.

Endvidere havde han hørt af Maren Pedersdatter Yde, at hun for Anne Madsdatter havde været hos Christen Michelsen om hjælp, da havde Christen Michelsens hustru Else Madsdatter lovet at betale 1 sk. rug og 1 rdl., de skyldte hende.

Tilsvarende vidnede Christopher Nielsen og Ingeborg Madsdatter ibd. (20/10)

(30/9) I sagen mod Jens Rodsted er Peder Frosts hustru i Tilsted samt Christen Christensen med hustru Anne Christensdatter i Aggerholm stævnet som vidner. Rodsted er ikke lovligt stævnet. (3/11)

Amtmanden advarer om reparation af veje, anmoder om udpegelse af synsmænd vedr. klittag, advarer mod løsgænger og ulovlig landpranger og om snarlig reparation af tinghuset.

20. Oktober.

(13/10) Sagen for Anne Madsdatter i Rær opsat i 4 uger. (17/11)

Anders Eriksen af Kortegård har stævnet karlen Jens Nielsen, tjenende Mads Christensen i Kløv, for udeblivelse efter modtagelse af indfæstningspenge. (27/10)

Forrige tolder Peder Marcussen irettelægger fuldmagt for amtmanden i dennes fravær til at behandle amtsstuenes forretninger.

Peder Jensen Klit af Skinnerup har stævnet Jens Salmandsen, Salmand Jensen og Envold Jensen af Thorsted til tilbudsvidnespår angående det, hans stedsøn Peder Andersen har arvet efter sin fader Anders Pedersen Klit i Skinnerup efter skiftebrev af 8/3 1692, og som Peder Jensen har i hænde.

Salmand Jensen kvitterer for modtagelsen af 6 sldl. 2 mk. 7 sk., som er kapitalen med 5% rente i 2 år.

Lelius til Ullerupgård har stævnet Gregers Sørensen i Kiergård, hans hustru og folk for at have aflivet et svin tilhørende Christen Jensen, hvilket de benægtede ved ed, Christen Sørensen og Niels Andersen (i Tved sogn?) vidnede, at de havde fundet dyret nord for Gregers Sørensens dige. (Se næste).

En person ved navn Mads Ollesen, der havde opholdt sig hos Gregers Sørensen samme dag, blev pålagt at møde om 8 dage.

27. Oktober.

(20/10) Anders Eriksen i Kortegård får dom over en karl for udeblivelse.

Michel Christensen Bach i Hinding på sin trolovede fæstemø Anne Christensdatter, barnefødt i Nors, hendes vegne giver afkald til hendes formynder Laurs Christensen i Nors for arv efter hendes sal. moder (Maren?) Pedersdatter sal. Christen Christensen Abbildsens.

3. November.

(13/10) Sagen mod Rodsted blev ikke behandlet, da sættemmeren ikke var mødt. (24/11)

(6/10) Gyldensparres bønder dømt til betaling af restancer. Isach Pedersens gård i Tilsted er øde.

(6/10) Von Klingenberg's sag om restancer opsat 14 dage. (17/11)

10. November.

(Intet).

17. November.

(Blandt tinghørere nævnt Christen Michelsen Tydsk og Christen Michelsen den yngre, begge i Rær).

(3/11) Jens Lassen af Ørum på von Klingenberg's vegne har stævnet Ll. Hillerslev bymænd og Christen Kierop i St. Hillerslev til at vidne om de (førfols?)penge, der betales årlig af Christen Ibsens gård i St. Hillerslev.

Endvidere er hr. Olle Nielsen og Christen Ibsen indstævnet.

Niels Christensen af Ll. Hillerslev, som er barnefødt på Christen Ibsens gård, mindes 40 år, og da betalte gårdene 24 sk. årlig ligesom de 8 topundsgårde i Ll. Hillerslev, medens Kilsgård, Oddershede og Jensby betalte 1? mk.

Jens Laursen af St. Hillerslev spurgte på hr. Olles vegne, om de nød særlige fordele for disse penge, men det vidste Niels ikke.

Tilsvarende vidnede Christen Kierop samt Ll. Hillerslev mændene Mikkel Tomsen mindes 29 år, Bertel Pedersen 8 år, Anders Pedersen 14 år, Jørgen Ollesen, Christen Christensen 6 år, Jens Christensen på 3. år, Anders Nielsen havde kun boet kort tid i sin gård.

Anders Christensen Skinderop mindes 27 år og mente iøvrigt, at deres soldaterhold blev betalt af disse penge. Tingsvidne.

(3/11) Samme på sammes vegne irettelægger restanceliste (2 sider) samt kopi af kongens skøde på Ørum af 22/11 1661 til Albert Berents.

Han begærer dom vedr. restancerne og hævder, at førfolspenge skal betales af Christen Ibsens gård, som hr. Olle har købt af von Klingenberg uden denne ret.

Jens Laursen irettelagde på hr. Olles vegne dennes skøde (citeret) af 30/6 1694 på Christen Ibsens og Christen Torstensens gårde med alle herligheder.

Dom: De indstævnede skal betale dog ikke hr. Olles gårde.

(20/10) Anne Madsdatters sag opsat 14 dage. (1/12)

Poul Pedersen i Skinnerup tiltaler Christen Jepsen Smed ibd. for dennes andel af omkostningerne i grande-brevssagen mod Erik Nielsen ibd. Christen Smed kræver sig frifundet, da han ikke ville være part i sagen. Desuden er anparten for høj til 1? td. htk.

Opsat 8 dage.

24. November.

(3/11) Niels Christensen i Abildgård udsteder dette.

Knud Riber på kgl. Maj.s vegne tiltaler Jens Rodsted for at have forårsaget Christopher Stefanis død. Rodsteds kautionist Christian Lelius beklager sig over, at han - en gammel svag mand - gang på gang unødigt bliver indstævnet. Sin kaution skal han nok stå ved, og iøvrigt kender han ikke noget til sagen, men betvivler beskyldningen, idet Stefani tilsyneladende ikke har beklaget sig over Rodsted til amtmanden, Envold Nielsen eller sal. mester Anders Hebo, der alle har besøgt ham på hans sygeleje. „Den, der har angivet denne sag for sal. hr. cancelliråd Jespersen, har vel gjort det for at forhindre Rodsted i sine anbefalede forretninger.

På spørgsmål, om han kender noget til et forlig mellem Rodsted og Stefani eller til en synsseddel, svarer Lelius nej, og hvad han har hørt om sagen af andre, bringer han ikke videre.

Peder Tomsen indrømmer, at han på Rodsteds begæring havde bedt Emmike Eriksen, som et forlig tilbyde Stefani 18-20 rdl. for sår og skader tilføjet Stefani i et klammeri med Rodsted, og han havde til vitterlighed underskrevet forligskontrakten, (som Rodsted iøvrigt har nægtet at fremlægge på bytinget), hvis indhold var det samme som på en seddel - læst i retten - hvori Stefani erklærer, at han ikke havde at klage over Rodsted, underskrevet af Peder Tomsen og badskærersvenden Gotfred (Hudemand?).

Rodsted spurgte Peder Tomsen om det ikke var hans egne penge, han havde betalt til Stefani, og om det ikke var meningen, at denne skulle betale dem tilbage, hvortil Peder svarede, at han havde lagt ud af egne penge, men ikke erindrede, at Stefani skulle betale pengene tilbage.

Christen Christensen af Aggerholm vidnede, at han havde tjent i Thisted for nogle år siden, da der en nat havde været klammeri på torvet mellem Rodsted og Stefani, og bagefter hørte han, at begge havde fået skader. Tingsvidne.

(30/9) Knud Riber har på Anne Christensdatters vegne i Skinnerup stævnet Simon Pedersen, Anders Vestergård og Søren Vestergård i Nors samt Olle Langgård og Jens Rodsted.

Opsat 8 dage. (1/12)

Niels Eriksen af Abildgård har stævnet (ulæseligt) Michelsen i Kløv, Niels Jensen i Spanggård i Østerild, Christen Bundgårds kone i Sennels og Kirsten Eriksdatter, alle for skyld.

Opsat 14 dage.

Christen Pedersen af Langgård har stævnet Anders Nielsen på Skielsbjerg for skyld til Christen og hans søskende Laurids og Maren.

Niels Andersen (fejlskrivning?) var mødt og bad om udsættelse, hvilket blev afslået.

Dom: Anders Nielsen skal betale.

1. December.

(17/11) Anne Madsdatters sag opsat 8 dage.

(24/11) Simon Pedersen, Anders Vestergård og Søren Vestergård, alle Nors, tilbød at vidne.

(Resten af 1/12 samt hele 8/12 mangler).

15. December.

Christen Michelsen den ældre i Rær har stævnet Bertel Jensen i Hansted, Peder Michelsen og Grafuers Michelsen ibd., Jørgen Clemendsens enke i Rær, Christen Dahl og hans søn Anders Christensen Dahl ibd. og Hans Jensen i Heegård for skyld.

Dom: De skal betale.

22. December.

(Intet).

**EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1697**

**G. Møller Frederiksen
December 85**

12. Januar.

Læst forordning om matrikelskat og rytterholdspenge samt om okse- og flæskeskatter.

Tolderen har indstævnet Hans Jensen og Christen Knudsen af Vang, der på Vang strand har vurderet et indstrandet vrug: „Side af skiberum 1 rdl., tovværk 10 rdl.

Knud Riber stævner Gertrud Michelsdatter i Jannerup, Mads Mejelgård i Hundborg sogn, Salmund Schytt ibd., Maren Koch tilforn på Råstrup, nu i Nørhå og (Anders Andersen?) på Ryeltoft for gæld.
Opsat. (7/4)

19. Januar.

(Ingen indførsler).

26. Januar.

(Ingen indførsler).

3. Februar.

(Ingen indførsler).

9. Februar.

Niels Mortensen i Thorsted på sin broder Tomas Mortensens vegne i Tingstrup har stævnet Michel Tomsen, Christen Smed, Erik Nielsen med hustru, datter og tjenestedreng, Anders Baun og hans hustru samt Bergete, sal. Peder Andersens, med begge hendes døtre Sidsel og Bergete, Jens Poulsens kone, (Simon ...strup?), Niels Tomsen den ældre og den yngre, Niels Michelsen og Søren Jepsen, alle Skinnerup, samt Tor Madsen på Holm, Niels Møller i Klatmølle og Christen Ollesen i Vig til vidnespåhør og som vidner.
Opsat 14 dage.

Villum Christensen i Kåstrup på sin søn Mads Villumsens vegne og Jens Jensen ibd. på egne vegne giver afkald til Anders Jensen Vandet ibd. for arv efter Anders Vandets afgangne hustru Anne Madsdatter, deres halvsøster.

Til tinghørere blev opnævnt Poul Pedersen i Silstrup, Søren Huoel i Skinnerup, Anders Jensen i Klit i Hundborg sogn, Anders Kirch ibd., Niels Hareboe i Nors, Christen Tomsen og Jesper Andersen i Thorsted og Jens på Veie i Sjørring sogn.

16. Februar.

(Ingen indførsler).

23. Februar.

(Ingen indførsler).

2. Marts.

På kongens og herredsfogedens foranledning er Olle Pedersen Langgård på Søgård stævnet til vidnespåhør og alle Søgårds tjenestefolk (6 karle og 2 piger) som vidner vedrørende registrering på Søgård og i Thisted. Endvidere flere andre vidner.

Anders Mogensen og Peder Jensen af Tved sogn møder for Langgård og meddeler, at han er rejst til Ålborg til kommissionsdomstolen (i besættelsessagen).

Opsat 8 dage.

Poul Christensen Ladefoged på Todbøl har stævnet Anne Andersdatter, nu i Nors, til påhør af benægtelsesed angående beskyldningen om, at han er hendes barnefader.

Christen Andersen og Niels Pedersen af Nors meddeler, at Anne er for syg til at møde.
Opsat 14 dage. (16/3)

Enevold Nielsen stævner følgende for brokorn: Rold Knudsens enke i Heegård, Christen Nielsen og Christen Andersen ibd., Christen Sørensen i Gårddahl, Christen Laursen ibd., Rærgård, sal. Niels Simonsens enke i Bjerre, Anders Christensen i Febbersted.
Dom: De skal betale.

Christen Andersen Sterm på Frands Eriksens vegne har stævnet Laurs i Kjelstrup i Efgård, Christen Jensen i Søgård i Sperring, Søren Top i Skjoldborg, Jens Krogsgård i Hundborg og Salmand Pedersen i Kåstrup, alle for gæld.
Opsat 8 dage. (9/3)

9. Marts.

Laurs Tomsen af Skinnerup fremlægger følgende skrift: Efter tidligere registrering og vurdering efter sal. Peder Tomsens hustru Maren Christensdatter, hvorefter hendes husbond Lelius, da afgiften var betalt, overdrog „mig underskrevne Jens Poulsen alt hvad min hustru og børn efter bemeldte Maren Christensdatter arvemæssigt tilfaldt, hvorefter jeg takker for god skifteforvaltning og skal holde Laurs Tomsen, som gården bekom, skadesløs for krav“. Underskrevet til vitterlighed af vurderingsmændene Erik Christensen og Christen Jepsen Smed ibd. dateret 16/2 1697 rette 30. dag.

Laurids Pedersen Frost, kirkeværg af Tilsted, stævner Peder Andersen Frost i Søndergård i Tilsted for skyld og landgilde til kirken for adskillige af årene fra 1660 til 1692. Peder Frosts søn Christen Pedersen mødte og fik 14 dages opsættelse, da hans fader var syg og sengeliggende. (23/3)

(2/3) Erik Nielsen af Skinnerup på Frands Eriksens vegne specificerer gælden samt kræver og får dom over Christen Støgholm i Hundborg, Jens Krogsgård ibd., Christen Søgård i Sperring og Salmand Pedersen i Kåstrup.

16. Marts.

(2/3) Todbøls ridefogeds sag om fadderskab opsat yderligere 8 dage. (23/3)

23. Marts.

Ridefogeden på Nørtorp fremstiller Michel (Pedersen?) i Febbersted og Jørgen Jensen Gris i Hansted, der har synet brøstfældighed på Niels Simonsens enkes gård i Bjerre, bestående af lade, stald, vognhus og ralingshus til i alt 34 rdl. 5 mk. Tingsvidne. (30/3)

(9/3) Sagen mod Peder Frost i Tilsted opsat 14 dage. (7/4)

(16/3) Poul Christensen Ladefoged vil aflægge benægtelsesed. Kvinden møder og beretter (detaljeret) om hvor mange gange, hvor og hvornår, de har haft omgængelse, samt at Poul var kommet til Laurs Kirch i Sundby, hvor hun tjente, og i hendes madmoder og madfaders nærværelse havde slået hende 3 slag med sin tyremige (pisk), da hun beskyldte ham for at være barnefaderen.
Lidt efter havde han tilbudt hende først 4 rdl. og derefter 8 rdl. for ikke at udlægge ham som barnefader. Pengene havde Poul givet til hendes madmoder Karen Madsdatter, som kunne vidne med hende.
Opsat 14 dage. (7/4)

Nørtorps foged tiltaler Morten Christensen Hou i Klit og Else Eskildsdatter i Hjardemål for lejermålsbøder.
Peder Overgård i Kjelstrup hævdede, at Morten havde fæstet den bolig, hans moder iboede, og derfor

var rytterbonde.
Opsat 14 dage. (7/4)

Mads Smed af Thisted på sal. Laurs Pedersen Tinstrups arvingers vegne tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup, Anders Baun ibd. og Christen Rollemmand i Silstrup for gæld.
Erik Nielsen mente kun, han skyldte 8 sk., som han godvilligt vil betale, når han har avlet.
Opsat 14 dage.

30. Marts.

Læst Jens Mortensen Farvers bestallingsbrev.

(23/3) Dom: Niels Simonsens enke skal betale sin gårds brøstfældighed.

Nørtorps foged forbyder Nørtorps tjenere at udleje eller låne deres jorder samt al ulovlig brug og trafik på Torps tilliggende jorder og søer og jagt på Hanstholm.

7. April.

(23/3) Dom i Nørtorps sag om lejermål:
De skal betale bøderne.

(23/3) Kirkevægerne i Tilsted Laurids Pedersen Frost og Jesper Tomsen i Silstrup mod Peder Frost for skyld og landgilde.
Peder Frosts husbond Ørum kræver frifindelse p.g.a. restancernes alder, og fordi kirken mange gange har eftergivet restancer for misvækst og tidernes ugunst.
Dommen følger Ørums påstand, men dog skal Peder Frost betale sagens omkostninger.

(23/3) Todbøls fogeds sag mod Anne Andersdatter, der har stævnet vidner, som ikke er mødt, (uden at dommeren påtaler dette).
Poul Ladefoged frifindes !!.

Anne? Andersdatter (samme som ovenfor), barnefødt i Nors, giver afkald til sin formynder Christen Andersen i Nors for arv efter hendes forældre Anders Andersen og Dorte Andersdatter, som boede og døde i Nors.
Arven udbetales p.g.a. hendes „nød og trang“.

Christen Pedersen på Schorhede har stævnet Simon Skrædder af Thisted for ukvemsord mod Christens kone (ulæseligt) Christensdatter. Simon Skrædder undskylder sig med, at det må være sket i drukken-skab, og han vidste intet usømmeligt om kvinden. Tingsvidne.

(12/1) Knud Riber stævner følgende for gæld til om 14 dage: Stefen i Ramsgård i Sperring, Giertrud Michelsdatter i Jannerup, Mads Meilagger i Hundborg, Salmund Skytte ibd., Maren Koch i Nørhå, Peder Hansen i Kjelstrup.
Endvidere Christen Snedker i Sperring for betaling for tørv leveret af amtmanden. (20/4)

13. April.

Peder Nielsen Sønderbye af København lod læse skøde af 26/3 97 til Irgens på Vestervig på en bolig i Skovsted, som Christen Pedersen Momtoft påbor, i ny matrikel 1 td. 7 skp. 3? fjk.

20. April.

Christen Christensen af Skovsted irettelægger forlig og afkald med Thord Thomasen i Hillerslev på egne

og sin søster Anne Thomasdatters vegne, nu boende i Hingelbjerg i Kolderup vedr. arv efter deres søster Christen Christensens hustru Karen Thomasdatter, skifte på den rette 30. dag den 7/4 1697.

(7/4) Amtmanden og hans fuldmægtigs gældssag. De indstævnede undtagen Maren Koch, der ikke nævnes, dømmes til at betale.

Jannerup kirkes værger Peder Andersen Grønkiær og Peder Ofuesen i Meilagger har stævnet Peder Pedersen i Snejstrup og Jens Østergård ibd., fordi de ikke vil indkræve restancer for den tid, de var kirkeværger.

Peder Pedersen Lemand svarer, at da de tiltrådte, måtte de indkræve for de forrige værger.

Opsat 8 dage. (4/5)

27. April.

Hans Axel Pors har stævnet Enevold Nielsen vedr. betaling af en gæld på 90 rdl. plus renter, for hvilken Pors som pant har stillet Elstedgård, som Jens Jensen nu bebor, htk. 4? td. 1 fjk. ? alb., dvs. i værdi „tre vel fire gange“ lånets størrelse.

Pors' vidner Poul Jensen Schreder i Brusgård og Peder Schytte, som tjener ritmesteren, fortæller hvorledes Pors den 18- 20/3 i Viborg havde forsøgt at betale pengene, og til sidst havde Enevold Nielsen fortalt, at han, da Pors ikke havde overholdt betalingsbetingelserne, havde transporteret pantebrevet til landsdommer Helverskov.

Pors har derefter tilskrevet Enevold Nielsen om betalingen og deponeret pengene i Jens Sørensens hus i Thisted.

Enevold Nielsen lader sit svar fremlægge i retten, hvori vidneudsagnene bekræftes, men med den tilføjelse, at betalingen forfaldt 11/3, og at Pors ikke på noget tidspunkt før 18/3 havde anmodet om udsættelse eller tilbudt betaling.

Han henviser Pors til Helverskov, som nu er retmæssig ejer af pantebrevet. (26/5)

Anders Andersen af Sperring tiltaler Vestervig tjenere for restancer for 1696 og efter dom af 7/4 96. (Samme personer som i 96, dog nu Jens Pedersens enke i Snejstrup).

Dom: De skal betale.

Niels Nielsen af Hundborg tiltaler på Hartvig Kås' vegne Anders Brou i Sønderhå for ulovlig bortrømning fra Ulstrup mølle og halve Midieholm og for ulovlig at have fjernet 1 stålstang, 1 jern kiøle (andetsteds kiølfue) og 1 bild (=økse?) samt for at have „udplustret (=udplyndret) og opbrøt løfter“.

Peder Jensen i Landbo, Niels Korsgård i Hundborg, Christen Christensen i Midieholm og Anders Pedersen i Horsfeld har synet brøstfældighed på møllen og Midieholm.

Peder Nielsen af Vestervig stævner Christen Pedersen i Kjelstrup for skyld.

Opsat 8 dage.

4. Maj.

(20/4) Forrige kirkeværger for Jannerup Peder Pedersen Leedmand af Snejstrup og Jens (Øster?)gård har stævnet kirkens tjenere Michel Jensen i Snejstrup og Christen Jensen i Jannerup for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

Niels Christensen af Abildgård stævner en karl på Søgård, der har fæstet sig til Christen Christensen i Knudgård, men ikke er mødt i tjenesten.

11. Maj.

På Hillerslev og Kåstrup bymænds vegne stævnes Kåse bymænd og (15 navngivne) mænd i Hjardemål, Nors, Vigsø og Tved sogne bl.a. Niels Christensen i Hesseldal, Jeppe Torsen i Gadsbjerggård, Peder Christensen i Søborg, Simon Nielsen i Troldborg, Christen Andersen på Ballerum til påhør af forbud mod brug af deres fællig i Ballerum. Der irettelægges forbudsvidner af 6/8 95 og 8/5 86. Nørtorps foged protesterer. (18/5)

Niels Christensen i Ll. Hillerslev irettelægger en skrivelse til amtmanden, hvori Jens Christensen Tousgårds brødre og svogre Peder Christensen boende i Overgård, Christen Christensen Baun på Baungård, Niels Christensen Baun, Christen Christensen og Henrik Christensen Skoning i Bjerre anmoder amtmanden om at udpege Niels Christensen i Ll. Hillerslev til på deres vegne at føre sag mod Hans August von Pagelsen, der på Nørtorp har slået og mishandlet Jens Tousgård, så de frygter for hans liv.

Anders Nielsen Giøtrup, Laurids Nielsen, Jens Nielsen og Jeppe Torsen, alle Ballerum, har synet Jens Tousgård, hvis hoved var forslået og ophovnet og blodet løb af ørerne. Tøjet måtte skæres af ham med en kniv, for at de kunne syne kroppen og aksler, skuldre og ryg var blå og blodunderløbne.

Synet fandt sted hos svogeren Christen Christensen i Bjerre, hvorfra badskærerne Laurids Jensen og Mads Lauridsen i Vang ikke turde flytte ham, før hans brødre og svogre havde givet skriftlig tilladelse. I badskærerens attest, der fremlægges i retten, anføres at Tousgårds „hovedben var i stykker og hans højre skulderblad (ulæseligt).“ De kunne ikke vide, om han ville overleve „og blive ustømpet, som ikke synes muligt“. Nørtorps foged stod til vedermålsting. (18/5)

Peder Marcussen på de fattige husarmes vegne stævner for restancer. (De samme som nævnt 11/8 96).
Dom: De skal betale.

Samme stævner Københavns hospitals bønder (samme som 11/8 96) for restancer.
De skal betale.

Samme advarer på amtmandens vegne vedr. reparation og forbyder fjernelse af klittag og marehalm.

Ubbe Christensen af Koldby på borgmester Tomas Suanes vegne i Viborg stævner Christen Rydsgård i Hundborg og Christen Jensen ibd. for resterende landgilde.

Dom: De skal betale.

18. Maj.

Hr. Poul i Sjørring, provst i Hundborg herred, stævner Christen Snedker og Poul Hou af Sperring, fordi de Store almindelige Bededag efter kirkegang i Sjørring kirke havde gjort alarm ved Christen Glasmesters hus i Hundborg og givet ham onde ord.

Hr. Olle Nielsen Hosums attest herpå irettelægges. De 2 mænd har bekendt, at de med sten har slået (vind-?) fløjen ned af huset.

Christen Glasmester vidner, at de havde beskyldt ham for at have stjålet fløjen.

Jens Simonsen af Sperring og Villum Christensen Degn af Sjørring vidner, at de forgæves har forsøgt at få de 2 mænd til at møde hos provsten. Tingsvidne.

Samme stævner Christen Justsen, Anders Andersen, Mads Andersen og Mads Kiergård, alle i Næstrup, for resterende påskebage og Sct. Hans-rente for 3 år.

Dom: De skal betale.

(11/5) Anden gang læst forbud mod ulovlig brug af Hillerslev - Kåstrup fællig på Ballerum. (26/5)

(11/5) Niels Christensen af Ll. Hillerslev fører vidner (i alt 18 er stævnet) i sagen om vold mod Jens Tousgård.

Jens Christensen i Bjerre vidnede, at Tousgård om morgenen kom til Nørtorp med et læs ler og derefter talte til husbond, der svarede, at Tousgård skulle blive ved sin gård. Derefter kørte Tousgård bort, selvom husbond råbte til ham, at han skulle blive. Vidnet oplyste, at hans søn ville overtage Tousgård, hvis husbond ville tillade det.

Mads Pedersen af Sårup vidnede, at husbond derefter var kommet ind i folkestuen og beordrede ridefogeden til at tage 2-3 mand med sig og bringe Jens Tousgård tilbage om nødvendigt med magt.

De vidner begge, at Tousgård kom ridende om eftermiddagen, at husbond kaldte ham trodsig og derefter slog ham med et spanskrør, hvorefter han faldt.

Så tog husbond spanskrøret i begge hænder og slog ham flere gange, hvor han lå, med den tykke ende af røret, hvorpå der var en knop, og han sparkede ham også.

Bagefter gik Anders og Thue Christensen af Febbersted hen og rejste ham op, men han kunne ikke stå. Mads Pedersen og Olle Mortensen i Gårddahl (Hansted) bragte ham op på loftet og lagde ham på en seng, hvor hans broder Niels Baun samt Peder Pedersen Skorpnes af Vigsø fandt ham. De tog ham med på en vogn og bragte ham til Bjerre.

Resten af vidnerne er ikke mødt og bliver tilsagt til om 8 dage. (Se næste indførsel og 26/5)

Samme på sammes vegne irettelægger 1. et synsvidne af 11/5 om Jens Tousgårds tilstand, 2. en opsigelse af fæstet på Tousgård underskrevet af Jens' brødre og svogre og begrundet med, at det er tvivlsomt, om Jens overlever von Pagelsens overfald. Ridefogeden svarer, at den skal opsiges efter loven. 3. En fornyet opsigelse med krav om erstatning, hvis opsigelsen ikke godkendes, hvortil Pagelsen selv svarer, at den skal opsiges efter loven, og at de hug, Jens Tousgård fik, var han selv årsag i.

Niels Christensen anmoder om dom, som lyder, at uanset Jens Tousgårds tilstand kan dommeren ikke - efter lovens 3. bog 13. kap. 7. art. - fritage ham fra fæstet.

26. Maj.

Læst forordning om „tidens forlængelse, som akademisterne i der Kongl. Academie i København har forelagt“.

(18/5) Mikkell Christensen til Skibstedgård (tidligere foged på Nørtorp) på von Pagelsens vegne har stævnet Jens Tousgård samt brødre, svogre og hans fuldmægtig til synsafhjemling. Endvidere synsmændene fra Ballerum og badskærerne fra Vang.

Jens Tousgårds fuldmægtig Niels Christensen protesterer mod ulovlig kald og varsel, idet nogle af de indstævnedes blev stævnet efter deres vidnesudsagn forrige tingdag.

Mikkell Christensen svarede, at han ikke ville føre kontravidner, men alene fremlægge attest for et nyt syn, som von Pagelsen havde forlangt.

Niels Christensen protesterer igen, da attestens underskrivere Peder Pedersen, Laurs Nielsen, Mads Langgård og Christen Christensen i Kåse, (ulæseligt) Pedersen i Febbersted, Niels Sørensen i Borup og Jørgen Gris i Hansted ikke var til stede til beedigelse af attesten, et synspunkt dommeren akcepterer, da de underskrivende er bønder og måske ikke alle kan læse og skrive. Tingsvidne udstedes ikke. (Se næste indførsel).

Niels Christensen på Jens Tousgård og slægts vegne fremstiller vidner, der ikke var mødt 18/5.

Peder Pedersen på Hjertbjerg, Mads Frandsen i Gårddal, Jens Lauridsen på Hjertbjerg og Jens Pedersen ibd. vidnede om „afstraffelsen“ som tidligere vidner og havde ikke hørt, om Tousgård havde talt trodsigt til husbonden.

Jens Lauridsen havde lånt sin vogn til borttransport af Tousgård, der ikke kunne tåle at køres til sit hjem, men blev båret ind til Christen Christensen i Bjerre.

Christen Michelsen den yngre af Rær vidnede, at han og Christoffer Nielsen ibd. af ridefogeden blev bedt om at følge med for at hente Tousgård tilbage, hvorefter fogeden red afsted, og de vandrede efter via Tousgård til Vigsø, hvor fogeden fandt Jens hos Olle Krog. Olle Christensen Krog og hans kone Margrete

Olufsdatter vidner på grund af „svaghed“ skriftligt: Mens Tousgård sad og fik en pot øl, kom fogeden Niels Lang ind og forlangte, at han skulle følge med til Nørtoorp. Vi sagde, at så blev han vel slået fordærvet, men Lang svarede, at han ikke skulle blive skadet. Lang sagde, at han havde 2 mænd med sig. Derefter red de til Nørtoorp.

Mikkel Madsen i Rær bekræfter Krogs udsagn. Tingsvidne. (8/6)

(27/4) Dom: Hans Axel Pors kontra Enevold Nielsen, der frikendes.

Niels Christensen af Ll. Hillerslev på sin husbond von Klingenberges vegne forbyder ulovlig brug af husbonds tjeneres ejendomme. (8/6)

(18/5) Samme irettelægger 3. gang forbud mod ulovlig brug af fæled på Ballerum. (1/6)

1. Juni.

(26/5) Samme kræver dom i sagen om forbud mod brug af Hillerslev - Kåstrups fæled på Ballerum for dem, der ikke skylder og skatter af jorden. Nørtoorps ejer er ikke indstævnet og protesterer derfor mod dom, men protesten afvises, da ejerretten ikke anfægtes. Henrik Christensen i Bjerre i Rær sogn, der ikke er indstævnet, men har blandet sig i sagen, forbydes sammen med andre, der ikke er indstævnet, al ulovlig brug i fælleden.

Dommen følger Niels Christensens påstand. (2/11)

8. Juni.

Varsel om skifteafholdelse 7/7 efter afgangne Poul Enevoldsen (=den ældre) i Aggerholmgaard.

Forkyndt auktion 14/6 på Søgård og 16/6 i Thisted over Olle Langgårds midler og formue. (Besættelses-sagen).

(26/5) Michel Christensen til Skibstedgaard har stævnet Jens Tousgård og dennes brødre, svogre og fuldmægtig, endvidere badskærerne fra Vang og mændene, der synede Jens Tousgårds sår, samt en del tidligere afhørte vidner, 3 af Nørtoorps tjenestefolk og Anders Ibsen fra Thisted.

Da Niels Christensen i Ll. Hillerslev havde frasagt sig sagen, protesterede Henrik Christensen i Bjerre på de interesseredes vegne mod, at Michel Christensen - som „udenherredsmand“ - repræsenterede von Pagelsen, idet en fuldmægtig (Niels Lang) ikke kunne sætte en anden i sit sted, og krævede en eventuel fuldmagt fra Pagelsen irettelagt, hvilket derefter skete.

Michel Christensen fremstillede Christen Vig i Øster Vandet, Niels Vestergård ibd., Jens Christensen i Touting, Michel i Sand, Anders Nielsen i Øster Vandet, Christen Jensen ibd., Laurs Heseldahl og Jeppe i Tandrup, Mads Pedersen og Laurs Christensen på Holm som afhjemlede deres syn af 27/5 hos badskærerne i Vang på Jens Tousgårds skader. De så, at hovedbenet havde været slået, så det ene ben sad højere end det andet så meget som en rigsdaler, men huden var dog hel. På højre skulder var der en lille knop, men den var ej enten blå eller blodig.

Jens Tousgård havde sagt, at han ville besvime, hvis han stod op, men når han lå, havde han ondt i livet og over maven. Badskærerne havde sagt, at Jens havde været død, hvis han ikke var kommet til dem i tide. Tingsvidne. (Se næste).

Samme i samme sag spørger Jens Christensen i Bjerre og Anders Ibsen af Thisted, om de ikke havde hørt den 4/5, at Tousgård ville opgive sin gård, da han ingen kone havde, og da husbond spurgte, om han ikke kunne tage en anden kone, svarede han nej, men at han kunne skaffe en ny fæster nemlig Jens Christensens søn Steffen.

Endvidere om Tousgård ikke havde været trodsig. De svarede, at de tidligere havde vidnet herom.

Dommeren godkender, at skriftlige vidnesbyrd af Nørtoorps kokkepige og podemester irettelægges, selvom

Henrik Christensen protesterer, da vidnerne ikke er uvildige.

Niels Baun vidnede, at da han kom til Nørtoorp nægtede husbonden ham at se broderen, men senere fik han dog nøgler til rummet, hvor Jens lå, og fik lov til at tage ham med sig til Bjerre. (Se næste).

Samme sag. Ovennævnte skriftlige vidnesbyrd er indført.

Kokkepigen Anne Nielsdatter og podemesteren Christian Petersen vidner om Jens Tousgårds trodsige opførsel, da han om eftermiddagen kommer tilbage, bl.a. beholder han sin hat på foran von Pagelsen, og han viger ikke eller løber sin vej, da han bliver slået. De vidner ligeledes, at da han faldt efter nogle hug med spanskrøret, var det mellem nogle sten, der lå ved porten. Kokkepigen var med Niels Baun oppe ved Jens Tousgård og påstår, de havde uldtrøjen af ham, og der var ingen blå pletter eller blod hverken i hovedet eller på kroppen, og han klagede sig ikke, når de berørte ham samme steder. (Se næste).

Samme sag. Folk fra Vester Rær vidner, at Jens Tousgård "var liggende" i vognen, da han blev transporteret fra Nørtoorp til Bjerre. (Se næste).

Samme sag. Henrik Christensen har stævnet von Pagelsen til påhør af opsigelse af Tousgård de 3 sidste tingdage før og første tingdag efter Sct. Hans og opsiger den nu første gang motiveret med Jens' „udygtighed, stymperdom og hans husbonds hårde medfart“.

Han irettelægger fuldmagt fra Jens Tousgård. (15/6)

Søren Madsen i Skjoldborg tiltaler Jens Tomsen ibd. for skyld.

Opsat 8 dage.

(26/5) Niels Christensen af Ll. Hillerslev forbyder igen ulovlig brug af husbonds jord. (15/6)

Samme på Ll. Hillerslev bymænds vegne har stævnet St. Hillerslevs bymænd til synsafhjæmning vedr. afskærelse og bortførelse af græsset i Ll. Hillerslev eng. Synsmænd er Poul Andersen, Jens Jensen og Salmund Pedersen, alle Kåstrup. Tingsvidne.

Hans Frost af Tingstrup på sin fader Jens Frosts vegne fremstiller Michel Christensen ibd. og Clemed Pedersen ibd., der har synet og vurderet græsningen på Christen Andersens øde gård ibd.

Christen Jensen i Nors stævner Peder Dige i Skårup for restbetaling på en hest, som de handlede på Vestervig marked for 19 rdl., af hvilke halvdelen skulle betales med det samme og resten til Mikkelsdag, hvis Christens kone bifaldt dette.

Hun mente dog, der skulle betales tidligere, da de var nødt til at købe et plovbæst til Seerup marked.

Peder Dige aflagde ed på, at han havde betalt alt det, han havde lovet, og blev derefter frifundet.

15. Juni.

(8/6) Nørtoorps foged har stævnet til synsmænds opkrævelse vedr. Tousgårds bygninger, agre m.m. Stævningsmændene havde talt med Niels Tousgård. (Se næste).

Jens Christensen af Tousgård har stævnet von Pagelsen og irettelægger en række dokumenter (attester og tingsvidner) bl.a. en attest fra sognepræsten i Rær, der den 7/5 gav Jens Tousgård nadverens sakramente, hvorunder denne „bekendte“, at von Pagelsen "havde gjort ham skaden".

Tousgård gennemgår sagen og vidnesudsagnene, heriblandt de af von Pagelsens kokkepige og podemester afgivne, som han anser for partiske og iøvrigt i strid med de øvrige vidners samt for kokkepigen, at hun „muligt af en ublu abbetit har eftersat i min afmægtighed mit bare legeme på de steder som ingen kysk pige anstår“.

For skade, stymperdom og efterfølgende ulempe, arbejds, tids og pengespild, betaling for ophold og

behandling hos badskærerne kræver han erstatning af von Pagelsen. Endvidere fordi han må søge en anden medicus for en „indvendig hemmelig svaghed“.
Opsat 4 uger. (Se næste).

Henrik Christensen i Bjerre opsiges Tousgård for anden gang. (22/6)

(8/6) Niels Christensen af Ll. Hillerslev på sin husbonds vegne får dom for det tidligere 3 gange udstedte forbud.

Niels Mortensen i Thorsted på egne og sine naboers vegne nemlig Niels Andersen Kirch, Salmand Jensen og Envold Jensen har stævnet alle i Thorsted vedr. misbrug af deres fællig og hede, dvs. i strid med tingsvidne af 27/7 74. (22/6)

22. Juni.

(15/6) Tousgård opsiges 3. gang. (Se næste).

Michel Pedersen i Febbersted, Jørgen (Jensen Gris?) i Hansted og Peder Andersen i Sønderby i Tved afhjemler deres (meget grundige) syn på Tousgårds brøstfældighed. (29/6)

(15/6) Gentaget forbud mod misbrug af Thorsted hede.

29. Juni.

Christen Vilandsen på præsten i Skjoldborg Jens Poulsen Påskes vegne har stævnet amtmanden og amtsfuldmægtigen vedr. Kallerup annexpræstegård, der mange år før præstens overtagelse af embedet var ubesat, ubeboet og uden bygninger.

Vidner er Christen Christensen på Høgelvang, Anders Jørgensen i Skjoldborg, Anders Jespersen i Sperring, Peder Kiergård i Kallerup, Laust Ollesen, Isach Nielsen, Niels Madsen og Peder Nielsen ibd. Christen Christensen vidnede, at den havde stået ubebygget i mindst 50 år, og at den sidste bonde kom derfra i armod i den forrige præsts tid. For få år siden havde præsten opbygget en ny lade og stald. Anders Jørgensen født i sognet (Kallerup!) mindedes 40 år, Anders Jespersen (født ibd.) 38 år, Laurs Ollesen 40 år, Peder Nielsen 40 år, Isach Nielsen 44 år, Niels Madsen 36 år.

Vilandsen udbød gården i fæste.

(22/6) Tousgårds opsigelse begæres kendt ved magt. Fogeden protesterer og mener ikke, at opsigelsen er lovligt motiveret.

Sagen opsættes 8 dage. (6/7)

(22/6) Forbud vedr. Thorsted hede gentages.

Bertel Andersen, Niels Andersen, Laurs Axelsen og Niels Hoorboe, alle af Nors, har vurderet græsningen på Christen Mouridsens øde gård ibd.

6. Juli.

(29/6) Dommeren finder ikke, at han i henhold til lovens 3. bog, 13. kapitel, 7. artikel kan hindre Tousgårds opsigelse. (13/7)

Niels Christensen af Sundby på hans husbond Christian Heboerschofues vegne til Irup og Øland stævner Niels Christensen i Sundby, Christen Tomsen ibd., Michel Pedersens enke i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Vilands Christensen i Næstrup og Jacob Jensen i St. Hillerslev for restance.

Dom: De skal betale.

13. Juli.

(6/7) Henrik Christensen begærer dom i sagen mellem Jens Tousgård og von Pagelsen efter opsættelse fra 15/6.

Han understreger, at påstansden om, at Jens selv skulle være skyld i huggene på grund af sin trodsighed og letløbende mund, modsiges af vidnerne.

Sagen opsættes 14 dage, da herredsfogeden er fraværende. (27/7)

Erik Nielsen af Skinnerup giver last og klage over nogle svin og geder, som opæder hans korn.

Enevold Nielsen til Kølbygård har stævnet kirkeværgerne, sognemænd og lovs mænd i Tved til synsvidne vedr. vedligeholdelse af kirkegårdsdiget og -muren. Endvidere sognemændene til forbudsvidne vedr. kgl. M.s korntiende, idet ingen må indføre avl før der er tiendet på kærven. (20/7)

Samme på sin tjener Peder Ibsens vegne i St. Hillerslev tiltaler Jens Laustsen i (St. ?) Hillerslev for voldeligt overfald på Peder Ibsens søn Jeppe.

Vidner er Anders Pedersens hustru og hans dreng samt Christen Torstensens datter Anne. Jeppe vidnede, at da han kom fra marken med køerne, spurgte han Jens Laursen som sad og lægtede på sit hus, om det var med hans vilje, at hans søn plukkede Christen (ulæseligt)s ærter.

Jens Laursen for ned og tog hårdt i ham og slog ham mod jorden, og Anders Pedersens kone råbte fra sin kålgård, at han ikke måtte tage livet af barnet.

Synsmænd vidnede, at Jeppe var hævet på begge sider af hovedet, men ellers ikke skadet.

Opsat 14 dage.

20. Juli.

Michel Christensen af Tingstrup har stævnet Jeppe Nielsen og hustru ibd. for ukvemsord mod Michels hustru.

Vidner: Michel Justsen, Mette Andersdatter, Mads Sørensen, Jens Knudsen og hustru samt Christen Lagård, alle i Tingstrup. (27/7)

(13/7) Christen Jensen, Villum Christensen, Tomas Thomsen og Jens Andersen, alle Kåstrup, afhjemler syn på brøstfældigheden på Tveds kirkegårds dige.

27. Juli.

Peder Christensen Overgård af Kjelstrup på regimentskriver Marcus Ulsøs og rytterbonde i Rær Jens Christensen Meders vegne har stævnet Inger Christensdatter, barnefødt i Roer i Hjardemål - nu værende i Rær, angående den beskyldning, hun har rettet mod Meder for at være fader til det barn hun går med.

Beskyldningen er rejst overfor præsten i Rær og Christen Clemendsen og Niels Madsen ibd., og præsten har i den anledning nægtet at tage Jens Meder til skrifte. (17/8)

(13/7) Ridefogeden på Nørtorp irettelægger et forlig mellem von Pagelsen og Jens Tousgård indgået på Nørtorp 24/7, hvori Jens får forladelse for sin forseelse mod husbond, alle breve og dokumenter i sagen erklæres døde og magtesløse. Jens kan, om han vil, fraskille sig gården til Valdborgsdag mod at reparere husene, så vinterrugsæd, føre gødning ud, lade de 2 bæster blive, som nu var på gården, ligeledes rugsæd uden frøgæld eller betaling, og endelig skal Jens betale 40 sldl., hvis han forlader gården.

Jens får til gengæld efterladt alle restancer. Han skal inden Mikkelsdag lade hr. Christen Pedersen Øland i Hunstrup vide, om han frasiger sig gården.

(20/7) Michel Christensen i Tingstrup mod Jeppe Nielsen ibd., hvis karl Michel Justsen vidner, at Michel Thorsens kone var kommet, da de slog hø i engen, og påstod, at de havde slået hø på hendes mands

ejendom.

Jeppé Nielsens hustru vil ikke høre Thorsens hustrus „horegloser“, hvorefter denne beder Mads Sørensen og Christen Ladegård erindre dette ordskifte.

Jeppé Nielsens hustrus søster Mette Andersdatter vidnede tilsvarende. (10/8)

3. August.

Christen Nielsen, tjenende Christen Smed i Nors, har stævnet sine forældre Inger Tomasdatter og Niels Andersen ibd. vedr. en beskyldning hans moder har fremsat mod ham. Som vidner er stævnet Anders Gade, Niels Jeppesen, Simon Pedersen og Christen Smed, med alle deres folk.

Stævningen af forældrene er afleveret hos deres nærmeste nabo Laurs Axelsen.

Dommeren følger Niels Andersens påstand om at ingen vidne bør tages før præsten og degnen er stævnet. (10/8)

10. August.

(27/7) Christopher Nielsen på Michel Christensens vegne i Tingstrup fremlagde et tingsvidne af 27/7 og et skriftligt indlæg. Herimod at svare var på amtsforvalterens vegne mødt dennes fuldmægtig Poul Pedersen, der spurgte, hvem der havde beordret Anders Laursen i skri-vers sted den 27/7. Herredsfogeden svarede, at det var efter Christoffer Nielsen Skri-vers egen begæring, idet han selv var anmodet om at føre sagen for Michel Torsen.

Poul Pedersen bad de otte mænd erindre, at vidnet var skrevet af en uanordnet og uvederhæftig skriver og på løst papir. Dernæst fører han Jep Nielsens hustru som vidne, der understreger at hun ikke kaldte Torsens kone en hore, men kun benævnedes de ord, hun brugte, som horegloser.

Opsat 14 dage. (24/8)

Peder Ibsen i Hillerslev udsteder dette vidne.

Olle Dreier på Gammelbygård på kgl.M.s og assessor Rosenvinges vegne har stævnet samtlige Olle Langgårds tjenestefolk på Søgård samt de beordrede vagter for midler og løsøre til at forklare, hvem der har fjernet noget af det, der var under arrest, og hvortil det var bragt. Endvidere er stævnet byfoged og byskriver, de 4 mænd, der medvirkede ved løsørets registrering, samt de 2, der overværede auktionen. Endelig stævnet Olluf Langgård og hans brødre Laust og Christen Pedersen, begge i Langgård.

På Laust Langgårds spørgsmål om Dreier har fuldmagt fra fiskalen, vil Dreier vide på hvis vegne Laust spørger, eller om det er fordi han vil dølgge sandheden i kongens egen sag.

Sættedommeren tillader vidnesudsagn. Emmike Eriksen vidner, at der imellem vurderingen i Februar og auktionen i Juni er forsvundet 123 td. af alle slags korn. Ligeledes var et parti uld og andet forsvundet fra storstuen. Byfogeden havde før auktionen og i nærværelse af Christopher Nielsen samt Anders Blesbjerg og Christen Høj fra Nors tilbudt Olle Langgårds brødre at undlade auktion, om de ville „cavere for midlerne og at intet af midlerne var forrykket“, hvortil de svarede nej. Der bliver lidet eller intet tilovers, når børnenes arvelod og bortskyldig gæld er betalt.

Dette vidnesudsagn bekræftes af vurderingsmændene m.fl.

Niels Nielsen Hornby og Jens Christensen Snedker, begge Thisted, som skulle bevogte midlerne, vidnede, at Olle Langgård kom hjem, og de viste ham kopi af Rosenvinges ordre af 30/1, som han ikke „agtede på“, hvorefter han udstødte trusler mod byfogeden.

De bevidnede, at Olles egne folk samt Simon Pedersen og Anders Nielsen Gade af Nors havde ført ærter og korn til Langgård.

Olle Langgårds tjenestefolk, der ikke var mødt, blev pålagt at møde om 14 dage. (7/12)

(3/8) Niels Andersen af Nors har stævnet Margrete Laursdatter, tjenende Simon Pedersen, for ukvemsord mod hans hustru. Endvidere stævnet vidner, der ikke var mødt.

Sagen opsat. (17/8)

17. August.

Peder Christensen Overgård havde begæret en stævning indført, men var ikke mødt.

(10/8) Niels Andersen Pind af Nors på sin hustru Inger Tomasdatters vegne indgår forlig med sønnen Christen Nielsen og med pigen Margrete Laursdatter, idet alle beskyldninger trækkes tilbage.

(27/7) Peder Overgård irettelægger på Jens Christensen Meders vegne i rRær en attest udgivet af hr. Olle Nielsen i Hillerslev, hvoraf fremgår, at Inger Christensdatter, som nu beskylder Jens Meder for at være fader til det (3. uægte) barn, hun går med, i 1685 blev dømt for at have udlagt en forkert som barnefader. Jens Meder tilbyder benægtelsesed.

Inger fastholder beskyldningen.

Sagen opsættes 14 dage. (31/8)

24. August.

(10/8) Michel Christensen af Tingstrup og Jeppe Nielsen ibd. på deres hustruers vegne indgår forlig og undskylder deres udtalelser. (26/10)

Peder Pedersen af Vorning og hans (hustru?) Maren Jensdatter indgår forlig med Christen Knudsen i Vorninggård. (Teksten er bleget og næsten ulæselig).

31. August.

(17/8) Jens Meder aflægger benægtelsesed og frikendes for faderskabsbeskyldningen.

7. September.

Christen Ollesen af Vigsø har stævnet Peder Christensen i Overgård i Vigsø, fordi han uden registrering er indflyttet i sin hustrus fælles bo, og fordi han ikke ved sammes dødelige afgang skiftede og delte. Faderen benævnes Peder Overgård den ældre og Christen Ollesen er gift med en af hans døtre.

Peder Christensen svarer, at gården var i armod, da han kom til den for mere end 13 år siden, at han alene havde underholdt den gamle mand, og at Christen Ollesens kone var giftet ud af fællesboet 2 år før Peder kom der. Tingsvidne.

Eske Jensen irettelagde på amtmandens vegne et skriftligt syn foretaget i Thisted Bisgård af Laurs Christensen og Poul Pedersen af Skinnerup. De har synet lyng med klittag tilhørende Peder Ollesen i Øster Vandet 1 læs, som var ren lyng undtagen nogle få spirer og var slået i Lushede, og to andre læs tilhørende Laurs Christensen på Holm og Tor Madsen ibd. af samme beskaffenhed og slået på deres ejendomme.

Forkyndt Viborg landstings varsel om skifte den 30/9 efter Else (Tomas?)datter i Dover i Ydby sogn.

14. September.

Lader læse kgl. M.s bestalling til Johan (ulæseligt) som instrumentalist i Ålborg og Ålborg stift.

Peder Marcussen har på amtmandens vegne stævnet Iver Boersen Spillemand for tyveri fra amtmandens skytte Hans Christensen og irettelægger bytingsvidne af 21/8, hvorefter Iver har bekendt at have stjålet 65 rdl. Amtmanden har forgæves forsøgt at slippe for bekostningen ved at få andre til at føre sagen, men hverken Irup på hvis stavn forbrydelsen er begået, tyvens tidligere husbond eller Berent Due til Kåstrup, der ejer de stjalne penge, vil påtage sig retsforfølgningen. Amtmanden må derfor gøre det, men på sin skyttes bekostning, såvidt tyvens midler ikke slår til, idet skytten har foranlediget tyveriet ved at negligere amtmandens ordre.

Der udpeges 8 meddomsmænd i sagen. (28/9)

Jens Kåstrups søn i Brund Peder Jensen er stævnet for ukvemsord om Peder Overgård i Kjelstrup. Vidner Jens Christensen Snedker i Thisted, Christen Christensen Spillemand ibd. og Niels Christensen Vestergård i Fårtoft. (21/9)

Christen Christensen i Skovsted har stævnet Steffen Christensen ibd. til synsvidne vedr. kornskade. Synet afhjemles af Christen Andersen i Jensby og (ulæseligt) i Kortegård.

21. September.

Læst forordning om stervboer.

Amtmanden lader advare om vejenes vedligeholdelse.

Nørtofts ridefoged stævner degn i Rær Laurids Hansen Vebo? for penge lånt af von Pagelsen og irettelægger en opgørelse, afleveret til degnen af 2 dannemænd. Ved påskrift på opgørelsen beder degnen von Pagelsen tage betalingen i degnens korntiende.

(14/9) Peder Christensen Overgård mod Peder Jensen Kåstrup i Brund for bagvaskelse. Peder Jensens fader Jens Kåstrup i Brund møder for sønnen, der er „upasselig“, og irettelægger en erklæring, hvori sønnen undskylder sig med drukkenskab og ubesindighed.

Opsat 8 dage. (28/9)

Amtmanden har ladet stævne Jens Poulsen i Aggerholm, Jacobs enke ved Bleghule, Salmand Frost af Vester Vandet sogn, og ved Klitmøller gl. Anders Skortørv Kier, Christen Nielsen Brandi, Peder Brou, Anders Rasmussen, Niels Fisker, Christen Svendsen, Christen Blach, Olle Christensen, Anders Brandi, Morten Brou, Inger Andersdatter på (ulæseligt) og Christen Warmbach til synsvidnepåhør samt Peder Jensen og anden Peder Jensen, begge Brund, til at afhjemle deres syn. (28/9)

28. September.

(21/9) Afhjemlet syn vedr. klittag hos folk i Vester Vandet sogn. Tingsvidne.

Jens Jensen i Kanstrup i dommers sted.

Efter betaling af amtmandens fuldmægtig Peder Mortensen og Søren Andersen i St. Djernæs i skrifters sted.

Jens Lassen af Ørum har stævnet by- og herredsfogeden og skriveren samt Anders Laursen og Jens Christensen Snedker i Thisted til Thisted byting den 18/9 vedr. en attest, der er gjort i nogle penge hos Christoffer Nielsen efter landstingsdom af 12/9 96, og hvad der er foregået samme arrest angående i Niels Visiterers hus mellem Berent Knudsen og Anders Laursen. Sættefogeden vil ikke udstede vidne, da der ikke er lovligt stævnet. (12/10)

(21/9) Peder Overgårds injuriersag mod Peder Jensen Kåstrup af Brund, der undskylder overfor Overgård.

Christen Enevoldsen stævner på Olle Christensen Krogs vegne i Vigsø Christian Lelius til Ullerupgård til påhør af vidne vedr. arrest, som Olle Krog har gjort i Lelius' karl Niels Torsens resterende løn, for gæld til Krog. Tingsvidne.

(14/9) Amtmanden æsker dom over Iver Boesen Spillemand af Løgstør, der irettelagde vidne af Thisted byting 21/8 med en bekendelse, som han nu vedstod, men samtidig fastholdt han, at han ikke fik pengene med sig fra huset.

Dom: Efter lovens 6. bog, 17. kap., 36. art. dømmes han til kagen med 35 strøg og at tyvebrændes i hans

pande.

Ørums tjenerne stævnes for restancer (2 sider specifikation).

Dom: De skal betale.

5. Oktober.

Læst forordning om kornskatter.

12. Oktober.

Jens Jensen i Kanstrup og Søren Andersen i St. Djernæs i dommers og skrivers sted.

(28/9) Ørums skriver på forvalter Poul Maes' vegne vil fremstille kaldsmænd nemlig Jens Nielsen Vestergård og anden Jens Nielsen af Fårtoft.

Hans Jensen Buch og Christen Jensen Skallerup af Thisted gav skudsmål for Anders Laursen, der var indstævnet til højesteret i København og derfor ikke kunne møde.

Niels Christensen Vestergård i Fårtoft og anden Niels Christensen Østergård ibd. vidner om en ordveksling mellem Anders Laursen og Berent Knudsen i Niels Visiterers hus i Thisted, hvorunder Berent mente, at arresten ikke var lovlig gjort.

Emmike Eriksen mente, at Ørums vidneafhøring af Ørums egne tjenerne mere var til rettens forvildelse end for at udforske sandheden. Han vedstår, at han efter Anders Jensen Højs begæring i Ålborg udpegede 2 mænd til at foretage arrest i 30 rdl. hos Christopher Nielsen, som denne ved landstinget var tildømt at betale Berendt Knudsen, der skyldte Anders Jensen pengene.

Arresten af 25/11 96 var foretaget efter lovens 1.21.8 og er skriftligt dokumenteret, og hvad Knudsen og Laursen måske i en rus har talt om i Niels Visiterers hus, der er en almindelig kro, er uden betydning.

Byfogeden beklager sig over, at han og andre trækkes fra ting til ting, især de fattige bønder i Fårtoft, der yder til Thisted kirke.

(Herefter en side med spørgsmål og svar om arresten). Tingsvidne.

Specifikation fra amtsforvalteren over gårde, der har ligget øde i 1696: I (Nors) forrige Iver Høgs gods, som Christen Mouridsen iboede, i Tingstrup forrige Gregers Høgs gods, som Christen Andersen påboede htk. 5.6.2.1.

Bekræftet af Jeppe Nielsen i Tingstrup, Clemed Bangsgård ibd. og Anders Vestergård og Niels Pind af Nors.

19. Oktober.

Peder Marcussen har stævnet Anders Madsen og (ulæseligt) Poulsen af Hou, fordi de mod kongeligt forbud har gjort en rejse til Ålborg i deres båd med købt korn.

Opsat 14 dage.

Amtsforvalterens fuldmægtig Poul Pedersen har stævnet Mikkel Christensen i Tingstrup vedr. en grøft, han har gravet øst for sin gård til forhindring for naboen Jeppe Nielsens færdsel.

Amtmandens fuldmægtig og byskriveren er ligeledes stævnet til synsvidnet, og som synsmænd blev udnævnt Christen Løfting i Tilsted, Christen Mortensen i Thorsted, Peder Sørensen i Skårup, Thord Madsen på Holm, Mads Pedersen ibd., Salmand Holm i Thorsted, Christen Bertelsen ibd. og Laurids Pedersen Løfting i Tilsted. (26/10)

Christopher Nielsen af Rær stævner Nørtorp-tjenere (18 navngivne) for restancer.

Opsat 8 dage. (26/10)

26. Oktober.

(19/10) Jep Nielsens sag mod Michel Christensen, (der ligeså ofte kaldes Michel Tordsen), begge Tings-

trup.

De indgik forlig om Jep Nielsens kørselsmuligheder i og ved Michel Christensens gård. (Se nedenfor).

(19/10) Nørtofts foged irettelægger specificeret restanceliste (3? side).

Jens Tousgård protesterer under henvisning til sin kontrakt af 24/7 med husbond efter hvilken han skal betale 40 sld. (her krævet godt 40 rdl.) hvis han kvitterer gården. (Se indførsel 27/7).

Han frikendes. De øvrige skal betale.

(24/8) Poul Pedersen på sin husbonds tjener Jep Nielsens vegne i Tingstrup stævner Michel Christensen ibd. med hustru og tjenestekarl for injurier mod Jep Nielsen og irettelægger et tingsvidne af Thisted byting 16/10.

Michel Christensen Torsens kone og karl forlanges dømt efter lovens pag. 999.

Opsat 14 dage. (9/11)

Anders Dahl i Thisted på sal. Anders Pedersens (enkes?) vegne ibd. har stævnet en tjenestekarl i Sennels, der havde fået fæstepenge, men var udeblevet.

Opsat 8 dage.

2. November.

Henrik Christensen i Bjerre på Jens Christensen Tousgårds vegne stævner Peder Jensen i Votborg til vidnespår. Peder Jensen har fortalt von Pagelsen, at Jens Christensen har fjernet 2 gulve af Tousgårds lade.

Som vidner er stævnet Jens Christensen i Cappel, Peder og Jens Christensen i Rær og Laurs Smed i Bjerre, der alle vidner imod Peder Jensens påstand, men tværtimod fortæller, at da Jens Tousgård nylig havde fæstet gården faldt laden sammen, og Jens genopbyggede den.

Erik Nielsen af Skinnerup vidnede, at han havde sagt til Peder Votborg, at denne ville få en ulykke, hvis han fremkom med den påstand uden at kunne bevise den.

Peder Christensen og Erik Nielsen vidnede, at Peder Votborg påstod, at Jens Tousgård havde pløjet noget, der ikke lå til Tousgård, og hvis han ikke ville betale Votborg, så ville denne fortælle von Pagelsen om nedbrydningen af laden. (23/11)

(1/6) Tved, Rær og Vigsø samt Hjardemål sognemænd er stævnet til udnævnelse af synsmænd vedr. Hillerslev og Kåstrup fællig på Ballerum til at udvise skel og stene. (9/11)

9. November.

(26/10) Olle Madsen af Tingstrup har stævnet Erik Nielsen af Skinnerup, Jeppe Christensen Dragsbech i Tingstrup, Anders Michelsen og Michel Justsen ibd. til at bevidne, at Olle Madsen var meget drukken, da han Mikkelsdagsaften var i skænderi med Jeppe Nielsen. Sidstnævnte og amtsforvalterens fuldmægtig var også stævnet.

Erik Nielsen vidnede, at sidste Mikkelsdag, „da al gudstjeneste var ude „, var han hos sal. Tomas Mortensens enke i Tingstrup, hvor bl.a. Michel Torsens karl Olle Madsen og søn Christen spillede kort med Michel Justsen og Jeppe Dragsbech og drak gammel øl og mjød, hujede og var lystige. Om øllet var købt eller blevet dem skænket, vidste han ikke, men ingen penge blev betalt eller krævet, mens han var der.

Da Erik sad sammen med Søren Baun og Jens Christensen ved Klitmøller, så han, at Michel Christensens datter kom ind og sagde til Olle Madsen, at han skulle gå hjem. Han vidste ikke, om hun var bud for den ene eller for begge sine forældre.

Da Olle efter et kvarters tid kom tilbage, var han „melankolisk“ og ikke i humør, men satte sig hos de andre og fik mere at drikke, men ingen af dem var „sanseløst drukne“, mens Erik var der. Imidlertid kom Mikkel Christensen ind og blev beskænket, men Erik hørte ingen klammeri mellem dem og havde heller ikke hørt Olle skælde på Jeppe Nielsen.

Amtsforvalterens fuldmægtig beder dommeren tilholde Erik, „der var berygtet for ikke at være mundlam“, at give udførligt svar på spørgsmålene.

Anders Knudsen ved Tingstrup vidnede som Erik. Tingsvidne. (Se nedenfor).

(2/11) Syn på Ballerum fællig og udvisning af skel og skelsten mellem sognene.

Synsmænd: Anders Jellesen i Fårtoft, Jens Nielsen Vestergård og anden Jens Nielsen ibd., Christen Lagård i Tingstrup, Christen Frandsen ibd., Anders Nielsen og Clemed Christensen i Øster Vandet, Jens Christensen i Tøfting, Christen Ollesen i Vig, Simon Pedersen og Anders Christensen Stentoft i Nors, Jens Andersen Schorop og Søren Vestergård i Nors.

Enevold Nielsen spurgte Niels Christensen i Ll. Hillerslev, om denne ville formene Ballerum bymænd adgang til Ballerum fællig, og mente iøvrigt, at samtlige proprietærer burde stævnes, samt at Niels Christensen ikke repræsenterede alle Hillerslev - Kåstrup mænd, idet Enevold ejede 80 tdr. htk. i de 2 sogne, og han kunne selv forsvare sine bønders rettigheder.

Flere lodsejere protesterer mod synet.

Kendelse: Da sagen kan udvikle sig til en ejendomstrætte skal alle lodsejere stævnes.

(Se ovenfor) Jeppe Nielsens sag mod Michel Christensens hustru, begge Tingstrup.

Opsat 14 dage. (Se næste).

Michel Christensen i Tingstrup tiltaler Jeppe Nielsen ibd. for ærerørige skældsord og kræver en „tilbørlig erklæring“ samt processens bekostning betalt.

Opsat 14 dage. (23/11)

Formedelst dagens korthed og indfaldende aften opsættes resten til i morgen den 10/11.

10. November.

Jens Christensen Skyum af Thisted irettelægger en landstingsdon af 27/8 vedr. penge han har til gode hos Hans Axel Pors. Efter dommen skal Pors betale Skyums tilgodehavende plus sagsomkostninger, i alt godt 147 rdl., men med fradrag af eventuel forringelse af det pant, som Pors har stillet.

Skyum fremlægger i retten pantet in natura bestående af 11 sølv-(ulæseligt), 2 små sølvfade til syltetøj, en signetring af guld med en agat, 130 sølvknapper, 1 stor jerngryde, 1 malmklokke til at ringe til bords med og et (rav-?)skrin i en forseglet fod(eral?), som blev opbrudt i retten og af Pors selv fandtes ubeskadiget som alt det andet nævnte og i samme stand som da det blev pantsat. I pantet manglede en sølvkande, som imod Skyums vilje var ham frakommen, og hvis værdi efter uvildiges vurdering skulle fratrækkes i gælden. Pors svarer med at irettelægge en aftale af 27/10 underskrevet af Skyum, efter hvilken Pors skal betale 110 rdl. til fuld afvikling og uden dekortering for sølvkanden. Han påregner denne aftale overholdt. (16/11)

Eske Jensen af Thisted udsteder dette.

Emmike Eriksen har stævnet Anders Nielsen af Vestervig kloster, inspektør over en del kgl. gods, som Cornelia Bicher har i forpagtning.

Endvidere er stævnet Niels Simonsen af Hansted vedr. den „proklamation“ han gjorde 19/10 på Anders Nielsens vegne, hvoraf frengik, at Anders den 21/10 på Miel Klit strand ville sælge noget indstrandet gods. Emmike beder Niels Simonsen hilse Anders Nielsen og sige, at Emmike gerne vil tale med Anders, og dagen efter får Anders en skriftlig advarsel mod det påtænkte salg af Emmike.

Anders Nielsen påstår, at der er stævnet ulovligt. Tingsvidne.

På Peder Jensens vegne i Brund fremlyst for 2. gang en sort stud. (16/11)

16. November.

Laurids Jørgensen i Brund har ladet Laurids Andersen, Peder Jensen og Christen Jensen Tømmermand,

alle ibd., stævne for kornskade, som Jens Jensen og Jens Christensen ibd. havde synet og mente var forårsaget af svin og gæs. Laurids Andersen spørger, om Jørgensen vil nægte, at hans egne kreaturer havde været med til at gøre skaden. Jørgensen indrømmede, at hans svin havde været med, men han havde ikke gæs hjemme. Tingsvidne. (Se næste).

(Se forrige) Laurids Jørgensen kræver betaling for skade. Sættedommeren forlanger først vurdering af skadens omfang.

Samme har ladet Laurids Pedersen i Hunstrup tiltale for skyld (restgæld på 3 td. byg, leveret for 8 år siden, og hvoraf noget er tilbagebetalt i tdr. rug). Striden drejer sig om restgældens størrelse.
Opsat 8 dage.

Bertel Nielsen i St. Hillerslev tiltaler Tøger Torsen ibd. for kornskade, af synsmænd vurderet til 3 skp. byg, forårsaget af Tøger Torsens gæs. (23/11)

Michel Baun i Skinnerup har stævnet Søren Christensen Hoel ibd., Christen (ulæseligt) ibd., Jens Bach ibd. og Niels Pedersen ibd. vedr. en kørevej over Bauns jord.

Erik Nielsen ibd. protesterer mod synsafhjæmning, idet han vedkendte sig vejen som „hans og hvermands alvej“.

Opsat 8 dage.

Niels Lauridsen i Krog i Vigsø tiltaler Mads Krog i Vigsø for skyld.

Opsat 3 uger.

(10/11) Jens Christensen Skyum kontra Hans Axel Pors. Skyum påstår, at han aldrig har indgået kontrakt med Pors om en dekort på 37 rdl. i hans krav (selvom Skyum var beskænket, da han den 28/10 blev hentet ind i byfogedens hus).

Skyum føler sig økonomisk set dårligt behandlet af Pors og ved ikke, „hvorfor jeg skulle have givet ham noget efter, som i min absents har villet tage brødet af min hustrus og børns mund“. Han ville hellere give pengene til de fattige end til Pors, der - selvom han fik det hele eftergivet kun ville have onde ord at sige.

Opsat 8 dage. (23/11)

Christian Lelius til Ullerupgård har stævnet Anne Skoning i Sennels for undvigelse, endvidere Anders Nielsens enke i (Malle?) med hendes børn og folk, Christen Pedersen i Malle, Niels Torsen, Poul Torsen, Jens Hundborg og Maren Bundgård, alle i Sennels sogn, Christen Smed og Peder Smed i Sennels. Der vidnes, at hun er frarømt sit hus uden lovlig opsigelse.

Dom: Hun skal straffes som rømningsmand.

Niels Christensen Vestergård i Øster Vandet på egne og 2 brødre Anders og Christen Christensens vegne, Mads Christensen på egne vegne, Tor Madsen på Holm på hans børns vegne nemlig Mads, Christen og Anne, Niels Tomasen af Kortegård på sin hustru Anne Christensdatters vegne giver afkald til Christen Jensen den yngre af Øster Vandet for arv efter deres forældre Christen Jensen den ældre og hustru Anne Pedersdatter, som endnu lever og bor hos Christen Jensen den yngre. Jens Christensen i Tøfting giver ligeledes afkald på sin „fædrende“ arv efter sin „kære fader“ Christen Jensen den ældre.

(10/11) Peder Jensen i Brund oplyste for 3. gang en sort stud, som tidligere havde tilhørt ham, men som han for nogen tid siden havde solgt til Søren Nielsen (Sodborg?) i Gettrup, der var underrettet om studen, men ikke havde svaret. Peder Jensen tilbyder nu studen „mod skadesløs betaling for hvad den kostede“.

23. November.

Læst forordning om og forbud mod ulovlig udførsel af kornvarer.

Læst forordning om (grove?) morderes straf.

Læst en missive fra generalkommissæren om skattekorns betaling med penge.

På grund af de stadig stigende kornpriser skal skatterne betales med 17 mk. pr. td. rug og 1 rdl. pr. td. arre.

(9/11) Amtsforvalterens fuldmægtig Poul Pedersen på Jeppe Nielsens vegne i Tingstrup kræver dom. Olle Madsen ibd. siger, at det var i en rus, han skældte Jeppe Nielsen ud, og at han ikke ved, hvad han sagde. Olle mener, at hans gamle husbond Jeppe kender hans drukkenskabs svaghed, og derfor ikke burde efterstræbe ham. Olle ved ikke andet om Jeppe end godt er og håber, at Jeppe vil være fornøjet med denne erklæring.

Michel Christensen af Tingstrup på sin hustrus vegne hævder, at det ikke er bevist, at hans kone har sagt noget ufordelagtigt om Jeppe, og tilføjer, at de ikke ved andet om Jeppe, end hvad ærligt og godt er.

Dom: Olle Madsen skal betale sagens omkostninger samt en bøde til de fattige. Michel Christensens kone Maren Christensdatter frikendes.

(2/11) Jens Christensen af Tousgård irettelægger i sagen mod Peder Jensen Votborg et forlig af 1/8 1677 mellem Peder Votborg og Hans Nielsen i Hesseldal, hvori Votborg lover aldrig at fortrædige Hans Nielsen med familie og folk samt at holde diger og grøfter vedlige og aldrig at tage mere end sin anpart mod Hesseldal og de omliggende gårde.

Dernæst tingsvidnet af 2/11 samt en protestation, hvori Tousgård påstår, at Votborg ikke har overholdt forliget af 1/8 77, og at han er ondskabsfuld og trættekær. Tousgård gennemgår vidnesudsagnene af 2/11 og kræver Votborg dømt efter lovens 6.21.3.

På Nørtorps ridedogeds anmodning opsættes sagen 4 uger.

(16/11) Bertel Nielsens sag om markskade opsat 14 dage.

Hans Ollesen af Thisted har stævnet Niels Michelsen i Skinnerup for uforskammede skældsord om Ollesen. Jens Bach og Jens Poulsen i Skinnerup stævnes som vidner.

(16/11) Jens Skyum kræver dom over Hans Axel Pors, der ikke er mødt.

Dom: Pors skal betale efter Skyums krav.

30. November.

Jens Skyum tiltaler på vegne af Laurs Nielsen i Thisted (23 navngivne) bønder for skyld efter udtog af hans købmandsbog.

Dom: De skal betale.

7. December.

Niels Christensen af Ll. Hillerslev udsteder dette.

(10/8) Olle Dreier på assessor Matis (Rosenvinges?) vegne mod Olle Langgård til Søgård, hvis folk på Søgård er stævnet.

Laurs Pedersen i Langgård møder på egne og broderens vegne og protesterer mod vidneudstedelse, da broderen er stævnet for højesteret. Dommeren bestemmer, at der kan afhøres vidner, da Olle Langgårds fuldmægtig (Laurs) er til stede.

Søgårds tidligere avlskarlvidnede om sidste års avl på gården, om nogen havde hindret avlingen, og hvor avlen var ført hen. Flere tidligere karle blev afhørt, bl.a. Olle Pedersen af Skielsbjerg.

Sagen opsat 14 dage. (Se næste).

Oplæst det i forrige indførsel pårøbte stævнемål vedr. de fra Søgård „forrykkede“ midler.

Olle Nielsen Dreier på Niels Lauridsen Bierregårds vegne i Ålborg stævner Christian Lelius for 100 sldl. plus renter, som Bierregård har arvet efter sin sal. broder Peder Nielsen Bierregård (gravlagt i Giøl kirke). Obligationen er oprindeligt udstedt i 1667 til Erik Krog til Bramming, kgl. M.s oversekretær, i 1680 transporteret af Erik Krogs enke Vibeke Rosenkrans til Niels Nielsen til Endrupholm og fra denne til sal. Peder Nielsen Bierregård. Lelius anmoder Peder Nielsens adkomst til obligationen fremlagt, hvorpå Dreier irettelagde et arveafkald til Niels Lauridsen Bierregård fra Peder Nielsens øvrige arvinger: Enevold Nielsen Bierregård til Kølbygård, præst i Saltum Jacob Lauridsen Holm, forpagter på Hammelose Poul Lauridsen, alle på egne vegne, præst i Ullits Christen Stistrup og præst Villum Stenbloch på deres hustruers vegne samt Niels Jensen Toftum i Thisted på sin sal. hustru Kirstine Lauridsdatters efterladte børns vegne.

Lelius finder ikke, at dette beviser Peder Nielsens adkomst til hans obligation. Dreier påpeger, at den er læst og protokolleret på Thisted byting i 1687, og at Lelius var indstævnet.

Lelius påstår, at obligationen er død og magtesløs, da den er over 30 år gammel, desuden vil han aflægge ed på, at pengene er betalt, og endelig antyder han - dog uden bevisførelse - at Enevold Nielsen har manipuleret med obligationer.

Dom: Han skal betale.

6. December.

(Indført efter 7/12).

Ekstraordinær ret holdt i Thisted.

(23/11) Bertel Nielsen kontra Tøger Torsen i St. Hillerslev. Peder Andersen Bunde og Peder Christensen, begge ibd., vidner, at de har set en hjord høns løbe ind i Torsens gård, da de blev jaget ud af Bertels toft.

Samme kræver dom.

Opsat 14 dage. (21/12)

14. December.

Jacob Laursen Tinstrup af Thisted tiltaler Christen Andersen i Tilsted for gæld efter købmandsbog.

Dom: Han skal betale.

21. December.

(23/11) Niels Pedersen Lang på Peder Jensens vegne i Votborg har stævnet Jens Christensen i Tousgård samt (14 navngivne) vidner vedr. Tousgårds bygninger.

Lang forsøger uden held at få bevidnet, at Jens Tousgård nedrev et par fag af staldens østre ende, før genopbygningen af den omblæste lade, der stødte op til stalden, fandt sted.

Afhørte vidner: Jens Christensen i Bjerre, Jens Christensen Kappel, Mads Rosholm, Jens Skolemester, Christen Christensen i Bjerre, Niels Christensen Baun i Hesseldal, Michel Pedersen i Febbersted og Jørgen Gris af Hansted. (se nedenfor).

(6/12) Bertel Nielsen får dom over Tøger Torsen i St. Hillerslev for kornskade.

(Se ovenfor) Jens Tousgård kontra Peder Votborg opsat 14 dage. (11/1 98)

Hermed endes dette 1697'de år.

**EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERREDER
1698**

HERMED I JESU NAVN BEGYNDES PÅ DET 1698'DE ÅR.

11. Januar.

Læst patent om hart(korn?) i Danmark 1689.

Læst forordning og forbud angående at fremmede studenter ej må undervise ungdommen i Danmark og Norge.

Læst amtmandens missive til herredsfogeden angående 1. tjenestefolk og (ulæseligt), 2. inkquisition om staldøksne, 3. landprangeri og krohold.

(21/12 97) Nørtorps ridefoged vil fremstille vidner om Tousgårds bygninger bl.a. Niels Christensen i Tousgård, Jens Skolemester og Christen Laursen, begge Bjerre, møder for Niels, der af helbredsgrunde ikke kan møde, og afgiver hans vidnesbyrd: Dengang han beboede Tousgård, byggede han en stald til østenden af laden, men ikke, som Peder Votborg påstod, til 16 „fuldkomne høveder“, som enhver kunne tænke, da han aldrig havde haft så mange.

Straks efter at han på grund af svaghed havde opladt gården, var laden blæst om, men blev igen opbygget. Afhøringen af en tidligere karl på Tousgård samt af Christen Rosholm og Laurids Smed i Bjerre bringer ingen støtte til Peder Votborgs påstand. Tingsvidne. (18/1)

Samme irettelægger et forbudsvidne af 23/3 97.

18. Januar.

(11/1) Nørtorps ridefoged fremstiller Peder Sørensen i Rær og Jens Andersen i Hovsør, der har synet på Tousgård efter Peder Votborgs forevisning. Laden består af 3 gulve og „huer“ foruden loen (detaljert beskrevet).

Øst for laden lå en mødding, som - sammen med sneen på jorden - hindrede, at man kunne se, om „huset havde stået længere øster“. Vest for loen var 4 fag stald med loft over, og derefter 3 fag fæhus uden loft. Peder Votborg havde berettet, at det gulv, der var 6 alen vid, havde været 10 tilforn, da laden nedblæste, men det kunne synsmændene ikke se, og det så heller ikke ud til, at der havde været loft over fæhuset. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme sag. Jens Tousgård påstår igen, at han ikke har brudt noget ned af stalden, der aldrig har været større, end den er, og påstår sig frifundet for Votborgs beskyldninger, og denne dømt til at betale sagens omkostninger.

Ridefogeden ønsker opsættelse, bl.a. fordi synet var ukomplet på grund af sne og is, men Jens protesterer, da sagen nu har været 12 uger siden starten.

Opsat 14 dage. (25/1)

Christen Jensen af Nr. Skjoldborg fremstiller Mads Sørensen, Poul Jensen, Bertel Christensen, Jens Tomsen, Christen Pedersen, Christen Christensen, alle Skjoldborg, der vidner, at der ikke har været andet hus på Christen Jensens ejendom end boligen på kgl. Maj.s gods, som han har fæstet.

25. Januar.

(18/1) Jens Tousgård hævder at være stævnet af Peder Votborg, der ikke er mødt. (1/2)

1. Februar.

(25/1) Jens Tousgård irettelægger et forlig med Peder Jensen i Votborg, der erkender ubesindigheden i sine beskyldninger mod Tousgård, beder om forladelse og betaler omkostningerne ved sagen.

Til forsikring for betalingen pantsætter Votborg en plag.

8. Februar.

Jens Christensen Skyum af Thisted har på Jens Christensen Rodsteds vegne ibd. stævnet Christen Bertel-

sen Lagård i Tingstrup, Niels Mortensen og Anders Ulgård i Thorsted for skyld til deres husbond Margrete Lund.

Opsat 8 dage. (15/2)

Samme stævner følgende for gæld: Bertel Nielsen i Skovsted, Jens Nielsen Brunbierre i Tingstrup, Peder Feltberer i Kallerup, Michel Christensen Bødcher boende i Hillerslev, Søren Christensen Krog i Miel Klit, Morten Nielsen i Hillerslev, Falchor Christensen i Sennels, Søren Ollesen i Hillerslev, Peder Hansen i Kjelstrup, Jens Pedersen Kieltoft i Hillerslev, sal. Laust Envoldsens arvinger i Søborg, Salmand Ollesen i Hundborg, Niels Christensen Grud i Sennels, Christen Smed og hans sønner Anders og Christen i St. Hillerslev, Anders Jensen ibd., Anders Langgård i Klitmøller m.fl.

Dom: De skal betale.

Læst kongelig befaling om (ulæseligt).

15. Februar.

Efter amtmandens befaling er følgende udnævnt til tinghørere: Christen Andersen i Gårddal i Hansted, Anders Østergård i (ulæseligt), Niels Møller i Kåse mølle, Jens Tomsen i Skjoldborg, Christen Knudgård i Thorsted, Mads Andersen i Miel Klit, Niels Ollesen i Sennels, Poul Torsen ibd., (Anders?) Nielsen i Øster Vandet og Christen Christensen Klou i Hindinggård.

(8/2) Jens Rodsteds sag vedrørende resterende landgilde: Niels Mortensen i Thorsted møder på egne og gårdmanden Anders Nielsens vegne og irettelægger Eiler Jacobsens fæstebrev af 1680 for sin gårdhalvdel med ydelse 3,5 tdr. byg og af 1675 for den anden halvdel på 4 tdr. byg, bekræftet 1681 af Eilers enke, og ved dom af 7/1 96. Dommeren frikender Niels Mortensen og Anders Ulgård, men dømmer Christen Lagård, der ikke er mødt.

Christen Christensen, barnefødt i Stentoft i Vester Vandet, får afkald af følgende brødre og svogre: Jens Christensen i Holder, Anders Christensen i Nors, Peder Ofuesen i Dollerup for sin hustru Anne Christensdatter, Christen Smed i Nors for sin hustru Maren Christensdatter for arv efter deres fader Christen Andersen, som boede i Stentoft ved Vester Vandet kirke og dennes kære hustru Karen Jensdatter.

Jens Svendsen i Thisted har stævnet (26 navngivne) bønder for gæld.

Dom: De skal betale.

22. Februar.

Læst forordning om vægt og mål.

Jens Jensen af Rær på egne og sin faders vegne har stævnet hr. Jens' kone Lisbet Danielsdatter og hendes døtre Anne Marie Jensdatter og Maren Kirstine Jensdatter med deres lavværger for gæld til Jens Jensen. Stævningsmændene talte med hr. Jens' søn Daniel Jensen.

Opsat 8 dage. (1/3)

Amtmanden lader proklamere, at den strandrider, han for nogen tid siden antog, er blevet afskediget „for hans liderligheds skyld“. Amtmanden fralægger sig herefter ansvaret for sin tidligere tjeners opførsel.

Sammes memoriel vedrørende hans undvegne skyttedreng Hans Christensen læst første gang. (8/3)

Peder Tomsen på Momtoft fremlægger til protokollering, at Birgit Tomasdatter af Nordentoft til ham har solgt en gård i Sennels, som Christen Falchorsen tilforn påboede, nu Peder Jensen Brun og Søren Momtoft, gl. matrikel 4,4 tdr. htk., ny 1.6.0.2, samt et øde hussted i Hundal, som Søren Sort før iboede. Med-

underskriver er Birgits søn Jacob Eilersen.

1. Marts.

Rodsted har stævnet Laurs Nielsen i Thisted angående en skøjte, nogle bjælker og andet, som Laurs har fjernet fra Rosholm strand.

Som vidner stævnet begge Christen Bertelsenner i Rosholm, Niels Christensen og hans søn Christen Nielsen i Kregpøt.

Erik Nielsen af Skinnerup møder for Laurs Nielsen, irettelægger et vidne af Thisted ting 5/2 og protesterer mod vidneførsel, da den rette ejer Jørgen From, der har solgt tingene til Laurs Nielsen, ikke er indstævnet. Rodsted protesterer mod, at fogeden har tilladt Erik Nielsen, der er en fordelt mand, at procedere i retten. Til gengæld undrer Erik sig over, at Rodsted i sin procedure bruger „fremmede dokumenter“, hvorved denne kan sammenlignes med en „skøjte, der forsyner sig med en anden dragt og nye noder og derefter mener, hun kan æres af alle, selvom hendes underklæder er af ringe værdi“. Desuden påstår Erik, at Rodsted er anklaget for mord for en siddende ret.

Sættedommeren følger Rodsteds påstand, og Rodsted får lov til at føre vidner. Begge Christen Bertelsenner vidner, at dykkeren Christian Fux, har leveret 1 skøjte, 1 båd, 12 bjælker m.m. (vist nok af Fux solgt til Rodsted). Laurs Nielsen havde ladet det hente til trods for det af Rodsted gjorte forbud. (Se nedenfor).

Erik Poulsen af Ballerum har stævnet Anders Jensen Vandet i Kåstrup vedr. en ko, som Erik har købt af Anders. Christen Jensens søn Jens Christensen i Kåstrup vidnede, at han ikke vidste, hvilke aftaler der var indgået ved købet. Tingsvidne. (15/3)

Indlagt en løs seddel med følgende:

„Documenter udi Anders(?) Nielsens og Rodsteds sager, som på begge sider var indlagte, er udi sign. Iver Pedersens hender“. (Første antydning af det p.g.a. Emmike Eriksens snarlige død forestående skift på posten som herredsfoged).

(22/2) Jens Jensen af Rær foregav, at hans sal. moder for 3 år siden tjente hr. Jens Pedersen og havde til gode derfor 6 sldl. 2 mk. Desuden havde hun forstrakt hr. Jens' døtre Anne Marie og Maren Kirstine med 3 sldl. 3 mk. Han kræver pengene betalt.

Opsat 14 dage. (15/3)

Der indføres nogle dokumenter i den ovenfor nævnte sag mellem Rodsted og Erik Nielsen:

1. En dom af 2/8 92 (se denne), hvori Erik idømmes en bøde 2 rdl. for unødigt trætte.
2. En udpantning for denne bøde af 15/8 93, der ikke gennemføres, idet Erik hævder, at kornet i laden er betaling for hans restance til kongen.
3. Et indlæg i landsretten af herredsfogeden, der af Erik er anklaget for partiskhed i dommen af 2/8 92: Fogeden nævner, at Erik er dømt til Bremerholm for et groft overfald på Jens Huas, der nu ligger for døden. Erik har hverken givet forpligt eller penge til Huas, men går dog fri herhjemme, selvom han er dømt.
4. Ekstrakt af dommen i Lushede - sagen fra 1684, hvorefter Erik Nielsen aldrig mere må optræde som prokurator.

Endelig 5. Amtmandens ordre til Erik Nielsen om, at han skal føre Laurs Nielsens sag mod Rodsted, dateret 21/2 98.

Jens Christensen Skyum af Thisted stævner hr. Jens Pedersen i Rær for gæld efter købmandsbog.

Dom: Han skal betale.

Jens Rodsted stævner hr. Jens i Rær for gæld.

Opsat 14 dage. (15/3)

8. Marts.

Ridefogeden på Todbøl har stævnet følgende for restancer: Poul Lauridsen i Snedsted, Laurs Laursen i Beersted, Jens Nielsen i Heltborg, Christen Mikkelsens enke ibd., Jeppe Madsen i Kallerup, Isach Nielsen ibd., Mogens Christensen Feldbereder i Stampmølle, Jens Tomsen i Skjoldborg, Christen Jensen Søgård i Sperring.

Isach Nielsen møder og protesterer. De andre skal betale.

(22/2) Amtmanden lyser for 3. gang efter sin skytte.

15. Marts.

Fremlagt for retten en missive fra Christian V til justitsråd Christopher Bartholin til Kås indeholdende dommene i sagen om den forment besættelse eller trolddomsværk i Thisted, samt ordrer om offentliggørelse af disse og påbud om i tingbøgerne at ulæseliggøre de indførsler, der kan være uskyldige til skade og prejudice.

Højesteretsdomme af 26/2 1698:

Maren Spillemands: Stryges til kaget og siden indsættes til arbejde i hendes livstid. Peder Andersen af Thisted, som har bragt hende fra hendes forrige gjorte bekendelse, skal udstå kirkens diciplin.

Anne Jacobsdatter i Thisted: Stryges til kaget og indsættes til arbejde hendes livstid.

Inger Fuesmands lig, som endnu ubegravet henstår, skal kristeligt begravet, og Jens Riemand, hører i Ålborg, som med hug og slag voldeligt har overfaldet hende i hendes barselsseng, skal betale 50 rdl. til hendes husbond og desuden have sin hørerplads forbrudt.

Anne og Gertrud Andersdøtre fritages for at udstå kirkens diciplin som pådømt af kommissærerne.

Kirsten Langgård skal under god kristelig optugtelse hos hendes moster Maren Lauridsdatter på Overgård.

Poul Rytter skal efter kommissærernes kendelse relegeres fra universitetet, fratages sine gejstlige privilegier og udvises af Ålborg stift.

Christian Friderich Mavors og Charlotte Amalia Mavors udvises ligeledes af Ålborg stift, og Christian relegeres 1 år fra universitetet.

Lorentz Meintz skal for usømmelig procedure og adfærd gøre afbigt på landemodet og betale 4 rdl. i bøde.

Olle Langgård: Kommissærernes hårde og ubønhørlige dom bør ikke komme ham til prejudice. Han skal betale 40 rdl. i faldsmål. De bortauktionerede midler skal restitueres ham.

Olle Bjørn har forbrudt sit præstelige embede samt hans boeslod og nådsens år (pension). Han skal fængsles hvor hans kgl. Maj. behager.

Jens Jensen af Rær på Tomas Graversens vegne i Thisted stævner bønder for gæld (1 sides specifikation). De skal betale.

Jens Laursen af St. Hillerslev på hr. Olle Nielsens vegne har stævnet Niels Michelsen i Kjelstrup, Laurs Christensen ibd., Per Laursen i St. Hillerslev, Christen Kierup ibd., Frands Jensen og Laurs Christensen ibd., Christen Christensen Ballerum ibd., Niels Christensen i Ll. Hillerslev og Niels Christensen (Christen Nielsen i en senere indførsel) i Oddershede.

Opsat 8 dage. (22/3)

(1/3) Erik Poulsen på Ballerum har stævnet Anders Vandet i Kåstrup. Niels Madsen i Øster Vandet vidnede, at Anders Vandet havde sagt, at hvis den ko, han havde solgt til Erik, ikke havde fået kalv inden 14 dage før Kyndelmisse, ville han „stå til rette derfor“. Tingsvidne. (22/3)

(1/3) Rodsted kontra hr. Jens i Rær.

Opsat 14 dage. (29/3)

(1/3) Jens Jensen i Rær kontra hr. Jens ibd. Jens Jensen irettelægger en erklæring fra sin søster Helle Jensdatter, der oplyser, at hun ikke gør arveligt krav på det tilgodehavende hendes broder har hos præstens familie.

Jens Jensen Meder oplyser, at præstens døtre har betalt deres gæld, så hans tilgodehavende nu kun er, hvad han selv og hans moder har lånt Lisbet Danielsdatter o. 10 sldl. Hr. Jens beder om udsættelse til Påske, men det vil Jens Meder ikke give.

Dom: Hr. Jens skal betale.

Eske Jensen af Thisted har på Emmike Eriksens vegne stævnet Anders Vig i Thorsted for gæld 4 sldl.

Dom: Vig skal betale.

22. Marts.

Rodsted har stævnet Peder Bund i Hillerslev og Laurs Christensen Kirk i Sundby og anklager dem for at have bestukket Rodsteds tjener til at sige, at de havde leveret mere korn end rigtigt var. Peder Bund indrømmer det, men påstår, at det var drengen selv, der foreslog det. Laurs Kirk er ikke mødt. Tingsvidne. (29/3)

(15/3) Erik Poulsen af Ballerum lader oplyse, at den ko, han købte af Anders Vandet, ikke kælvede før en måned efter det af Vandet lovede tidspunkt, hvorfor Erik mener sig berettiget til erstatning for manglende mælkeydelse, 28 dage af 5 sk., og sagens omkostning.

Anders Vandet svarer (med mange ord), at man ikke så nøje kan oplyse, hvornår en ko skal kælve, og at Erik jo iøvrigt er godt tilfreds med den „lydefri og mælkerige“ ko. Han frikendes.

Amtsforvalteren har stævnet Enevold Nielsen i Thisted, Lelius på Ullerupgård og Peder Tomsen på Momtoft til opkrævelse af mænd til at sætte skelsten mellem Touborgs eng og Ullerupgårds og Momtofts marker. (29/3)

Hr. Poul Jensen, sognepræst i Sjørring og Thorsted, lader irettelægge en vurderingsforretning foretaget 17/11 96 af Christen Pedersen Bangsgård og Peder Christensen af Holgård af et værsted i Sjørring by, som Mads Nielsen længe har iboet og nu opladt til Anders Ebbesen Brogård. Vurderingen testeret af degnen Villum Christensen.

(15/3) Hr. Olle Nielsens sag opsat 4 uger. (19/4)

29. Marts.

Poul Ollesen ved Klitmøller lyser første gang efter en undvegen karl. (5/4)

Peder Marcussen har på amtmandens vegne stævnet følgende vedr. arrest og forbud gjort på deres sejlad, landprangeri og andet, som støder mod kongens forordninger og mod byens privilegier: Sal. Peder Lauridsens sønner i Långård, Peder Skielsgård af Skielsborg, Poul Bunch i Tved, Niels (Jens? se 24/5) Smed i Østerild, Laurs Skomager, Christen Lauridsen, Peder Dahlgård, Tomas Degn, alle ibd., Peder Strand i Hovsør, Anders Christensen og Christen Pedersen ibd., Anders Madsen og Søren Poulsen i Hou, Per Brun i Hundal, Søren Persen i Malle, Søren Vestergård i Nors, Laurs Bachs søn i Skinnerup, Niels Sørensen ved Sundet, Bjørn Hansen ved Sundmølle, Niels Christensen i Kappelhus.

Peder Overgård af Kjelstrup møder på nogle rytterbønders vegne og fremfører, at intet forbud kan føres mod disse, når regimentskriveren ikke er stævnet, hvortil Marcussen svarer, at dette ikke gælder kongens forordning mod forprangeri.

Irups ridefoged Jens Blach er mødt på Irup-tjeneren Bjørn Hansens vegne og spørger, om forbudet for dennes vedkommende gælder salg af øl og brændevin, hvilket Blach mener er lovligt, når man bor ved

alfarvej ved kongens „sundsted“. Desuden er det tilladt i Sundmølle i henhold til en dom i 1689. Marcusen svarer, at det er for at hindre, at Bjørn skulle tænke på ulovligt at indskibe korn til Ålborg eller handle med salt, humle, stål, hamp eller andet som kunne komme retur med skibe fra Ålborg. Forbudet vedr. øl og brændevin gælder kun egen brænding.

Poul Bunch, Peder Skielsgård, Peder Brun undskyldte sig med kun at være forhyrede på bådene, Laurs Pedersen af Langgård ville sælge båden til Thisted-folk, og ville de ikke købe, måtte han vel hente kul og andet i båden til gårdens fornødenhed.

Dommeren godkender arrest og forbud. (24/5)

(22/3) Skelsætning mellem Toubrou eng tilhørende amtsforvalteren og Ullerupgårds og Momtofts marker er foretaget af Laurs Bech i Hou, Peder Andersen i Vandtrang, Iver Laursen i Hundal, Laurs Ibsen i Sennels, Niels Grud, Jens Nielsen, Christen Nielsen ibd. og Niels Tomsen i Knudgård.

(22/3) Rodsteds sag mod Laurs Kirk i Kallerup (Sundby? se 22/3 og 5/4) og Peder Bund i Hillerslev opsat 8 dage. (5/4)

(15/3) Rodsted mod hr. Jens i Rær opsat 8 dage.

5. April.

Læst forordning om jagt. Forbud mod ulovligt landprangeri og krohold. Beordret reparation af tinghuset.

Peder Overgård i Kjelstrup har stævnet samtlige Kjelstrup-mænd angående vedligeholdelse af dæmningen nord for Grådam. Christen Eriksen af St. Hillerslev, der er „fød og opfød“ i Kjelstrup, mindes 55 år, i hvilke hver gård vedligeholdte sin del af dæmningen feks. når den blev skadet ved tømbrud. Jens Ollesen i Kjelstrup spurgte om vandets forløb, hvortil Eriksen svarede, at i hans tid gik det ikke længere mod vest, end at det kunne „forekommes af dem, hvis skifter det var“, men i høbjergningstiden blev vandet helt indelukket. Jens Nielsen af Fårtoft var opfødt i Kjelstrup i 20 år og mindedes som Eriksen, at hver gård havde sin skifte først Overgård de 2 „østerste“ skifter, dernæst Christen Tøgersen og Tomas Jensen hver 1 skifte, og derefter nogle, han ikke huskede. Karen (ulæseligt) i Brund mindes 50 år og Kirsten Eriksdatter i (ulæseligt) 30 år, begge født i Kjelstruup. (Se nedenfor).

Erik Christensen, Erik Nielsen og Anders Nørgård, alle Skinnerup, beklagede sig over, at deres naboer forsætligt lod deres svin æde af de klagendes ærter.

(Se ovenfor) Peder Overgård fremstiller stævningmænd i den ovenfor indførte sag. (12/4)

(29/3) Efter at Poul Ollesen af Klitmøller for 2. gang efterlyste sin undvegne dreng Anders Nielsen, fremstod drengens halvbroder Christen Christensen i Kåstrup og tilbød at aftinge bøder for Anders' lejermaal med 2 piger i Klitmøller, idet han derefter „ugerne så“, at broderen fik en rømmningsdom. Der aftinges med betaling af 10 rdl. Tingsvidne.

(29/3) Rodsted tiltaler Laurs Kirk i Sundby for tyveri og for at have forlokket Rodsteds tjenestedreng til falsk og utroskab. (19/4)

12. April.

Amtmanden meddeler, at hans fuldmægtig Knud Riber har søgt afskedspas, og efterlyser eventuelle utilfredse med Ribers embedsførsel og tilsvarende for amtmandens afskedigede strandrider Peder Ålborg. (3/5)

Laurids Christensen af Kjelstrup på Peder Henriksens enkes vegne i Bromølle har stævnet Jens Laursen af

St. Hillerslev, Poul Nielsen Male, Peder Male, Peder Bunde, Bertel Male, Laurs Jensens søn Poul, alle ibd., Peder Christensen i Oddershede, Poul Christensen og Anders Jørgensen i Skovsted til forbud mod ulovlig brug i Bromøllens endels frihed.

Jens Laursen af St. Hillerslev mener, at ulovlig brug bør bevises. (19/4)

Detaljeret (3/4 side) syn på Bisgård udført 5/6 97 af Michel Christensen i Tingstrup og Niels Christensen ibd. afhjemles. (Se nedenfor).

Simon Pedersen af Nors irettelægger en skrivelse fra amtsforvalteren til herredsfogeden angående udnævnelse af mænd til at syne en øde gård i Nors, som Christen Lauridsen sidst iboede, og som på grund af for høj hartkornansættelse ikke senere har kunnet bortfæstes.

Synsmændene Simon Pedersen, Anders Gade og Laurids Christensen ved kirkegårdsdiget, alle i Nors, Jens i Schorupgård, Christen Frandsen i Hinding, Poul Nielsen på Tang, Laurids Tang på Ballerum, Niels Christensen Vestergård i Øster Vandet og Michel Sand ibd. mener ikke, at gården kan tåle at skatte mere end 3(?) td. hartkorn.

(Se ovenfor) Der irettelægges detaljeret (2 sider) syn af 11/4 1698 på de skader, der siden sidste syn, er forvoldt på Bisgård af vind, vejr og stormfloder. Synet er udført af Jens Knudsen, Jens Jacobsen, Anders Ibsen og Niels Tomsen, alle Thisted.

Synsmændene konstaterer bl.a., at nye huse bør opføres på høj „grund“, idet vandet under stormflod står højt op i de eksisterende huse, „så gården må quitteres, når sådant påkommer“.

Reparationer - uden udgiften til nye huse - vurderes til 135 sldl.

Kåstrups kirkeværger har stævnet tidligere kirkeværger og deres arvinger for gæld til kirken: Bord Nielsen, søn af Niels Baarsen, og Christen Eriksens enke med ægtemand Peder Ofuesen og søn Niels Christensen for 1669 og 70, Christen Christensen og Christen Jensen for 1671 - 72 - 73, Michel Nielsen Nedergårds hustru og Jens Jensen Sarups søn Jens Jensen for 1674 - 75, Peder Nielsen Bisgård og sal. Niels Christensen Krogs hustru og dennes nuværende mand Peder (ulæseligt) for 1681 - 84, Villum Christensen og Jens Jensen for 1686 - 90.

Peder Ovesen protesterer mod en 29 år gammel gæld, der ikke er krævet før nu. Andre nægter at skyldes noget.

Opsat 8 dage. (19/4)

(5/4) Peder Overgård kræver, at Kjelstrups bymænd skal reparere dæmningen ved Grådam, så vandet får sit sædvanlige forløb.

Dæmningen er nu bortskyllet, hans gård til stor skade og prejudice.

Opsat 14 dage. (27/4)

Poul Pedersen i Skinnerup fremlyser et hvidt lam.

19. April.

Knud Riber har ladet amtmanden stævne for dennes skyld til Riber for 12 3/4 års tjeneste. (27/4)

(5/4) Rodsteds sag mod Laurs Kirk i Sundby opsat til 27/4.

(12/4) Kåstrups kirkeværgers sag mod tidligere værger. Gælden skulle være for landgilde for nogle stykker jord tilhørende kirken, som fra 1694 har været fæstet til Poul Andersen Schreder, men som kirkeværgerne før den tid skulle have fået landgildet af.

Niels Michelsen af Nedergård påstår forældelse af kravet og understreger yderligere, at værgerne oftest ikke kunne læse og skrive, og at det derfor burde være præsten, som førte kirkens bog, der burde søges

for gælden.
Opsat 4 uger. (17/5)

(12/4) Jens Laursen af St. Hillerslev og Anders Pedersen ibd. på egne og interessenters vegne har stævnet Johanne Pedersdatter på Bromølle angående deres fællig øst for Bromølle.

Eske Jensen af Thisted påstår på enkens vegne, at intet vidne kan udstedes i denne sag, før møllens ejer Peder Nielsen i Hvidbjerg er stævnet, og denne påstand følges af dommeren. (10/5)

(22/3) Dom i hr. Olle Nielsens sag mod restanter. De skal betale.

27. April.

Jens Jensen af Kanstrup er af øvrigheden konstitueret i herredsfogedens (Emmike Eriksen) bestilling p.g.a. dennes dødelige afgang.

Læst forordning om (skatternes?) betaling.

(19/4) I Knud Ribers sag mod amtmanden aflægges skudsmål for denne, der er kaldt til København, men dommeren accepterer ikke fraværet som gyldig grund, da amtmandens fuldmægtig Peder Marcussen er til stede. Riber må føre sin sag.

Riber irettelægger et brev af 1683 fra amtmanden til Ribers broder Frederik Pedersen, hvoraf fremgår, at Riber skal have 50 sld. om året for at være fuldmægtig for amtmanden, herunder have inspektion med kgl. Maj.s forstrande, forvalte Hegned og Holmgårds gods samt 130 td. hartkorn, som (ulæseligt) søster Karen Reetz har. Dernæst irettelægger Riber en regning til amtmanden af 10/10 96, hvoraf fremgår, at Ribers udgifter minus indtægter udgør 51 rdl., hvortil kommer Ribers løn for 12 3/4 år fra 1/1 1684.

Desuden har Riber beskæftiget sig med ryttergodset, revideret 17 års regnskaber og taget sig af avlingen på Thisted Bisgård. Endelig ønsker han dækning for sine udgifter til ophold i Thisted fra fratrædelsen 17/10 96 til nu.

Opsat 4 uger. (24/5)

Tomas Lauridsen, degn til Hunstrup og Østerild, har ladet præsten i Hjardemål hr. Peder Sengeløse stævne, fordi denne - imod rentekammerets ordre - nægter degnen rettighederne af 2 gårde i Vesterby under foregivende af, at kun den ene gårds jord dyrkes, medens den andens jord var i hvile.

Som vidner var stævnet Mads Michelsen i Vestergård i Østerild, Mads Christensen ibd., Niels Lucassen ibd., Michel Jensen i St. Balle, Laurs Jacobsen i Sønderby i Østerild, Christen Pedersen af Hovsør og Jens Christensen ibd., der vidner, at præsten bruger begge gårde til sæd og græsning. Mads Michelsen, der havde været kirkeværge og en af forlovningsmændene for kongens tiende, vidnede sammen med flere af de andre om, hvad der tidligere var givet i tiende. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

(Se forrige indførsel) Præsten i Hjardemål fører tidligere karle som vidner på, at den ene gårds jord var udyrket i 1694 og 95. Tingsvidne.

(12/4) Indgået forlig om vedligeholdelse af Grådams dæmning.

(19/4) Rodsted kræver dom over Laurs Kirk i Sundby, men sættedommeren vil ikke dømme Kirk, idet beskyldningen udelukkende beror på et eneste vidne, der tilmed er Rodsteds tjener og et umyndigt barn.

Sættedommeren Jens Jensen i Kanstrup mener ikke, at han længere kan betjene embedet, da ordren kun gjaldt i sal. Emmike Eriksens sygdom.

3. Maj.

Jens Jensen er igen konstitueret som dommer.

Læst forordning om tiende.

(12/4) Amtmanden lader efterlyse folk, der måtte være utilfredse med hans tidligere fuldmægtigs embedsførelse.

Klingenberg forbyder ulovlig brug af hans tjeneres ejendom. (10/5)

10. Maj.

Peder Marcussen konstitueret som dommer.

Til syn på Tousgårds reparation og brøstfældighed blev udnævnt Mads Langgård i Kåse, Christen Jensen i Tved, Mads Nielsen ibd., Niels Kåstrup ibd., alle i Hjardemål sogn, Christen Laursen i Skielsgård og Olle Pedersen på Skielsbjerg. Se næste indførsel. (17/5)

Jens Tousgård oplyser, at han er bortrejst, når synet foretages, men vil være repræsenteret af sin svoger Henrik Christensen.

Nørtorps ridefoged spørger, hvilke forretninger kan optage Jens Tousgård andetsteds, så længe han ikke er skildt fra sin gård.

Jens vil svare herpå, når han er lovligt stævnet til at svare på spørgsmål.

(3/5) Klingenberg's forbud gentages. (17/5)

(19/4) Jens Laursen af St. Hillerslev har på egne og interesseredes vegne stævnet Johanne Pedersdatter til at svare vedr. forbud mod fiskeri ved Bromølle.

Sagen opsættes 4 uger. (24/5)

Vestervig stævner bønder for resterende landgilde: Jens Pedersens enke i Hvalstrup, Mads Nielsen i Jannerup, Laurids og Niels Christensen ibd., Peder Christensen i Kjelstrup og Niels Christensen i Sennels. Dom: De skal betale.

17. Maj.

Villads Koustrup, herredsfoged i Hassing herred, og Peder Christensen (Årup?) forordnede som dommer og skriver i en sag mellem Oluf Pedersen Langgård ved Ubbe Christensen i Koldby og assessor Rosenvinge ved Oluf Nielsen Drejer. (6? side lang indførsel, hvori Ubbe Christensen ved mange vidner søger at bevise, at Langgård's midler, som Rosenvinge efter kommissionsdommen lod arrestere og bortauktionere, dels blev forringet i værdi bl.a. ved manglende tilsyn og pasning, dels blev solgt langt under værdien. Vedr. besættelsessagen henvises iøvrigt til Anders Bæksted's bog „Besættelsen i Thisted“. (24/5)

Peder Schytt af Tovsig som kirkeværgestævner følgende for restancer: Christen Andersen i Østerild, Bertel Andersen ibd., Niels Jensen i Spanggård, Peder Andersen og Søren Sørensen, alle Østerild sogn. Den anden kirkeværgestævner Michel Jensen i St. Balle.

Dom: De skal betale.

(10/5) Nørtorps ridefoged irettelægger syn på Tousgård. I ralingshuset på 10 fag, imellem stuen og stegeriset en bjælke, som var rådnet på et 3 alen langt stykke mellem kakkelovnen og døren. I lillestuen et lille stykke remtræ moxen rådden, 1 vindu ude og 2 brækket, i nørkammeret ingen brøstfældighed, i storstuen var 6 vinduer med 2 ruder ude og 3 brækket. Begge dørstolper til brøgerset var rådne og i brøgerset 4 egestolper, som var rådne. På loftet 8 par spænder, hvoraf 1 manglede hanebånd. Lægterne var i orden.

Loftet over vestre stue og lillestuen var gammelt og rådden, men over storstuen stærkt nok undtagen en fjel ved søndre side. Der var 10 hengdøre med hængsler, klinker og kroge og 2 halvdøre med hængsler og 2 stabler. Udenpå manglede kun et stykke fodtræ, 5 alen. Fårestien ved husets ene ende var i orden. Herefter beskrivelse af laden og stalden samt avlingen på markerne. Henrik Christensen af Bjerre ønskede brøstfældigheden vurderet i penge, hvilket dommeren bifaldt. Tingsvidne. (24/5)

(10/5) 3. gang udstedes forbud mod ulovlig brug. (24/5)

Peder Marcussen af Thisted på „de husarme i København“ deres vegne tiltaler følgende bønder for restancer: Niels Christensen og Christen Jepsen i Tingstrup, Christen Tomsen i Tilsted, Christen Tomsen og Salman Madsen i Thorsted, Laurs Axelsen i Nors.

Dom: De skal betale.

Samme stævner Københavns hospitals tjenere: Christen Jacobsen og Niels Madsen i Dollerup, Niels Michelsen i Skinnerup.

De skal betale.

Villads Poulsen på Koustrup udstedte ovenstående 2 domme.

(19/4) Tidligere kirkeværger i Kåstrup og deres arvinger frikendes.

24. Maj.

Læst forordning angående privilegier til en del mandskab, som ved regimenterne til hest og fods er afgået.

Bønderne advares om, at de snarest skal reparere landevejene.

(29/3) Følgende tiltales, fordi de imod lovligt forbud skal have ført korn og andet til Ålborg: Jens Smed i Østerild, Peder Strand i Hovsør, Christen Gregersen i Hundal, Anders Madsen og Søren Poulsen i Hou, Lille Anders i Hovsør og Søren Pedersen i Malle.

Opsat 14 dage. (7/6)

(17/5) Rosenvinge kontra Langgård. Olle Dreier fører vurderingsmændene som vidner på, at vurderingen på Søgård var foregået lovligt og ordentligt. Da de ikke kunne få nøglen til loftet, var døren blevet brudt op, men uden at beskadige dør eller stolpe, og stabel og lås blev sat i bagefter igen. På loftet var fundet havre, og under målingen heraf trådte en af vurderingsmændene igennem loftet, hvorefter yderligere måling blev opgivet. Vurderingsmændene oplyser iøvrigt, at de selv har betalt for deres fortæring under opholdet på Søgård. Endvidere at Olle Langgård var født på Langgård, og at hans fader af stand var en god ærlig proprietær og bonde.

Andre vidnede om auktionen, hvor Langgårds brødre bød tingene op, og om den vagt, der blev holdt over Langgårds midler, indtil auktionen fandt sted. Tingsvidne.

Ovenstående vidne udstedt af Villads Poulsen.

Niels Christensen af Abildgård udsteder dette:

(27/4) Knud Riber fører en hel del tidligere karle på Bisgård som vidner på, at Riber har taget vare på Bisgård og dens avling. (Se næste indførsel).

Ribers sag mod amtmanden opsat yderligere 8 dage. (31/5)

(17/5) Nørtofts ridefoged irettelægger en skrivelse til Jens Tousgård, hvoraf fremgår, at Jens imod aftale

har sået, uden at en repræsentant for husbond var til stede, som nu forleden „anden kær og gødningsrugen“. Endvidere spørges om der er pløjet nok rugjord, om der er sået på de rigtige marker og rugsæd i tilstrækkeligt omfang, såvel af gødnings- som anden og tredje kærns rug, og Jens Tousgård pålægges at tilså bestemte agre samt at udføre sit hoveri efter loven.

Christoffer Nielsen af Rær og Ifuer Ollesen har bragt skrivelsen til Tousgård og bedt om svar, som efter deres påskrift at dømme er blevet dem nægtet. De 2 mænd er imidlertid ikke til stede til ved ed at bekræfte påskriften.

Ridefogeden redegør endvidere for Tousgårds restancer og for de arbejder, han efter aftalen af 27/7 97 skulle udføre, bl.a. reparation af gårdens bygninger i henhold til det foretagne syn.

Henrik Christensen på Jens Tousgårds vegne protesterer, da synet ikke er beediget af synsmændene.

Dommeren opsætter sagen 4 uger og tilsiger synsmændene m.fl. at møde. (31/5)

(10/5) Eske Jensen af Thisted på vegne af hr. Peder Nielsen i Hvidbjerg og dennes tjener Johanne Pedersdatter, enke efter sal. Peder Henriksen i Bromølle, har stævnet Jep Jacobsen i Lønnerup, Christen Poulsen i Kløv og Peder Tilsted af Thisted som vidner angående Bromølles endels frihed med fiskeri i „Baghullet og Bagdammen“ syd for møllen.

På egne og interesseredes vegne protesterer Jens Laursen af St. Hillerslev med den begrundelse, at proprietærene ikke er stævnet.

Vidnerne, der alle har tjent i Bromølle for godt 30 år siden, oplyser, at Bromølle-folkene fiskede mellem kørevejen og møllehulleerne, og St. Hillerslev-folk mellem vejen og fjorden. (Se næste).

Bromølles bruger og de mænd fra St. Hillerslev, der har engskifter ned til åen ovenfor møllen, har indgået forlig om åens vedligeholdelse, således at engenes ejere skal vedligeholde en dæmning udfor engene, medens møllens besidder skal holde åen vedlige så oversvømmelse undgås. Fra St. Hillerslev nævnes bl.a. Christen Ibsen Harboe, Jens Nielsen Houe, Michel Madsen, Niels Jensen Kieltoft, Niels Pedersen Vert, Peder Nielsen Kortegård, Peder Bertelsen. (7/6)

(17/5) Klingenbergers forbud stadfæstet.

31. Maj.

(24/5) Jens Tousgård har stævnet Nørtorps ejer og fuldmægtig samt de forrige synsmænd til opkrævelse af synsmænd. Endvidere bl.a. Christen Løber i Hansted til vidnespåhør. Ridefogeden protesterer på grund af ulovlig stævning, idet Løber er død for ca. 14 (dage?) siden.

Dommeren følger protesten. (7/6)

Jens Jensen af Kanstrup forbyder ulovlig færdsel over hans ejendom i Kanstrup og Kielsingård. Herimod irettelagde Peder Christensen Overgård i Kjelstrup på egne og rytterbønderes vegne et forbudsvidne af 8/1 84 og en dom af 15/6 86, som Jens Jensen dog ikke mener har noget med hans forbud at gøre, hvorefter han udsteder dette første gang. (7/6)

Christen Jensen af Øster Vandet på samtlige sognemænds vegne har stævnet samtlige Skinnerup sognemænd undtagen Johanne Ollesdatter, sal. Niels Simonsens, til forbudsvidnespåhør vedr. brug af fællig. Erik Nielsen protesterede, men der blev taget tingsvidne.

Samme på sammes vegne har stævnet Christen Vig, Niels Vestergård, Anders Lagård, (Mikkel?) Sand, Laurs Christensen på Holm, Mads Pedersen og Løfue Laursen på (Holm?) og (?) Madsen i Klatmølle og forbyder alle disse udenbys sognemænd at tage udensogns kreaturer på deres sognefællig. Poul Pedersen, Peder Ollesens søn, meddelte på sin faders og broders Christen Pedersens vegne, Niels Christensen på egen og broder Peder Christensens vegne, Clemed Christensen, Tor Madsen på Holm, Anders Nielsen, Christen Jensen Foged og Christen Jensen på egne og Anders Smeds og Christen Jørgensens vegne, alle

af Øster Vandet, samt på Jens Christensens vegne af Tøfting, alle meddelte, at de var enedes om, at det skulle koste en bøde på 2 rdl. til kirken at tage udensogns kreaturer på deres fællig. Tingsvidne.

Niels Christensen af Abildgård udsteder dette vidne:

(24/5) Knud Riber irettelagde en række dokumenter i sagen mod amtmanden, bl.a. dennes varme anbefaling af 22/3 98, og begærer derefter dom.

Amtmanden lader svare, at en del af det gods, der var nævnt i skrivelsen til Ribers broder, alligevel ikke blev bestyret af Riber, nemlig Holmgård ved Viborg samt jomfru Karen Redtz' gods i Vensyssel, men alene hvad der i amtet og på Thisted Bisgård kunne forefalde. Det fremgår dog af sal. fru Birgete Redtz' bog, at Riber har modtaget 13 rdl. i 1686, en del klædestof i 88, 33 rdl. i 89 og 40 rdl. i 90.

Iøvrigt har Riber via Lelius foreslået amtmanden, at den årlige løn skulle være 20 rdl. Amtmanden har foreslået 100 rdl. til endelig afgørelse af deres mellemværende.

Sagen opsættes 14 dage. (7/6)

7. Juni.

(31/5) Christen Andersen af Jensby protesterer på Enevold Nielsens vegne mod Jens Jensens forbud, der læses 2. gang, mod færdsel over dennes marker i Kanstrup og på Kielsgård. Protesten går på, at forbudet ikke må hindre den færdsel, der er nødvendig for at bønderne kan komme til deres marker af veje og stier, de har brugt fra Arilds tid.

Dommeren accepterer forbudet, så længe det drejer sig om naturlig hegning af korn og eng. (15/6)

(31/5) På Jens Tousgårds vegne er igen stævnet til synsmænds opkrævelse nemlig Niels Christensen i Ll. Hillerslev, Jens Laursen i St. Hillerslev, Christen Gade ibd., Peder Ibsen, Michel Madsen og Anders Pedersen ibd., Christen Jensen Tømmermand i Brund, Jens Bach og Søren Jeppesen i Skinnerup, Christen Jensen Hinding i Nors, Christen Poulsen, Niels Horboe og Niels Pind ibd. (15/6)

Henrik Christensen i Bjerre har stævnet Simon Nielsen i Troldborg til dom for skyld til Niels Baun i Hesseldal.

Opsat 8 dage.

(31/5) I sagen mod amtmanden lader Knud Riber alle tidligere irettelagte dokumenter læse og fremlægger en specifikation af den gennem årene modtagne betaling for udlæg, løn m.v. fra amtmanden, fra Birgete Reedtz (gift med Jørgen Scheel Due - nu salig) på Hegnet og fra jomfru Karen Reedtz.

Udlæggene er bl.a. til reparation af Bisgård og til indkøb af korn på Kølbygård og Nørtorp. Derefter følger 4 sider med ekstrakter af instrukser fra amtmanden til Riber vedr. arbejder, tilsyn og retssager, der skal passes, samt kvitteringer for kornkøb.

Riber bestrider, at han ikke skulle have forvaltet Hegnet og Holmgård. Tværtimod burde han have større betaling på grund af de besværlige rejser med mange sundoverfarter samt besværlige regnskabsrevisioner og procesføringer. (Ribers indlæg fylder i alt 8 sider).

Dom: Riber skal have den aftalte løn 50 sldl. for det første år. Derefter synes 24 rdl. årligt at være passende betaling.

Peder Jensen Frostholt har for hr. Olle Nielsen Hosum i Hundborg stævnet Peder Christensen i Faddersbøl mølle for landgilde.

Dom: Han skal betale.

(24/5) Amtmanden har igen stævnet folk for ulovlig sejlads med korn og andre varer til Ålborg. Poul Jensen Bunch og Peder Jensen Schielsgård, der „ligger på deres rejse“, vidner skriftligt, at følgende har sejlet fra Hovsør havn: Niels Smed i Østerild, Peder Strand i Hovsør og Lille Anders ibd.

(24/5) Sagen om fiskeri ved Bromølle opsættes 8 dage. (15/6)

(Mangler 2 sider).

ningerne ved en højesteretsdom, Niels Michelsen har betalt sin del nemlig 1 rdl. og mener, at de resterende 2 rdl. skal søges hos Anders Nørgård og Erik Christensen ibd.
Opsat 8 dage. (5/7)

Henrik Christensen får fuldmagt af Jens Tousgård.

Niels Christensen af Sundby på sin husbonds vegne til Irup og Øland har stævnet Øland tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

(21/6) Sal. Anders Pedersens enke i Thisted tiltaler en karl, hun har fæstet, men som ikke er mødt, for erstatning for det tab, hun herved har lidt.

Opsat 8 dage. (5/7)

(21/6) Langgårds sag mod Krog opsat 14 dage. (Se næste indførsel).

Samme sag. Krog anklager Langgård for at være årsag til, at deres skude har ligget på stranden 5 rejser over, hvilket har medført tab af fragt og skade på skuden, tovværk, opstående vant m.m.

Langgårds brodersøn Anders Christensen havde meddelt stævningmændene, at Langgård var i Thisted. Mads Christensen Krog opgjorde sit modkrav bestående af arbejde, kørsel, tabt fortjeneste o.s.v. til mere end udgiften til reparation.

Sagen opsættes 14 dage. (12/7)

Anders Pedersen Frost af Søndergård i Tilsted fremstiller sin broder Christen Pedersen, barnefødt i Søndergård, som giver afkald for den arv, som kunne tilfalde ham efter hans fader Peder Andersen Frost eller var tilfalden ham efter hans sal. moder Else Pedersdatter, som boede og døde i Søndergård.

Sal. Emmike Eriksens kreditorer indkaldes til skifte 14/9.

5. Juli.

(28/6) Anne Christensdatters sag mod en karl, der ikke er mødt i tjeneste hos hende opsættes 14 dage. (12/7)

Amtsforvalteren har ladet 2 piger stævne for lejermålsbøder. (26/7)

Tingsvidne til kongens regnskaber vedr. øde gods. (Samme som nævnt 12/10 97).

(21/6) Amtmanden begærer dom i sagen om ulovlig handel, hvortil Enevold Nielsen lader irettelægge et forsvar for sine bønder Peder Strand og Christen Pedersen i Hovsør, Christen Christensen og Christen? Laursen i Østerild baseret på, at det er Enevold Nielsens eget korn fra Kølbygård, de har ført til Ålborg.
Opsat 8 dage.

(28/6) Erik Madsen, der frarømte sin gård i Bjerre, stævnes af Nørtorp for restance og brøstfældighed.
Opsat 8 dage. (12/7)

Nørtorps ridefoged har stævnet Jens Tousgårds broder Niels Baun samt Peder Jensen, søn af Jens Sko-

lemester i Bjerre angående kald og varsels urigtighed.
Opsat 8 dage.

(28/6) Samme mod Jens Tousgård.

Dom: Jens Tousgård har opfyldt kontraktens forpligtelser bortset fra reparation af gården, hvorfor han til Nørtpor skal betale, hvad gårdens brøstfældighed er vurderet til. (Se næste indførsel).

Jens Tousgård tilbyder at betale straks, men ridefogeden vil ikke modtage pengene.

Christen Christensen Dein af Nors har på provstens vegne stævnet amtsforvalteren vedr. syn og taksering af græsningen på Christen Mouridsens øde gård i Nors. Tingsvidne.

12. Juli.

(28/6) Niels Michelsen i Skinnerup har stævnet Hans Ollesen i Thisted vedr. gældssigtelsen mod Niels Michelsen.

Opsat 8 dage. (Se senere).

(5/7) Anders Pedersens enke Anne i Thisted fører vidner bl.a. Niels Nielsen, forrige visiterer i Thisted, der „havde ploufellig“ med Anne og derfor også led skade, da Christen Jensen, karl hos præsten i Sennels, udeblev, sekvom han havde fæstet sig til Anne.

Annes datter Maren Andersdatter vidnede, at karlen havde sagt, at præsten havde forbudt ham at flytte og havde forment ham hans klæder.

Præsten lader fremlægge et skriftligt indlæg, hvori han påpeger, at karlens nye husbond skal sikre sig, at karlen har fået lov til at flytte. Præsten truer med at tiltale Anne for at have forløkket hans tyende.

(Se ovenfor) Hans Ollesens sag mod Niels Michelsen opsat 8 dage. (Se nedenfor).

(28/6) Langgårds sag mod Mads Krog opsat 8 dage. (Se næste indførsel).

Krogs sag mod Langgård opsat 4 uger. (19/7)

(28/6) Regimentskriveren har ladet Rosholms besiddere Christen og Laurids Pedersen af Langgård stævne angående, hvor mange kreaturer de har drevet med på Ballerum i sommer. Jens Madsen i Skinnerup er stævnet om det antal kreaturer, han har ladet drive på Ballerum med Langgårds besidders tilladelse.

Opsat 14 dage. (26/7)

Niels Michelsen i Skinnerup har stævnet Mads Jensen, Birgitte Christensdatter, Peder Koch, Laust Tomsen, Anders Baun, Christen Bach, Laust Bach, Niels Pedersen, Christen Huas og Søren Hoel, alle ibd. for del i omkostningerne i sagen mod Erik Nielsen ibd.

Opsat 8 dage. (19/7)

(5/7) Nørtpor kontra Erik Madsen opsat 14 dage. (26/7)

19. Juli.

(12/7) Niels Michelsen i Skinnerup fremstiller Niels Tomsen den yngre ibd., der vidner, at han sammen med Niels Michelsen, Erik Christensen og Anders Nørgård, alle ibd., i Oktober 96 var i amtsstuen, hvor amtsforvalterens tjener viste dem højesteretsdommen mellem Erik Nielsen og Skinnerup bymænd, som de kunne få for 3 rdl. Hans Ollesen lagde pengene ud. Erik Christensen og Anders Nørgård møder også i retten og vil hver betale 1 rdl. (Se næste indførsel).

Hans Ollesen mod Niels Michelsen opsat 8 dage. (26/7)

(12/7) Olle Pedersen Langgårds sag mod Mads Krog opsat 8 dage. (26/7)

Olle Langgård fører vidner på, at han er bortrejst til København for at forsvare en sag ved overretten og derfor ikke kan møde til genmæle ved hjemtinget.

(12/7) Mads Jensen og Peder Koch af Skinnerup anmoder Niels Michelsen ibd. om rigtig regnskab for hans udlæg, hvorefter de gerne vil betale.

Opsat 14 dage. (2/8)

Mads Laursen af Vang på Inger Jensdatter Sønbjergs vegne af præstegården i Vang har stævnet Christen Christensen i Rærgård og Niels Pedersen Rytter i Kjelstrup for gæld.

Opsat 8 dage. (26/7)

Hr. Olle Nielsen, præst i Hillerslev, har stævnet Jens Nielsen Bisgård ibd. for ulydighed og trodsige ord mod deres husbond.

Beror 8 dage.

26. Juli.

Peder Koch i Skinnerup har stævnet Anne Poulsdatter og hendes lavværge for penge, hun har lånt af hans afgangne fader Anders Koch.

Beror 8 dage.

(5/7) Amtsforvalterens fuldmægtig tiltaler Karen Christensdatter i Hundborg og Kirsten Michelsdatter af Klitmøller for lejermål med Anders Nielsen af Klitmøller. Karens broder Niels Christensen anmoder om moderation på bøden. Så ville han betale, at hun ikke skulle betle bøden hjem. Aftinget til 3 rdl., der straks blev betalt. Kirsten var mødt selv og fik nedsat bøden til 2 rdl.

(12/7) Laurs Langgård vedkender sig, at de har drevet kreaturer tilhørende Jens Madsen i Skinnerup og præsten i Sjørring på deres fællede på Ballerum.

Ladefogeden af Øland har på sin husbonds vegne stævnet bl.a. Niels Terchildsen i Næstrup og hans søn til opkrævelse af synsmænd til syn på Niels Christensens grund og ejendom ved Sundby. Opnævnt bl.a. Jeppe Madsen og Jens Pedersen i Kallerup. (2/8)

Nørtorps ridefoged fremstillede bl.a. Niels Tomsen, Tomas Jørgensen og Jesper Christensen af Hunstrup, Jens Andersen i Hovsør, Poul og Christen Lauridsen i Klastrup, der havde synet noget ulovligt slået lyngjord i Saubjerg samt en sø syd for Saubjerg. (2/8)

(12/7) Samme får dom over Erik Madsen fra Bjerre, der dømmes som rømningsmand og skal betale skyldig landgilde og brøstfældighed.

(19/7) Niels Michelsen i Skinnerup kræver erstatning af Hans Ollesen i Thisted for unødigt trætte.

Opsat 8 dage. (2/8)

(19/7) Peder Poulsen af Ll. Djernæs på Inger Jensdatter Sønbjergs vegne kræver dom. Nørtorps ridefoged møder på Christen Christensens vegne i Rærgård og anmoder om, at sagen må opstå, indtil Christen får noget i laden, og ridefogeden „lovede for gælden“ til Mikkelsdag. Den anden indstævnedes Niels Rytter skal betale inden 15 dage.

(19/7) I sagen mellem Olle Langgård og Mads Krog afgiver dommeren den kendelse, at de skal gøre indbyrdes regnskab i 4 uvildige dannemænds nærværelse.

(Mangler noget)

for landprangeri, som går i svang i Thisted bys distrikt.

(Dernæst følger næsten 2 sider med navne på indstævnedede vidner).

Peder Christensen Overgård svarer på egne og rytterbøndernes vegne, at regimentskriveren bør stævnes, og at bønderne ved unødigt trætte hindres i at passe deres gårde, hvorfor han beder om 6 ugers opsættelse, men dommeren tillader vidneførsel.

Niels Jensen Smed, søn af Jens Smed i Østerild, vidner, at han har købt korn og sejlet det til Ålborg i 6-7 år, men aldrig mere end 10 tønder for egne penge, resten for Ålborg-købmænds penge. Han har også fragtet båden ud til folk fra Ålborg og Thisted.

Oplyste videre at 4 rytterbønder fra Skovsted havde købt 1/3 af båden, og 2 fra Kjelstrup, Laurs og Niels Andersen, 1/8 part, at han havde gjort 3 rejser i år, og at båden kunne fragte 50 tønder korn. Han lovede for fremtiden kun at fragte korn, som han og hans medredere selv havde avlet.

Søren Pedersen fra Malle har haft sin båd 30 år. Den kunne laste 40 tønder korn, og han havde solgt anparten til flere af de indstævnedede rytterbønder. Han lover kun at fragte eget og medreders korn.

Niels Smed og Søren Pedersen vidner endvidere, at præsten i Sennels ejede en Kåg på 30 td. dygtighed sammen med en husmand, der førte båden, Anders Madsen og søn en båd i Hou, 2 både ejedes af folk i Hovsør, Christen Laursen og Peder Poulsen i Dahlgård m.fl. ejede både.

Der irettelægges en skrivelse til amtmandens fuldmægtig fra „en af de bedste købmænd i Ålborg“ Christen Laursen Hobro, som meddeler, at han og hans svoger Anders Nielsen (Hørup?) har købt 80 td. byg af hr. Anders i Nors og 70 td. af hr. Christen Pedersen Øland i Hunstrup, og at deres bys kåde dels ligger indefrosne oppe i fjorden dels er beskadigede af vinteren, men der findes en mand Niels Jensen i Søndergård i Østerild, der kan fragte kornet på et par rejser. Købmanden understreger, at han for ikke at krænke Thisted bys privilegier aldrig handler med bønder, men kun på herre- og præstegårde. Da hans kunder skal bruge kornet til sædetiden (dateret 10/4), anmoder han om, at Niels Jensens båd frigives for den gjorte arrest til et par rejser til Ålborg.

Endelig irettelægges en ansøgning fra de indstævnedede rytterbønder til kammerkollegiet om tilladelse til at fragte egen avl på egne både til Ålborg og Viborg, hvor bedre priser kan opnås end i Thisted.

(26/7) Ridefogeden på Nørtoorp har stævnet Christen Knudsen i Vorringsgård, Jacob Sørensen i Vorring, Niels Christensen (fejl for Jensen) Østergårds enke ibd., Bertel (An?)dersen Høj i Nors, Niels Andersen ved Lerhøj og Niels Andersen i Hinding for ulovlig lyngslet på Saubjerg. Sidstnævnte protesterer skriftligt dels fordi proprietærer burde indstævnes, dels fordi samtlige sognemænd i Nors sogn har brugelighed på Saubjerg og derfor også burde stævnes.

Underskrevet bl.a. af Maren Andersdatters søn Salman Nielsen i Østergård, der mundtligt tilføjer, at næsten alle sognemænd i Tved og Vester Vandet også har haft brugelighed på Saubjerg. En lang række af Nors sogns beboere samt Anders Mogensen af Tved sogn vedkender sig, at de, så længe de har beboet deres gårde, har haft fri brugelighed på Saubjerg. Dommeren mener ikke, der kan udstedes vidne, før proprietærene er indstævnedede. (23/8)

(26/7) Hans Ollesen kontra Niels Michelsen opsat 8 dage. (9/8)

(19/7) Niels Michelsen i Skinnerup mod Skinnerup-folk for restancer vedr. omkostninger i sagen mod Erik Nielsen.

Jeppe Pedersen svarer for sin moder Birgitte Christensdatter, at hun har betalt, hvad hun har lovet at betale.

Peder Koch svarer, at han vil betale, når der er gjort regnskab for udgifterne, men at det ikke er rimeligt, at der skal betales ens uanset gårdens hartkorn.

Mads Jensen nægter, at have accepteret større udgifter end tidligere godkendt.

Opsat 8 dage. (9/8)

(26/7) Irup på Niels Christensens vegne i Sundby opsat 8 dage.

Amtmanden lader advare om reparation af veje.

9. August.

(2/8) Hans Ollesen er forliget med Niels Michelsen.

Niels Torsteds gård, som sidst tilhørte mag. Olle Bjørn, bortauktioneres førstkommande lørdag.

(2/8) Niels Michelsen i Skinnerup irettelægger specificeret opgørelse over omkostningerne i sagen mod Erik Nielsen ibd., i alt 90 rdl., som efter aftale skal fordeles ligeligt mellem 24 mænd uanset gårdenes størrelse. Udgiften er betalt i 9 rater. De fire, der er i restance, dømmes til at betale.

16. August.

Jens Christensen Rodsted stævner Hans Axel Pors for gæld efter obligation på 98 rdl. med pant i Elstedgård i Snedsted sogn, som Jens Jensen nu beboer, „den halve part, som jeg har tilforhandlet mig af min kære søster Anne Chatrine Pors“. Pors søges ligeledes for renten og for yderligere lån af 34 rdl. og en god flintebøsse.

Rodsted irettelægger dernæst Pors' kvittering for modtagelse af 10 rdl. som delvis betaling for 2 huse i Skårup by, Sjørring sogn, og 1 hus i Nørhå, som Rodsted 16. Juni sidst har købt af Pors. Da Pors ikke har betalt, vil Rodsted nu overtage pantet, men da Pors ikke har løsgjort et tidligere pant i Elstedgård, (en sag herom verserer i højesteret), ønsker han i stedet sikkerhed i følgende Sønderhå ejendomme: Nesgård Jep Mortensen 3.3.1.0, Michel Pedersens hus 1 alb., Niels Madsen 4.1.1.2.

Vedr. huskøbet fremgår det, at disse huse er pantet til Hans Bødker i Viborg.

Sagen opsat 8 dage. (30/8)

Rodsted på løjtnant Peter Christian Fahrenkrugs vegne har stævnet Christen Madsen i Vejrmøllehus på Rostrup, Jens Ollesen Bødcher i Hundborg, Christen Jensen Bonde i Hundborg og 2 karle på Rostrup for det vidnesbyrd, de har givet Fahrenkrugs „forløbne“ tjener Niels Simonsen Brandt, samt for de anklager, de heri har rejst mod Fahrenkrug. Brandts klage går på, at han var antaget primært som Fahrenkrugs „egen tjener“ og kun sekundært som „markdreng og køresvend“.

Sagen opsættes 3 uger. (6/9)

Peder Christensen af Bjerre, der er broder til Jens Christensen Tousgårds afgangne hustru, på dennes datter Anne Jensdatters vegne accorderer med Jens Tousgård om Annes mødrene arv på 60 sldl., som bliver stående hos Jens, til hun kommer i „anden mands værge“.

Amtsforvalterens tjener Niels Christensen stævner Hans Jensen Frost, søn af Jens Frost i Tingstrup, for 10 rdl.

Dom: Han skal betale.

Bekendtgøres for alle, at Olle Bjørns og Emmike Eriksens gårde udbydes til auktion 19/8.

Alle Ørums tjenere stævnes for resterende skyld og landgilde.

23. August.

(2/8) I sagen om en fællig på Saubjerg inddstævner de i forrige retsmøde anklagede personer Nørtorps ejer samt 35 vidner, bl.a. Salman Madsen i Thorsted, født i Øster Vandet, mindes 30 år. Ofue Pedersen ibd., født Vester Vandet, mindes 20 år. Anders og Niels Vig ibd., født i Vig, mindes 26 og 28 år. Jens Ollesen i Kjelstrup, født i Nors, 20 år. Poul Christensen i Houkjær, født ved Klitmøller, 30 år. Laurs Christensen i Vang, født i Øster Vandet, 27 år. Christen Tomsen i Thorsted, født i Vester Vandet, 26 år. Salmand Boj i Thorsted, født i Vang, 26. Anders Poulsen i Tvorup, født i Aggerholm, 36. Jesper Pedersen i Vang, født i Vester Vandet, 20 år. Laurs Nielsen i Østerild, født i Nors, 23 år. Niels Luchasen nu i Østerild, født i Hinding, 30 år. Bolle Christensen af Kåstrup, født i Nors. De vidner alle, at de har haft deres fri fællig på Saubjerg. Områdets udstrækning præciseres. Tingsvidne. (30/8)

Ridefogeden på Nørtorp-bonden Niels Nielsen Kortegårds vegne af Nors tiltaler Niels Ørgård ibd. for skældsord og slag mod Kortegårds karl Anders Poulsen. Vidner: Christen Nielsen, Maren Tøgersdatter, Maren Christensdatter, Else Laursdatter og Dorte Jensdatter, alle af Nors, der vidner, at Anders havde været i en båd på søen, da Ørgård roede ud til ham og efter en ordveksling havde kaldt ham en tyv og slået ham med en stage.

Anders havde så forladt båden, som Ørgård havde taget med sig op på sin ejendom. Senere var Kortegård sammen med Niels Hyldgård og Anders Christensen af Nors hos Ørgård og meddelte denne, at båden ikke måtte sælges, før retten havde talt. (30/8)

Poul Mouridsen af Strubersig i Vester Vandet fremstillede Jens Poulsen og Bertel Poulsen af Aggerholmgård, Christen Smed i Aggerholm og Niels Frøkjær i Bjerregård, der har synet Mouridsens søns lig, som er fundet i Aggerholm fælles sandbakke. De havde nøje synet det afklædte lig, men ikke fundet årsager til døden. Af hensyn til kulden og regnen havde han gemt sig under sandbanken og var muligvis faldet i søvn, hvorefter banken var faldet ned over ham. Det var altså en ren ulykkeshændelse.

30. August.

(23/8) Sagen vedr. retmæssig brug og eje af Saubjerg.

Nørtorp har stævnet 35 vidner fra Nors sogn, og irettelægger et vidne af Viborg landsting fra 1554, vist nok et skøde (1 side af stoffet er bleget og næsten ulæseligt, fru Karen Gyldenstjerne og Svend Munch nævnes).

Dernæst et vidne af 1592, hvori Michel Madsen i Tved, Stefen Kjeldsen ibd., Laust Christensen i Vorning og Volle Madsen i Tved sogn lovede „Niels Andersen“ at ophøre med ulovlig fiskeri i Blids? sø.

I vidner af 1608 og 9 forbyder Niels Andersen af Langgård på sin husbond fru Karen Gyldenstjerne til Torp hendes vegne ulovlig brug på Saubjerg. Samme forbud 1625-27 for Erich Juel og Karen Gyldenstjerne. I 1687-90 er der gjort forbud dog uden særlig henvisning til Saubjerg, medens Saubjerg nævnes 92 og 96-98.

Endvidere læst og påskrevet Jacob Lyche Nielsens skøde af 19/7 1621 til Erich Juel på Nørtorp.

Jørgen Laursen af Sårup vidner, at Jacob Sørensens folk i Vorning, Christen Sørensen i Hinding m.fl. havde skåret rafl i søen. Endvidere vidnesudsagn om brug på Saubjerg. Tingsvidne. (6/9)

(23/8) Sagen mod Niels Ørgård opsættes 14 dage. (13/9)

(16/8) Sagen mod Pors opsat 8 dage. (6/9)

Peder Overgård af Kjelstrup tiltaler Laurs Jørgensen, Peder Jensen og Jens Nielsens enke, m.fl. i Brund for kornskade, som deres kreaturer har forvoldt Jens Bødcher og Laurs Christensen i Kjelstrup. Jens Ollesen og Peder Kirch ibd. har synet skaden. (27/9)

Simon Pedersen af Nors har stævnet Anders Christensen Gade ibd. for injurier. Endvidere stævnet vidner

(navnene ulæselige). (6/9)

6. September.

(30/8) Regimentskriveren vil føre vidner i Saubjerg-sagen. (13/9)

(16/8) Fahrenkrug møder ikke i sin sag mod Rostrup-folk. (13/9)

Anders Andersen af Sperring tiltaler Ørums tjenere for restancer. (2? side specifikation).

Dom: De skal betale.

(30/8) Rodsted mod Pors opsat 8 dage. (13/9)

(30/8) Anders Christensen Gade af Nors oplyser, at de skældsord, han havde anvendt, ikke var rettet mod Simon Pedersen, men mod den mand, der havde nedbrudt Gades dige. Han vidste intet ondt at sige Simon på.

Sagen forligt.

13. September.

Hr. Poul Jensen i Sjørring har ladet Poul Poulsen af Dahlgård og Christen Poulsen af Sjørring advare Peder Pedersen Brogård ibd. om at betale tiende på kærven. Jens Lassen af Ørum begærer på Brogårds vegne, at provsten vil affinde sig med det, der i mange år er betalt årligt. Tingsvidne.

(6/9) Knud Riber har på Fahrenkrugs vegne stævnet bl.a. Jens Bødker i Hundborg, dennes kone Karen og datter Kirsten samt Maren Kniplepige om det „skandskrift“, der blev skrevet i Bødkers hus.

Endvidere Anders Simonsen Dahl i Thisted, der på bytinget den 27/8 indrømmede, at han havde skrevet brevet, og Dahls kone Maren Pedersdatter.

Jens Bødker har bedt Dahl, hvis denne blev stævnet, om at sige, at det var Rostrup-folk, der havde hentet Dahl til Bødkers hus. Maren Kniplepige vidnede, at Bødker gik i seng „da brændevinen var drukket“, og altså ikke var i stuen, da brevet blev skrevet. Laurids Lauridsen, karl på Rostrup, nægtede, at det var hans underskrift på brevet, da han hverken kunne læse eller skrive. (27/9)

(6/9) I Saubjerg-sagen har Nørtorps ridefoged stævnet Jacob Sørensen i Vorring med tjenestefolk, Anders Har med søn Christen Andersen, Salmand Nielsen i Østergård ibd., Nors: Niels Ørgård, Simon og hans søn Peder, Christen Pedersen i Hindinggård, Christen Christensen Bach i Hinding, Christen Bierregård ibd., Jens Poulsen og hans søn i Vester Vandet.

Endvidere stævnet en del vidner, der ikke var mødt, men blev pålagt at møde om 8 dage. (20/9)

(30/8) Sagen mod Niels Ørgård opsat 14 dage. (27/9)

Envold Nielsen til Kølbygård har stævnet Anders Bunch og Laurids Smed i Tved sogn for at have afført korn af Niels Andersens jord og mark ibd. Vidner Jeppe Nielsen og Christen Christensen ibd.

Bemeldte Niels Andersen i Sønderby er også stævnet og bekender, at „have bortskyldet til og/eller ladet så til halvs med“ de indstævnede samt Peder (Bach?), Anders Mogensen i Nørby, Christen Pedersen i Hindinggård og Laurs Enevoldsen. De havde ikke alle fået afgrøder, der var afført fra Niels Andersens jorder. (20/9)

(6/9) Rodsted kræver dom over Pors, der oplyser, at han endnu ikke har modtaget landstingsdommen vedr. pantet til landsdommer Helverschou. Han tilbyder med det samme at betale hovedparten af gælden og resten, når han har konfereret den af med Rodsted.

Dom: Han skal betale.

20. September.

(13/9) Saubjerg-sagen: Dommeren godkender ikke afhøring af vidner, før lodsejere er indstævnet, idet sagen drejer sig om ejendomsret. (Se næste indførsel).

Nørtofts ridefoged lod læse kald og varsel fra 30/8 og begærede, at det måtte gælde til i dag (3?) uger. (11/10)

Hans Axel Pors har ladet stævne Jesper Tomsens hustru i Silstrup og (ulæseligt) ibd. for vold mod Pors' tjener, samt Christen Smed og Christen Løfting i Tilsted til at afhjemle syn. (27/9)

(13/9) Dom: Niels Andersen i Tved sogn har forbrudt sit fæste og skal betale restancer, bygfald og sagsomkostninger.

Poul Maes tiltaler Bertel og Christen Poulsen i Aggerholmgaard for restancer.

Dom: De skal betale.

27. September.

Laurs Nielsen af Thisted har stævnet begge Christen Bertelsennerne af Rosholm vedr. den „omtuistede skøite“ og forkyndte samtidig en stævning til landstinget. Rodsted var stævnet til vidnespårer i samme sag, men lod protestere mod stævningens lovlighed, hvilket bifaldes af dommeren, da Laurs Nielsen ikke vil aflægge ed på, at han ikke tidligere var bekendt med de nye vidnesudsagn.

Samme på egne og sin søsters vegne proklamerer en auktion i morgen 8 dage i hendes hus over en del bæster, kobber, tin, markjord og andet.

(20/9) På Jesper Tomsens vegne af Silstrup protesteres mod Pors' stævning, idet ingen bestemt dag til sigtelse er angivet, og regimentsskriveren ikke er stævnet.

Protest godkendt af dommer. (4/10)

(13/9) I Fahrenkrugs sag mod Jens Bødker irttelægges bl.a. en attest fra Fahrenkrugs tidligere tjener Niels Brant på, at bønderne egenhændigt har underskrevet skandskriftet. Bødker anklages for at have hjulpet og støttet den undvegne tjener og for at være hovedmanden bag skandskriftet.

Opsat 3 uger. (18/10)

Jens Vandet af Thisted tiltaler Hans Frost af Tingstrup for gæld.

Opsat 3 uger.

Hr. Anders Nielsen Lyngby tiltaler Anders Vestergård i Nors for resterende kvægtiende.

Opsat 8 dage. (4/10)

Jep Smed i Skjoldborg på samtlige bymænds vegne stævner Peder Sørensen i Tilsted og hans folk for ulovlig brug i Skjoldborg hede.

Opsat 8 dage.

Samme på 29 navngivne sognemænds vegne med præsten i spidsen forbyder al ulovlig brug i samme hede.

(13/9) Karlen Anders Poulsens sag mod Niels Ørgård er forliget.

Niels Hellebiere, Peder Poulsen, Niels Christensen Hede og (ulæseligt) Andersen, alle Tvorup, har synet

en fattig betlerske, som lå død bag Christen Nielsens kålgårds dige. Såvidt de kunne syne og skønne var hun død af alder og skrøbelighed.

Michel Michelsen i Sand i Øster Vandet fremstillede Niels Christensen i Vestergård, Christen Ollesen i Vig og Anders Bertelsen Lagård, som vidnede, at de den 6/7 sidst var i Michels hus og da hørte, at Michels hustrus broder Jens Madsen, der døde 6 dage derefter, opregnede, at hans midler bestod af 6 sldl. og hans gangklæder, som Michel skulle have til dækning for begravelsen. Tingsvidne.

(30/8) Laurs Christensen og Jens Bødker i Kjelstrup får tilkendt erstatning for kornskade.

Amtmanden lader advare om reparation af veje og begærer udnævnt mænd til at syne klitskader. Endvidere skal herredsmændene reparere tinghuset, og endelig efterlyste han et jagtskilt, som var frastjålet hans forrige skytte.

4. Oktober.

Læst forbud mod udførsel af rug og hvede.

(27/9) Pors har stævnet Jesper Tomsens hustru Maren Andersdatter i Silstrup og hendes søn Tomas Jespersen for vold mod Pors' tjener og til påhør af syn på de forvoldte skader, der bestod af en blodig rift på overlæben. Jespers søn havde revet ham i ansigtet og slået ham, og Jespers kone havde holdt ham i håret og slået ham på munden. (Se næste indførsel).

Pors' piges vidnesbyrd, der er afgivet til 2 uvildige mænd, irettelægges, hvorefter modparten spørger, om hun er så syg og skrøbelig, at hun ikke kan møde på tinge. Sagen forliges og ophæves.

Peder Schytte i Tovsig stævner på Erich Sacharias von Kahlens vegne amtmanden til synsvidnespårhør vedr. Niels Laursen i Højstrup i Tømmerby sogn, „som er bleven død på hans hiemvei fra Vigsø“, da han og hans broder Christen Laursen den 24/9 fulgtes ad på en vogn i Klit i Hjardemål sogn. Peder Jensen i Brunbjerg, Christen Ollesen og Laurs Madsen i Vigsø samt Niels Christensen i Kregpøt havde afført den døde tøjlet og synet hans „bare legeme“ på Rosholm eng, hvor han lå død ved siden af den væltede vogn. „Hans halsben var brudt i stykker“. Tingsvidne.

Peder Ofuesen i Kåstrup har ladet Jens Jensen i Kanstrup stævne vedr. et engskifte.

Som vidner er stævnet Niels Christensen i Hou, Bertel Nielsen i Skovsted, Christen Christensen og (Steffen?) Christensen deres hustruer Maren og Else Christensdøtre, der er født i Ovesens gård og mindes 20 år. De vidner om engskiftets størrelse.

Scharis Jensen vidnede, at han for 16 år siden boede i Kåstrup og var født der, og at ingen da bestred ejerskabet.

Anders Laursen af Thisted mødte på Jens Jensens vegne og spurgte Bertel Nielsen (tidligere Skinnerup) og Niels Christensen, om de ikke var henholdsvis fuld og halv broder til Peder Ovesens kone, og om ikke de 2 kvinder, der vidnede, var Peder Ovesens steddøtre. Endvidere irettelagde han et tingsvidne af 1678 vedr. ejerskabet til engskiftet. (Se næste indførsel).

Attesten afgivet af ovennævnte 2 kvinder fra Skovsted beediges.

(27/9) Provsten irettelægger i sin sag mod Anders Vestergård i Nors vidnesbyrd fra Refs og Hassing herred om kvægtiende.

Sagen opættes 14 dage. (13/10)

11. Oktober.

(20/9) Saubjerg-sagen opsat 14 dage. (2/11)

(20/9) En Nørtorp-sag, men hvilken?.

Laurids Christensen Bach af Skinnerup har på husbonds vegne stævnet Peder Pedersen af Vang for restance.

Opsat 8 dage.

18. Oktober.

Læst forordning om skatter for 1699.

Hands Carsten Langballe på regimentskriverens vegne har stævnet Christen Christensen Kiergård i Nørhå for at have indtaget 2 inderster nemlig Niels Lauridsen og Mads Christensen med deres hustruer på halve Hougård, der er kgl. gods, uden at give det til kende for vedkommende øvrighed. Det er imod loven og desuden til stor skade for Kiergårds gårdmand og for de øvrige folk i sognet, idet indersternes høns og kreaturer æder på markerne, og der går mere brug af deres fælles arealer.

Jep Andersen Vild af Hundborg og Christen Pedersen ibd. afhjemlede deres syn på den halve gårds brøstfældighed.

Opsat 14 dage. (2/11)

Morten Jensen af Hundborg tiltaler Knud Christensen i Hvalstrup for gæld.

Opsat 8 dage.

(27/9) Fahrenkrugs sag opsat 14 dage. (2/11)

(4/10) Provstens sag om kvægtiende opsat 14 dage. (2/11)

25. Oktober.

Kun få tinghørere mødt.

Sager til i dag opsættes yderligere 8 dage.

2. November.

(11/10) Saubjerg-sagen opsat 14 dage. (15/11)

(18/10) Dom i sagen om kvægtiende: Anders Vestergård i Nors skal betale efter provstens forlangende, der understøttes bl.a. af en dom fra 1688 og landemodets protokol af 15/10 1698.

(18/10) Christen Christensen i Kiergård i Nørhå irettelægger et skudsmål om, at han altid tilbørligt har handlet, røget og gødet sin jord, både den halve del af Houbøl, han har i fæste, og den tredjedel af Kiergård, som han ibor. Han har holdt husene i rimelig god stand og på alle måder opført sig som en god nabo.

De fattige husfolk har ikke gjort nogen fortræd. Underskrevet af Niels Jensen, Tomas Christensen, Anders Pedersen, ANS og SIS.

Christen Kiergård irettelægger derefter et vidnesbyrd af Niels Laursen Griis m.fl., hvoraf fremgår, at Christen Houbøl, da Niels Laursen Skredder først lejede den stue i Houbøl, lovede Christen Kiergård, at denne ikke skulle få skade eller fortræd deraf.

Endeligt fremlagt et tingsvidne af Nørhå birketing 8/11 1676 vedr. skifte og deling mellem Christen Kiergård og Christen Jensen Houbøl angående Houbøls bygninger og jorder samt en klage, som Kiergård har indgivet til og som er påtegnet af amtmanden, der mener, at den næsten blinde Christen Kiergård er mere

vederhæftig end hans anklager. Han bør dog befales at afskaffe de husfolk, der er indtaget uden tilladelse. Kiergård mener, at det er rettens sag og ikke hans at afgøre, om Anders Pedersen, Simon Jensen, Tomas Nørgård og Niels Jensen Kirk har forset sig på samme måde.
Opsat 8 dage.

(18/10) Jens Bødker i Hundborg og de øvrige anklagede nægter ved ed at have underskrevet skandskriftet mod Fahrenkrug og at have lagt råd op med hans tjener, hvorfor de frikendes.

8. November.

Læst patent om højesterets afholdelse.

Christen Drasbech, Michel Christensen og Christen Jepsen Skredder, alle af Tingstrup, har ved Ll. Bløde Høj på Torp mark synet liget af en betler, som lå næsegrus med blodigt ansigt slået ned i jorden, og med tommelfingeren indknyttet i den venstre hånd. De skønnede, at årsagen til hans død var „stor svaghed af den faldende syge samt frost og kuld“.

Anders Jensen Fuglsang, Peder Tuerborg og Christen Steentoft, alle Vester Vandet, var i Per Frøkiers hus for at syne en afdød betlerske, som havde fået husly og var død om natten efter tidligere langvarig svaghed. Der fandtes ikke sårsmål, der tydede på en unaturlig død.

15. November.

Fahrenkrug stævner sin undvegne tjener Niels Simonsen Brandt.
Opsat 8 dage. (22/11)

Henrik Christensen af Bjerre på Olle Krogs vegne i Vigsø stævner Mette Jensdatter på Skielsbjerg for 10 sldl, hun har lånt. Endvidere Christen Andersen i Østerild for 4 sldl., Bertel Andersen ibd. 3? sldl., Niels Spanggård og Michel Balle.
Opsat 8 dage. (22/11)

(2/11) Dom i Saubjerg-sagen. Nors, Tved og Vandet sogne-folk har i over 30 år haft fri brugelighed med lyngslet, torfue- og raflskær, hvorfor de frikendes for Nørtorps tiltale.

Knud Riber udsteder dette.

Herredsfogeden har stævnet Mads Andersen i Miel Klit i Hjardemål sogn og Christen Andersen i Gårdal i Hansted sogn for udeblivelse fra deres hverv som stokkemænd.
Opsat 8 dage. (29/11)

22. November.

(15/11) Fahrenkrug rejser sag mod sin undvegne tjener dels for varer og rede penge 17 rdl., som var betroet ham, dels for udgift til processer ved by- og herredsting 11-12 rdl.
Opsat 14 dage. (6/12)

Villads Poulsen, forpagter på Koustrup, fremlægger til protokollering et skøde fra Peder Jensen Sønderby nu værende i Villerslev på et boel i Skovsted, som Christen Pedersen nu beboer, skyld 4 td. byg, 2 rdl. arbejdspenge, nu solgt til Villads Poulsen for 60 danske kroner.
Ejendommen er i 97 købt af Gert Irgens til Vestervig og i ny matrikel ansat til 1.7.3.1.
Underskrevet til vitterlighed af Jep Christensen Ref i Villerslevgård og Mads Michelsen i Hassing.

Jens Madsen i Skinnerup tiltales for gæld til Emmike Eriksens stervbo.
Opsat 14 dage.

Knud Riber tiltaler Bergete Tomasdatter i Norringtoft for gæld.

(15/11) Krogs sag mod en del folk for gæld opsat 14 dage. (6/12)

Hundborgs degn på provsten hr. Olles vegne stævner Peder Christensen Møller i Faddersbøl mølle til opkrævelse af synsmænd nemlig Peder Pedersen Søe ved Klitmøller, Niels Christensen Fisker i Vestermølle ibd., Mikkel Sørensen i Ulstrup mølle, Anders Ibsen i Thisted, Anders Christensen i Hundborg og Jens Bødker ibd. (29/11)

29. November.

Læst befaling om stenes tilførsel og indretning ved milepæle.

Menige bønder advares om straks at samle de nødvendige stene hertil inden frosten tiltog.

(22/11) Hr. Olle Nielsen Hosum i Hundborg lod oplæse et skriftligt syn på Faddersbøl mølles brøstfældighed (? side vedr. møllehus og ralingshus). Udgjorde i alt næsten 200 rdl. (6/12)

(15/11) Sagen mod de 2 stokkemænd, der ikke har givet møde i den tid Iver Pedersen har været herredsfoged, opsættes 14 dage. (13/12)

6. December.

(22/11) Fahrenkrugs sag opsat 8 dage. (13/12)

(22/11) Olle Krog kontra Niels Jensen i Spanggård opsat 8 dage.

(22/11) Samme mod Olle Pedersen og hans (hustru?) i Skielsbjerg.
Opsat 8 dage. (13/12)

(29/11) Præsten i Hundborg irettelægger en vurdering fra 1685 af brøstfældigheden på Faddersbøl mølle til 144 rdl. og påstår, at fæsteren nu har forbrudt sit fæste, dels ved den forøgede brøstfældighed, dels fordi han først efter retssag betaler sin skyld, hvorefter præsten forlanger møllen fraflyttet til Philip Jacobi. Peder Christensen Møller svarer, at hans hus i samfulde 17 uger har været forfulgt af en svær sygdom, så folk ikke turde arbejde eller komme hos ham, og han beder om respit. Så vil han genopbygge møllen og betale sin skyld.

Opsat 8 dage. (13/12)

13. December.

Læst forbud mod udførsel af korn samt takster på rug, byg og arre.

Peder Tomsen på Momtoft lyser 1. gang efter en undvegen bonde Søren Sørensen i Tved i Hjardemål sogn.

(29/11) Sagen mod stokkemændene opsat 14 dage.

(6/12) Mette Jensdatter i Skielsbjerg svarer på Olle Krogs beskyldning, at hun aldrig har lånt penge af ham, men at hun nogen tid før hendes stiftfader Christen Pedersen døde på Skielsgård, hvor hun da var, hentede nogle penge hos Krog til hendes stiftfader. Pengene var indbundet i et klæde, som de forbød hende at løsne, før hun kom hjem hos sin stiftfader.

Opsat til snapsting, og da skal skiftet efter Christen Skielsgård fremvises.

Enevold Nielsen til Kølbygård tiltaler efter købmandsbog (48 navngivne) bønder bl.a. Store Niels Tomsen i Skinnerup for egen og sin salig faders gæld.
Opsat til Snaps-tirsdag. (10/1 99)

Rodsted stævner (16 navngivne) bønder for gæld.
Opsat til Snaps-tirsdag. (10/1 99)

Samme stævner Christen Bertelsen Lagård i Tingstrup, Niels Mortensen og Anders Nielsen Ulgård i Thorsted for skyld og landgilde til Margrete Lund. Mortensen og Ulgård henviser til en frifindelse af 15/2 98.
Opsat til Snaps-tirsdag. (10/1 99)

På Niels Jensen Toftums vegne stævnes Niels Poulsen Smed i Ås, Margrete Ifuersdatter i Hansted, Bertel Jensen ibd., Knud Christensen i Hvalstrup i Hundborg sogn, Niels Olesen i Kiergård i Sennels, Hans Pedersen i Lønnerup og Michel Bødcher i Hillerslev for skyld.
Opsat 4 uger. (17/1 99)

Niels Christensen Abildgård i Østerild stævner følgende for skyld: Mogens Bundgård i Sennels, Peder Smed ibd., Kirsten Erichsdatter ibd., Christen Andersen Kirch i Østerild, Jens Andersen Balle ibd., Peder Jørgensen Bach i Hjørdemål, Niels Jensen i Spanggård.
Dom: De skal betale.

På Jens Thinstrups vegne, arving efter Laurs Thinstrup, tiltales Erich Nielsen i Skinnerup for gæld. Erik mener at have betalt Jens, hvad denne proquota kan tilkomme som arving, og har iøvrigt talt med Tomas Ulgård, som har en af arvingerne hos sig som myndling.
Det fremgår dog af skiftebrevet, at pengene skal inddrives af Jens Pedersen Tinstrup.
Opsat 8 dage. (20/12)

Laurs Nielsen i Thisted stævner (25 navngivne) bønder for gæld.
Opsat til Snaps-tirsdag. (17/1 99)

(6/12) Dom i sagen mod møller Peder Christensen i Faddersbøl:
Mølleren skal inden Philip Jacobi 1700 have bragt møllen i forsvarlig stand, ellers har han forbrudt sit fæste.

(6/12) Fahrenkrugs tjener dømmes til at betale 17 rdl., „han havde i vare“, samt sagsomkostninger.

**EKSTRAKT
af
JUSTITSPROTOKOL
for
HILLERSLEV OG HUNDBORG HERRED
1699**

G. Møller Frederiksen
Juli 1986

10. Januar.

(13/12 98) Enevold Nielsen får dom over debitorer.

(13/12 98) Rodsted får dom over debitorer.

(27/4 98) Samme mod Laurs Christensen Kirch i Sundby, der først har forført Rodstedts tjener til utroskab og tyveri.

Opsat 14 dage. (24/1)

(13/12 98) Samme på Edel Margrete Lunds vegne mener, at de tiltalte Thorsted-fæstere enten har forbrudt deres fæste eller skal betale svarende til det ændrede fæstebrev, som Enevold Nielsen har aftalt med dem for sin andel af gården.

Opsat 14 dage. (24/1)

(20/12 98) Erik Nielsen af Skinnerup har forsøgt med korn at betale sin gæld til Jens Pedersen Thinstrup, der ikke ville modtage kornet.

Opsat 8 dage. (17/1)

Christen Villandsen af Skjoldborg på egne og samtlige sognemænds vegne har stævnet samtlige Kallerup og Tilsted sognemænd, Næstrup bymænd og alle husfolk på Møgelvang til påhør af forbudsvidne angående Skjoldborg hede og tørvekær.

Niels Madsen i Kallerup på Enevold Niensens vegne fremfører, at hvis man vil udstede forbud mod hævdunden ret til brug af heden, skal dette gives til kende overfor jorddrotterne.

De indstævnedes forbydes herefter brug i Skjoldborg nørre hede.

Samme stævner Peder Yde i Tilsted for skyld, og Christen Andersen ibd., for hvad denne skyldte dels sal. Jens Villandsens børn og arvinger, Christen Villandsen er formynder for, dels Christen Villandsen selv. Dom: De skal betale.

17. Januar.

Læst forordning om privilegier for dem, som ville indrette „ulden manufakturere“ i Danmark og Norge.

Enevold Nielsen har på sin bonde Christen Frandsens vegne i Tingstrup stævnet Jeppe Nielsen ibd. og dennes kone Kirsten Andersdatter for overlast, de har forøvet mod Frandsen den 4/1 om natten på Tingstrup gade. Som vidner er stævnet følgende mænd fra Tingstrup: Anders Michelsen og Michel Andersen, Christen Michelsen, Olle Madsen, Christen Jepsen Dragsbechs søn Jeppe Christensen og Jens Andersen, Christen Lagård, Mads Sørensen, Jens Knudsen, Hermand Pedersen, Peder (Just?)sen, (Christen?) Laursen og Clemmed Pedersen, Jens Frost og hans sønner Hans og Jens Jensen.

Enevold Nielsen irettelægger en attest fra en badskærer i Thisted Daniel Valas, som har Frandsen under kur, hvori anføres, at Frandsens ene ben ovenfor anklen „Tibes kaldet“ var i stykker og splintret, armen ovenfor albuen var (knust? - hele siden er afbleget og svært læselig), der var tvende huller oven i hans hovede, og han havde smerter i ryg og lænder.

Synsmænd har foretaget 2 syn på Frandsen og bekræfter det i attesten anførte. Overfor amtsforvalterens fuldmægtig, der repræsenterer Jeppe Nielsen, indrømmer de, at Jeppe ikke var til stede ved synene. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Ovennævnte sag er forliget mod, at Jeppe Nielsen betaler badskæreren samt en erstatning på 8 rdl.

(10/1) Tomas Ulgård på sin myndlings (Peder Ulgårds datter) vegne foregiver, at han har taget gælden til sig, og at de andre arvinger herefter intet har med Erik Nielsen i Skinnerup at gøre.

(13/12 98) Laurs Nielsens gældssag. Følgende bliver dømt til at betale: Tomas Fisker i Silstrup, Peder Feldbereder i Kallerup, Salmand Ollesen i Hundborg, Mads Meilagger ibd., Knud Foged, Niels Korsgård, Anders Vig i Thorsted, Christen Christensen, nu i Rærgård, Jens Pedersen Kier, Salmand Biergård, nu i Dollerup og Christen Murermester i Nors.

(13/12 98) Niels Jensen Toftum får dom over sine debitorer.

24. Januar.

(17/1) Rodstedts sager mod Laurs Kirch og mod Edel Margrete Lunds tjener opsat 8 dage.

Michel Jensen af Sennels forelagde sin sognepræsts attest lydende: Den fattige mand Michel Jensen med hustru Else Christensdatter og 4 småbørn er udsatte fra gård og avling og et af deres børn plaget af sygdom. Han anbefaler, at de får skudsmål og tingsvidne på deres slette tilstand, og at de kan modtage hjælp af medlidende mennesker til barnets helbredelse.

Rigtigheden bevidnes af folk fra Sennels sogn bl.a. Tomas Gregersen, Peder Nielsen, Ib Jensen, Christen Eriksen.

Amtmanden godkender de af herredsfogeden udpegede tinghørere for dette år nemlig af Rær sogn Peder Sørensen, Vigsø sogn Christen Møller i Bjerre mølle, Tved sogn Tomas Tange på Ballerum, Østerild sogn Christen Madsen i Hovsør, Skinnerup sogn Niels Pedersen, Thorsted sogn Christen Tomsen, Hundborg sogn Vilands Dahlgård, Skjoldborg sogn Michel Christensen. Men herhos er at erindre, at Niels Pedersen i Skinnerup er kirkeværge, og derfor for det andet bliver forskånet.

31. Januar.

Peder Kier af Østerild stævner Niels Jensen i Spanggård og Christen Kirch i Østerild for skyld. (7/2)

Samme på Christen Damsgårds vegne i Østerild har stævnet Bertel Andersen og Christen Andersen Kirch i Østerild for skyld. Denne og forrige sag opsat 8 dage. (7/2)

Mads Michelsen af Østerild mod Bertel Andersen ibd. for skyld.
Opsat 8 dage. (7/2)

Anders Nielsen af Kåstrup har stævnet Anders Ollesen ved Klitmøller (talte med hans broder Poul Ollesen, som er hans næste nabo) for dennes lån af rede penge og for „varer, han i hans hus i forvaring har indtaget“. Endvidere Christen Tomsen i Thorsted for skyldige rede penge.

Anders Olufsøns svoger Peder Nielsen har betalt noget til Anders Nielsen og Olufsøns datter havde modtaget noget smør, som havde været indsat hos Christen Frost i Klitmøller.

Opsat 8 dage. (7/2)

På amtmandens vegne stævnes Søren Jepsen i Skinnerup og hans hustru Margrete Madsdatter, der for anden gang har ligget deres barn ihjel. Søren Jepsens husbond Thomas Graversen mener, det bør bevises, at det er sket før.

Opsat 14 dage. (7/2)

Niels Baun i Hesseldal lader Simon Nielsen i Troldborg og Jens Møllers enke i Vigsø stævne for skyld.
Opsat 8 dage.

Anders Nielsen i Kåstrup på Boer Nielsens vegne ibd. stævner Olle Pedersen på Skielsbjerg, Morten ved Tved kirke, Christen Dein i Ll. Hillerslev, Christen (Ton?) i St. Hillerslev, Peder Hansen i Kjelstrup og

Christen Pedersen i Kåstrup til dom med 14 dages varsel. (7/2)

Amtsforvalteren lod læse et købebrev på 1/3 part af en skude, udgivet til ham af Christen Christensen Krog ved Klitmøller og dateret 17/12 98. De 2 andre tredjedele ejes af Niels Pedersen Schindrup og Peder Andersen Brou.

7. Februar.

(31/1) I sagen vedr. Søren Jepsens barns død i Skinnerup er stævnet amtmanden og følgende vidner: Niels Poulsens Maren Nielsdatter, Niels Schytes Dorte Pedersdatter, Maren Jepsdatter og hendes mand Niels Tomsen, alle Skinnerup.

Margrete Madsdatter vidnede, at barnet var svagt, da det blev født, og derfor blev hjemmedøbt. Den nat, da barnet døde, havde det været uroligt og grædt, og om morgenen var det død, men det var ikke på grund af forsømmelse eller skødesløshed.

Vidnerne bekræftede, at barnet var svagt, da det blev født, og da de havde synet det døde barn, havde de ikke set noget usædvanligt.

Præstens attest bekræftede hjemmedåben. (14/2)

(31/1) Peder Kier i Østerild.

Sagen opsat 14 dage. (21/2)

(31/1) Mads Michelsen i Østerild kontra Bertel Andersen ibd. opsat 14 dage.

(31/1) Christen Damsgård af Østerild.

Gældssag opsat 14 dage. (21/2)

(31/1) Anders Nielsen i Kåstrup kontra Anders Ollesen opsat 14 dage. (21/2)

(31/1) Boer Nielsens gældssag opsat 14 dage. (21/2)

14. Februar.

Læst 2 kongelige forordninger.

Læst proklama om afholdelse af auktion bl.a. over gods tilhørende Københavns hospital. Afholdes i Viborg 15/3 og 16/3.

(7/2) Amtmandens sag mod Søren Jepsen og hustru i Skinnerup opsat 8 dage. (21/2)

Jens Christensen Skyum stævner Hans Axel Pors i Silstrup, Peder Holm i Klat mølle og Mads Kiergård i Næstrup for skyld.

Opsat 8 dage. (21/2)

21. Februar.

Tomas Grafuersen lod lyse al Momtofts endels mark, eng, lyngslet, tørvegrøft og alt andet gården tilliggende i hegne og forbød ulovlig brug.

(7/2) Anders Ollesen i Klitmøller har stævnet Anders Nielsen i Kåstrup, „talte med hans broder Christen Christensen“, og fremstiller Peder Nielsen Schindrup af Klitmøller, som vidnede, at på en rejse i 1697, da kom Anders Ollesens søn Olle Andersen, som bor på Christianssand, med deres skude til Norge med 10 td. gods. Da de var hjemkommet, spurgte Anders Nielsen Peder, om han havde afregning for Anders' 1? td., hvortil han svarede nej. (Resten af teksten er afbleget og vanskelig læselig). (Se nedenfor).

(Ulæseligt) sag opsat 8 dage.

(14/2) Jens Skyums gældssag opsat 14 dage. (7/3)

(7/2) Boer Nielsens sag opsat 8 dage.

(14/2) Sagen mod Søren Jepsen i Skinnerup opsat 14 dage. (7/3)

Amtmanden lader meddele, at landeveje skal repareres så snart jorden er tjenlig, at Nors sø ved oversvømmelse har gjort betydelig skade på huse og korn i Nors by, og at Nors sognemænd derfor alle skal medvirke ved bygning af en dæmning, der kan forhindre gentagelse.

Kølbygårds bønder Bertel Andersen og Christen Andersen Kirk i Østerild dømmes til at betale resterende skyld og landgilde.

(7/2) Peder Kier i Østerild får dom over Christen Kirk ibd.

(7/2) Christen Damsgård i Østerild får dom over Bertel Andersen og Christen Kirk ibd.

(Se ovenfor) Anders Nielsen af Kåstrup kontra Anders Ollesen af Klitmøller opsat 8 dage.

Arvekontrakt mellem Jens Christensen Kåstrup i Brund som formynder for sin sal. søn Christen Jensens børn med Karen Andersdatter og Michel Tomsen, som har indgået ægteskab med enken og skal beholde de 2 børn Anders og Christen tillige med deres arvelod, som er for hver 60 sldl.

Jens Kåstrup lover sine sønnesønner, at de efter hans død skal have en ager på 12 små skp. bygsæd, beliggende ved Peder Mogensens mølle i Thisted. Underskrevet af Jens Christensen Kåstrup og Michel Tomsen Kielstrup.

28. Februar.

Christen Christensen Smed af Nors har stævnet amtmanden til påhør vedr. den skade vand fra Nors sø har forårsaget på Smeds bugninger. Simon Pedersen, Niels Nielsen Kortegård og Christen Madsen Gade, alle Nors by, og Jens Andersen i Schorupgård vidnede, at ralingshuset var omflydt af vand, gårdstedet ligeså, så gødningen var bortskyllet, laden og stalden var fuld af vand, „så tre af os stagede derind med en båd og så, at alting var udflydt både foder og korn, undtagen lidt korn på staldloftet, som måtte kunne fejes ned i en båd og føres bort“. Folkene og kreaturerne fra gården opholdt sig hos hjælpsomme byfolk. Ingen erindrer, at Nors sø nogensinde tidligere har haft så høj en vandstand. (Se næste).

Hos Niels Hyldgård i Nors var det tvivlsomt, om laden ville blive stående efter oversvømmelsen. Tingsvidne.

Peder Madsen på sin fader Jens Svendsens vegne i Thisted tiltaler Hans Axel Pors for skyld efter købmandsbog.

Opsat 8 dage. (7/3)

7. Marts.

(15/11 98) I Saubjerg-sagen stævner Nørtofts foged Vandet, Tved og Nors folk til vidnespåkør og mange vidner fra Hansted og Rær sogne. Der tillades ikke vidne, før lodsejere er indstævnet. (31/5)

Anders Nielsen af Kåstrup kontra Niels Tomsen i Thorsted opsættes 14 dage. (21/3)

(21/2) Sag mod Søren Jepsen i Skinnerup opsat 8 dage. (14/3)

Peder Ofuesen i Kåstrup har ladet Jens Jensen ibd. stævne til påhør af en attest samt Christen Erichsen af St. Hillerslev, Christen Christensen, Jørgen Ollufsen og Jens Christensen af Ll. Hillerslev til at vedstå deres attest af 13/10 98.

(Attesten omhandler tilsyneladende skel mellem 2 engskifter, men teksten er afbleget).

Knud Riber stævner på sal. Emmike Eriksens stervbos vegne Anders Jelesen, Niels Christensen, Jens Nielsen og Christen Veie, alle i Fårtoft, Peder Jørgensen i Hundal og Christen Kloster i Sennels for restende skyld til Thisted kirke for år 1697.

Dom: De skal betale.

Samme på Christen Søe og Thisted kirkes vegne stævner de samme fæstere for landgilde for 1698.

Dom: De skal betale.

(28/2) Skyums sag mod Pors opsat 8 dage. (14/3)

(21/2) Jens Svendsens sag mod Pors opsat 8 dage. (14/3)

14. Marts.

(7/3) Begge sager mod Pors opsat 8 dage.

Læst resolution vedr. ekstraordinær skat.

(7/3) Søren Jepsen i Skinnerup og hans hustru frikendes.

21. Marts.

(14/3) Skyums sag mod Pors opsat 8 dage.

Niels Christensen Hede af Thorup har med regimentskriverens tilladelse ladet sin boligs tilliggende jorder kongen tilhørende syne for sandflugtsskader af Peder Poulsen, (Mads?) Christensen og Peder Ollesen, alle af Thorup. Syn afhjemlet.

(7/3) Sag mod Christen (eller Niels? se 7/3) Tomsen opsat 8 dage.

Hr. Olle Nielsen i Hillerslev lod advare, at det på næste onsdag efter påskehelligdagene var 30. dagen efter afgangne Marcus Pedersen i Klit i Hjørdemål sogn, at hans efterladte og kreditorer da skulle indfinde sig.

28. Marts.

Søren Nielsen af Thisted på sin fader Niels Jensen Toft(um?)s vegne tiltaler Jens Frost i Tingstrup og dennes søn Hans for gæld efter købmandsbog. Frost mener, at Hans bør stævnes særskilt, da noget af det, han har udtaget, er til eget brug.

Opsat 14 dage og Hans pålægges da at møde.

4. April.

Læst missive om at kornvarer undtagen rug og hvede må udføres, men kun fra Ålborg toldsted.

Nørtofts foged har stævnet skipper Anders Bergman, begge Christen Bertelsønner i Rosholm, Niels Madsen i Vigsø, Laurs Madsen ibd., Olle Krogs karl, Mads Krog, Peder Roed, Peder Ollesens søn

Christen Pedersen, Anders Hestkiers søn Christen Andersen om, hvad de har optaget på stranden, og hvem der har givet dem lov. „Talte med hr. Jensens søn i Rær, hvor skipperen blev stævnet“, som havde ført det svenske skib, der var strandet i Vigsø bugt.

De indstævnedede vidnede, at skipperen havde lejet deres båd „for 8 dage siden såvel som tilforn“ og overtalt dem til at sejle ham ud til vraget, for at se om noget kunne bruges, „såsom han derfor havde ligget over her hele vinteren“.

Fogeden spurgte dem, om de ikke vidste, at Vestervigs og Nørtorps ejere samt Jens Svendsen havde købt vraget og lasten af skipperen, hvortil de svarede nej, de havde ikke set noget købebrev og havde først dagen efter fået forbud mod at bjerge noget fra vraget. Skipper oplyste, at han var der på Sveriges konges vegne for at kontrollere om noget af kronens gods kunne bjerges, hvilket godkendes af udsagn fra den danske tolder Christen Jensen efter kammerkollegiets ordre af 25/10 98. (Drejer sig om kanoner, kugler og krudt). Tingsvidne. (12/4)

Anders Espersøn af Århus på hr. Laurs Hironimus' vegne, sognepræst i Århus og Hobro sogne, der påstår at være stævnet af mag. Christen Stistrup, præst til Ullis og Foulum sogne. Ingen er mødt på Stistrups vegne.

12. April.

(4/4) Anders Bergman er mødt efter stævning af Nørtorps ejer, der dog ikke er mødt.

(28/3) Niels Jensen Toftums sag opsat 8 dage. (18/4)

Laurids Nielsen i Thisted stævner Michel Bahle i Østerild og Skaris Jensen i Kjelstrup for skyld.

18. April.

Poul Pedersen af Skinnerup har stævnet Peder Andersen Koch ibd. for restance på kgl. anparttiende på 1 td. havre, som Poul Pedersen har betalt for Koch.

Opsat 8 dage.

Tolderen Christen Jensen Kierup fremlagde skøde til protokollering: Jens Henriksen, forpagter på Sjælland, har solgt et gadehus i Klitmøller, som Rasmus Andersen påbor, i ny matrikel 3 fjk. 2 alb., til toldereren.

(12/4) Jens Frost i Tingstrup nægter, at være ansvarlig for de 16 rdl., som hans søn Hans har udtaget varer for hos Toftum, men hvad han ellers søgtes for, ville han betale.

Dom: Jens Frost frikendes. Toftum må søge regres hos Hans Frost.

25. April.

Christen Tomsen i Tilsted på den ene og Peder Christensen ibd., som er Christen Tomsens børns moderbroder, på den anden side har accorderet om den arv, som tilfalder børnene efter deres sal. moder Johanne Christensdatter: Til sønnen Christen Christensen 20 sldl. og til datteren Else Christensdatter 14 sldl., en seng så god som 8 sldl. og hendes sal. moders kiste og gangklæder. Arven skal blive stående hos faderen til børnene er 20 år gamle.

Læst justitsråd Christopher Bartholins skrivelse til byfogeden om den hindring i de jyske kedelsmedes næring, der forårsages af kedeldragere fra Flensborg, som løber rundt fra hus til hus under påberåbelse af kgl. resolution af 1/3 87, som er et privilegium til det Flensborgske Kobber- og Messing Mølleværk. Flensborgerne må kun sælge på markederne i købstæderne.

2. Maj.

Anders Nielsen Kiergård af Nørhå har stævnet Hans Carsten Langballe i Nørhågård for skælds- og ærerørige ord, Langballe skal have brugt mod Kiergård søndag den 12/3 på Nørhå kirkegård, samt for udpantning af et plovjern hos Kiergård. Som vidner er stævnet (30 navngivne) Nørhå-mænd samt deres sønner og karle.

Langballe, der er rytterbonde, protesterer mod „ulovlig“ indstævning, og dommeren vil ikke tillade vidne, før regimentskriveren er indstævnet.

Henrik Christensen af Bjerre har stævnet Margrete Olesdatter og Maren Lauridsdatter i Vigsø for ubeviselig og usandfærdig beskyldning mod Henrik. Som vidner er stævnet Peder Jensen i Brund, folkene i den Vensyssel-skude, der ligger i Vigsø bugt bl.a. skipper Jens Andersen og købmand (Svend?) Jørgensen, m.fl.

Item stævnet Jens Smed i Bjerre om hvad han overfor Margrete har sagt Henrik på.

Opsat 14 dage.

Langballe tiltaler på regimentskriverens vegne Niels Christensen Bierregård i Tvorup for restance.

Opsat 8 dage. (9/5)

9. Maj.

Læst forordning om sørgedragter.

(2/5) Langballes sag mod Bierregård opsat 4 uger.

16. Maj.

Læst forordning om hvem der må bære baldyrede klæder.

På hr. Olle Nielsens vegne i Hillerslev er Kirsten Jensdatter i Sønder Klit stævnet angående sal. Mourids Pedersens bo, som er blevet borte under hendes tilsyn. Stævningmændene „talte med hendes broder til Jens Andersen i Sønder Klit, hvor hun sig nu opholder“.

Opsat 8 dage.

Peder Bendixen i Vester Vandet irettelægger et skøde fra tolder Christen Jensen Kierup, som sælger det gadehus i Klitmøller, som beboes af Rasmus Andersen, til Bendixen.

23. Maj.

Rodsted stævner kongens dykker Christian Fux for skyld og vil gøre udlæg i Fux' efterladte instrumenter og redskaber.

opsat 8 dage. (31/5)

Stephen Christensen i Skovsted har stævnet Jens Lauridsen i St. Hillerslev og hans broder Poul Lauridsen for vold og overlast og ærerørige ord. Stephens pige vidnede, at hun sammen med Stephen og dennes søn Christen, der var 13 år gammel, var gået i marken for at fange 4 bæster, der gik i Stephens vinterrug. Da kom Jens og Poul Lauridsen løbende og slog på Stephen og bæsterne, til de med magt havde fået bæsterne fri.

De kaldte Stephen en skælm og drev derefter bæsterne væk.

På Jens' spørgsmål svarede både pigen og Stephens søn, at de var kommet til marken, hvor bæsterne gik, samtidig med Stephen.

Niels Justsen af Skovsted vidnede, men havde ikke set noget.

Stephens kone Maren Christensdatter vidnede, at hun stod i gården og så de 2 karle slå til koblet og hendes mand var midt i, men om de slog hendes mand kunne hun ikke se.

Jens mente, at Stephen med uvildige vidner burde bevise, at bæsterne var i hans vinterrug. Tingsvidne. (31/

5)

31. Maj.

(7/3) Ørums delefoged får udpeget 20 (navngivne) synsmænd til at syne skellet på Saubjerg mellem Nørtorps ejendom og sognemændenes fæled. (6/6)

(23/5) Poul Laursen af St. Hillerslev stævner Stephen Christensen i Skovsted for vold og overlaster samt Agge Laursen og Niels Justsen af Skovsted m.fl. som vidner. Stephen protesterede, da vidnerne fra 23/5 ikke var indstævnedes, men dommeren anser de ikke stævnedes vidner, som er Stephens hustru og søn, som uden betydning.

Sagen forliges.

(23/5) I Rodstedes sag mod Fux irettelægger Rodsted, at Fux havde fået en kontrakt med Lybech på 1450 rdl. for at fjerne et vrag ved Travmunde. Da Fux ikke selv har de nødvendige penge til arbejdsfolk m.m., havde han kontraheret med Rodsted som medinteressent om at dække den halve omkostning, maksimalt skønnet til 265 rdl., hvorfor Rodsted skulle have 1/3 af de 1450 rdl. plus 1/3 af de supplerende indtægter hævningen af vraget kunne indbringe.

Fux skal have de 2/3, hvoraf 1/3 for omkostninger og 1/3 for eget arbejde.

Imidlertid fremgår det af kontrakten, som Rodsted har kopi af, at Fux ikke er forpligtet til at fjerne hele vraget, men nu er Lybech interesseret i en udvidelse af kontrakten, så dette sker, hvorefter Rodsted skal have 1/3 af den udvidede kontraktsum, og Fux skal lave specificeret regnskab over de forøgede omkostninger og over de indtægter, som salg af forbrugt materiel f.eks. tovværk indbringer.

Fux får de 265 rdl. af Rodsted, der til gengæld skal holdes skadesløs, hvis dødsfald eller ulykkelig hændelse påkommer Fux, og gælden skal være betalt inden førstkommende 11/6, og ingen anden gæld skal gå før denne. Aftalen dateret 2/11 1695.

Endvidere har Rodsted bekostet omkostninger ved Fux' sager mod Emmike Eriksen og Laurs Nielsen ved hjemting og landsting o. 25 rdl.

Opsat 14 dage. (13/6)

Ørum forbyder (et eller andet?). (6/6)

Poul Pedersen af Skinnerup på sin stedfaders vegne. Peder Christensen af Øster Vandet, har stævnet Poul Pedersen ibd., som er stedfaderens husbond, til opsigelse af gården. Jens Christensen Bach og Christen Tomsen, begge Skinnerup, har opsagt gården hos Peder Ollufsen i Øster Vandet til dennes søn Poul Pedersen, der må være husbond, da han har advaret Peder Christensen om ikke at betale til andre, og 2 gange som husbond har givet kvittering for betalt skat. Selv om Poul i Øster Vandet påstår, at Enevold Nielsen er rette husbond, opsiges gården til Poul til førstkommende Valborgs dag. (6/6)

6. Juni.

(31/5) Poul von Klingenberg på egne og sine bønders vegne i Nors, Tved og Vester Vandet sogne lader fremstille synsmænd, der afhjemler deres syn på skellene om sognenes fæled på Saubjerg (1 sides beskrivelse). Nørtorps foged stiller en række spørgsmål om skellenes forløb og deres markering, hvortil synsmændene svarer, at de ikke kan oplyse mere end de allerede har vidnet.

(31/5) Klingenberg lader 2. gang forbyde al ulovlig brug i hans tjeneres jorder. (13/6)

(31/5) Peder Christensens gård i Øster Vandet opsiges 2. gang. (13/6)

På amtsforvalterens vegne fremstilles Anders Hyldgård og Bertel Høj af Nors, som vidnede, at den gård i Nors, som Christen Mouridsen sidst påboede, havde ligget øde næst afvigte år. Amtsforvalteren tilbød

gården i fæste.

13. Juni.

(31/5) Rodsted kontra Fux opsat 8 dage. (20/6)

Olle Dreier på forrige renteskriver Jens Mogensen Birchs arvingers vegne har stævnet Jeppe Jacobsen i Lønnerup, Peder Christensen og Mads Sørensen ibd. for landgilde 1698 for Therkel Christensens gård 8 td. byg, 1 pd. smør, 1 svin, 2 gæs, 1 foenød og 8 td. havre gæsteri, af Christen Jensens gård 4 td. byg, 1 pd. smør, 1 foenød, 1 gris, 2 gæs, 4 td. havre gæsteri, samt af Mads Sørensens bolig 1 td. byg og 1 pd. smør.

Opsat 14 dage. (27/6)

(6/6) Vedr. opsigelse af Peder Christensens gård i Øster Vandet vidner Anders Nielsen Ulgård i Thorsted og Niels Christensen i Øster Vandet, at de havde hørt Poul Pedersen sige til Peder Christensen, begge ibd., at han havde købt Peders gård.

Sognepræsten i Vandet bekræfter, at Peder Christensen i 3 års tid har været så svag, at han har fået alterets sakramente i sit hjem.

Thord Madsen og Lefue Laursen på Holm, Anders Nielsen, Anders Smed Niels Christensen og Michel Sand, alle i Øster Vandet, vidner også om Peders og hans hustrus store svaghed og høje alderdom. (Se næste indførsel).

Samme sag. Gården opsiges for 3. gang. (20/6)

Bertel Pedersen i Ll. Hillerslev har stævnet Anders Christensen Schindrop, Niels Christensen, Christen Christensen ibd., Michel Bødcher og Poul Nielsen Malle i St. Hillerslev, Jens Ollesen og Jens Tomsen i Kjelstrup, Christen Christensen, Svenning Christensen og Bertel Nielsen i Skovsted for kirketiende.

Opsat 8 dage. (20/6)

Peder Christensen Ofergård af Kjelstrup på rytterbønderne Mads Christensens og Peder Bodsens samt på Søren Laursens og Niels Luchasens vegne, alle af Østerild, har stævnet Anders Christensen i Hovsør, Niels Christensen i Abildgård, Mads Michelsen i Vestergård og Laurs Jacobsen i Østerild samt alle andre Østerild sogns gårdmænd til påhør af tilbud vedr. kongens og kirkens tiende.

Niels Christensen i Abildgård spurgte, om de også havde stævnet hus- og boelsmænd, sal. hr. Peders enke i Hjardemål, „som giver snart den største tiende i sognet og enken i Klastrup, som og tiender“. Christen Poulsen, som har den halve kongetiende, er heller ikke stævnet, hvorfor Niels Christensen ikke mener, der bør udstedes vidne.

Peder Ofergård mener, at da Anders Christensen alene står for den ene halve del og sammen med de andre 3 indstævnede for den anden halve del af kongetiende, og da tillige kirkeværgerne Christen Christensen i Hovsør og Tomas Laursen Dein i Østerild alle er lovligt stævnet, kan et tilbud behandles.

Dommeren tillod ikke tilbud, før samtlige vedkommende havde fået kald og varsel.

Maren Sørensdatter i Tandrup i Vester Vandet sogn, enke efter sal. Laurids Nielsen, som boede og døde ibd., får arveafkald fra hendes sal. mands søskende og svogre nemlig hans broder Niels i Sønderby i Tved sogn, Christen Laursen i (Tved?) sogn på sin hustru Maren Nielsdatters vegne og Laurids Pedersen Langgård som formynder for den sal. mands anden søster Karen Nielsdatter.

Christen Laursen af Skielsgård får afkald af Christen Pedersen i Langgård på sin hustru Kirsten Lauridsdatters vegne, af Jens Tousgård nu boende i Tilsted på sin hustru Bergete Lauridsdatters vegne for arv efter deres sal. fader Laurids Christensen og sal. moder Margrete Pedersdatter, som boede og døde i Nørby i Tved sogn.

Christen Nielsen af Lønnerup på egne og Peder Christensens vegne ibd. fremstillede Mads Christensen af Kløv og Søren (Laur?)sen af Østerild, der har vurderet græsningen på en øde gård i Lønnerup.

(6/6) 3. gang forbud mod ulovlig brug af Ørums tjeneres jorder. (20/6)

Anders Nørgård i Skinnerup, Niels Tomsen den ældre og Laurs Tomsen ibd. samt Niels Christensen i Ll. Hillerslev afhjemler deres syn på tinghuset, der er forfaldent og brøstfældigt.

20. Juni.

Regimentskriveren forbyder afførsel af rytterbøndernes ejendom. (Se senere).

(13/6) Sættedommeren opsætter Rodsteds sag mod Fux 14 dage. (4/7)

(13/7) Hillerslev kirkeværgers sag opsat 8 dage. (27/6)

(13/6) Opsigelsen af Peder Christensens gård i Øster Vandet stadfæstes af dommeren. Landgilde, skatter og brøstfældighed skal betales. (24/10)

(13/6) Ørums forbud stadfæstes.

(Se ovenfor) Regimentskriverens forbud gentages. (27/6)

27. Juni.

Hans Axel Pors af Silstrup har stævnet bymændene ibd. angående deres efterladenhed vedr. digers og hegns vedligeholdelse samt Christen Smed og Christen Løfting af Tilsted for at afhjemle deres syn på sammme. Endvidere er stævnet Jens Andersen af Tilsted, Anders Nielsen Ulgård af Thorsted som vidner, Niels Østergård i Silstrup vedr. syn, han har ladet tage, og synsmændene Anders Vang og Christen Andersen af Tilsted.

Jens Andersen, der for ca. 20 år siden boede i den gård Pors nu bebor, da holdtes digerne om gaden vedlige, „og vedligeholdt Michel Sørensen, som Jesper Tomsen sidst boede, det søndre led mellem Tomas Ulgårds nu påboende og ritmesterens gård“.

Anders Ulgård vidnede, at frem til 1657, da holdt de gaden inddiget, men ikke så godt siden svenskens tid og til han kom derfra ca. 3 år senere. Begge vidner oplyser, at de få gårde havde 1 eller 2 svin hver på gaden, men at den ikke var stor nok til at føde dem.

Syn afhjemles. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Sammme sag. Anders Vang af Tilsted og Christen Andersen ibd. havde været i Silstrup og synet 3 svin tilhørende Pors, som Niels Østergård havde taget i hus. Pors fik svinene tilbudt mod løsningspenge og skadeserstatning. (Se næste indførsel).

Samme sag. Envold Nielsen på sin bonde Niels Østergårds vegne i Silstrup har stævnet Pors og fremstiller Laurs Frost og Peder Christensen i Tilsted, som på samtlige bymænds vegne havde været hos Pors angående dennes svin og gæs, som gik på hans bymænds marker. Pors havde svaret, at når de digede ordentligt, ville han betale den skade hans dyr forårsagede.

Tomas Nielsen Ulgård og Poul Pedersen af Silstrup vidnede, at de havde set fremmede svin i Niels Frosts byg. Nu tilbød Niels Frost de indtagne dyr til Pors uden indløsningspenge og skadeserstatning, blot han ville holde styr på dyrene og skåne deres korn. Bymændene indrømmede, at de nu i 2 år havde måttet holde digerne i orden, da Pors ikke ville hægte sine dyr. Nu ville de have et grandebrev, hvilket Pors godkendte, blot det var efter loven. Hvad svinene angår, som Niels Østergård tilbyder, så kunne Niels

slippe dem ud på gaden, hvorefter Pors ville lade sine folk tage dem. Tingsvidne. (11/7)

Christen Lagård af Tingstrup på Birgete Tomasdatters vegne har stævnet Tomas Graversen af Thisted til at overvære syn og rebning over Norindtofts øde grund og ejendom, som hun lodtog i med Edel Margret Lund, der havde 1 fjk. hartkorn.

Graversen har købt Lunds anpart af landsdommer Helverskou for 40 rdl., og Birgete spørger nu 1. hvorfor han har købt denne ringe lod, 2. om han vil sælge den for samme pris plus skattnes klarering, 3. om han vil købe hendes anpart til ovennævnte pris, 4. om han vil betale sin anpart af de bygninger, hun har sat på stedet, og hvis ikke da for 5. at han vil møde til ovennævnte syn og rebning.

Graversen svarer, at retten må afgøre, hvilket af de 5 forslag, der er rimeligst, hvorefter ejendommens deling irettelægges.

Birgete tilbyder 30 rdl. for Graversens andel, eller hendes andel til ham for samme pris efter proportion. (18/7)

(13/6) Jens Mogensen Birchs arvinger mod bønder for resterende landgilde fra 1668. Hertil svares, at Peder Christensen først fæstede gården 8 år efter, Jeppe Jacobsen 12 år efter og Mads Sørensen 28 år efter, og de kender hverken Birch eller hans arvinger, men har svaret skyld og landgilde til Tomas Graversen i Thisted i nogle år. De mener ikke at skyldte andre regnskab, der end ikke har bevist, at de ejer gårdene.

Olle Dreier irettelægger uddrag af landstingsprotokollen: Lene Rud, sal. Jørgen Grubes til Vedbygård for afhændet til Jens Mogensen, herredsfoged i Sochelund herred, følgende jordegods i Lønnerup, som Terkel Christensen, Christen Jensen og Jens Kielsen ibor. Dateret 11/12 68 (medunderskrivere er diverse Grubber med ægtemænd).

Dernæst fremlægges en af Alexander Grube udgiven attest om, at Lene Ide og Birgete Birch er de 2 eneste arvinger efter deres forældre, Alexanders sal. søster Else Amalie Grube og hendes mand sal. Jens Birch, d.v.s til det jordegods Else Amalie har arvet efter sin fader ovennævnte Jørgen Grube.

Endelig fremlægges fuldmagter fra Birchs døtres mænd til Olle Krabbe og fra denne til Dreier til at føre sagen.

Opsat 14 dage. (11/7)

Kongens bonde Niels Bierregård af Thorup har stævnet amtmanden til syn og fremstiller Mads Christensen, Peder Kløborg, Peder Andersen og Christen Tomsen, alle Thorup, der afhjemler deres syn vedr. sandflugtskader på jorden.

(20/6) Hillerslevs kirkeværge får dom for restancer på tiende.

(20/6) Regimentskriverens forbud gentages. (4/7)

4. Juli.

Læst kongeligt forbud mod udførsel af korn.

Bekendtgjort auktion 17/7 over gods tilhørende Viborg hospital.

Enevold Nielsen har stævnet Nors, Tved og Hjardemål sognemænd og forbyder indførsel af korn, før der er tiendet på kær og neg, og tiltaler dem for ikke som aftalt at have betalt kgl. skatter af tiende. (Der er åbenbart udskrevet en ekstraordinær skat, hvorom der ikke truffet klar aftale).

Hertil at svare er mødt Peder Dige i Skårup, Anders Blesbjerg i Nors, Christen Christensen Bach i Hinding og Niels Andersen ibd., som på Nors sognemænds vegne havde akkorderet med Enevold Nielsen, og de påstod, at aftalen var, at de kun skulle betale de ordinære kvartalsskatter.

På Tveds sognemænds vegne var mødt Jesper Thorsen af Gadsbjerggård, Jens Nielsen på Ballerum,

Christen Pedersen i Langgård, Peder Sørensen i Nørby, Christen Smed i Sønderby og Jeppe Bertelsen ibd., og fra Hjørdemål sogn Mads Pedersen af Kåse, der alle svarer som Nors-mændene.
Opsat 8 dage. (11/7)

Læst amtmandens forbudsvidne af 16/6 96.

Samtlige herredsmænd advares om, at de skal medvirke ved reparation af tinghuset.

Proprietærer advares om at der - samtidig med ekstraordinære skatter - skal afleveres mandtal.

(20/6) Rodsted kontra Fux. Christen Christensen af Baun i Vigsø, der er broder til Peder Ofergård i Vigsø, og Henrik Christensen i Bjerre, der er svoger til Peder Overgård, som for nylig er afgang ved døden, men hvor Fux boede af og til for ca. 3 år siden, møder på hans sal. hustru og 4 små umyndige børns vegne og fremhæver, at der ikke var noget i Overgårds bo, der tilhørte Fux.

Dom: Fux skal stævnes rigtigt, før videre kan foretages i sagen.

(27/6) Regimentskriverens forbud mod ulovlig brug af rytterbøndernes jord approberes af dommeren.

11. Juli.

(4/7) Nors, Tved og Hjørdemål sognemænd accepterer, at kongetiende beregnes på kærven.

(27/6) Enevold Nielsen på sin bonde Niels Østergårds vegne i Silstrup irettelægger et grandebrev, der er underskrevet af bymændene (undtagen Pors) samt af proprietærer eller deres fuldmægtige.

Opsat 8 dage. (18/7)

Irups bønder tiltales for restancer. Niels Mortensen i Thorsted og Anders Ulgård ibd. mødte og beråbte dem på en dom af 15/2 98 over deres forrige husbond Edel Margrete Lund.

Sidstnævnte frikendes. De øvrige skal betale.

(27/6) På Jens Mogensen Birchs arvingers vegne er Tomas Graversen i Thisted stævnet vedr. 3 gårde i Lønnerup, hvoraf han i nogen tid skal have oppebåret skyld og landgilde. I Olle Dreiers skriftlige indlæg oplyses, at han har erfaret, at sal. Peder Markussen i Thisted skal have købt gårdene af en mand i København ved navn Adam Matisen og senere solgt dem til Graversen. Dreier understreger, at Matisen aldrig har ejet gårdene, at den der sælger gods, han ikke ejer, skal bøde 3 mk., og at det iøvrigt ikke kan vedrøre gårdenes retmæssige ejere. Endelig understreger han, at Graversen var på tinge, da sagen første gang blev fremlagt, men ikke greb ind. Graversen hævder, at der ikke er rigtigt varslet og stævnet.

I denne omgang frifindes bønderne.

18. Juli.

(27/6) Sagen vedr. Norindtoft mølle opsat 8 dage. (25/7)

(11/7) Sagen vedr. Silstrups grandebrev opsat 8 dage. (25/7)

Christen Michelsen af Nedergård fremlyser en lysegrå hest.

Peder Frost af Thisted efterlyser en grå hoppe.

Rodsted har fået fuldmagt fra Axel Rosenkrands til landting til at „igentage“ sal. Erik Nielsens hus og ejendom i Skinnerup.

Riber protesterer for regimentskriveren, der mener amtmanden bør indstævnes, idet den omtvistede lade

i jordebogen er indført på ryttergodset.

Peder Michelsen i Svingelhuset ved Ullerupgård, som for over 30 siden boede 12 år i den gård Anders Koch siden iboede, og som tilhørte Mogens Rosenkrands, vidnede, at da Koch overtog gården, fik Peder udvist jord til et hus nord og øst for kirken af en gammel mand, som hed Michel Pedersen. Der boede han i 10 år, hvorefter han fæstede Nedergårds mølle og oplod huset, der var på 5 par spænder og udskud udenom, til Koch, så det igen kom under samme gård. Michel Pedersen havde også udvist ham den jord, tilhørende Rosenkrands, som Erich Nielsen siden boede på.

Erichs svoger Jens Madsen vidnede, at han havde hjulpet Erich med at nedbryde det omtalte hus og genopføre det sydøst for kirken, hvor det endnu står, og det skulle være på Rosenkrands jord.

Anders Nørgård vidnede, at flytningen var sket nogle år før Erich havde fæstet kongens gods.

Niels Michelsen, Poul Pedersen og Jens Simonsen i Skinnerup vidnede stort set det samme. (8/8)

Jens Andersen Frost i Tingstrup foregav, at hans søn Hans Jensen Frost var afgået ved døden i kongens tjeneste. Jens Frost fragik arv og gæld.

Græsningen på Jørgen Nielsens øde gård i Tingstrup vurderedes.

Poul Pedersen og Jens Bach i Skinnerup aflyser brug af en vej over deres jord.

25. Juli.

Klingenberg forbyder Skinnerup sognefolk at indføre deres avl, før der er tiendet til kongen på kær og neg. (1/8)

(18/7) I sagen om inddigning af Silstrup gade dømmes Silstrupmændene til at vedligeholde diger og led.

(18/7) Sagen om Norindtoft mølle opsat yderligere 8 dage. (8/8)

1. August.

Peder Christensen Årup på hr. Jens Pedersen Poulstrups vegne i Rær tiltaler Peder Sørensen ibd. for resterende kvægtiende.

Sagen forliges.

Amtsforvalteren lader sine bønder Christen Mortensen i Thorsted, Jens Frost i Tingstrup og Villum Christensen i Kåstrup tiltale for restancer på skyld, landgilde, skatter og arbejdspenge fra 1679 til og med 1698. (Er specificeret i landbrugsvarer og penge for perioder af forskellig længde. Gældsposterne er ikke summeret, men bliver meget betydelige beløb, op til flere hundrede rdl. for hver).

Dom: De skal betale. Vedr. „fæstets forbyrdelse henvises til amtsforvalterens gode dispensation“.

Jep Nielsen i Tingstrup har stævnet Christen Smed i Østerild, der havde overtaget vogtningen af 63 gæs for Jep og havde fået vogterløn herfor, men kun leveret 31 tilbage, hvorefter Jep kræver erstatning for resten.

Smed møder med nogle fødder og hoveder af gæs, som han påstår er Jeps, og at de er døde af sygdom og ikke af forsømmelse, hvad han vil føre vidner på.

Opsat 14 dage.

Hans Nielsen af Hesseldal har stævnet Margrete Krog i Vigsø og hendes „gamle tjenerinde“ Maren Lauridsdatter for uforskammede og ukristelige skældsord. Som vidner stævnes følgende med ægtefælle, børn m.v.:

Peder Ollufsen, Laurids Madsen, Maren Møller, Niels Madsen, Mads Krog „med hustru og hustrus moder, Maren Jensdatter“. Endvidere Peder Jensen i Vullum, Maren Christensdatter i Hesseldal og Niels

Jensen i Tved, der alle stod i Olle Krogs gård og så og hørte, hvad der skete.

Jørgen Jensen i Bjerre og hans hustru Else stævnes til at vidne om det oprør, Margrete Krog har gjort i Vigsø kirk den tid, Hans Nielsen betjente prædikestolen, så han måtte holde op i prædiken og senere blev overfuset i hele menighedens påhør.

Kendelse: Der er ikke givet kald og varsel til alle vedkommende.

Samme sag. Henrik Christensen af Bjerre på Olle Christensen Krogs og på sal. Christen Enevoldsens enke Maren Lauridsdatters vegne har stævnet Hans Nielsen i Hesseldal vedr. den skade han har tilføjet Krogs hustru.

Christen Frandsen i Rær vidner, at han sad i Krogs lade og „syede skou“, da så han igennem et hul i væggen, at „Hans Nielsen skød Margrete Krog omkuld på hendes røf“ efter et skænderi. Niels Borup i Tved vidnede tilsvarende. Tomas Graversen i Thisted, hr. Jens Pedersen Poulstrup, præst i Rær, Peder Ulum af Brunbjerg og Laurids Madsen i Vigsø vidnede, at Margrete havde blå pletter på sin arm. Hans Nielsen svarede, at Margrete slog en krukke imod ham, og at det var nødværge, at han væltede hende omkuld.

(25/7) Skinnerup sogns korntiende. Dommeren approberer forbudet.

8. August.

(25/7) Norindtofts øde mølle.

Dom: Tomas Graversen kan ikke tvinges til at sælge sin andel.

Nørtofts ridefoged har stævnet Jens Smed i Bjerre for ulovlig ravlskær i Bjerre sø. Niels Christensen, Jens Christensen og Jens Capel, alle ibd., vidnede om hvor og hvor meget Smed havde skåret. (15/8)

Samme på Peder Sørensens vegne i Rær har stævnet sognepræsten i Rær vedr. dennes tiende af sognene og fremstiller vidner: Jens Christensen i Bjerre, Jens Skolemester, Christen Laursen ibd., alle af Vigsø sogn, Christen Klemedsen, Christen Dahl, Niels Madsen og Søren Cappel af Rær sogn, Jens Sarup, Grafuers Michelsen, Bertel Jensen og Peder Pedersen af Hansted sogn.

I de 3 sogne på Hanstholm har de aldrig givet mere i tiende end 4 sk. af 1 føl, 2 sk. af 1 kalv, 1 sk. af 1 lam og 1 gris og 4 sk. af 1 bistok.

Christen Andersen af Nors på sal. Erich Nielsens datter Mette Erichsdatters vegne frasiger sig arv og gæld efter faderen. (5/9)

Jacob Jensen Blogsgård på Gerhardt Lybches vegne af Hamborg fremfører, at der efter landstingsdom er søgt arrest i noget kirketiende og -gods tilhørende fru Cornelia Bichers på Vestervig for betaling af hendes sal. mands veksler på 6977 lybske mark. Man har forsøgt udlæg i hendes logement i Næstved, men hendes husvært har beslaglagt hendes ringe bohøve for 1 års skyldig husleje.

Vedr. kirkegodset har landsdommer Christoffer Bartholin tidligere fået indførsel i dette. Kongen indkalder parterne i sagen for højesteret.

Sagen opsættes 6 uger. (22/8)

(18/7) Regimentskriveren mod Rodsted som Axel Rosenkrands' fuldmægtig vedr. syn på det hus i Skinnerup, som Erik Nielsen sidst fæstede. Rodsted nægter at have fuldmagt, hvorefter dommeren afgiver den kendelse, at Rosenkrands skal indstævnes. (15/8)

Hr. Olle Nielsen i Hillerslev tiltaler bønder for skyld.

Opsat 14 dage. (22/8)

15. August.

Læst forordning om ny salmebog.

Læst rentekammerets missive anlangende dem, der dræber ulve.

(8/8) På Erik Nielsens enkes vegne i Skinnerup stævnes Peder Andersen Koch ibd. angående den restance han på Axel Rosenkrands vegne har æsket i Erik Nielsens stervbo af det hus Erik havde i fæste. Mads Jensen og Søren Nielsen Baun ibd. bevidnede, at Eriks datter havde fremvist kvitteringer til 1696, så der kun manglede 3 år a' 3 mk., som nu blev tilbudt Koch, der nægtede at modtage dem. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

Samme sag. Peder Koch er stævnet til forbudsvidne vedr. det lade- og staldhus Erik Nielsen havde i fæste og som Koch - sammen med en del kornsæd - havde bemægtiget sig. Huset påstås tilhørende kongen, og Eriks enke mener, da boet hidtil har betalt afgifter og skatter, at være berettiget til høsten på de tilhørende jorder. Peder Klit af Skinnerup vidner, at forbudet er forkyndt for Koch. (22/8)

(8/8) Sagen mod Jens Smed i Bjerre opsat 8 dage. (22/8)

22. August.

(15/8) Jens Smed i Bjerre frikendes p.g.a. sagens bagatelagtige karakter.

(8/8) Jørgen Hansen af Lemvig på Peder Abesteens og interesseredes vegne i København har stævnet Cornelia Bicher og hendes fuldmægtig Peder Nielsen Møllerup på Vestervig Kloster og kræver, at en arrest i kirketiende og kirkegods skal stå ved magt.

Hansen fremlagde en dom udstedt af kgl. hofret den 18/1 99 vedr. en obligation på 5000 „caroli gulden“, som afgangne Jochum Irgens i 1662 udstedte til Arent Tengnagel, Michel Abesteens svigerfader, godkendt af Cornelia i 1677 og sammen med hendes søn Gerhard Irgens von Vestervig i 1698. Endvidere Cornelias egen obligation på 1140 rdl. til Michel Abesteens, som dennes arvinger også kræver indfriet. Efter påskrift på dommen er det mislykkedes at inddrive gælden i Cornelias logi i Kjøbmagergaden. Møllerup lader irettelægge en obligation på 1480 rigsdanske kroner udstedt af Gert von Vestervig og dennes moder i 1697.

Som pant stilles følgende bøndergods: Peder Frost i Tilsted, Anders Andersen i Sperring, Jens Pedersens enke i Snejstrup, Niels Christensen i Jannerup, Peder Christensen i Kjelstrup m.m.

Sagen opsættes 6 uger. (19/9)

(8/8) Præsten i Hillerslev tiltaler Niels Tomsen og Anders Eriksen i Kortegård, Niels i Kielsgård og Peder Kirche i Kjelstrup for restancer.

Opsat 8 dage. (29/8)

Samme får dom over bønder for restancer.

(15/8) Erik Nielsens enke i Skinnerup kontra Peder Koch ibd. Huset burde følge enken, så længe hun sad ugift og betalte skatter og landgilde.

Dommen følger påstanden. (19/12)

29. August.

(22/8) Præsten i Hillerslev får dom for skyldige restancer.

Anders Andersen i Sperring stævner Ørum-bønder for restancer (3 siders specifikation).

Dom: De skal betale.

5. September.

Læst kgl. forbud på rug og hvede som korn og mel samt på flæsk og smør.

Læst forbud mod udførsel af heste.

Regimentskriveren lader stævne bønder i Kjelstrup til påhør og som vidner vedr. opnævnelse af syn på en ejendom, hvorpå sal. Anders Nielsens enke ibd. har ladet opsætte rytterhus. Anders Torstensen i Kjelstrup mener, at hans husbond, Viborg skole, bør stævnes, før synsmænd kan udpeges, hvilket dommeren accepterer. (21/11)

Amtsforvalteren lader Tomas Christensen i Tingstrup stævne for resterende landgilde til kongen.
Dom: Han skal betale.

Villum Christensen Dein af Sjørring har stævnet Anders Pedersen Syndergård i Tilsted („talte med gl. Peder Frost“) til synsvidnespåhør. Mads Jacobsen og Anders Jacobsen, begge af Næstrup, afhjemler deres syn på markskade. (10/10)

(8/8) Erik Nielsens datter i Skinnerup stævner Christen Andersen i Nors vedr. den gældsfrasingelse, han har gjort på hendes vegne.
Opsat 8 dage. (26/9)

Søren Vestergård af Nors tiltaler på provstens vegne Christen Lasen i Vørring, Anders Nielsen i Wormshul og Michel Pedersen i Hinding for skyld.
Opsat 8 dage. (12/9)

12. September.

Læst kgl. anordning om ringen med klokker til ihukommelse af sal. kong Christian d. 5.te og forbud mod spil og leg i kirken og udenfor.
Dateret 26/8.

Iligemåde vedr. sørgeklæder at bære.

(5/9) Dom i provstens sag mod Christen Lasen i Vørring. Han skal betale.

19. September.

(22/8) Dom i sagen om Cornelia Bichers gæld. Gerhardt Lybches arrest underkendes, da værdierne er udlagt til andre. (3/10)

26. September.

(5/9) Mette Erichsdatter af Skinnerup har stævnet Christen Andersen i Nors for på hendes vegne og imod hendes vilje at have frasagt hende og hendes moder arv og gæld.
Opsat 8 dage. (3/10)

3. Oktober.

Nørtopts ridefoged har stævnet Anne Madsdatter (i Rær?) for at have beskyldt Niels Christensen Dahl, som havde tjent hende i sommers, for at have stjålet hendes skørt og lagt det i sin kiste. Christen Madsens hustru, Kirsten Puggedahl i Rær, Maren Christensdatter og Anne Brixdatter ibd. og Anders Dahl ibd. vidnede om beskyldningen. Skørtet skulle være forsvundet Sct. Olsdags markedsdag, men da var Niels Dahl i Thisted. (10/10)

(19/9) Sagen om arrest i Cornelia Bichers gods genoptages, men dommeren nægter igen at godkende arresten.

Christen Laursen Hobro af Ålborg tiltaler hr. Jens Pedersen Poulstrup i Rær for gæld på 70 sldl. efter obligation af 1698.

Opsat 14 dage. (17/10)

Anne Christensdatter, sal. Simon Marcussens i Thisted, lod fremlyse en brun hoppe med sadel.

(26/9) Mette Erichsdatter af Skinnerup kontra Christen Andersen i Nors, der indlægger følgende:
„Det er enhver bevidst, at jeg havde sted og fæst en del af det, Erik Nielsen påboede, og tilsagn fra husbond om en anden del, og det var besluttet, om det ellers havde været guds vilje/som gud ske lov det ikke var/at jeg skulle haft bemeldte Mette til ægte og var allerede fløt til hende, med den efterretning, de havde givet mig om boets tilstand, at de på 30. dagen opdagede en ubetalelig gæld, meddelte jeg husbond, der rådede mig til at frasige mig arv og gæld, hvilket enken var tilfreds med.....og ville jeg ikke al min livstid være nedsat udi en dyb armod for Erik i Skinnerup, hvis rygte endnu står efter ham, og hjemtings-, landstings- og højesteretsdomme forklarer hvor ærlig han var.....“.

Mette erkender, at hun vidste, han ville frasige sig gælden.

Opsat 14 dage. (17/10)

Anne Jensdatter af Tingstrup har stævnet sal. Anders Schorups enke Maren Poulsdatter i Tilsted for skyld.

Opsat 14 dage. (17/10)

10. Oktober.

Læst forordning om kornskatter for år 1700.

(5/9) Sagen, rejst af degnen i Sjørring, opsat 8 dage.

Christen Poulsen østen (for) kirken i Nors på den ene side og pigen Kirsten Jensdatter, barnefødt i Nors, samt hendes morbroder Peder Pedersen i Tverborig og hendes broder Poul Jensen, tjenende på Søgård, på den anden side indgår den aftale, at Kirsten kan få sin arv på 20 sldl. efter sine salige forældre Jens Nielsen og Anne Pedersdatter, som boede og døde østen kirken i Nors, udbetalt.

Christen Poulsen får afkald og irettelægger et andet afkald af 18/1 97 fra Kirstens brødre Anders og Poul Jensen.

(3/10) Sagen mod Anne Madsdatter af Rær opsat 8 dage. (17/10)

17. Oktober.

(10/10) Sagen mod Anne Madsdatter af Rær opsat 14 dage. (31/10)

(3/10) Sagen mod Christen Andersen i Nors opsat 8 dage. (24/10)

På von Klingenberges og dennes tjener Anders Pedersens vegne i Ll. Hillerslev stævnes Jens Laursen i St. Hillerslev for hug og slag.

Christen Christensen og Jens Christensen af Ll. Hillerslev har synet Anders, der havde sår på venstre arm og var blå og blodstemt over lænd, ryg og side. (Se næste indførsel).

Samme sag. Michel Bødcher i Hillerslev er stævnet som vidne, men ikke mødt.

Opsat 8 dage. (24/10)

(3/10) Sognepræsten i Rær dømmes til at betale.

(3/10) Maren Poulsdatter i Tilsted dømmes til at betale.

24. Oktober.

(17/10) Sagen mod Jens Laursen i St. Hillerslev opsat 8 dage. (31/10)

(20/6) Poul Pedersen i Skinnerup på sin moders vegne, nemlig Peder Christensens enke Inger Pedersdatter i Øster Vandet, har stævnet Enevold Nielsen på Kølbygård. Enken vil beholde gården - og avlen - til det tidspunkt hendes afdøde mand havde opsagt den til og forsikrer at ville svare afgifter og så vinterrug. Enevold Nielsen lader irettelægge en skifteforretning af 20/2 99 efter Peder Christensen, hvoraf fremgår, at Peder har opsagt sit fæste, før han døde. Herefter havde Enevold Nielsen fæstet gården til Poul Pedersen i Øster Vandet. Gårdens brøstfældighed er af Niels Michelsen i Skinnerup, Niels Vestergård og Anders Smed i Vandet og Laurs Christensen i Holm opgjort til næsten 113 rdl., hvilke dog i henseende til boets slette tilstand modereres til 50 rdl. Hertil kommer diverse afgifter samt 1 års løn til en karl. Opsat 8 dage.

(17/10) Mette Erichsdatter i Skinnerup tiltaler Christen Andersen i Nors for at ville gøre hendes sal. fader Erik Nielsen "despekt i sin grav" ved på hendes vegne, men mod hendes vilje, at have frasagt sig arv og gæld. Endvidere påstår hun, at en fuldmagt til ham med hendes initialer under ikke var underskrevet af hende.

Dom: Da de har været forlovet, og frasigelsen, som vedgæet af Mette har været drøftet mellem dem frifindes Christen, men frasigelsen ophæves.

31. Oktober.

Læst forordning om kornskatter ved ryttergoods for år 1700.

Vestervigs forvalter opkræver på biskop Jens Bircherods vegne i Ålborg mænd til syn på kirkerne i Hillerslev, Sjørring, Hundborg og Jannerup med tilhørende inventar, ornamenten og beholdninger.

Provster og præster stævnes til påhør sammen med dem, der har tiende i fæste.

Som synsmænd opnævnedes: Christen (Andersen) Muremester, muremester og blytækker i Nors, Peder Sørensen i Rær, Poul på Tange, Christen Laursen i Skielsgård, Anders (Christensen) Kirch i Hundborg, Niels Christensen i Ll. Hillerslev og Poul Christensen i St. Hillerslev. (7/11)

Niels Pedersen i Kåse mølle har stævnet sal. Jens Møllers enke Maren i Vigsø, Mads Krog ibd. og Peder Henningsen under bjerget i Hjørdemål for skyld til møllen.

Dom: De skal betale.

Henrik Christensen i Bjerre stævner på sal. Peder Ofuergårds arvingers vegne Mads Krog i Vigsø for skyld til stervboet.

Opsat 8 dage.

(17/10) Sagen mod Anne Madsdatter i Rær opsat 8 dage. (7/11)

Christen Pedersen i Kåstrup stævnes for skyld til Anders Ollesen i Hestkjær.

Opsat 8 dage.

(24/10) Sagen mod Jens Laursen opsat 14 dage. (14/11)

Hans Axel Pors i Silstrup tiltaler Jens Bertelsen af Hansted for tyveri af et par læderbukser fra Pors' vogn i Laurids Morsings gård i Thisted og irettelægger en attest herom underskrevet af Laurids Pedersen Morsing, Peder Lauridsen Morsing m.fl. Heraf fremgik, at Bertelsen bekendte, at han havde stjålet et par læderbukser fra Pors og bragt dem til Christen Søes bopæl på Lilletorv og afleveret dem til en glarmester Christen Andersen, der havde lovet 1 mk. til den, der tog bukserne.

Nørtofts bønder stævnes for restancer. (3 siders specifikation).

Dom: De skal betale.

7. November.

Ridefogeden på Irup Jens Blach stævner Jacob Eilersen på Norindtoft for gæld.

Opsat 14 dage. (21/11)

Samme stævner samme for injurier og irettelægger en attest, hvori Christen Pedersen i Kallerup og en karl på Irup bevidner, at Eilersen har kaldt Blach en hundsfoot og andre ukvemsord.

Blachs stævningsmand vidnede, at Eilersen havde revet stævningen fra dem og sagt, at han ville give Blach „en lort i hans hals“.

Opsat 14 dage. (21/11)

(31/10) Forvalteren på Vestervig lader afhjemle syn på kirker. (Fyldige specifikationer over 5 sider).

(31/10) Sagen mod Anne Madsdatter opsat 14 dage. (21/11)

14. November.

(31/10) Anders Pedersen i Ll. Hillerslev tiltales for vold mod Jens Laursen og dennes søn Christen i Michel Christensen Bødkers gård i St. Hillerslev. Som vidner stævnes Christen Pedersen Tang i Kåstrup, Peder Andersen ibd., Jørgen Ollesen i Ll. Hillerslev, Michel Bach og hans søn Christen i Ll. Hillerslev.

Der vidnes, at der var 2 drenge (sønner af Bødker og Laursen) i en båd i Hillerslev kilde, der drev nogle ænder op på land, og Anders Pedersen påstår, at det er hans ænder, og løb efter drengene og ville slå dem. Tingsvidne. (Se næste indførsel).

(Se forrige) På Michel Bødkers vegne stævnes Anders Pedersen for vold mod Bødkers søn. Tingsvidne. (Se sidste indførsel denne dato).

Christen Pedersen af Tved sogn på den ene side og hans stiftsønner Christen og Jens Sørensen, begge boende ibd. på den anden side, hvilke stedsønner tillige med Christen Poulsen østen Nors kirke på sin hustru Dorette Sørensdatters vegne har modtaget den arv, de tilkommer efter deres sal. fader Søren Jespersen, der boede og døde på den gård i Tved sogn, deres stedfader nu ibor.

Vedermålsting med deres moderbroder Jens Andersen i Skårup.

(Se ovenfor) Anders Pedersens sag mod Jens Laursen opsat 14 dage. (28/11)

21. November.

(7/11) Sagen mod Anne Madsdatter i Rær opsat 14 dage. (5/12)

(7/11) Jens Blachs sager mod Jacob Eilersen opsat 14 dage. (5/12)

(5/9) På Anders Torstensens vegne i Kjelstrup og på hans husbonds vegne, der er rektor i Viborg skole, stævnes sal. Anders Nielsens enke i Kjelstrup og hendes søn Niels Andersen, Just Jensen, Jens Chri(stensen?) og (?) Sørensen Bødker, alle i Kjelstrup, vedr. syn på et rytterhus, der er opført på fælle-

den og alt for nær Torstensens gård. Som synsmænd opnævnes Christen Jensen i Kåstrup, Christen Christensen i Skovsted, Christen Andersen i Jensby og Anders Christensen Schindrop i Ll. Hillerslev. (28/11)

28. November.

Læst forbud mod at brænde brændevin af hvede og rug.

(21/11) Synsmændene afhjemler deres syn på rytterhuset i Kjelstrup.

De oplyser om afstande til Anders Nielsens dige og gård og til Anders Torstensens fæhus og gård. De mente, at huset var opført på fællig, og at der havde været plads nok til at opføre det på Nielsens egen ejendom. De svarede ja til, at Torstensens gård var nærmest en ulykke, hvis der opstod „vadild“ i huset. (Se næste).

Samme sag. Anders Nielsen i Ll. Hillerslev vidner, at han tjente i 5 år som vogterdreng for 17 år siden på den gård Torstensen nu ibor, og da brugte de jorden, hvor huset er opsat, som fællid til græsning for svin og gæs. Han indrømmer, at han er søstersøn af Christen Tøgersen i Kjelstrup, der iøvrigt sammen med konen vidner ved stedfortræder, og de mindes 60 år.

Bertel Nielsen af St. Hillerslev, der for 20 år siden tjente i Kjelstrup, vidnede tilsvarende. Det samme gjorde Christen Eriksen i St. Hillerslev, der mindedes 60 år og var barnefødt i Kjelstrup.

Palli Smed havde boet i Kjelstrup 40 år, Jens Laursen født ibd. mindes 40 år, Villum Christensen af Kåstrup mindes 36 år, Tøger Nielsen af St. Hillerslev 15 år, Jens Ollesen af Kjelstrup kom til byen for 10 år siden, Peder Christensen Kirk ibd. kom for 7 år siden. Inger Tøgersdatter af St. Hillerslev mindes 50 år. (Se næste).

Samme sag. Regimentskriveren lader føre vidner om det af Anne Lauridsdatter i Kjelstrup opførte rytterhus herunder en del af de i forrige indførsel nævnte vidner samt Jens Tomsen (mindes 24 år), Maren Knudsdatter, Niels Michelsen (boet i byen i 15 år), Scaris Jensen (havde boet i byen i 16 år), Laurs Andersen (Anders Nielsens enkes søn, mindes 16 år) og Laurs Christensen (boet i byen 4 år), alle af Kjelstrup.

Vidnesudsagn stort set som i forrige indførsel. (5/12)

(14/11) Anders Pedersen i Ll. Hillerslev mod Michel Bødker i St. Hillerslev og Jens Laursen ibd. og deres sønner, begge ved navn Christen. Desuden stævnet Michel Madsen i St. Hillerslev, Sidsel Poulsdatter ibd., Christen Gade ibd., Christen Jensen Krog ibd., Bertel Pedersen i Ll. Hillerslev m.fl.

Opsat 8 dage. (Se nedenfor).

Hans Maes, født i Flensborg og passager på et skib, der grundstødte på Faddersbøls forstrand, beretter, at skipperen på den indstrandede båd overfaldt ham voldeligt med hug, sårsmål og slag, så han måtte holde sengen, men da Maes' „fætter“, Poul Maes på Ørum, erfarede hans slette tilstand og tilbød ham husly på Ørum, gjorde Hartvig Kås' frue arrest på ham og lod ham føre til Faddersbøl mod hans vilje. Han kom først til Ørum, da han indgik på et forlig, hvorefter han fik 10 sldl. for hans eget gods på skibet nemlig 1 kiste tørrede laks, 8 (?) tran og 4 fade store fisk.

Maes påstår, at betalingen var utilstrækkelig, og har overladt fætteren retten til at forfølge sagen. (Se næste indførsel).

Samme sag. Enevold Nielsen Bjerregård har stævnet Peder Jensen Frostholm, Jens Bøcher og hans søn, Christen Morbiere og hans søn, Christen Støhholm, (Jens?) Munch og Christen Bollesen, alle Hundborg sogn, som var forordnet som vagter ved vraget, som ansvarlige for 5 td. tran og 2 fade fisk, der er bortkommet.

Opsat 8 dage. (5/12)

(Se ovenfor) Michel Bødcher kontra Anders Pedersen.
Opsat 8 dage. (Se nedenfor).

Christen Jensen Smed i Hunstrup har stævnet Olle Pedersen i Kåse for gæld efter obligation af 1688.
Noget er betalt.
Dom: Resten skal betales.

(Se ovenfor) Anders Pedersen kontra Jens Laursen.
Opsat 8 dage. (5/12)

5. December.

(28/11) Jens Laursen kontra Anders Pedersen opsat 8 dage. (Se næste indførsel).

Samme sag. Michel Bødcher får udsættelse 8 dage. (12/12)

(28/11) Enevold Nielsen lader irettelægge en attest for by- og herredsfogeden samt skipper Jens Haugård af Trundhiemb vedrørende strandingen på Faddersbøl strand og den vagt på 9 mand, som herredsfogeden havde sat efter aftale med skipperen og med Hartvig Kås, der af skipperen havde købt vrug og indstrandet gods. Kås havde solgt godset som optalt til Enevold Nielsen, men da denne dagen efter ville hente godset, var en del tran og fisk borte. Vagtholdet kræves for 24 dl. i erstatning, men Peder Jensen Frostholt vil føre vidner på, at der ikke var fjernet mere end det skipper havde taget.
Opsat 14 dage. (12/12, 19/12)

I de følgende sager betjener herredsfogeden selv retten.

(21/11) Jens Bloch Kampman, ridefoged på Irup, kontra Jacob Eilersen på Norindtoft, der ved Christen Ladegård af Tingstrup irettelægger et indlæg, efter hvilket han ikke erindrer at skyldte Bloch noget, med mindre det skulle være penge, han har tabt i kortspil.
Eilersen erindrer heller ikke at have udtalt ærerørige ord mod Bloch den 14. Oktober og påpeger iøvrigt, at en sådan beskyldning efter loven skal bevidnes omgående.
Sagerne opsættes 8 dage, og det pålægges Eilersen selv at møde. (12/12)

(28/11) Anders Torstensens sag om rytterhus i Kjelstrup opsat 14 dage.

(21/11) For uretmæssige beskyldninger dømmes Anne Madsdatter i Rær til at betale 2 mk. plus sagsomkostninger.

12. December.

(5/12) Forvalteren på Ørum Poul Maes på sin fætters vegne, Hans Maes af Flensborg, har stævnet Hartvig Kås vedr. den overløst skipper Jens Haugård tilføjede Hans Maes, samt hvad der senere passerede hos Christen Bollesen i Klitten, da Poul Maes' folk kom med hest og vogn for at hente Hans og hans gods. Hans Maes var mod sin vilje blevet ført til Faddersbøl og tvunget til at underskrive en kontrakt om erstatning for sit gods. (Se næste).

Samme sag. Kås lader irettelægge et skriftligt indlæg, hvori han benægter, at det skulle vedkomme ham, at skipper ude på skibet havde givet Maes et par ørefigen for hans „ubeskedne mund“. Desuden er sagen forligt med, at Maes har fået 10 dl.

Christen Bollesen vidnede, at nogle dage efter strandingen havde skipperen været i klammeri med Hans Maes i Bollesens hus, så Maes havde fået et blåt øje og måtte holde sengen derefter.

Bollesen og Poul Maes' folk vidner om forsøget på at afhente Hans Maes, hvilket blev forhindret af Kås' hustru, der blev tilkaldt og svarede, „at hun ville give både os og forvalteren en hundsfot og andre ufine ord“. Tingsvidne. (2/1 1700)

(5/12) Sag mod Jens Laursen og Michel Bødcher opsat 8 dage.

(5/12) Dom: Jacob Eilersen skal betale sin gæld til Jens Bloch Kampman.
Injuriesagen opsættes 8 dage. (19/12)

19. December.

Læst forordning om kop-, heste- og studeskat m.m.

(5/12) Strandingen ved Faddersbøl. Peder Jensen Frostholt hævder på vagtmandskabets vegne, at havet på grund af det strenge vejrlig den nat gik op over godset, så vagten måtte gå op i bakken.
Sagen ophæves mod, at „de samtlige betaler 10 mk.“. (2/1 1700)

(22/8) På Axel Rosenkrands' vegne stævnes Thomas Grafuersen i Thisted, Hans Carsten Langballe i Nørhå, Christen Madsen i Skinnerup og Erich Nielsens enke ibd. for at have bemægtiget sig Rosenkrands' hus og ejendom.

Niels Michelsen og Mads Jensen af Skinnerup vidnede, at de havde spurgt enkens karl Christen Madsen, hvem der havde givet dem lov til at bryde låsen fra døren på Mogens Rosenkrands' hus, hvortil han svarede, at det var deres „øvrighed“ Thomas Grafuersen og Hans Carsten. Christen Madsen bekræftede, at han havde svaret således. Jens Madsen i Skinnerup bevidnede, at Grafuersen havde beordret Christen Madsen til at høste kornet, som forinden var blevet talt af Niels Michelsen og Jens Poulsen. (Se næste indførsel).

Samme sag. Indført fuldmagt til Jens Christensen Rodsted fra Rosenkrands om at føre denne sag ved retten.

(12/12) Dom: Jacob Eilersen i Norindtoft skal betale bøde til de fattige samt sagsomkostninger for de ærerørige ord mod Jens Bloch Kampman.

Christen Christensen af Klastrup tiltaler Niels Luchasen af Østerild for gæld.
Dom: Han skal betale.

Hermed endes dette 1699'de år.

Register

(23/3) Todbøls fogeds sag mod Anne Andersdatter, der har st	182
Anders Christensen	149
Fælquorsen 112	
„Borregården,	107
„Sønderby 116	
(?) Christensen	153
(?) Madsen 205	
(?) Sørensen Bødker	234
(Anders Andersen?)	180
(Anders?) Nielsen	198
(Anders?) Sørensen	35, 58
(Christen?) Bertelsen	115
(Christen?) Laursen	219
(forsvundet) Christensdatter	142
(forsvundet) Jensdatter	80
(Holendergård?)	175
(Jens Christensen?) Kappel	84
(Jens?) Munch	235
(Mads?) Christensen	222
(Maren?) Pedersdatter	176
(Mikkel?) Sand	205
(Niels?) Andersen Munch	147
(Niels) Jeppesen	149
(Pe)der Ofuesen	155
(Shou?)sted 84	
(Simon ...strup?)	180
(Snejstrup?) 167	
(St. ?) Hillerslev	187
(Steffen?) Christensen	214
(Svend?) Jørgensen	224
(Søren?) (ulæseligt) Vestergård	175
(ulæseligt) Andersen	213
(ulæseligt) Christensdatter	182
(ulæseligt) Jepsen	174
(ulæseligt) Michelsen	177
(ulæseligt) Pedersen	184
(ulæseligt) Poulsen	191
(Vigsø 111	
(Øster?) Vandet	170
Abildgård 9, 10, 110, 152, 153, 155-157, 177, 183, 205, 206, 226	
Abildhave 106	
Adam Matisen	228
Af 27, 50, 211	
Agerholm 18	
Agge Laursen	224
Aggerholm 24, 26, 47, 49, 71, 86, 99, 123, 124, 126, 130, 146, 175, 177, 190, 211	
Aggerholmgård	26, 49, 146, 175, 185, 211, 212
Albert Berents	177

Albret Balsebern	11
Albrett Cortsen	119
Aldrich Schnell	30, 53
Alexander 227	
Alexander Grubbe	142
Alexander Grube	227
Anders 25, 26, 31, 35, 48, 49, 54, 58, 84, 125, 133, 168, 193, 197, 198, 201, 211, 221, 233	
Anders (Christensen) Kirch	233
Anders An?dersen	182
Anders Andersen 17, 18, 23, 24, 26, 27, 35, 46, 47, 49, 50, 58, 75, 77, 80, 96, 110, 115, 147, 159, 167,	
	168, 182, 184, 211, 231
Anders Andersen Odde	21
Anders Banner	11
Anders Baun	130, 180, 181, 208
Anders Bergman	223
Anders Bertelsen Lagård	213
Anders Blesbjerg	228
Anders Blesbjerg	188
Anders Boesen	35, 58
Anders Brandi	33, 38, 56, 61, 74, 190
Anders Branni	35, 58
Anders Bro 27, 50	
Anders Brou	183
Anders Brønsdorff	13
Anders Bunch	212
Anders Bæksted	204
Anders Christensen 10, 12, 16, 33, 39, 40, 56, 62, 63, 74, 77, 79, 81, 85, 88, 89, 91, 95, 96, 109-111,	
114, 135, 141, 146, 152, 153, 157, 170, 172, 180, 198, 200, 207, 211, 216, 226	
Anders Christensen (Harre)	167
Anders Christensen Blesbierre	108
Anders Christensen Brandi	33, 56, 164
Anders Christensen Dahl	178
Anders Christensen Degn	39, 62
Anders Christensen Gade	108, 211, 212
Anders Christensen Kirk	12, 39, 62, 106, 108, 109, 149
Anders Christensen Krog	17, 33, 56
Anders Christensen Langgård	74
Anders Christensen Nørgård	23, 30, 44, 46, 53, 67, 92, 101
Anders Christensen Rysgård	12
Anders Christensen Schindrop	226, 234
Anders Christensen Schorop	113
Anders Christensen Schorup	154
Anders Christensen Skinderop	176
Anders Christensen Skindrup	74
Anders Christensen Skinnerup	155
Anders Christensen Skyt	89
Anders Christensen Skytte	147

Anders Christensen Skårup	18
Anders Christensen Smed	91
Anders Christensen Stentoft	192
Anders Dahl	149, 174, 191, 232
Anders Danielsen	114
Anders Degn	17, 72
Anders Ebbesen Brogård	200
Anders Eriksen	24, 47, 176, 231
Anders Eriksen Kortegård	127
Anders Espersøn	223
Anders Fisker	32, 55
Anders Foged	41, 64, 88, 119, 130, 132
Anders Fouget	72, 134
Anders Frost	78, 82, 92
Anders Færregård	85
Anders Gade	86, 124, 133, 158, 171, 188, 202
Anders Giøttrup	107
Anders Gregersen	114
Anders Har 212	
Anders Harre	24, 47, 146
Anders Heeboe	35, 58
Anders Hestkier	223
Anders Huus	30, 53
Anders Hyldgård	225
Anders Ibsen	185, 202, 216
Anders Jacobsen	231
Anders Jelesen	222
Anders Jellesen	192
Anders Jensen 4, 9, 14, 16, 17, 26, 33-37, 40, 49, 56-60, 63, 72, 80-82, 87, 90, 101, 103, 108-110, 113,	114, 138, 180, 191, 197
Anders Jensen Foged	40, 41, 44, 63, 64, 67, 99, 130
Anders Jensen Foget	123
Anders Jensen Fouget	100
Anders Jensen Fuglsang	215
Anders Jensen Høj	191
Anders Jensen Vandet	135, 173, 180, 198
Anders Jespersen	4, 112, 159, 187
Anders Juel 151, 152, 154	
Anders Jørgensen	10, 125, 140, 159, 164, 187, 201
Anders Kiøldsen	24, 37, 40, 47, 60, 63
Anders Kiergård	81, 124
Anders Kirch	180
Anders Kirk	39, 62, 109, 112, 174
Anders Klit 143	
Anders Knudsen	29, 52, 159, 192
Anders Koch	20, 21, 24, 27, 47, 50, 125, 143, 208, 229
Anders Krog	24, 25, 40, 47, 48, 63, 77, 102, 125
Anders Kåstrup	24, 25, 27, 47, 48, 50, 125, 127
Anders Ladegård	45, 68

Anders Lagård	205
Anders Langgård	197
Anders Lauridsen	33, 56, 134, 149, 168, 175
Anders Lauritsen	2, 7, 8, 23, 46, 70, 72
Anders Laursen	17, 28, 51, 80, 85, 96, 99-101, 103-107, 109, 110, 130, 136, 188, 190, 191, 214
Anders Laursen Skriver	79, 80, 84
Anders Lyngby	131, 160
Anders Maas	20
Anders Madsen	78, 122, 123, 125, 136, 146, 159, 191, 200, 204, 209
Anders Madsen Gade	131
Anders Michelsen	29, 52, 106, 164, 170, 192, 219
Anders Mogensen	44, 67, 134, 167, 171, 180, 210, 212
Anders Nielsen	3, 4, 7, 10-14, 17, 19, 24, 28, 29, 31, 35, 38, 40-42, 44, 45, 47, 51, 52, 54, 58, 61, 63-65, 67, 68, 73, 74, 76, 80, 85, 86, 90, 91, 96, 97, 99, 100, 106, 112, 113, 115, 116, 123-125, 129, 131-133, 137, 138, 144, 148, 159, 163, 165, 171, 176, 177, 185, 192, 193, 198, 201, 206, 208, 220-222, 225, 231, 234, 235
Anders Nielsen (Hørup?)	209
Anders Nielsen Bro	27, 50
Anders Nielsen Gade	189
Anders Nielsen Giøtrup	183
Anders Nielsen Heedboe	33, 56
Anders Nielsen Hou	81, 82
Anders Nielsen Kiergård	83, 224
Anders Nielsen Lyngby	10, 23, 46, 76
Anders Nielsen Ulgård	27, 29, 41, 50, 52, 64, 87, 92, 108, 109, 119, 163, 217, 225, 226
Anders Nielsen Østergård	125
Anders Nørgård	10, 17, 24, 44, 47, 67, 97, 106, 109, 125, 129-133, 148, 201, 206, 208, 226, 229
Anders og Bertel Pedersen	132
Anders og Christen Brandi	124
Anders og Christen Christensen	39, 62, 193
Anders og Christen Kiergård	83
Anders og Christen Pedersen Frost	125
Anders og Michel og Christen Momtoft	70
Anders og Niels Vig	211
Anders og Peder	18, 30, 53
Anders og Peder Brandi	130
Anders og Peder Christensen	85, 90
Anders og Peder Koch	26, 28, 49, 51
Anders og Poul Jensen	232
Anders og Thue Christensen	184
Anders Ollesen	7, 15, 21, 26, 35, 49, 58, 100, 102, 120, 131, 139, 141, 171, 220, 221, 233
Anders Ollesen Vig	174
Anders Ollufsen	131, 141
Anders Olufsen	2
Anders Olufsen Wig	19
Anders Olufsen	220
Anders Pedersen	17, 32, 35, 44, 55, 58, 67, 73, 74, 78, 80, 83, 87, 101, 106, 115-118, 124,

126-129,	
132, 133, 136, 139, 144, 148, 155, 157, 158, 166, 171, 176, 183, 187, 191, 202, 206, 207,	215, 233-235
Anders Pedersen Degn	9
Anders Pedersen Frost	207
Anders Pedersen Klit	176
Anders Pedersen Koch	20, 30, 53
Anders Pedersen Poulstrup	33, 56
Anders Pedersen Syndergård	231
Anders Poulsen	31, 54, 102, 116, 146, 148, 211, 213
Anders Rasmussen	35, 58, 190
Anders Salmansen	32, 42, 55, 65, 98
Anders Schinderop	119
Anders Schortørfue Kier	35, 58
Anders Schorup	119, 125, 135, 172, 232
Anders Simonsen Dahl	212
Anders Skindrup	93
Anders Skortørv Kier	74
Anders Skytte	19
Anders Smed	90, 100, 114, 146, 206, 225, 233
Anders Sundsgård	83
Anders Søgård	24, 47
Anders Sørensen	2, 3, 5, 7, 23, 29, 46, 52, 111, 129, 136, 148, 160
Anders Sørensen Søgård	141
Anders Thilsted	72
Anders Tilsted	137
Anders Tomsen	114, 175
Anders Torstensen	125, 134, 231, 234
Anders Ulgård	123, 134, 135, 148, 157, 197, 198, 227, 228
Anders Vandet	172, 180, 200
Anders Vang	226, 227
Anders Vestergård	177, 191, 213, 214
Anders Vig 20, 71, 72, 83, 88, 120, 123, 134, 167, 200, 219	
Anders Viig 158	
Anders Væver	2
Anders Østergård	197
Anders, Christen og Niels Pedersen Frost	38, 61
Anders(?) Nielsen	198
Anne 31, 32, 39, 54, 55, 62, 126, 141, 160, 180, 187, 194, 207, 208, 210	
Anne Andersdatter	42, 44, 65, 67, 180, 182
Anne Bertelsdatter	111
Anne Blach 33, 35, 56, 58	
Anne Brixdatter	232
Anne Chatrine Pors	210
Anne Christensdatter 10, 12, 36, 39, 59, 62, 88, 138, 147, 154, 172, 173, 175-177, 194, 198,	207, 232
Anne Christensen	36, 59
Anne Danielsdatter	97
Anne Gregersdatter	169
Anne Ibsdatter Vert	172

Anne Ifuersdatter	113
Anne Iversdatter	45, 68
Anne Jacobsdatter	199
Anne Jensdatter	18, 26, 31, 49, 54, 86, 168, 173, 210, 232
Anne Jepsdatter	8
Anne Jespersdatter øde	71
Anne Juel	147
Anne Jørgensdatter	90
Anne Lauridsdatter	235
Anne Laurs?datter	131
Anne Laursdatter	6
Anne Madsdatter5-9, 13, 30-32, 35, 37, 40, 44, 45, 53-55, 58, 60, 63, 67, 68, 138, 146, 151, 157, 160,	169, 173, 175-177, 180, 232-234
Anne Marie	199
Anne Marie Jensdatter	198
Anne Michelsdatter	29, 52, 168
Anne Mikkelsdatter	16
Anne Nielsdatter	2, 35, 58, 157, 159, 185
Anne og Gertrud Andersdøtre	199
Anne og Karen Jensdøtre	26, 49
Anne og Mette Pedersdøtre	32, 55
Anne Ollufsdatter	81, 83, 141
Anne Pedersdatter	8, 20, 32, 35, 55, 58, 126, 127, 139, 144, 148, 160, 194, 232
Anne Poulsdatter	23, 46, 86, 117, 138, 146, 208
Anne Skoning	193
Anne Sørensdatter	84, 91, 157, 158, 170
Anne Thomasdatter	182
Anne Tomasdatter	8, 16, 26, 49, 113
Anne Vert	172, 175
Anne, Sidsel og Johanne Andersdøtre	117
Anne? Andersdatter	182
ANS	215
Arent Tengnagel	231
Argrete Ollufsdatter	170
Arild	112, 206
Arup	37, 39, 60, 62
Assessor Matis (Rosenvinge)	194
Assessor Rosenvinge	188, 204
Axel Rosenkrands	228, 230
Bach	119, 167
Bak	16
Baldzer Christensen	70, 82
Ballegård	83
Ballerum	42, 44, 65, 67, 87, 107, 116, 133, 141, 148, 150, 163, 173, 174, 183-185, 192, 198, 200, 202,
	208, 209, 220, 228
Baron Ifuer Høeg	140
Barslev	129
Bartholomeus Schläger	75

Bartold Høfwisk	14
Baun 97, 193, 228	
Baungård 5, 30, 53, 126, 183	
Bedsted 111	
Beersted 199	
Beldering 8	
Bendixen 75, 224	
Bendt Vinter	41, 42, 64, 65
Bendte Madsdatter	147
Benne Madsdatter	120
Benne? Madsdatter	120
Bennid Sarrup	40, 63
Bent Vinter 77, 102, 103, 105, 146	
Bente Madsdatter	112
Berendt Knudsen	191
Berent 191	
Berent Due 189	
Berent Knudsen	190, 191
Berge 180	
Berge Andersdatter	122
Berge Bager	141
Berge Lauridsdatter	226
Berge Tomasdatter	216
Bertel 195	
Bertel (An?)dersen Høj	209
Bertel Andersen	10, 26, 49, 111, 131, 153, 160, 170, 187, 204, 215, 220, 221
Bertel Christensen	8, 32, 55, 80, 84, 87, 124, 125, 134, 159, 160, 197
Bertel Høj 98, 225	
Bertel Jensen	77, 86, 177, 217, 230
Bertel Jørgensen	112
Bertel Male 201	
Bertel Malle 119	
Bertel Nielsen 4, 17, 18, 24, 29, 31, 47, 52, 54, 70, 75, 77, 119, 140, 151, 193-195, 197, 214, 226, 235	
Bertel og Christen Poulsen	212
Bertel Pedersen	32, 55, 118, 123, 129, 176, 226, 235
Bertel Poulsen	146, 175, 211
Bertel Skræder	130
Bertel Vogensen	79, 84, 87, 136
Bertelsen 234	
Bertil Malle 89	
Bierregård 195, 224	
Birch 227	
Birgete 227	
Birgete Birch	227
Birgete Reedtz	206
Birgete Tomasdatter	227
Birgit 198	
Birgit Tomasdatter	198
Birgitte 26, 49, 82, 132, 156, 160, 163, 171	

Birgitte Andersdatter	27, 50
Birgitte Bagger	141
Birgitte Christensdatter	27, 32, 43, 50, 55, 66, 130, 208, 210
Birgitte Henriksdatter	30, 53
Birgitte Jensdatter	26, 49, 93
Birgitte Madsdatter	9
Birgitte Nielsdatter Bagger	140
Birgitte og Bodil	26, 49
Birgitte og Karen Christensdøtre	32, 55
Birgitte Pedersdatter	81-83, 155
Birgitte Suendsdatter	35, 58
Birgitte Tomasdatter ..	34, 38, 57, 61, 78, 79, 97, 108, 110-112, 157-160, 163, 164, 171
Birgitte Vind78	
Birte Johansdatter	2
Bisgård	15, 39, 62, 76, 81, 82, 96, 98, 100, 105, 106, 108, 130, 151, 152, 168, 169, 189, 201-203, 205, 206
Biskop Borneman	17
Biskop Bornemand	89
Bjerre	5, 19, 30, 38, 53, 61, 77, 84, 96, 97, 99, 102, 118, 119, 144, 157, 163, 170, 180, 181, 183-186, 191, 192, 195, 197, 204, 206, 207, 209, 210, 215, 220, 224, 228-230, 233
Bjerregård	98, 107, 123, 124, 141, 211
Bjørn	125, 129, 201
Bjørn Hansen	200, 201
Blach	201, 234
Bleggehøle	114
Bleghule	74, 124, 130, 190
Blids? sø	211
Blistrup	19
Bloch	236
Blogsgård	28, 51
Blokgsgård	133
Blokgsgård	13, 16, 114, 122, 131, 133, 142, 169
Bodel	43, 66
Bodel Laursdatter	44, 67
Bodel Madsdatter	43, 44, 66, 67
Bodel Nielsdatter	85
Bodel Pedersdatter	92
Bodil	26, 49
Bodil Andersdatter	20, 21
Bodil Nielsdatter	9
Boedel Jensdatter	26, 49
Boel Laursdatter	41, 64
Boer Nielsen	16, 73, 220, 221
Boesgård	141
Boesgårdsstrand	95
Bolle Christensen	33, 56, 211
Bolle Nielsen	35, 58
Bord Nielsen	202
Borgm. Christian Lelius	39, 62

Borgm. Christian Sporman	81, 85
Borgm. Christian Spormand	107
Borgm. Enevold Nielsen	89
Borgm. Jacob Madsen	111
Borgm. Lelius	113, 120, 135, 138, 139, 150, 151, 168
Borgm. Sporman	80, 86
Borgmester Christian	25, 48
Borgmester Christian Lelius	35, 58
Borgmester Christian Mortensen Lelius	18
Borgmester Christian Sporman	79
Borgmester Christian Spormand	12
Borgmester Lelius	5, 25, 48, 76, 128, 130, 148
Borgmester Spormand	12, 14
Borgmester Tomas Suane	183
Borregård	87
Borup	7, 9, 10, 84, 99, 184
Borup hede	147
Bould Jachobsdatter	27, 50
Bramming	195
Brandt	210
Bred	25, 48
Bremerholm	9, 20, 24, 47, 72, 93, 97, 139, 142, 143, 199
Brix Jensen	17, 19, 86
Brochman	155
Brogård	120, 212
Bromølle	136, 201-203, 205, 206
Brun	108
Brunbjerg	135, 214, 230
Brund	3, 6, 7, 9-11, 13, 21, 39, 41, 43, 62, 64, 66, 80, 86, 87, 95, 101, 102, 107, 124, 131, 137, 143, 147, 164, 171, 190, 193, 194, 201, 206, 211, 221, 224
Brunshove	88
Brusgård	3, 123, 182
Brønsdorf	75
Brågård	42, 65, 79, 90
Bundgård	109, 125, 126
Bysing	108
Bødker	212, 213, 234
Bølle	102
Børge Sørensen	25, 31, 36, 48, 54, 59, 86, 135
Børre Sørensen	23, 46
Bøvling	152
Cappel	192
Carsten Carstensen	82
Carsten Carstensen Rytter	81
Casper Simonsen	78
Cathrine Johansdatter	150
Charlotte Amalia Mavors	199
Christen	18, 24, 26, 29, 38, 44, 47, 49, 52, 61, 67, 123, 125, 136, 177, 182, 186, 192, 193, 197, 209,

	221, 224, 233-235
Christen (Andersen) Murermester	233
Christen (eller Niels? se 7/3) Tomsen	222
Christen (Nielsen?)	152
Christen (Pe?)dersen	19
Christen (Pedersen)	113
Christen (Ton?)	220
Christen (ulæseligt)	144, 187, 193
Christen Aggerboe	156
Christen Andersen9, 13, 20, 21, 24, 30, 32, 41, 47, 53, 55, 64, 72, 73, 78, 87, 95, 99, 100, 102, 110, 119, 120, 123-126, 130, 133, 135, 140, 141, 148, 153, 155, 160, 165, 167, 171, 174, 180, 182, 183, 186, 190, 191, 195, 197, 198, 204, 206, 212, 215, 219, 223, 226, 227, 230-234	
Christen Andersen Bundgård	16
Christen Andersen Dahl	71, 100, 105, 158
Christen Andersen Dal	84
Christen Andersen Huas	24, 29, 47, 52, 126, 127
Christen Andersen Kirch	217, 220
Christen Andersen Kirk	221
Christen Andersen Sterm	125, 126, 168, 169, 180
Christen Bach	146, 208
Christen Bagge	33, 56
Christen Balsen	89, 99, 123
Christen Baltsen	32, 55
Christen Baun	144
Christen Bertelsen	2, 5, 15, 27, 29, 35, 50, 52, 58, 75, 80, 95, 102, 108, 144, 191
Christen Bertelsen Lagård	156, 163, 171, 197, 217
Christen Bertelsenner	198, 213
Christen Bertelsønner	223
Christen Bierre	38, 61
Christen Bierregård	212
Christen Blach	33, 56, 95, 190
Christen Boesen	35, 58, 70
Christen Bollesen	235
Christen Boye	32, 55
Christen Branni	35, 58
Christen Brixen	74
Christen Bundgård	17, 119, 177
Christen Bødker	70
Christen Christensen9, 10, 18, 19, 21, 23, 25, 27, 30-33, 35, 39, 46, 48, 50, 53-56, 58, 62, 70, 72-74, 79, 81, 83-85, 87, 89, 91, 92, 95, 97, 98, 102, 107, 108, 110, 112-114, 117, 119, 120, 122, 124-127, 129-131, 134-136, 140, 143, 144, 146, 147, 149, 151, 153, 154, 156, 160, 167, 170, 171, 173-177, 182-184, 187, 190, 195, 197, 198, 201, 202, 207-209, 212, 214, 215, 219, 221-223, 226, 228, 233, 234	
Christen Christensen Abbildsen	176
Christen Christensen af	36, 59
Christen Christensen Aggerboe	8
Christen Christensen Bach	122, 212, 228
Christen Christensen Ballerum	200

Christen Christensen Baun	183
Christen Christensen Degn	113, 137, 138, 146, 155, 158, 167, 170
Christen Christensen Dein	207
Christen Christensen den yngre	126
Christen Christensen Febbersted	173
Christen Christensen Foged	130
Christen Christensen Frost	122
Christen Christensen Kiergård	214
Christen Christensen Klou	198
Christen Christensen Knachergård	74
Christen Christensen Krog	2, 220
Christen Christensen Kudsk	103
Christen Christensen Laust	112
Christen Christensen Odde	40, 63, 74, 92, 164
Christen Christensen Smed	222
Christen Christensen Spillemand	190
Christen Christensen Techer	112
Christen Christensen Veie	164, 165
Christen Christensen Veje	157
Christen Clemedsen	6, 84, 86, 87, 105, 174, 175
Christen Clemendsen	29, 52, 71, 173, 188
Christen Clemindsen	43, 44, 66, 67
Christen Clemmedsen	81
Christen Clostergård	87
Christen Dahl	99, 125, 127, 178, 230
Christen Dal	25, 40, 48, 63, 72
Christen Damsgård	160, 220, 221
Christen Dein	220
Christen Drachsbech	168
Christen Dragsbech	164
Christen Drasbech	35, 58, 215
Christen Døuhul	84
Christen Einersen?	160
Christen Enevoldsen	102, 171, 190, 229
Christen Enevoldsen den ældre	173
Christen Enevoldsen den ældre og den yngre	173
Christen Envoldsen den yngre	172
Christen Erichsen	222
Christen Eriksen	11, 14, 17, 28, 41, 43, 51, 64, 66, 71, 84, 87, 103, 136, 142, 146, 147, 154, 174, 201, 202, 220, 235
Christen Eskesen	29, 52, 108
Christen Falchorsen	198
Christen Foged	130
Christen Frandsen	25, 48, 167, 168, 172, 192, 202, 219, 229
Christen Frost	117, 125, 220
Christen Gade	206, 235
Christen Glasmester	183
Christen Glug	158
Christen Gregersen	5, 115, 122, 133, 159, 204

Christen Grønkier	132
Christen Hansen	4, 75
Christen Hansen Øster	160
Christen Henriksen	8, 30, 53, 148
Christen Hillerslev	8, 40, 63, 113, 118
Christen Houbol	83
Christen Houbøl	215
Christen Huas	23, 24, 46, 47, 92, 97, 130, 132, 133, 208
Christen Høi	188
Christen Ibsen	32, 55, 93, 102, 132, 175-177
Christen Ibsen Gad	90
Christen Ibsen Harboe	205
Christen Ifuersen	164
Christen Iversen	44, 67, 87, 112
Christen Jacobsen	25, 31, 48, 54, 77, 89, 91, 150, 155, 157, 173, 204
Christen Jacobsen Rytter	85
Christen Jensen 2, 7, 18, 24, 26, 28, 30, 36, 41, 47, 49, 51, 53, 59, 64, 83-85, 87, 89, 90, 95, 98, 101, 102, 107, 111, 112, 114, 115, 119, 123, 128, 133, 135, 141, 144, 155, 157, 160, 169, 172, 176, 181, 183, 185, 186, 188, 197, 198, 202, 203, 205, 206, 208, 221, 223, 225, 227, 234	
Christen Jensen Bonde	210
Christen Jensen den yngre	194
Christen Jensen den ældre	194
Christen Jensen Foged	206
Christen Jensen Foget	123
Christen Jensen Hinding	206
Christen Jensen Houbøl	215
Christen Jensen Kappel	36, 59, 107
Christen Jensen Kierup	223, 224
Christen Jensen Krog	235
Christen Jensen Meder	84
Christen Jensen Morsing	118
Christen Jensen Skallerup	191
Christen Jensen Smed	235
Christen Jensen Søgård	199
Christen Jensen Toft	83
Christen Jensen Tømmermand	193, 206
Christen Jensen Øster	107
Christen Jeppesen	166
Christen Jepsen	4, 23, 46, 158, 204
Christen Jepsen Dragsbech	115, 158, 219
Christen Jepsen Drasbech	38, 61
Christen Jepsen Skredder	215
Christen Jepsen Smed	24, 47, 75, 76, 177, 181
Christen Juel	77
Christen Justsen	24, 42, 47, 65, 125, 184
Christen Jørgensen . 40, 41, 43-45, 63, 64, 66-68, 70-72, 80, 86, 87, 100, 111, 164, 206	
Christen Kappel	107
Christen Kiildsen	95
Christen Kier	12, 96

Christen Kiergård	83, 215
Christen Kierop	176
Christen Kierup	93, 200
Christen Kirch	220
Christen Kirk	221
Christen Klemetsen	230
Christen Kloster	222
Christen Klouborg	29, 52, 90, 174
Christen Kløvborg	79
Christen Knachergård	28, 51
Christen Knudgård	123, 198
Christen Knudsen	25, 48, 84, 87, 112, 117, 122, 164, 165, 180, 189, 209
Christen Kosse Skriver	116
Christen Krog	13, 33, 35, 56, 58, 95, 115
Christen Krogh	80
Christen Krogsgård	83
Christen Kudsk	119, 120
Christen Lade(-gård)	147
Christen Ladegård	34, 57, 79, 87, 188, 236
Christen Ladsen (=Laursen)	132
Christen Lagård	157, 187, 192, 198, 219, 227
Christen Langgård	13
Christen Lasen	231, 232
Christen Lassen	92, 158
Christen Lauridsen	144, 156, 158-160, 200, 202
Christen Lauridsen Hobro	158
Christen Lauridsen Møller	131
Christen Laursen 16, 19, 30, 38, 40, 44, 45, 53, 61, 63, 67, 68, 73, 74, 76, 78, 87, 96, 99, 102, 104, 110, 113, 122-124, 129, 133, 142, 159, 170, 171, 173, 180, 197, 203, 209, 214, 226, 230, 233	
Christen Laursen Hobro	159, 209, 232
Christen Laursen Lumborg	19
Christen Laursen Møller	123
Christen Laustsen	23, 26, 46, 49
Christen Led	7
Christen Leed	42, 43, 65, 66, 72, 158
Christen Løber	205
Christen Løfting	35, 58, 86, 125, 137, 164, 191, 212, 226
Christen Madsen 7, 8, 10, 12, 15, 25, 35, 39, 41, 42, 45, 48, 58, 62, 64, 65, 68, 70, 71, 78-80, 84, 92, 105, 107, 108, 114, 122, 132, 146-149, 159, 174, 210, 220, 232	
Christen Madsen Gade	222
Christen Madsen Led	89
Christen Madsen Leed	39, 41, 62, 64
Christen Madsen Smed	13
Christen Marquortsen	116
Christen Michelsen 18, 33, 56, 83, 88, 104, 113, 115, 124, 164, 169, 171, 172, 175, 219, 228	
Christen Michelsen Blach	2
Christen Michelsen Damsgård	110
Christen Michelsen den yngre	176, 184

Christen Michelsen den ældre	177
Christen Michelsen Tydsk	176
Christen Mikkelsen	15, 152, 199
Christen Mogensen	160
Christen Momtoft	174
Christen Morbiere	235
Christen Mortensen	13, 35, 58, 80, 115, 116, 124, 157, 191, 229
Christen Mortensen Søe	6, 7, 70
Christen Mouridsen	31, 54, 140, 149, 165, 170, 174, 187, 191, 207, 225
Christen Mouritsen	2, 131
Christen Murermester	219
Christen Møller	220
Christen Nielsen2, 5, 7, 12, 23-28, 33, 37, 38, 46-51, 56, 60, 61, 80, 86, 95, 99, 106, 107, 111, 113, 116, 125, 127, 131, 134, 138, 144, 153, 157, 159, 169, 180, 188, 189, 198, 200, 201, 211, 213, 226	
Christen Nielsen Brandi	190
Christen Nielsen Gulgård	29, 52
Christen Nielsen Knudgård	27, 50
Christen Nielsen Løfting	14, 18, 33, 34, 56, 57, 115, 135
Christen Nielsen Odde	40, 63
Christen Nielsen Sallingbo	116
Christen Nielsen Soldat	37, 60
Christen Nielsen Søe	87, 88, 132
Christen Nielsen Yde	112
Christen Odde	28, 51
Christen og Jens Sørensen	234
Christen og Jens Villandssønner	159
Christen og Jep Christensen	132
Christen og Laurids Pedersen	208
Christen og Laurs Pedersen	118
Christen og Peder Pedersen	91
Christen og Poul Josephsen	118
Christen Ollesen19, 33, 35, 38, 40, 56, 58, 61, 63, 99, 119, 123, 139, 141, 164, 180, 189, 192, 213, 214	
Christen Ollesen Dragsbech	141
Christen Ollesen Drasbech	21
Christen Ollesen Vig	43, 66
Christen Ollufsen	102, 135
Christen Ollufsen Vig	76
Christen Olufsen Vig	18
Christen Overgård	15
Christen Pallesen	2
Christen Pedersen2, 5, 13, 17, 19, 30-33, 44, 53-56, 67, 73-77, 84, 90, 91, 96, 98-100, 110, 112, 129-135, 142, 147, 151, 152, 159, 160, 166, 167, 170, 177, 181-183, 193, 197, 200, 203, 205, 207, 212, 214-216, 220, 223, 226, 228, 233, 234	
Christen Pedersen (Støvring)	159
Christen Pedersen Bangsgård	200
Christen Pedersen Frost	125, 126, 139

Christen Pedersen Kløvborg	4
Christen Pedersen Momtoft	182
Christen Pedersen Overgård	15, 120
Christen Pedersen Skielsgård	73
Christen Pedersen Tang	119, 135, 234
Christen Poulsen27, 34, 35, 50, 57, 58, 80, 107, 110-113, 115, 116, 122, 129, 148, 157, 175, 205, 206,	212, 226, 232, 234
Christen Pugdal	108
Christen Rask	138
Christen Rollemænd	181
Christen Rosholm	197
Christen Rydsgård	172, 183
Christen Rysgård	39, 62
Christen Schiegshøy	74
Christen Simensen	152
Christen Simonsen	2
Christen Skeel	78
Christen Skielsgård	216
Christen Skomager	174
Christen Smed8, 24, 35, 47, 58, 86, 88-90, 95, 110, 124, 126, 127, 130, 137, 138, 140, 166, 177, 180,	188, 193, 197, 198, 211, 212, 226, 228, 229
Christen Snedker	182, 183
Christen Soldat	38, 61
Christen Spillemand	123
Christen St...?	111
Christen Steentoft	215
Christen Stentoft	86, 128
Christen Stistrup	151, 152, 195
Christen Støyholm	181, 235
Christen Suendsen	35, 58
Christen Svendsen	26, 49, 190
Christen Søe	4, 6, 222, 234
Christen Søeborig	124
Christen Søgård	181
Christen Sørensen5, 10, 23, 27, 46, 50, 71, 84, 89, 98, 102, 103, 108, 109, 114, 118, 119, 133, 134,	142, 147, 151, 169, 176, 180, 211
Christen Sørensen Smed	89
Christen Tang	89
Christen Terchildsen	109, 112, 122, 124
Christen Terkelsen	17, 87, 108
Christen Terkildsen	19
Christen Thøgersen	79
Christen Tomsen10, 24, 31, 38, 47, 54, 61, 77, 89, 91, 102, 136, 146, 150, 154, 158, 165, 166, 173,	180, 187, 204, 211, 220, 223, 225, 227
Christen Tomsen Rytter	85
Christen Tomsen Vinter	33, 56, 81, 112, 114, 170

Christen Torstensen	20, 73, 177, 187
Christen Tøgersen	3, 29, 31, 39, 52, 54, 62, 87, 106, 112, 131, 201, 235
Christen Veie	158-160, 163, 222
Christen Veje	87, 157
Christen Vig	18, 20, 125, 185, 205
Christen Vilandsen	187
Christen Villadsen	32, 38, 55, 61, 87
Christen Villandsen	219
Christen Warmbach	190
Christen Weie	151
Christen Willadsen	10-13, 16
Christen Ålkiste	92
Christen, Søren (eller Simon) og anden Christen Jensen	126
Christen? Laursen	207
Christen? Nielsen	141, 155
Christensen	20
Christian	199
Christian Døuhol	139
Christian Friderich Mavors	199
Christian Fux	131, 132, 139, 141, 142, 152, 155, 156, 158, 198, 224
Christian Heboerschofue	187
Christian Helverschou	111
Christian IV	112
Christian Lelius	106, 148, 159, 167, 174, 177, 190, 193, 195
Christian Mortensen (Lelius)	122
Christian Mortensen Lelius	73
Christian Pedersen	95
Christian Petersen	185
Christian Sporman	79, 80
Christian Spormand	2, 13, 73, 79, 108
Christian Tomasen	34, 57
Christian V	199
Christianshavn	104, 106
Christianssand	133, 137, 221
Christoffer Christensen Smed	105
Christoffer Gersdorph	11
Christoffer Jørgensen	13, 147
Christoffer Nielsen	19, 21, 27, 42, 43, 50, 65, 66, 77, 97, 100, 104, 105, 108-110, 119, 166, 184, 190, 205
Christoffer Nielsen Skriver	188
Christoffer Smed	105, 149
Christoffer Stephani	175
Christopher	169
Christopher Christensen Smed	78, 83, 132
Christopher Nielsen	6, 7, 18, 24, 28, 36, 40, 43, 47, 51, 59, 63, 66, 70-72, 77, 78, 80, 84, 87, 90, 92, 103, 106, 113, 124, 134, 169, 170, 175, 188, 191
Christopher Pax	112
Christopher Rolland	70
Christopher Smed	78, 132

Christopher Stefani	177
Claus Bysing	87, 108, 111
Claus Ejlersen	110
Claus Herlou Pors	168
Claus Herluf168	
Claus Herluf Pors	160
Claus Unger148, 150	
Clausen 77	
Clemed Bangsgård	191
Clemed Christensen	100, 192, 206
Clemed Jørgensen	7, 105, 131
Clemed Pedersen	186
Clemend Christensen	36, 59, 70, 71, 77
Clemend Jørgensen	71
Clemind Christensen	26, 40, 41, 44, 49, 63, 64, 67
Clemind Pedersen	29, 52
Clemmed Jørgensen	6
Clemmed Pedersen	219
Clemmed Pedersen Bangsgård	27, 50
Cornelia 231	
Cornelia Bicher	193, 231, 232
Cornelia Bichers	83
Cornelia Blicher	17, 18
Cornet Simson	79
Dahl 212	
Dahlgård 133, 146, 209, 212	
Dalgård 10, 116, 160	
Damsgård 122, 133	
Daniel Frieden(reich?)	83
Daniel Jensen	198
Daniel Valas219	
Danmark 29, 52, 196, 219	
Dansich 122	
De Clerque 103, 147, 169	
Deinbol 164	
Djernes 169	
Djernæs 10, 13	
Doiglundshuse	5
Dollerup 5, 15, 27, 29, 31, 50, 52, 54, 77, 91, 92, 102, 109, 119, 123, 129, 150, 151, 155, 157, 173,	
	198, 204, 219
Dorete Christensdatter	45, 68
Dorete og Maren Knudsdøtre	170
Dorete Præstegård	113
Dorethe Nielsdatter	152
Dorette Sørensdatter	234
Dorte 8	
Dorte Andersdatter	5, 182
Dorte Christensdatter	25, 48
Dorte Jensdatter	211

Dorte Knudsdatter	127
Dorte Madsdatter	76
Dorte Pedersdatter	220
Dorte Ulgård	2
Dorthe Nielsdatter	73
Dover 125, 127, 164, 189	
Dr. Laurits Foss	13
Dragsbæk Mølle	6
Dreier 188, 195, 227, 228	
Dybdal 118	
Døuhol 116	
Døuhul 136	
Døvhul 102, 146, 148	
E(...?) Christensen	172
Ebbe Andersen	159
Edel Margret Lund	227
Edel Margrete Lund	219, 228
Ef?gård 180	
Eiler 198	
Eiler Jacobsen	132, 147, 156, 163, 198
Eilersen 234, 236	
Ellen Andersdatter	26, 49
Else 38, 61, 153, 164, 229	
Else (Tomas?)datter	189
Else Amalie 227	
Else Amalie Grube	227
Else Andersdatter	87, 118, 119
Else Christensdatter	2, 30, 38, 53, 61, 70, 71, 164, 220, 223
Else Eskildsdatter	181
Else Jensdatter	8, 172
Else Laursdatter	211
Else Madsdatter	6, 31, 54, 71, 105, 123, 175
Else Nielsdatter	173
Else Pedersdatter	35, 58, 144, 207
Else Poulsdatter	2
Else Troelsdatter	27, 28, 50, 51, 75
Elsted 153, 169	
Elstedgård 182, 210	
Emmer Nielsen	32, 37, 39, 55, 60, 62, 77, 87, 88, 134
Emmike 157, 193	
Emmike Eriksen2-4, 20, 23, 29, 34, 46, 52, 57, 70, 72, 77, 93, 96, 103, 107, 110, 112, 131, 134, 135, 153-158, 165, 169, 170, 177, 188, 191, 193, 198, 200, 202, 203, 207, 210, 216, 222, 225	
Endrupholm 195	
Enevold 192	
Enevold Bierregård	2
Enevold Bjerregård	83, 86, 91, 103, 107, 109
Enevold Bjerregårds	88
Enevold Nielsen3, 4, 21, 74, 75, 83, 87, 96, 110-112, 115, 121, 148, 180, 182, 185, 187, 192, 195, 200,	

	206, 207, 216, 219, 225, 228, 233, 235
Enevold Nielsen Bierregård	75, 95, 98, 195
Enevold Nielsen Bjerregård	3, 6, 73, 83, 84, 101, 123, 235
Engeland	132
England	38, 61
Envold Jensen	123, 176, 186
Envold Kås	38, 61, 168
Envold Madsen	131, 132
Envold Nielsen	131, 133, 134, 136-139, 144, 150, 156, 163, 177, 212, 227
Envold Poulsen	91
Envold Sørensen	30, 31, 35, 53, 54, 58, 84, 136, 171-173
Er	24, 47
Erich	229
Erich Juel	211
Erich Nielsen	217, 229, 230
Erich Sacharias von Kahlen	213
Erik	24, 47, 82, 125, 139, 192, 198-200, 217, 230, 232
Erik Christensen	44, 67, 92, 95, 129, 130, 136, 137, 148, 181, 201, 206, 208
Erik Christensen og	208
Erik Jørgensen	13, 35, 58, 80, 115
Erik Krag	42, 65
Erik Krog	195
Erik Laursen	112
Erik Madsen	207-209
Erik Nielsen	7-10, 17, 19-21, 23-28, 41-43, 46-51, 64-66, 72, 75, 78-84, 89, 92, 93, 97, 99-101, 103, 104, 125-130, 133, 134, 137-139, 142, 143, 147, 148, 149, 151, 153-155, 165-167, 171, 177, 180, 181, 187, 192, 193, 198, 199, 201, 205, 208, 210, 219, 228, 230-233
Erik Poulsen	198, 200
Erik Quitzou	78
Eriksen	158, 201
Eske	154
Eske Christensen	152, 153
Eske Jensen	33, 38, 56, 61, 70, 102, 120-122, 151, 152, 154, 158, 189, 193, 200, 202, 205
Esper Nielsen	14
Estaudgård	113
Estuadgård	112
Estvadgård	111, 129
Etatsråd Gyldensparre	126, 175
Eyler Jacobsen	34, 38, 57, 61, 78, 97, 116
Faddersbøl	11, 15, 23, 32, 34, 37, 41, 46, 55, 57, 60, 64, 72, 87-89, 91, 97, 98, 101, 107-109, 126, 129, 132, 134, 144, 147, 206, 216, 217, 235
Fahrenkrug	210-217
Falchor Christensen	197
Falk Giøe	11
Falkvor Christensen	18, 24, 47
Falquor Christensen	17
Farver	103
Febbersted	84, 86, 102, 111, 124, 136, 139, 154, 171, 180, 181, 184, 186, 195

Flade	113
Fladstrand	74
Flensborg	223, 235
Flynder	152
Foged	130, 132
Foss	116, 118
Foulum	223
Frands	11
Frands Banner	11
Frands Christensen	132
Frands Clausen Buddum	42, 65
Frands Eriksen	180, 181
Frands Jensen	200
Frands Suingefeldt?	76
Frandsen	219
Frans Nielsen	14
Franz Pedersen	140
Frederik Nielsen Rytter	73
Frederik Pedersen	203
Frederik von Arensdorff	78
Frederiksstad	41, 64
Freskild	14
Frost	124, 125, 223
Frostholm	89
Fru Agate Rodsted	155
Fru Birgete Redtz	206
Fru Cornelia Bicher	230
Fru friherreinde Helle Trolles	131
Fru Helvig Roedsten	168
Fru Karen Gyldenstjerne	211
Fru Kirsten Friis	11
Fru Maria de la Haye	77
Fru Sophie	126, 128
Fru Sophie Rotkirch	127, 128
Fulesang	113
Fusmand	108
Fux	131, 139, 141-144, 155-157, 198, 224-226, 228
Fyn	25, 48
Færby	149
Færregård	10, 79, 85, 89-91
Fævig	20, 111
Førby	32, 55, 129
Førgård	129
Fårtoft	12, 19, 37, 60, 72, 88, 95, 99, 125, 157-159, 164-166, 190-192, 201, 222
Gabriel Gyldenstjerne	116
Gabriel Gyldenstjerne	112
Gade	212
Gadegård	108-110
Gadsbierggård	228
Gadsbierregård	42, 65

Gadsbjerg	131, 133-135
Gadsbjerg mølle	91
Gadsbjerggård	42, 65, 113, 134, 183
Gadsbjerre	95
Gamle og unge Niels Tomsen	95
Gamle og unge Poul Enevoldsen	71
Gamle og unge Poul Envoldsen	126
Gammel Christen Møller	123
Gammelbygård	155, 156, 163, 188
Gammelgård	19
Gasbjerggård	31, 54
Gerhard Irgens von Vestervig	231
Gerhardt Lybche	230, 232
Gert Irgens	215
Gert von Vestervig	231
Gertrud Michelsdatter	157, 180
Gertrud, Anne og Margrete Jensdatter	158
Gettrup	194
Giertrud Michelsdatter	182
Giertrud Mortensdatter	27, 50
Giertrud Nielsdatter	6
Gierupgård	111
Gislum	80, 86
Gisselbæk	117
Gisselbækgård	117
Giøl	195
Gjersbøl	15, 20, 42, 65, 79, 85
Gl. Anders Skortørv Kier	190
Gl. Christen Ollesen	33, 56
Gl. Michel Blach	124
Gl. og unge Poul Envoldsen	124
Gl. Peder Frost	231
Glomstrup	19
Glug	158
Gotfred (Hudemand?)	177
Grafuers Michelsen	178, 230
Gram	115
Gravers Michelsen	71, 113
Gravers Michelsen?	70
Graversen	227, 228
Gregers Christensen	79
Gregers Høeg	131, 133, 140
Gregers Høg	28, 51, 165, 174, 191
Gregers Jensen	122
Gregers Ludvigsen	29, 52
Gregers Sørensen	44, 67, 113, 176
Greve af Ulfeld	155
Grobgård	171
Grubbe	227
Grønkier	129

Grønkjær	32, 34, 35, 55, 57, 58, 87
Gråbrødre kirke	119
Grådam	201-203
Grågård	44, 67
Gudnæs) vig	118
Gunde	2
Gunde Jacobsen Ulf	3, 5, 7, 8, 76, 79
Gunde Ulf	2-4, 8, 11, 12, 14, 71
Gundenæs	118
Gundenæs møllebæk	118
Gundenæs strand	118
Gyldensparre	105, 135, 176
Gærup	111, 112, 116, 118
Gårdal	215
Gårdahl	180, 184
Gårdal	184, 197
Gåsdal	111
H. A. v. Pagelsen	14
Hald	3, 30, 53, 106, 123, 144
Hamborg	230
Hammelse	195
Hammer	118
Hands Carsten Langballe	214
Hanherred	114
Hans	223
Hans Aldrich Schnell	30, 53
Hans August	7, 141, 143
Hans August v. Pagelsen	7, 8, 12-14
Hans August von Pagelsen	79, 85, 183
Hans Augustus von Pagelsen	11
Hans Axel	168
Hans Axel Pors	3, 160, 168, 182, 185, 192-194, 210, 212, 221, 222, 226, 234
Hans Bødker	210
Hans Carsten Langballe	224
Hans Christensen	70, 138, 189, 198
Hans Ckausen	36, 59
Hans Clausen	4, 26, 33, 34, 36-38, 49, 56, 57, 59-61, 77, 78, 81, 90, 91, 100, 104, 106, 111, 132
Hans Frederich Levitzou	112
Hans Frost	186, 213, 223
Hans Henningsen	13, 72
Hans Hermansen	113
Hans Hermansen Zirich	113
Hans Høy	75
Hans Jensen	131, 178, 180
Hans Jensen Buch	20, 21, 40, 63, 75, 102, 120, 123, 124, 191
Hans Jensen Frost	210, 229
Hans Jørgen Rytter	70, 71
Hans Klausen	119
Hans Knudsen	14

Hans Lauridsen	173
Hans Laursen	107
Hans Maes	235
Hans Mulis	155
Hans Nielsen	194, 229, 230
Hans og Jens Jensen	219
Hans Ollesen	125, 126, 158, 194, 207-210
Hans Pedersen	19, 120, 217
Hans Pors	3
Hans Schnell	30, 53
Hans Thomsen Ålborg	14
Hans Tomsen	14
Hans Tomsen Ålborg	14, 83
Hans Zoega	153
Hansen	231
Hansted	2, 8, 15, 17, 19, 27, 28, 30, 41, 45, 50, 51, 53, 64, 68, 70, 71, 75-77, 82, 86, 90, 95, 96, 99, 102, 111, 113, 118, 135, 136, 141, 177, 181, 184, 186, 193, 195, 197, 205, 215, 217, 222, 230, 234
Hanstholm	5, 28, 40, 51, 63, 111, 122, 142, 144, 181, 230
Har	20, 206
Hargård	7
Harkjær	115
Harring	4, 42, 65, 130, 150, 153
Harringgård	153, 155
Harsyssel	5
Hartvig	95
Hartvig Kås	11, 12, 15, 19, 31, 32, 36, 39, 41-43, 54, 55, 59, 62, 64-66, 71, 72, 87-89, 91, 96, 101-104, 109, 116, 117, 126, 128, 132, 134, 165, 166, 167, 169, 170, 174, 183, 235
Hassing	19, 36, 59, 73, 76, 80, 90, 91, 111, 116, 118, 119, 132, 150, 153, 155, 156, 168, 204, 214, 215
Haunstrup	5
Hedegård	4-7, 13, 17, 24, 47, 77, 86, 95, 102, 107, 131, 139, 152, 163
Heegård	178, 180
Hegned	203
Hegnet	206
Hegård	157, 166
Helle Jensdatter	200
Helsingør	78
Heltborg	87, 91, 199
Helverschou	117
Helverskov	182
Helvig Tomasdatter	15
Hendrich Andersen	116
Hendrich Elfkier	76
Henrik	224
Henrik Christensen	99, 102, 144, 157, 163, 170, 185-187, 191, 203-207, 215, 224, 228, 229, 233
Henrik Christensen Skoning	183

Henrik Hansen	16
Henrik Henriksen	137
Henrik Holst	5
Henrik Pedersen	165
Herman	107
Herman Kås	107
Herman Pedersen	219
Hessel	80
Hesseldal	40, 63, 183, 194, 195, 206, 220, 229
Hesthøj	44, 67
Hestkjær	7, 15, 100, 102, 120, 131, 139, 141, 171, 233
Hillerselv	154
Hillerslev	11, 13, 15-18, 25, 27, 35, 38, 41, 43, 45, 48, 50, 58, 61, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 77, 78, 81, 86, 87, 89, 92, 96, 100, 104, 106, 108, 109, 114-116, 118-120, 123, 124, 127, 131, 132, 134, 136-139, 141, 147, 149-151, 154, 168, 169, 174, 182, 183, 184, 185, 188, 189, 192, 197, 200, 201, 208, 217, 222, 224, 226, 227, 230, 231, 233, 234
Hillerslev?	159
Hillerslev-Kåstrup	151
Himmersyssel	14, 115
Hinding	5, 12, 23-28, 32, 46-51, 55, 75, 117-119, 122, 132, 135, 146, 148, 158, 176, 202, 209, 211, 212, 228, 231
Hindinggård	119, 198, 212
Hindsels	117
Hingelbjerg	182
Hjardal	108, 132
Hjardemål	2, 3, 5-9, 13, 14, 16, 27, 28, 30-32, 36, 38, 42, 50, 51, 53-55, 59, 61, 65, 72, 73, 75, 76, 89, 91, 98, 102, 107, 110, 114, 119, 120, 122, 132, 145, 158, 164, 169, 175, 181, 183, 188, 192, 203, 214-217, 222, 226, 228, 233
Hjertberg	13
Hjertbjerg	70, 171, 184
Hobro	159, 223
Holbæk slot	112
Holder	88, 114, 124, 130, 198
Holger	36, 59
Holger Sørensen Schandorph	34, 36, 57, 59
Holger Trolde	165
Holgård	159, 200
Holm	26, 28, 33, 43, 49, 51, 56, 66, 98, 104, 106, 108, 117, 146, 170, 180, 185, 189, 191, 193, 205, 206, 225, 233
Holmgård	79, 85, 203, 206
Holsten	15
Hornstrup	90, 93, 98, 100, 143
Horsfeld	183
Hostrup	108, 116
Hosum	109
Hou	2, 10, 17, 24, 42, 47, 65, 101, 106, 113, 122, 126, 137, 145-147, 165, 166, 191,

	200, 201, 204, 209, 214
Houbøl	83, 215
Hougård	23, 37, 46, 60, 146, 214
Houkjær	95, 165, 211
Hovgård	16
Hovsør	4, 36, 59, 84, 96, 110-112, 115, 116, 138, 139, 152, 153, 155, 159, 164, 197, 200, 203, 204, 206,
	207, 209, 220, 226
Hovsør Odde	2, 84
Hr. Anders	12, 25, 32, 33, 48, 55, 56, 113, 160, 209
Hr. Anders Christensen Schifue	32, 55
Hr. Anders Hebo	113
Hr. Anders Lyngby	12, 138
Hr. Anders Nielsen	93
Hr. Anders Nielsen Lyngby	7, 12, 25, 26, 48, 49, 93, 113, 137, 158, 213
Hr. Anders Pallesen	11, 17, 102
Hr. cancelliråd Jespersen	177
Hr. Christen	18, 37, 60
Hr. Christen Kobberø	42, 65
Hr. Christen Pedersen Aggerholm	18
Hr. Christen Pedersen Øland	18, 129, 188, 209
Hr. Daniel Jensen	42, 65, 130
Hr. Frederich Hansen	115
Hr. Hans Jacobsen Spielderop	114
Hr. Hans Lauridsen	30, 53
Hr. Hermand	113
Hr. Hermand Rasmussen	113
Hr. Holger	36, 59, 153
Hr. Holger Sørensen	33, 56
Hr. Jens	38, 61, 125, 198-201
Hr. Jens Pedersen	131, 135, 152, 199
Hr. Jens Pedersen Poulstrup	6, 36, 59, 76, 136, 229, 230, 232
Hr. Jens Poulsen Påske	20
Hr. Jens Poulstrup	38, 61
Hr. Jensen	223
Hr. Laurs Hironimus	223
Hr. Mads Michelsen	113
Hr. Michel	78
Hr. Niels Frandsen	14
Hr. Niels Jensen (eller Andersen? se 7/11)	118
Hr. Niels Ollesen	109
Hr. Niels Ollufsen	86
Hr. Olle	89, 91, 106, 127, 129, 130, 136, 138, 166, 176, 177, 216
Hr. Olle Bjørn	154
Hr. Olle Hosum	32, 34, 55, 57
Hr. Olle Nielsen	11, 24, 27, 43, 47, 50, 66, 86, 89, 91, 97, 106, 109, 124, 127, 134, 136, 138-140, 154,
	166, 169, 176, 189, 200, 202, 208, 222, 224, 230
Hr. Olle Nielsen Hosum	9-11, 32, 37, 55, 60, 89, 91, 98, 109, 117, 128, 129, 149, 183, 206, 216
Hr. Oluf	12

Hr. Oluf Hosum	14
Hr. Oluf Jensen	113
Hr. Oluf Nielsen	7, 15, 17, 18, 144
Hr. Oluf Nielsen Hosum	9, 12
Hr. Peder 226	
Hr. Peder Nielsen	3, 136, 205
Hr. Peder Nielsen Sengeløs	2, 3, 14
Hr. Peder Roelsen	99
Hr. Peder Rolfsen	130, 131
Hr. Peder Sengeløse	203
Hr. Poul 40, 63, 128, 183	
Hr. Poul Jensen	19, 173, 200, 212
Hr. Poul Jensen Snedsted	39, 62, 83
Hr. Poul Jensen Snested	128
Hr. Stistrup 152	
Hr. Søren 102, 157	
Hr. Søren Madsen	111, 122, 126, 127, 137, 157, 158
Hr. Søren Madsen Høebierg	102
Hr. Søren 122	
Hr. Vilhelm 150	
Hr. Villads 42, 65	
Hr. Villads Ollufsen	42, 65
Hr. Villads Ollufsen Suale	102
Hr. Villands Ollesen	166
Hr. Villum 153	
Hr. Villum Villumsen Schmidt	153
Hristen Christensen	172
Hristen Justsen	159
Hristen Kregpøt	122
Huas 23, 24, 46, 47, 199	
Hundahlgård	134
Hundal 11, 17, 24, 47, 70, 72, 84, 101, 108, 109, 111-113, 115, 119, 125, 135, 136, 151, 159, 198, 200,	
	201, 204, 222
Hundalgård 153	
Hundals 11	
Hundborg 2, 5, 9-14, 16-18, 21, 23, 25, 30-33, 37-39, 41-43, 45, 46, 48, 53-56, 60-62, 64-66, 68, 72,	
76-79, 81, 83, 87-89, 91, 96, 97, 100, 102, 104-109, 112, 115, 116, 123, 124, 126, 128-130, 132, 144, 149, 151, 164-166, 172-174, 180-183, 197, 206, 208, 210, 212, 214-217, 219, 220, 233, 235	
Hunddal 133	
Hunstrup 3-5, 12, 16-18, 20, 30, 53, 72, 79, 85, 89, 93, 96-98, 110, 129, 133, 141, 158, 188, 193, 203,	
	209, 235
Hvalstrup 9, 14, 17, 32, 55, 77, 129, 147, 167, 204, 214, 217	
Hvidbjerg 32, 55, 129, 136, 202, 205	
Høgelvang 187	
Højriis 6	
Højris 34, 57	

Højstrup	213
Højtoftager	26, 49
Hørbylund	77
Hørdum	6, 32, 55, 82, 117, 118
Hørgård	89
Hørsted	117
Hård eng	11, 12
I	26, 28, 49, 51, 91, 222, 223
Ib Jacobsen	125
Ib Jensen	220
Ibd	29, 52
Idømmes	91
Ifuer Høeg	165
Ifuer Jacobsen	140
Ifuer Jensen	115, 138, 164
Ifuer Laursen	111
Ifuer Ollesen	205
Ifuer Tømsen	98, 114, 146
Immer	133
Immer Nielsen	41, 64, 125, 133
Ingeborg Jensdatter	86
Ingeborg Madsdatter	169, 175
Ingeborg Pedersdatter	168
Inger	31, 32, 35, 37, 54, 55, 58, 60, 82, 189
Inger Andersdatter	190
Inger Christensdatter	31, 35, 54, 58, 92, 138, 164, 188, 189
Inger Fuesmand	199
Inger Jensdatter	2
Inger Jensdatter Sønbjerg	208, 209
Inger Jepsdatter	117
Inger Lauridsdatter	173
Inger Michelsdatter	35, 58, 81, 82, 114, 172
Inger Mortensdatter	37, 39, 42, 60, 62, 65
Inger Pedersdatter	32, 44, 55, 67, 71, 151, 233
Inger Tomasdatter	188, 189
Inger Tøgersdatter	235
Inger Vang	114, 172
Irgens	182
Irup	4, 14, 16, 17, 33, 38, 56, 61, 81, 103, 111, 114, 116-119, 146, 148-150, 187, 189, 201, 207, 210, 228, 234, 236
Isach Nielsen	187, 199
Isach Pedersen	13, 14, 26, 34, 49, 57, 71, 79, 86, 88, 109, 113, 123, 126, 135, 176
ITS	23, 46
Iuer Tømsen	170
Iver	107, 189
Iver Boersen Spillemand	189
Iver Boesen Spillemand	190
Iver Høg	174, 191
Iver Jensen	35, 58, 80

Iver Kås	11, 87, 88, 107
Iver Laursen	5, 201
Iver Madsen	103
Iver Pedersen	198, 216
Iver Tomsen	26, 28, 33, 49, 51, 56, 81
J.S. Due	96
Jacob	17, 83, 103, 107, 119, 128, 130, 168, 190
Jacob Brønsdorph	87, 89, 91
Jacob Christensen	83, 146
Jacob Christensen Rytter	81, 82
Jacob Eilersen	164, 198, 234, 236
Jacob Gedsted	113
Jacob Giedsted	112
Jacob Giersted	77
Jacob Jacobsen	128
Jacob Jensen	77, 86, 95, 101, 103, 104, 107, 114, 119, 120, 146, 148, 149, 187
Jacob Jensen Blogsgård	230
Jacob Jensen Hørsted	118, 119
Jacob Kirke	83
Jacob Lauridsen	168
Jacob Lauridsen Holm	195
Jacob Laursen	102
Jacob Laursen Tinstrup	40, 45, 63, 68, 102, 195
Jacob Lyche Nielsen	211
Jacob Madsen	79, 108, 165
Jacob Nielsen	74, 124
Jacob Pedersen	4, 9, 24, 40, 47, 63, 70, 78
Jacob Sparre	10, 39, 41, 42, 62, 64, 65, 85, 89, 112, 113, 147, 149, 151, 157
Jacob Sørensen	146, 209, 211, 212
Jacob Tinstrup	40, 45, 63, 68, 167, 168
Jan Gerrit	75
Jannerup	4, 9, 17, 32, 33, 55, 56, 75, 77, 79, 85, 87-90, 96, 97, 109, 129, 132, 134, 144, 147, 157, 166, 167, 172, 174, 180, 182, 183, 204, 231, 233
Jannerup Sø	85
Jelle Andersen	23, 46
Jens	35, 58, 124, 151, 152, 180, 184-186, 188, 192, 197, 202, 203, 205, 210, 217, 224
Jens (Christensen) Møller	97
Jens (senere Niels) Poulsen	117
Jens (Øster?)gård	183
Jens Andersen	7, 26, 29, 49, 52, 73, 87, 103, 106, 110-112, 114, 119, 137, 160, 172, 188, 197, 209, 222, 224, 226, 227, 234
Jens Andersen Balle	160, 217
Jens Andersen Deinbol	115, 164
Jens Andersen Foged	41, 44, 64, 67
Jens Andersen Fouget	26, 49
Jens Andersen Frost	13, 35, 58, 80, 82, 115, 170, 174, 229
Jens Andersen Huas	98, 135
Jens Andersen Overgård	165

Jens Andersen Schorop	192
Jens Andersen,	219
Jens Baadtzen	19
Jens Bach 130, 133, 142, 146, 154, 158, 166, 193, 194, 206, 229	
Jens Balle 111, 153	
Jens Balsen 114, 124, 130	
Jens Bertelsen	234
Jens Birch 227	
Jens Bircherod	233
Jens Blach 201, 234	
Jens Bloch Kampman	236
Jens Bodsén	16
Jens Boedsén	23, 33, 46, 56
Jens Boesen 16, 37, 60, 138	
Jens Boy 96	
Jens Brunbierre	39, 62
Jens Bunch 24, 25, 47, 48	
Jens Bundgård	42, 65
Jens Bøcher 235	
Jens Bødcher	211
Jens Bødker	4, 15, 174, 212, 213, 215, 216
Jens Bådsén 112	
Jens Capel 230	
Jens Chri(stensen?)	234
Jens Christensen 2, 10, 17, 18, 24, 33, 35-39, 42, 47, 56, 58-62, 65, 71, 84, 86, 88-91, 96-98, 101, 102, 105, 109, 114, 117, 123-125, 130, 132, 135, 138, 144, 155, 158, 160, 164-167, 175, 176, 184-186, 192-195, 198, 203, 206, 222, 230, 233	
Jens Christensen (Loch/Bach?)	43, 66
Jens Christensen Bach	95, 158, 225
Jens Christensen Bødcher	131
Jens Christensen Frøkjær	18
Jens Christensen Huas	23, 27, 43, 46, 50, 66, 75
Jens Christensen Hundborg	44, 67
Jens Christensen Kappel	195
Jens Christensen Kåstrup	43, 66, 86, 131, 137, 147, 164, 221
Jens Christensen Meder	188, 189
Jens Christensen Midiholm	12
Jens Christensen Mieder	151
Jens Christensen Møller	141
Jens Christensen Rodsted 78, 82, 92, 93, 97, 99, 100, 112, 125, 127, 152, 172, 174, 175, 197, 210	
Jens Christensen Skolemester	99
Jens Christensen Skyum 15-18, 25-27, 41, 48-50, 64, 70, 75, 76, 102, 103, 115, 118, 139, 192, 193, 197, 199, 221	
Jens Christensen Snedker	98, 189, 190
Jens Christensen Tousgård	183, 191, 210
Jens Christensen Vandet	9, 99
Jens Danielsen	26, 49, 134, 144

Jens Deinbol	124
Jens Ebbesen	159
Jens Farver	169
Jens Foged	26, 49
Jens Frost	82, 84, 107, 125, 159, 186, 210, 219, 223, 229
Jens Frøkjær	16
Jens Fusmand	130
Jens Færgemand	126
Jens Gregersen	111
Jens Hansen	3, 6, 13, 34, 57, 83, 115, 120, 129, 174
Jens Haugård	235
Jens Henriksen	223
Jens Huas	7, 24, 29, 43, 47, 52, 66, 97, 117, 119, 139, 142, 172, 199
Jens Hundborg	159, 193
Jens Hvas	19
Jens Hørsted	15, 103, 119, 120
Jens Ibsen	123, 132
Jens Jacobsen	160, 202
Jens Jensen	5, 6, 8-12, 19, 24, 27, 28, 30, 32, 36, 39, 41, 42, 47, 50, 51, 53, 55, 59, 62, 64, 65, 72, 88, 89, 93, 96, 97, 106, 108-111, 116, 119, 120, 127, 129, 131, 135, 137, 140, 142, 147, 148, 150, 154, 158, 160, 170, 171, 173, 175, 180, 182, 186, 190, 191, 193, 198-200, 202, 203, 205, 206, 210, 214, 222
Jens Jensen Bro	92
Jens Jensen Hundborg	148
Jens Jensen Jyde	42, 65
Jens Jensen Kortegård	16
Jens Jensen Meder	200
Jens Jensen Sarup	202
Jens Jensen Skrædder	123
Jens Jepsen	117, 122, 130
Jens Jepsen Krabe	114
Jens Justsen	114
Jens Jørgensen	72
Jens Jørgensen Skive	152
Jens Kieldtoft	115
Jens Kielsen	227
Jens Kieltoft	87, 119
Jens Kierulf	75
Jens Kiær	102
Jens Kjær	129
Jens Knudsen	16, 96, 119, 124, 135, 151, 158, 170, 187, 202, 219
Jens Koch	71
Jens Krogsgård	181
Jens Kås Eriksen	160
Jens Kåstrup	124, 131, 137, 190, 221
Jens Lasen	137
Jens Lassen	171, 176, 190, 212
Jens Lauridsen	128, 142, 157-159, 184, 224
Jens Lauritsen	35, 58

Jens Laursen	2, 3, 8, 13, 18, 19, 30, 33, 35, 39, 53, 56, 58, 62, 71, 77, 79, 88, 106, 107, 113, 131, 139,
	157, 158, 171, 176, 177, 187, 200-203, 205, 206, 233-235
Jens Laursen i	233
Jens Laustsen	26, 27, 31, 49, 50, 54, 187
Jens Madsen	8, 19, 35, 41-43, 58, 64-66, 72, 75, 80-83, 112, 115, 117, 134, 137, 151-155, 208, 209,
	213, 216, 229
Jens Meder	19, 152, 154, 172, 188, 189, 200
Jens Michelsen	73, 85, 106, 117, 158
Jens Mieder	151, 152
Jens Mogensen	118, 227
Jens Mogensen Birch	225, 227, 228
Jens Mortensen	36, 59
Jens Mortensen Farver	181
Jens Mulli	98, 129
Jens Mullj	20
Jens Møller	132, 220, 233
Jens Nielsen	13, 17, 19, 29, 32, 42, 52, 55, 65, 86, 88, 89, 96, 100, 108, 111, 115, 123, 135, 154, 165,
	166, 173, 174, 176, 183, 191, 192, 199, 201, 211, 222, 228, 232
Jens Nielsen Bendsen (eller Boedsen?)	154
Jens Nielsen Bisgård	208
Jens Nielsen Bloch	138
Jens Nielsen Brunbierre	88, 103, 107, 197
Jens Nielsen Houe	205
Jens Nielsen Mulli	129
Jens Nielsen Mullj	19
Jens Nielsen Skolemester	164
Jens Nielsen Smed	160
Jens Nielsen Trøye	31-33, 38, 54-56, 61
Jens Nielsen Vestergaard	95
Jens Nielsen Vestergård	37, 60, 88, 191, 192
Jens og Christen Bertelsen	100
Jens og Michel Christensen Bøcher	76
Jens og Poul Lauridsen	224
Jens Oggesen	39, 62
Jens Olesen	4
Jens Ollesen	5, 15, 29, 35, 52, 58, 108, 131, 135, 151, 201, 211, 226, 235
Jens Ollesen Bødcher	210
Jens Ollufsen	70, 76, 79, 85, 86, 101
Jens Pedersen	11, 14, 17, 24, 31, 47, 54, 75, 77, 114, 118, 126, 147, 150, 153, 167, 182, 184, 204, 209, 231
Jens Pedersen Bunch	25, 48
Jens Pedersen Kieltoft	16, 108, 197
Jens Pedersen Kier	123, 219
Jens Pedersen Kjær	129
Jens Pedersen Poulstrup	6, 31, 54, 106
Jens Pedersen Thinstrup	219
Jens Pedersen Tinstrup	217

Jens Poulsen	8, 20, 43, 44, 66, 67, 75, 82, 86, 117, 124, 126, 130, 137, 146, 154, 166, 180, 181, 190,
	194, 211, 212
Jens Poulsen Hundborg	123
Jens Poulsen Påske	187
Jens Riemand	199
Jens Rodsted	78, 85, 93, 97, 112-115, 128, 143, 155, 171, 175, 177, 198, 199
Jens Salmansen	86, 176
Jens Salmansen	90
Jens Sarup	230
Jens Simonsen	20, 35, 43, 58, 66, 95-97, 112, 113, 123, 183, 229
Jens Skolemester	195, 197, 207, 230
Jens Skollemester	144
Jens Skonning	81, 83
Jens Skonning Rytter	81
Jens Skrædder	16
Jens Skyum	14-16, 18, 21, 25-28, 33, 38, 48-51, 56, 61, 70, 71, 73-76, 103, 104, 124, 129, 148, 194, 221
Jens Smed	5, 102, 111, 123, 148, 152, 153, 204, 209, 224, 230
Jens Snedker	32, 55, 99
Jens Suendsen	26-28, 41, 49-51, 64, 75, 167
Jens Suensen	111
Jens Svendsen	129, 155, 198, 222, 223
Jens Svendsen (senere Svend Jensen)	129
Jens Sørensen	6, 112, 114, 182
Jens Sørensen Fruergård	6
Jens Thinstrup	217
Jens Thomsen	147
Jens Thordsen	117
Jens Tingstrup	173
Jens Tinstrup	173
Jens Tomsen	24, 47, 85, 87, 140, 186, 197, 199, 226, 235
Jens Torsen	107
Jens Tousgård	96-101
Jens Tousgård	183-188, 191, 192, 195, 197, 203, 205-207, 210, 226
Jens Ulriksen	147
Jens Vandet	111, 125, 213
Jens Verdtis	30, 53
Jens Villandsen	219
Jens Østergård	43, 66, 89, 182
Jensby	30, 53, 80, 87, 102, 120, 124, 176, 190, 206, 234
Jensdatter	26, 49
Jensen	4, 24, 47
Jep	87, 229
Jep Andersen	42, 44, 45, 65, 67, 68, 70, 108, 109, 111, 112, 159
Jep Andersen Vild	214
Jep Andersen Vilde	39, 62
Jep Baun	168
Jep Bertelsen	4, 42, 65, 125
Jep Christensen	13, 39-41, 44, 62-64, 67, 85-88, 90, 95, 98-100, 126, 132

Jep Christensen Foged	104
Jep Christensen Ref	139, 215
Jep Christensen Ræf	78, 88
Jep Christensen Rær	13
Jep Christensen Smed	88
Jep Jacobsen	110, 205
Jep Lauridsen	112, 116
Jep Michelsen	27, 28, 50, 51, 76
Jep Mikkelsen	16
Jep Mortensen	210
Jep Nielsen 13, 19, 35, 42, 58, 65, 78-82, 84, 87, 93, 115, 126, 132-135, 140, 141, 188, 191, 229	
Jep Nielsen Baun	39, 62, 82, 107
Jep Nielsen Pram	72, 87
Jep Pedersen	20, 21, 82, 125
Jep Ref 139, 143	
Jep Skyt 96	
Jep Smed 87-89, 213	
Jep Sørensen	85
Jep Sørensen Smed	86-89
Jep Torsen 12, 96, 113	
Jep Vilde 41, 42, 64, 65	
Jeppe 185, 187, 194, 219	
Jeppe Bertelsen	228
Jeppe Christensen	219
Jeppe Christensen Dragsbech	192
Jeppe Dragsbech	192
Jeppe Jacobsen	225, 227
Jeppe Madsen	199, 209
Jeppe Michelsen	158, 175
Jeppe Nielsen	158, 164, 187-189, 191, 192, 194, 212, 219
Jeppe Pedersen	210
Jeppe Torsen	183
Jesper 213	
Jesper Andersen 11, 12, 14, 16, 21, 23, 32, 39, 41, 42, 46, 55, 62, 64, 65, 104-108, 149, 180	
Jesper Christensen	23, 25, 27, 28, 36, 45, 46, 48, 50, 51, 59, 68, 93, 110, 132, 209
Jesper Pedersen	211
Jesper Thorsen	228
Jesper Tomsen . 23, 35, 38, 46, 58, 61, 97, 117, 123, 125, 131, 156, 182, 212, 213, 227	
Jestrup 19	
Jochum Irgens	231
Jochum Prydtz	5, 6, 9, 78
Jocum Prydtz	86
Johan 14	
Johan (ulæseligt)	189
Johan Adolf de Klærques	98
Johan Andersen	147
Johan Arridsen	122
Johan Clerque	20
Johan Daw 14	

Johan Henriksen	123
Johan Mortensen	87, 91
Johan Rantzau	112
Johane Laursdatter	15
Johanne Andersdatter	117
Johanne Christensdatter	223
Johanne Ebbesdatter	164
Johanne Hørsted	120, 121
Johanne Ibsdatter	122
Johanne Jensdatter	30, 53, 113
Johanne Lauridsdatter	120
Johanne Lauridsdatter Hørsted	120
Johanne Laursdatter	103
Johanne Mørch	154
Johanne Nielsdatter	42, 44, 65, 67, 115, 117, 137
Johanne Ollesdatter	205
Johanne Ollufsdatter	148
Johanne Pedersdatter	23, 46, 126, 202, 203, 205
Johanne Vang	114
Jomfru Anne Krag	19
Jomfru Fredericha Amalia (tekst forsvundet) Kraglund	34, 57
Jomfru Karen Redtz	206
Jomfru Karen Reedtz	206
Jomfru Margrete Lund	163
Jomfru Sophie Kås	129
Jost Hansen 6, 107, 110	
Jost Jensen 85	
Just Hansen 75, 76, 175	
Just Jensen 131, 234	
Just Rosenmeyer	25, 48
Justitsråd Christopher Bartholin	199, 223
Justitsråd Kruse	151, 152, 157
Jylland 23, 46, 155	
Jørgen (Jensen Gris?)	186
Jørgen Christensen	4, 110
Jørgen Clemedsen	84, 129
Jørgen Clemendsen	71, 178
Jørgen Clemmensen	6
Jørgen Detlefsen From	151
Jørgen Ernst Worm	11
Jørgen Falsted	14
Jørgen Friis 117, 120, 122	
Jørgen From	198
Jørgen Gris 184, 195	
Jørgen Grubbe	11
Jørgen Grube	227
Jørgen Hansen	231
Jørgen Jensen	24, 47, 72, 89, 96, 98, 100, 101, 103, 119, 125, 138, 155, 167, 229
Jørgen Jensen Gris	181
Jørgen Kås 11, 12, 18, 34, 35, 57, 58, 70, 71, 89, 91, 100, 107, 108, 116, 129	

Jørgen Laursen	8, 88, 101, 211
Jørgen Nielsen	10, 82, 229
Jørgen og Hartvig Kås	32, 55
Jørgen og Karen Lykke	138
Jørgen Ollesen	155, 176, 234
Jørgen Ollufsen	73, 87, 222
Jørgen Pallesen Obel	102, 165
Jørgen Scheel Due	206
Jørgen Skeel Due	79
Jørgen Staffensen	116
Jørgensen	193
Kabbistoft	26, 49
Kabestoft	124
Kallerup	13, 88, 90, 107, 109, 150, 153, 154, 187, 197, 199, 201, 209, 219, 234
Kalstrup	15
Kanstrup	20, 28, 30, 32, 51, 53, 55, 72, 89, 93, 96, 97, 106, 109, 110, 119, 120, 127, 131, 137, 140, 142, 147, 154, 175, 190, 191, 202, 203, 205, 206, 214
Kanstrupgård	20, 32, 55
Kappelhus	111, 116, 117, 200
Karen	10, 130, 165, 208, 212
Michelsdatter	40, 63
Karen (ulæseligt)	201
Karen Andersdatter	33, 35, 56, 58, 114, 124, 141, 221
Karen Christensdatter ..	9, 10, 23, 32, 41, 44, 46, 55, 64, 67, 70, 71, 100, 115, 173, 208
Karen Gyldenstjerne	211
Karen Høj	36, 59
Karen Jacob Madsens	25, 48
Karen Jensdatter	2, 26, 49, 117, 138, 198
Karen Jepsdatter	33, 56
Karen Knudsdatter	157
Karen Lauridsdatter	167
Karen Madsdatter	153, 181
Karen Mortensdatter	37, 60, 142
Karen Nielsdatter	37, 40, 60, 63, 226
Karen Ollufsdatter	40, 41, 44, 63, 64, 67, 90, 91
Karen Olufsdatter	100
Karen Pallisdatter	77
Karen Pedersdatter	3, 32, 33, 55, 56, 111, 144
Karen Reetz	203
Karen Schegshøj	173, 175
Karen Simensdatter	73
Karen Simonsdatter	44, 45, 67, 68, 76
Karen Suendsdatter	26, 49
Karen Thomasdatter	182
Karen Tomasdatter	117
Karen Villadsdatter	73
Karen, Anne og Christen Smed	154
Karen? Ollesdatter	141
Katholm	131

Kettrup	168
Kield	171
Kield Nielsen	42, 44, 65, 67
Kieldkær	174
Kielsgård	205, 206, 231
Kieltoft	93
Kiergård	176, 214, 215, 217, 224
Kilgård	163
Kilsgård	176
Kirk	25, 48, 203
Kirkegård	102
Kirsten	36, 59, 208, 212, 232
Kirsten Andersdatter	45, 68, 138, 140, 219
Kirsten Christensdatter	18, 23, 31, 46, 54, 83, 92, 122
Kirsten Clemensdatter	44, 45, 67, 68, 73, 76, 113
Kirsten Erichsdatter	15, 217
Kirsten Eriksdatter	4, 24, 47, 73, 77, 89, 125, 177, 201
Kirsten Ifuersdatter	129
Kirsten Jensdatter	2, 18, 115, 224, 232
Kirsten Langgård	199
Kirsten Laurids(datter?)	173
Kirsten Lauridsdatter	159, 226
Kirsten Laursdatter	35, 58, 92
Kirsten Madsdatter	116, 148
Kirsten Michelsdatter	208
Kirsten Mortensdatter	80, 92
Kirsten Mouridsdatter	117
Kirsten Nielsdatter	85
Kirsten Pedersdatter	23, 32, 36, 46, 55, 59, 114, 133, 154, 171
Kirsten Puggedahl	232
Kirsten Smed	8
Kirsten Smeds	24, 47, 75
Kirsten Sønderby	35, 58
Kirsten Sørensdatter	167, 172
Kirsten Terchildsdatter	89
Kirsten Tomasdatter	8, 23, 46, 117
Kirstine Lauridsdatter	195
Kjallerup	139
Kjeld Nielsen	171
Kjelstrup	2-5, 8, 11, 13-15, 17, 18, 23, 24, 27, 29, 31, 35, 39, 40, 43, 45-47, 50, 52, 54, 58, 62, 63, 66, 68, 70, 71, 73, 75-80, 85-87, 89, 90, 93, 96, 98, 99, 101, 106-108, 112, 115, 124, 125, 131, 134, 135, 137-139, 147, 151, 152, 155, 156, 158, 163, 167, 171, 180-183, 188, 190, 197, 200-202, 204, 205, 208, 209, 211, 213, 220, 223, 226, 231, 234, 235
Kjelstrup rode	4
Kjelstrup	201
Kjærgård	113
Klastrup	5, 6, 16, 32, 55, 81, 99, 110, 152, 160, 173, 175, 209, 226
Klastrup?	153
Klat	80, 138

Klat Mølle 18, 221
 Klatmølle 115, 123, 180, 205
 Kligenberg 27, 50, 74, 135, 137, 168, 203, 205, 225, 229
 Klit 143, 164, 180, 181, 214, 222
 Klitmøller 2, 15, 16, 18, 19, 21, 24-28, 32, 33, 35, 38, 40, 47-51, 55, 56, 58, 61, 63, 73, 74,
 92, 95, 97,
 114, 117, 120-122, 124, 130, 141, 146, 148, 159, 164, 190, 192, 197, 200, 201, 208, 211,
 216, 220, 221, 223, 224
 Klitmøller Vig 74, 148
 Klitten 13, 16, 18, 28, 51, 114, 145, 169
 Kloster 157
 Kløv 12, 16, 18, 96, 98, 103, 107, 110, 111, 117, 141, 175-177, 205, 226
 Knachergård 25, 36, 48, 59, 73
 Knakergård 144
 Knakkergård 18, 21
 Knud 5
 Knud Andersen 96, 119
 Knud Christensen 32, 55, 89, 172, 214, 217
 Knud Foged 219
 Knud Lang 102, 174
 Knud Lauridsen 165
 Knud Lauritsen Fårtoft 75
 Knud Pedersen 15, 96, 112
 Knud Pedersen Riber 2, 5, 6, 10, 11, 15, 31, 34, 54, 57, 71, 79, 81, 95, 96
 Knud Riber 2, 6, 34, 36, 45, 57, 59, 68, 70-72, 75, 76, 81-83, 86, 91, 97-101, 103-110, 112-115,
 117,
 120, 122, 124, 125, 133, 140, 142, 143, 149, 150-152, 157, 167, 174, 175, 177, 180, 182,
 201, 202, 205, 206, 212, 215, 216, 222
 Knud Sørensen 33, 56, 97, 139
 Knudgård 89, 111, 126, 166, 183, 201
 Knudsen 25, 48, 191
 Koch 21, 24, 47, 223, 229, 230
 Koldby 105, 116, 146, 148, 183, 204
 Kolderup 182
 Koldkjær 114
 Kolkjær 28, 51
 Kong Christian d. 5.te 231
 Kong Frederik 116
 Kongstedlund 74, 75
 Korfed 155
 Korporal Normand 84
 Kortegård 5, 6, 20, 24, 47, 176, 190, 194, 211, 231
 Koustrup 80, 85, 204, 215
 Krabbe 148
 Kregpyt 100
 Kregpøt 198, 214
 Krigs- og landkommisær Hofmand 120
 Kristen Kabistofti 117
 Krog 81, 96, 98, 99, 114, 135, 146, 164, 171, 185, 190, 193, 207, 208, 216, 229
 Krogsgård 13, 19, 32, 55, 87-89, 91, 100

Kronens hede	27, 29, 50, 52, 117
Kyø	20, 147
Kær	114
København	5, 10, 14, 30, 31, 42, 53, 54, 65, 74, 76, 77, 83, 87, 102, 108, 111, 125, 126, 131, 150, 153, 155, 166, 173, 182-184, 191, 202, 204, 208, 221, 228, 231
Købing	83
Kølbygård	4, 73, 75, 76, 84, 96, 101, 110, 111, 115, 123, 133, 137, 141, 144, 163, 187, 195, 206, 207, 212, 216, 221, 233
Kålby	32, 41, 42, 55, 64, 65, 81
Kålbye	6
Kås	19, 36, 42, 43, 59, 65, 66, 72, 96, 100, 101, 107, 108, 126, 128-130, 132, 134, 160, 165, 166, 169, 170, 199, 235
Kåse	2, 3, 7, 13, 17, 27, 36, 45, 50, 59, 68, 72, 76, 86, 91, 107, 171, 174, 183, 184, 197, 203, 228, 233, 235
Kåse mølle	13
Kåstrup	9, 13, 17, 24, 25, 35, 36, 39, 47, 48, 58, 59, 62, 70, 72-75, 77, 79, 80, 83, 84, 86-91, 96-98, 100-103, 105, 107-111, 115, 119, 120, 123, 124, 125, 134, 135, 138-140, 147, 149, 155-158, 164, 167, 172-174, 180, 181, 183-186, 188, 189, 192, 198, 200-202, 204, 211, 214, 220-222, 229, 233-235
Kåstrup Østerkær	138
Ladegård	109
Ladegården	107
Landbo	88, 109, 183
Landsdommer Christoffer Bartholin	230
Landsdommer Helverschou	17, 116, 212
Landsdommer Helverskou	227
Landsdommer Helverskov	182
Landting	116
Lang	157-160, 185, 195
Langballe	224
Langgård	38, 44, 61, 67, 90, 91, 118, 134, 138, 147, 157, 158, 160, 170, 173, 177, 180, 188, 189, 194, 200, 201, 204, 205, 207, 208, 211, 226, 228
Lars Nielsen	160
Lars Skomager	160
Lars Sørensen	44, 67
Laurids	118, 147, 177
Laurids Andersen	193
Laurids Bech	113
Laurids Christensen	13, 105, 117, 147, 158, 201, 202, 226
Laurids Christensen Bach	120, 214
Laurids Enevoldsen	99
Laurids Frost	123
Laurids Hansen Vebo?	190
Laurids Ibsen	112
Laurids Jacobsen	111

Laurids Jensen	103, 110, 112, 115, 166, 183
Laurids Jørgensen	193
Laurids Lauridsen	155, 212
Laurids Løbber	96
Laurids Løfting	138
Laurids Madsen	100, 229, 230
Laurids Madsen Sallingbo	116
Laurids Morsing	234
Laurids Nielsen	34, 57, 104, 142, 160, 183, 223, 226
Laurids Nielsen Fog	102
Laurids og Niels Christensen	204
Laurids Ollesen	155
Laurids Pedersen	155, 193
Laurids Pedersen Frost	181, 182
Laurids Pedersen Langgård	226
Laurids Pedersen Løfting	191
Laurids Pedersen Morsing	147, 153, 160, 166, 169, 234
Laurids Pugdøl	100
Laurids Smed	144, 197, 212
Laurids Tang	202
Lauridsen 157	
Laurits Christensen	17, 28, 51, 89, 96, 97, 99
Laurits Christensen Skyum	28, 51
Laurits Farver	43, 66
Laurits Frost	126
Laurits Hollænder	4
Laurits Jensen	72, 76, 99, 100, 113
Laurits Koch	17
Laurits Lauritsen	9, 10
Laurits Madsen	39, 62
Laurits Madsen Sallingbo	32, 55
Laurits Nielsen	32, 39, 55, 62, 84, 97
Laurits Pedersen	91
Laurits Pedersen Morsing	134
Lauritz Christensen	19
Lauritz Jensen	4
Laurs 9, 30, 53, 118, 153, 180, 194, 198	
Laurs Andersen	36, 59, 120, 124, 157, 166, 173, 235
Laurs Axelsen	10, 31, 54, 77, 150, 167, 173, 187, 188, 204
Laurs Bach 97, 127, 200	
Laurs Bech 101, 201	
Laurs Bøcher	40, 63
Laurs Bødker	89, 99, 101, 119
Laurs Christensen 13, 16, 17, 20, 23-26, 28-34, 37, 38, 40, 43-49, 51-57, 60, 61, 63, 66-68, 70, 74-79, 85, 86, 89, 90, 92, 95, 98, 100, 101, 104, 106, 112, 114, 119, 126, 133, 139, 157, 159, 167, 176, 185, 189, 200, 205, 211, 213, 233, 235	
Laurs Christensen Bach	124, 125
Laurs Christensen Badskær	32, 55
Laurs Christensen Farver	97, 103

Laurs Christensen Kirch	219
Laurs Christensen Kirk	200
Laurs Christensen Kløv	160
Laurs Dein	159
Laurs Enevoldsen	212
Laurs Envoldsen	135
Laurs Farver	20, 103
Laurs Frost	139, 227
Laurs Heseldahl	185
Laurs Hollænder	6
Laurs Ibsen	201
Laurs Jacobsen	81, 110, 124, 203, 226
Laurs Jensen	3, 15, 20, 26, 30, 37, 49, 53, 60, 87, 102, 112, 122, 127, 136, 201
Laurs Jensen Badskær	7
Laurs Justsen	112
Laurs Jørgensen	13, 39, 62, 211
Laurs Kirch	181, 219
Laurs Kirk	200-203
Laurs Langgård	209
Laurs Laursen	3, 4, 10, 14, 19, 33, 56, 111, 129, 153, 199
Laurs Løfting	136
Laurs Madsen	78, 97, 102, 120, 135, 214, 223
Laurs Madsen Bødker	98, 100, 101, 103
Laurs Madsen Sallingbo	23, 46
Laurs Mogensen	27, 50
Laurs Nestrup	78
Laurs Nielsen	6, 9, 25, 32, 37, 40, 48, 55, 60, 63, 76, 81, 83, 107, 120, 122, 153, 155-157, 159, 160,
	169, 175, 184, 194, 198, 199, 211, 213, 217, 219, 225
Laurs Nielsen Bach	160
Laurs Nielsen Skrædder	9
Laurs Nielsen Vester	45, 68
Laurs og Niels Andersen	209
Laurs Oggesen	5
Laurs Ollesen	187
Laurs Pallesen	17
Laurs Pedersen	27, 50, 75, 76, 91, 102, 107, 111, 116, 139, 165, 194, 201
Laurs Pedersen Frost	154
Laurs Pedersen Tinstrup	181
Laurs Plovmand	159
Laurs Skomager	200
Laurs Skrædder	9
Laurs Skyum	148
Laurs Smed	4, 192
Laurs Sørensen	16, 28, 51, 118, 155
Laurs Thinstrup	217
Laurs Tomsen	7, 8, 11, 25, 41, 48, 64, 78, 84, 122, 125, 147, 149, 181, 226
Laurs Trab	106
Laursen	19, 110, 191, 234
Laust	188

Laust Andersen	131
Laust Bach	208
Laust Christensen	16, 18, 27, 29, 30, 50, 52, 53, 211
Laust Envoldsen	197
Laust Hollænder	6
Laust Jacobsen	160
Laust Jensen	28, 51
Laust Justsen	114
Laust Langgård	188
Laust Nielsen	17, 138
Laust og Christen Pedersen	188
Laust Ollesen	187
Laust Pedersen	125
Laust Rask	4
Laust Sørensen	16
Laust Tomsen	105, 208
Led	89
Ledgård	89
Lefue Laursen	225
Legind	74-76, 92, 93
Lelius	25, 48, 122, 136, 148, 150, 151, 153, 176, 177, 181, 190, 195, 200, 206
Lenvig	231
Lene Ide	227
Lene Rud	227
Lengsholm	2
Lerhøj	10, 43, 66, 209
Leshøj	146
Levi Laursen	28, 51
Lild	28, 51, 131
Lille Anders	129, 171, 204, 206
Lille Anders (Christensen)	110
Lille Anders Christensen	87
Lille Laurs Lauritsen	89
Lille Tomas	175
Lille-Ballegård	4
Lilletorv	113, 234
Limfjorden	8, 10, 170
Lisbet Danielsdatter	6, 169, 198, 200
Ll. Bløde Høj	215
Ll. Djernæs	10, 87, 209
Ll. Døvhul	150
Ll. Gyrupe	14
Ll. Hillerslev	7, 11, 24, 27, 39, 47, 50, 62, 73, 74, 77, 87, 93, 109, 123-125, 129, 132, 139, 147, 149, 154, 155, 171, 172, 174, 176, 183-186, 192, 194, 200, 206, 220, 222, 226, 233-235
Ll. Oddersbøl	114
Ll. og St. Hillerslev	138, 154
Ll. og St. Poul Enevoldsen	130
Ll. Tøfting	36, 59
Ll. Hillerslev	144

Lorentz Meintz	199
Lucas 85	
Lucas Michelsen	12, 79, 85
Lund 131, 132, 227	
Lushede 87-91, 109, 189, 199	
Lybech 225	
Lybæk 74	
Lyngbjerggård	123, 134
Lyngholm 38, 61, 168	
Lyngs 136	
Læsø 118	
Løber 205	
Løfue Laursen	108, 205
Løfve Laursen	5
Løgstør 20, 190	
Løjtnant Fallenkroug	89-91
Løjtnant Jens Fusmand	108
Løjtnant Peter Christian Fahrenkrug	210
Lønborg 34, 57	
Lønnerup 16, 19, 70, 110, 120, 124, 125, 158, 205, 217, 225-228	
Ma(tias Poulsen?)	10
Maas 20	
Madame Jytte Jespersdatter	131
Mads 122, 193	
Mads (Christensen) Krog	97
Mads (senere Christen) Christensen	132
Mads Andersen	2, 4, 8, 75, 85, 96, 122, 159, 164, 184, 198, 215
Mads Bagge	120
Mads Christensen7, 11, 15, 16, 37, 60, 85, 120, 138, 142, 159, 170, 176, 193, 203, 214, 226, 227	
Mads Christensen Krog	120, 207
Mads Degn 174	
Mads Eskesen	72, 75, 88
Mads Frandsen	113, 184
Mads Havre	3
Mads Jacobsen	231
Mads Jensen6, 8, 18, 20, 24, 30, 41, 47, 53, 64, 71, 95, 99, 126, 169, 175, 208, 210, 230	
Mads Kiergård	184, 221
Mads Krog 24, 40, 47, 63, 89, 102, 125, 135, 139, 193, 208, 209, 223, 229, 233	
Mads Langgård	107, 174, 184, 203
Mads Lauridsen	172, 173, 183
Mads Lauridsen Degn	174
Mads Lauritsen	42, 65
Mads Laursen	9, 10, 12, 14, 43, 66, 97, 208
Mads Madsen	91, 123, 157
Mads Meilagger	182, 219
Mads Mejelgård	180
Mads Michelsen 73, 77, 116, 118, 132, 150, 152, 153, 168, 203, 215, 220, 221, 226	
Mads Michelsen Roesholm	99
Mads Mikkelsen	5, 14, 152, 153

Mads Mouridsen	104
Mads Nebbel	78, 90, 91, 100, 104
Mads Nielsen 26, 33-35, 40, 41, 44, 49, 56-58, 63, 64, 67, 91, 107, 110, 123, 147, 167, 172, 174, 200,	203, 204
Mads Nielsen (Nebbel)	91
Mads Nielsen Tinstrup	129
Mads og Christen Pedersønner	18
Mads og Poul Ollesen Dragsbech	121
Mads Ollesen	176
Mads Pedersen	17, 43, 66, 78, 91, 117, 158, 173, 184, 185, 191, 205, 228
Mads Pedersen Bagge	16, 19-21, 25, 32, 35, 48, 55, 58, 74, 121
Mads Pedersen Langgård	86
Mads Poulsen	80, 111, 118, 148
Mads Roesholm	102
Mads Rosholm	118, 119, 195
Mads Rostholm	144
Mads Smed 73, 181	
Mads Sørensen	15, 81, 83, 96, 99, 120, 187, 188, 197, 219, 225, 227
Mads Tinstrup	129
Mads Torsted	133, 137
Mads Villumsen	180
Mads Vogensen	108
Mads Vognsen	16, 24, 47
Madsbøl 95	
Madtis Poulsen	157
Maes 235	
Mag. Anders	15, 45, 68, 82
Mag. Anders Hebo	114, 115
Mag. Anders Heeboe	8, 38, 61, 112
Mag. Anders Nielsen Heeboe	15
Mag. Anders Nielsen Heedboe	77, 81
Mag. Bjørn 124-126, 136, 138, 154	
Mag. Christen Stistrup	223
Mag. Hans Zoega	155
Mag. Heedboe	77, 78, 82
Mag. Holger	36, 42, 59, 65, 72, 126, 128, 169
Mag. Holger Schandorf	37, 60
Mag. Holger Schandorph	42, 43, 65, 66
Mag. Holger Sørensen	72, 75, 126-128, 165, 167, 169
Mag. Holger Sørensen Schandorf	153
Mag. Holger Sørensen Schandorph	42, 65
Mag. Olle Bjørn	123, 126, 129, 140, 210
Mag. Olle Jensen Bjørn	112, 125
Mag. Olluf 114	
Mag. Olluf Bjørn	115
Malle 9, 13, 17, 18, 24, 35, 40, 47, 58, 63, 70, 78, 98, 101, 102, 112, 122, 124-126, 135, 137, 146, 147,	151, 157-159, 164-166, 193, 200, 204, 209
Marcus Andersen	16

Marcus Pedersen	169, 170, 222
Marcus Ulsø	188
Marcussen	200, 201
Maren	73, 76, 106, 123, 125, 151, 160, 173, 177, 233
Maren Nielsdatter	122
Maren Andersdatter	2, 5, 78, 117, 118, 140, 148, 208, 210, 213
Maren Andersdatter Hebo	113, 115
Maren Andersdatter Heboe	125
Maren Andersdatter Hieboe	112
Maren Bertelsdatter	32, 55, 138
Maren Bundgård	193
Maren Christensdatter ³	15, 35, 37-39, 58, 60-62, 80, 127, 129, 151, 164, 181, 194, 198, 211, 224, 229, 232
Maren Eriksdatter	133
Maren Hansdatter	72
Maren Heboe	125
Maren Ibsdatter	123, 132
Maren Jensdatter	8, 30, 53, 73, 76, 81, 86, 101, 104, 113, 114, 117, 160, 189, 229
Maren Jensdatter Krog	92
Maren Jensdatter Snedsted	102
Maren Jepsdatter	220
Maren Juel	151, 152, 154
Maren Jørgensdatter	90, 100
Maren Kirstine	199
Maren Kirstine Jensdatter	198
Maren Kniplepige	212
Maren Knudsdatter	235
Maren Koch	180, 182
Maren Lauridsdatter	199, 224, 229
Maren Laursdatter	9, 15, 28, 51, 81, 118, 139, 140
Maren Madsdatter	42, 65
Maren Michelsdatter	76, 88, 117
Maren Møller	229
Maren Mørch	171
Maren Niels Scharisens	175
Maren Nielsdatter ⁴⁰	44, 63, 67, 73, 106, 108, 109, 113-115, 117, 151, 152, 172, 220, 226
Maren og Else Christensdøtre	214
Maren Ollesdatter	123
Maren Ollufsdatter	141
Maren Pedersdatter	8, 10, 37, 60, 91, 106, 113, 118, 130, 159, 167, 169, 212
Maren Pedersdatter Yde	175
Maren Pedersdatter øde	71
Maren Pind	172
Maren Poulsdatter	44, 67, 104, 123, 232, 233
Maren Salmandsdatter	123
Maren Skadholm	87
Maren Spillemand	173, 175
Maren Spillemands	199
Maren Sørensdatter	20, 115, 117, 122, 226
Maren Tomasdatter	2, 20, 83

Maren Troelsdatter	27, 50
Maren Troldhofued	130
Maren Truelsdatter	26, 49
Maren Tøgersdatter	211
Margrete 42, 65, 92, 95, 142, 171, 224, 230	
Margrete Christensdatter	8, 16, 142
Margrete Christensdatter Odde	92, 95, 99, 102
Margrete Ifuersdatter	217
Margrete Jensdatter	36, 59, 102
Margrete Krog	171, 229, 230
Margrete Laursdatter	91, 189
Margrete Lund	197, 217
Margrete Madsdatter	43, 44, 66, 67, 154, 220
Margrete Nielsdatter	4, 9, 11
Margrete Odde	92, 95
Margrete Olesdatter	224
Margrete Ollesdatter	171
Margrete Ollufsdatter	131, 139, 141
Margrete Olufsdatter	185
Margrete Pedersdatter	226
Margrete Tomasdatter	137
Margrethe Nielsdatter	3
Margrethe Pedersdatter	3
Maria de la Haye	78
Marie 140	
Marie Bebudelsesdag	83
Markvor Pedersen	122
Marquor Andersen	158
Martha Poulsdatter	130
Marthe Poulsdatter	150, 153
Marthe Påske	164
Mathis Poulsen	36, 59, 100
Matis 169	
Matis Budde	117
Matis Nielsen	165, 169
Matis Poulsen	159
Matisen 228	
Mattis 128	
Mattis Nielsen	128
Meder 152, 188	
Meilagger 182	
Melchior Juel	6
Melcor Juel 81	
Melcor Jul 32, 55	
Meld? mølle 118	
Mester Anders Hebo	177
Mester Peders	86
Mester Petter	11, 37, 42, 60, 65
Mette 8, 127, 142, 232, 233	
Mette (forsvundet)	147

Mette (Tomasdatter)	43, 66
Mette Andersdatter	87, 187, 188
Mette Christensdatter	35, 58, 142
Mette Erichsdatter	230, 232, 233
Mette Jensdatter	127, 215, 216
Mette Johansdatter Skytte	152
Mette Knudsdatter	158
Mette Madsdatter	2
Mette Mortensdatter	16
Mette Pedersdatter	32, 55
Mette Poulsdatter	147
Mette Tomasdatter	8, 44, 67, 82
Michel 126, 171, 185, 187, 213	
Michel (Pedersen?)	181
Michel Abesteen	231
Michel Andersen	107, 117, 219
Michel Andersen Schorrup	27, 28, 50, 51
Michel Andersen Schårup	34, 57
Michel Andersen Skårup	23, 24, 46, 47
Michel Bach	93, 234
Michel Bahle	223
Michel Balle 111, 215	
Michel Baun	193
Michel Bertelsen Smed	174
Michel Blach	2, 33, 35, 56, 58, 95
Michel Bødcher	73, 217, 226, 233, 235
Michel Bødker	4, 15, 24, 47, 234, 235
Michel Christensen 2, 12, 24, 25, 30, 31, 35, 37, 47, 48, 53, 54, 58, 60, 78-80, 84, 91, 92, 97, 105, 106, 109, 110, 115, 119, 135, 140, 144, 148, 151, 165, 170, 185-189, 191, 192, 194, 201, 215, 220	
Michel Christensen Bach	158, 176
Michel Christensen Blach	25, 48
Michel Christensen Bødcher	197
Michel Christensen Bødker	77, 234
Michel Christensen Foged	87
Michel Christensen Torsen	191
Michel Hjulmand	45, 68
Michel Jensen	35, 44, 58, 67, 112, 122, 157, 160, 183, 203, 204, 220
Michel Jensen Gasse	43, 44, 66, 67
Michel Justsen	187, 188, 192
Michel Laursen	28, 51
Michel Madsen	5, 7, 39, 62, 87, 115, 124, 205, 206, 211, 235
Michel Michelsen	40, 44, 63, 67, 144, 213
Michel Nedergård	83, 107, 109
Michel Nielsen	20, 27, 30, 50, 53, 107, 155, 166
Michel Nielsen Nedergård	202
Michel Pedersen 27, 33, 50, 56, 75, 81, 86, 111, 136, 146, 170, 186, 187, 195, 210, 229, 231	
Michel Poulsen	5, 108
Michel Sand	202, 225
Michel Skårup	73

Michel Sørensen	227
Michel Thorsen	188
Michel Tomsen	24, 27, 47, 50, 77, 87, 119, 155, 157, 180, 221
Michel Tomsen Kielstrup	221
Michel Tordsen	191
Michel Torsen	79, 107, 164, 188, 192
Michel Vildsen	24, 47
Michel Vilsen	111
Midieholm	16, 88, 126, 127, 132, 136, 183
Miel Klit	2, 75, 96, 114, 122, 145, 169, 193, 197, 198, 215
Mikkel Baun	82
Mikkel Bertelsen	20
Mikkel Christensen	8, 11-15, 17, 19, 144, 184, 191, 192
Mikkel Christensen Foged	14
Mikkel Madsen	18, 185
Mikkel Nielsen	88
Mikkel Nielsen Lunge	17
Mikkel og Jeppe Baun	82
Mikkel Pedersen	114
Mikkel Sørensen	216
Mikkel Tomsen	166, 176
Mogens	125
Mogens Bundgård	40, 63, 111, 125, 217
Mogens Christensen	24, 44, 47, 67, 109, 126, 166
Mogens Christensen Bundgård	16, 101, 106
Mogens Christensen Feldbereder	199
Mogens Feldbereder	117
Mogens Nielsen	114
Mogens Rosenkrands	229
Mogens Rosenkrants	116, 117, 143
Mogens Sørensen	37, 60, 123
Mogens Villadsen	40, 63
Mogs Mogensen Skriver	116
Mollerup	231
Momtoft	2-4, 108, 110, 148, 163-165, 169-171, 198, 200, 201, 216, 221
Mors	19, 77, 80, 102, 103, 113, 117, 126, 165
Morten	29, 52, 128, 181, 220
Morten Andersen	6, 122
Morten Brou	190
Morten Christensen	167
Morten Christensen Hou	181
Morten Christensen Klouborg	25, 48
Morten Eskesen	29, 52, 141
Morten Jensen	214
Morten Jørgensen	156
Morten Nielsen	124, 197
Morten Oggesen	39, 62
Morten Pedersen	15, 74, 124, 130
Mortensen	27, 50, 159, 171, 217
Mourids Pedersen	224

Mouridsen	211
Moust Laursen	40, 44, 63, 67
Mulli	98
Møgelvang	219
Mørk Hede	144
Nandrup	148
Nebbel	95, 100
Nebbelgård	108
Neder Hinding	119, 122
Nedergård	87, 107, 136, 139, 202, 228, 229
Neergård	88
Nesgård	210
Nibe	20
Nicolai Egidisen	79
Niels	23, 46, 91, 95, 176, 197, 226, 227, 231
Niels (?) Christensen	7
Niels (Hyldgård?)	146
Niels (Jens? se 24/5) Smed	200
Niels (senere Jens) Jensen	160
Niels (Terkelsen?)	115
Niels (ulæseligt)	167
Niels Andersen	9, 13, 25, 27, 32, 48, 50, 55, 73, 93, 111, 112, 116-118, 134, 137, 164, 170, 176, 187-189, 209, 211, 212, 228, 234
Niels Andersen (fejlskrivning?)	177
Niels Andersen Bro	27, 50, 92
Niels Andersen Grøngård	164
Niels Andersen Kirch	140, 186
Niels Andersen Kirk	95, 128, 175
Niels Andersen Pind	146, 189
Niels Arenfeld	112
Niels Baarsen	202
Niels Badskær	130
Niels Baun	184, 185, 206, 207, 220
Niels Bertelsen	137, 142
Niels Bierregård	29, 52, 227
Niels Bjerregård	108, 148
Niels Borup	230
Niels Brant	213
Niels Bro	35, 58, 92, 122
Niels Broch	71
Niels Bøcher	130
Niels Christensen	2, 4-7, 9, 10, 17, 19, 20, 24, 26, 32, 33, 36, 37, 41, 44, 45, 47, 49, 55, 56, 59, 60, 64, 67, 68, 70, 73-77, 81, 82, 84, 87-89, 91-93, 95, 96, 102, 106, 107, 109-111, 114, 119, 123, 129, 132, 133, 144, 146, 147, 149, 152-158, 160, 167, 171, 172, 174, 176, 177, 183-187, 192, 194, 197, 198, 200-202, 204-210, 213, 214, 222, 225, 226, 230, 231, 233
Niels Christensen (=Pedersen?)	9
Niels Christensen (=Pedersen)	8
Niels Christensen (fejl for Jensen) Østergård	209

Niels Christensen Abildgård	217
Niels Christensen Baun	97, 183, 195
Niels Christensen Bierregård	224
Niels Christensen Dahl	232
Niels Christensen Fisker	2, 16, 74, 95, 216
Niels Christensen Galtrop	124
Niels Christensen Galtrup	172
Niels Christensen Grud	101, 147, 197
Niels Christensen Hede	29, 52, 142, 213, 222
Niels Christensen Horboe	16, 27, 50
Niels Christensen Krog	202
Niels Christensen Kåstrup	164
Niels Christensen Scharisen	173
Niels Christensen Scharrisen	31, 54
Niels Christensen Skarresen	10
Niels Christensen Snedsted	38, 39, 61, 62, 71, 72
Niels Christensen Vandet	73, 108, 135
Niels Christensen Veje	87
Niels Christensen Vestergård	190, 191, 193, 202
Niels Christensen Weie	151
Niels Christensen Ørgård	19
Niels Christensen Østergård	191
Niels Christophersen	110, 111
Niels Dahl	232
Niels Eriksen	8, 9, 84, 97, 128, 130-133, 136, 137, 139, 154, 177
Niels Fisker	12, 95, 124, 130, 190
Niels Frost	110, 123, 139, 164, 227
Niels Frøkjær	211
Niels Galtrop	123
Niels Galtrup	125, 136, 137
Niels Grud	24, 47, 75, 109, 111, 201
Niels Harboe	128, 170
Niels Hareboe	180
Niels Hellebiere	213
Niels Hellebjerg	29, 52
Niels Henriksen	15, 27, 28, 50, 51, 90
Niels Hesseldal	27, 50
Niels Hoorboe	187
Niels Horboe	206
Niels Hyldgård	82, 124, 130, 146, 211, 222
Niels Ibsen	13, 24, 47, 73, 113, 157
Niels Jensen	2-5, 12, 19, 27-29, 37, 50-52, 60, 72, 74, 93, 99, 106, 108, 109, 111, 112, 116, 117, 124, 125, 133, 138, 143, 151, 153, 158, 159, 164, 165, 166, 177, 204, 209, 215-217, 220, 229
Niels Jensen Kieltoft	87, 205
Niels Jensen Kirk	215
Niels Jensen Smed	209
Niels Jensen Toft(um?)	223
Niels Jensen Toftum	195, 217, 219, 223
Niels Jensen Vefuer	154

Niels Jensen Vollum	38, 61
Niels Jeppesen	188
Niels Jepsen	130, 131, 159
Niels Jespersen	20, 39, 62
Niels Jestrup	171
Niels Jistrup 6	
Niels Justsen	70, 125, 224
Niels Jørgensen	16, 19, 20, 80, 84, 140, 160
Niels Kirch 126	
Niels Kirk 119	
Niels Knudsen	5, 7
Niels Koldkær	169
Niels Korsgård	183, 219
Niels Kortegård	131
Niels Krog 70, 147	
Niels Kåstrup	107, 169, 203
Niels Lang 156, 185	
Niels Lauridsen	173, 193, 214
Niels Lauridsen Bierregård	195
Niels Laursen	102, 111, 112, 160, 213
Niels Laursen Griis	215
Niels Laursen Harring	18
Niels Laursen Skredder	215
Niels Lucasen	138
Niels Lucassen	203
Niels Luchasen	211, 226
Niels Madsen ⁵ , 71, 76, 84, 90, 93, 97, 98, 100, 102, 105, 123, 143, 150-154, 174, 187, 188, 200, 204,	210, 219, 223, 229, 230
Niels Madsen Jestrup	84
Niels Madsen Skrædder	123
Niels Michelsen ¹⁵ , 20, 23, 24, 27, 31, 32, 46, 47, 50, 54, 55, 77, 85, 93, 97, 117, 130, 131, 134, 135, 137, 150, 154, 155, 158, 173, 174, 180, 194, 200, 202, 204, 206-210, 229, 233, 235	
Niels Michelsen Brunberg	17
Niels Michelsen Klit	4
Niels Mogensen	114
Niels Mortensen ²⁴ , 27, 29, 47, 50, 52, 87, 92, 93, 97, 108, 116, 119, 124, 125, 134, 135, 137, 148, 157, 163, 164, 174, 180, 186, 197, 198, 217, 228	
Niels Mortensen Gulland	144
Niels Mortensen Torsted	9
Niels Muli 113	
Niels Møller ¹³ , 180, 197	
Niels Nielsen ² , 3, 16, 21, 23, 29, 30, 39, 42, 46, 52, 53, 62, 65, 70, 81, 108, 109, 111, 113, 116, 117, 119, 144, 158, 165, 174, 183, 195, 207	
Niels Nielsen Hornby	189
Niels Nielsen Korsgård	78
Niels Nielsen Kortegård	118, 146, 211, 222

Niels Nielsen Munk	3
Niels Nielsen Smed	32, 55, 122, 146
Niels Nielsen Visiterer	119, 120
Niels Norringtoft	18
Niels Ofuesen	119
Niels og Anders	89
Niels og Christen Jensen	158
Niels og Christen Sørensen	122
Niels Ogesen	29, 52
Niels Oggesen	5
Niels Olesen	217
Niels Ollesen	27, 40, 50, 63, 111, 126, 141, 198
Niels Ollufsen	40, 41, 43, 44, 63, 64, 66, 67
Niels Pedersen	7, 12, 18, 24, 30, 33-35, 40-42, 47, 53, 56-58, 63-65, 80, 84, 96, 100, 102, 117, 126, 128, 136, 138, 149, 158-160, 168, 171, 180, 193, 208, 220, 233
Niels Pedersen (rettet fra Christensen)	9
Niels Pedersen Brun	97, 99
Niels Pedersen Kortegård	107
Niels Pedersen Lang	151, 156, 158-160, 195
Niels Pedersen Rytter	208
Niels Pedersen Scandorph	42, 65
Niels Pedersen Schandorf	77, 84, 138
Niels Pedersen Schandorph	92
Niels Pedersen Schindrup	220
Niels Pedersen Schondorph	101
Niels Pedersen Schundorph	82
Niels Pedersen Skindrup	36, 59
Niels Pedersen Skinnerup	12, 14
Niels Pedersen Vert	88, 205
Niels Pind	191, 206
Niels Poulsen	7, 10, 20, 23, 26, 27, 32, 39, 46, 49, 50, 55, 62, 82, 115, 155, 220
Niels Poulsen Smed	217
Niels Rasmussen	34, 57
Niels Rytter	209
Niels Scharisen	119, 173
Niels Scharrisen	120
Niels Schiøt	138
Niels Schyte	220
Niels Simonsen	30, 53, 95, 144, 180, 181, 193, 205
Niels Simonsen Brandt	210, 215
Niels Siomonsen	141
Niels Skindrup	99
Niels Skomagers	34, 57
Niels Skræder	35, 58
Niels Smed	125, 169, 206, 209
Niels Snedsted	38, 61, 72, 78, 82, 93
Niels Spanggård	215
Niels Suankier	129
Niels Svendsen	37, 60

Niels Sørensen	2, 6, 31, 33, 54, 56, 81, 83, 87, 104, 111, 114, 119, 146, 156, 184, 187, 200
Niels Sørensen Torp	17
Niels Terchildsen	164, 172, 209
Niels Terkelsen	35, 42, 58, 65, 80, 84, 146, 150, 167
Niels Terkildsen	85, 97, 171
Niels Thomsen	3
Niels Tomasen	194
Niels Tomsen	5, 7, 16, 19, 24, 28, 34, 38, 40, 44, 47, 51, 57, 61, 63, 67, 70, 82, 93, 95, 99, 100, 109, 110, 114, 117, 126, 130, 133, 135, 143, 148, 158, 165, 166, 168, 174, 201, 202, 209, 220, 222, 231
Niels Tomsen den yngre	159, 208
Niels Tomsen den ældre	226
Niels Tomsen den ældre og den yngre	180
Niels Tomsen Norringtoft	18, 76
Niels Tomsen Nør	130
Niels Tomsen Vinter	112, 133
Niels Torsen	75, 190, 193
Niels Torsted	9, 210
Niels Tousgård	186
Niels Tømmermand	96, 129
Niels Vandet	73, 87
Niels Vert	4, 141, 154
Niels Vestergård	125, 185, 205, 233
Niels Vig	88
Niels Vilandsen	116
Niels Vilsen	112, 114
Niels Visiterer	190, 191
Niels Væver	154
Niels Ørgård	20, 135, 139, 211-213
Niels Østergård	84, 111, 125, 146, 226-228
Niels, Christen og Laurids Christensen	142
Nielsen	234
Nis (Niels?) Erichsen	116
Nordentoft	198
Norge	25, 29, 48, 52, 137, 156, 196, 219, 221
Norindtoft	156-161, 163, 164, 171, 172, 227-230, 234, 236
Norringtoft	34, 38, 57, 61, 79, 104, 108, 109, 119, 216
Nors	8-10, 12, 14, 17, 23-27, 30, 31, 33, 36, 42, 46-50, 53, 54, 56, 59, 65, 70, 72, 77, 78, 82, 88, 90, 91, 93, 96, 98, 100, 108, 110, 112, 113, 116-119, 123, 124, 127, 128, 130, 131, 135, 137-141, 144, 146, 148-152, 158, 160, 165, 167, 170, 173, 174, 175-177, 180, 182, 183, 186-189, 191, 192, 198, 200, 202, 204, 206, 207, 209-215, 219, 221, 222, 225, 228, 230-234
Nr. Grønkjær	132
Nr. Skjoldborg	32, 55, 85-88, 100, 169, 197
Nyborg	73
Nykøbing	83, 117
Nystrup	16, 19, 20, 80, 84, 160
Næsgård	11, 37, 60, 74, 76
Næstrup	8, 24, 33, 35, 42, 47, 56, 58, 65, 80, 81, 96, 97, 109, 114, 115, 119, 125, 137, 146,

	159, 164,	171, 172, 184, 187, 209, 219, 221, 231
Næstrupgård		157, 159
Næstved	230	
Nørby	42, 44, 65, 67, 73, 74, 76, 85, 113, 133, 134, 139, 147, 148, 171, 173, 212, 226, 228	
Nørgård	7, 83, 148, 155, 157	
Nørherred	113	
Nørhou	37, 60	
Nørhå	14, 19, 23, 32, 33, 37, 46, 55, 56, 60, 74, 75, 81, 83, 84, 92, 93, 95, 124, 126, 128, 138, 180,	182, 210, 214, 215, 224
Nørhå Hougård		138
Nørhågård	16, 19, 23, 46, 138, 224	
Nørreport	39, 62	
Nørtorp	2, 7, 8, 12, 14, 15, 19, 30, 31, 35, 37, 53, 54, 58, 60, 70, 78, 79, 81-84, 90-93, 96-99, 105-107, 109-111, 113, 116, 118, 123, 129, 131, 132, 135, 141-144, 149, 151, 156, 158, 160, 163, 170, 171, 173, 174, 181, 183-186, 188, 190, 191, 194, 197, 203-209, 211, 212, 214, 215, 222-225, 230, 232, 234	
Nørtorps	151	
Oberst Holger Trolles		140
Oddersbøl	114	
Oddershede	17, 127, 129, 176, 200, 201	
Ofue Pedersen		211
Og	28, 51	
Olle	189, 192, 194	
Olle Andersen		30, 53, 221
Olle Bjørn	199, 210	
Olle Christensen		33, 35, 36, 38, 56, 58, 59, 61, 141, 190
Olle Christensen Krog		36, 59, 96, 97, 135, 139, 184, 190, 229
Olle Dreier	188, 194, 204, 225, 227, 228	
Olle Jensen	97, 159	
Olle Krabbe		148, 150, 227
Olle Krog	93, 96-101, 135, 139, 141, 156, 170-172, 184, 190, 215, 216, 223, 229	
Olle Krogs	171	
Olle Langgård	120, 121, 138, 146, 160, 173, 175, 177, 185, 188, 189, 194, 199, 204, 208, 209	
Olle Laursen		141
Olle Laursen Tømmermand		89
Olle Madsen		126, 192, 194, 219
Olle Mortensen		184
Olle Nielsen	74, 116, 155, 156	
Olle Nielsen Dreier		155, 163, 195
Olle Nielsen Hosum		109
Olle Pedersen		7, 13, 27, 36, 50, 59, 90, 146, 194, 203, 216, 220, 235
Olle Pedersen Langgård		4, 15, 19, 90, 120, 137, 138, 158, 175, 180, 208
Olle Pedersen Ringgård		95
Olle Ringgård		95
Olle Suendsen		112
Ollesen	194	

Olluf Andersen Drasbech	74
Olluf Bådsgård	45, 68, 71
Olluf Krabbe	42, 65, 77
Olluf Krog 86, 131	
Olluf Langgård	188
Olluf Lauritsen	20
Olluf Laursen	153
Olluf Mogensen	150
Olluf Nielsen	114, 119
Olluf Pedersen	45, 68, 72
Oluf Hosum 12	
Oluf Nielsen 111	
Oluf Nielsen Drejer	204
Oluf Pedersen	2, 3, 15
Oluf Pedersen Langgård	204
Olufsøn 220	
Otto 11	
Otto Banner 11	
Oul og Christen Lauridsen	209
Ove Budde 2	
Ove Ottesen Organist	72
Overgård 29, 52, 131, 155, 183, 189, 190, 199, 201, 228	
Ovesen 214	
P. Scaueni 155	
Pagelsen 86, 142, 184, 185	
Palle Christensen	4, 96
Palle Christensen Smed	131
Palle Kås 168	
Palle Rodsteen	11
Palle Smed 2, 4, 24, 47	
Palli Smed 235	
Paulus van Snested	128
Peder 16, 20, 24, 47, 95, 99, 169, 177, 189, 212, 221, 225, 229, 233	
Peder (?) Christensen	7
Peder (Bach?)	212
Peder (Jensen) Hammer	118
Peder (Just?)sen	219
Peder (Munk?)	79
Peder (ulæseligt)	148, 202
Peder Abesteen	231
Peder Abildgård	2, 111
Peder Andersen 5, 20, 27, 29, 32, 35, 50, 52, 55, 58, 72, 80, 87, 106, 115, 117, 122, 123, 129, 132,	
133, 152, 153, 174, 176, 180, 186, 199, 201, 204, 227, 234	
Peder Andersen Brou	220
Peder Andersen Bund	45, 68, 73, 165
Peder Andersen Bunde	140, 195
Peder Andersen Frost	26, 38, 49, 61, 79, 125, 181, 207
Peder Andersen Grønkiær	129
Peder Andersen Grønkiær	182

Peder Andersen Koch	20, 30, 53, 223, 230
Peder Andersen Scheerbech	136
Peder Andersen Scherbech	77, 119, 132
Peder Andersen Skræder	33, 56
Peder Andersen Skærbæk	78
Peder Bagge	19
Peder Balsen	115
Peder Baun	144
Peder Bendixen	10, 74, 75, 224
Peder Bertelsen	102, 122, 205
Peder Bisgård	83
Peder Bodsén	226
Peder Boersen	138
Peder Boesen	30, 53, 138
Peder Bollersen	32, 55
Peder Bonde	104, 159
Peder Brandi	92
Peder Brixen	99
Peder Brou	190
Peder Brun	108-110, 112, 201
Peder Brundi Hundal	72
Peder Brønsdorf	75
Peder Bund	27, 50, 70, 72, 200, 201
Peder Bunde	93, 136, 201
Peder Christensen	2, 5, 10, 16, 17, 24, 27, 29, 32, 34, 35, 37, 41, 44, 47, 50, 52, 55, 57, 58, 60, 64, 67, 71, 74, 78, 79, 84-86, 88, 89, 93, 95, 97-99, 111, 115, 123, 124, 129, 132, 134, 136, 141, 144, 147, 151, 159, 160, 167, 170, 174, 183, 189, 192, 195, 200, 201, 204, 206, 210, 217, 223, 225-227, 231, 233
Peder Christensen (Årup?)	204
Peder Christensen Brandi	74
Peder Christensen Kedelfører	169
Peder Christensen Kirch	131
Peder Christensen Kirk	85, 87, 90, 108, 147, 235
Peder Christensen Møller	216
Peder Christensen Ofergård	226
Peder Christensen Ofuergård	76, 107, 108, 155
Peder Christensen Overgård	77, 79, 85, 86, 90, 98, 112, 131, 134, 139, 163, 188-190, 205, 209
Peder Christensen Roed	84
Peder Christensen Schousted	76
Peder Christensen Skousted	8, 13, 14, 23, 24, 35, 43, 46, 47, 58, 66, 70
Peder Christensen Skovsted	79
Peder Christensen Skrædder	10
Peder Christensen Smed den ældre	155
Peder Christensen Årup	25, 48, 229
Peder Dahlgård	200
Peder Dige	119, 151, 153, 186, 228
Peder Ebbesen	112, 116
Peder Enevoldsen	102
Peder Feldbereder	219

Peder Feltberer	197
Peder Fisker	170
Peder Frandsen	27, 50
Peder Frost 29, 38, 52, 61, 113, 115, 123-126, 139, 172, 175, 181, 182, 228, 231	
Peder Frost?	139
Peder Frostholm	126
Peder Førgård	96
Peder Gregersen	7, 11, 24, 47, 74, 93, 119
Peder Hansen 4, 24, 35, 40, 45, 47, 58, 63, 68, 73, 80, 85, 93, 99, 112, 115, 182, 197, 220	
Peder Henningsen	233
Peder Henriksen	136, 201, 205
Peder Holgård	157
Peder Holm 20, 123, 128, 140, 221	
Peder Ibsen 32, 55, 79, 80, 141, 187, 188, 206	
Peder Jensen 3, 6, 7, 16, 21, 23, 28, 31, 41, 46, 51, 54, 64, 77, 88, 92, 95-97, 99-101, 103, 109, 112, 117, 118, 124, 128-130, 143, 150, 155, 160, 166, 170, 171, 176, 180, 183, 190-195, 197, 207, 211, 214, 224, 229	
Peder Jensen Brun	16, 106, 108, 110, 198
Peder Jensen Bunch	12
Peder Jensen Frostholm	32, 39, 41, 55, 62, 64, 89, 107, 174, 206, 235, 236
Peder Jensen Klit	138, 176
Peder Jensen Knurborg	131
Peder Jensen Krog	78
Peder Jensen Kåstrup	190
Peder Jensen Schielsgård	206
Peder Jensen Skyt	41, 64
Peder Jensen Sønderby	215
Peder Jensen Votborg	171, 194
Peder Jørgensen 17, 24, 47, 70, 72, 84, 101, 112, 113, 119, 125, 135, 151, 153, 222	
Peder Jørgensen Bach	217
Peder Kedelfører	169
Peder Kier 4, 220, 221	
Peder Kiergård	187
Peder Kirch 211	
Peder Kirche	231
Peder Kirk 89	
Peder Klein 114, 115	
Peder Klit 117, 138, 230	
Peder Kløuborg	227
Peder Knudgård	172
Peder Koch 20, 21, 24, 25, 47, 48, 125, 126, 208, 210, 230, 231	
Peder Korsgård	42, 65
Peder Kortegård	84, 87
Peder Krog 92, 120, 164, 165	
Peder Langgård	44, 67
Peder Lassen Kløv	160
Peder Lauridsen	115, 143, 157, 200
Peder Lauridsen Morsing	234
Peder Lauritsen	44, 67

Peder Laursen	9, 24, 25, 38, 47, 48, 61, 91, 114, 118, 170
Peder Laursen Krog	37, 60
Peder Lausen	99
Peder Laustsen	5
Peder Madsen ³ , 18, 32, 55, 73, 74, 81, 82, 85, 86, 88, 91-93, 96, 99, 113, 114, 118, 134-136, 157, 159,	160, 167, 222
Peder Madsen Aggerbo	2
Peder Madsen Aggerboe	82
Peder Madsen Holm	41, 64, 86, 128, 134, 135, 140, 141, 144
Peder Madsen Kiergård	114
Peder Male 201	
Peder Marcursen	21, 25, 48
Peder Marcusen	173
Peder Marcussen ³¹ , 41, 45, 54, 64, 68, 71, 73-77, 97, 150, 155, 176, 183, 189, 191, 200, 202-204	
Peder Markursen	10
Peder Markussen	228
Peder Mathisen	131, 140
Peder Matisen	134
Peder Michelsen	11, 70, 71, 76, 106, 113, 143, 177, 229
Peder Mogensen	34, 57, 221
Peder Mortensen	6, 136, 141, 155, 169, 190
Peder Mortensen Zelle	6
Peder Munch	125
Peder Møller	40, 63
Peder Nielsen ¹⁰ , 12, 73, 82, 85, 90, 92, 95, 99-105, 116, 167, 172, 174, 183, 187, 195, 202, 220	
Peder Nielsen Bierregård	195
Peder Nielsen Bisgård	135, 202
Peder Nielsen Degn	150
Peder Nielsen Kortegård	14, 157, 205
Peder Nielsen Mollerup	231
Peder Nielsen Munch	35, 58
Peder Nielsen Schindrup	221
Peder Nielsen Sengeløs	76
Peder Nielsen Skindrup	74
Peder Nielsen Sønderbye	182
Peder Ofergård	226, 228
Peder Ofuergård	102, 115, 233
Peder Ofuesen	129, 132, 135, 172, 182, 198, 202, 214, 222
Peder og Anders Jensen	16
Peder og Anders Jenssønner	17
Peder og Christen Frandsen	146
Peder og Jens Christensen	192
Peder og Morten Andersen Bro	27, 50
Peder Ogesen	123
Peder Oggesen	39, 62
Peder Ollesen	17, 29, 52, 99, 102, 111, 120, 135, 141, 151, 189, 205, 222, 223
Peder Ollufsen	43, 66, 87, 90, 225, 229

Peder Overgård	76, 77, 85, 137, 171, 181, 189, 190, 200-202, 211, 228
Peder Overgård den ældre	189
Peder Ovesen	202, 214
Peder Pallesen	43, 66
Peder Pedersen	15, 31, 32, 54, 55, 84, 86, 88, 89, 96, 113, 129, 132, 153, 166, 171, 182, 184, 189, 214,
	230, 232
Peder Pedersen Brogård	212
Peder Pedersen Brønsdorf	74
Peder Pedersen Brønsdorph	100, 142
Peder Pedersen Fiedderslef	82
Peder Pedersen Fiederslef	86
Peder Pedersen Fjerritslev	8, 18
Peder Pedersen Frost	8, 29, 52
Peder Pedersen Jyde	86, 88, 89
Peder Pedersen Kier	3, 4, 11
Peder Pedersen Kjær	9
Peder Pedersen Krog	120
Peder Pedersen Leedmand	183
Peder Pedersen Lemand	182
Peder Pedersen Skorpnes	184
Peder Pedersen Søre	216
Peder Poulsen	10, 29, 52, 87, 153, 160, 209, 213, 222
Peder Poulsen Smed	83
Peder Quortegård	115
Peder Roed	102, 223
Peder Roelsen	92
Peder Rolfsen	123
Peder Salmandsen	16, 128
Peder Schielsgård	168
Peder Schiøt	139
Peder Schreder	174
Peder Schytt	204
Peder Schytte	182, 213
Peder Sengeløs	14
Peder Simonsen	35, 42, 58, 65, 80, 115, 138
Peder Skielsgård	200, 201
Peder Skrædder	138
Peder Skræder	26, 35, 49, 58, 174
Peder Skyt	153
Peder Skøt	17
Peder Smed	83, 193, 217
Peder Stousbach	174
Peder Strand	200, 204, 206, 207
Peder Strømgård	70, 98
Peder Støfring	117
Peder Søre	119
Peder Søre?	117
Peder Sørensen	15, 26, 27, 42, 49, 50, 65, 77, 84, 85, 89, 99, 102, 113, 115, 120, 123, 124, 131, 134,

	136, 137, 170-172, 191, 197, 213, 220, 228, 229, 230, 233
Peder Thomsen	13, 14
Peder Tilsted	205
Peder Tomsen	35, 58, 80, 83, 84, 95, 108-111, 129-131, 163-165, 170, 174, 177, 181, 198, 200, 216
Peder Tomsen Ålborg	34, 57, 75
Peder Tuerborg	215
Peder Ulgård	114, 219
Peder Ulum	230
Peder Urbrand?	112
Peder Vogensen	127
Peder Votborg	144, 192, 194, 195, 197
Peder Vutborg	97
Peder Yde	125, 219
Peder Ålborg	201
Pedersen	17, 223
Peiter Svendsen	147
Per Bille	11
Per Brun	200
Per Frøkier	215
Per Hansen	15
Per Klit	133
Per Laursen	200
Per Ofuesen	164
Per Oggesen	7
Per Olufsen	144
Peter Boggers	74
Peter Hofmann	5
Peter Jensen	11
Peter Vogensen	127
Petter Boggers	37, 60
Philip Jacobi	216, 217
Pors	160, 182, 192-194, 210-213, 222, 227, 228, 234
Poul	30, 35, 53, 58, 181, 201, 225, 233
Poul Andersen	35, 58, 74, 148, 186
Poul Andersen Schreder	155, 202
Poul Andersen Skrædder	100
Poul Blach	92
Poul Bunch	200, 201
Poul Christensen	8, 13, 35, 58, 90, 95, 102, 133, 138, 144, 157, 165, 201, 211, 233
Poul Christensen (senere Jensen)	157
Poul Christensen Houe	157
Poul Christensen Ladefoged	85, 180, 181
Poul Dragsbech	141
Poul Egertsen	105
Poul Enevoldsen	18, 26, 49, 185
Poul Envoldsen	123, 146
Poul Fisker	146
Poul Grønkier	129
Poul Hou	183

Poul Houkier	2
Poul Jacobsen	97, 102, 156
Poul Jensen 4, 11, 110, 112, 113, 159, 197, 232	
Poul Jensen Bunch	206
Poul Jensen Schreder	182
Poul Jensen Skræder	3
Poul Jensen Snested	128
Poul Ladefoged	182
Poul Lauridsen	117, 195, 199, 224
Poul Lauritsen	20
Poul Laursen	31, 54, 110, 224
Poul Madsen	2, 32, 33, 39, 41, 55, 56, 62, 64, 112, 118, 172
Poul Maes 116, 119, 140, 191, 212, 235	
Poul Mouridsen	211
Poul Mouritsen	13, 88
Poul Nielsen	12, 14, 15, 27, 32, 50, 55, 74, 76, 87, 120, 129, 155, 173, 202
Poul Nielsen Male	201
Poul Nielsen Malle	30, 53, 226
Poul Nielsen Snedsted	10
Poul Nielsen Vert?	123, 125
Poul Ofuesen	130
Poul og Christen Laursen	153
Poul Ollesen	120, 159, 200, 201, 220
Poul Ollesen Dragsbech	141
Poul Ollufsen Drasbech	40, 63
Poul Olufsen	114
Poul Pedersen 20, 23, 29, 39-41, 43-46, 52, 62-64, 66-68, 70-72, 77, 78, 80, 87, 91-93, 95, 97, 118-120, 123-127, 133, 137, 143, 156, 177, 180, 188, 189, 191, 194, 202, 205, 223, 225, 227, 229, 233	
Poul Poulsen	212
Poul Rytter 199	
Poul Schreder	157, 158
Poul Skriver 128	
Poul Skrædder	101, 135
Poul Skræder	24, 47
Poul Tordsen	111, 126
Poul Torsen 16, 151, 193, 198	
Poul v. Klingenberg	16
Poul Vinter 139, 143, 148	
Poul von Klingenberg	32, 55, 71, 111, 117, 225
Professor Zoega	155
Pugdahl 136	
Pugdøl 13, 70, 99	
På 203	
Ramsgård 4, 129, 182	
Randers 85, 86	
Rasmus Andersen	35, 58, 223, 224
Rasmussen 34, 57	
Ref 214	
Refs 114	

Rektor Niels Ebbesen Ågård	128
Rektor Niels Ågård	117
Remme	73
Rendsburg	114
Restrup	112, 116
Riber	125, 201-203, 205, 206, 228
Rimme	13
Rinds	152
Rodsted	82, 97, 112, 125, 143, 171, 175-177, 198-203, 210, 212, 213, 216, 219, 224-226, 228, 230
Roer	188
Roesholm	102
Rold Knudsen	163, 180
Rolf Knudsen	6, 13, 77, 86, 102, 139, 152, 157
Rosenkrands	229, 230
Rosenkrants	143
Rosenvinge	189, 204
Rosholm	2, 80, 95, 97, 99, 100, 115, 130, 150, 153, 154, 198, 208, 213, 214, 223
Rostrup	39, 41, 62, 64, 85, 89, 112, 210-212
Rydsgård	157
Ryeltoft	180
Ryltoft	32, 55
Rysgård	39, 62
Rær	5-9, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 30-32, 35-40, 43, 44, 46, 48, 53-55, 58-63, 66, 67, 70-72, 78, 81, 84, 86, 87, 90, 92, 96, 99, 100, 102, 104, 105, 107, 111, 117, 120, 124, 125, 127, 131, 132, 135, 136, 142, 147, 151, 152, 154, 158, 169-178, 184, 185, 186, 188, 190-192, 197-201, 205, 220, 222, 223, 229, 230, 232-234
Rærgård	30, 31, 53, 54, 136, 171, 173, 180, 208, 209, 219
Rødbro	146
Røebierg	5
Røie (=Røjgård)	160
Råstrup	10, 113, 147, 157, 164, 174, 175, 180
S(?)ndberggård	103
Salling	77, 78
Salman Andersen Bierregård	26, 49
Salman Christensen	2, 16
Salman Jensen	115, 140
Salman Madsen	29, 31, 52, 54, 77, 150, 173, 204, 211
Salman Nielsen	210
Salman Ollesen	2, 42, 65
Salman Pedersen	25, 48, 96, 167
Salman Persen	17
Salmand	141
Salmand Andersen	72, 123, 124, 141, 151
Salmand Andersen Frost	74
Salmand Biergård	219
Salmand Bierregård	125, 130
Salmand Bjerregård	101, 111
Salmand Boj	211

Salmand Christensen	39, 62, 79, 81, 85, 115, 174
Salmand Frost	130, 190
Salmand Holm	191
Salmand Jensen	119, 176, 186
Salmand Kløvborg	33, 56
Salmand Madsen	142
Salmand Nielsen	212
Salmand Ollesen	5, 12, 124, 151, 172-174, 197, 219
Salmand Ollufsen	81, 89
Salmand Pedersen	15, 16, 79, 89, 98, 100, 101, 103, 135, 140, 181, 186
Salmand Pedersen og	101
Salmand Schytt	180
Salmand Schytte	112
Salmand Skytte	182
Salmand, Envold og Christen Jensen	86
Salmon Jensen	19
Salmon Madsen	10
Salomon	157
Saltum	195
Sand	144, 185, 213
Sandodde	26, 49
Sara Madsdatter	6
Sarup	5
Saubjerg	144, 209-212, 214, 215, 222, 224, 225
Scaris Jensen	235
Schandorf	77
Scharis Jensen	15, 76, 152, 156, 214
Scharris Jensen	9
Scheel Due	34, 39, 57, 62
Schielsbjerg	125
Schielsgård	113
Schinderup	82
Schnell	30, 53
Schorhede	182
Schoropgård	131
Schorupgård	123, 202, 222
Sdr. Grønkjær	87
Sdr. Skjoldborg	32, 55, 87
Sdr. Skjoldborg,	102
Seerup	186
Sengeløs	14
Sennels	3, 5, 9, 11, 16, 17, 19, 24, 29, 30, 37, 40, 43, 44, 47, 52, 53, 60, 63, 66, 67, 75-78, 87, 101, 102, 106, 108-113, 122, 125-127, 134, 137, 147, 151, 157-159, 164, 166, 167, 177, 191, 193, 197, 198, 201, 204, 208, 209, 217, 220, 222
Sidsel	180
Sidsel Jensdatter	79, 85
Sidsel Jepsdatter	8, 41, 64, 80, 82
Sidsel Poulsdatter	235
Sidsel Simonsdatter	90

Sidsel Vert 25, 48
 Sig 29, 52
 Sigshøj 27, 50
 Silstrup 8, 13, 23, 26, 33, 35, 38, 46, 49, 56, 58, 61, 71, 95, 97, 117, 123-126, 131, 135,
 138, 156, 160,
 168, 175, 180-182, 212, 213, 219, 221, 226-229, 234
 Silstrup,Else2
 Simon 212
 Simon Christensen 33, 36, 56, 59
 Simon Jensen 138, 215
 Simon Marcussen 72, 73, 97, 99-101, 103, 232
 Simon Mortensen 116
 Simon Nielsen 33, 42, 56, 65, 80, 183, 206, 220
 Simon Pedersen 23, 25, 26, 46, 48, 49, 90, 91, 96, 100, 108, 113, 119, 135, 137, 146, 175, 177,
 188,
 189, 192, 202, 211, 212, 222
 Simon Skriver 116
 Simon Skrædder 182
 Simon Tomsen 150
 Simson 70
 SIS 215
 Sixhøj 129
 Sjælland 14, 30, 53, 155, 223
 Sjørring 2, 5, 10, 19, 23, 27, 29, 30, 39, 40, 44, 46, 50, 52, 53, 62, 63, 67, 83, 86, 89, 109,
 114-116,
 128, 129, 157, 159, 171, 173, 180, 183, 200, 209, 210, 212, 231-233
 Skaris Jensen 4, 29, 52, 73, 93, 223
 Skarregård 102, 165
 Skarris Jensen 27, 50
 Skarum 113
 Skibstedgård 184, 185
 Skielsbjerg 42, 44, 65, 67, 73, 74, 76, 97, 99, 113, 177, 194, 203, 215, 216, 220
 Skielsborg 200
 Skielsgård 73, 74, 76, 203, 216, 226, 233
 Skinnerup 5, 7-10, 17-21, 23-32, 35, 39-44, 46-55, 58, 62-67, 70-73, 75-84, 87, 89, 91-93,
 95-97, 99-101,
 103, 104, 109, 114, 115, 117-120, 124, 125-130, 132-134, 136-140, 142-144, 148-155, 158,
 159, 163, 165-167, 171-177, 180, 181, 187, 189, 192, 193, 194, 198, 200-202, 204-210,
 214, 216, 217, 219-223, 225, 226, 228-233
 Skipper Arridsen 122
 Skive 152
 Skiver Klit 2, 76, 95
 Skjelbjerg 2
 Skjelsbjerg 7, 12-14, 96
 Skjelsgård 2
 Skjoldborg 8, 10-13, 16, 17, 20, 24, 32, 33, 37-39, 41, 47, 55, 56, 60-62, 64, 77, 81, 85, 86,
 88-90, 99,
 104, 114, 117, 118, 120, 124, 125, 133, 134, 138, 146, 147, 152, 153, 159, 164, 167, 170,
 181, 186, 187, 197, 199, 213, 219, 220
 Skorhede 117

Skov(sted?) 140
 Skovsted 2, 3, 5, 6, 10, 13, 14, 17, 19, 27, 50, 70, 71, 73, 75, 77-79, 85, 89, 98, 103, 106,
 108, 113,
 117, 119, 125, 129, 134-137, 139, 140, 147, 151, 158, 164, 167, 169, 172, 174, 182, 190,
 197, 201, 209, 214, 215, 224, 226, 234
 Skyum 16-18, 21, 25, 28, 48, 51, 73-76, 117, 118, 192-194, 222
 Skyums 27, 28, 50, 51
 Skærbæk 78, 136
 Skårhede 7, 31, 54
 Skårup 2, 27, 29, 44, 50, 52, 67, 77, 95, 119, 137, 151, 153, 163, 173, 186, 191, 210, 228,
 234
 Skårupgård 89, 102
 Slot 29, 30, 52, 53, 113
 Slumstrup 109
 Smed 24, 47, 105, 222, 229, 230
 Snedsted 20, 33, 36, 42, 56, 59, 65, 72, 75, 85, 89, 126-128, 150, 153, 165, 173, 199, 210
 Snejstrup 17, 39, 42, 43, 62, 65, 66, 75, 78, 89, 130, 132, 157, 182, 183, 231
 Snejstrup øde 77
 Sochelund 227
 Sophie Kås 129
 Sophie Rotkirch 126
 Soue Ofuersen 155
 Spanggård 4, 5, 19, 72, 110, 163, 177, 204, 216, 217, 220
 Sparre 42, 65, 85, 157
 Sperring 4, 9, 10, 17, 18, 36, 59, 75, 77, 83, 87, 90, 100, 112, 113, 129, 144, 147, 157, 159,
 167, 168,
 181-183, 187, 199, 211, 231
 Sperring sø 98
 Sporman 80, 86
 Spormand 107, 108
 Spøttrup 83
 Sr. Johan Daw 14
 St. Abildgård 160
 St. Balle 203, 204
 St. Djernæs 10, 190, 191
 St. Hillerlsev 81, 124
 St. Hillerslev 14, 16-18, 20, 24, 26-28, 30, 32, 33, 37, 40, 43, 47, 49-51, 53, 55, 56, 60, 63, 66,
 71, 73,
 74, 76, 79-82, 84, 87-93, 99, 101-103, 106, 107, 111, 115, 116, 119, 123, 124, 127, 132,
 136, 140, 142, 146, 148, 154, 155, 157, 165, 174, 176, 186, 187, 193, 195, 197, 200-203,
 205, 206, 220, 222, 224, 226, 233-235
 St. Odddersbøl 114
 Stagstrup 4, 17, 39, 41, 42, 62, 64, 65, 72, 111, 112, 114, 116, 130, 150, 153, 154
 Stampe Mølle 117
 Stampmølle 199
 Stedsøn 176
 Steen Handorphs 155
 Stefani 177
 Stefen 182
 Stefen Kjeldsen 211

Stefen Ramsgård	112, 157
Steffen 185	
Steffen Christensen	190
Stenberg 32, 55	
Stenbjerg 95	
Stentoft 198	
Stephen 71, 134, 224	
Stephen Christensen	5, 13, 70, 71, 79, 108, 134-137, 139, 224
Stephen Laursen	129
Stepping 15	
Stistrup 223	
Store Døuhol	31, 54
Store Niels Tomsen	216
Store Poul 24, 47	
Store Poul Enevoldsen	18, 26, 49
Strubersig 211	
Suend Corfitz	32, 55
Suenning Christensen	79
Sundby 33, 56, 81, 111, 112, 114, 116-118, 133, 143, 153, 154, 165, 170, 181, 187, 200-203, 207, 209,	210, 219
Sundenæs 116	
Sundet 200	
Sundmølle 4, 26, 33, 34, 36-38, 49, 56, 57, 59-61, 78, 81, 111, 132, 147, 200, 201	
Sunds(gård) 81	
Sundsgård 33, 56, 112, 114, 117, 119, 146, 187	
Sundy 146	
Svend Jensen	96
Svend Munch	211
Svend Skytte	32, 55
Svenning 3	
Svenning Christensen	2, 3, 19, 226
Sverige 223	
Svingelhuset 229	
Syndergård?	160
Søborg 99, 135, 183, 197	
Søgård 7-9, 12, 14, 30, 36, 40-42, 53, 59, 63-65, 77, 82, 84, 92, 95, 99-105, 109, 137, 138, 141, 143, 146, 158, 180, 181, 183, 185, 188, 194, 195, 204, 232	
Sønder Klit 122, 224	
Sønder Knudsgård	84
Sønder- og Nørdrup	30, 53
Sønderby 30, 42, 44, 53, 65, 67, 80, 84, 110, 111, 115, 116, 129, 138, 152, 155, 170, 186, 203, 212, 226, 228	
Søndergård 19, 125, 181, 207, 209	
Sønderhå 19, 183, 210	
Sønderjylland	128
Sønderskovgård	34, 57
Søren (Jensen)	140

Søren (Laur?)sen	226
Søren Andersen	12, 13, 75, 100, 124, 135, 190, 191
Søren Baun	8, 130, 142, 166, 192
Søren Bødker	112
Søren Cappel	230
Søren Christensen	25, 48, 112, 115, 133, 145, 159, 173
Søren Christensen (Hoel)	138
Søren Christensen (Skrædder?)	115
Søren Christensen Hoel	193
Søren Christensen Krog	197
Søren Christensen Skrædder	80
Søren Christensen Skræder	35, 58
Søren Falquordsen	111
Søren Falquorsen	122
Søren Hoel	166, 208
Søren Huoel	180
Søren Jensen	2, 10, 24, 25, 27, 35, 47, 48, 50, 58, 71, 84, 93, 108, 113, 118, 127, 137
Søren Jensen Kappel	84, 105
Søren Jensen Vestergård	144
Søren Jeppesen	206
Søren Jepsen	8, 39, 43, 44, 62, 66, 67, 75, 97, 117, 126, 128, 133, 154, 180, 220-222
Søren Jepsen	234
Søren Klou	126
Søren Lauridsen	20, 142
Søren Laursen	9, 10, 13, 23, 28, 46, 51, 122, 226
Søren Laustsen	4
Søren Madsen	10, 186
Søren Madsen Klou	127
Søren Michelsen	19
Søren Mogensen	174
Søren Momtoft	17, 106, 112, 198
Søren Nielsen	15, 27, 50, 89, 112, 123, 223
Søren Nielsen (Sodborg?)	194
Søren Nielsen Baun	139, 230
Søren Nielsen Huol	128
Søren Olesen	17
Søren Ollesen	13, 36, 59, 119, 197
Søren Olsen	7
Søren Pedersen	8, 23, 26, 33, 35, 41, 44, 46, 49, 56, 58, 64, 67, 102, 114, 120, 124, 130, 137, 138, 144, 146, 147, 157-159, 164-166, 169, 204, 209
Søren Pedersen Top	124
Søren Persen	200
Søren Poulsen	200, 204
Søren Rasmussen	111
Søren Simonsen	93
Søren Sort	198
Søren Sørensen	204, 216
Søren Tomsen	81, 118
Søren Top	125, 167, 181

Søren Torstensen	5, 84
Søren Tvede	106
Søren Vestergård	119, 146, 177, 192, 200, 231
Sårup	7, 8, 11, 13, 31, 54, 78, 84, 88, 105, 147, 184, 211
Tandrup	44, 67, 70, 76, 114, 117, 122, 123, 185, 226
Tang	87, 173, 202
Tange	233
Tebring	78
Terchild Christensen	122
Terchild Graversen	164
Terchild Sørensen	89
Terkel Andersen	35, 58, 95
Terkel Christensen	17, 227
Terkel Graversen	33, 56
Therkel Christensen	225
Thisted	2-4, 6, 7, 9, 14-16, 18-21, 23-29, 31-34, 36-43, 45-52, 54-57, 59-66, 68, 70-78, 80-83, 87-90, 92, 93, 97-106, 108-110, 112-115, 117, 118, 119-130, 132, 134, 136, 137, 139-141, 148, 150-159, 164, 166-170, 173, 175, 177, 180-182, 185, 189, 190, 191-195, 197-207, 209, 212-214, 216, 217, 219, 221-223, 227, 228, 230, 232, 234
Thomas Christensen	14
Thomas Graversen	220
Thomas Mortensen	156
Thord Madsen	191, 225
Thord Thomasen	182
Thorsen	188
Thorsted	2, 5, 10, 13, 19, 20, 24, 27, 29, 31, 35, 38, 40, 41, 47, 50, 52, 54, 58, 61, 63, 64, 71, 77, 80, 83, 86-88, 90, 92, 95, 97, 104, 108, 109, 115, 116, 119, 120, 123, 125, 128, 134, 135, 140-142, 144, 148, 150, 157-159, 163, 164, 167, 170, 172, 173, 174-176, 180, 186, 187, 191, 197, 198, 200, 204, 211, 217, 219, 220, 222, 225, 226, 228, 229
Thorsted?	78
Thorup	10, 19, 27, 29, 33, 42, 50, 52, 56, 65, 79, 85, 112, 222, 227
Thy	77, 78
Thyholm	10, 129, 136
Thøger Thordsen	154
Til	150
Tilsted	2, 3, 8, 10, 13, 14, 18, 19, 26, 29, 31, 33-35, 38, 49, 52, 54, 56-58, 61, 71, 77, 79, 81, 82, 86, 88, 89, 91-93, 96, 97, 102, 107, 109, 112, 113-115, 119, 123-126, 128, 129, 134, 135, 137-140, 142, 150, 154, 159, 164, 172, 173, 175, 176, 181, 182, 191, 195, 204, 207, 212, 213, 219, 223, 226, 227, 231-233
Ting-)strup	147
Tingstrup	10, 12, 13, 15, 16, 19, 25, 29, 31, 34, 35, 38, 39, 45, 48, 52, 54, 57, 58, 61, 62, 68, 72, 77-82, 84, 87, 88, 92, 93, 96, 103, 107, 108, 109, 110, 114, 115, 119, 120, 125-127, 132, 133, 135, 138, 140, 147-149, 151, 156-158, 163-165, 167, 168, 170-175, 180, 186-189, 191, 192, 194, 197, 201, 204, 210, 213, 215, 217, 219, 223, 227, 229, 231, 232, 236
Todbøl	13, 78, 85-90, 93, 98, 100, 105, 116, 117, 119, 139, 143, 144, 164, 180-182, 199
Toft	149, 174

Tofthol	116
Toftum	223
Tomas	27, 50, 156
Tomas (Andersen?)	115
Tomas (forsvundet)	81
Tomas Ballerum	103, 104
Tomas Broch	98
Tomas Christensen	12, 29, 32, 33, 38, 39, 52, 55, 56, 61, 62, 81, 83, 93, 95-97, 111, 114, 118, 129,
	130, 164, 215, 231
Tomas Christensen Ballerum	101, 103
Tomas Christensen Steentoft	151
Tomas Degn	4, 200
Tomas Fisker	138, 219
Tomas Grafuersen	221
Tomas Graversen	2, 20, 75, 82, 98, 102, 120-122, 199, 227, 228, 230
Tomas Gregersen	24, 47, 126, 220
Tomas Jacobsen	6, 81
Tomas Jensen	29, 31, 36, 42, 52, 54, 59, 65, 87, 88, 106, 112, 131, 201
Tomas Jespersen	213
Tomas Jørgensen	4, 5, 133, 209
Tomas Lauridsen	203
Tomas Lauritsen	4
Tomas Laursen	4, 31, 54
Tomas Laursen Dein	226
Tomas Laustsen	30, 53
Tomas Mortensen	38, 61, 108, 119, 132, 156-160, 163, 164, 171, 180, 192
Tomas Mortensen Farver	104
Tomas Nielsen	5, 7
Tomas Nielsen Ulgård	95, 124, 227
Tomas Norindtoft	125
Tomas Nørgård	84, 215
Tomas og Anders Christensen Kåstrup	164
Tomas Pedersen	17, 108, 122, 151
Tomas Poulsen	85, 86
Tomas Sørensen	19, 37, 60, 89
Tomas Tange	220
Tomas Thomsen	188
Tomas Tomsen	34, 57, 88, 101, 123, 164, 174
Tomas Ulgård	217, 219, 227
Tomasen	34, 57
Tomsen	27, 50, 165
Tor Madsen	180, 189, 193, 206
Torp	2, 8, 12-14, 18, 34, 35, 57, 58, 70, 78, 80, 109, 114, 115, 134, 138, 158, 164, 165, 168, 174, 181,
	211, 215
Torsen	188, 195
Torsten Terchilsen	137
Torsten Terkelsen	70
Torstensen	234, 235

Touborg	200
Toubrou	201
Tougsgård	96-100, 103, 144
Tougshede	152, 153
Tousgård	183-187, 192, 194, 195, 197, 203-205
Toushede klitter	110
Touting	185
Tovsig	110, 153, 204, 213
Toxhede	17
Trab	29, 52, 165
Travmunde	225
Troldborg	42, 65, 80, 183, 206, 220
Trundhiemb	235
Tue Christensen	131
Tved	7, 8, 13, 17, 23-25, 27, 30, 31, 35, 36, 40, 42, 44, 46-48, 50, 53, 54, 58, 59, 63, 65, 67, 73, 74, 76, 80, 84, 98, 107, 109, 110, 113, 114, 115, 116, 118, 119, 123-125, 127, 128, 132-134, 138, 139, 144, 147, 148, 150, 158, 164, 167, 169, 170, 176, 180, 183, 186-188, 192, 200, 203, 210-212, 215, 216, 220, 222, 225, 226, 228-230, 234
Tved?	171
Tverborig	232
Tvorup	10, 13, 19, 117, 142, 211, 213, 224
Tøfting	5, 16-20, 23, 26-34, 36-38, 40, 43, 44, 46, 49-57, 59-61, 63, 66, 67, 74, 76, 78, 79, 85, 86, 89-92, 96-98, 100, 104-106, 108, 112, 114, 117, 119, 126, 135, 147, 192, 194, 206
Tøger Madsen	118
Tøger Mathisen	30, 53
Tøger Nielsen	235
Tøger Sørensen	89
Tøger Torsen	87, 193, 195
Tømmerby	17, 114, 131, 146, 213
Tøstrup	15
Ubbe Christensen	6, 105, 116, 146, 148, 150, 158, 183, 204
Ubbi Christensen	32, 41, 42, 55, 64, 65, 81
Ulgård	217
Ulits	151
Ullerup	80, 126, 174
Ullerupgård	3, 106, 112, 116, 136, 142, 144, 148, 153, 160, 176, 190, 193, 200, 201, 229
Ullis	223
Ullits	195
Ulstrup	11, 14, 15, 18, 41, 64, 70-72, 87, 89, 96, 116, 117, 126, 167, 183, 216
Unge Christen Michelsen	175
Unge Mads Pedersen	106
Unge Peder Pedersen Søe	74
Unger	148
Valdborg Laursdatter	17
Valdter Eriksen	102
Vandet	18, 78, 83, 144, 200, 215, 222, 225, 233
Vandsted	34, 57, 79
Vandtrang	157-159, 201

Vang	2, 7, 10, 13, 16, 27, 29, 31, 32, 35, 42, 50, 52, 54, 55, 58, 65, 72, 80, 88, 95, 98, 102, 106, 115, 117, 128, 131, 138, 140, 158, 165, 166, 180, 183-185, 208, 211, 214
Vangsby	158
Vedbygård	227
Veie	165, 180
Veierslef	117
Vejrmøllehus	210
Venødelsborg	14
Venbjerg	123, 131
Vensyssel	34, 57, 78, 206, 224
Vesløs	111, 116
Vester (Djernæs)	147
Vester Djernæs	147
Vester Holder	114
Vester og Øster Vandet	108
Vester Rær	186
Vester Thorup	114
Vester Vandet	16, 18, 26, 36, 38, 44, 49, 59, 61, 67, 74, 75, 77, 81, 86, 89, 108, 111, 113, 114, 117, 125, 128, 130, 144, 151, 190, 198, 210-212, 215, 224-226
Vesterby	5, 129, 138, 164, 203
Vestergaard	113
Vestergård	37, 60, 112, 116, 117, 153, 203, 213, 226
Vesterholder	36, 37, 59, 60
Vestermølle	40, 63, 124, 130, 216
Vesterport	39, 62
Vestervig	75, 77, 78, 83, 131, 132, 147, 167, 168, 172-174, 182, 183, 186, 193, 204, 215, 223, 230, 233, 234
Vestervig Kloster	231
Veye	40, 63
Vi(?)borg	112
Vibeke Nielsdatter	6, 31, 54
Vibeke Rosenkrans	195
Vibeke Rosenkrants	42, 65
Vibesøft	111
Viborg	29, 52, 74, 77, 83, 100, 119, 129, 140, 155, 158, 182, 183, 189, 206, 209-211, 221, 228, 231, 234
Vig	19, 40, 63, 76, 119, 123, 164, 180, 192, 200, 211, 213
Vigsø	2, 5, 13, 15, 17, 24, 30, 33, 35, 36, 40, 47, 53, 56, 58, 59, 63, 75, 77, 80-82, 86, 89, 93, 95-103, 106, 114, 115, 119, 120, 122, 125, 131, 135, 136, 138, 139, 141, 144, 155, 156, 170-172, 183, 184, 189, 190, 192, 193, 213-215, 220, 223, 224, 228, 229, 230, 233
Vigsøgård	135
Vilands Christensen	159, 187
Vilands Christensen Dahlgård	172
Vilands Dahlgård	112, 220
Vilands Hansen	163, 173
Vilandsen	187
Vildsund	4, 90, 91, 100, 104, 106, 111, 116, 117, 126, 156

Villads Christensen	33, 56, 81
Villads Jensen	24, 47
Villads Koustrup	204
Villads Nielsen	112
Villads Poulsen	168, 204, 205, 215
Villands Christensen	146
Villas Christensen	114
Villerslev	116, 215
Villerslevgård	215
Villerup	131
Villum	135
Villum (Christensen?)	115
Villum Christensen	13, 35, 39, 58, 62, 80, 98, 103, 135, 164, 173, 180, 188, 200, 202, 229, 235
Villum Christensen Degn	183
Villum Christensen Dein	231
Villum Stenbloch	195
Villum Villumsen	150
Villum Villumsen Schmidt	150
Vilsbøl	114, 124, 130, 144
Vilsund	20, 77, 83
Visborggård	77, 103
Visiterer	120
Vissenbjerg	25, 48
Vite Bering	155
Voldborg Christensdatter	114
Voldborg Lauridsdatter	167
Voldborg Laursdatter	77
Voldborg Poulsdatter	133
Voldborig Tomasdatter	158
Volle Madsen	211
Von Klingenberg	23, 27, 29-34, 46, 50, 52-57, 76, 78, 82-84, 92, 112, 117, 127, 135, 149, 171, 175-177,
	185, 233
Von Pagelsen	79, 80, 83, 85, 86, 106, 141, 142, 184-188, 190, 192
Vorgård	152
Vorms hule	38, 61, 147
Vorning	5, 7, 23, 24, 27, 29, 31, 35, 38, 46, 47, 50, 52, 54, 58, 61, 84, 89, 102, 111, 113, 125, 141, 146,
	150, 151, 158, 167, 189, 209, 211, 212, 231, 232
Vorninggård	25, 48, 84, 189
Vorringgård	209
Vorup	13, 18, 88, 89, 96, 130, 149, 151, 163
Vorup?	132
Votborg	106, 191, 192, 194, 195, 197
Vullum	76, 229
Vust	38, 61
Vårup	95
Warnemünde	74
Weie	151
Wilhelm Jæger	14

Willads Christensen	2, 3
Willads Poulsen	80, 85
Worms hul	31, 54, 231
Ydby	164, 189
Zidsel Mogensdatter	129
Zoega	155
Ældre Niels Tomsen	159
Ø. Vandet	10
Øland	78, 114, 116, 117, 154, 165, 170, 187, 207, 209
Ørgård	130, 211
Ørndrup	131
Ørum	3, 5-13, 16, 20, 31-35, 37, 38, 40, 54-58, 60, 61, 63, 79-81, 84-86, 88, 89, 93, 105-107, 111, 112, 116-119, 121, 122, 124, 127, 137, 138, 139, 140, 142, 147, 149, 168, 171, 176, 182, 190, 191, 211, 212, 224-226, 231, 235
Ørums	121
Ørum slot	32-34, 55-57, 82
Ørums	9
Øslev	168
Øster Hørdum	82
Øster og Vester Hanherred	168
Øster og Vester Krogsted	87
Øster og Vester Krogsted kær	84
Øster og Vester Vandet	26, 49, 80, 108, 123, 130, 131, 134
Øster Vandet ⁵	18, 20, 26, 28, 33-36, 40, 41, 43-45, 49, 51, 56-59, 63, 64, 66-68, 70-72, 76, 80, 81, 86-88, 90, 91, 95, 99, 100, 104, 108, 111, 114, 115, 117, 119, 120, 123-125, 128, 130-132, 134, 144, 146, 151, 164, 170, 185, 189, 192-194, 198, 200, 202, 205, 206, 211, 213, 225, 226, 233
Østergård	13, 19, 27, 33, 50, 56, 210, 212
Østerholder	37, 60
Østerild	2-6, 9-11, 16, 17, 30, 31, 53, 54, 81, 85, 87, 96-98, 106, 110-112, 115, 116, 119, 120, 124, 129, 138, 152, 153, 155, 158, 160, 164, 177, 200, 203, 204, 206, 207, 209, 211, 215, 217, 220, 221, 223, 226, 229
Østerkær	83, 84, 86-88, 90, 91, 107, 109, 134, 135, 138-140
Østerport	39, 62
Å? klit	174
Ålborg	2, 5, 7, 15, 16, 20, 36, 59, 74, 81, 103, 114, 115, 128, 156, 158-160, 163, 180, 189, 191, 195, 199, 201, 204, 206, 207, 209, 223, 232, 233
Ålborghus	114
Ålbæk Bugt	74
År Klithus	81, 83
Århus	120, 223
Årup	37, 60, 154
Ås	5, 11, 19, 72, 90, 107, 115, 117, 120, 125, 167, 169, 217

¹ = Vert, den 9.6. anført som Laurits Nielsen Verdt.

² = Vert, den 9.6. anført som Laurits Nielsen Verdt.

